Jaarverslag 2024

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2024 1
Inhoudsopgave....3
Inleidende samenvatting....3
Kerntaak 1: Ruimtelijke ordening en waterbeheer 7
Kerntaak 2: Milieu en energie 68
Kerntaak 3: Vitaal platteland 108
Kerntaak 4: Mobiliteit 182
Kerntaak 5: Regionale economie 267
Kerntaak 6: Cultuur en sociale kwaliteit....314
Kerntaak 7: Kwaliteit openbaar bestuur....353
Overhead, financiering en dekkingsmiddelen....384
Paragrafen 405
Duurzaamheidsparagraaf....405
Provinciale heffingen....408
Weerstandsvermogen 412
Kapitaalgoederen 420
Investeringen 423
Financiering....431
Bedrijfsvoering....434
Verbonden Partijen....444
Grondbeleid....467
Openbaarheidsparagraaf 471
Jaarrekening....472
Overzicht van baten en lasten....472
Analyse van het resultaat over 2024 482
Structurele en incidentele baten en lasten 502
Balans 514
Personeelsgebonden lasten....550
Rechtmatigheidsverklaring GS....553
Controleverklaring....554
Controleverklaring accountant....554
Organisatie....562
Organisatie....562

Inleidende samenvatting

De schouders eronder

Voor u ligt de jaarrekening 2024. In deze inleidende samenvatting blikken wij terug op het afgelopen jaar.
Ook het afgelopen jaar kende veel veranderingen, niet alleen in politiek-bestuurlijke maar ook maatschappelijke context. We kijken terug op een jaar waarin we goed op weg zijn, veel wat we hebben beloofd in het coalitieakkoord hebben we ook daadwerkelijk in gang gezet. Wij hebben belangrijke stappen gezet op veel dossiers. Aan de andere kant zijn er nog ook nog veel zaken waar we nog het nodige voor moeten uitwerken. In aantal gevallen zijn we niet in staat stappen te zetten, o.a. door externe factoren. Zoals dat er internationaal gezien nog steeds sprake van onzekerheid en (politieke) instabiliteit. We hebben het afgelopen jaar voortvarend gewerkt aan onze opgaven. Daarover informeren wij u op hoofdlijnen in deze inleiding.

Ons platteland, landbouw en natuur

Toekomst voor ons platteland, vervolg 3x3 aanpak

Door het wegvallen van het PPLG en van middelen uit het transitiefonds was een Overijsselse heroriëntatie nodig op de aanpak van opgaven in het landelijk gebied en de 3x3 aanpak.

Parallel aan de herijking van ons beleid ontving Overijssel in juli 2024 ook de toekenning van een Specifieke subsidie-uitkering (SPUK) van € 234 miljoen. Dit geld is bestemd voor de uitvoering van de maatregelpakketten. In de tweede helft van 2024 hebben wij gewerkt aan het inrichten en voorbereiden van de uitvoering van de maatregelpakketten. Wij zijn druk bezig met hoe nu verder te gaan met onze 3x3 aanpak. Door de bovenbeschreven omstandigheden is het nog lastiger geworden om een goed perspectief te vinden.

PAS-melders

We hebben hard gewerkt aan oplossingen voor de PAS-melders. Door de uitspraak van de Raad van State over intern salderen is het perspectief daarop verdampt.

Natuur

Vanuit onze verantwoordelijkheid voor natuurbeleid en –beheer zijn wij op het proces dat vanuit het Rijk is opgestart voor de Europese natuurherstelverordening (NHV) aangehaakt. De NHV gaat over het verplicht uitwerken van nationale natuurherstelplannen en het invulling geven aan de doelstellingen tot 2050 voor een brede aanpak van biodiversiteitsherstel.

Nadat de Europese Commissie (EC) een zgn. infractieprocedure tegen Nederland is gestart over de boerenlandvogels, specifiek de grutto, werkt het Rijk aan een pakket met aanvullende maatregelen die ook gaan gelden in Overijsselse weidevogelgebieden.

Bossenstrategie

De realisatie van de 1400 ha boscompensatie liep nog niet vlot. We zochten en zoeken naar mogelijkheden om het gat tussen gekapte hectares en aangeplante hectares te verkleinen. Aandachtspunt is hoe we, met het wegvallen van het transitiefonds en het Nationaal Programma Landelijk Gebied, de doelen en ambities van de bossenstrategie overeind houden.

Ontwikkelopgave

We zijn in diverse gebieden bezig geweest met de uitvoering van herstelmaatregelen o.a. Wieden, Aamsveen, Punthuizen-Stroothuizen en Bergvennen. Door het uitstel van de besluitvorming over het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) voor het gebied Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek liep de planning achter en heeft dit ook de besluitvorming vertraagd voor twee andere gebieden (Lemselermaten, De Wieden fase 2). Verder heeft dit geleid tot minder bereidheid om tot overeenkomsten te komen. Sommige eigenaren willen pas onderhandelen nadat de plannen definitief zijn, omdat er dan meer duidelijkheid is. U leest meer over de Ontwikkelopgave in het aparte deel van dit Jaarverslag.

Vergunningverlening

Met de uitspraak van de Raad van State is intern salderen vergunningplichtig en moet er getoetst worden aan additionaliteit. Dit maakt dat de verlening van natuurvergunningen verder wordt beperkt wat weer betekent dat projecten niet door kunnen gaan of vertraging oplopen. Een geborgde aanpak - bestaande uit een generieke aanpak van het rijk en gebiedsspecifieke aanpak - is noodzakelijk om de vergunningverlening weer op gang te krijgen.

Ons water- en energiesysteem

Water

Uit de evaluatie van de landelijke KRW-tussenevaluatie (december 2024) blijkt dat er meer nodig is om de doelen te halen. Voor de extra maatregelen zijn wij momenteel in gesprek met de partners.

Bovenregionale stresstest wateroverlast
Medio 2024 is in samenwerking met Drenthe en de waterschappen Drents Overijsselse Delta en Vechtstromen gestart met de bovenregionale stresstest wateroverlast voor het (grensoverschrijdende) stroomgebied van de Vecht om de gevolgen van een "Limburgse 2021 bui" in Overijssel in beeld te brengen (resultaten in 2025).
Drinkwatervoorziening
Samen met stakeholders en partners hebben wij gewerkt aan het opstellen van verdergaande maatregelenpakketten rondom de grondwaterbeschermingsgebieden om bestaande winningen te behouden en blijvend te beschermen tegen verontreinigingen. Aanvullend hierop hebben wij met het Rijk gewerkt aan een Nationale Aanpak Drinkwaterbronnen 2023 – 2030. In het Regionale Actieprogramma Drinkwaterbronnen (RAP) staat de aanpak om op korte én lange termijn aanvullende drinkwaterbronnen te waarborgen (voor aansluiting nieuwe woningen en bedrijven) per provincie beschreven.
Ruimte voor de Rivier 2.0.
Het Rijk heeft het Programma onder de Omgevingswet Integraal Riviermanagement (POW-IRM) in voorjaar 2024 ter inzage gelegd. In onze zienswijze hebben wij aandacht gevraagd voor de relatie tussen riviernatuur en waterveiligheid. Inmiddels is het programma hernoemd tot Ruimte voor de Rivier 2.0. en wordt nader onderzoek gedaan naar de toekomstige inrichting van het riviersysteem (rivierbodemligging, afvoerverdeling en binnendijkse ruimteclaims).
Bodem en ondergrond
Met de implementatie van de Omgevingswet op het onderdeel bodemkwaliteit, is het bevoegd gezag voor bodem overgegaan van provincie naar de gemeenten, in samenwerking met gemeenten en omgevingsdiensten. Daarnaast zijn in het kader van de landelijke Bestuurlijke afspraken Bodem 2023-2030 onderzoeken uitgevoerd naar aandachtslocaties met PFAS en is ervaring opgedaan met het provinciaal beleidskader PFAS.
Windenergie
Met het Provinciaal Programma Energiestrategie, de handleiding wind en het beleidskader indienen projectvoorstel windenergie en uw vaststelling van de instructieregels windregels kon het windbeleid per 1 november 2024 in werking treden. Daarmee is het voorbereidingsbesluit windbeleid opgeheven en kunnen initiatiefnemers aanvragen voor windturbineparken indienen. Met gemeenten hebben wij programmeringsafspraken gemaakt zodat bekend is waar wel en geen windturbineparken kunnen komen en zijn de eerste gebieden tot stand gekomen.
Kanaal Almelo - De Haandrik
Het bestuurlijk kopstuk Arie Slob en zijn team hebben de eerste adviezen uitgebracht om langlopende schadegevallen op te lossen. Deze adviezen hebben wij overgenomen. Hiermee maken wij het mogelijk om sneller en menselijker invulling te geven aan de schadeafhandeling. Om een goede afweging te kunnen maken voor het toekomstige beheer en onderhoud hebben wij een onderzoek opgestart naar de mogelijke en gewenste toekomstfuncties van het kanaal en ook wat dit kost en opbrengt.

<u>Onze woningen, bereikbaarheid en ruimte</u>
Woningafspraken
Samen met markt, corporaties, gemeente, rijk en andere partners werken we aan de realisatie van de woondeals waarin we zorgen voor voldoende woningen, voor de juiste doelgroepen. In 2024 zijn er in Overijssel meer woningen gerealiseerd dan afgesproken in de Woondeals 2022. In 2024 zijn in aanwezigheid van ministers Helder en De Jonge regionale woonzorgvisies ondertekend met daarin afspraken over het realiseren van voldoende geschikte woningen voor ouderen in onze 25 gemeenten. Het investeringsvoorstel wonen is vastgesteld door PS waarna voortvarend met de uitwerking is gestart. Wij hebben u hierover geïnformeerd.

Openbaar vervoer
2024 stond in het teken van herstel van de betrouwbaarheid van het openbaar vervoer. Vervoerders hebben hard gewerkt aan het werven van voldoende personeel en het verbeteren van de uitvoering. Daardoor konden in december de nieuwe dienstregelingen gestart worden zonder afschaling. Het afgelopen jaar hebben wij nog compensatie gekregen voor de bezuinigingen van het ministerie van OCW op het studentenreisproduct.
Verkeersveiligheid
We hebben campagnes en educatieprojecten uitgevoerd gericht op gedragsbeïnvloeding voor verschillende doelgroepen zoals (oudere) fietsers en op scholen in Overijssel. We hebben ook gewerkt aan een Actieplan Verkeersveiligheid voor de provinciale wegen waarin risicovolle wegvakken en kruispunten op onze wegen zijn benoemd. Deze zijn tot stand gekomen via de risico gestuurde aanpak, een pro-actieve data gedreven methode. Hiervoor hebben we goede en betrouwbare data nodig en hebben we het dashboard voor verkeersveiligheidsdata Overijssel geactualiseerd en doorontwikkeld. Bij de voorbereidingen van het beheer en onderhoud van onze wegen is ook het verbeteren van de verkeersveiligheid betrokken. Dit combineren werkt kostenbesparend. Daarnaast hebben wij de lopende lobby richting het Rijk voor een veiliger N36 (en N50) geïntensiveerd.

Onze economie

In 2024 zijn de economische investeringsprogramma's met brede steun van PS vastgesteld. Wat betreft de uitvoering hebben we afgelopen jaar belangrijke stappen gezet. In het bijzonder ten aanzien van photonica, grensoverstijgende en Europese samenwerking en wat betreft de economische kansen op het gebied van defensie.
We hebben stappen gezet om het Photonica/Chiptech cluster in met name Twente te versterken. Een goed voorbeeld hiervan zijn de ontwikkelingen rondom chipfabriek New Origin. Daarnaast hebben we nadrukkelijk de mogelijkheden die Europa biedt d.m.v. onder andere de verschillende fondsen, zoals bijvoorbeeld Interreg en EFRO benut. Op deze manier versterken we de grensoverstijgende samenwerking. Verder zijn we bezig de economische kansen die zich in de defensie-markt voor ons bedrijfsleven voordoen te kunnen verzilveren.
Ook op andere terreinen hebben we stappen gezet. We hebben de waardering voor het Vakmanschap stevig op de kaart gezet. In 2024 is de Award Vakmanschap Overijssel uitgereikt en de provincie heeft de ambassadeursrol voor het vakmanschap opgepakt waarmee zij het belang van vakmanschap breed uitdraagt. Met de gemeenten zijn we in gesprek om te komen tot nieuwe programmeringsafspraken rondom bedrijventerreinen en toekomstbestendige werklocaties. Specifiek voor onze deelnemingen in de topwerklocaties Technology Base en Regionaal Bedrijventerrein Twente/XL Businesspark zijn we met de partners in gesprek over de toekomst en onze rol daarin. We zetten de Overijsselse aanpak detailhandel voort. De
netwerksamenwerking met gemeenten en het Retailplatform Overijssel wordt doorontwikkeld en de eerste subsidies voor het versterken van detailhandel en centra zijn verstrekt. Tot slot zijn we intensief betrokken, door middel van onder andere onze uitvoeringsprogramma’s, bij de verschillende regiodeals.

Onze sociale samenleving

Participatie
In 2024 hebben we samen met de Kopgroep Participatie, uw Staten, gemeenten en experts de participatievisie en werkwijze ontwikkeld. Na vaststelling is dit beleid juridisch geborgd met de vaststelling van de participatieverordening. De focus ligt nu op het toepassen van de werkwijze en visie, zodat belangen transparant worden ingebracht en kunnen worden afgewogen in de besluitvorming. Daarmee brengen we kennis en ervaring van buiten naar binnen.

Ondermijning
In 2024 hebben we in de aanpak van ondermijning de nadruk gelegd op het versterken van de weerbaarheid binnen de organisatie en het ondersteunen van gemeenten. Een belangrijke taak is het vergroten van de (interne) weerbaarheid. Dat doen we onder andere door voorlichting over de Wet Bibob. Met de inzet van het expertteam ondersteunen we gemeenten om ondermijning tegen te gaan in het buitengebied. En een geslaagde campagne in samenwerking met 'Meld Misdaad Anoniem' heeft geleid tot een toename van het aantal meldingen van verdachte situaties in Overijssel. Tot slot hebben we onderzoek uitgevoerd hoe we preventief jongeren weerbaar kunnen maken tegen criminaliteit en voeren we overleg met gemeenten hoe we met de uitkomsten daarvan aan de slag kunnen in onze provincie.
Regio's
Met de regio's Stedendriehoek en Zwolle zijn we er gestart met de nieuwe Regiodeals. We waren al gestart met het opstellen van verstedelijkingsstrategieën voor Twente en Stedendriehoek, inmiddels zijn we voorbij de oriënterende werkzaamheden en gestart met het vervolg. Dat betekent dat we kijken hoe we de werkzaamheden, mensen en middelen op elkaar afstemmen.
Cultuur
Na de vaststelling van ons Cultuur- en erfgoedbeleid 2025-2028 vastgesteld, zijn wij in 2024 gestart met de voorbereiding van de uitvoering van het beleid 2025-2028 waarmee we inzetten op de versterking van de impact van cultuur en erfgoed op het welzijn en de welvaart in Overijssel. De cultuur en erfgoed sector stond ook in het jaar 2024 voor grote uitdagingen, onder andere door gestegen kosten, energielasten en personeelstekorten. Wij hebben bewondering voor de veerkracht waarmee de sector deze uitdagingen het hoofd heeft geboden.
Leefbaar Platteland
Vanuit Aanpak Leefbaar Platteland hebben we drie subsidieregelingen geopend, gericht op het maken van dorpsplannen, uitwerken en uitvoeren van lokale initiatieven. Daarnaast hebben we (dorpsschool)bijeenkomsten georganiseerd om het delen van kennis en ervaring tussen inwoners, dorpen, gemeenten en organisaties te stimuleren. We zijn gestart met de voorbereiding om te komen tot een visie leefbaar platteland.
Sociale Kwaliteit
Om onze doelstellingen te bereiken hebben wij drie subsidieregelingen her-/geopend, welke goed werden gevonden door de doelgroepen. Wij hebben geïnvesteerd in diverse evenementen zoals de Overijsselse Sportontmoeting, congres Positieve Gezondheid, het Overijsselse vrijwilligerscongres en de Overijsselse Vrijwilligersprijs. Daarnaast hebben wij de Sociale Kwaliteit Academie opgericht en de congressen Overijsselse vrijwilligers en Positieve Gezondheid gehouden. Ook hebben we met een organisatie brede werkgroep uitvoering gegeven aan de motie 'Vrijwilligers, cruciaal voor Overijssel (PvdA e.a.)'. Om initiatiefnemers met sociale projecten een kans te geven om gebruik te kunnen maken van de vier Regiodeals hebben wij een adviseur aangesteld, die de initiatieven coacht bij hun aanvraag.

Statenvoorstel

Het Statenvoorstel is het besluitvormend stuk bij deze begroting. Daarin staan de (financiële) voorstellen nader beschreven. Het Statenvoorstel vindt u onder de knop 'Bijlagen' rechtsboven in het scherm.

Kerntaak 1: Ruimtelijke ordening en waterbeheer

Dit is hoe wij denken

Begrotingstekst 2024:
Deze kerntaak richt zich op de ruimtelijke inrichting en het waterbeheer in Overijssel. We willen dat het in Overijssel voor iedereen goed wonen, werken en ontspannen is, zowel nu als in de toekomst.
De ruimte in onze steden en ons landelijk gebied wordt steeds schaarser door de druk op de woningmarkt, de overgang naar duurzame energie, klimaatbestendigheid en kringloopeconomie. We werken samen met gemeenten, inwoners en andere partners om lokaal gebiedsgerichte keuzes te maken. De komende tijd moeten we lastige ruimtelijke keuzes maken in onze Omgevingsvisie.
We zetten in op betaalbare, klimaatbestendige en toekomstgerichte woningbouw. We zien erop toe dat de juiste woningen voor verschillende doelgroepen worden (her)ontwikkeld. Dit vraagt maatwerk, omdat de woningmarkt in elke regio anders is.
Bij een aantrekkelijke leefomgeving horen schoon en voldoende (drink)water en bescherming tegen overstromingen. Hierbij vervullen we als provincie een regierol vanuit onze kaderstellende en toezichthoudende taken. De effecten van hitte, droogte en wateroverlast leiden vaker tot grote schade voor natuur, landbouw, industrie, infrastructuur, bebouwing en scheepvaart. Ook nemen de risico's voor de gezondheid van mensen en onze drinkwatervoorziening toe. Daarom willen we onze provincie klimaatbestendig inrichten op korte, lange en middellange termijn. Daarvoor maken we vanuit onze wettelijke taak keuzes zowel voor het waterbeheer als voor de ruimtelijke inrichting, waarbij water en bodem sturend zijn.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

1.1 Een goede ruimtelijke ordening op en onder de grond

Wij zijn als provincie verantwoordelijk voor een goede ruimtelijke ordening op en onder de grond. De grote opgaven in het ruimtelijk domein vragen om herziening van de Omgevingsvisie en -verordening (1.1.1). Om het beleid uit onze Omgevingsvisie uit te voeren, werken we via voorkantsamenwerking en netwerksamenwerking samen met partners. Waar nodig zetten we wettelijke instrumenten in zoals zienswijzen en inpassingsplannen (1.1.2). Wij werken aan de implementatie van de nieuwe Omgevingswet (1.1.5).

Prestaties

1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid

Acties 2024

1. Wij houden de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening actueel.
2. Wij werken het Fundament van de nieuwe Omgevingsvisie en het coalitieakkoord samen met onze partners via verbrede participatie uit in gebiedsgericht beleid en uitvoeringsinstrumenten. Deze landen in de nieuwe Omgevingsvisie en uitvoeringsinstrumenten (zoals de Omgevingsverordening en Catalogus Gebiedskenmerken).
3. In samenhang met de nieuwe Omgevingsvisie werken wij in overleg met onze partners in de regio en op rijksniveau aan de 'ruimtelijke puzzel' zoals aangekondigd in de brief aan de tweede kamer: Programma's Uitvoering NOVEX en Mooi Nederland.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. In december 2024 hebben wij de Actualisatie Omgevingsverordening 2024 ter inzage gelegd met de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen.
   In deze actualisatieronde doen we geen aanpassingen meer in de geldende Omgevingsvisie. Volgens planning nemen Provinciale Staten in april 2025 een besluit over de vaststelling.
2. Wij hebben een concept Omgevingsvisie opgeleverd. Deze is gedeeld met (gebieds)partners voor consultatie. De (gebieds)partners hebben hier een reactie op gegeven. Dit nemen wij mee richting het ontwerp nieuwe Omgevingsvisie Overijssel voor 2025.
3. In het voorjaar 2024 hebben we een concept ruimtelijk voorstel ingediend bij de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Deze is vervolgens de basis voor gesprekken met het Rijk en partners om te komen tot een Ruimtelijk arrangement.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Nieuwe omgevingsvisie

Op het beschikbare budget voor 2024 van € 0,6 miljoen voor de herziening van de omgevingsvisie is een bedrag overgebleven van € 0,39 miljoen. Het programma loopt nog door tot begin 2026. Er is tijd nodig voor zorgvuldige afstemming en participatie met gebiedspartners. Ook willen we dat iedereen genoeg tijd heeft om te reageren tijdens de consultatie en inzage. Dit vraagt nog capaciteit, communicatiekosten en kosten voor omgevingsonderzoeken. Daarom stellen we voor om de middelen door te schuiven naar 2025.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,39 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.1.1 van de begroting 2025.

Statenvoorstellen en -besluiten

Huidige Omgevingsvisie Overijssel

- Statenvoorstel - Vaststelling Revisie Omgevingsvisie PS/2017/119 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Vaststelling Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2017-2018 PS/2018/494 (bijbehorend besluit)
- Amendement Kerkhoff c.s. - Giethoorn toeristische trekpleister
- Statenvoorstel - Wijziging Omgevingsverordening Geitenstop PS/2019/69 (bijbehorend besluit)
- Amendement Folkerts c.s. - Uitzondering afmesten biologische geitenbokjes deel 1 ; deel 2
- Amendement Wertheim c.s. - Overgangsrecht deel 1 ; deel 2 ; deel 3
- Amendement Brommer c.s. - Uitzondering afmesten geitenbokjes
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en -verordening 2018-2019 2019/1100997 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Regionaal Waterprogramma Overijssel 2019/1101815 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en -verordening 2019/2020 2020/1105210 (bijbehorend besluit)
- Motie Jansen c.s. – Niet meewerken aan olie-afvalwaterinjecties
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021, PS/2021/1104496 (behorend besluit)

- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2021, PS/2021/1104495 (behorend besluit)
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2022, PS/2022/1108459 (behorend besluit)
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2023, PS23-001103 (behorend besluit)

Nieuwe Omgevingsvisie Overijssel

- Statenvoorstel - Startnotitie focus en bandbreedte 'Omgevingsvisie Overijssel; Herziening' 2020/1100931 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Omgevingsvisie: Opmaat naar beleid 2021/1101151 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Fundament voor de nieuwe Omgevingsvisie PS/2022/1106153

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

387

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Liesbeth Grijsen

1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid

Acties 2024

1. Wij werken samen met gemeenten en waterschappen aan de ruimtelijke en waterstaatkundige inrichting van Overijssel.
2. Wij borgen de uitvoering van de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening in voorkantsamenwerking met onze partners en zetten indien nodig of wenselijk ons wettelijk ruimtelijk instrumentarium in.
3. Wij werken de ambitie uit het coalitieakkoord om te komen tot een toekomstbestendige ruimtelijke inrichting uit in beleid, netwerksamenwerking en uitvoeringsinstrumentarium in het licht van de omschakeling naar de Omgevingswet.
4. Wij werken met partners bij gemeenten, waterschap en andere gebiedspartijen aan een integrale gebiedsvisie Zwolle, Staphorst, Dalfsen, Zwartewaterland.
5. Wij werken met onze partners aan de ruimtelijke ontwikkeling van Overijssel in de onderstaande netwerksamenwerkingen. We doen dit met een integrale blik op onder andere klimaatadaptatie (prestatie 1.2.1 en 1.4.1), wonen (prestatie 1.3.1) en mobiliteit (prestatie 4.6.2).
    - NOVEX gebied regio Zwolle, waarin we werken aan de realisatie van de Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle.
    - De bestuursovereenkomst Zwolle Kampen Netwerkstad (Spoorzone Zwolle) waarvan in 2024 het laatste onderdeel wordt gerealiseerd en opgeleverd, de passerelle bij station Zwolle.
    - Het uitvoeringsprogramma Ruimte voor de Vecht.
    - Agenda IJsselmeergebied 2050

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Wij werken samen met partners in de planketen waarbij met name is gekeken waar we elkaar kunnen versterken op de samenwerking bij ruimtelijke initiatieven. Ook hebben wij een aantal bijeenkomsten gefaciliteerd waarbij voornoemde samenwerking verder vorm is gegeven langs de actielijnen Samen leren, Samen ontwikkelen en Samen doen.

2. Wij hebben acht zienswijzen ingediend tegen ruimtelijke plannen van gemeenten die strijdig waren met ons ruimtelijk beleid. Bij meerdere plannen was het wettelijke vooroverleg niet gevoerd omdat gemeenten versneld plannen in procedure hadden gebracht. Dit met name vanwege de onzekerheid en onbekendheid met de procedures onder de Omgevingswet.
3. Wij hadden een tekort aan capaciteit aan het begin van het jaar. Ook hebben wij op thema's meer tijd genomen voor de uitwerking van de opgaven uit het Coalitieakkoord. Daardoor hebben wij niet alle middelen kunnen inzetten en scoort deze actie inhoudelijk Oranje.
4. Bestuurders van inwonerspartijen en overheden hebben overeenstemming bereikt over de gebiedsvisie Zwartewaterland Staphorst Dalfsen Zwolle (ZSDZ). Inwoners hebben hiervan kennis kunnen nemen op een inloopavond die op 17 december 2024 is belegd in Nieuwleusen.
5. In 2024 zijn vrijwel alle (23) projecten onder de Regiodeal Zwolle 'Brede welvaart in het Vechtdal afgerond' (link: Ruimte voor de Vecht). Partners werken aan de afronding van de laatste projecten. Het provinciale deelproject (optimalisatie ruimtelijke kwaliteit) is afgerond. Ook is er hard gewerkt aan een aanvraag (gebiedsarrangement 'Vitaal en veerkrachtig Vechtdal') voor de 5de tranche van de Regio Deal."
    - In 2024 is gewerkt aan de realisatie van de verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle door het uitvoeren van de NOVEX programma's: mobiliteitstransitie, stationsomgevingen, sponsstrategie, gezonde buurten en vitale kernen en stedelijk Zwolle. De uitvoeringsagenda die hier bij hoort is tijdens het Bestuurlijk overleg Leefomgeving (BOL) 2024 met het Rijk besproken en geaccordeerd.
    - Conform planning is de bouw van het laatste onderdeel gestart, de Passerelle. Deze wordt dit jaar opgeleverd.
    - Het project Poort van het Vechtdal en Zwolle (uit Uitvoeringsprogramma Ruimte voor de Vecht 2016-2028) is afgerond.
    - Begin 2024 heeft Overijssel de Samenwerkingsovereenkomst IJsselmeergebied 2024-2028 ondertekend. Afgelopen jaar is gewerkt aan de voorbereiding van de actualisatie van voorkeursstrategie en deltabeslissing IJsselmeergebied, die najaar 2026 afgerond moeten zijn.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Toelichting resultaat

Op prestatie 1.1.2 staat een budget van € 2,6 miljoen voor 2024. Hiervan is € 0,9 miljoen niet besteed. Ten opzichte van monitor II (€ 0,65 miljoen) is de onderuitputting € 0,15 miljoen hoger uitgevallen. Dit heeft te maken dat capaciteit later is ingevuld dan bij de monitor II is ingeschat.
Hieronder lichten we de onderuitputting verder toe.

Ruimtelijke taken

Bij het coalitieakkoord is jaarlijks een bedrag van € 0,6 miljoen toegewezen voor ruimtelijke taken. Hiervan is in 2024 een bedrag van € 0,17 miljoen besteed. Vanwege de latere invulling van de capaciteit zijn de middelen niet volledig benut.

Nationale OmgevingsVisie EXecutiekracht (NOVEX)

Specifieke uitkering

Voor uitvoering van activiteiten die randvoorwaardelijk zijn voor het realiseren van een kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in het NOVEX gebied regio Zwolle staat nog een rijksbijdrage open. In 2024 stond € 8.100 geraamd. De besteding is echter wat hoger gebleken, namelijk € 76.590. Dit betekent dat we extra hebben onttrokken aan de beschikbare middelen uit de specifieke uitkering van het Rijk.

Decentrale uitkering
In 2024 hebben we € 0,3 miljoen gekregen van het Rijk als tegemoetkoming voor de kosten die we maken in programma NOVEX. Omdat het ruimtelijk voorstel is gemaakt onder regie van programma Omgevingsvisie en het ruimtelijk arrangement in eerste instantie vooral intern is opgepakt, hebben we de middelen tot nu toe nagenoeg niet nodig gehad. De regionale samenwerking en verstedelijkingsstrategie gaan nu pas beginnen en dus blijft het geld nodig.
Dit budget zal in de komende periode nodig zijn en aangesproken gaan worden voor:

- Participatie in het proces van het ruimtelijk arrangement;
- Onderzoek en analyse ten behoeve van het ruimtelijk arrangement;
- Onderzoek en analyse regio overstijgende opgaven en samenhang tussen de drie verstedelijkingsregio's;
- Participatie in het proces van de Omgevingsvisie;
- Kennis- en netwerkbijeenkomsten.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,3 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van de nieuwe prestatie 1.1.3 van de begroting 2025.
Decembercirculaire
Bij de decembercirculaire is € 80.417 beschikbaar gesteld voor het provinciale proces in het kader van het NOVEX-programma. Provincies kunnen het budget bijvoorbeeld inzetten voor aanvullende capaciteit en expertise voor de overleggen met het Rijk en het afsluiten van arrangementen. Daarom stellen wij voor om dit geld door te schuiven naar 2025.
Wij stellen u voor om een bedrag van € 80.417 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.1.3 van de begroting 2025.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Werkprogramma NetwerkstadTwentePS/2013/846 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Spoorzone Zwolle PS/2013/537 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsbesluit Ruimte voor de Vecht PS/2015/917 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsbesluit Samenwerkingsverbanden Water PS/2021/1102793 (bijbehorend besluit).
- MV1 Geen extra gemeenschapsgeld naar budgetoverschrijdende kunst .
- Brief van GS over afronden Bestuursovereenkomst Spoorzone Provincie Overijssel: https://overijssel.notubiz.nl/modules/1/Ingekomen%20stukken/922936

Begrotingswijziging

- Vooraankondiging resultaatbestemming

Resultaatbestemming
380
Verantwoordelijk portefeuillehouder
Liesbeth Grijsen, Martijn Dadema

1.1.5 Implementatie Omgevingswet

Acties 2024

1. Wij maken onze interne werkprocessen Omgevingswet-proof en sluiten deze aan op het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Hierbij volgen we de landelijke planning.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
Ook na inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 zijn wij binnen de technische beperkingen van het (landelijke) Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) doorgegaan met de implementatie en verbeteren van onze onderdelen van het DSO. Dit doen wij binnen de landelijke planning van de doorontwikkeling van het DSO. Zo werken wij aan het verbeteren van omgevingsdocumenten, vergunningcheck en samenwerking met ketenpartners en het Rijk.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
Doorontwikkeling Digitaal Stelsel Omgevingswet
Op het budget van € 0,57 miljoen is een bedrag overgebleven van € 0,5 miljoen. In de 2e Monitor 2024 hadden we hier al € 0,4 miljoen van aangekondigd. Omgevingswet en Digitaal Stelsel Omgevingswet staan nog in de kinderschoenen en worden doorontwikkeld. Dat zorgt ervoor dat er kosten blijven komen voor implementatie, aansluiting, testen, monitoring en opleiding. Ook voor de landelijke ontwikkelingen beheer en doorontwikkeling DSO met rijk en koepels verwachten we nog kosten te moeten maken. Tot slot verwachten we nog kosten te moeten maken voor de regionale samenwerking met partners rondom de inrichting van processen. We stellen daarom voor om de middelen door te schuiven naar 2025.
Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,5 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.1.5 van de begroting 2025.

Begrotingswijziging
- Vooraankondiging resultaatbestemming

Resultaatbestemming
502

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Liesbeth Grijsen

Dit is wat wij doen

1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen

Om te zorgen voor schoon en voldoende (drink)water en bescherming tegen overstromingen en wateroverlast werken we aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem (1.2.1). Dit doen we op basis van ons eigen beleid maar ook ter realisatie van Europese wetgeving zoals de Kaderrichtlijn water en Richtlijn Overstromingsrisico's. Ook werken we samen met ons netwerk aan klimaatadaptatie en waterbeheer (1.2.2) vanuit het deelstroomgebied Rijn-Oost. Hier werken we onder andere aan het programma Zoetwatervoorziening Oost-Nederland. Vanuit onze wettelijke taak zorgen we voor voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst (1.2.3). Wij verlenen vergunningen, houden toezicht en handhaven op grond van de Waterwet, Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en onze Omgevingsverordening (1.2.5). Ook voeren we de laatste fase van het IJsseldeltaprogramma uit (1.2.7).

Prestaties

1.2.1 Werken aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem

Acties 2024
1. Wij werken op de thema's waterkwaliteit, waterkwantiteit, waterveiligheid, klimaatadaptatie en bodem en ondergrond in programma's en projecten in samenwerking met onze mede-overheden en partners.

2. Wij stellen een actieplan Water op op basis van de ambities uit het coalitieakkoord. Dit doen wij ook in samenwerking met onze mede-overheden en partners.
3. Wij werken aan de actualisatie van het Regionaal Waterprogramma waarbij klimaatadaptatie en de agenda bodem en ondergrond worden toegevoegd.
4. Wij geven uitvoering aan de provinciale maatregelen uit de planperiode 2022-2027 van de Kaderrichtlijn Water en het provinciale deel van het impulsprogramma Kaderrichtlijn Water van het Rijk.
5. Wij implementeren instrumentarium en afspraken uit de Delta-aanpak waterkwaliteit en Zoetwater om de Kaderrichtlijn Water te realiseren.
6. Wij herzien met gemeenten en waterschappen het beleid ten aanzien van waterveiligheid in het kader van Water en Bodem sturend in de nieuwe omgevingsvisie.
7. Om de waterkwaliteit te verbeteren openen we in relatie met het nieuwe Europese gemeenschappelijk landbouwbeleid in 2024 een subsidieregeling.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Deze prestatie scoort inhoudelijk oranje door het later starten van een aantal projecten van de Agenda bodem en ondergrond (actie 3). De overige acties zijn alle inhoudelijk groen.

1. In diverse samenwerkingsverbanden, waaronder diverse onderdelen van het Deltaprogramma, Zoetwater oost-Nederland, Onder Twente en de Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) werkregio's, werken wij nauw samen met onze partners. Ook buiten deze verbanden onderhouden wij de contacten goed. Hierin voeren wij gezamenlijke projecten uit gericht op kennisontwikkeling en –deling, beleid en uitvoeren van gebiedsgerichte maatregelen. Ook hebben wij in 2024 samen met de mede overheden diverse projecten gerealiseerd. Vaak volgden deze uit bestaande bestuurlijke en ambtelijke overleggen zoals Zoetwatervoorziening Oost Nederland, Regionaal bestuurlijk overleg Rijn Oost of Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie regio’s.
2. In 2024 zijn er verschillende bijeenkomsten geweest met bestuurders van gemeenten, waterschappen en andere lokale organisaties om uitvoering te geven aan Actieplan Water (nu Overijssels Waterakkoord) zoals vermeld in het coalitieakkoord. Het Overijssels Waterakkoord is een document waar verschillende speerpunten in zijn opgenomen om uiteindelijk verschillende acties op te pakken waar wij als provincie, en in samenwerking met andere (overheids)organisaties trekker van zijn.
3. In 2024 is gewerkt aan het Regionaal Waterprogramma (RWP) als uitwerking van de Omgevingsvisie. Hierbij sluiten we met het proces aan bij de Omgevingsvisie en wordt het concept in 2025 ter inzage gelegd om eind 2025 door GS te worden vastgesteld. In de Wateraanpak Overijssel wordt de uitvoering van het RWP geborgd als mede het programma klimaatadaptatie en de agenda bodem en ondergrond. Op de agenda bodem en ondergrond zijn een aantal projecten later gestart en daarom is deze actie Oranje gescoord.
4. In 2024 hebben wij doorgewerkt aan de afgesproken maatregelen, bijvoorbeeld anti-verdrogingsmaatregelen in meerdere Natura-2000-gebieden. Daarnaast hebben een voorstel voorbereid voor wat wij kunnen bijdragen aan het impulsprogramma Kaderrichtlijn Water.
5. Gedurende 2024 is aan de Delta-aanpak waterkwaliteit en Zoetwater gewerkt onder de nieuwe noemer Impulsprogramma Kaderrichtlijn Water. Dat impulsprogramma én onze inbreng voor de tussenevaluatie voor de Kaderrichtlijn Water heeft hier invulling aan gegeven.

6. In het concept van de Omgevingsvisie is opgenomen dat wij gebieden willen aanwijzen om piekberging van waterafvoer op te vangen en dat we vitale en kwetsbare functies beter tegen wateroverlast willen beschermen door locatiekeuze en/of ontwerp aan te passen. Onder meer de eind 2024 gestarte bovenregionale stresstest wateroverlast voor de Vecht gaat hiervoor benodigde informatie aanleveren.
7. Wij hebben in 2024 een subsidieregeling geopend voor waterdoelen in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid. De waterschappen hebben in totaal zes subsidieaanvragen ingediend. Daarvan zijn er vijf verleend en één afgewezen. Voor het afgewezen project wordt in november 2025 de subsidieregeling opnieuw opengesteld.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Financieel resultaat

Op het budget van € 0,9 miljoen binnen deze prestatie is € 0,3 miljoen niet besteed. Grootste deel van de onderuitputting zit op het budget 'agenda bodem en ondergrond' en Regionaal waterbeheer. Ten opzicht van monitor II is nog een extra, niet geraamde, bijdrage bijgekomen voor regionaal waterbeheer. Zie toelichting hieronder.

Regionaal waterbeheer

In 2024 is een bijdrage van het Wetterskip ontvangen voor het platform IJsselmeergebied. De bijdrage is ontvangen, maar de kosten die hier tegenover staan zullen in 2025 worden gemaakt. Daarom stellen we voor om deze bijdrage middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2025.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 49.280 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.2.1 van de begroting 2025.

Agenda bodem en ondergrond

Het budget van de agenda bodem en ondergrond is niet volledig besteed in 2024. Dit komt doordat een aantal projecten later van start zijn gegaan en niet konden worden afgerond in 2024. Redenen hiervoor zijn capaciteitstekort bij gemeenten en omgevingsdiensten, tijdelijke afwezigheid van de beleidsmedewerker bodem en ondergrond, en de benodigde voorbereidingstijd voor de projecten. Om de gestelde doelen uit de agenda bodem en ondergrond 2021 - 2025 alsnog te halen, stellen wij voor om deze middelen mee te nemen naar 2025. Door het doorzetten van een deel van de inhuur is extra capaciteit in 2025 beschikbaar om deze projecten uit te voeren.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,2 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.2.1 van de begroting 2025.

Begrotingswijziging

- Vooraankondiging resultaatbestemming

Resultaatbestemming

263

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema, Liesbeth Grijsen

1.2.2 Samen werken aan klimaatadaptatie en waterbeheer

Acties 2024

1. Wij voeren met partners het maatregelenprogramma Zoetwatervoorziening Oost-Nederland 2022-2027 (onderdeel van het landelijke Deltaprogramma Zoetwater) uit. Wij vervullen hierbij de kassiersfunctie.
2. Wij vertalen de actualisatie van het waterakkoord Twentekanalen-Overijsselse Vecht naar onze Omgevingsvisie en Omgevingsverordening.

3. Wij werken samen met de andere partners van het deelstroomgebied Rijn-Oost aan de uitvoering van de bestuurlijke grondwateragenda.
4. Wij werken aan voldoende grondwater voor de Overijsselse drinkwaterwinningen, landbouw en natuur gericht op doelbereik voor de Europese Kaderrichtlijn Water. Wij doen dit mede binnen de uitvoering van ons PPLG.
5. Wij stemmen onze werkzaamheden in het kader van Kaderrichtlijn Water (zie 1.2.1) af met onze partners in het deelstroomgebied Rijn-Oost en waar nodig voeren we gezamenlijk onderzoeken uit. Wij vervullen hierbij de kassiersfunctie.
6. Wij maken afspraken met onze partners in het deelstroomgebied Rijn-Oost over de tussentijdse evaluatie van de planperiode 2022-2027 van de Kaderrichtlijn Water om het doelbereik zo hoog mogelijk te maken.

Inhoudelijke kleurscore



Inhoudelijke toelichting

1. Wij hebben in de rol van kassier de regionale cofinanciering van zoetwatermaatregelen in de landbouw in het ZON-gebied gebundeld tot één subsidie waarmee de administratieve uitvoeringslast voor LTO-Noord wordt verminderd. Ook zijn de eerste projecten in uitvoering gekomen in het kader van het Overijsselse programma Haarvaten Op Peil. Dit programma is onderdeel van het programma Zoetwatervoorziening Oost-Nederland (ZON).
2. In 2024 is gewerkt aan het geactualiseerde waterakkoord Twentekanalen-Overijsselse Vecht, dat wordt in Q1 2025 bestuurlijk vastgesteld en ondertekend. Daarna vindt vertaling plaats naar de Omgevingsverordening.
3. In 2024 zijn weinig activiteiten specifiek binnen deelstroomgebied Rijn-Oost uitgevoerd, omdat er heel veel grondwaterzaken landelijk zijn opgepakt. Vanuit Rijn-Oost is daaraan bijgedragen.
4. Vasthouden van water is een belangrijk aandachtspunt bij (uitvoering van) ons beleid. Concrete activiteit is het overleg met waterschappen over verlaging van de registratiegrens van onttrekkingen. Het wegvallen van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) betekent wel dat we dit op een andere wijze moeten inrichten.
5. In 2024 is structureel overleg geweest binnen Rijn-Oost op ambtelijk en bestuurlijk niveau. Daarnaast zijn diverse onderzoeken en uitbestedingen gepleegd. 2024 was het laatste jaar waarin wij de kassiersfunctie hebben vervuld (vanaf 2025 Gelderland).
6. De tussenevaluatie is een continu terugkerend onderwerp geweest. Wij hebben bijgedragen aan die tussenevaluatie. Ook hebben wij ambtelijk een voorstel in voorbereiding voor een Overijsselse bijdrage aan de KRW-impuls (Kaderrichtlijn Water).

Financiële kleurscore



Financiële toelichting

Provinciale cofinanciering "Programma Haarvaten Op Peil in Overijssel (HOP)"

Wij investeren via het programma ZON (Zoetwatervoorziening Oost Nederland) in integrale projecten om water vast te houden en bij een piekafvoer tijdelijk te bergen in de haarvaten van het watersysteem "Programma Haarvaten Op Peil in Overijssel (HOP)". De middelen voor de provinciale cofinanciering zijn o.a. gereserveerd in de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland en in de uitvoeringsreserve KVO. In 2024 is voor deze meerjarige projecten in totaal € 0,36 miljoen gerealiseerd en is € 1 miljoen niet tot besteding gekomen. Dit komt doordat de werkelijke realisatie van meerjarige subsidies lager is dan de verwachte realisatie. Uit de jaarlijkse uitvraag bij onze subsidiepartners blijkt dat de realisatie vertraging heeft opgelopen. Daarom schuiven we deze middelen door en passen het bestedingsritme aan op basis van de uitgevraagde realisatie.

We stellen voor om de restantmiddelen over te hevelen vanuit de uitvoeringsreserve KVO en de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland naar de reserve verstrekte subsidies. Het gaat om het restant 2024 evenals de reeds geraamde bedragen in 2025-2027. In totaal gaat het om € 3,1 miljoen.
Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,5 miljoen te onttrekken uit de Reserve Zoetwater Oost NL en € 1,6 miljoen uit de uitvoeringsreserve KVO en toe te voegen aan de Reserve Verstrekte Subsidies. Deze toevoeging wordt verwerkt in Kerntaak 'Overhead, financiering en dekkingsmiddelen'.
Daarnaast stellen wij u voor om de volgende bedragen te onttrekken voor de jaren 2025-2027 aan de Reserve Verstrekte Subsidies en toe te voegen aan de begroting van prestatie 1.2.2. Het gaat om de volgende verdeling: 2025 € 0,47 miljoen, 2026 € 1,4 miljoen en 2027 € 1,2 miljoen.

Specifieke uitkering Deltaprogramma Zoetwater 2 fase

Voor de realisatie van uitvoering van de tweede fase Deltaprogramma hebben wij een bijdragen van het Rijk ontvangen. Voor de periode 2022-2027 gaat dit om een bijdrage van 25% in de kosten van maatregelen die bijdragen aan de vergroting van de waterbeschikbaarheid door zuinig gebruik of het vasthouden, verdelen of aanvoeren van zoetwater. In 2024 is € 4,5 miljoen minder gerealiseerd dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt doordat er bij de uitvoering van projecten vertragingen zijn opgetreden en/of dat projecten later zijn of worden gestart dan eerder gepland.

Paddenpol - uKVO

Onze bijdrage voor dit project, gericht op dijkversterking en natuurherstel bij Herxen, is gereserveerd in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Dit budget heeft een looptijdeinde in 2024. Wij stellen u voor de looptijd van het budget te verlengen tot eind 2028.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel - Hitte, Droogte en Wateroverlast 2021/0016746 (bijbehorend besluit).
Statenvoorstel - Provinciale cofinanciering Europese programma's 2021-2027 2021/1103304 (bijbehorend besluit)

Begrotingswijziging

- PS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

-214

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst

Acties 2024

1. Wij voeren met onze partners de Adaptieve strategie drinkwatervoorziening uit, waarmee we werken aan voldoende drinkwaterbronnen en bewust drinkwatergebruik. We komen op basis van het Coalitieakkoord met een investeringsvoorstel. Hierin gaan wij onder andere in op het zorgvuldig gebruik van onze drinkwaterwinningen en nieuwe bronnen van drinkwater zoals oppervlaktewater.
2. Wij stellen een nieuw Maatregelenprogramma Gebiedsdossiers Drinkwaterwinning op, waarin we werken aan het veiligstellen van de bestaande drinkwaterwinningen.
3. Wij voeren de afspraken uit de landelijke 'BO nitraat' uit via de aanpak Boeren voor Drinkwater, waarmee we werken aan het terugdringen van de uitspoeling van nitraat uit landbouwgronden in grondwaterbeschermingsgebieden.

Inhoudelijke kleurscore



Inhoudelijke toelichting

1. Conform de afspraken in het Coalitieakkoord is in 2024 besloten over het Investeringsvoorstel Drinkwatervoorziening Overijssel voor de periode 2024 – 2027. Hiermee zijn middelen beschikbaar gesteld voor de verschillende sporen van de drinkwateraanpak:
    1. Drinkwaterbesparing
    2. Beschermen en behouden bestaande winningen
    3. Zoektocht naar aanvullende drinkwaterbronnen

    In 2024 is o.a. gewerkt aan het uitwerken van een Overijsselse aanpak voor drinkwaterbesparing, het opstellen van een maatregelprogramma voor onze bestaande drinkwaterbronnen, het opstarten van een breed gebiedsproces Hammerflier en het aanwijzen en nader verkennen van een drinkwaterwinning Salland Diep. Ook heeft Vitens de voorbereidingen gestart om te komen tot een nieuwe transportverbinding naar Twente.

De aanpak op spoor 2 scoort oranje door vertraging in de aanpak maatregelenprogramma gebiedsdossiers. Dit komt door gebrek aan capaciteit en onvoldoende kwaliteit bij de begeleidende bureaus waardoor een verdiepingsslag nodig bleek. Dit heeft op zijn beurt ook heeft geleid tot een grondiger programma met stevige maatregelen die ook meer voorbereiding nodig hebben. Ook in de verkenning naar nieuwe bronnen is vertraging door gebrek aan capaciteit.
2. Op basis van de gebiedsdossiers met de huidige toestand rond de 23 Overijsselse bestaande drinkwaterwinningen zijn in 2024 maatregelen geformuleerd om voor de toekomst voldoende en schone drinkwaterbronnen te behouden. Deze maatregelen zijn in samenspraak met onze partners opgesteld. Besluitvorming over de te volgen aanpak zal plaatsvinden in 2025.
3. Vanwege het afstel van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) en het vervallen van de derogatie in grondwaterbeschermingsgebieden heeft in 2024 de nadruk gelegen op het uitwerken van de benodigde monitoring voor de nitraatopgave. Daarnaast zijn nieuwe afspraken nodig met het Rijk en overige partners uit de BO Nitraat voor het volgende actieprogramma Nitraat.

Financiële kleurscore



Financiële toelichting

Financieel resultaat

Op de begrote lasten van € 2,4 miljoen is € 1,5 miljoen besteed. Aan de batenkant is een resultaat van € 0,3 miljoen gerealiseerd. Zie hieronder de toelichting.
Ten opzichte van monitor II (verwachte onderuitputting van € 0,65 miljoen) is er € 0,5 miljoen extra onderuitputting. Bij monitor II was niet voorzien dat er vertraging zou optreden in de aanpak van het maatregelenprogramma gebiedsdossiers. Dit komt door gebrek aan capaciteit en onvoldoende kwaliteit bij de begeleidende bureaus waardoor een verdiepingsslag nodig bleek. Ook in de verkenning naar nieuwe bronnen is vertraging door gebrek aan capaciteit (zie inhoudelijke toelichting).

Grondwaterheffing

Er is meer geld binnengekomen voor de grondwaterheffing. Dit komt doordat de registratie van de heffingen bij onze partners is opgeschoond. Hierdoor is extra geld van vorige jaren alsnog binnengekomen. Dit extra geld voegen we toe aan de voorziening grondwaterbeheer door een extra storting.

Drinkwatervergunningen

Bij de P-nota 2025 is in totaal € 0,75 miljoen beschikbaar gesteld voor procedures rondom drinkwatervergunningen. In 2024 is hiervan € 0,25 miljoen geraamd. Dit is nog niet tot besteding gekomen, omdat we in het jaar 2024 in relatie tot de 'juridische procedures' voor het beschermen en versterken van onze drinkwaterwinningen reactief te werk zijn gegaan op de actuele dossiers Archemerberg en Hammerflier.
Voor het jaar 2025 gaan we van reactief in 2024 naar proactief in 2025 door onderzoek uit te laten voeren om onze drinkwaterwinningen beter te beschermen en te versterken. De aanbesteding hiervoor is reeds in voorbereiding met verwachte uitgaven in 2025. Daarom stellen wij voor om dit geld door te schuiven naar 2025 middels resultaatbestemming.
Resultaatbestemming
Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,24 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.2.3 van de begroting 2025.

Robuuste Drinkwatervoorziening (KVO)

Bij het coalitieakkoord zijn middelen beschikbaar gesteld voor een robuuste drinkwatervoorziening (€ 0,6 miljoen voor 2024). Hiervan is € 0,2 miljoen besteed en € 0,4 miljoen niet besteed. Dit komt door de genoemde vertraging bij de inhoudelijke toelichting. Er zijn meerdere concrete acties in gang gezet, maar besluitvorming vraagt een langere doorlooptijd, hetzij door een inhoudelijke verdiepingsslag op de benodigde maatregelen dan wel bestuurlijke afstemming. De voorbereidende werkzaamheden zullen in 2025 leiden tot kosten waarvoor de niet bestede middelen uit 2024 nodig zijn. Daarom schuiven wij deze middelen door naar 2025.
GS begrotingswijziging
Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,42 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.2.3 van de begroting 2025.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel van Presidium bij rapport Rekenkamer Oost-Nederland 'Follow-up grondwaterbescherming voor de publieke drinkwatervoorziening' Statenvoorstel - Opnemen nieuwe drinkwaterwinlocatie Vriezenveen-Daarle in Omgevingsvisie en -verordening PS/2017/674 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Actualisatie Belastingverordening Overijssel en tarieventabel voor het jaar 2019 PS/2018/647 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Rapport Rekenkameronderzoek Oost-Nederland: Drinkwaterbronnen grondig beschermd? 2019/1100893 (bijbehorend besluit)
- Amendement Van Toorn c.s. - Statenvoorstel Rapport Rekenkameronderzoek Oost-Nederland: Drinkwaterbronnen grondig beschermd?
- Motie Brinkhuis c.s. - Drinkwater voor de toekomst
- Statenvoorstel - Regionaal Waterprogramma Overijssel 2019/1101815 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Robuuste Drinkwatervoorziening 2020/1102873 (bijbehorend besluit)
- Amendement Van Moorsel - Benut mogelijkheden van winning drinkwater uit oppervlaktewater als volwaardig alternatief voor de middellange termijn
- Motie Brinkhuis c.s. - Drinkwater voor en door Overijssel
- Statenvoorstel bij rapport Rekenkamer Oost-Nederland 'Follow-up grondwaterbescherming voor de publieke drinkwatervoorziening' 2022/1102259
- Statenvoorstel verklaring van geen bedenkingen bouw reinwaterkelder Hammerflier 2022/0104705
- Motie Kerkhof Bouw reinwaterkelder Hammerflier niet ten koste van omwonenden
- Motie Brinkhuis Actieve rol rond drinkwaterwinning
- Motie waterbewust bouwen

- Motie water voor Oekraine
- Statenvoorstel bij rapport Rekenkamer 'Als elke druppel telt' PS/1109453 (behorend besluit)
- Brief voorstel Afdoening moties en toezeggingen
- Brief voortgang veiligstellen drinkwatervoorziening
- Brief uitbreiding drinkwaterwinning Hammerflier
- Brief uitbreiding drinkwaterwinning Hammerflier
- Brief aan PS Herijking Adaptieve strategie drinkwater
- Brief aan PS Terugkoppeling implementatie aanbevelingen RON rapport Als elke druppel telt
- Investeringsvoorstel drinkwater Overijssel 2024 - 2027, PS24-000171 (bijbehorend besluit)

Begrotingswijziging
- GS Begrotingswijziging
- Vooraankondiging resultaatbestemming

Lasten begrotingswijziging
422
Resultaatbestemming
244
Verantwoordelijk portefeuillehouder
Martijn Dadema

1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water

Acties 2024
1. Wij verlenen vergunningen en ontheffingen en handelen meldingen af, binnen de wettelijke termijn. In overleg met de aanvrager kunnen wij van de wettelijke termijn afwijken.
2. Wij voeren het toezicht op de naleving uit overeenkomstig het jaarprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving. We rapporteren hierover in het VTH jaarverslag.
3. Wij informeren inwoners, ondernemers en medeoverheden over de regelgeving om de bekendheid te vergroten.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
1. De werkzaamheden zijn conform jaarplan Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) 2024 uitgevoerd. Enkele dossiers waaronder Hammervlier (drinkwaterwinning) en het bedrijf NX filtration (grondwateronttrekking) hebben onevenredig veel inhoudelijke en juridische capaciteit gevraagd.
2. Het overgrote deel van de werkzaamheden zijn conform jaarplan VTH 2024 uitgevoerd. De controles in de grondwaterbeschermingsgebieden en bij de zwembaden en –plassen zijn volgens planning uitgevoerd. Bij het onderdeel grondwateronttrekking hadden we te maken met personeelswisselingen, waardoor we de reguliere planning niet helemaal hebben kunnen uitvoeren. Dit is de reden voor de oranje score. We hebben ons daarom vooral geconcentreerd op de controles met de grootste risico's.
3. Op een voorlichtingsdag van groene wetgeving voor (mede)overheden en samenwerkingspartners hebben we door middel van een kennisplein ook voorlichting gegeven over waterwet en -regelgeving.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
Van het begrote bedrag van € 59.382 is een bedrag van € 37.603 overgebleven. Dit restant is overgebleven omdat we in 2024 minder middelen nodig hadden om ons doel te bereiken.

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema, Tijs de Bree

1.2.7 IJsseldelta programma

Acties 2024

1. Wij stellen de eindafrekening op voor de deelprojecten Recreatieterreinen Roggebot en N307 Roggebot-Kampen (zie ook prestatie 4.6.6), zodat het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat het MIRT4-besluit (Opleveringsbesluit) kan nemen.
2. Wij ronden de deelprojecten na het versturen van de eindfactuur aan het Ministerie financieel af.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

De eindafrekeningen zijn opgesteld en het deelproject Recreatieterreinen is financieel afgewikkeld. Voor deelproject N307 Roggebot-Kampen (zie prestatie 4.6.6) vindt de afronding in 2025 plaats.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

De uitvoerende coördinerende werkzaamheden zijn afgerond binnen het budget. Er resteert alleen een 'slapende' planschadecommissie tot 23 juni 2026 volgens de uitspraak van de Raad van State. De kans dat deze commissie nog in actie moet komen achten we gering. Deze kans wordt opgenomen als risico en maakt deel uit van het algemeen benodigd weerstandsvermogen. De overblijvende middelen (€ 359.000) vallen, zoals aangekondigd in de monitor II, vrij.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Provinciale Coördinatieregeling IJsseldelta fase 2 PS/2019/53 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Ombouw provinciale weg N307 Roggebot-Kampen PS/2019/54 (bijbehorend besluit).

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

Dit is wat wij doen

1.3 Woningbouwontwikkelingen die aansluiten bij de regionale vraag

De druk op de woningmarkt is ongekend hoog. Om voldoende woningen te realiseren die aansluiten bij de vraag werken wij met onze partners aan een evenwichtige woningmarkt. Vanuit de rijksoverheid krijgen we nieuwe taken vanuit de volkshuisvestingswet en spreidingswet met name waar het gaat om huisvesting van aandachtsgroepen. Belangrijke instrumenten zijn de regionale woonagenda's, landsdekkende woondeals en flexpools (1.3.1). Het financiële beheer van startersleningen van vóór 2016 loopt nog door (1.3.2). Prognoses laten zien dat er ook na 2030 een grote behoefte is aan woningen en soms ook andere woningen dan die we nu hebben. Daarom werken we aan regelingen die de woningbouw versnellen en de woningmarkt toekomstbestendiger maken. Wij ontwikkelen een bouwbrigade die partijen ondersteunt met kennis en of capaciteit bij het realiseren van de opgaven op de woningmarkt. Wij ondersteunen de gemeenten bij het uitvoeren van de regionale woonzorgvisies waaronder het aanstellen van doorstroomcoaches en maken subsidieregelingen voor zowel versnelling als woon-zorg (1.3.3).

Prestaties

1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's

Acties 2024

1. Wij voeren samen met ons netwerk en de rijksoverheid de woonagenda's en de landsdekkende woondeals uit.
2. Wij voeren onze wettelijke taken uit als toezichthouder huisvesten statushouders. We stimuleren gemeenten om hierbij regionaal samen te werken.
3. Wij bereiden ons voor op de eventueel aanvullende taak van de provincie op opvang van asielzoekers afhankelijk van besluitvorming bij de rijksoverheid over de spreidingswet.
4. Wij ondersteunen gemeenten bij het versnellen van de procedures voor woningbouwplannen via de regeling flexpools.
5. Wij voeren het initiatiefvoorstel arbeidsmigranten uit.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. In 2024 hebben wij de woonagenda’s en de landsdekkende woondeals uitgevoerd.
2. In 2024 hebben wij onze wettelijke taken als toezichthouder huisvesten statushouders uitgevoerd en daarbij regionale samenwerking en kennisuitwisseling gestimuleerd. Ook hebben we ingezet op de verbinding van de drie overheidslagen (Rijk, provincie, gemeenten).
3. Onder leiding van de Commissaris van de Koning zijn de provincie en gemeenten aan de Provinciale Regietafel in gesprek gegaan over de invulling van de provinciale opgave voor de opvang van asielzoekers. De verdeling en realisatie van de opvangplekken zijn opgenomen in het provinciaal verslag en plan, die de Commissaris van de Koning naar de minister van Asiel en Migratie heeft gestuurd.
4. Via de regeling flexpools hebben wij gemeenten ondersteund bij het versnellen van de procedures voor woningbouwplannen via de regeling flexpools. De beschikbare middelen voor 2024 zijn volledig besteed.
5. Het initiatiefvoorstel arbeidsmigranten is in 2024 uitgevoerd. Sinds 1 april 2024 is een regisseur huisvesting arbeidsmigranten geworven die gemeenten en andere partijen ondersteunt met de huisvesting van arbeidsmigranten.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Financieel resultaat

Van de begrootte lasten van € 3,3 miljoen is € 1,8 miljoen besteed. €1,4 miljoen is niet besteed. Bij monitor II is ingeschat dat € 0,5 miljoen niet besteed zou worden. Het verschil is te verklaren doordat landelijke wetgeving nog niet tot vaststelling heeft geleid waardoor de uitvoering van maatregelen met de middelen uit de specifieke uitkeringen niet gestart zijn. Dit was bij monitor II nog niet voorzien.

Specifieke uitkeringen

Onder deze prestatie hangt een drietal specifieke uitkeringen van het Rijk:

- Flexpools versnellen woningbouw (ruimte € 0,28 miljoen) - verlengd t/m 2025
- Woondeals (ruimte € 0,94 miljoen) - looptijd t/m 2027
- Experimenten versnelling woningbouw (ruimte € 0,17 miljoen) - verlengd t/m 2025

Deze specifieke uitkeringen zijn (deels) nog niet tot besteding gekomen in 2024. Onder andere doordat de invoering van de Wet Versterking Regie volkshuisvesting vertraging heeft opgelopen bij het Rijk. Hierdoor zijn bijvoorbeeld de woondeals grotendeels nog niet besteed. Daarnaast is er voor de uitkering flexpools nog veel animo vanuit gemeenten. Er zijn inmiddels al 33 projecten geholpen.

Wij hebben besloten om de begrote baten en lasten van de jaarschijf 2025 van prestatie 1.3.1 in de begroting 2025, vanuit de Doeluitkeringen flexpools, woondeals en experimenten versnelling woningbouw, te verhogen met € 1,4 miljoen.

Initiatief arbeidsmigranten

Op 1 april 2024 is het initiatief arbeidsmigranten gestart naar aanleiding van het statenbesluit 'Initiatiefvoorstel Arbeidsmigranten' (PS23-000035). Naar aanleiding van het initiatief is een regisseur huisvesting arbeidsmigranten aangesteld voor de periode van 2 jaar. Het budget is voor het hele jaar opgenomen. Omdat de regisseur iets later is gestart is niet het volledige budget benut, maar is dit nog wel nodig voor het restant van de contractduur (t/m maart 2026). Daarom stellen we voor om het restant van 2024 € 45.775 door te schuiven naar 2026.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 45.775 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2026 van prestatie 1.3.1 van de begroting 2025.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Rekenkamerrapport inzake wonen PS/2018/813 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte, Wonen, (Binnen)steden en Retail Fase 1 2019/1101901 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte Wonen en Retail fase 2 2020/1103074 (bijbehorend besluit).
- Motie Tattersall c.s. Versnelling bouwaanvragen 2022/1106660

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging
- Vooraankondiging resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

1387

Lasten begrotingswijziging

1387

Resultaatbestemming

46

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Liesbeth Grijsen

1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad

Acties 2024

1. We werken de ambities uit het coalitieakkoord 'schouder aan schouder' uit voor wat betreft de versnelling van de woningbouw en toekomst bestendig maken van de woningmarkt en de bouwbrigade in een investeringsvoorstel. Waarbij we aandacht hebben voor betaalbaarheid, wonen, zorg en huisvesting van doelgroepen zoals ouderen.

Startersleningen (voor 2016)

Onder deze prestatie wordt het financiële verloop verantwoord van de startersleningen die de provincie tot en met 2015 heeft verstrekt. Het betreft hypotheken met een looptijd van 30 jaar. Het verloop bestaat uit de beheervergoeding aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) en de rentebaten op verstrekte leningen. De baten en lasten op deze kostenpost zijn door ons niet te beïnvloeden.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. In 2024 zijn de ambities uit het coalitieakkoord uitgewerkt in een investeringsvoorstel dat in juni 2024 door PS is aangenomen. Als uitvloeisel hiervan hebben wij onder andere de Bouwbrigade gelanceerd om gemeenten en andere partijen te ondersteunen bij de versnelling van de woningbouw en hebben wij de regeling flexpools uitgevoerd.

Onder deze prestatie is de financiële afwikkeling opgenomen van de startersleningen. Deze leningen zijn tot 2016 door de provincie verstrekt en de afwikkeling is voor de provincie niet beïnvloedbaar. Deze bestaat uit enerzijds de beheersvergoeding aan de Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) en anderzijds de rentebaten voor verstrekte leningen. De aflossing van de leningen, beheersvergoeding en rentebaten vloeien voort uit contractuele afspraken.

Financiële kleurscore

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Liesbeth Grijsen

1.3.3 Investeren in de woningmarkt

Acties 2024

1. Wij ondersteunen het netwerk Wonen, zoals de Woonkeuken, met bijeenkomsten, onderzoek, monitoring en evaluatie.
2. Wij ontwikkelen een bouwbrigade die partijen ondersteunt met kennis en of capaciteit bij het realiseren van de opgaven op de woningmarkt.
3. Wij ondersteunen de gemeenten bij het uitvoeren van de regionale woonzorgvisies waaronder het aanstellen van doorstroomcoaches.
4. Wij analyseren welke projecten in aanmerking komen voor de woonfaciliteit en werken indien nodig en gewenst maatwerkafspraken uit.
5. Wij maken een subsidieregeling voor Versnelling Woningbouw en voeren deze uit.
6. Wij maken een subsidieregeling Zorggeschikte, geclusterde en nul-trede woningen en voeren deze uit.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. We hebben in 2024 twee woonkeukens georganiseerd, diverse werkateliers en een publiek-private monitoring opgezet.
2. We hebben een adviespool opgezet om gemeenten te helpen met capaciteit, een regeling flexpools uitgevoerd en het aanjaagteam wonen heeft gemeenten en corporaties geholpen met woningbouwprojecten.

3. In 2024 zijn de woonzorgvisies Twente en West-Overijssel vastgesteld en is er een aanbesteding gedaan voor een ondersteuningsteam wonen en zorg. Daarnaast hebben we samen met corporaties in Hengelo en Raalte doorstroomcoaches aangesteld.
4. In 2024 hebben we projecten geanalyseerd voor de woonfaciliteit en een regeling opgesteld die we in april 2025 openstellen.
5. In 2024 hebben we een subsidieregeling voor versnelling woningbouw opgesteld die we in april 2025 openstellen.
6. In 2024 hebben we een subsidieregeling Langer Zelfstandig Wonen opengesteld die in januari 2025 is opengesteld.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Financieel resultaat

Van de begrootte lasten van € 0,55 miljoen is € 0,39 miljoen besteed. € 0,16 miljoen is niet besteed. De middelen zijn beschikbaar gesteld in mei van dit jaar met het Investeringsvoorstel Wonen. Het programma is opgestart, plannen zijn opgesteld en subsidieregelingen ingesteld die in 2025 opengesteld worden. Vanwege de opstart van het programma zijn in 2024 niet alle middelen besteed.
Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,16 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.3.3 van de begroting 2025.

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

160

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Liesbeth Grijsen

Dit is wat wij doen

1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving

Vanuit het coalitieakkoord ‘Schouder aan Schouder’ werken we aan ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving. Wij ontwikkelen hiervoor in 2024 een aantal nieuwe investeringsvoorstellen. Ook zorgen we er voor dat de leefomgeving in 2050 is aangepast op het feit dat het natter, droger en warmer wordt (1.4.1). We continueren onze financiële verplichtingen uit de vorige coalitieperiode voor ruimte, wonen en retail (1.4.2) en leefbaar platteland (1.4.3). Tot slot ondersteunen wij (het onderzoek naar) het ondergronds brengen van hoogspanningsleidingen in Kampen (’s Heerenbroek), Deventer, Raalte, Almelo en Enschede (1.4.4).

Prestaties

1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050

Acties 2024

1. Wij voeren het investeringsbesluit Hitte, Droogte en Wateroverlast uit samen met onze partners, waarbij we het Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie werkregio's ondersteunen bij het uitvoeren van hun uitvoeringsprogramma’s.
2. Wij stimuleren via de subsidieregeling Klimaatadaptatie gemeenten en waterschappen om concrete projecten en processen uit te voeren.
3. Wij voeren het provinciale programma klimaatadaptatie uit.

4. In het Regionaal Waterprogramma integreren wij Klimaatadaptatie en Water en Bodem Sturend. Bij de herijking van de Omgevingsvisie en- verordening doen wij dit ook.

Inhoudelijke kleurscore



Inhoudelijke toelichting

1. De provincie Overijssel is heel 2024 actief betrokken geweest in platformoverleggen en werkgroepen om de uitvoeringsprogramma's van de vier werkregio's binnen de provincie uit te voeren. Wij dragen ook financieel bij aan de organisatie van de werkregio's.
2. De subsidieregeling staat open van 2022 tot 2027. Recentelijk hebben wij de projectenlijst weer herzien zodat de gemeenten subsidie kunnen aanvragen voor ingrepen in de openbare ruimte.
3. Wij voeren de provinciale klimaatadaptatie ambities op verschillende manieren uit. Wij doen dit onder andere door met onze partners samen te werken binnen de DPRA-werkregio's en via voorkantsamenwerking met gemeenten om te zorgen dat locatiekeuzes rekening houden met Water en Bodem Sturend.
4. Wij zijn momenteel bezig een nieuw Regionaal Waterprogramma te schrijven. Water en Bodem Sturend staat hierin centraal. Hiernaast is klimaatadaptatie het eerste inhoudelijke hoofdstuk omdat klimaatverandering relevant is voor alle wateropgaven in de provincie. Water en Bodem Sturend is ook een van de leidende principes in het ontwerp van de nieuwe Omgevingsvisie.

Financiële kleurscore



Financiële toelichting

Financieel resultaat

Op het budget van € 1,6 miljoen is € 0,6 miljoen niet besteed. Zie toelichting hieronder.

Klimaatadaptatie coalitiemiddelen

Binnen deze middelen worden de bijdragen voor stimuleringsregelingen geboekt die partners voor ons uitvoeren. In 2024 zijn er minder aanvragen geweest op deze regelingen dan vooraf ingeschat. De inschatting is dat dit in 2025 wel gaat gebeuren. Daarom stellen we voor om de resterende middelen op dit budget over te hevelen naar 2025 middels resultaatbestemming.

Resultaatbestemming

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,19 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.4.1 van de begroting 2025.

Bovenregionale stresstesten wateroverlast

Bij de P-nota 2025 (PS24-000319) die in het voorjaar 2024 door PS is vastgesteld heeft u voor 2024 en 2025 jaarlijks € 0,25 miljoen beschikbaar gesteld voor de coördinatie en uitvoering van bovenregionale stresstesten naar wateroverlast naar aanleiding van de extreme wateroverlast in Limburg. In 2024 is gestart met de voorbereidingen voor de uitvoering van deze stresstesten maar zijn nog geen uitgaven gedaan. Het totale budget, inclusief niet bestede deel van 2024 is echter wel nodig voor dekking van de kosten voor de uitvoering van de stresstesten. Daarom stellen wij nu voor om dit budget over te hevelen naar 2025 middels resultaatbestemming.

Daarnaast is er eind 2024 ook een co-financieringsbijdrage (€ 84.375) binnengekomen van partners die in 2025 besteed moet gaan worden.

Resultaatbestemming

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,33 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.4.1 van de begroting 2025.

Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027

Van de specifieke uitkering impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 die wij van het Rijk ontvangen hebben we ten opzichte van de 2e monitor € 0,1 miljoen meer gerealiseerd dan geraamd. Het doel van deze tijdelijke regeling is door middel van het verstrekken van specifieke uitkeringen decentrale overheden in staat te stellen tot het versneld uitvoeren van kosteneffectieve maatregelen en voorzieningen die bijdragen aan het voorkomen of beperken van wateroverlast of het beperken van de gevolgen van droogte of overstromingen in hun werkregio.
We hebben € 0,1 miljoen extra onttrokken aan de beschikbare middelen in de doeluitkering.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Motie Huizenga c.s. - Meer drinkwaterpunten in Overijssel
- Statenvoorstel - Hitte, Droogte en Wateroverlast 2021/0016746 (bijbehorend besluit)

Begrotingswijziging

- Vooraankondiging resultaatbestemming

Resultaatbestemming

527

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail

Acties 2024

1. Wij handelen een aantal langlopende subsidieverplichtingen af uit het Investeringsprogramma Ruimte Wonen en Retail (2019-2023).
2. Wij werken de ambities uit het coalitieakkoord 'schouder aan schouder' uit in een investeringsvoorstel voor retail samen met ons netwerk.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Wij hebben de voortgang gemonitord van een aantal langlopende subsidieverplichtingen uit het Investeringsprogramma Ruimte Wonen en Retail (2019-2023).
2. Op 17 juli 2024 heeft u het Investeringsvoorstel Retail 2024-2027 vastgesteld. Hierover rapporteren wij in prestatie 5.1.2.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Financieel resultaat

Op het budget van € 2,4 miljoen is € 1,6 miljoen niet besteed. Dit komt doordat de werkelijke realisatie van meerjarige subsidies lager is dan de verwachte realisatie. Uit de jaarlijkse uitvraag bij onze subsidiepartners blijkt dat de realisatie vertraging heeft opgelopen. Daarom schuiven we deze middelen door en passen het bestedingsritme aan op basis van de uitgevraagde realisatie.
Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om de lasten en bijbehorende onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel op prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail voor de jaren 2025-2028 te wijzigen met respectievelijk € 4,3 miljoen in 2025, -/- € 0,66 miljoen in 2026 en -/- € 1 miljoen in 2027 en 2028.
Daarnaast kan er een deel vanuit de Reserve vrijvallen, omdat er geen meerjarige verplichtingen tegenover staan.
Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,4 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte, Wonen, (Binnen)steden en Retail Fase 1 2019/1101901 (bijbehorend besluit).

- Motie Brinkhuis c.s.- Groen bouwen.
- Motie Veltmeijer c.s. - Retail II.
- Motie Courtz c.s. - Retail en centra in en na Corona.
- Statenvoorstel - Crisisarrangementen voor de Retail 2020/1102359 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte Wonen Retail fase 2 2020/1103074 (bijbehorend besluit).
- Amendement Duitman - Monitoring investeringsprogramma Ruimte Wonen en Retail.
- Amendement Wissink - Sleutelprojecten compacte centra en wonen.
- Motie Wissink c.s. -Aanvullende ambities deel 1
- Statenvoorstel - Aanvullende ambities begroting 2022 PS/2021/110451 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel onderzoeksrapport Rekenkamer Oost-Nederland 'Meer vitaliteit, minder leegstand? - De inzet van de provincie Overijssel bij leegstand' 2022/1102301

Begrotingswijziging
- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging
4298

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Liesbeth Grijsen, Erwin Hoogland

1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland

Acties 2024
1. We ronden de financiële verplichtingen van het programma leefbaar platteland af.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
Wij hebben de financiële verplichtingen van het programma Leefbaar Platteland 2019-2023 afgerond.
Onder 6.5.2. is te lezen welke acties uitgevoerd zijn voor Leefbaar Platteland 2023-2027.
Leefbaar Platteland valt vanaf 2025 onder 6.7.1; "Een platteland waar inwoners goed kunnen wonen, werken en leven in een gezonde en mooie omgeving".

Financiële kleurscore

Statenvoorstellen en -besluiten
- Statenvoorstel - Leefbaar platteland 2020/1100879 (bijbehorend besluit).
- Statenbrief Resultaten programma Leefbaar Platteland maart 2023 PS23-000270
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Leefbaar Platteland | AANGENOMEN, PS24-000170 (bijhorend besluit).

Begrotingswijziging
- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Gert Harm ten Bolscher

1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen

Acties 2024
1. Voor de ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen in 's Heerenbroek maken wij in 2024 het tweede deel van onze financiële bijdrage over.

Inhoudelijke kleurscore



Inhoudelijke toelichting

De daadwerkelijke uitvoering start in januari 2025. Daarom maken wij het tweede en laatste deel van onze financiële bijdrage over in 2025.

Financiële kleurscore



Financiële toelichting

Bijdrage verkabeling ’s Heerenbroek

Zie inhoudelijke toelichting. We stellen voor om deze middelen door te schuiven naar 2025. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.4.4 van de begroting 2025.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Uitvoering motie ondergronds verkabelen 's Heerenbroek PS/2019/1100082 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Financiering ondergrondse verkabeling 2020/1100066 (bijbehorend besluit)
- Motie Wissink c.s. - Aanvullende ambities deel 1
- Statenvoorstel - Aanvullende ambities begroting 2022 PS/2021/110451 (bijbehorend besluit).

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

209

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Dit is wat wij doen

1.5 Effectieve inzet grondbeleid voor provinciale doelen, projecten en programma’s

Met de inzet van grondbeleid en grondeigendom ondersteunen we de doelen en opgaven van de provincie. We zorgen voor actueel en adequaat grondbeleid en leggen dat periodiek vast in de Nota Grondbeleid. We leggen met Provinciale Staten expliciet vast voor welke doelen en met welke financiële consequenties we het grondinstrumentarium inzetten. We werken marktconform, openbaar en transparant. Het gaat o.a. om aankoop en verkoop van gronden en opstallen, het beheer van het provinciaal eigendom, het maken van afspraken met eigenaren op basis van volledige schadeloosstelling ter voorkoming van onteigening daar waar dat aan de orde is, en afspraken over zelfbeheer. Waar nodig ontwikkelen we nieuwe instrumenten.

Prestaties

1.5.1 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium

Acties 2024

1. Wij zorgen voor een actueel en adequaat grondbeleid om voor de doelen en projecten van de provincie in te zetten, met de juiste instrumenten voor de verschillende opgaven. Ons beleid ligt vast in de nota grondbeleid.
2. Wij kopen, verkopen en beheren gronden en opstallen ten behoeve van provinciale doelen en projecten, binnen de kaders van de Nota Grondbeleid 2022.
3. Wij beheren het Anticiperend Grondfonds (AGF).

4. Wij informeren u met de Meerjaren Investeringsprognose Grond (MIG) bij de jaarrekening over de ontwikkelingen in ons grondeigendom.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1.Wij hebben de juiste instrumenten ingezet voor een actueel en adequaat grondbeleid voor de verschillende opgaven zoals vastgelegd in de nota grondbeleid.
2. Wij hebben in 2024 cultuurgrond, natuurgrond en opstallen gekocht en verkocht. Daarnaast hebben we gronden in pacht uitgegeven en panden in gebruik gegeven en beheerd ten behoeve van het tijdelijk beheer.
3. In mei 2022 heeft u een Anticiperend Grondfonds Overijssel (AGF) ingesteld met een werkkapitaal van maximaal €100 miljoen (PS/2022/1103504, besluit). In 2024 zijn wij actief bezig geweest met het verwerven en inzetten van deze gronden. Een specificatie vindt u in de Meerjaren Investeringsprognose Grond (MIG).
4. Wij hebben de MIG opgesteld. De paragraaf Grondbeleid van dit jaarverslag is hierop gebaseerd.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Deze prestatie kleurt oranje vanwege een onderbesteding ten opzichte van het jaarbudget. De oorzaak hiervoor is tweeledig: door verkopen zijn aanzienlijk meer baten gerealiseerd dan geraamd. Ook de lagere kosten, voor met name onderhoud bij tijdelijk beheer, dragen bij aan de onderbesteding.
Een deel van de opbrengsten van deze prestatie dient ter dekking van de kosten voor de Ontwikkelopgave en worden daartoe jaarlijks gestort in de Algemene reserve grondzaken.

Voorstel voor resultaatbestemming

Wij stellen u voor om de voordelen ten opzichte van de begroting voor de onderdelen tijdelijk beheer (€ 0,3 miljoen), afstoten overtollig bezit (€ 0,9 miljoen) en Grond voor Grond (€ 2,9 miljoen) ter grootte van € 4,1 miljoen toe te voegen aan de Algemene reserve grondzaken. De resultaatbestemming wordt verwerkt bij Kerntaak Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.

Voorstel voor begrotingswijziging (PS)

Naast de compartimenten voor onder andere tijdelijk beheer en Grond voor Grond bevat de Algemene reserve grondzaken een risicobuffer. Deze risicobuffer is via de Nota grondbeleid genormeerd op 10% van de boekwaarde van de restgronden. Op basis van die normering kan een bedrag van € 0,7 miljoen vrijvallen uit de Algemene reserve grondzaken. Wij stellen u voor dit bedrag toe te voegen aan de Algemene reserve. Deze begrotingswijziging wordt verwerkt bij Kerntaak Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel - Kaderstelling Grondbeleid/Nota Grondbeleid 2022 PS/2022/1107804
(bijbehorend besluit)

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Risico's

Het niet tijdig behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water, mede vanwege het wegvallen van het NPLG/PPLG.

We weten al dat we niet alle doelen op tijd (eind 2027) gaan halen. Via de KRW-impuls werken we met andere overheden samen om alsnog zoveel mogelijk doelen te realiseren.
De exacte consequenties van het niet halen van de doelen zijn echter nog onduidelijk.

Een (regionaal) tekort aan drinkwater in het licht van toenemend aantal woningen en groeiende economie en behoud van natuur.
De vraag naar drinkwater stijgt, terwijl het aanbod achterblijft. Daarnaast zien we dat bestaande waterwinningen in toenemende mate onder druk komen te staan zowel kwalitatief als kwantitatief. Daarom werken we middels de Adaptieve Strategie Drinkwater aan oplossingen op drie sporen:

1. Behouden en beschermen van bestaande winningen
2. Drinkwaterbesparing
3. Zoektocht naar nieuwe bronnen

Het niet behalen van de zeer ambitieuze woningbouwopgave.
Het woningtekort is groot en er moeten veel woningen gebouwd worden. In de woondeals maken we afspraken met rijk, gemeenten, corporaties en marktpartijen over hoeveel woningen we gaan bouwen in Overijssel tot 2030. Tot nu toe halen we onze aantallen, maar de praktijk is weerbarstig. Vooral grotere binnenstedelijke ontwikkelingen lopen vertraging op door factoren als:

- Niet sluitende businesscases door hoge kosten
- Complexe procedures (waaronder stikstof)
- Beperkte personele capaciteit bij gemeenten
- Beperkte investeringscapaciteit bij woningcorporaties

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
Lasten					
01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer					
1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond					
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	**935**	**-2**	**933**	**479**	**454**
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	**1.204**	**1.798**	**3.002**	**2.368**	**634**
1.1.5 Implementatie Omgevingswet	**0**	**567**	**567**	**71**	**496**
Totaal 1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond	**2.139**	**2.363**	**4.502**	**2.918**	**1.584**
1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen					
1.2.1 Werken aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem	**1.036**	**-94**	**942**	**694**	**248**
1.2.2 Samen werken aan klimaatadaptatie en waterbeheer	**7.363**	**3.091**	**10.454**	**5.510**	**4.944**
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	**1.119**	**1.276**	**2.395**	**1.836**	**558**
1.2.5 Vergunningverlening,	**96**	**0**	**96**	**32**	**65**

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
toezicht en handhaving water					
1.2.7 IJsseldelta programma	**0**	**452**	**452**	**93**	**359**
Totaal 1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	**9.614**	**4.725**	**14.339**	**8.165**	**6.173**
1.3 Vraag en aanbod woningen zijn in evenwicht					
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	**332**	**2.945**	**3.278**	**1.843**	**1.435**
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	**22**	**0**	**22**	**21**	**2**
1.3.3 Investeren in de woningmarkt	**0**	**550**	**550**	**388**	**162**
Totaal 1.3 Vraag en aanbod woningen zijn in evenwicht	**355**	**3.495**	**3.850**	**2.252**	**1.598**
1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving					
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	**725**	**1.499**	**2.225**	**1.796**	**429**
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	**4.534**	**-2.093**	**2.441**	**804**	**1.637**
1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen	**1.100**	**-884**	**216**	**7**	**209**
Totaal 1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving	**6.360**	**-1.478**	**4.882**	**2.607**	**2.274**
1.5 Effectieve inzet grondbeleid voor provinciale doelen, projecten en programma's					
1.5.1 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	**1.434**	**713**	**2.147**	**1.401**	**746**
Totaal 1.5 Effectieve inzet grondbeleid voor provinciale doelen, projecten en programma's	**1.434**	**713**	**2.147**	**1.401**	**746**
1.66 Totaal personeelsgebonden kosten					
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**9.829**	**814**	**10.643**	**10.636**	**7**
Totaal 1.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**9.829**	**814**	**10.643**	**10.636**	**7**
Totaal 01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	**29.731**	**10.631**	**40.362**	**27.978**	**12.384**
Totaal Lasten	**29.731**	**10.631**	**40.362**	**27.978**	**12.384**
Baten					
01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer					

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond					
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	**0**	**425**	**425**	**651**	**-225**
1.1.5 Implementatie Omgevingswet	**0**	**0**	**0**	**6**	**-6**
Totaal 1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond	**0**	**425**	**425**	**657**	**-231**
1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen					
1.2.1 Werken aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem	**0**	**32**	**32**	**81**	**-49**
1.2.2 Samen werken aan klimaatadaptatie en waterbeheer	**7.362**	**2.582**	**9.945**	**5.419**	**4.526**
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	**1.085**	**0**	**1.085**	**1.353**	**-268**
1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	**37**	**0**	**37**	**10**	**27**
Totaal 1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	**8.484**	**2.614**	**11.098**	**6.862**	**4.237**
1.3 Vraag en aanbod woningen zijn in evenwicht					
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	**0**	**2.493**	**2.493**	**1.105**	**1.387**
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	**175**	**0**	**175**	**170**	**5**
Totaal 1.3 Vraag en aanbod woningen zijn in evenwicht	**175**	**2.493**	**2.667**	**1.275**	**1.392**
1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving					
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	**0**	**608**	**608**	**792**	**-184**
Totaal 1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving	**0**	**608**	**608**	**792**	**-184**
1.5 Effectieve inzet grondbeleid voor provinciale doelen, projecten en programma’s					
1.5.1 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	**3.035**	**2.030**	**5.065**	**8.402**	**-3.338**
Totaal 1.5 Effectieve inzet grondbeleid voor provinciale doelen, projecten en programma’s	**3.035**	**2.030**	**5.065**	**8.402**	**-3.338**
1.66 Totaal personeelsgebonden kosten					

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**0**	**0**	**0**	**320**	**-320**
Totaal 1.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**0**	**0**	**0**	**320**	**-320**
Totaal 01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	**11.694**	**8.169**	**19.863**	**18.308**	**1.557**
Totaal Baten	**11.694**	**8.169**	**19.863**	**18.308**	**1.557**
Saldo baten en lasten	**-18.037**	**-2.462**	**-20.499**	**-9.670**	**-10.827**

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	GS Begrotingswijziging		-387	0	387	-387 Nieuwe omgevingsvisie Op het beschikbare budget voor 2024 van € 0,6 miljoen voor de herziening van de omgevingsvisie is een bedrag overgebleven van € 0,39 miljoen. Het programma loopt nog door tot begin 2026. Er is tijd nodig voor zorgvuldige afstemming en participatie met gebiedspartners. Ook willen we dat iedereen genoeg tijd heeft om te reageren tijdens de consultatie en inzage. Dit vraagt nog capaciteit, communicatiekosten en kosten voor omgevingsonderzoeken. Daarom stellen we voor om de middelen door te schuiven naar 2025. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,39 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.1.1 van de begroting 2025.
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	Resultaatbestemming		-380	0	380	-380 Toelichting resultaatOp prestatie 1.1.2 staat een budget van € 2,6 miljoen voor 2024. Hiervan is € 0,9 miljoen niet besteed. Ten opzichte van monitor II (€ 0,65 miljoen) is de onderuitputting € 0,15 miljoen hoger uitgevallen. Dit heeft te maken dat capaciteit later is ingevuld dan bij de monitor II is ingeschat. Hieronder lichten we de onderuitputting verder toe. Ruimtelijke taken Bij het coalitieakkoord is jaarlijks een bedrag van € 0,6 miljoen toegewezen voor ruimtelijke taken. Hiervan is in 2024 een bedrag van € 0,17 miljoen besteed. Vanwege de latere invulling van de capaciteit zijn de middelen niet volledig benut. Nationale OmgevingsVisie EXecutiekracht (NOVEX) Specifieke uitkering Voor uitvoering van activiteiten die randvoorwaardelijk zijn voor het realiseren van een kwalitatief hoogwaardige en

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						duurzame woon- en leefomgeving in het NOVEX gebied regio Zwolle staat nog een rijksbijdrage open. In 2024 stond € 8.100 geraamd. De besteding is echter wat hoger gebleken, namelijk € 76.590. Dit betekent dat we extra hebben onttrokken aan de beschikbare middelen uit de specifieke uitkering van het Rijk. Decentrale uitkering In 2024 hebben we € 0,3 miljoen gekregen van het Rijk als tegemoetkoming voor de kosten die we maken in programma NOVEX. Omdat het ruimtelijk voorstel is gemaakt onder regie van programma Omgevingsvisie en het ruimtelijk arrangement in eerste instantie vooral intern is opgepakt, hebben we de middelen tot nu toe nagenoeg niet nodig gehad. De regionale samenwerking en verstedelijkingsstrategie gaan nu pas beginnen en dus blijft het geld nodig. Dit budget zal in de komende periode nodig zijn en aangesproken gaan worden voor: Participatie in het proces van het ruimtelijk arrangement; Onderzoek en analyse ten behoeve van het ruimtelijk arrangement; Onderzoek en analyse regio overstijgende opgaven en samenhang tussen de drie verstedelijkingsregio's; Participatie in het proces van de Omgevingsvisie; Kennis- en netwerkbijeenkomsten. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,3 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van de nieuwe prestatie 1.1.3 van de begroting 2025. Decembercirculaire Bij de decembercirculaire is € 80.417 beschikbaar gesteld voor het provinciale proces in het kader van het NOVEX-programma. Provincies kunnen het budget bijvoorbeeld inzetten voor aanvullende capaciteit en expertise voor de overleggen met het Rijk en het afsluiten van

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						arrangementen. Daarom stellen wij voor om dit geld door te schuiven naar 2025. Wij stellen u voor om een bedrag van € 80.417 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.1.3 van de begroting 2025.
1.1.5 Implementatie Omgevingswet	Resultaatbestemming		-502	0	502	-502 Doorontwikkeling Digitaal Stelsel OmgevingswetOp het budget van € 0,57 miljoen is een bedrag overgebleven van € 0,5 miljoen. In de 2e Monitor 2024 hadden we hier al € 0,4 miljoen van aangekondigd. Omgevingswet en Digitaal Stelsel Omgevingswet staan nog in de kinderschoenen en worden doorontwikkeld. Dat zorgt ervoor dat er kosten blijven komen voor implementatie, aansluiting, testen, monitoring en opleiding. Ook voor de landelijke ontwikkelingen beheer en doorontwikkeling DSO met rijk en koepels verwachten we nog kosten te moeten maken. Tot slot verwachten we nog kosten te moeten maken voor de regionale samenwerking met partners rondom de inrichting van processen. We stellen daarom voor om de middelen door te schuiven naar 2025. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,5 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.1.5 van de begroting 2025.
1.2.1 Werken aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem	Resultaatbestemming		-263	0	263	-263 Financieel resultaat Op het budget van € 0,9 miljoen binnen deze prestatie is € 0,3 miljoen niet besteed. Grootste deel van de onderuitputting zit op het budget 'agenda bodem en ondergrond' en Regionaal waterbeheer. Ten opzicht van monitor II is nog een extra, niet geraamde, bijdrage bijgekomen voor regionaal waterbeheer. Zie toelichting hieronder. Regionaal waterbeheer In 2024 is een bijdrage van het Wetterskip ontvangen voor het platform IJsselmeergebied. De bijdrage is ontvangen, maar de kosten die hier tegenover staan zullen in 2025 worden gemaakt. Daarom stellen we voor om deze bijdrage middels resultaatbestemming door te schuiven naar

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						2025. Wij stellen u voor om een bedrag van € 49.280 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.2.1 van de begroting 2025. Agenda bodem en ondergrond Het budget van de agenda bodem en ondergrond is niet volledig besteed in 2024. Dit komt doordat een aantal projecten later van start zijn gegaan en niet konden worden afgerond in 2024. Redenen hiervoor zijn capaciteitstekort bij gemeenten en omgevingsdiensten, tijdelijke afwezigheid van de beleidsmedewerker bodem en ondergrond, en de benodigde voorbereidingstijd voor de projecten. Om de gestelde doelen uit de agenda bodem en ondergrond 2021 - 2025 alsnog te halen, stellen wij voor om deze middelen mee te nemen naar 2025. Door het doorzetten van een deel van de inhuur is extra capaciteit in 2025 beschikbaar om deze projecten uit te voeren. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,2 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.2.1 van de begroting 2025.
1.2.2 Samen werken aan klimaatadaptatie en waterbeheer	PS Begrotingswijziging		214	0	-214	214 Provinciale cofinanciering "Programma Haarvaten Op Peil in Overijssel (HOP)"Wij investeren via het programma ZON (Zoetwatervoorziening Oost Nederland) in integrale projecten om water vast te houden en bij een piekafvoer tijdelijk te bergen in de haarvaten van het watersysteem "Programma Haarvaten Op Peil in Overijssel (HOP)". De middelen voor de provinciale cofinanciering zijn o.a. gereserveerd in de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland en in de uitvoeringsreserve KVO. In 2024 is voor deze meerjarige projecten in totaal € 0,36 miljoen gerealiseerd en is € 1 miljoen niet tot besteding gekomen. Dit komt doordat de werkelijke realisatie van meerjarige subsidies lager is dan de verwachte realisatie. Uit de jaarlijkse uitvraag bij onze subsidiepartners blijkt dat de realisatie vertraging heeft opgelopen.

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						Daarom schuiven we deze middelen door en passen het bestedingsritme aan op basis van de uitgevraagde realisatie. We stellen voor om de restantmiddelen over te hevelen vanuit de uitvoeringsreserve KVO en de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland naar de reserve verstrekte subsidies. Het gaat om het restant 2024 evenals de reeds geraamde bedragen in 2025-2027. In totaal gaat het om € 3,1 miljoen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,5 miljoen te onttrekken uit de Reserve Zoetwater Oost NL en € 1,6 miljoen uit de uitvoeringsreserve KVO en toe te voegen aan de Reserve Verstrekte Subsidies. Deze toevoeging wordt verwerkt in Kerntaak 'Overhead, financiering en dekkingsmiddelen'. Daarnaast stellen wij u voor om de volgende bedragen te onttrekken voor de jaren 2025-2027 aan de Reserve Verstrekte Subsidies en toe te voegen aan de begroting van prestatie 1.2.2. Het gaat om de volgende verdeling: 2025 € 0,47 miljoen, 2026 € 1,4 miljoen en 2027 € 1,2 miljoen. Specifieke uitkering Deltaprogramma Zoetwater 2 fase Voor de realisatie van uitvoering van de tweede fase Deltaprogramma hebben wij een bijdragen van het Rijk ontvangen. Voor de periode 2022-2027 gaat dit om een bijdrage van 25% in de kosten van maatregelen die bijdragen aan de vergroting van de waterbeschikbaarheid door zuinig gebruik of het vasthouden, verdelen of aanvoeren van zoetwater. In 2024 is € 4,5 miljoen minder gerealiseerd dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt doordat er bij de uitvoering van projecten vertragingen zijn opgetreden en/of dat projecten later zijn of worden gestart dan eerder gepland. Paddenpol - uKVOOnze bijdrage voor dit project, gericht op dijkversterking en natuurherstel bij Herxen, is gereserveerd in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Dit budget heeft een looptijdeinde in 2024. Wij stellen u voor

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						de looptijd van het budget te verlengen tot eind 2028.
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	GS Begrotingswijziging		-422	0	422	-422 Financieel resultaat Op de begrote lasten van € 2,4 miljoen is € 1,5 miljoen besteed. Aan de batenkant is een resultaat van € 0,3 miljoen gerealiseerd. Zie hieronder de toelichting. Ten opzichte van monitor II (verwachtte onderuitputting van € 0,65 miljoen) is er € 0,5 miljoen extra onderuitputting. Bij monitor II was niet voorzien dat er vertraging zou optreden in de aanpak van het maatregelenprogramma gebiedsdossiers. Dit komt door gebrek aan capaciteit en onvoldoende kwaliteit bij de begeleidende bureaus waardoor een verdiepingsslag nodig bleek. Ook in de verkenning naar nieuwe bronnen is vertraging door gebrek aan capaciteit (zie inhoudelijke toelichting). Grondwaterheffing Er is meer geld binnengekomen voor de grondwaterheffing. Dit komt doordat de registratie van de heffingen bij onze partners is opgeschoond. Hierdoor is extra geld van vorige jaren alsnog binnengekomen. Dit extra geld voegen we toe aan de voorziening grondwaterbeheer door een extra storting. Drinkwatervergunningen Bij de P-nota 2025 is in totaal € 0,75 miljoen beschikbaar gesteld voor procedures rondom drinkwatervergunningen. In 2024 is hiervan € 0,25 miljoen geraamd. Dit is nog niet tot besteding gekomen, omdat we in het jaar 2024 in relatie tot de ‘juridische procedures’ voor het beschermen en versterken van onze drinkwaterwinningen reactief te werk zijn gegaan op de actuele dossiers Archemerberg en Hammerflier. Voor het jaar 2025 gaan we van reactief in 2024 naar proactief in 2025 door onderzoek uit te laten voeren om onze drinkwaterwinningen beter te beschermen en te versterken. De aanbesteding hiervoor is reeds in voorbereiding met verwachte uitgaven in 2025. Daarom stellen wij voor om dit geld door te schuiven naar 2025 middels resultaatbestemming.

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						Resultaatbestemming Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,24 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.2.3 van de begroting 2025. Robuuste Drinkwatervoorziening (KVO) Bij het coalitieakkoord zijn middelen beschikbaar gesteld voor een robuuste drinkwatervoorziening (€ 0,6 miljoen voor 2024). Hiervan is € 0,2 miljoen besteed en € 0,4 miljoen niet besteed. Dit komt door de genoemde vertraging bij de inhoudelijke toelichting. Er zijn meerdere concrete acties in gang gezet, maar besluitvorming vraagt een langere doorlooptijd, hetzij door een inhoudelijke verdiepingsslag op de benodigde maatregelen dan wel bestuurlijke afstemming. De voorbereidende werkzaamheden zullen in 2025 leiden tot kosten waarvoor de niet bestede middelen uit 2024 nodig zijn. Daarom schuiven wij deze middelen door naar 2025. GS begrotingswijziging Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,42 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.2.3 van de begroting 2025.
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	Resultaatbestemming		-244	0	244	-244 Financieel resultaat Op de begrote lasten van € 2,4 miljoen is € 1,5 miljoen besteed. Aan de batenkant is een resultaat van € 0,3 miljoen gerealiseerd. Zie hieronder de toelichting. Ten opzichte van monitor II (verwachtte onderuitputting van € 0,65 miljoen) is er € 0,5 miljoen extra onderuitputting. Bij monitor II was niet voorzien dat er vertraging zou optreden in de aanpak van het maatregelenprogramma gebiedsdossiers. Dit komt door gebrek aan capaciteit en onvoldoende kwaliteit bij de begeleidende bureaus waardoor een verdiepingsslag nodig bleek. Ook in de verkenning naar nieuwe bronnen is vertraging door gebrek aan

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						capaciteit (zie inhoudelijke toelichting). Grondwaterheffing Er is meer geld binnengekomen voor de grondwaterheffing. Dit komt doordat de registratie van de heffingen bij onze partners is opgeschoond. Hierdoor is extra geld van vorige jaren alsnog binnengekomen. Dit extra geld voegen we toe aan de voorziening grondwaterbeheer door een extra storting. Drinkwatervergunningen Bij de P-nota 2025 is in totaal € 0,75 miljoen beschikbaar gesteld voor procedures rondom drinkwatervergunningen. In 2024 is hiervan € 0,25 miljoen geraamd. Dit is nog niet tot besteding gekomen, omdat we in het jaar 2024 in relatie tot de 'juridische procedures' voor het beschermen en versterken van onze drinkwaterwinningen reactief te werk zijn gegaan op de actuele dossiers Archemerberg en Hammerflier. Voor het jaar 2025 gaan we van reactief in 2024 naar proactief in 2025 door onderzoek uit te laten voeren om onze drinkwaterwinningen beter te beschermen en te versterken. De aanbesteding hiervoor is reeds in voorbereiding met verwachte uitgaven in 2025. Daarom stellen wij voor om dit geld door te schuiven naar 2025 middels resultaatbestemming. Resultaatbestemming Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,24 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.2.3 van de begroting 2025. Robuuste Drinkwatervoorziening (KVO) Bij het coalitieakkoord zijn middelen beschikbaar gesteld voor een robuuste drinkwatervoorziening (€ 0,6 miljoen voor 2024). Hiervan is € 0,2 miljoen besteed en € 0,4 miljoen niet besteed. Dit komt door de genoemde vertraging bij de inhoudelijke toelichting. Er zijn meerdere concrete acties in gang gezet, maar besluitvorming vraagt een langere doorlooptijd, hetzij door een inhoudelijke verdiepingsslag op de benodigde maatregelen dan wel bestuurlijke

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						afstemming. De voorbereidende werkzaamheden zullen in 2025 leiden tot kosten waarvoor de niet bestede middelen uit 2024 nodig zijn. Daarom schuiven wij deze middelen door naar 2025. GS begrotingswijziging Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,42 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.2.3 van de begroting 2025.
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	GS Begrotingswijziging		0	1.387	1.387 0	Financieel resultaat Van de begrootte lasten van € 3,3 miljoen is € 1,8 miljoen besteed. €1,4 miljoen is niet besteed. Bij monitor II is ingeschat dat € 0,5 miljoen niet besteed zou worden. Het verschil is te verklaren doordat landelijke wetgeving nog niet tot vaststelling heeft geleid waardoor de uitvoering van maatregelen met de middelen uit de specifieke uitkeringen niet gestart zijn. Dit was bij monitor II nog niet voorzien. Specifieke uitkeringen Onder deze prestatie hangt een drietal specifieke uitkeringen van het Rijk: Flexpools versnellen woningbouw (ruimte € 0,28 miljoen) - verlengd t/m 2025 Woondeals (ruimte € 0,94 miljoen) - looptijd t/m 2027 Experimenten versnelling woningbouw (ruimte € 0,17 miljoen) - verlengd t/m 2025 Deze specifieke uitkeringen zijn (deels) nog niet tot besteding gekomen in 2024. Onder andere doordat de invoering van de Wet Versterking Regie volkshuisvesting vertraging heeft opgelopen bij het Rijk. Hierdoor zijn bijvoorbeeld de woondeals grotendeels nog niet besteed. Daarnaast is er voor de uitkering flexpools nog veel animo vanuit gemeenten. Er zijn inmiddels al 33 projecten geholpen. Wij hebben besloten om de begrote baten en lasten van de jaarschijf 2025 van prestatie

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						1.3.1 in de begroting 2025, vanuit de Doeluitkeringen flexpools, woondeals en experimenten versnelling woningbouw, te verhogen met € 1,4 miljoen. Initiatief arbeidsmigranten Op 1 april 2024 is het initiatief arbeidsmigranten gestart naar aanleiding van het statenbesluit 'Initiatiefvoorstel Arbeidsmigranten' (PS23-000035). Naar aanleiding van het initiatief is een regisseur huisvesting arbeidsmigranten aangesteld voor de periode van 2 jaar. Het budget is voor het hele jaar opgenomen. Omdat de regisseur iets later is gestart is niet het volledige budget benut, maar is dit nog wel nodig voor het restant van de contractduur (t/m maart 2026). Daarom stellen we voor om het restant van 2024 € 45.775 door te schuiven naar 2026. Wij stellen u voor om een bedrag van € 45.775 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2026 van prestatie 1.3.1 van de begroting 2025.
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	Resultaatbestemming		-46	0	46	-46 Financieel resultaat Van de begrootte lasten van € 3,3 miljoen is € 1,8 miljoen besteed. €1,4 miljoen is niet besteed. Bij monitor II is ingeschat dat € 0,5 miljoen niet besteed zou worden. Het verschil is te verklaren doordat landelijke wetgeving nog niet tot vaststelling heeft geleid waardoor de uitvoering van maatregelen met de middelen uit de specifieke uitkeringen niet gestart zijn. Dit was bij monitor II nog niet voorzien. Specifieke uitkeringen Onder deze prestatie hangt een drietal specifieke uitkeringen van het Rijk: Flexpools versnellen woningbouw (ruimte € 0,28 miljoen) - verlengd t/m 2025 Woondeals (ruimte € 0,94 miljoen) - looptijd t/m 2027 Experimenten versnelling woningbouw (ruimte € 0,17 miljoen) - verlengd t/m 2025 Deze specifieke uitkeringen zijn (deels) nog niet tot besteding gekomen in 2024. Onder

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						andere doordat de invoering van de Wet Versterking Regie volkshuisvesting vertraging heeft opgelopen bij het Rijk. Hierdoor zijn bijvoorbeeld de woondeals grotendeels nog niet besteed. Daarnaast is er voor de uitkering flexpools nog veel animo vanuit gemeenten. Er zijn inmiddels al 33 projecten geholpen. Wij hebben besloten om de begrote baten en lasten van de jaarschijf 2025 van prestatie 1.3.1 in de begroting 2025, vanuit de Doeluitkeringen flexpools, woondeals en experimenten versnelling woningbouw, te verhogen met € 1,4 miljoen. Initiatief arbeidsmigranten Op 1 april 2024 is het initiatief arbeidsmigranten gestart naar aanleiding van het statenbesluit 'Initiatiefvoorstel Arbeidsmigranten' (PS23-000035). Naar aanleiding van het initiatief is een regisseur huisvesting arbeidsmigranten aangesteld voor de periode van 2 jaar. Het budget is voor het hele jaar opgenomen. Omdat de regisseur iets later is gestart is niet het volledige budget benut, maar is dit nog wel nodig voor het restant van de contractduur (t/m maart 2026). Daarom stellen we voor om het restant van 2024 € 45.775 door te schuiven naar 2026. Wij stellen u voor om een bedrag van € 45.775 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2026 van prestatie 1.3.1 van de begroting 2025.
1.3.3 Vraag & aanbod woningen in evenwicht	GS Begrotingswijziging		-160	0	160	-160 Financieel resultaat Van de begrootte lasten van € 0,55 miljoen is € 0,39 miljoen besteed. € 0,16 miljoen is niet besteed. De middelen zijn beschikbaar gesteld in mei van dit jaar met het Investeringsvoorstel Wonen. Het programma is opgestart, plannen zijn opgesteld en subsidieregelingen ingesteld die in 2025 opengesteld worden. Vanwege de opstart van het programma zijn in 2024 niet alle middelen besteed. Op basis van de spelregels van de Reserve

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,16 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.3.3 van de begroting 2025.
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	Resultaatbestemming		-527	0	527	-527 Financieel resultaat Op het budget van € 1,6 miljoen is € 0,6 miljoen niet besteed. Zie toelichting hieronder. Klimaatadaptatie coalitiemiddelen Binnen deze middelen worden de bijdragen voor stimuleringsregelingen geboekt die partners voor ons uitvoeren. In 2024 zijn er minder aanvragen geweest op deze regelingen dan vooraf ingeschat. De inschatting is dat dit in 2025 wel gaat gebeuren. Daarom stellen we voor om de resterende middelen op dit budget over te hevelen naar 2025 middels resultaatbestemming. Resultaatbestemming Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,19 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.4.1 van de begroting 2025. Bovenregionale stresstesten wateroverlast Bij de P-nota 2025 (PS24-000319) die in het voorjaar 2024 door PS is vastgesteld heeft u voor 2024 en 2025 jaarlijks € 0,25 miljoen beschikbaar gesteld voor de coördinatie en uitvoering van bovenregionale stresstesten naar wateroverlast naar aanleiding van de extreme wateroverlast in Limburg. In 2024 is gestart met de voorbereidingen voor de uitvoering van deze stresstesten maar zijn nog geen uitgaven gedaan. Het totale budget, inclusief niet bestede deel van 2024 is echter wel nodig voor dekking van de kosten voor de uitvoering van de stresstesten. Daarom stellen wij nu voor om dit budget over te hevelen naar 2025 middels resultaatbestemming. Daarnaast is er eind 2024 ook een co-financieringsbijdrage (€ 84.375) binnengekomen van partners die in 2025 besteed moet gaan worden.

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						Resultaatbestemming Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,33 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.4.1 van de begroting 2025. Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 Van de specifieke uitkering impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 die wij van het Rijk ontvangen hebben we ten opzichte van de 2e monitor € 0,1 miljoen meer gerealiseerd dan geraamd. Het doel van deze tijdelijke regeling is door middel van het verstrekken van specifieke uitkeringen decentrale overheden in staat te stellen tot het versneld uitvoeren van kosteneffectieve maatregelen en voorzieningen die bijdragen aan het voorkomen of beperken van wateroverlast of het beperken van de gevolgen van droogte of overstromingen in hun werkregio. We hebben € 0,1 miljoen extra onttrokken aan de beschikbare middelen in de doeluitkering.
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	GS Begrotingswijziging		-4.298	0	4.298	- 4.298 Financieel resultaat Op het budget van € 2,4 miljoen is € 1,6 miljoen niet besteed. Dit komt doordat de werkelijke realisatie van meerjarige subsidies lager is dan de verwachte realisatie. Uit de jaarlijkse uitvraag bij onze subsidiepartners blijkt dat de realisatie vertraging heeft opgelopen. Daarom schuiven we deze middelen door en passen het bestedingsritme aan op basis van de uitgevraagde realisatie. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om de lasten en bijbehorende onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel op prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail voor de jaren 2025-2028 te wijzigen met respectievelijk € 4,3 miljoen in 2025, -/- € 0,66 miljoen in 2026 en -/- € 1 miljoen in 2027 en 2028. Daarnaast kan er een deel vanuit de Reserve vrijvallen, omdat er geen meerjarige

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						verplichtingen tegenover staan. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,4 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de Algemene Reserve.
1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen	GS Begrotingswijziging	-209	0	209	-209	Bijdrage verkabeling 's HeerenbroekZie inhoudelijke toelichting. We stellen voor om deze middelen door te schuiven naar 2025. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.4.4 van de begroting 2025.
Totaal		**-7.015**	**1.387**	**8.402**	**-7.015**	

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
1.1.1 Actueel ruimtelijk en water beleid	-148	0	148	-148	GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	Herziening omgevingsvisie In 2023 is €0,15 miljoen overgebleven op een budget van €0,47 miljoen. Tijdens Monitor-II is er een deel van het budget van 2024 naar voren gehaald voor mogelijke extra bestedingen in 2023. Dit bedrag, € 0,15 miljoen, is uiteindelijk niet besteed in 2023 vanwege het later uitvoeren van de omgevingseffectrapportage (OER). De aanbesteding voor deze opdracht is in januari 2024 gegund. Het extra gereserveerde bedrag voor 2023 wordt daarom weer overgeheveld om te besteden in 2024. We verwachten in de eerste helft van 2025 een nieuwe omgevingsvisie aan PS aan te bieden. We verwachten met het huidige budget voor 2024 voldoende te hebben tot na vaststelling van de omgevingsvisie in 2025. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,15 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 1.1.1 van de begroting 2024.
1.1.1 Actueel ruimtelijk en water beleid	150	0	-150	150	Adm. 202 Doorwerking GS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 Doorwerking GS 2023
1.1.2 Uitv. ruimtelijk en waterbeleid	-1.173	0	1.173	-1.173	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Binnen beleidsdoel 1.1 is € 2,2 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit. Op deze prestatie

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						resteert een saldo van € 0,9 miljoen. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door meerjarige projecten die doorlopen in 2024 (Poort van het Vechtdal en Zwolle en 'Brede Welvaart in het Vechtdal'). Voor de beschikbaar gestelde middelen geldt een einddatum voor de beschikbaarheid van het budget tot ultimo 2023. Vanwege doorlopende verplichtingen wordt voorgesteld de einddatum te verlengen naar 31-12-2024. Poort van het Vechtdal en Zwolle en 'Brede Welvaart in het Vechtdal'Wij stellen u voor de niet bestede middelen (€ 0,8 miljoen) door te schuiven naar 2024 en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit van de begroting 2024. Deze te dekken door € 0,8 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Tevens stellen wij voor de einddatum voor de beschikbaarheid van het budget te verlengen naar 31-12-2024 Specifieke uitkering NOVEX gebied regio ZwolleVoor uitvoering van activiteiten die randvoorwaardelijk zijn voor het realiseren van een kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in het NOVEX gebied regio Zwolle is een rijksbijdrage van € 0,15 miljoen geraamd. Voor de niet bestede middelen (€ 8.100) en de bijbehorende dekking uit de rijksbijdrage hebben wij besloten deze door te schuiven naar 2024. NOVEX gebied regio Zwolle (provinciale bijdrage)Voor het NOVEX gebied regio Zwolle werken wij samen met onze partners bij de rijksoverheid en regionale overheden en zijn wij kassier en ontvangen bijdragen van de partners in de gezamenlijke kosten. De samenwerking in het NOVEX gebied regio Zwolle kent een meerjarige doorlooptijd. Voor het provinciale aandeel in deze kosten hebben wij in de budgetten van 2023 middelen gereserveerd en zijn van onze partners bijdragen in de kosten ontvangen. In 2023 is niet het gehele budget tot besteding gekomen. Vanwege de meerjarige doorlooptijd stellen wij u voor, zoals reeds bij de 2e monitor aangekondigd, de niet bestede gelden ten bedrage van € 91.000 middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2024 op prestatie 1.1.2. Novex (Decembercirculaire)De middelen die via deze decentrale-uitkering beschikbaar worden gesteld zijn bestemd voor de verdere uitwerking van het programma Novex (Nationale Omgevingsvisie Extra) op provinciaal niveau. In het provinciale startpakket fysieke leefomgeving zijn nationale opgaven uit een twintigtal rijksprogramma's gebundeld. Provincies zijn gevraagd om deze nationale opgaven samen met decentrale opgaven ruimtelijk in te passen en te ordenen in ruimtelijke voorstellen. Hen is gevraagd om dit met gemeenten en waterschappen te doen en om ervoor te zorgen dat de ontwikkelperspectieven van de Novex gebieden hier onderdeel van zijn. Op basis van deze provinciale voorstellen is het de bedoeling om ruimtelijke arrangementen af te sluiten met wederkerige bestuurlijke afspraken tussen Rijk en provincies. De middelen die

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						beschikbaar worden gesteld kunnen bijvoorbeeld worden ingezet voor inhuur van capaciteit of expertise, zowel voor de ruimtelijke voorstellen en ruimtelijke arrangementen als voor ontwikkelperspectieven van de Novex gebieden. Het gaat om een totaalbedrag van € 3,6 miljoen. De provincie Overijssel ontvangt hiervoor € 0,3 miljoen. Onder Kerntaak 20 Financiering en dekkingsmiddelen stellen wij u voor om dit bedrag toe te voegen aan prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit.
1.1.2 Uitv. ruimtelijk en waterbeleid	-200	0	200	-200	PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025	Deze wijziging heeft betrekking op PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025
1.1.2 Uitv. ruimtelijk en waterbeleid	0	8	8	0	GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	Binnen beleidsdoel 1.1 is € 2,2 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit. Op deze prestatie resteert een saldo van € 0,9 miljoen. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door meerjarige projecten die doorlopen in 2024 (Poort van het Vechtdal en Zwolle en 'Brede Welvaart in het Vechtdal'). Voor de beschikbaar gestelde middelen geldt een einddatum voor de beschikbaarheid van het budget tot ultimo 2023. Vanwege doorlopende verplichtingen wordt voorgesteld de einddatum te verlengen naar 31-12-2024. Poort van het Vechtdal en Zwolle en 'Brede Welvaart in het Vechtdal'Wij stellen u voor de niet bestede middelen (€ 0,8 miljoen) door te schuiven naar 2024 en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit van de begroting 2024. Deze te dekken door € 0,8 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Tevens stellen wij voor de einddatum voor de beschikbaarheid van het budget te verlengen naar 31-12-2024 Specifieke uitkering NOVEX gebied regio ZwolleVoor uitvoering van activiteiten die randvoorwaardelijk zijn voor het realiseren van een kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in het NOVEX gebied regio Zwolle is een rijksbijdrage van € 0,15 miljoen geraamd. Voor de niet bestede middelen (€ 8.100) en de bijbehorende dekking uit de rijksbijdrage hebben wij besloten deze door te schuiven naar 2024. NOVEX gebied regio Zwolle (provinciale bijdrage)Voor het NOVEX gebied regio Zwolle werken wij samen met onze partners bij de rijksoverheid en regionale overheden en zijn wij kassier en ontvangen bijdragen van de partners in de gezamenlijke kosten. De samenwerking in het NOVEX gebied regio Zwolle kent een meerjarige doorlooptijd. Voor het provinciale aandeel in deze kosten hebben wij in de budgetten van 2023 middelen gereserveerd en zijn van onze partners bijdragen in de kosten ontvangen. In 2023 is niet het gehele budget tot besteding gekomen. Vanwege de meerjarige doorlooptijd stellen wij u voor, zoals reeds bij de 2e monitor aangekondigd, de niet bestede gelden ten bedrage van € 91.000 middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2024 op prestatie 1.1.2.

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						Novex (Decembercirculaire)De middelen die via deze decentrale-uitkering beschikbaar worden gesteld zijn bestemd voor de verdere uitwerking van het programma Novex (Nationale Omgevingsvisie Extra) op provinciaal niveau. In het provinciale startpakket fysieke leefomgeving zijn nationale opgaven uit een twintigtal rijksprogramma's gebundeld. Provincies zijn gevraagd om deze nationale opgaven samen met decentrale opgaven ruimtelijk in te passen en te ordenen in ruimtelijke voorstellen. Hen is gevraagd om dit met gemeenten en waterschappen te doen en om ervoor te zorgen dat de ontwikkelperspectieven van de Novex gebieden hier onderdeel van zijn. Op basis van deze provinciale voorstellen is het de bedoeling om ruimtelijke arrangementen af te sluiten met wederkerige bestuurlijke afspraken tussen Rijk en provincies. De middelen die beschikbaar worden gesteld kunnen bijvoorbeeld worden ingezet voor inhuur van capaciteit of expertise, zowel voor de ruimtelijke voorstellen en ruimtelijke arrangementen als voor ontwikkelperspectieven van de Novex gebieden. Het gaat om een totaalbedrag van € 3,6 miljoen. De provincie Overijssel ontvangt hiervoor € 0,3 miljoen. Onder Kerntaak 20 Financiering en dekkingsmiddelen stellen wij u voor om dit bedrag toe te voegen aan prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit.
1.1.2 Uitv. ruimtelijk en waterbeleid		0	292	292	0 GS-wijz. 118 Monitor Overijssel 2024-I	Toelichting resultaatOp prestatie 1.1.2 staat een budget van € 2,6 miljoen voor 2024. Hiervan is € 0,9 miljoen niet besteed. Ten opzichte van monitor II (€ 0,65 miljoen) is de onderuitputting € 0,15 miljoen hoger uitgevallen. Dit heeft te maken dat capaciteit later is ingevuld dan bij de monitor II is ingeschat. Hieronder lichten we de onderuitputting verder toe. Ruimtelijke taken Bij het coalitieakkoord is jaarlijks een bedrag van € 0,6 miljoen toegewezen voor ruimtelijke taken. Hiervan is in 2024 een bedrag van € 0,17 miljoen besteed. Vanwege de latere invulling van de capaciteit zijn de middelen niet volledig benut. Nationale OmgevingsVisie EXecutiekracht (NOVEX) Specifieke uitkering Voor uitvoering van activiteiten die randvoorwaardelijk zijn voor het realiseren van een kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in het NOVEX gebied regio Zwolle staat nog een rijksbijdrage open. In 2024 stond € 8.100 geraamd. De besteding is echter wat hoger gebleken, namelijk € 76.590. Dit betekent dat we extra hebben onttrokken aan de beschikbare middelen uit de specifieke uitkering van het Rijk. Decentrale uitkering In 2024 hebben we € 0,3 miljoen gekregen van het Rijk als tegemoetkoming voor de kosten die we maken in programma NOVEX. Omdat het ruimtelijk voorstel is gemaakt onder regie van programma Omgevingsvisie en het ruimtelijk arrangement in eerste instantie vooral intern is opgepakt, hebben we de middelen tot nu toe

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						nagenoeg niet nodig gehad. De regionale samenwerking en verstedelijkingsstrategie gaan nu pas beginnen en dus blijft het geld nodig. Dit budget zal in de komende periode nodig zijn en aangesproken gaan worden voor: Participatie in het proces van het ruimtelijk arrangement; Onderzoek en analyse ten behoeve van het ruimtelijk arrangement; Onderzoek en analyse regio overstijgende opgaven en samenhang tussen de drie verstedelijkingsregio's; Participatie in het proces van de Omgevingsvisie; Kennis- en netwerkbijeenkomsten. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,3 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van de nieuwe prestatie 1.1.3 van de begroting 2025. Decembercirculaire Bij de decembercirculaire is € 80.417 beschikbaar gesteld voor het provinciale proces in het kader van het NOVEX-programma. Provincies kunnen het budget bijvoorbeeld inzetten voor aanvullende capaciteit en expertise voor de overleggen met het Rijk en het afsluiten van arrangementen. Daarom stellen wij voor om dit geld door te schuiven naar 2025. Wij stellen u voor om een bedrag van € 80.417 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.1.3 van de begroting 2025.
1.1.2 Uitv. ruimtelijk en waterbeleid		0	125	125	0 GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Naar verwachting blijft er aan het einde van het jaar zo'n € 0,65 miljoen over op deze prestatie. Daarvan wordt € 0,25 miljoen veroorzaakt door onderbesteding op budgetten die betrekking hebben op de activiteiten betreffende het NOVEX gebied regio Zwolle (zie hieronder) en € 0,4 miljoen op de overige budgetten van prestatie 1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid NOVEX gebied regio ZwolleVoor het NOVEX gebied regio Zwolle werken wij samen met onze partners bij de rijksoverheid en regionale overheden. Wij zijn kassier en ontvangen bijdragen van de partners in de gezamenlijke kosten. Ook voor het provinciale aandeel in deze kosten hebben wij in de begroting 2024 middelen gereserveerd. Omdat deze projecten een meerjarige doorlooptijd kennen verwachten wij u bij de jaarrekening een voorstel te doen om een deel van het gereserveerde budget (ca. € 0,25 miljoen) , dat niet in 2024 tot besteding is gekomen door te schuiven naar volgend jaar en beschikbaar te houden voor dekking van de kosten in 2025. Onttrekking specifieke uitkering Regionale sponsstrategie regio ZwolleWij hebben van het Rijk een specifieke uitkering ontvangen uit de regeling Regionale sponsstrategie regio Zwolle voor een bedrag van € 177.000. Deze is bestemd voor het verder brengen van klimaatadaptatie door een Regionale Sponsstrategie op te stellen.Wij zetten deze middelen in 2025 in voor realisatie van de bestemde

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						doeleinden. Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten voor de jaarschijf 2025 van de begroting 2024 de lasten op prestatie 1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid te verhogen met € 177.000 voor de inzet van de Regionale sponsstrategie regio Zwolle gelden en deze bedragen voor de jaarschijf 2025 te onttrekken aan de doeluitkering 'Regionale sponsstrategie regio Zwolle Bijdragen partnersWij hebben niet geraamde bijdragen ontvangen voor de gemaakte kosten voor position papers Twente en gebiedsvisie Zwolle Staphorst Dalfsen Zwartewaterland. Conform het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij besloten de baten en lasten van prestatie 1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid voor 2024 incidenteel te verhogen met € 125.000 Aanvullend investeringsvoorstel WonenOp 9 oktober 2024 heeft PS het Aanvullend investeringsvoorstel Wonen (gelden Perspectiefnota) (PS24-000552) vastgesteld en middelen beschikbaar gesteld voor het maken van verstedelijkingsstrategieën voor de regio's Twente en de Stedendriehoek (€ 0,9 miljoen), een subsidieregeling voor Versnelling Woningbouw (€ 5,0 miljoen) en een subsidieregeling Zorggeschikte Woningen (€10 miljoen). Wij hebben besloten deze middelen aan de begroting toe te voegen. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 15,9 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en hiervan € 15,0 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.3.3 Investeren in de woningmarkt en € 0,45 miljoen aan de jaarschijven 2025 en 2026 van prestatie 1.1.3 Verstedelijkingstrategieën en Regiostructuur.
1.1.5 Implementatie Omgevingswet	-486	0	486	-486	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Omgevingswet Op het budget van € 1,06 miljoen is een bedrag overgebleven van € 0,78 miljoen. Deze middelen zijn nog niet nodig geweest, omdat de wet nog niet in werking is getreden. Denk hierbij aan juridische kosten, personele kosten en programmakosten. Zoals bij de eerste en tweede monitor al gemeld doen we nu bij de jaarrekening een voorstel om het geld voor 2024, na inwerkingtreding, te reserveren om de overgang onder de omgevingswet goed te kunnen begeleiden. Ook is er geld nodig voor juridische kosten die pas duidelijk worden als de wet in werking is getreden, zoals bijvoorbeeld voor extra adviesinwinning, mogelijke fouten die ontstaan door het digitale stelsel of door interpretatie van de nieuwe wet. Programmakosten omgevingswet Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,48 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 1.1.5 van de begroting 2024. Juridische kosten omgevingswet Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,3 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 10.0 (overhead) van de begroting 2024.

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
1.1.5 Implementatie Omgevingswet	-81	0	81	-81	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	MeicirculaireDe financiële middelen vanuit het Coalitieakkoord (CA) van het kabinet-Rutte IV worden ingezet voor het bereiken van de doelen van de Omgevingswet. Met deze uitkering in 2024 kunnen de ontvangende partijen in hun transitie er voor zorg dragen dat ze aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen. Er volgt nog een stelselevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten in kaart worden gebracht. Overijssel ontvangt in 2024 € 80.673.Wij stellen voor om voor 2024 € 80.673 toe te voegen aan prestatie 1.1.5 Implementatie omgevingswet. Doorontwikkeling Digitaal Stelsel OmgevingswetNaar verwachting blijft er aan het einde van het jaar zo'n € 0,4 miljoen over op deze prestatie. Omgevingswet en Digitaal Stelsel Omgevingswet staan nog in de kinderschoenen en worden doorontwikkeld. Dat zorgt ervoor dat er kosten blijven komen voor implementatie, aansluiting, testen en opleiding. Ook voor de landelijke ontwikkelingen beheer en doorontwikkeling DSO met rijk en koepels verwachten we nog kosten (bijdragen) te moeten maken. We zullen we u bij de jaarrekening informeren over de uitputting en een resultaatbestemming voorleggen om de resterende middelen van dit incidentele budget te reserveren om de overgang naar de omgevingswet goed te kunnen begeleiden.
1.2.1 Werk aan klimaat.robuust waterbeh	76	0	-76	76	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Leges MER adviesWij hebben niet geraamde leges ontvangen voor de gemaakte kosten voor een MER advies IJsselwerken (HWBP Zwolle – Olst). Conform het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij besloten de baten en lasten van prestatie 1.2.1 Werken aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem voor 2024 incidenteel te verhogen met € 32.000 . Bodem en ondergrondEen aantal aanbestedingen zijn later in het jaar afgerond waardoor een deel van de middelen (circa € 0,2 miljoen) niet tot besteding zal komen in 2024. Centraliseren budget naar bedrijfsvoeringbudgetOnder deze prestatie is een budget opgenomen van € 76.000 voor diverse informatieproducten die bij BIJ12 in beheer zijn voor alle provincies. Qua verantwoording is het passender om dit budget over te hevelen naar het centrale bedrijfsvoeringbudget onder Overhead, financiering en dekkingsmiddelen, onderdeel Overhead. Wij stellen u daarom voor om vanaf 2024 budgettair neutraal het structurele budget van € 76.000 over te hevelen van prestatie 1.2.1 naar prestatie Overhead, financiering en dekkingsmiddelen, onderdeel Overhead.
1.2.1 Werk aan klimaat.robuust waterbeh	0	32	32	0	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Leges MER adviesWij hebben niet geraamde leges ontvangen voor de gemaakte kosten voor een MER advies IJsselwerken (HWBP Zwolle – Olst). Conform het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij besloten de baten en lasten van prestatie 1.2.1 Werken aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem voor 2024 incidenteel te verhogen met € 32.000 .

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						Bodem en ondergrondEen aantal aanbestedingen zijn later in het jaar afgerond waardoor een deel van de middelen (circa € 0,2 miljoen) niet tot besteding zal komen in 2024. Centraliseren budget naar bedrijfsvoeringbudgetOnder deze prestatie is een budget opgenomen van € 76.000 voor diverse informatieproducten die bij BIJ12 in beheer zijn voor alle provincies. Qua verantwoording is het passender om dit budget over te hevelen naar het centrale bedrijfsvoeringbudget onder Overhead, financiering en dekkingsmiddelen, onderdeel Overhead. Wij stellen u daarom voor om vanaf 2024 budgettair neutraal het structurele budget van € 76.000 over te hevelen van prestatie 1.2.1 naar prestatie Overhead, financiering en dekkingsmiddelen, onderdeel Overhead.
1.2.1 Werk aan klimaat.robuust waterbeh	49	0	-49	49	Wijz. 214 Najaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 214 Najaarswijz. personeel
1.2.2 Samenw. klimaatadaptatie waterbeh.	-500	0	500	-500	PS 001 Investeringsimpuls CA24	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Investeringsimpuls CA24
1.2.2 Samenw. klimaatadaptatie waterbeh.	-859	0	859	-859	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Binnen beleidsveld 1.2 is op prestatie 1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater van de begrote lasten van € 16,7 miljoen een bedrag van € 19,1 miljoen gerealiseerd waardoor een overbesteding is ontstaan van € 2,4 miljoen. Op de geraamde baten van € 14,0 miljoen is meer gerealiseerd (€ 18,4 miljoen). Dit betreft voornamelijk hogere baten uit de Specifieke uitkering Deltaprogramma Zoetwater 2 fase. Door vertraging bij de beschikbaarstelling van deze bijdrage zijn geprogrammeerde maatregelen uit 2022 alsnog gesubsidieerd en zijn de baten hoger dan voor 2023 geraamd. Provinciale cofinanciering "Programma Haarvaten Op Peil in Overijssel (HOP)"De provincie investeert via het programma ZON (Zoetwatervoorziening Oost Nederland) in integrale projecten om water vast te houden en bij een piekafvoer tijdelijk te bergen in de haarvaten van het watersysteem "Programma Haarvaten Op Peil in Overijssel (HOP)". De middelen voor de provinciale cofinanciering zijn o.a. gereserveerd in de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland en in de uitvoeringsreserve KVO. In 2023 is voor deze meerjarige projecten in totaal € 1,3 miljoen gerealiseerd en € 0,86 miljoen niet tot besteding gekomen. Hiervan zou € 0,446 miljoen uit uitvoeringsreserve KVO worden gedekt en € 0,414 miljoen uit de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland. Op basis van de programma afspraken ZON is het nodig de einddatum van het KVO-budget te verlengen tot eind 2024. Wij stellen u voor in te stemmen met deze verlenging. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,446 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 1.2.2 van de begroting 2024. Verder stellen wij u voor in de begroting 2024 € 0,414 miljoen uit de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland te onttrekken en toe te voegen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						aan prestatie 1.2.2. Specifieke uitkering Deltaprogramma Zoetwater 2 fase Voor de realisatie van uitvoering van de tweede fase Deltaprogramma ontvangen wij van het Rijk voor de periode 2022-2027 een bijdrage van 25% in de kosten van maatregelen die bijdragen aan de vergroting van de waterbeschikbaarheid door zuinig gebruik of het vasthouden, verdelen of aanvoeren van zoetwater. In 2023 is € 4 miljoen meer gerealiseerd dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt doordat het Rijk de regeling later heeft opengesteld dan gepland. Reserve Zoetwatervoorziening Oost-NederlandDe realisatie van het programma ZON wordt mede gedekt vanuit de reserve ZON. In 2023 is er voor de realisatie van maatregelen minder uit de reserve onttrokken dan voorzien. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat bij de vaststelling van subsidies van afgeronde projecten de subsidie lager is vastgesteld.Voor cofinanciering van maatregelen in de land- en tuinbouwsector was € 0,5 miljoen in de begroting opgenomen waar geen subsidieaanvragen voor zijn ontvangen. Wateronttrekking Twentekanalen Voor de onttrekking van water aan de Twentekanalen brengt het Rijk ons kosten in rekening die wij vervolgens doorbelasten naar de waterschappen (budgettair neutraal). De lasten en baten hiervoor zijn in 2023 € 0,5 miljoen hoger dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt doordat in 2023 zowel de werkelijke lasten en baten met betrekking tot 2022 zijn gerealiseerd als ook een schatting van de lasten en baten voor 2023.
1.2.2 Samenw. klimaatadaptatie waterbeh.		866	1.757	891	866 PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Subsidies Zoetwatervoorziening OverijsselIn het werkprogramma Zoetwatervoorziening Oost-Nederland hebben een groot aantal partijen (waterschappen, provincies, Rijk, gemeenten, terrein-beherende organisaties, waterleidingsector, landbouwsector) afgesproken om maatregelen uit te voeren om de huidige zoetwatervoorziening in Oost-Nederland klimaatbestendiger te maken. Voor de uitvoering van de ZON-maatregelen op landbouwgrond stellen de vier provincies en vier waterschappen binnen het ZON-werkgebied samen cofinanciering beschikbaar (totaal € 1,7 miljoen). Wij stellen voor de te ontvangen cofinanciering van provincies en waterschappen te storten in de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland. De cofinanciering van Overijssel is al gereserveerd in de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland (€ 0,56 miljoen). Voor dekking van de verleende subsidies voor stimuleringsmaatregelen landbouw beherende organisaties stellen wij u voor € 891.000 te onttrekken aan de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland. Wij stellen u voor ter uitvoering van de subsidieregeling Zoetwatervoorziening Overijssel de lasten van prestatie 1.2.2 Samen werken aan klimaatadaptatie en waterbeheer te verhogen met € 891.000 en hetzelfde bedrag te onttrekken aan de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland. Tevens de te ontvangen cofinanciering (€ 1,7 miljoen) te storten in de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland.

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						'Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater'Van het Rijk ontvangen wij in de periode 2022-2027 de specifieke uitkering 'tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater' ter grootte van € 48,3 miljoen. In 2023 is € 4,0 miljoen meer gerealiseerd dan er was begroot. Wij corrigeren deze overschrijding begrotingstechnisch door in de jaarschijf 2027 de lasten en baten te verlagen met € 4,0 miljoen Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten en baten op prestatie 1.2.2 Samen werken aan klimaatadaptatie en waterbeheer voor de jaarschijf 2027 te verlagen met € 4,0 miljoen.
1.2.2 Samenw. klimaatadaptatie waterbeh.	0	825	825	0	GS-wijz. 118 Monitor Overijssel 2024-I	In het kader van Regionaal Bestuurlijk Overleg Rijn-Oost worden van projectpartners bijdragen ontvangen voor een totaalbedrag van € 0,825 miljoen voor het gemeenschappelijke budget Rijn-Oost. € 0,39 miljoen voor het onderdeel programma Zoetwatervoorziening Oost-Nederland en € 0,435 miljoen voor het onderdeel Rijn Oost Derdengeld algemeen. De begroting wordt met deze bijdragen verhoogd. Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om € 0,825 miljoen aan baten en lasten budgettair neutraal toe te voegen aan de Begroting 2024 voor prestatie 1.2.2 Samen werken aan klimaatadaptatie en waterbeheer.
1.2.2 Samenw. klimaatadaptatie waterbeh.	-245	0	245	-245	Adm. 201 Doorwerking PS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 Doorwerking PS 2023
1.2.2 Samenw. klimaatadaptatie waterbeh.	229	0	-229	229	Adm. 202 Doorwerking GS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 Doorwerking GS 2023
1.2.3 Schone drinkwaterbronnen	-250	0	250	-250	PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025	Deze wijziging heeft betrekking op PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025
1.2.3 Schone drinkwaterbronnen	-205	0	205	-205	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	Financieel resultaat Op de begrote lasten van € 2,4 miljoen is € 1,5 miljoen besteed. Aan de batenkant is een resultaat van € 0,3 miljoen gerealiseerd. Zie hieronder de toelichting. Ten opzichte van monitor II (verwachtte onderuitputting van € 0,65 miljoen) is er € 0,5 miljoen extra onderuitputting. Bij monitor II was niet voorzien dat er vertraging zou optreden in de aanpak van het maatregelenprogramma gebiedsdossiers. Dit komt door gebrek aan capaciteit en onvoldoende kwaliteit bij de begeleidende bureaus waardoor een verdiepingsslag nodig bleek. Ook in de verkenning naar nieuwe bronnen is vertraging door gebrek aan capaciteit (zie inhoudelijke toelichting). Grondwaterheffing Er is meer geld binnengekomen voor de grondwaterheffing. Dit komt doordat de registratie van de heffingen bij onze partners is opgeschoond. Hierdoor is extra geld van vorige jaren alsnog binnengekomen. Dit extra geld voegen we toe aan de voorziening grondwaterbeheer door een extra storting. Drinkwatervergunningen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						Bij de P-nota 2025 is in totaal € 0,75 miljoen beschikbaar gesteld voor procedures rondom drinkwatervergunningen. In 2024 is hiervan € 0,25 miljoen geraamd. Dit is nog niet tot besteding gekomen, omdat we in het jaar 2024 in relatie tot de 'juridische procedures' voor het beschermen en versterken van onze drinkwaterwinningen reactief te werk zijn gegaan op de actuele dossiers Archemerberg en Hammerflier. Voor het jaar 2025 gaan we van reactief in 2024 naar proactief in 2025 door onderzoek uit te laten voeren om onze drinkwaterwinningen beter te beschermen en te versterken. De aanbesteding hiervoor is reeds in voorbereiding met verwachte uitgaven in 2025. Daarom stellen wij voor om dit geld door te schuiven naar 2025 middels resultaatbestemming. Resultaatbestemming Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,24 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.2.3 van de begroting 2025. Robuuste Drinkwatervoorziening (KVO) Bij het coalitieakkoord zijn middelen beschikbaar gesteld voor een robuuste drinkwatervoorziening (€ 0,6 miljoen voor 2024). Hiervan is € 0,2 miljoen besteed en € 0,4 miljoen niet besteed. Dit komt door de genoemde vertraging bij de inhoudelijke toelichting. Er zijn meerdere concrete acties in gang gezet, maar besluitvorming vraagt een langere doorlooptijd, hetzij door een inhoudelijke verdiepingsslag op de benodigde maatregelen dan wel bestuurlijke afstemming. De voorbereidende werkzaamheden zullen in 2025 leiden tot kosten waarvoor de niet bestede middelen uit 2024 nodig zijn. Daarom schuiven wij deze middelen door naar 2025. GS begrotingswijziging Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,42 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 1.2.3 van de begroting 2025.
1.2.3 Schone drinkwaterbronnen	-220	0	220	-220	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Op deze prestatie verwachten wij op het einde van het jaar zo'n € 0,65 miljoen nog niet besteed te hebben. Er zijn meerdere acties in gang gezet maar besluitvorming vraagt een langere doorlooptijd, hetzij door een inhoudelijke verdiepingslag op de benodigde maatregelen dan wel bestuurlijke afstemming. De voorbereidende werkzaamheden zullen in 2025 leiden tot kosten waarvoor de niet bestede middelen uit 2024 nodig zijn.We zullen we u bij de jaarrekening informeren over de uitputting en een resultaatbestemming voorleggen om de resterende middelen te reserveren voor de kosten van de werkzaamheden in 2025. Toevoeging storting in voorziening besteding GrondwaterheffingBij eerdere wijziging zijn personeelskosten tijdelijk gedekt uit de opbrengst van de grondwaterheffing. Bij uitwerking van het Coalitieakkoord zijn hiervoor middelen beschikbaar gesteld waardoor

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						de dekking vanuit de grondwaterheffing kan komen te vervallen. Wij stellen u voor de storting in de voorziening voor 2024 en volgende jaren structureel te verhogen met € 0,2 miljoen.
1.2.3 Schone drinkwaterbronnen	-600	0	600	-600	Wijz. 109 Drinkwatervoorz. 24-27	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 109 Drinkwatervoorz. 24-27
1.2.7 IJsseldelta Programma	-145	0	145	-145	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	In deze prestatie zijn 2 componenten samengevoegd, te weten het treffen van hoog- en laagwatermaatregelen op de recreatieterreinen gelegen aan het Drontermeer en de coördinatie tussen de projecten in het IJsseldelta plan. Hieronder worden beide componenten verder toegelicht: Resultaatbestemming Coördinatiebudget:De lasten binnen dit budget zijn in 2023, mede door doorloop naar 2024, lager dan voorzien. Het voorstel is om de overblijvende middelen toe te voegen aan de jaarschijf 2024. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,145 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 1.2.7 IJsseldelta programma van de begroting 2024. Recreatieterreinen:In 2023 zijn de werkzaamheden afgerond voor een iets lager (€ 11.802) dan voorzien bedrag. In 2024 wordt de doeluitkering afgerekend met het Rijk.
1.2.7 IJsseldelta Programma	-307	0	307	-307	Adm. 201 Doorwerking PS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 Doorwerking PS 2023
1.3.1 Ontw. en uitvoeren woonagenda's	-453	0	453	-453	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Zoals toegelicht bij prestatie 1.4.2 worden met in gang van 2024 op deze prestatie de baten en lasten vanuit de Specifieke uitkering voor flexpools verantwoord op deze prestatie. Wij hebben besloten om de baten en lasten voor deze prestatie te verhogen met € 1,0 miljoen. Ook vanaf prestatie 1.4.2 wordt als voorgestelde resultaatbestemming het budget voor deze prestatie in 2024 verhoogd met € 0,5 miljoen.
1.3.1 Ontw. en uitvoeren woonagenda's	0	994	994	0	GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	Zoals toegelicht bij prestatie 1.4.2 worden met in gang van 2024 op deze prestatie de baten en lasten vanuit de Specifieke uitkering voor flexpools verantwoord op deze prestatie. Wij hebben besloten om de baten en lasten voor deze prestatie te verhogen met € 1,0 miljoen. Ook vanaf prestatie 1.4.2 wordt als voorgestelde resultaatbestemming het budget voor deze prestatie in 2024 verhoogd met € 0,5 miljoen.
1.3.1 Ontw. en uitvoeren woonagenda's	0	1.268	1.268	0	GS-wijz. 118 Monitor Overijssel 2024-I	Financieel resultaat Van de begrootte lasten van € 3,3 miljoen is € 1,8 miljoen besteed. €1,4 miljoen is niet besteed. Bij monitor II is ingeschat dat € 0,5 miljoen niet besteed zou worden. Het verschil is te verklaren doordat landelijke wetgeving nog niet tot vaststelling heeft geleid waardoor de uitvoering van maatregelen met de middelen uit de specifieke uitkeringen niet gestart zijn. Dit was bij monitor II nog niet voorzien. Specifieke uitkeringen Onder deze prestatie hangt een drietal specifieke uitkeringen van het Rijk:

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						Flexpools versnellen woningbouw (ruimte € 0,28 miljoen) - verlengd t/m 2025 Woondeals (ruimte € 0,94 miljoen) - looptijd t/m 2027 Experimenten versnelling woningbouw (ruimte € 0,17 miljoen) - verlengd t/m 2025 Deze specifieke uitkeringen zijn (deels) nog niet tot besteding gekomen in 2024. Onder andere doordat de invoering van de Wet Versterking Regie volkshuisvesting vertraging heeft opgelopen bij het Rijk. Hierdoor zijn bijvoorbeeld de woondeals grotendeels nog niet besteed. Daarnaast is er voor de uitkering flexpools nog veel animo vanuit gemeenten. Er zijn inmiddels al 33 projecten geholpen. Wij hebben besloten om de begrote baten en lasten van de jaarschijf 2025 van prestatie 1.3.1 in de begroting 2025, vanuit de Doeluitkeringen flexpools, woondeals en experimenten versnelling woningbouw, te verhogen met € 1,4 miljoen. Initiatief arbeidsmigranten Op 1 april 2024 is het initiatief arbeidsmigranten gestart naar aanleiding van het statenbesluit 'Initiatiefvoorstel Arbeidsmigranten' (PS23-000035). Naar aanleiding van het initiatief is een regisseur huisvesting arbeidsmigranten aangesteld voor de periode van 2 jaar. Het budget is voor het hele jaar opgenomen. Omdat de regisseur iets later is gestart is niet het volledige budget benut, maar is dit nog wel nodig voor het restant van de contractduur (t/m maart 2026). Daarom stellen we voor om het restant van 2024 € 45.775 door te schuiven naar 2026. Wij stellen u voor om een bedrag van € 45.775 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2026 van prestatie 1.3.1 van de begroting 2025.
1.3.1 Ontw. en uitvoeren woonagenda's	0	231	231	0	Adm. 202 Doorwerking GS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 Doorwerking GS 2023
1.3.3 Investeringsprogramma Wonen	-500	0	500	-500	PS 001 Investeringsimpuls CA24	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Investeringsimpuls CA24
1.3.3 Investeringsprogramma Wonen	-550	0	550	-550	Wijz. 111 Wonen CA24	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 111 Wonen CA24
1.3.3 Investeringsprogramma Wonen	500	0	-500	500	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Op deze prestatie verwachten wij van het begrote bedrag van € 1,0 miljoen op het einde van het jaar zo'n € 0,5 miljoen nog niet te hebben besteed. De middelen zijn beschikbaar gesteld in mei van dit jaar met het Investeringsvoorstel Wonen. Wij hebben besloten de middelen door te schuiven naar 2025 voor realisatie van het meerjarige investeringsprogramma Wonen. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten de geraamde lasten van de jaarschijf 2024 met € 0,5 miljoen te verlagen en dit bedrag door te schuiven naar 2025

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
1.4.1 Klimaat adaptieve inrichting 2050	-250	0	250	-250	PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025	Deze wijziging heeft betrekking op PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025
1.4.1 Klimaat adaptieve inrichting 2050	-2.571	308	2.879	- 2.571	GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	Binnen beleidsveld 1.4 is op prestatie 1.4.1 'Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050' van het geraamde budget aan lasten van € 5,6 miljoen een bedrag van € 2,8 miljoen gerealiseerd. De geraamde baten van € 0,7 miljoen zijn grotendeels gerealiseerd. Specifieke uitkering tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027In 2022 is een beschikking ontvangen voor een specifieke uitkering van het Rijk voor de tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027. In 2023 subsidies aangevraagd die in behandeling zijn genomen en in 2024 worden beschikt. Hiervoor reserveren wij € 0,3 miljoen en voegen dit bedrag toe aan de begroting 2024. Wij hebben besloten om de begrote baten en lasten van de jaarschijf 2024 van prestatie 1.4.1 in de begroting 2024, vanuit de doeluitkering tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027, te verhogen met € 0,3 miljoen. Investeringsimpuls KlimaatadaptatieBinnen het programma Hitte, droogte en wateroverlast ondersteunen we de DPRA werkregio's (Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie) bij het uitvoeren van hun uitvoeringsprogramma's. Wij doen dat via de 'subsidieregeling Klimaatadaptatie gemeenten en waterschappen'. Het geraamde subsidiebudget is in 2023 niet geheel tot besteding gekomen doordat er minder subsidie aanvragen zijn ontvangen. Op een budget van € 4,5 miljoen resteert in 2023 € 2,7 miljoen. We houden hiervan € 2,3 miljoen beschikbaar voor dekking van toekomstige kosten van de subsidieregeling klimaatadaptatie.Verder zijn er in 2023 subsidies aangevraagd die in behandeling zijn genomen en in 2024 worden beschikt. Hiervoor reserveren wij € 0,3 miljoen en voegen dit bedrag toe aan de begroting 2024. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 2,6 miljoen door te schuiven naar de begroting 2024 van prestatie 1.4.1 'Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050'. Vrijval KVOOp prestatie 1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050 zijn incidentele middelen gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel voor € 0,1 miljoen niet tot besteding gekomen. Dit restant valt vrij naar de algemene middelen en wij stellen voor € 0,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie wordt verwerkt in Kerntaak 20.
1.4.1 Klimaat adaptieve inrichting 2050	1.800	300	-1.500	1.800	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Maatregelen KlimaatadaptatieBinnen het programma Hitte, droogte en wateroverlast ondersteunen we de DPRA werkregio's (Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie) bij het uitvoeren van hun uitvoeringsprogramma's. Wij doen dat via de 'subsidieregeling Klimaatadaptatie gemeenten en waterschappen'. De regeling kent een looptijd tot en met 2027 gedurende welke periode subsidieaanvragen ingediend kunnen worden. Omdat moeilijk is in te schatten in welk

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						jaar de aanvragen gedaan zullen worden is er pas in de loop van elk jaar zicht op de besteding van het begrote bedrag van dat jaar. Wij verwachten dat het geraamde subsidiebudget in 2024 niet geheel tot besteding zal komen doordat er minder subsidie aanvragen zijn ontvangen. De subsidieregeling kent een looptijd tot en met 2027 zodat de niet gerealiseerde middelen voor de komende jaren beschikbaar moeten blijven. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten de lasten van prestatie 1.4.1 voor 2024 te verlagen met € 1,8 miljoen en de onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met eenzelfde bedrag te verlagen. Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027Van de specifieke uitkering impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 die wij van het Rijk ontvangen realiseren wij dit jaar 0,3 miljoen meer dan geraamd. Het doel van deze tijdelijke regeling is door middel van het verstrekken van specifieke uitkeringen decentrale overheden in staat te stellen tot het versneld uitvoeren van kosteneffectieve maatregelen en voorzieningen die bijdragen aan het voorkomen of beperken van wateroverlast of het beperken van de gevolgen van droogte of overstromingen in hun werkregio. Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten en baten op prestatie 1.4.1 te verhogen met € 0,3 miljoen. Bovenregionale stresstesten wateroverlastBij de P-nota 2025 (PS24-000319) die dit voorjaar door PS is vastgesteld heeft u voor 2024 en 2025 jaarlijks € 0,25 miljoen beschikbaar gesteld voor de coördinatie en uitvoering van bovenregionale stresstesten naar wateroverlast naar aanleiding van de extreme wateroverlast in Limburg. In 2024 is gestart met de voorbereidingen voor de uitvoering van deze stresstesten maar wordt nog geen beroep gedaan op het beschikbaar gestelde budget. Het budget van 2024 is echter wel nodig voor dekking van de kosten voor de uitvoering van de stresstesten. Bij de jaarrekening zullen wij u een voorstel doen deze middelen beschikbaar te houden voor de uitvoering in 2025.
1.4.1 Klimaat adaptieve inrichting 2050	130	0	-130	130	Adm. 202 Doorwerking GS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 Doorwerking GS 2023
1.4.2 Ruimtelijk kwaliteit bebouwd gebie	2.093	0	-2.093	2.093	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Resultaat prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail Binnen beleidsdoel 1.4 is € 8,3 miljoen beschikbaar gesteld aan begrote lasten voor prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail waarvan € 4,6 miljoen is gerealiseerd. Aan baten is € 1,8 miljoen geraamd en € 0,8 miljoen gerealiseerd. Op deze prestatie resteert in 2023 een saldo van € 2,8 miljoen . Het grootste deel van het resterende saldo wordt veroorzaakt door de lastneming van subsidies (€ 1,6 miljoen). De meerjarig verleende subsidies moeten aan de uitvoeringsperiode van het project worden toegerekend. Dat veroorzaakt in het boekjaar 2023 een onderbesteding. Dit is een administratieve onderbesteding, de middelen zijn niet meer vrij beschikbaar. Verder zijn er in 2023

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						subsidies aangevraagd die in behandeling zijn genomen en in 2024 worden beschikt. Hiervoor reserveren wij € 0,4 miljoen en voegen dit bedrag toe aan de begroting 2024.In verband met de latere verantwoording van de lasten van verstrekte subsidies stellen wij u in aanvulling op onderstaande begrotingswijziging voor, om het looptijdeinde voor het KVO-budget voor deze prestatie te verschuiven van 2026 naar 2028. Actualisering lastneming meerjarige subsidiesWij stellen u voor de lasten en bijbehorende onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel op prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail voor de jaren 2024-2028 te wijzigen met respectievelijk - € 2,4 miljoen in 2024, € 1,3 miljoen in 2025, € 0,9 miljoen in 2026, € 1,0 miljoen in 2027 en € 1,0 miljoen in 2028.Nog toe te kennen subsidiesEind 2023 zijn subsidieaanvragen ontvangen die nog passen onder het gepubliceerde subsidieplafond. Voor deze nog toe te wijzen aanvragen stellen wij u voor om de begrote lasten voor prestatie 1.4.2 in de begroting 2024 te verhogen met € 0,4 miljoen en dit bedrag te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.Specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw (GS wijziging € 994K)Wij hebben een beschikking ontvangen voor een specifieke uitkering van het Rijk voor de flexibele inzet woningbouw. Deze is bedoeld voor decentrale overheden om vertragingen in woningbouwprojecten en gebiedsontwikkelingen te voorkomen. Voor de niet bestede middelen (€ 1,0 miljoen) en de bijbehorende dekking uit de rijksbijdrage hebben wij besloten deze door te schuiven naar 2024 en dit toe te voegen aan de begroting 2024 prestatie 1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's. Uitvoering Motie gezamenlijke ambities 2023 – 2e tranche (resultaatbestemming)Voor de versnelling van de woningbouw heeft u bij de begroting 2023 (PS23-000024) een motie aangenomen voor de inhuur van ambtelijke dan wel juridische ondersteuning voor versnelling bouwaanvragen (€ 0,5 miljoen). In de motie wordt specifiek verwezen naar het ontbreken van voldoende financiële middelen en capaciteit bij gemeenten, de gerechtelijke uitspraak in het stikstofdossier en de eindigheid van capaciteit bij adviesbureaus. Met de extra impuls vraagt U om een intensivering van onder andere het aanjaagteam woningbouw en de regeling flexpools. In 2023 hebben we met name ingezet om gemeenten te helpen met extra onderzoeken die nodig zijn door het afschaffen van de bouwvrijstelling voor stikstof en ondersteuning van gemeenten bij het opstellen van bestemmingsplannen en vergunningverlening. Door het gebrek aan capaciteit bij adviesbureaus hebben we deze opdrachten in 2023 nog niet kunnen verlenen. In 2024 zijn we voornemens om deze opdrachten in gang te zetten. In 2023 hebben we al wel een klein gedeelte van het budget in kunnen zetten voor de versnelling van de woningbouw. ResultaatbestemmingWij stellen u voor € 0,5 miljoen via

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						resultaatbestemming beschikbaar te houden en dit toe te voegen aan de begroting 2024 prestatie 1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's
1.4.4 Ondergr verkabeling hoogsp.leiding	-200	0	200	-200	GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	Bijdrage verkabeling 's HeerenbroekHet budget voor prestatie 1.4.4 van € 1,3 miljoen is in 2023 niet tot besteding gekomen. Dit betreft de verkabeling (ondergronds brengen) 's Heerenbroek. Aan gemeente Kampen is in 2022 een eerste termijn van € 1,3 miljoen uitgekeerd. De tweede termijn van € 1,3 miljoen zal rond de zomer 2024 worden aangevraagd en uitgekeerd. Dan start de daadwerkelijke uitvoering van het verkabelen. De middelen zijn voor € 0,7 miljoen gereserveerd in de reserve verstrekte subsidies en voor € 0,6 miljoen in de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen door te schuiven naar 2024 en € 0,4 miljoen door te schuiven naar 2025 en te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de betreffende jaarschijven van prestatie 1.4.4. Verder stellen wij u voor € 0,7 miljoen door te schuiven naar 2025 door de lasten van prestatie 1.4.4 'Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen' voor de jaarschijf 2025 met € 0,7 miljoen te verhogen en dit bedrag te onttrekken aan de reserve verstrekte subsidies voor de afwikkeling van meerjarige subsidies.
1.4.4 Ondergr verkabeling hoogsp.leiding	3.834	0	-3.834	3.834	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingenOp deze prestatie wordt dit jaar € 3,8 miljoen niet gerealiseerd. Hiervan wordt naar verwachting op grond van een verleende subsidiebijdrage € 1.084.000 in 2025 uitgekeerd aan de gemeente Kampen zodra de feitelijke uitvoering van ondergronds brengen van hoogspanningskabels door Tennet start. Voor de realisatie van € 2,7 miljoen worden de aanvragen van de gemeenten Deventer en Almelo niet eerder dan in 2026 verwacht. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten de geraamde lasten van de jaarschijf 2024 met € 3,8 miljoen te verlagen en hiervan € 1.084.000 door te schuiven naar 2025
1.4.4 Ondergr verkabeling hoogsp.leiding	-2.750	0	2.750	-2.750	Adm. 202 Doorwerking GS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 Doorwerking GS 2023
1.5.1 Inzetten grondbeleidsinstrumentari	176	142	-34	176	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	Deze prestatie kleurt oranje vanwege een onderbesteding ten opzichte van het jaarbudget. De oorzaak hiervoor is tweeledig: door verkopen zijn aanzienlijk meer baten gerealiseerd dan geraamd. Ook de lagere kosten, voor met name onderhoud bij tijdelijk beheer, dragen bij aan de onderbesteding. Een deel van de opbrengsten van deze prestatie dient ter dekking van de kosten voor de Ontwikkelopgave en worden daartoe jaarlijks gestort in de Algemene reserve grondzaken. Voorstel voor resultaatbestemmingWij stellen u voor om de voordelen ten opzichte van de begroting voor de onderdelen tijdelijk beheer (€ 0,3 miljoen), afstoten overtollig bezit (€ 0,9 miljoen) en Grond voor

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						Grond (€ 2,9 miljoen) ter grootte van € 4,1 miljoen toe te voegen aan de Algemene reserve grondzaken. De resultaatbestemming wordt verwerkt bij Kerntaak Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.Voorstel voor begrotingswijziging (PS)Naast de compartimenten voor onder andere tijdelijk beheer en Grond voor Grond bevat de Algemene reserve grondzaken een risicobuffer. Deze risicobuffer is via de Nota grondbeleid genormeerd op 10% van de boekwaarde van de restgronden. Op basis van die normering kan een bedrag van € 0,7 miljoen vrijvallen uit de Algemene reserve grondzaken. Wij stellen u voor dit bedrag toe te voegen aan de Algemene reserve. Deze begrotingswijziging wordt verwerkt bij Kerntaak Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.
1.5.1 Inzetten grondbeleidsinstrumentari		1.141	1.888	747	1.141 PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	De baten en lasten op deze prestatie hebben betrekking op vijf onderdelen: 1. Overtollig bezit Overtollig bezit betreft de verkoop van gronden en opstallen die niet langer benodigd zijn voor programma's en projecten. De lasten en baten verbonden aan het bezit en de verkoop van deze gronden en opstallen worden verantwoord op deze prestatie. Het saldo van de lasten en baten wordt verrekend met de Algemene Reserve Grondzaken (ARG). Op de peildatum van deze monitor verwachten wij een hogere (verkoop-)opbrengst (c.q. resultaat) van € 0,9 miljoen ten opzichte van de geraamde baten in de begroting 2024. Hier staat een verwachte overschrijding op de geraamde lasten tegenover van € 0,2 miljoen. Naar huidige inzichten wordt dit jaar dan ook € 0,7 miljoen toegevoegd aan de ARG. Wij stellen u voor om voor dit onderdeel in 2024 de geraamde lasten voor prestatie 1.5.1 te verhogen met € 182.000 en de geraamde baten te verhogen met € 899.000. Als uitvloeisel daarvan stellen wij u voor om het saldo van € 717.000 conform het bestaande beleid toe te voegen aan de Algemene reserve grondzaken. 2. Tijdelijk beheer Tijdelijk beheer behelst het beheer van gronden en opstallen die nog niet worden ingezet voor programma's en projecten. De lasten hebben vooral betrekking op onderhoudskosten, lokale heffingen en kosten die verband houden met het (tijdelijk) in gebruik geven van de eigendommen via verhuur en pacht. Hier staan de opbrengsten uit verhuur en pacht tegenover. Het saldo wordt weer verrekend met de ARG. In 2024 is via de geliberaliseerde pachtcontracten een algeheel bemestingsverbod op de gronden in provinciaal eigendom van toepassing. Een nadere toelichting hierop is opgenomen onder prestatie 3.5.4. De lasten voor tijdelijk beheer zijn naar verwachting € 0,3 miljoen hoger dan in de eerste monitor van dit jaar werd geraamd. Daar staat tegenover dat voor de opbrengsten uit verhuur en pacht een hogere

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						opbrengst van € 0,5 miljoen wordt verwacht. Wij stellen u voor de begrote lasten en baten voor tijdelijk beheer op prestatie 1.5.1 in 2024 te verhogen met respectievelijk € 287.000 en € 467.000. Het saldo van deze mutatie ter grootte van € 180.000 wordt conform bestaand beleid toegevoegd aan de Algemene reserve grondzaken. 3. Grond voor Grond Het gaat hierbij om de verkoop van in het verleden verkregen gronden van het Rijk, ter (gedeeltelijke) dekking van de kosten van de Ontwikkelopgave Natuurnetwerk Nederland. De totale opbrengst is bij de laatste actualisatie van het prognosemodel voor deze ontwikkelopgave geraamd op € 153,9 miljoen over de gehele looptijd. De kosten en opbrengsten Grond-voor-Grond variëren per jaar. Vooralsnog ligt de gerealiseerde opbrengst vanuit deze gronden voor op het aangehouden schema. Met de verkoop in 2024 is een positief transactieresultaat gerealiseerd van € 1,0 miljoen. Naar verwachting zullen voor het einde van het jaar nog verkopen gerealiseerd worden met een resultaat ter hoogte van € 1,1 miljoen. Ten opzichte van de begrote baten à € 1,6 miljoen betreft dit een verhoging van € 0,5 miljoen. De lasten zullen naar verwachting € 16.018 bedragen. Wij stellen u voor om de begrote lasten voor Grond voor Grond op prestatie 1.5.1 te verhogen met € 16.000 en de begrote baten te verhogen met € 461.000 en de geraamde storting in de Algemene reserve grondzaken te verhogen met € 445.000. 4. Anticiperend grondfonds In de Statenvergadering van 11 mei 2022 heeft u besloten tot instelling van het anticiperend grondfonds (2022/1103504). In de voorbereiding van en realisatie van aankopen maken wij transactiekosten, onder andere taxatie- en notariskosten. Gronden die zijn aangekocht worden door ons beheerd tot deze kunnen worden ingezet voor programma's en projecten. Dit brengt lasten zoals onderhoudskosten en lokale heffingen met zich mee en opbrengsten uit verhuur en pacht. Het jaarlijkse saldo van de kosten en opbrengsten wordt verrekend met een binnen de ARG afzonderlijk aan te houden compartiment voor tijdelijk beheer AGF. Voor 2024 verwachten wij lasten en baten ter hoogte van respectievelijk € 0,3 miljoen en € 61.358. Het betreft voornamelijk kosten die gemaakt zijn in de voorbereiding van aankooptransacties zoals taxatiekosten. Wij stellen u voor om de begrote lasten voor prestatie 1.5.1 in 2024 te verhogen met € 262.000 en de begrote baten te verhogen met € 61.000. Hiermee wordt € 201.000 onttrokken aan de Algemene reserve grondzaken. 5. Tankstations In 2023 is de uniformering van de gebruiksverhoudingen met tankstations gelegen op provinciale grond door team Grondzaken ter hand genomen. In de eerste monitor van dit jaar zijn de hiermee

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						samenhangende begrote precario en huuropbrengsten overgeheveld van prestatie 4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur naar prestatie 1.5.1. Inzetten grondbeleidsinstrumentarium.
1.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-200	0	200	-200	PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025	Deze wijziging heeft betrekking op PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025
1.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-404	0	404	-404	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Deze wijziging heeft betrekking op PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT
1.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-160	0	160	-160	Wijz. 206 Diversen maart 2024 2	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 206 Diversen maart 2024 2
1.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-49	0	49	-49	Wijz. 214 Najaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 214 Najaarswijz. personeel
Totaal	**-2.462**	**8.169**	**10.631**	**-2.462**		

Kerntaak 2: Milieu en energie

Dit is hoe wij denken

Begrotingstekst 2024:
Deze kerntaak richt zich op het behouden van een schoon milieu en verduurzaming van de energievoorziening.
Onze inwoners hebben recht op een gezonde leefomgeving in de volle breedte: lucht, water, ondergrond, licht, geluid, welzijn en veiligheid. We investeren in een leefomgeving waarin de milieucondities op orde zijn en in een toekomstgericht energiesysteem.

We borgen de basiskwaliteit van het milieu. Niet alleen voor de huidige generatie, maar ook om toekomstige generaties een gezonde en veilige leefomgeving te verzekeren. Voor de gezondheid van onze inwoners zijn ook andere factoren in onze leefomgeving belangrijk, zoals de aanwezigheid van voldoende groen (kerntaak 3).

We werken toe naar een klimaatbestendig en CO2-neutraal Overijssel in 2050. Daarvoor zijn besparing van energie en ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen en aanpassing van de energie-infrastructuur nodig. We houden ons aan de afgesproken doelen voor duurzame energie voor 2030. Aankomend jaar werken we samen met alle betrokkenen toe naar de Regionale Energiestrategie 2.0. Zo dringen we de uitstoot van fossiele brandstoffen terug. De energietransitie biedt ook economische kansen op het gebied van innovatie en werkgelegenheid.

Terwijl we gericht werken aan het behalen van onze energiedoelen, vinden we participatie van betrokkenen belangrijk. We zien de zorgen die deze grote transitie met zich meebrengt. Daarom is bij onze projecten oog voor (gezondheid)risico's voor mens, dier en milieu en benutten we de in de samenleving aanwezige kennis bij het bereiken van onze doelen.

Overijssel in cijfers
Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen

Wij borgen de basiskwaliteit van de leefomgeving door beleid te maken en kaders te stellen (2.1.1). Wij stellen de gezondheid van onze inwoners centraal in ons milieu- en omgevingsbeleid. Iedere vier jaar herzien we ons beleid ten aanzien van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Wij maken jaarlijks een uitvoeringsplan, waarin we de prioriteiten vastleggen. Wij stemmen vergunningverlening, toezicht en handhaving door verschillende bestuursorganen op elkaar af. Door vergunningverlening en toezicht zorgen de Omgevingsdiensten er namens ons en gemeenten voor dat de basiskwaliteit van de leefomgeving voldoet aan de wettelijke eisen (2.1.2). Indien geconstateerd wordt dat er niet aan de wettelijke eisen wordt voldaan, dan zullen wij handhavend optreden. We voeren milieueffectrapportages uit voor onze plannen, programma's en projecten (2.1.3). Met monitoring en evaluatie (2.1.4) kijken we of de basiskwaliteit van lucht, geluid en bodem blijft voldoen aan de wettelijke normen.

Prestaties

2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid

Acties 2024

1. Wij ontwikkelen samen met gemeenten, GGD en andere partners provinciaal milieubeleid waarbij gezondheid van inwoners centraal staat en verankeren deze in de Provinciale Omgevingsvisie. Wij actualiseren onze milieunota waarbij wij de verbinding leggen met de grote maatschappelijke opgaven.
2. Wij bevorderen een gezonde leefomgeving door projecten te initiëren en te ondersteunen gericht op beter bewustzijn, betrokkenheid en gedrag van inwoners op de thema's lucht, geluid en (zwerf)afval. We zetten in op kennisdeling en kennisontwikkeling door bijeenkomsten te organiseren voor en met diverse partners als GGD en gemeenten.
3. Wij werken samen met andere provincies aan (inter)nationale en interprovinciale beleid- en kennistrajecten.
4. Wij voeren de wettelijke coördinatietaak uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
5. Wij stellen het jaarprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving voor 31 december vast. Daarbij zetten we ook in op het toekomstbestendig maken van ons vergunning, toezicht en handhaving beleid (VTH-beleid) en de uitvoering daarvan op complexe dossiers als zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en circulaire economie.
6. Wij willen hinder van vliegtuiglawaai zoveel mogelijk beperken o.a. door laagvliegend verkeer te voorkomen vanuit onze verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de leefomgeving.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Inhoudelijk realiseerden we in 2024 de begrote acties.

1. Wij stelden de Milieunota 2024 vast. Deze nota is het beleidsmatige kader voor de inzet en activiteiten die we in de komende periode/de coalitieperiode uitvoeren. Dit doen we samen met gemeenten, GGD en andere partners van het provinciaal milieubeleid. De inzet uit de Milieunota verankerden wij in de Omgevingsvisie waarvan de herziening nu plaatsvindt.
2. Wij bevorderden een gezonde leefomgeving door enkele projecten te initiëren en te ondersteunen gericht op beter bewustzijn, betrokkenheid en gedrag van inwoners op de thema's lucht, geluid en (zwerf)afval. Dit betrof de continuering van het project Schone Rivieren en de start van een nieuw educatieproject voor luchtkwaliteit -in samenwerking met GLOBE gericht op scholieren (snuffelfiets).
3. Wij werkten samen met andere provincies aan (inter)nationale en interprovinciale beleids- en kennistrajecten. Onderdeel hiervan is de beleidsbeïnvloeding van het Nationale Milieu Programma van het ministerie van IenW en (onze) voortrekkersrol voor het regionale kennisnetwerk Zeer Zorgwekkende Stoffen.
4. Wij voerden de wettelijke coördinatietaak uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Hiervoor organiseerden we begin 2024 een bijeenkomst. We zetten in op kennisdeling en kennisontwikkeling door enkele bijeenkomsten te organiseren voor en met diverse partners als GGD en gemeenten.
5. Wij actualiseerden ons beleidsplan VTH waaraan we in 2024 uitvoering gaven.
6. Het zoveel mogelijk beperken van hinder van vliegtuiglawaai is gekoppeld aan (de ontwikkeling van het) vliegveld Lelystad; afhankelijk hiervan houden wij de optie open om nabij Zwolle een meetpost in te richten om hinder te monitoren.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Resultaatbestemmingen Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), vliegtuiglawaai en zwerfafval:

1) In mei hebben wij een besluit (GS nota 2023-011160) genomen over het vervolg en de provinciale rol in de samenwerking en kennisuitwisseling tussen overheden en werkvelden bij de aanpak van risicovolle (chemische) en zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) in Overijssel. Omdat enkele partijen hun rol en inzet anders hebben moeten invullen dan aanvankelijk voorzien, hebben wij besloten een voortrekkersrol te nemen. Hierover bent u in mei per brief geïnformeerd (kenmerk D2023-04-010541, 16 mei 2023). Ter uitvoering van dit besluit zijn de opdrachten aan de Omgevingsdiensten (OD's) aangepast. Deze zullen in 2025 leiden tot uitvoering. Zoals bij de 2e monitor reeds aangekondigd zijn, als gevolg van bovenstaande aanpassing, nog geen bestedingen gerealiseerd in 2024. Wij stellen voor om dit (incidentele) budget, ad € 185.000, door te schuiven naar 2025.
2) Onze activiteiten gericht op beperking van het vliegtuiglawaai stemmen we af op de nationale besluitvorming over (her)verdeling van het luchtruim en de luchthaven Lelystad. Afhankelijk hiervan ligt de vraag voor of wij nabij Zwolle nog een meetpost inrichten om hinder te monitoren. Dat laatste, het inrichten van een meetpost, is om die reden nog niet gerealiseerd in 2024. Daarom hebben wij de hiervoor beschikbare € 50.000 niet gerealiseerd in 2024. Omdat de nationale besluitvorming over Lelystad nog niet is afgerond willen het budget doorschuiven naar 2025.
3) De financiering en vergoedingen voor gebiedsbeheerders voor zwerfafval/plastics is vanaf 1-1-2023 gewijzigd. In het afgelopen jaar is de producentenverantwoordelijkheid doorgevoerd. Daardoor gaan zij betalen voor de acties en het opruimen van (plastic) zwerfafval. Dit betekent dat gebiedsbeheerders volgens een verdeelsleutel hiervoor een vergoeding kunnen ontvangen. Voor het opruimen van zwerfafval hebben wij in november 2023 van het Afvalfonds verpakkingen een vergoeding ontvangen van € 27.000. Dit bedrag hebben wij voor een klein deel (€ 7.000) ingezet in 2024 voor de financiering van het plan van aanpak Schone en drinkbare IJssel voor de jaren 2024 en 2025. Het restant bedrag, ad. € 20.000, willen wij doorschuiven naar 2025 voor de uitvoering in 2025.
Wij stellen u voor om een bedrag van € 255.000 (totaal punten 1, 2 en 3) middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 2.1.1 van de begroting 2025.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Concept-beleidsplan vergunningverlening toezicht en handhaving 2022-2025 Kernmerk 2021/0214119

Begrotingswijziging

- Vooraankondiging resultaatbestemming

Resultaatbestemming

255

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu

Acties 2024

1. Wij verlenen vergunningen en ontheffingen en handelen meldingen af binnen de wettelijke termijn. In overleg met de aanvrager kunnen wij van de wettelijke termijn afwijken.
2. Wij voeren het toezicht op de naleving uit overeenkomstig het jaarprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving. We rapporteren hierover in het VTH jaarverslag.
3. Wij geven opdrachten aan de omgevingsdiensten voor uitvoering van de ingebrachte taken.
4. Wij beoordelen bij risicovolle bedrijven de vergunningen jaarlijks op actualiteit, bij overige bedrijven doen wij dit eenmaal in de vijf jaar.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
1. Zowel voor ontgrondingen, vuurwerk, luchtvaart als mijnbouw zijn de vergunningen/ontheffingen en adviezen binnen de wettelijke termijnen verleend. Het aantal aanvragen voor het afsteken van vuurwerk en de ontheffingen luchtvaart bleef achter bij de inschatting in het Jaarprogramma. Dit komt omdat er minder evenementen zijn gehouden. Hierdoor zijn er ook minder controles uitgevoerd. Voor ontgrondingen zien we een verschuiving van grootschalige naar kleinschalige initiatieven.
Niet alle vergunningen voor Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)-inrichtingen konden binnen de wettelijke termijn worden afgehandeld. Daar waar sprake is van termijnoverschrijding, vindt dit plaats in overleg met de aanvrager. Dit komt vooral voor bij zeer complexe aanvragen waarbij veel overleg met de aanvrager en belanghebbende nodig is en de aanvrager vaak aanvullende informatie moet leveren. Gezien de belangen en risico's kiezen wij voor zorgvuldigheid boven snelheid.
2. Alle geplande controles voor het onderdeel milieu zijn uitgevoerd.
3. De opdrachten aan de Omgevingsdiensten zijn gegeven en uitgevoerd. We zitten op schema met het actualiseren.
4. Actualisatietoetsen worden uitgevoerd door de omgevingsdiensten Regio Nijmegen, Twente en IJsselland zoals beschreven in ons VTH-beleid en jaarprogramma.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Versterking vergunningverlening maatwerkaanpak - Meicirculaire 2024

Bij de 2e monitor van 2024 hebben wij u geïnformeerd dat wij een bedrag van € 257.720 hebben ontvangen om voorspelbare en tijdige vergunningverlening voor maatwerkbedrijven te bevorderen. Dit bedrag is volledig toegekend aan deze prestatie, maar nog niet volledig ingezet in 2024. Het restant van € 203.720 zouden we graag in 2025 nog willen inzetten voor het daarvoor bestemde doel.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 203.720 via een resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 2.1.2 van de begroting 2025.

P-nota 2025 - Inzet omgevingsdiensten VTH

Bij de P-nota 2025 heeft u besloten om middelen in te zetten voor de omgevingsdiensten VTH, in lijn met de adviezen van de commissie van Aartsen, om de budgetneutrale robuustheid van het stelsel voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) te versterken. Naast een structurele toezegging van € 110.000 heeft u ook € 60.000 incidenteel toegezegd. Deze incidentele middelen zijn in 2024 begroot, maar nog niet ingezet voor het beoogde doel.
Wij stellen u voor om een bedrag van € 60.000 via een resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 2.1.2 van de begroting 2025.

Begrotingswijziging

- Vooraankondiging resultaatbestemming

Resultaatbestemming

264

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher, Tijs de Bree

2.1.3 Ondersteunen en (laten) uitvoeren van milieueffectrapportages / duurzaamheidsrapportages (plan MER)

Acties 2024

1. Wij ondersteunen en adviseren bij het in beeld brengen van milieu- en omgevingseffecten van (eigen) plannen, programma's en projecten, zoals de provinciale Omgevingsvisie, drinkwaterwinning, provinciaal inpassingplan (PIP) Natura 2000 gebieden, plannen rondom nieuwe energie, plannen en projecten die grensoverschrijdende invloed kunnen hebben en projecten rondom provinciale wegen.
2. Wij adviseren over en toetsen op het gebied van milieu- en omgevingseffecten van voorgenomen plannen en projecten van derden waar wij een rol als bevoegd gezag hebben.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. In 2024 is advies en ondersteuning geleverd op onder andere: de omgevingseffectrapportage bij de herziening van de omgevingsvisie, diverse energieplannen (PPE, diverse windparken, Waterstofnetwerk Oost-Nederland), hoogwaterbeschermingsprojecten (HWBP), drinkwaterwinning (Salland Diep), versterking van de boordvoorziening van Kanaal Almelo-De Haandrik, Provinciale inpassingsplannen (PIP) voor de inrichting van natura 2000 gebieden en uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk DON West. Ook is input geleverd op Nationale plan-MER procedures (zoals Ruimte voor Defensie en uitbreiding tracé's van 380kv elektriciteitsnet).
2. Met de Commissie voor de MER en landelijke provinciale MER-coördinatoren is structureel overleg en afstemming over de toepassing van het instrument MER en verbreding naar Omgevingseffectrapportages (oer). We zien dat het aantal milieueffectrapportages toeneemt. Dit komt door de diverse grote opgaven waar de provincie voor staat. Voor deze grote opgaven zijn MER-plichtige visies, programma's of projectbesluiten nodig. In 2025 verwachten we bijvoorbeeld een forse toename aan MER-procedures voor windparken. De beschikbare capaciteit voor advies en ondersteuning staat hierdoor onder druk.

Financiële kleurscore

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

2.1.4 Monitoring en evaluatie milieu en gezondheid

Acties 2024

1. Wij monitoren de luchtkwaliteit in Overijssel.
2. Wij wisselen relevante data ten behoeve van milieu en gezondheid uit met onze partners, waaronder de GGD, en verspreiden deze via kennishub Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Met onze deelname aan het (nationale) Schone Lucht Akkoord is er een periodieke meting op basis van het landelijk meetnet luchtkwaliteit (RIVM). De data stellen wij (ook) beschikbaar in de Atlas Leefomgeving. Eind 2023 leverden de GGD 'en de meest recente rapportage op voor Overijssel. Die zullen zij periodiek herhalen. De data hiervoor zijn beschikbaar (gesteld) voor onze monitoringsactiviteiten.

Financiële kleurscore



Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Dit is wat wij doen

2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst

De milieusituatie in Overijssel is overwegend op orde. Voor de sanering van vervuilde bodems voeren we programma's uit voor met asbest verontreinigde bodems en beheersen spoedeisende en overige bodems (2.2.1). Asbestdaken blijft een vraagstuk als het gaat om het creëren van een gezonde leefomgeving. Wij blijven inzetten op een spoedige sanering van in Overijssel aanwezige asbestdaken (2.2.2). Goed beheer van stortplaatsen voorkomt dat de basiskwaliteit van bodem, lucht en leefmilieu wordt aangetast. Vanuit onze wettelijk taak verzorgen wij het financieel beheer voor de nazorg van stortplaatsen (2.2.3).

Prestaties

2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties

Acties 2024

1. Wij voeren voor Blekerijweg, IJsselmuiden de bodemsanering uit.
2. Wij beheersen bestaande spoedeisende bodemsaneringen.
3. Wij monitoren conform het programma 2024 Bureau Asbestbodem Sanering.
4. Indien er rijksmiddelen resteren of nieuwe (rijks-) middelen beschikbaar komen stellen wij het programma 2025 Bureau Asbestbodem Sanering vast.
5. Wij voeren de maatregelen uit die voortvloeien uit de Specifieke uitkering PFAS.

Inhoudelijke kleurscore



Inhoudelijke toelichting

1: De eerste fase van de sanering Blekerijweg is afgerond. De bron van de sanering is weggegraven. De tweede fase wordt opgestart en betreft de grondwatersanering.
2 en 3: Wij hebben de beschreven acties uitgevoerd.
4: Wij hebben een aanvullende SPUK aangevraagd (21 miljoen euro) en deze is door het Rijk toegekend. Hiermee konden wij het programma 2025 Bureau Asbestbodem Sanering vaststellen. Daarnaast zijn er ook voldoende middelen voor de periode t/m 2030.
5: De werkzaamheden voor de specifieke uitkering (SPUK) risicolocaties PFAS zijn in 2024 op volle kracht opgepakt. Er zijn verkennende bodemonderzoeken op verdachte locaties uitgevoerd. De PFAS-verontreiniging in grond en grondwater in Overijssel lijkt mee te vallen.

Financiële kleurscore



Financiële toelichting
In 2024 zijn de werkelijke lasten € 2,6 miljoen lager dan begroot. Dit verschil wordt met name veroorzaakt door kosten met betrekking tot de Stamanstraat, de sanering Kornputkwartier en de asbestopgave. Verder zijn in december 2024 SPUK-aanvragen goedgekeurd door het Rijk. Met toekenning van deze SPUK-middelen (specifieke uitkeringen) zijn de bestedingen ten laste van de Reserve Bodemsanering lager dan begroot.

Grondwateronttrekking Stamanstraat
Via Monitor 2024 - II is € 0,8 miljoen bijgeraamd vanuit de reserve bodemsanering voor schadevergoeding aan grondgebruikers in de omgeving van de Stamanstraat in Wierden. Voor de schade in de jaren 2016 tot en met 2021 hebben wij € 0,5 miljoen uitbetaald en de kosten ten laste gebracht van de SPUK die is toegekend in december 2024. Voor de schade in de jaren 2022 tot en met 2024 wordt de schadevergoeding later uitbetaald.

Sanering Kornputkwartier
Daarnaast hebben we bij Monitor 2024 - II aangekondigd dat wij een saneringsbijdrage verstrekken aan gemeente Steenwijkerland. In 2024 hebben wij een deel van de bijdrage verstrekt waardoor op dit budget nog € 1,0 miljoen resteert. Het overige deel van de bijdrage verstrekken wij in 2025.

Asbestbodemopgave
Voor de asbestbodemopgave hebben we € 1,3 miljoen niet besteed ten opzichte van het begrote bedrag. De afrekening van verleende subsidies in 2024 vindt plaats in 2025.

Begrotingswijziging
- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Tijs de Bree

2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken

Acties 2024
1. Wij zorgen er door middel van leningen voor dat ook niet draagkrachtige eigenaren de sanering van hun asbestdak kunnen financieren.
2. Wij stimuleren verwijdering van asbest in combinatie met het plaatsen van zonnepanelen door middel van subsidie.
3. Wij stimuleren gezamenlijke verwijdering van geschakelde asbesthoudende leidaken door middel van subsidie.

Inhoudelijke kleurscore



Inhoudelijke toelichting
1. In 2024 hebben wij voor het laatst subsidies verstrekt voor het verwijderen van asbestdaken.
2. De middelen voor de regeling zon erop asbest eraf zijn nagenoeg geheel uitgegeven.
3. De subsidie voor de verwijdering van asbest-leidaken is in 2024 niet aangesproken. Daarnaast loopt de asbestlening nog door de komende jaren. In 2024 doen totaal 6 gemeenten mee met deze regeling en we zijn nog in gesprek met 6 andere gemeenten.

Financiële kleurscore



Financiële toelichting
Lagere besteding subsidieregeling 'Subsidie Asbest eraf zon erop':

Bij het jaarverslag 2023 heeft u besloten om de looptijd van het restant Kwaliteit van Overijssel budget van € 445.000 voor de subsidieregeling te verlengen naar eind 2024. De subsidieverleningen zijn in 2024 achtergebleven bij de begroting 2024, in 2024 hebben wij circa € 200.000 aan subsidies verleend. Het resterende Kwaliteit van Overijssel budget, ad. € 233.000, met uitzondering van de nog af te wikkelen subsidie-aanvragen ter grootte van € 13.000, zal bij het jaarverslag 2024 vrijvallen naar de Algemene reserve.
Oorzaken voor het achterblijven van aanvragen hangen mogelijk samen met de gestegen (grondstof) prijzen en langere levertijden. Daarnaast spelen problemen vanwege netcongestie (onvoldoende transportcapaciteit van het net) en de onzekere situatie in de landbouwsector een belangrijke rol.

PS begrotingswijziging voor afhandeling subsidieaanvragen (UBS regeling 3.04) en vrijval resterende KvO middelen:

Bij dit jaarverslag leggen wij u een begrotingswijziging voor, van de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2024. In december 2024 zijn aanvragen ontvangen voor de subsidieregelingen voor Asbest eraf, zon erop met een omvang van € 13.205. Deze passen binnen het gepubliceerde plafond van 2024. Deze aanvragen kunnen gedekt worden uit het restant Kwaliteit van Overijssel budget 2024 onder prestatie 2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken. Om dit deel van het budget door te schuiven vragen wij u tevens voor dit budget een looptijdverlening aan tot en met 2025.
Wij stellen u voor om een deel van het restant van het Kwaliteit van Overijssel budget, ad € 13.205, door te schuiven naar 2025 en toe te voegen aan prestatie 2.2.2 van de begroting 2025. Tevens stellen wij u voor om de looptijd voor dit deel van het Kwaliteit van Overijssel budget te verlengen naar 2025.
Tevens stellen wij u voor om het restantbudget van € 220.000 in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel vrij te laten vallen naar de algemene middelen. Deze wijziging is opgenomen onder kerntaak Overhead, financiering en Algemene dekkingsmiddelen.

Lening faciliteit (€ 4,5 miljoen) bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN):

Ook het aantal verstrekte leningen in 2024 blijft achter bij de verwachting. In 2024 zijn er nog geen leningen verstrekt. De aanvragen voor leningen lopen via gemeenten. Een mogelijke oorzaak is capaciteitsproblemen bij gemeenten om deze regeling te ondersteunen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Voorstel financieringsmogelijkheden asbestdaken PS/2021/1101552 en(bijbehorend besluit)

Begrotingswijziging

- PS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

13

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

2.2.3 Beheer nazorgfonds

Acties 2024

1. Wij stellen het jaarverslag 2023 en de begroting 2025 op voor het Nazorgfonds gesloten stortplaatsen in Overijssel.
2. Wij hebben één á twee keer per jaar een bestuurlijk overleg met de exploitanten van de stortlocaties.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Het jaarverslag 2023 is opgesteld, gecontroleerd en vastgesteld in het bestuurlijk overleg van 10 juni 2024. De begroting voor 2025 is eind 2024 opgesteld en vastgesteld in het bestuurlijk overleg van 19 december 2024.

Financiële kleurscore

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Dit is wat wij doen

2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem

Wij nemen de verantwoordelijkheid voor ons deel van de 35 terawattuur (TWh) uit het klimaatakkoord. Om de gezamenlijke RES-ambitie van 3,3 TWh voor 2030 te realiseren. Met het Provinciaal Programma Energiestrategie geven we uitvoering aan het realiseren van grootschalige energieopwekking, te beginnen met onze rolneming voor het realiseren van vier grootschalige windclusters. We actualiseren de zonneladder en sturen aan op een striktere toepassing daarvan in de lijn van het Rijksbeleid. We stellen voor daartoe de Omgevingsverordening aan te passen. In 2024 werken we aan het provinciale Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie & Klimaat (pMIEK 2.0) met daarin de prioritaire e-infraprojecten voor de middellange termijn (tot 2035). Samen met gemeenten en netbeheerders realiseren we een congestie-aanpak. We pakken onze rol als bevoegd gezag voor grote energie-infrastructurele projecten. We maken een energievisie voor de periode na 2030. We stimuleren en steunen initiatieven om het gebruik van fossiele energie terug te dringen en energie te besparen. (2.3.1). We maken met partners plannen voor een meer duurzame energievoorziening met minder CO2-uitstoot. Binnen het programma Nieuwe Energie Overijssel (NEO) zet de provincie in op deze acht prioriteiten.
We continueren de werkplaatsen in Twente en West-Overijssel in samenwerking met de alliantiepartners en de RES West-Overijssel en RES Twente. Met deze brede ondersteuning versnellen we samen de energietransitie.
Ook doen we dit mede door Regionale Energiestrategieën 2.0 (RES-en) voor 2030 op te stellen voor Twente en West-Overijssel. In de RES 2.0 zijn de regionale doelen verder uitgewerkt, de zoekgebieden voor grootschalige energie-opwekking bepaald, een Milieueffectrapportage uitgevoerd (plan-MER) en is gestart met Regionale Structuurvisie warmte. De uitvoering van de RES-en integreren we in het lopende programma Nieuwe Energie Overijssel.
Voor de warmtenetten onderzoeken we samen met onze partners wat de rol van de provincie kan zijn in publieke warmtenetten. Door duurzaam gas te gebruiken voor de opwekking van warmte en elektriciteit, vangen we een deel van de toenemende vraag naar energie op. Daarmee benutten we de potentie van duurzaam gas en verminderen we de aanvullende opgave voor de opwekking van duurzame energie.
Wij ondersteunen bedrijven op diverse manieren bij het verduurzamen: grote industrie met het maken van plannen voor het 6e cluster, bedrijventerreinen met het aanjagen van een collectieve aanpak en kleine MKB-ers ontzorgen we bij het concreet starten van de verduurzaming van hun pand.
Door het beschikbaar stellen van leningen, garanties en participaties via het Energiefonds Overijssel (2.3.2), maken we investeringsprojecten mogelijk gericht op energiebesparing en opwekking van hernieuwbare energie of energie-infrastructuur. Door het aandeelhouderschap in Enexis (2.3.3) beheren en ontwikkelen we de energie-infrastructuur voor inwoners, ondernemers en instellingen, gericht op energiezekerheid, betaalbaarheid, duurzaamheid en uitvoerbaarheid.

Prestaties

2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie

Acties 2024

1. Wij actualiseren de zonneladder en stimuleren de opwekking van extra zonne-energie op bedrijfsdaken.
2. Wij nemen de regie op vier grootschalige windclusters in Overijssel.
3. Wij vergroten de inzet op biomassa door ondersteuning van lokale biogas projecten bij agrariërs en ontwikkeling van grootschalige biogas projecten (biogashubs).
4. Wij zetten ons in voor de aansluiting op het landelijk transportnetwerk voor waterstof. Wij stimuleren Smart Energy Hubs (SEH) waar we opslag en distributie zo slim mogelijk gebruiken.
5. Wij ondersteunen de verdere ontwikkeling van duurzame energienetten zoals Geothermie.
6. Wij ondersteunen bedrijven op diverse manieren bij het verduurzamen: grote industrie met het maken van plannen voor het 6e cluster, bedrijventerreinen met het aanjagen van een collectieve aanpak en kleine MKB-ers ontzorgen we bij het concreet starten van de verduurzaming van hun pand.
7. We ondersteunen gemeenten met kennis en kunde via het Expertiseteam Gebouwde Omgeving. We stimuleren natuurvriendelijk isoleren. We werken aan de industrialisatie en opschaling van verduurzaming van woningen. We helpen eigenaren van klein maatschappelijk vastgoed te verduurzamen via het ontzorgingsprogramma Maatschappelijk vastgoed.
8. Wij stellen een energiesysteemvisie op die richtinggevend is voor het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMiek). In 2025 leveren we het pMiek 2.0 op. Daarin nemen we de prioritaire energie-infraprojecten voor de middellang termijn op. zodat we, in afstemming met gemeenten en netbeheerders, in 2024 keuzen kunnen maken over het verdere ontwikkelen van de regionale infrastructuur met daarin een voorkeursvolgorde van de investeringen in de tijd.
9. Wij organiseren een Overijsselse Energie Innovatie conferentie.
10. Wij stellen een investeringsvoorstel op voor de inzet van de middelen voor energie uit de investeringsimpuls bij het coalitie-akkoord 2023-2027.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. De instructieregel zonnevelden is op 9 oktober 2024 door Provinciale Staten vastgesteld. Op 1 oktober 2024 is de zonneladder aangepast. Beide regels zijn op 1 november 2024 in werking getreden.
2. De instructieregel windenergie is op 9 oktober 2024 door Provinciale Staten vastgesteld. Op 1 oktober 2024 is het Provinciaal Programma Energiestrategie door GS vastgesteld. Beide regels zijn op 1 november 2025 in werking getreden.
3. De ondersteuning van lokale biogasprojecten doen wij door het verstrekken van een subsidie.
4. Het smart energy hub programma van Overijssel en Gelderland heeft al tot mooie resultaten geleid, onder andere in Zwolle en Hardenberg. Voor de landelijke aanpak smart energy hubs is ons succesvolle programma als voorbeeld gebruikt.
5. De ondersteuning van de verdere ontwikkeling van duurzame energienetten zoals Geothermie is een langjarig project waarin we ook in 2024 een bijdrage hebben geleverd. Zo hebben we samen met de gemeente de potentie in Deventer onderzocht.
6. Het Overijsselse provinciale Cluster Energie Strategie voor verduurzaming van de verspreide industrie is opgeleverd, waarbij 68% van de bedrijven uit de doelgroep heeft meegedaan.

7. We ondersteunen gemeenten met kennis en kunde via het Expertiseteam Gebouwde Omgeving. Daarin zit natuurvriendelijk isoleren en verduurzaming van woningen. Het ontzorgingsprogramma Maatschappelijk vastgoed loopt zoals gepland.
8. De energiesysteemvisie is opgesteld. Deze is richtinggevend is voor het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMiek), die leveren we op in 2025 .
9. De Overijsselse Energie Innovatie conferentie wordt gehouden op 6 maart 2025 en dus niet in 2024.
10. We hebben een investeringsvoorstel opgezet voor de inzet van de middelen voor energie

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Van de begrote lasten van € 14,4 miljoen is € 3,0 miljoen niet besteed. De oorzaak zit voornamelijk in 1) Subsidie-regelingen met een doorlopend plafond in 2025; 2) De afronding van de Smart Energyhubs; 3) de verstrekte subsidies voor de warmtenetten en 4) De Regionale Energiestrategieën. Hieronder worden de posten toegelicht.

1) Nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2024 voor Nieuwe Energie UBS (uitvoeringsbesluit subsidies) regelingen

In december 2024 staat van een aantal subsidieregelingen met een doorlopend plafond een bedrag van €715.000 nog open onder het plafond. Het gaat om de volgende regelingen en betreft UKVO-budgetten.

3.03 Energiebesparende maatregelen (geld terug actie)€ 4.884
3.06 Lokale energie-initiatieven 4.0 € 99.725
3.11 Kleine mestvergister op boerderijen € 427.392
3.14 Sprinten naar een duurzaam bedrijventerrein €126.674
3.16 Stimuleren energie-innovatie € 56.142

Voorstel tot begrotingswijziging voor in behandeling zijnde subsidie-aanvragen en/of doorlopende plafonds

Wij hebben op basis van de spelregels uKVO besloten om de begrote lasten voor prestatie 2.3.1 in de jaarschijf 2025 van de begroting 2025 met €715.000 te verhogen en dit bedrag te gelijktijdig te onttrekken aan de reserve uKVO.

2) Voorstel tot begrotingswijziging Programma Smart Energy Hubs Oost Nederland

Voor het programma Smart Energy Hubs was een bedrag van 2 keer €500.000 aan UKVO-middelen uit de vorige coalitie-periode gereserveerd in de jaarschijf 2024 en 2025. Er is alternatieve dekking gevonden in een Specifieke Uitkering, waardoor voor de besteding van deze reservering nog een alternatief ontwikkeld kan worden. De looptijd van de besteding van deze uKVO-middelen is ook 2025.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van €500.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan jaarschijf 2025 van de begroting (prestatie 2.3.1).

3) Verstrekte subsidies ivm warmtenetten Zandweert en Twente

Van de verstrekte subsidies warmtenetten is in de jaarschijf 2024 een bedrag van circa €3 miljoen geoormerkt voor de lastneming van in het verleden verstrekte warmtenetsubsidies. De afwikkeling van de subsidieverlening kan niet plaatsvinden in verband met de ontvangen verzoeken tot wijzigingen. Het saldo van €1,8 miljoen blijft noodzakelijk voor de afwikkeling van de subsidies.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,8 te onttrekken aan Reserve Verstrekte Subsidies en toe te voegen aan de jaarschijf 2025, 2026 en 2027 van prestatie 2.3.1 van de begroting 2025 voor een bedrag van €53.000, €1.400.000 en €320.000.

4) Resultaatbestemming RES Overijssel 2024

Binnen de RES-Overijssel 2024 resteren middelen. We hebben deze financiële middelen echter hard nodig voor uitvoerig van de opgaven in 2025 omdat:
- we extra uren inzetten op de thema's netwerk en warmte vanwege de opgaven op die thema's;
- alle functies opnieuw worden aanbesteed waardoor we geconfronteerd worden met tariefsverhogingen. Daarnaast zullen de zzp'ers vanwege de wet DBA wellicht met een 'tussenbureau' moeten gaan werken wat extra kosten met zich meebrengt.
Wij stellen u voor om een bedrag van € 127.000 (West Overijssel €60.000 en Twente €67.000) middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 2.3.1 van de begroting 2025.

Afronding programma 2019-2023

Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Het restant van het uKVO-budget uit de oude coalitieperiode op prestatie 2.3.1 valt vrij ten gunste van de algemene middelen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 264.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen".

Decembercirculaire Provinciefonds

Middels de decembercirculaire 2024 van het provinciefonds zijn een aantal decentralisatie-uitkeringen aangekondigd. Wij stellen u onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen" van deze jaarrekening 2024 de volgende resultaatbestemmingen voor.
- Decentralisatie-uitkering Natuur bij Energieprojecten voor een bedrag van €924.500.
- Decentralisatie-uitkering Toekomstbenstendig maken energiebeleid voor een bedrag van €370.500.
Beide decentralisatie-uitkeringen betreffen de Regionale Energie Strategieën.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Vaststelling Res 1.0: besluitvorming RES Twente 1.0 en RES West-Overijssel 1.0
- Statenvoorstel Programma Nieuwe Energie Overijssel 2024 - 2027
- Investeringsimpuls Energietransitie 1e tranche

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging
- PS Begrotingswijziging
- Vooraankondiging resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

1268

Resultaatbestemming

1422

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel

Acties 2024

1. Vaststellen van het Jaarplan en Begroting 2025 waarbij wij zullen letten op efficiënte en doelmatige inzet van de verruimde randvoorwaarden en extra fondsmiddelen, ten behoeve van de provinciale doelen voor nieuwe energie en vervolgens;
2. Toe zien op de uitvoering van het Jaarplan 2024 van Energiefonds Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Jaarlijks geven wij Energiefonds Overijssel (EFO) een aantal thema's mee waarop het fonds haar activiteiten in ieder geval moet richten in het komende begrotingsjaar. Voor 2024 hebben wij onderstaande thema's meegegeven:

Zon op Dak: verkenning 50 grootste daken in Overijssel.
Energiesystemen: inzet op Smart Energy Hubs continueren
Ontwikkeling van windprojecten: stimuleren Lokaal Eigendom (LEI-F)
Inzet op Biogashubs: een selectie van kansrijke projecten maken
Verlaging van de energielasten: zowel verduurzaming vastgoed als duurzaamheidsmaatregelen voor het MKB
Wij zullen u over de resultaten van 2024 informeren via een Statenbrief. Deze Statenbrief ontvangt u nadat de Algemene Vergadering is geweest waarin het jaarverslag van EFO is vastgesteld. De prestaties van EFO worden samen met de andere Overijsselse Fondsen rond de zomer aan u gepresenteerd via het Jaaroverzicht Overijsselse Fondsen.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Resultaatbestemming storting AFR in Kerntaak Overhead, Financiering en Algemene dekkingsmiddelen:

Het (geconsolideerde) eigen vermogen van Energiefonds Overijssel B.V. bedraagt per ultimo 2024 € 2,55 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen van Energiefonds Overijssel B.V. en het totale door de provincie gestorte (agio) vermogen is in 2024 een deel van getroffen voorziening, ad. € 0,238 miljoen, vrijgevallen. Naar aanleiding van deze vrijval stellen wij u voor om de vrijval van € 0,238 miljoen weer toe te voegen aan de Algemene Financieringsreserve. Deze wijziging is opgenomen onder kerntaak Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Scopeverbreding Energiefonds Overijssel (2021/1104719)
- Statenbesluit Scopeverbreding Energiefonds Overijssel (2021/1104724)
- Statenbrief Jaaroverzicht 2021 Overijsselse fondsen (2022/0107061)
- Statenbrief Onderzoek Rekenkamer Oost-Nederland naar effectiviteit revolverende fondsen
- Statenvoorstel Onderzoek Rekenkamer Oost Nederland (RON) naar Effectiviteit fondsen provincie Overijssel (PS23-000036)

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

2.3.3 Realiseren van een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam regionaal energienetwerk (deelneming Enexis)

Acties 2024

Wij oefenen het aandeelhouderschap van Enexis uit door:

1. Actieve betrokkenheid in het vinden van oplossingen voor - en het omgaan met - de capaciteitsschaarste op het provinciale elektriciteitsnet;
2. Toe te zien op de bedrijfsmatige en financiële ontwikkeling van Enexis;
3. De uitvoering van het Strategisch plan van Enexis te monitoren;
4. De jaarrekening over 2023 met winstbestemming vast te stellen en uitoefening van de aandeelhoudersbevoegdheden inzake wijzigingen in de governance van de onderneming;
5. Toe te zien op en u te rapporteren over de door Enexis voorgenomen en gerealiseerde investeringen in Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. De druk op het laagspanningsnet is in 2024 verder toegenomen. De vraag naar transportcapaciteit van elektriciteit blijft sneller groeien dan Enexis kan bijbouwen. Gevolg hiervan is dat de kans op overbelasting van het elektriciteitsnet toeneemt, met meer stroomstoringen tot gevolg. De gemiddelde uitvalduur van elektriciteit bedroeg in het verzorgingsgebied van Enexis in de eerste helft van 2024 12,8 minuten (eerste helft 2023: 11,2 minuten), waarmee het elektriciteitsnet nog altijd tot een van de meest betrouwbare ter wereld behoort. Over de netcongestie bent u begin 2025 per statenbrief geïnformeerd.
2. De bruto-investeringen van Enexis over het eerste half jaar 2024 bedroegen € 648 miljoen en zijn € 133 miljoen hoger dan in dezelfde periode vorig jaar. Bouwen van extra infrastructuur had de afgelopen jaren en heeft komende jaren de hoogste prioriteit van Enexis.
3. We werken samen met Enexis in het kader van de actuele netcongestie in onze provincie, zowel voor het stellen van de juiste prioriteiten in investeringen met behulp van het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat 2.0 (pMIEK2.0) als om de goede keuzes te maken voor het energiesysteem van de toekomst. Enexis heeft meegewerkt aan de Energievisie die in februari 2025 ter besluitvorming in uw Staten voorlag.
4. Als vaste deelnemer aan de Aandeelhouderscommissie Enexis (AHC) hebben wij in samenwerking met de andere groot-aandeelhouders en Enexis in de 2e helft van 2024 een wijziging van het dividendbeleid voorbereid die ter besluitvorming zal voorliggen in de aandeelhoudersvergadering van Enexis in april 2025. Doel van de wijziging van het dividendbeleid is het versterken van het eigen vermogen van Enexis om de hoge investeringen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de energietransitie mogelijk te maken.
5. In de statenbrief die volgt op de aandeelhoudersvergadering van april 2025 rapporteren wij over de gerealiseerde investeringen in Overijssel over 2024. De geplande investeringen van Enexis in Overijssel staan in het actuele Investeringsplan van Enexis Netbeheer 2024.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Dividend Enexis

Het dividend Enexis dat in 2024 over het boekjaar 2023 is uitgekeerd aan de provincie Overijssel bedraagt € 7,1 miljoen. Dit is conform de begroting 2024. Oorspronkelijk was € 9,8 miljoen begroot voor 2024. Bij de eerste Monitor 2024 is het dividend in de begroting (jaarschijf 2024) verlaagd met € 2,7 miljoen.
De gerealiseerde dividendopbrengsten staan onder kerntaak Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Uitkomsten Aandeelhoudersvergadering Enexis 25 april 2024
- Brief aan PS Brief aan PS over stand van zaken netcongestie

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Dit is wat wij doen

2.4 Een duurzaam landelijk gebied

In het landelijk gebied helpen wij met het programma Toekomstgerichte erven individuele erfeigenaren beslissingen te nemen over de toekomst van hun erf (2.4.1). Dit doen we in samenwerking met gemeenten. Hierbij hebben we aandacht voor de sociaal-economische problematiek in het landelijke gebied en verwijzen wij door waar nodig.

Prestaties

2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven

Acties 2024

1. Wij stellen samen met gemeenten in heel Overijssel erfcoaches beschikbaar. Zij ondersteunen erfeigenaren om toekomstbestendige keuzes te maken bij actuele vraagstukken zoals stikstof, aanpassing in de bedrijfsvoering en leegstaande gebouwen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

In alle gemeenten van Overijssel is in 2024 door erfeigenaren goed gebruikgemaakt van de Erfcoaches. Het werk van de erfcoaches is ondersteund met onder meer intervisie en maandelijkse teamoverleggen waarin geïnvesteerd is in kennis van actuele regelingen en beleidsontwikkelingen. Verder is aandacht besteed aan communicatie om de bekendheid van de erfcoaches verdere te vergroten zodat alle erfeigenaren een beroep op de erfcoaches kunnen doen.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

GS wijziging doorschuiven restant Kwaliteit van Overijssel (KvO) middelen:

Het beschikbare budget is in 2024 grotendeels besteed. Er was € 942.000 provinciaal (KvO) budget beschikbaar, daarvan is € 848.000 besteed (ruim 90%). Bovendien is er een gemeentelijke bijdrage ter grootte van € 180.000 ontvangen, dit bedrag was niet opgenomen in de begroting. De budgetruimte (de kosten en opbrengst gesaldeerd) sluit daarom op € 274.000. Dit bedrag gaan wij toevoegen aan het budget van 2025.

Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 274.000 onder prestatie 6.7.2 door te schuiven naar de begroting 2025.

Statenvoorstellen en -besluiten

Vervolg Erfcoaches 2024 en 2025 (bijbehorend besluit)

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

274

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm Ten Bolscher

Risico's

Milieu-incidenten door een onvoldoende functionerend VTH-stelsel

Europese en nationale ontwikkelingen leiden tot aanscherping van milieunormen en een toename van acties. De milieusituatie in Overijssel voldoet op termijn niet meer aan de wettelijke basisnormen en de actuele gezondheidskundige inzichten. Het rapport "Om de leefomgeving" van de commissie Van Aartsen heeft laten zien dat het VTH-stelsel verbeterd kan worden. Belangrijke knelpunten zijn:

- Borgen van voldoende capaciteit en kwaliteit bij de Omgevingsdiensten en bij onszelf. In deze krappe arbeidsmarkt is het lastig om voldoende gekwalificeerd personeel te vinden. Dit zet de uitvoering van het VTH-beleid onder druk (zie bijvoorbeeld de werklast bij de handhaving van PAS-melders).
- Beperkte ruimte voor beleidsvoorbereiding en het bijhouden van ontwikkelingen in het milieubeleid op Europees en nationaal niveau.

Netcongestie: het elektriciteitsnet bereikt zijn grenzen

De grenzen van wat ons stroomnet aankan zijn bereikt of komen in zicht. Er is meer vraag naar ruimte voor transport van stroom dan ons stroomnet aankan.
Huishoudens en bedrijven stappen vanwege de duurzaamheid in hoog tempo over van aardgas naar elektriciteit. De hoge gasprijzen als gevolg van de oorlog in Oekraïne hebben dit versneld. Deze overstap legt echter ook grote druk op ons stroomnet. Het stroomnet is nu zo vol dat grootverbruikers de komende jaren waarschijnlijk geen nieuwe of zwaardere aansluiting kunnen krijgen. Dit heeft gevolgen voor onze maatschappelijke doelen, zoals de verduurzaming van gebouwen, woningen en mobiliteit. En het leidt ook tot een slechter vestigingsklimaat voor bedrijven en remt daarmee de werkgelegenheid.
Wij verwachten niet dat netcongestie in Overijssel de komende jaren wordt opgelost, ondanks de grote investeringen die momenteel in het elektriciteitsnet worden gedaan. Dit is gebaseerd op de ervaringen in andere delen van het land, signalen van landelijk netbeheerder Tennet en de regionale netbeheerders. De vraag naar duurzame energie blijft sneller stijgen dan het elektriciteitsnet kan worden uitgebreid. Hierdoor blijven de wachtlijsten groeien en is het omslagpunt nog niet in zicht. Alternatieve energiedragers zoals groen gas en warmtenetten kunnen op korte termijn nog niet voldoende bijdragen om de druk op het elektriciteitsnet te verlichten.

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
Lasten					
02. Milieu en energie					
2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen					
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	**71**	**262**	**333**	**49**	**284**
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	**4.107**	**428**	**4.535**	**3.918**	**617**
Totaal 2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen	**4.178**	**690**	**4.868**	**3.967**	**901**
2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst					

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	**1.121**	**13.663**	**14.784**	**12.190**	**2.594**
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	**6**	**445**	**451**	**203**	**248**
2.2.3 Beheer nazorgfonds	**55**	**0**	**55**	**55**	**0**
Totaal 2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	**1.182**	**14.108**	**15.290**	**12.448**	**2.842**
2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem					
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	**62**	**14.386**	**14.447**	**11.438**	**3.010**
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	**67**	**0**	**67**	**-182**	**249**
Totaal 2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	**129**	**14.386**	**14.515**	**11.256**	**3.259**
2.4 Een duurzaam landelijk gebied					
2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	**0**	**942**	**942**	**848**	**94**
Totaal 2.4 Een duurzaam landelijk gebied	**0**	**942**	**942**	**848**	**94**
2.66 Totaal personeelsgebonden kosten					
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**3.069**	**407**	**3.476**	**3.473**	**2**
Totaal 2.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**3.069**	**407**	**3.476**	**3.473**	**2**
Totaal 02. Milieu en energie	**8.558**	**30.532**	**39.090**	**31.992**	**7.098**
Totaal Lasten	**8.558**	**30.532**	**39.090**	**31.992**	**7.098**
Baten					
02. Milieu en energie					
2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen					
2.1.2 Vergunningverlening,	**558**	**0**	**558**	**761**	**-203**

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
toezicht en handhaving milieu					
Totaal 2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen	**558**	**0**	**558**	**761**	**-203**
2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst					
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	**542**	**13.125**	**13.667**	**12.047**	**1.620**
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	**17**	**0**	**17**	**33**	**-16**
2.2.3 Beheer nazorgfonds	**55**	**0**	**55**	**55**	**0**
Totaal 2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	**614**	**13.125**	**13.739**	**12.134**	**1.604**
2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem					
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	**107**	**3.900**	**4.007**	**4.863**	**-857**
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	**43**	**0**	**43**	**37**	**5**
Totaal 2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	**150**	**3.900**	**4.050**	**4.901**	**-851**
2.4 Een duurzaam landelijk gebied					
2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	**0**	**0**	**0**	**180**	**-180**
Totaal 2.4 Een duurzaam landelijk gebied	**0**	**0**	**0**	**180**	**-180**
2.66 Totaal personeelsgebonden kosten					
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**0**	**0**	**0**	**105**	**-105**
Totaal 2.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**0**	**0**	**0**	**105**	**-105**
Totaal 02. Milieu en energie	**1.321**	**17.025**	**18.347**	**18.081**	**266**

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
Totaal Baten	**1.321**	**17.025**	**18.347**	**18.081**	**266**
Saldo baten en lasten	**-7.237**	**-13.507**	**-20.743**	**-13.911**	**-6.832**

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	Resultaatbestemming		-255	0	255	-255 Resultaatbestemmingen Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), vliegtuiglawaai en zwerfafval: 1) In mei hebben wij een besluit (GS nota 2023-011160) genomen over het vervolg en de provinciale rol in de samenwerking en kennisuitwisseling tussen overheden en werkvelden bij de aanpak van risicovolle (chemische) en zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) in Overijssel. Omdat enkele partijen hun rol en inzet anders hebben moeten invullen dan aanvankelijk voorzien, hebben wij besloten een voortrekkersrol te nemen. Hierover bent u in mei per brief geïnformeerd (kenmerk D2023-04-010541, 16 mei 2023). Ter uitvoering van dit besluit zijn de opdrachten aan de Omgevingsdiensten (OD's) aangepast. Deze zullen in 2025 leiden tot uitvoering. Zoals bij de 2e monitor reeds aangekondigd zijn, als gevolg van bovenstaande aanpassing, nog geen bestedingen gerealiseerd in 2024. Wij stellen voor om dit (incidentele) budget, ad € 185.000, door te schuiven naar 2025. 2) Onze activiteiten gericht op beperking van het vliegtuiglawaai stemmen we af op de nationale besluitvorming over (her)verdeling van het luchtruim en de luchthaven Lelystad. Afhankelijk hiervan ligt de vraag voor of wij nabij Zwolle nog een meetpost inrichten om hinder te monitoren. Dat laatste, het inrichten van een meetpost, is om die reden nog niet gerealiseerd in 2024. Daarom hebben wij de hiervoor beschikbare € 50.000 niet gerealiseerd in 2024. Omdat de nationale besluitvorming over Lelystad nog niet is afgerond willen het budget doorschuiven naar 2025. 3) De financiering en vergoedingen voor gebiedsbeheerders voor zwerfafval/plastics is vanaf 1-1-2023 gewijzigd. In het afgelopen jaar is de producentenverantwoordelijkheid doorgevoerd. Daardoor gaan zij betalen voor de acties en het opruimen van (plastic) zwerfafval. Dit betekent dat gebiedsbeheerders volgens een verdeelsleutel hiervoor een vergoeding

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						kunnen ontvangen. Voor het opruimen van zwerfafval hebben wij in november 2023 van het Afvalfonds verpakkingen een vergoeding ontvangen van € 27.000. Dit bedrag hebben wij voor een klein deel (€ 7.000) ingezet in 2024 voor de financiering van het plan van aanpak Schone en drinkbare IJssel voor de jaren 2024 en 2025. Het restant bedrag, ad. € 20.000, willen wij doorschuiven naar 2025 voor de uitvoering in 2025. Wij stellen u voor om een bedrag van € 255.000 (totaal punten 1, 2 en 3) middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 2.1.1 van de begroting 2025.
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	Resultaatbestemming		-264	0	264	-264 Versterking vergunningverlening maatwerkaanpak - Meicirculaire 2024Bij de 2e monitor van 2024 hebben wij u geïnformeerd dat wij een bedrag van € 257.720 hebben ontvangen om voorspelbare en tijdige vergunningverlening voor maatwerkbedrijven te bevorderen. Dit bedrag is volledig toegekend aan deze prestatie, maar nog niet volledig ingezet in 2024. Het restant van € 203.720 zouden we graag in 2025 nog willen inzetten voor het daarvoor bestemde doel. Wij stellen u voor om een bedrag van € 203.720 via een resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 2.1.2 van de begroting 2025. P-nota 2025 - Inzet omgevingsdiensten VTHBij de P-nota 2025 heeft u besloten om middelen in te zetten voor de omgevingsdiensten VTH, in lijn met de adviezen van de commissie van Aartsen, om de budgetneutrale robuustheid van het stelsel voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) te versterken. Naast een structurele toezegging van € 110.000 heeft u ook € 60.000 incidenteel toegezegd. Deze incidentele middelen zijn in 2024 begroot, maar nog niet ingezet voor het beoogde doel. Wij stellen u voor om een bedrag van € 60.000 via een resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 2.1.2 van de begroting 2025.
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van	PS Begrotingswijziging		-13	0	13	-13 Lagere besteding subsidieregeling 'Subsidie Asbest eraf zon erop':

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
asbestdaken						Bij het jaarverslag 2023 heeft u besloten om de looptijd van het restant Kwaliteit van Overijssel budget van € 445.000 voor de subsidieregeling te verlengen naar eind 2024. De subsidieverleningen zijn in 2024 achtergebleven bij de begroting 2024, in 2024 hebben wij circa € 200.000 aan subsidies verleend. Het resterende Kwaliteit van Overijssel budget, ad. € 233.000, met uitzondering van de nog af te wikkelen subsidie-aanvragen ter grootte van € 13.000, zal bij het jaarverslag 2024 vrijvallen naar de Algemene reserve. Oorzaken voor het achterblijven van aanvragen hangen mogelijk samen met de gestegen (grondstof) prijzen en langere levertijden. Daarnaast spelen problemen vanwege netcongestie (onvoldoende transportcapaciteit van het net) en de onzekere situatie in de landbouwsector een belangrijke rol. PS begrotingswijziging voor afhandeling subsidieaanvragen (UBS regeling 3.04) en vrijval resterende KvO middelen:Bij dit jaarverslag leggen wij u een begrotingswijziging voor, van de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2024. In december 2024 zijn aanvragen ontvangen voor de subsidieregelingen voor Asbest eraf, zon erop met een omvang van € 13.205. Deze passen binnen het gepubliceerde plafond van 2024. Deze aanvragen kunnen gedekt worden uit het restant Kwaliteit van Overijssel budget 2024 onder prestatie 2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken. Om dit deel van het budget door te schuiven vragen wij u tevens voor dit budget een looptijdverlening aan tot en met 2025. Wij stellen u voor om een deel van het restant van het Kwaliteit van Overijssel budget, ad € 13.205, door te schuiven naar 2025 en toe te voegen aan prestatie 2.2.2 van de begroting 2025. Tevens stellen wij u voor om de looptijd voor dit deel van het Kwaliteit van Overijssel budget te verlengen naar 2025. Tevens stellen wij u voor om het restantbudget van € 220.000 in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel vrij te laten vallen naar de algemene middelen. Deze wijziging is

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						opgenomen onder kerntaak Overhead, financiering en Algemene dekkingsmiddelen. Lening faciliteit (€ 4,5 miljoen) bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN): Ook het aantal verstrekte leningen in 2024 blijft achter bij de verwachting. In 2024 zijn er nog geen leningen verstrekt. De aanvragen voor leningen lopen via gemeenten. Een mogelijke oorzaak is capaciteitsproblemen bij gemeenten om deze regeling te ondersteunen.
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	GS Begrotingswijziging		-1.215	0	1.215	-1.215 Van de begrote lasten van € 14,4 miljoen is € 3,0 miljoen niet besteed. De oorzaak zit voornamelijk in 1) Subsidie-regelingen met een doorlopend plafond in 2025; 2) De afronding van de Smart Energyhubs; 3) de verstrekte subsidies voor de warmtenetten en 4) De Regionale Energiestrategieën. Hieronder worden de posten toegelicht. 1) Nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2024 voor Nieuwe Energie UBS (uitvoeringsbesluit subsidies) regelingen In december 2024 staat van een aantal subsidieregelingen met een doorlopend plafond een bedrag van €715.000 nog open onder het plafond. Het gaat om de volgende regelingen en betreft UKVO-budgetten. 3.03 Energiebesparende maatregelen (geld terug actie)€ 4.884 3.06 Lokale energie-initiatieven 4.0 € 99.725 3.11 Kleine mestvergister op boerderijen € 427.392 3.14 Sprinten naar een duurzaam bedrijventerrein €126.674 3.16 Stimuleren energie-innovatie € 56.142 Voorstel tot begrotingswijziging voor in behandeling zijnde subsidie-aanvragen en/of doorlopende plafonds Wij hebben op basis van de spelregels uKVO besloten om de begrote lasten voor prestatie 2.3.1 in de jaarschijf 2025 van de begroting 2025 met €715.000 te verhogen en dit bedrag te gelijktijdig te onttrekken aan de reserve uKVO. 2) Voorstel tot begrotingswijziging Programma Smart Energy Hubs Oost Nederland Voor het programma Smart Energy Hubs was een bedrag van 2 keer €500.000 aan UKVO-

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						middelen uit de vorige coalitie-periode gereserveerd in de jaarschijf 2024 en 2025. Er is alternatieve dekking gevonden in een Specifieke Uitkering, waardoor voor de besteding van deze reservering nog een alternatief ontwikkeld kan worden. De looptijd van de besteding van deze uKVO-middelen is ook 2025. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van €500.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan jaarschijf 2025 van de begroting (prestatie 2.3.1). 3) Verstrekte subsidies ivm warmtenetten Zandweert en Twente Van de verstrekte subsidies warmtenetten is in de jaarschijf 2024 een bedrag van circa €3 miljoen geoormerkt voor de lastneming van in het verleden verstrekte warmtenetsubsidies. De afwikkeling van de subsidieverlening kan niet plaatsvinden in verband met de ontvangen verzoeken tot wijzigingen. Het saldo van €1,8 miljoen blijft noodzakelijk voor de afwikkeling van de subsidies. Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,8 te onttrekken aan Reserve Verstrekte Subsidies en toe te voegen aan de jaarschijf 2025, 2026 en 2027 van prestatie 2.3.1 van de begroting 2025 voor een bedrag van €53.000, €1.400.000 en €320.000. 4) Resultaatbestemming RES Overijssel 2024 Binnen de RES-Overijssel 2024 resteren middelen. We hebben deze financiële middelen echter hard nodig voor uitvoerig van de opgaven in 2025 omdat:- we extra uren inzetten op de thema's netwerk en warmte vanwege de opgaven op die thema's;- alle functies opnieuw worden aanbesteed waardoor we geconfronteerd worden met tariefsverhogingen. Daarnaast zullen de zzp'ers vanwege de wet DBA wellicht met een 'tussenbureau' moeten gaan werken wat extra kosten met zich meebrengt. Wij stellen u voor om een bedrag van € 127.000 (West Overijssel €60.000 en Twente €67.000) middels resultaatbestemming toe te

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 2.3.1 van de begroting 2025. Afronding programma 2019-2023 Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Het restant van het uKVO-budget uit de oude coalitieperiode op prestatie 2.3.1 valt vrij ten gunste van de algemene middelen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 264.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen". DecembercirculaireProvinciefondsMiddels de decembercirculaire 2024 van het provinciefonds zijn een aantal decentralisatie-uitkeringen aangekondigd. Wij stellen u onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen" van deze jaarrekening 2024 de volgende resultaatbestemmingen voor. - Decentralisatie-uitkering Natuur bij Energieprojecten voor een bedrag van €924.500.- Decentralisatie-uitkering Toekomstbenstendig maken energiebeleid voor een bedrag van €370.500.Beide decentralisatie-uitkeringen betreffen de Regionale Energie Strategieën.
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	PS Begrotingswijziging		-53	0	53	-53 Van de begrote lasten van € 14,4 miljoen is € 3,0 miljoen niet besteed. De oorzaak zit voornamelijk in 1) Subsidie-regelingen met een doorlopend plafond in 2025; 2) De afronding van de Smart Energyhubs; 3) de verstrekte subsidies voor de warmtenetten en 4) De Regionale Energiestrategieën. Hieronder worden de posten toegelicht. 1) Nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2024 voor Nieuwe Energie UBS (uitvoeringsbesluit subsidies) regelingen In december 2024 staat van een aantal subsidieregelingen met een doorlopend plafond een bedrag van €715.000 nog open onder het plafond. Het gaat om de volgende regelingen en betreft UKVO-budgetten. 3.03 Energiebesparende maatregelen (geld terug actie)€ 4.884 3.06 Lokale energie-initiatieven 4.0 € 99.725 3.11 Kleine mestvergister op boerderijen € 427.392

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						3.14 Sprinten naar een duurzaam bedrijventerrein €126.674 3.16 Stimuleren energie-innovatie € 56.142 Voorstel tot begrotingswijziging voor in behandeling zijnde subsidie-aanvragen en/of doorlopende plafonds Wij hebben op basis van de spelregels uKVO besloten om de begrote lasten voor prestatie 2.3.1 in de jaarschijf 2025 van de begroting 2025 met €715.000 te verhogen en dit bedrag te gelijktijdig te onttrekken aan de reserve uKVO. 2) Voorstel tot begrotingswijziging Programma Smart Energy Hubs Oost Nederland Voor het programma Smart Energy Hubs was een bedrag van 2 keer €500.000 aan UKVO-middelen uit de vorige coalitie-periode gereserveerd in de jaarschijf 2024 en 2025. Er is alternatieve dekking gevonden in een Specifieke Uitkering, waardoor voor de besteding van deze reservering nog een alternatief ontwikkeld kan worden. De looptijd van de besteding van deze uKVO-middelen is ook 2025. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van €500.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan jaarschijf 2025 van de begroting (prestatie 2.3.1). 3) Verstrekte subsidies ivm warmtenetten Zandweert en Twente Van de verstrekte subsidies warmtenetten is in de jaarschijf 2024 een bedrag van circa €3 miljoen geoormerkt voor de lastneming van in het verleden verstrekte warmtenetsubsidies. De afwikkeling van de subsidieverlening kan niet plaatsvinden in verband met de ontvangen verzoeken tot wijzigingen. Het saldo van €1,8 miljoen blijft noodzakelijk voor de afwikkeling van de subsidies. Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,8 te onttrekken aan Reserve Verstrekte Subsidies en toe te voegen aan de jaarschijf 2025, 2026 en 2027 van prestatie 2.3.1 van de begroting 2025 voor een bedrag van €53.000, €1.400.000 en €320.000.

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						4) Resultaatbestemming RES Overijssel 2024 Binnen de RES-Overijssel 2024 resteren middelen. We hebben deze financiële middelen echter hard nodig voor uitvoerig van de opgaven in 2025 omdat:- we extra uren inzetten op de thema's netwerk en warmte vanwege de opgaven op die thema's;- alle functies opnieuw worden aanbesteed waardoor we geconfronteerd worden met tariefsverhogingen. Daarnaast zullen de zzp'ers vanwege de wet DBA wellicht met een 'tussenbureau' moeten gaan werken wat extra kosten met zich meebrengt. Wij stellen u voor om een bedrag van € 127.000 (West Overijssel €60.000 en Twente €67.000) middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 2.3.1 van de begroting 2025. Afronding programma 2019-2023 Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Het restant van het uKVO-budget uit de oude coalitieperiode op prestatie 2.3.1 valt vrij ten gunste van de algemene middelen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 264.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen". DecembercirculaireProvinciefondsMiddels de decembercirculaire 2024 van het provinciefonds zijn een aantal decentralisatie-uitkeringen aangekondigd. Wij stellen u onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen" van deze jaarrekening 2024 de volgende resultaatbestemmingen voor. - Decentralisatie-uitkering Natuur bij Energieprojecten voor een bedrag van €924.500.- Decentralisatie-uitkering Toekomstbenstendig maken energiebeleid voor een bedrag van €370.500.Beide decentralisatie-uitkeringen betreffen de Regionale Energie Strategieën.
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	Resultaatbestemming		-1.422	0	1.422 - 1.422	Van de begrote lasten van € 14,4 miljoen is € 3,0 miljoen niet besteed. De oorzaak zit voornamelijk in 1) Subsidie-regelingen met een doorlopend plafond in 2025; 2) De afronding van de Smart Energyhubs; 3) de verstrekte

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						subsidies voor de warmtenetten en 4) De Regionale Energiestrategieën. Hieronder worden de posten toegelicht. 1) Nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2024 voor Nieuwe Energie UBS (uitvoeringsbesluit subsidies) regelingen In december 2024 staat van een aantal subsidieregelingen met een doorlopend plafond een bedrag van €715.000 nog open onder het plafond. Het gaat om de volgende regelingen en betreft UKVO-budgetten. 3.03 Energiebesparende maatregelen (geld terug actie)€ 4.884 3.06 Lokale energie-initiatieven 4.0 € 99.725 3.11 Kleine mestvergister op boerderijen € 427.392 3.14 Sprinten naar een duurzaam bedrijventerrein €126.674 3.16 Stimuleren energie-innovatie € 56.142 Voorstel tot begrotingswijziging voor in behandeling zijnde subsidie-aanvragen en/of doorlopende plafonds Wij hebben op basis van de spelregels uKVO besloten om de begrote lasten voor prestatie 2.3.1 in de jaarschijf 2025 van de begroting 2025 met €715.000 te verhogen en dit bedrag te gelijktijdig te onttrekken aan de reserve uKVO. 2) Voorstel tot begrotingswijziging Programma Smart Energy Hubs Oost Nederland Voor het programma Smart Energy Hubs was een bedrag van 2 keer €500.000 aan UKVO-middelen uit de vorige coalitie-periode gereserveerd in de jaarschijf 2024 en 2025. Er is alternatieve dekking gevonden in een Specifieke Uitkering, waardoor voor de besteding van deze reservering nog een alternatief ontwikkeld kan worden. De looptijd van de besteding van deze uKVO-middelen is ook 2025. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van €500.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan jaarschijf 2025 van de begroting (prestatie 2.3.1). 3) Verstrekte subsidies ivm warmtenetten

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						Zandweert en Twente Van de verstrekte subsidies warmtenetten is in de jaarschijf 2024 een bedrag van circa €3 miljoen geoormerkt voor de lastneming van in het verleden verstrekte warmtenetsubsidies. De afwikkeling van de subsidieverlening kan niet plaatsvinden in verband met de ontvangen verzoeken tot wijzigingen. Het saldo van €1,8 miljoen blijft noodzakelijk voor de afwikkeling van de subsidies. Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,8 te onttrekken aan Reserve Verstrekte Subsidies en toe te voegen aan de jaarschijf 2025, 2026 en 2027 van prestatie 2.3.1 van de begroting 2025 voor een bedrag van €53.000, €1.400.000 en €320.000. 4) Resultaatbestemming RES Overijssel 2024 Binnen de RES-Overijssel 2024 resteren middelen. We hebben deze financiële middelen echter hard nodig voor uitvoerig van de opgaven in 2025 omdat:- we extra uren inzetten op de thema's netwerk en warmte vanwege de opgaven op die thema's;- alle functies opnieuw worden aanbesteed waardoor we geconfronteerd worden met tariefsverhogingen. Daarnaast zullen de zzp'ers vanwege de wet DBA wellicht met een 'tussenbureau' moeten gaan werken wat extra kosten met zich meebrengt. Wij stellen u voor om een bedrag van € 127.000 (West Overijssel €60.000 en Twente €67.000) middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 2.3.1 van de begroting 2025. Afronding programma 2019-2023 Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Het restant van het uKVO-budget uit de oude coalitieperiode op prestatie 2.3.1 valt vrij ten gunste van de algemene middelen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 264.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen". DecembercirculaireProvinciefondsMiddels de decembercirculaire 2024 van het provinciefonds

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						zijn een aantal decentralisatie-uitkeringen aangekondigd. Wij stellen u onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen" van deze jaarrekening 2024 de volgende resultaatbestemmingen voor. - Decentralisatie-uitkering Natuur bij Energieprojecten voor een bedrag van €924.500.- Decentralisatie-uitkering Toekomstbenstendig maken energiebeleid voor een bedrag van €370.500.Beide decentralisatie-uitkeringen betreffen de Regionale Energie Strategieën.
2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	GS Begrotingswijziging		-274	0	274 -274	GS wijziging doorschuiven restant Kwaliteit van Overijssel (KvO) middelen: Het beschikbare budget is in 2024 grotendeels besteed. Er was € 942.000 provinciaal (KvO) budget beschikbaar, daarvan is € 848.000 besteed (ruim 90%). Bovendien is er een gemeentelijke bijdrage ter grootte van € 180.000 ontvangen, dit bedrag was niet opgenomen in de begroting. De budgetruimte (de kosten en opbrengst gesaldeerd) sluit daarom op € 274.000. Dit bedrag gaan wij toevoegen aan het budget van 2025. Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 274.000 onder prestatie 6.7.2 door te schuiven naar de begroting 2025.
Totaal			**-3.496**	**0**	**3.496 -3.496**	

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
2.1.1 Beleid en kaderstelling milieu	-262	0	262	-262	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Resultaatbestemmingen ZZS/Lelystad/Zwerfafval: 1) In mei hebben wij een besluit (GS nota 2023-011160) genomen over het vervolg en de provinciale rol in de samenwerking en kennisuitwisseling tussen overheden en werkvelden bij de aanpak van risicovolle (chemische) en zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) in Overijssel. Omdat enkele partijen hun rol en inzet anders hebben moeten invullen dan aanvankelijk voorzien, hebben wij besloten een voortrekkersrol in te nemen. Hierover bent u in mei per brief geïnformeerd (kenmerk D2023-04-010541, 16 mei 2023). Ter

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						uitvoering van dit besluit zijn de opdrachten aan de Omgevingsdiensten (OD's) aangepast en zullen in 2024 leiden tot uitvoering. Zoals bij de 2e monitor reeds aangekondigd zijn om bovenstaande aanpassing geen bestedingen gerealiseerd in 2023. Wij stellen voor om dit (incidentele) budget, ad € 185.000, door te schuiven naar 2024. 2) Onze activiteiten gericht op beperking van het vliegtuiglawaai stemmen we af op de nationale besluitvorming over (her)verdeling van het luchtruim en de luchthaven Lelystad. Afhankelijk hiervan ligt de vraag voor of wij nabij Zwolle nog een meetpost inrichten om hinder te monitoren. Dat laatste, het inrichten van een meetpost, is niet gerealiseerd in 2023, daarom hebben wij de beschikbare € 50.000 nog niet gerealiseerd in 2023 en willen het budget doorschuiven naar 2024. 3) De financiering en vergoedingen voor gebiedsbeheerders voor zwerfafval/plastics is vanaf 1-1-2023 gewijzigd. In het afgelopen jaar is de producentenverantwoordelijkheid doorgevoerd, daarbij gaan zij betalen voor de acties en het opruimen van (plastic) zwerfafval. Dit betekent dat gebiedsbeheerders volgens een verdeelsleutel systematiek hiervoor een vergoeding kunnen ontvangen. Voor het opruimen van zwerfafval hebben wij in november 2023 van het Afvalfonds verpakkingen een vergoeding ontvangen van € 27.000. Dit bedrag willen we in 2024 inzetten voor de financiering van het plan van aanpak Schone en drinkbare IJssel 2024-2025. Wij stellen u voor om een bedrag van € 262.000 (totaal punten 1, 2 en 3) middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 2.1.1 van de begroting 2024.
2.1.2 Vergunningverl,toez.&handh. milieu	-170	0	170	-170	PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025	Deze wijziging heeft betrekking op PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025
2.1.2 Vergunningverl,toez.&handh. milieu	-258	0	258	-258	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Meicirculaire - Versterking vergunningverlening maatwerkaanpak Om voorspelbare en tijdige vergunningverlening voor de maatwerkbedrijven te bevorderen, heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) € 35 miljoen beschikbaar gesteld om de uitvoeringscapaciteit bij de zes grote omgevingsdiensten te versterken. Via een SPUK zijn eerder middelen (€ 3 miljoen) verstrekt aan de omgevingsdienst, hierdoor blijft er nog een gedeelte over. De overige middelen (€ 32,3 miljoen) worden verstrekt via een decentralisatie-uitkering. Voor 2024 is € 6,2 miljoen beschikbaar. Op basis van een inschatting van het IPO wordt er circa 25 procent externe inhuur verwacht. Dit heeft tot gevolg dat er een gedeelte van de voor 2024 beschikbare middelen moet worden overgemaakt naar het BCF. De afdracht naar het BCF bedraagt € 324.135, waardoor de omvang van de decentralisatie-uitkering € 5,9 miljoen bedraagt. Op basis van een tussenevaluatie in 2024 van de betrokken provincies zal de jaarlijkse verdeling van het restant van het budget (€ 26,1 miljoen)

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						in de periode 2025-2030 worden bepaald. Overijssel ontvangt in 2024 € 257.720. Wij stellen voor om een bedrag van €257.720 vanuit de meicirculaire (algemene middelen) toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 2.1.2 'vergunningverlening, toezicht en handhaving' van de begroting 2024. Milieuleges Ten tijde van deze monitor zijn er nog geen aanvragen voor omgevingsvergunningen met milieubelastende activiteiten (mba's) ingediend. Daarom zijn er ook nog geen milieuleges geheven. Bij het invoeren van deze leges werd verwacht dat er jaarlijks €620.000 zou binnenkomen. Voor 2024 is een half jaar geraamd op €310.000. Als er in 2024 weinig of geen aanvragen voor omgevingsvergunningen met mba's komen, zal er een tekort optreden. Dit wordt in 2024 gecompenseerd doordat er veel omgevingsvergunningen voor het onderdeel bouwen zijn afgegeven, wat extra legesinkomsten opleverde. Er wordt onderzocht waarom er nog geen aanvragen zijn. Als er structureel minder aanvragen zijn zal mogelijk de begroting vanaf 2025 of 2026 moeten worden aangepast.
2.2.1 (Asbest)verontreinigde bodemlocati		-129	0	129	-129 PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	In 2024 zijn de werkelijke lasten € 2,6 miljoen lager dan begroot. Dit verschil wordt met name veroorzaakt door kosten met betrekking tot de Stamanstraat, de sanering Kornputkwartier en de asbestopgave. Verder zijn in december 2024 SPUK-aanvragen goedgekeurd door het Rijk. Met toekenning van deze SPUK-middelen (specifieke uitkeringen) zijn de bestedingen ten laste van de Reserve Bodemsanering lager dan begroot. Grondwateronttrekking StamanstraatVia Monitor 2024 - II is € 0,8 miljoen bijgeraamd vanuit de reserve bodemsanering voor schadevergoeding aan grondgebruikers in de omgeving van de Stamanstraat in Wierden. Voor de schade in de jaren 2016 tot en met 2021 hebben wij € 0,5 miljoen uitbetaald en de kosten ten laste gebracht van de SPUK die is toegekend in december 2024. Voor de schade in de jaren 2022 tot en met 2024 wordt de schadevergoeding later uitbetaald. Sanering KornputkwartierDaarnaast hebben we bij Monitor 2024 - II aangekondigd dat wij een saneringsbijdrage verstrekken aan gemeente Steenwijkerland. In 2024 hebben wij een deel van de bijdrage verstrekt waardoor op dit budget nog € 1,0 miljoen resteert. Het overige deel van de bijdrage verstrekken wij in 2025. AsbestbodemopgaveVoor de asbestbodemopgave hebben we € 1,3 miljoen niet besteed ten opzichte van het begrote bedrag. De afrekening van verleende subsidies in 2024 vindt plaats in 2025.
2.2.1 (Asbest)verontreinigde bodemlocati		-800	0	800	-800 PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Grondwateronttrekking Stamanstraat (PS-wijziging)De grondwatersanering aan de Stamanstraat in Wierden en de drinkwaterwinning van Vitens hebben droogteschade veroorzaakt bij de grondgebruikers in de omgeving. De AdviesCommissie Schade Grondwater heeft bepaald dat de provincie de schade aan

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						de gebruikers moet vergoeden. Voor de kosten is een spuk-aanvraag ingediend bij het Rijk. Voorstel is om de spuk voor te financieren vanuit de reserve bodemsanering. Wanneer de spuk toegekend wordt, vullen we de reserve bodemsanering weer aan en worden de lasten uit de spuk gedekt.
						Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,8 miljoen te onttrekken aan de reserve bodemsanering en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 2.2.1 van de begroting 2024. Sanering BlekerijwegDe middelen uit de specifieke uitkering zijn nog niet volledig geraamd in de jaarschijven. Dit saldo bedraagt € 1,1 miljoen. Wij ramen middelen vanuit de specifieke uitkering bij in 2024, omdat dit jaar een tekort verwacht van € 0,1 miljoen. Wij hebben besloten de baten en de lasten voor prestatie 2.2.1 met betrekking tot de specifieke uitkering bodemsanering Blekerijweg (E79) in 2024 budgetneutraal te verhogen met € 0,1 miljoen. Sanering KornputkwartierVanuit de doeluitkering spoed- en buitenproportionele locaties verstrekken wij een saneringsbijdrage aan de gemeente Steenwijkerland. Het is op dit moment onzeker of deze bijdrage van circa € 1,8 miljoen in 2024 verstrekt kan worden. Mogelijk verschuift dit naar 2025.
2.2.1 (Asbest)verontreinigde bodemlocati		0	10.609	10.609	0 GS-wijz. 118 Monitor Overijssel 2024-I	In 2024 zijn de werkelijke lasten € 2,6 miljoen lager dan begroot. Dit verschil wordt met name veroorzaakt door kosten met betrekking tot de Stamanstraat, de sanering Kornputkwartier en de asbestopgave. Verder zijn in december 2024 SPUK-aanvragen goedgekeurd door het Rijk. Met toekenning van deze SPUK-middelen (specifieke uitkeringen) zijn de bestedingen ten laste van de Reserve Bodemsanering lager dan begroot. Grondwateronttrekking StamanstraatVia Monitor 2024 - II is € 0,8 miljoen bijgeraamd vanuit de reserve bodemsanering voor schadevergoeding aan grondgebruikers in de omgeving van de Stamanstraat in Wierden. Voor de schade in de jaren 2016 tot en met 2021 hebben wij € 0,5 miljoen uitbetaald en de kosten ten laste gebracht van de SPUK die is toegekend in december 2024. Voor de schade in de jaren 2022 tot en met 2024 wordt de schadevergoeding later uitbetaald. Sanering KornputkwartierDaarnaast hebben we bij Monitor 2024 - II aangekondigd dat wij een saneringsbijdrage verstrekken aan gemeente Steenwijkerland. In 2024 hebben wij een deel van de bijdrage verstrekt waardoor op dit budget nog € 1,0 miljoen resteert. Het overige deel van de bijdrage verstrekken wij in 2025. AsbestbodemopgaveVoor de asbestbodemopgave hebben we € 1,3 miljoen niet besteed ten opzichte van het begrote bedrag. De afrekening van verleende subsidies in 2024 vindt plaats in 2025.
2.2.1 (Asbest)verontreinigde bodemlocati		0	125	125	0 GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Grondwateronttrekking Stamanstraat (PS-wijziging)De grondwatersanering aan de Stamanstraat in Wierden en de drinkwaterwinning van Vitens hebben droogteschade veroorzaakt

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						bij de grondgebruikers in de omgeving. De AdviesCommissie Schade Grondwater heeft bepaald dat de provincie de schade aan de gebruikers moet vergoeden. Voor de kosten is een spuk-aanvraag ingediend bij het Rijk. Voorstel is om de spuk voor te financieren vanuit de reserve bodemsanering. Wanneer de spuk toegekend wordt, vullen we de reserve bodemsanering weer aan en worden de lasten uit de spuk gedekt. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,8 miljoen te onttrekken aan de reserve bodemsanering en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 2.2.1 van de begroting 2024. Sanering BlekerijwegDe middelen uit de specifieke uitkering zijn nog niet volledig geraamd in de jaarschijven. Dit saldo bedraagt € 1,1 miljoen. Wij ramen middelen vanuit de specifieke uitkering bij in 2024, omdat dit jaar een tekort verwacht van € 0,1 miljoen. Wij hebben besloten de baten en de lasten voor prestatie 2.2.1 met betrekking tot de specifieke uitkering bodemsanering Blekerijweg (E79) in 2024 budgetneutraal te verhogen met € 0,1 miljoen. Sanering KornputkwartierVanuit de doeluitkering spoed- en buitenproportionele locaties verstrekken wij een saneringsbijdrage aan de gemeente Steenwijkerland. Het is op dit moment onzeker of deze bijdrage van circa € 1,8 miljoen in 2024 verstrekt kan worden. Mogelijk verschuift dit naar 2025.
2.2.1 (Asbest)verontreinigde bodemlocati	391	0	-391	391	Adm. 201 Doorwerking PS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 Doorwerking PS 2023
2.2.1 (Asbest)verontreinigde bodemlocati	0	2.391	2.391	0	Adm. 202 Doorwerking GS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 Doorwerking GS 2023
2.2.2 Stimul verwijderen van asbestdaken	-445	0	445	-445	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Toelichting lagere bestedingIn 2023 is er goed gebruik gemaakt van beide stimuleringsregelingen, die voldoen aan de verwachting. Echter, ten opzichte van de begroting blijven de verleende subsidies achter. Oorzaken voor het achterblijven van aanvragen hangen mogelijk samen met de gestegen (grondstof) prijzen en langere levertijden in de 1e helft van 2023. Daarnaast spelen problemen vanwege netcongestie (onvoldoende transportcapaciteit van het net) een belangrijke rol en de onzekere situatie in de landbouwsector vanwege stikstof en het nationaal programma landelijk gebied (NPLG). Begrotingswijziging resterende middelen, verlenging looptijdBij de behandeling van de begroting 2024 op 8 november 2023 heeft u een motie aangenomen om de subsidieregeling 'Subsidie Asbest eraf zon erop, te handhaven voor 2024. Daarom hebben wij eind 2023 de subsidieregeling voor 2024 weer opengesteld. De financiering van deze regeling vanuit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel (KvO) kent echter een einddatum van 31-12-2023. Om de regeling te kunnen financieren stellen wij voor om de looptijd van het KvO budget te verlengen naar eind 2024 en het

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						restant budget over te hevelen naar het 2024. Wij stellen u voor om de einddatum van het KvO budget te verlengen naar 31-12-2024. Tevens stellen wij u voor om het restant budget 2023, ad. € 445.000, door te schuiven naar 2024 en toe te voegen aan prestatie 2.2.2 van de begroting 2024.
2.3.1 Stim. energiebesparende maatregel.	-2.000	0	2.000	-2.000	PS 001 Investeringsimpuls CA24	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Investeringsimpuls CA24
2.3.1 Stim. energiebesparende maatregel.	-2.060	0	2.060	-2.060	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Van de begrote lasten 2023 van € 11,25 miljoen is, inclusief onderstaande subsidieaanvragen, € 9,9 miljoen (€ 8,34 miljoen + € 1,56 miljoen) gerealiseerd. Dit is 88% van het budget. Nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2023 voor Nieuwe Energie UBS (uitvoeringsbesluit subsidies) regelingen In december 2023 is een aantal aanvragen met een omvang van € 1.560.857 ontvangen die volledig passen binnen het gepubliceerde plafond van 2023. Deze aanvragen kunnen gedekt worden uit het restant budget 2023 onder prestatie 2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie. Het betreft de volgende subsidieregelingen:3.1 Energiebesparing Overijssel 2.03.10 Uitvoering Programma Nieuwe Energie Overijssel 2017-20233.11 Kleine mestvergister op boerderijen3.12 Zonne-energie op bedrijfsdaken3.13 Zonne-energieleverende parkeerterreinen Overijssel3.14 Sprinten naar een duurzaam bedrijventerrein3.16 Stimuleren energie-innovatie3.2 Haalbaarheidsonderzoek Energie-Innovatie3.3 Energiebesparende maatregelen (geld terug actie)3.6 Lokale energie-initiatieven 4.0 Voorstel tot begrotingswijziging voor in behandeling zijnde subsidieaanvragenWij stellen u voor om de begrote lasten voor prestatie 2.3.1 in de jaarschijf 2024 van de begroting 2024 met € 1,56 miljoen te verhogen en dit bedrag te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Voorstel tot begrotingswijziging Programma Smart Energy Hubs Oost NederlandIn 2023 is samen met de provincie Gelderland een opdracht van € 2 miljoen verleend voor de regievoering op het uitvoeringsprogramma smart energy hubs Oost Nederland. Beide provincies dragen hiervoor elk € 1 miljoen bij. Omdat de realisatie van de opdracht wordt uitgevoerd in 2024 en 2025 stellen wij voor om onze bijdrage van € 1 miljoen door te schuiven naar 2024 (€ 0,5 miljoen) en 2025 (€ 0,5 miljoen). Voorstel tot verlengen looptijd KVO-budgetDit budget heeft een einddatum van 2023. Wij stellen u voor, ter afwikkeling van bovengenoemde zaken, de looptijd van dit budget te verlengen tot eind 2025.
2.3.1 Stim. energiebesparende maatregel.	-3.070	0	3.070	-3.070	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	SPUK Uitkering Bedrijfsmatig VastgoedOp 26 april 2024 hebben wij van het Rijk een beschikking ontvangen waarin € 3,5 miljoen is toegezegd voor bedrijfsmatig vastgoed. Het doel van de regeling is

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						het ontzorgen van kleine en micro ondernemingen bij het verduurzamen van het bedrijfspand en proces en het ontzorgen van ondernemingen op bedrijventerreinen bij het opzetten en/of verbeteren van organisatiegraad ten behoeve van de verduurzaming. Middels deze monitor hebben wij besloten om deze middelen in te zetten op deze prestatie om uitvoering te kunnen geven aan dit doel. Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de begrote onttrekking uit de doeluitkering Uitkering Bedrijfsmatig Vastgoed (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 2.3.1 in 2024 te verhogen met € 0,4 miljoen.SPUK CDOKEOp 17 april 2023 hebben we namens het rijk middelen ontvangen in de vorm van een specifieke uitkering met als naam CDOKE of wel "Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid". Het doel van deze meerjarige regeling is om de capaciteit (bemensing) te vergroten bij decentrale overheden voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid. Middels deze monitor hebben wij besloten om deze middelen in te zetten om uitvoering te kunnen geven aan dit doel. Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de begrote onttrekking uit de doeluitkering CDOKE (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 2.3.1 in 2024 te verhogen met € 2,5 miljoen.SPUK Ontzorgen maatschappelijk vastgoedSinds 2020 wordt op deze prestatie de SPUK "Regeling ontzorgingsprogramma vastgoed" verantwoord. Ook dit jaar worden middelen ingezet om de doelstellingen van deze SPUK te behalen, namelijk het ontzorgen van kleine maatschappelijke vastgoedeigenaren bij het verduurzamen van hun gebouwen. Voor 2024 hebben we besloten om budgetneutraal een bedrag van € 0,4 miljoen te onttrekken uit de doeluitkering. Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de begrote onttrekking uit de doeluitkering Regeling ontzorgingsprogramma vastgoed (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 2.3.1 in 2024 te verhogen met € 0,4 miljoen.SPUK Regeling ontzorgingsprogramma vastgoed tranche 2 verantwoordSinds 2022 wordt op deze prestatie de SPUK "Regeling ontzorgingsprogramma vastgoed tranche 2" verantwoord. Ook dit jaar worden middelen ingezet om de doelstellingen van deze SPUK te behalen, namelijk het ontzorgen van kleine maatschappelijke vastgoedeigenaren bij het verduurzamen van hun gebouwen. Voor 2024 hebben we besloten om budgetneutraal een bedrag van € 0,4 miljoen te onttrekken uit de doeluitkering.Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de begrote onttrekking uit de doeluitkering Regeling ontzorgingsprogramma vastgoed tranche 2 (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 2.3.1 in 2024 te verhogen met € 0,4 miljoen.SPUK Uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale WarmtetransitieSinds 2023 wordt op deze prestatie de SPUK "Uitkering regionale structuur Nationaal

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						Programma Lokale Warmtetransitie" verantwoord. Ook dit jaar worden middelen ingezet om de doelstellingen van deze SPUK te behalen, namelijk het ondersteunen van gemeentes ten behoeve van de warmtetransitie. Voor 2024 hebben we besloten om budgetneutraal een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken uit de doeluitkering.Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de begrote onttrekking uit de doeluitkering Uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 2.3.1 in 2024 te verhogen met € 0,2 miljoen. Subsidie Regionaal Warmtenet TwenteIn de 2e helft van 2023 is een subsidie toegekend van € 2,5 miljoen voor de realisatie van het project "Regionaal Warmtenet Twente". Op basis van nieuwe BBV richtlijnen die vanaf 2021 zijn opgenomen in onze financiële verordening (PS/2020/1102242) dient de last van de subsidie toegerekend te worden op basis van het bestedingsritme van het betreffende project.De nieuwe richtlijnen zijn te lezen op de site van de commissie BBV:https://commissiebbv.nl/cms/view/556f4937-3271-40a9-8601-00fee195e363/2-lastneming-subsidies-provinciesIn het PS-besluit 2020/1102242 is eveneens de Reserve Verstrekte Subsidies ingesteld om de uitvoering van de nieuwe regelgeving te faciliteren. Het saldo van deze Reserve maakt zichtbaar hoeveel er aan subsidiebijdragen is toegekend, maar nog niet als last in de exploitatie is verwerkt, terug te herleiden naar prestatie 2.3.1. Wij stellen u voor een bedrag van € 1,8 miljoen in 2024 en € 0,7 miljoen in 2025 te onttrekken aan de Reserve verstrekte subsidies en toe te kennen aan de jaarschijven 2024 en 2025 van prestatie 2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie. Subsidie Slim Warmtenet ZandweerdEveneens is in 2020 een meerjarige subsidie verleend voor het project Slim Warmte net Zandweerd Fase 1 van € 200.000 voor planontwikkelingskosten van de gemeente en € 2,5 miljoen voor de investeringskosten in het distributienetwerk. Van dit laatste bedrag is € 1 miljoen verstrekt in de vorm van een lening. De lening is bij het jaarverslag 2020, conform het statenbesluit PS/2014/1051 Optimalisatie inrichting provinciale financiën, afgedekt in de Algemene financieringsreserve (AFR). Van het subsidiebedrag minus de lening, ad. € 1,7 miljoen, is momenteel € 0,45 miljoen uitbetaald. Het restant van € 1,25 miljoen nog niet. Wij stellen u voor een bedrag van € 1,25 miljoen te onttrekken aan de Reserve verstrekte subsidies en toe te kennen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie.
2.3.1 Stim. energiebesparende maatregel.		-2.500	0	2.500	-2.500 GS Wijz. 108 NEO	Deze wijziging heeft betrekking op GS Wijz. 108 NEO

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
2.3.1 Stim. energiebesparende maatregel.	0	3.900	3.900	0	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	SPUK Uitkering Bedrijfsmatig VastgoedOp 26 april 2024 hebben wij van het Rijk een beschikking ontvangen waarin € 3,5 miljoen is toegezegd voor bedrijfsmatig vastgoed. Het doel van de regeling is het ontzorgen van kleine en micro ondernemingen bij het verduurzamen van het bedrijfspand en proces en het ontzorgen van ondernemingen op bedrijventerreinen bij het opzetten en/of verbeteren van organisatiegraad ten behoeve van de verduurzaming. Middels deze monitor hebben wij besloten om deze middelen in te zetten op deze prestatie om uitvoering te kunnen geven aan dit doel. Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de begrote onttrekking uit de doeluitkering Uitkering Bedrijfsmatig Vastgoed (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 2.3.1 in 2024 te verhogen met € 0,4 miljoen.SPUK CDOKEOp 17 april 2023 hebben we namens het rijk middelen ontvangen in de vorm van een specifieke uitkering met als naam CDOKE of wel "Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid". Het doel van deze meerjarige regeling is om de capaciteit (bemensing) te vergroten bij decentrale overheden voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid. Middels deze monitor hebben wij besloten om deze middelen in te zetten om uitvoering te kunnen geven aan dit doel. Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de begrote onttrekking uit de doeluitkering CDOKE (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 2.3.1 in 2024 te verhogen met € 2,5 miljoen.SPUK Ontzorgen maatschappelijk vastgoedSinds 2020 wordt op deze prestatie de SPUK "Regeling ontzorgingsprogramma vastgoed" verantwoord. Ook dit jaar worden middelen ingezet om de doelstellingen van deze SPUK te behalen, namelijk het ontzorgen van kleine maatschappelijke vastgoedeigenaren bij het verduurzamen van hun gebouwen. Voor 2024 hebben we besloten om budgetneutraal een bedrag van € 0,4 miljoen te onttrekken uit de doeluitkering. Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de begrote onttrekking uit de doeluitkering Regeling ontzorgingsprogramma vastgoed (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 2.3.1 in 2024 te verhogen met € 0,4 miljoen.SPUK Regeling ontzorgingsprogramma vastgoed tranche 2 verantwoordSinds 2022 wordt op deze prestatie de SPUK "Regeling ontzorgingsprogramma vastgoed tranche 2" verantwoord. Ook dit jaar worden middelen ingezet om de doelstellingen van deze SPUK te behalen, namelijk het ontzorgen van kleine maatschappelijke vastgoedeigenaren bij het verduurzamen van hun gebouwen. Voor 2024 hebben we besloten om budgetneutraal een bedrag van € 0,4 miljoen te onttrekken uit de doeluitkering.Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de begrote onttrekking uit de doeluitkering Regeling ontzorgingsprogramma vastgoed tranche 2 (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 2.3.1 in 2024 te verhogen met €

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						0,4 miljoen.SPUK Uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale WarmtetransitieSinds 2023 wordt op deze prestatie de SPUK "Uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie" verantwoord. Ook dit jaar worden middelen ingezet om de doelstellingen van deze SPUK te behalen, namelijk het ondersteunen van gemeentes ten behoeve van de warmtetransitie. Voor 2024 hebben we besloten om budgetneutraal een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken uit de doeluitkering.Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de begrote onttrekking uit de doeluitkering Uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 2.3.1 in 2024 te verhogen met € 0,2 miljoen. Subsidie Regionaal Warmtenet TwenteIn de 2e helft van 2023 is een subsidie toegekend van € 2,5 miljoen voor de realisatie van het project "Regionaal Warmtenet Twente". Op basis van nieuwe BBV richtlijnen die vanaf 2021 zijn opgenomen in onze financiële verordening (PS/2020/1102242) dient de last van de subsidie toegerekend te worden op basis van het bestedingsritme van het betreffende project.De nieuwe richtlijnen zijn te lezen op de site van de commissie BBV:https://commissiebbv.nl/cms/view/556f4937-3271-40a9-8601-00fee195e363/2-lastneming-subsidies-provinciesIn het PS-besluit 2020/1102242 is eveneens de Reserve Verstrekte Subsidies ingesteld om de uitvoering van de nieuwe regelgeving te faciliteren. Het saldo van deze Reserve maakt zichtbaar hoeveel er aan subsidiebijdragen is toegekend, maar nog niet als last in de exploitatie is verwerkt, terug te herleiden naar prestatie 2.3.1. Wij stellen u voor een bedrag van € 1,8 miljoen in 2024 en € 0,7 miljoen in 2025 te onttrekken aan de Reserve verstrekte subsidies en toe te kennen aan de jaarschijven 2024 en 2025 van prestatie 2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie. Subsidie Slim Warmtenet ZandweerdEveneens is in 2020 een meerjarige subsidie verleend voor het project Slim Warmte net Zandweerd Fase 1 van € 200.000 voor planontwikkelingskosten van de gemeente en € 2,5 miljoen voor de investeringskosten in het distributienetwerk. Van dit laatste bedrag is € 1 miljoen verstrekt in de vorm van een lening. De lening is bij het jaarverslag 2020, conform het statenbesluit PS/2014/1051 Optimalisatie inrichting provinciale financiën, afgedekt in de Algemene financieringsreserve (AFR). Van het subsidiebedrag minus de lening, ad. € 1,7 miljoen, is momenteel € 0,45 miljoen uitbetaald. Het restant van € 1,25 miljoen nog niet. Wij stellen u voor een bedrag van € 1,25 miljoen te onttrekken aan de Reserve verstrekte subsidies en toe te kennen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie.

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
2.3.1 Stim. energiebesparende maatregel.	-856	0	856	-856	Adm. 201 Doorwerking PS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 Doorwerking PS 2023
2.3.1 Stim. energiebesparende maatregel.	0	0	0	0	Wijz. 218 Diversen december 2024	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 218 Diversen december 2024
2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	-1.000	0	1.000	-1.000	GS 101 Vervolg erfcoaches 2024 en 2025	Deze wijziging heeft betrekking op GS 101 Vervolg erfcoaches 2024 en 2025
2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	58	0	-58	58	Wijz. 208 Voorjaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 208 Voorjaarswijz. personeel
2.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-189	0	189	-189	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Deze wijziging heeft betrekking op PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT
2.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-160	0	160	-160	Wijz. 206 Diversen maart 2024 2	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 206 Diversen maart 2024 2
2.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-58	0	58	-58	Wijz. 208 Voorjaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 208 Voorjaarswijz. personeel
Totaal	**-13.507**	**17.025**	**30.532**	**-13.507**		

Kerntaak 3: Vitaal platteland

Dit is hoe wij denken

Begrotingstekst 2024:
Deze kerntaak richt zich op het behouden en toekomstbestendig maken van ons landelijk gebied. We zijn trots op ons landelijk gebied met zijn prachtige (cultuur) landschappen, afwisselende natuur en vitale agrarische bedrijven. Tegelijkertijd gebeurt er veel op het gebied van leefbaarheid, sociale binding, natuur, water, klimaat, landbouw en economie. Een krachtig landelijk gebied is belangrijk om die transities te kunnen dragen.
Om ons karakteristieke landelijk gebied voor de toekomst te behouden, geloven we in een gebiedsgerichte aanpak waarbij betrokkenheid van inwoners, organisaties en bedrijven essentieel is. In ons Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) verenigen we drie doelen: een toekomstbestendige landbouwsector, een goed sociaaleconomisch perspectief en herstel van natuur, watersysteem en klimaat. Zo zorgen we ervoor dat onze inwoners er prettig kunnen leven, dat er goede natuur is en dat mensen er hun geld kunnen verdienen.

Wij zijn trots op onze boeren. Onze innovatieve agrarische sector is en blijft belangrijk voor Overijssel. We hebben de boeren nodig voor ons voedsel, de leefbaarheid, de regionale economie, de natuur en andere maatschappelijke opgaven. Als onderdeel van het PPLG ontwikkelen we een landbouwvisie voor Overijssel. We willen dat boeren een gezonde en duurzame bedrijfsvoering kunnen voeren. Vakmanschap en ondernemerschap geven wij de ruimte. We zoeken daarnaast effectieve oplossingen voor situaties waarin ondernemers worden getroffen door falend overheidsbeleid, zoals bij de PAS-melders (Programma Aanpak Stikstof melders).

We hebben in Overijssel 24 beschermde natuurgebieden die deel uit maken van het Europese Natura 2000-netwerk. We maken de kwetsbare natuur in deze gebieden sterker. Deze opdracht noemen we de Ontwikkelopgave Natura 2000. Binnen deze opdracht werken we met veel partners samen zoals met Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Landschap Overijssel, particuliere natuurbeheerders, LTO, waterschappen en gemeenten.
De natuur voorziet in onze menselijke behoeften: voedselproductie dankzij bodemvruchtbaarheid, verkoeling en zuivere lucht dankzij bomen, bestuiving van onze gewassen dankzij insecten, schoon water uit de kraan en grondstoffen zoals hout. Via het programma Natuur voor Elkaar maken we de leefomgeving van onze inwoners steeds iets groener, bijvoorbeeld door de aanleg van groene schoolpleinen, het aanplanten van bomen samen met buurtbewoners, de ontwikkeling van natuurinclusief bouwen en natuurinclusief bermbeheer als standaard. We helpen (groepen) inwoners, bedrijven en organisaties met de uitvoering van waardevolle initiatieven.
In ons faunabeleid staat de balans tussen beschermen van soorten en het voorkomen van schade door soorten centraal. We zetten in op preventie en maken gebruik van onze bevoegdheid om diersoorten in aantallen te beperken wanneer dat noodzakelijk is. Het faunabeleid is zoveel mogelijk hetzelfde in heel Overijssel. In uitzonderingssituaties kan er maatwerk worden toegepast via de gebiedsgerichte aanpak.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit

Met beleidsontwikkeling op het gebied van natuur en landschap spelen we in op en/of geven we invulling aan nieuwe ontwikkelingen of nieuwe regelgeving (3.1.1). Met de andere provincies en het Rijk beïnvloeden we waar mogelijk het Europese natuurbeleid. Door onderzoek te doen, verwerven we kennis om beleidsvragen adequaat te beantwoorden. Wij borgen de basiskwaliteit van de natuur door vergunningen te verlenen voor de Wet Natuurbescherming en te controleren of regels worden nageleefd (3.1.2). Voor de Europees beschermde Natura2000-gebieden stellen we plannen op voor het beheer en we houden deze plannen actueel (3.1.3). We werken aan behoud en herstel van de biodiversiteit door het subsidiëren van natuurbeheer (3.1.4), agrarisch natuurbeheer (3.1.5) en projecten om de leefomgeving van bedreigde soorten te herstellen (3.1.6). Door te monitoren en te evalueren zien we hoe de natuur zich ontwikkelt en kunnen we bijsturen (3.1.7).

Prestaties

3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap

Acties 2024

1. Wij doen beleidsontwikkelend onderzoek in relatie tot provinciale opgaven en ambities voor natuur en landschap, biodiversiteit en klimaat, voor stedelijk en landelijk gebied.
2. Wij beoordelen of er aanleiding is voor bijstelling van ons natuurbeleid. Dit doen wij op basis van ervaringen bij de uitvoering van natuurbeleid en relevante ontwikkelingen, zoals nieuwe kennis, jurisprudentie of landelijke initiatieven zoals de Agenda Natuurinclusief.
3. Wij ontwikkelen producten en instrumenten waarmee we het voor initiatiefnemers gemakkelijker maken te voldoen aan de Wet natuurbescherming.
4. Wij stellen het jaarprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving vast voor 31 december.
5. Wij delen relevante beleidsontwikkelingen met onze partners, bijvoorbeeld via stakeholderbijeenkomsten, seminars en congressen.
6. Wij leveren een actieve bijdrage aan de landelijke Actualisatie van het Natura 2000 doelensysteem met als inzet om VHR-doelbereik (Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen) effectiever en efficiënter te maken, kansen te benutten en knelpunten op te lossen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. We zijn in 2024 een onderzoek gestart naar de lange termijneffecten van klimaatverandering zoals langdurige droogte of perioden met wateroverlast op de staat van de natuur in 2050 en verder. Met dit onderzoek willen we inzichten krijgen waarmee we, indien nodig, kunnen bijsturen om onze VHR-doelen te halen. In 2024 werkten we samen met provincie Drenthe aan de verdere afronding van de methodiek Basis Kwaliteit Natuur (BKN) voor de bebouwde omgeving (steden, dorpen en kernen). Wij zijn aangesloten bij een meerjarige studie naar de effectiviteit van groene schoolpleinen, uitgevoerd door de Vrije Universiteit. De studie is in 2024 afgerond. We zijn ook aangesloten bij het lerend netwerk Groen In en Om de Stad (GIOS), waarbij we stimuleren dat het extra groen in de stad bijdraagt aan de gezonde leefomgeving, klimaatadaptatie, identiteit en natuur. We zijn ook een onderzoek gestart naar effecten van recreatie op de natuur. Deze kennis gebruiken we voor het beschermen, benutten en beleven van onze N2000-gebieden en het Overijsselse deel van het Natuur Netwerk Nederland (NNN).
2. We werkten in 2024 aan de actualisatie van de Omgevingsvisie, waar ons natuurbeleid onderdeel van uitmaakt. De formele vaststelling wordt verwacht in 2025.

3. In het kader van het soortenbeleid hebben we het beleidskader pre SoortManagementplan ontwikkeld (pre SMP beleidskader) om gemeenten te ondersteunen, bij het opstellen van hun Soorten Management Plan (SMP) Een SMP voorziet in het behoud en ontwikkeling van de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten. In 2024 heeft dit ertoe geleid dat er inmiddels twee gemeenten werken met een SMP, één gemeente met het pre SMP en hebben alle andere Overijsselse gemeenten de ontwikkeling van een pre SMP in behandeling genomen.
4. Wij stellen het VTH jaarprogramma begin februari 2025 vast. Dit is iets later dan gebruikelijk, omdat er nog enkele aanpassingen nodig waren, waaronder het meenemen van de resultaten van de risicoanalyse voor toezicht.
5. 5. Op 28 november organiseerden wij met ons Programma Natuur voor Elkaar, het kennis en netwerk-evenement CongresNatuurlijk voor een natuurinclusieve leefomgeving. Met meer dan 400 deelnemers was het congres "uitverkocht". Deelnemers waren professionals uit de wereld van projectontwikkeling en bouw, groenbeleid, overheden, kennisinstellingen en diverse maatschappelijke organisaties. Dit jaar was de combinatie gemaakt met het jaarlijkse congres van KAN: Klimaat adaptief bouwen met natuur. Provincie Overijssel was gastvrouw van het landelijke Beversymposium, met 240 deelnemers.
6. We maakten ons, onder meer in IPO-verband en de interbestuurlijke Stuurgroep Natura 2000, sterk voor een goede onderbouwing en uitvoerbaarheid van de VHR-doelen. Mede hierdoor is het traject door LVVN vertraagd en is de scope aangepast. LVVN heeft aangekondigd om de nieuwe VHR-doelen in juli 2025 vast te stellen. De uitkomsten van de Actualisatie werken door naar de aanwijzingsbesluiten, de beheerplannen Natura 2000 en het nationaal natuurherstelplan.

Financiële kleurscore

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap

Acties 2024

1. Wij verlenen vergunningen en ontheffingen en handelen meldingen af binnen de wettelijke termijn. In overleg met de aanvrager kunnen wij van de wettelijke termijn afwijken.
2. Wij voeren het toezicht op de naleving uit overeenkomstig het jaarprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving. We rapporteren hierover in het VTH (vergunningverlening, toezicht en handhaving) jaarverslag.
3. Wij voeren onze wettelijke coördinatietaak met betrekking tot handhaving van de groene wetten uit.
4. Wij informeren inwoners, ondernemers en medeoverheden over de regelgeving om de bekendheid te vergroten.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Voor houtopstanden, de natuurschoonwet, faunaschade en voor soortenbescherming zijn de vergunningen en ontheffingen binnen de wettelijke termijnen verleend. Voor soortenbescherming zijn de achterstanden dit jaar weggewerkt.
Voor gebiedsbescherming worden termijnen al langere tijd niet gehaald. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat natuurherstel onvoldoende is om vergunningen te kunnen verlenen. De mogelijkheden die er nog waren, zoals intern salderen, zijn met de uitspraak van de Raad van State van 18 december ook komen te vervallen.

2. De geplande controles bij agrarische bedrijven zijn niet allemaal uitgevoerd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de noodzakelijke aandacht voor de 50 handhavingsverzoeken van de Mobilisation for the Environment (MOB). Daarnaast is het – zoals eerder al is aangegeven - lastig om voor deze werkzaamheden gekwalificeerd personeel te vinden. Het afgelopen jaar hebben wij nieuwe medewerkers aangenomen zonder de gewenste ervaring. Deze medewerkers worden op dit moment ingewerkt door de ervaren medewerkers, die daardoor minder controles kunnen uitvoeren dan gepland. Als het gaat om de controles naar aanleiding van meldingen en illegaliteiten hebben we fors meer controles uitgevoerd dan gepland.
3. In 2024 is de coördinatietaak volgens planning uitgevoerd.
4. We doen er alles aan om met bedrijven in gesprek te blijven. Dit geldt in het bijzonder voor bedrijven waarvoor intrekkingsverzoeken zijn gedaan en ook de PAS-melders. Deze ondernemers worden allemaal bezocht, persoonlijk aan de keukentafel.
Hiernaast is er voor medeoverheden en samenwerkingspartners een drukbezochte Natuurdag georganiseerd. Op deze dag hebben we voorlichting gegeven, casussen gedeeld en elkaar beter leren kennen.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
Van de begrote lasten voor deze prestatie is € 0,5 miljoen niet tot besteding gekomen. Dit kondigden wij aan bij Monitor 2024-II.
VTH stikstof (KVO-budget)
In 2024 zijn de uitgaven met betrekking toezicht en handhaving stikstof hoger dan begroot. Om dit te kunnen dekken hebben we besloten om een bedrag van 2025 in te zetten om dit te kort te kunnen dekken.
Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 3.1.2 € 0,1 miljoen extra onttrokken aan de voor deze prestatie beschikbare middelen in deze reserve.
Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om de jaarschijf 2025van prestatie 3.1.2 in de begroting 2025 te verlagen met € 0,1 miljoen en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen.
Handhaving Buitengebied
In 2024 was een budget van € 0,4 miljoen beschikbaar voor een pilot gericht op het verbeteren van de samenwerking bij handhaving in het buitengebied. De gesprekken met terreinbeheerders en de politie hebben tot nu toe geleid tot een betere samenwerking zonder dat er extra kosten zijn gemaakt, afgezien van interne uren voor coördinatie en administratieve ondersteuning. De gesprekken over governance en financiering zijn nog gaande. Gezien de onlangs aangenomen motie “gezamenlijke ambities” en de gelden die daarmee zijn vrijgemaakt voor het behoud en mogelijke uitbreiding van de boa-capaciteit bij de terreinbeheerders, stellen we voor om de provinciale middelen (€375.000) die oorspronkelijk voor de pilot waren gereserveerd te laten vrijvallen en een bedrag van € 25.000 door te schuiven naar 2025. Dit budget is, zoals al aangekondigd in de Monitor 2024-II nodig voor praktijkdagen.
Wij stellen u voor om een bedrag van € 25.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 3.1.2 van de begroting 2025
Begrotingswijziging
- GS Begrotingswijziging
- Vooraankondiging resultaatbestemming

Lasten begrotingswijziging
-103

Resultaatbestemming
25
Verantwoordelijk portefeuillehouder
Gert Harm ten Bolscher, Tijs de Bree

3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000

Acties 2024
1. Wij stellen het beheerplan (1.0) voor Wierdense Veld (in ontwerp) vast.
2. Wij stellen voor drie Natura 2000-gebieden een herzien beheerplan (in ontwerp) vast.
3. Wij stellen een addendum op het huidige beheerplan voor Wieden / Weerribben vast.
4. Wij starten voor vier andere Natura-gebieden de herziening van het beheerplan op.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
1. Het beheerplan wordt tegelijk met het inrichtingsplan opgesteld. Er is vertraging opgetreden bij het opstellen van het inrichtingsplan. Er was meer tijd nodig om het hiervoor benodigde hydrologische model op te stellen. Daardoor zal ook het beheerplan vertragen. Het ontwerp-beheerplan zal in 2026 afgerond worden.
2. Het afronden van de ontwerp-beheerplannen voor deze drie gebieden is verschoven naar de eerste helft van 2025. Er is meer tijd nodig voor de beoordeling van de kwaliteit van de habitats in deze drie gebieden en de doorwerking daarvan voor het maatregelpakket in de nieuwe beheerplannen. Verder is het onder de Omgevingswet onder bepaalde omstandigheden nodig een MER (Milieueffectrapportage) voor een beheerplan op te stellen. Dit is tot op heden niet eerder gedaan. Wij werken voor Lonnekermeer aan een MER, om ervaring op te doen. Dat kost meer tijd dan gepland. Voor Borkeld en Landgoederen Oldenzaal wordt duidelijk of een MER nodig is, zodra er meer zicht is op het maatregelpakket.
3. Het addendum is vastgesteld.
4. Wij zijn gestart met de voorbereiding voor de volgende gebieden: De Wieden, Weerribben, Witte Veen en Oldematen-Veerslootslanden (onderdeel van Gezamenlijk Feiten Onderzoek Staphorsterveld). De formele start volgt de werkafspraken die in juli 2024 met u zijn gemaakt m.b.t. programma's onder de Omgevingswet.

Financiële kleurscore

Begrotingswijziging
- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Maurits von Martels

3.1.4 Beheer natuurterreinen

Acties 2024
1. Wij subsidiëren het beheer van natuur volgens het Natuurbeheerplan.
2. Wij actualiseren jaarlijks het Natuurbeheerplan.
3. Wij werken samen met de beheerders aan de verdere verbetering van de kwaliteit van het natuurbeheer.
4. Wij voeren veldcontroles uit.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
1. Wij hebben nieuwe aanvragen voor subsidie voor het beheer van natuur ontvangen en beschikt begin van 2024 overeenkomstig de landelijke afspraken.
2. De actualisatie van het natuurbeheerplan hebben wij vastgesteld in mei 2024.

3. Met beheerders hebben wij nauw contact over de uitvoering en de kwaliteit van het Natuurbeheer. In het najaar hebben wij de jaarlijkse overleggen met de beheerders gevoerd over de uitvoering van het beheer.
4. Wij hebben veldcontroles uitgevoerd en de bevindingen besproken met de beheerders.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Resultaatbestemming budget Natuurbrandpreventie en -mitigatie:

Via de december circulaire 2024 Provinciefonds hebben wij budget ontvangen voor natuurbrandpreventie en mitigatie.

Als toelichting is in de december circulaire opgenomen: *"Nederland ziet steeds meer brandgevoelige dagen met mogelijke omstandigheden waarbij er sprake kan zijn van onbeheersbare natuurbranden. Het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) stelt daarom (*in 2024 incidenteel*) € 5,2 miljoen beschikbaar aan provincies waar een verhoogd risico op natuurbranden aan de orde is. De desbetreffende provincies worden hiermee in staat gesteld om bij te dragen aan het doel om natuurbrandbeheersing te versterken. De verdeling van dit budget is gebaseerd op de ingediende aanvragen van provincies bij het ministerie van LVVN."*

Op basis van de aanvraag heeft het ministerie LVVN de provincie Overijssel een bedrag van € 304.000 toegezegd. Met deze beschikbaar gestelde middelen gaan wij in 2025 investeren in de voorbereiding op deze nieuw taak om de natuurbrandbeheersing te versterken met onze partners. Voor de jaren 2025-2029 is het ministerie LVVN voornemens landelijk € 70 miljoen beschikbaar te stellen voor natuurbrandpreventie en mitigatie maatregelen.

Wij stellen u voor om onder prestatie 3.1.4 Beheer natuurterreinen het incidentele budget van € 304.000 op te nemen in jaarschijf 2025.

Begrotingswijziging

- Vooraankondiging resultaatbestemming

Resultaatbestemming

304

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied

Acties 2024

1. Wij subsidiëren agrarisch natuurbeheer volgens het Natuurbeheerplan.
2. Wij actualiseren jaarlijks het Natuurbeheerplan.
3. Wij stimuleren dat de agrarische collectieven maatregelen uitvoeren voor behoud en inrichting van de leefgebieden voor weidevogels.
4. Wij geven verder invulling aan het nationale Aanvalsplan grutto, onder meer met inzet van de instrumenten uit het GLB-NSP (Gemeenschappelijk Landbouwbeleid – Nationaal Strategisch Plan).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Wij hebben de aanvragen van de agrarische collectieven voor uitbreiding van het agrarisch natuurbeheer ontvangen en beschikt.
2. Het natuurbeheerplan is samen met de agrarische collectieven geactualiseerd. Dit geactualiseerde plan is door ons vastgesteld in mei 2024.

3. en 4. Wij hebben gesprekken met de agrarische collectieven over de inzet van middelen voor het agrarisch natuurbeheer, onder andere voor de maatregelen voor weidevogels in het kader van het Aanvalsplan grutto. Wij hebben u in december geïnformeerd over het Actieplan weidevogels. Daarnaast hebben wij predatiebeheer mogelijk gemaakt in de weidevogelgebieden.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Resultaatbestemming onderbesteding agrarisch natuurbeheer (zie ook vooraankondiging en toelichting opgenomen bij de 2e monitor 2024):

Als gevolg van hogere Europese Cofinanciering (meer dan 65%) en de (rijks)aanvullende middelen, onder andere via het amendement van Tweede Kamerlid Grinwis (ANLB) en voor beheersactiviteiten in het aanvalsplan grutto, is € 2,2 miljoen van het beschikbare budget niet gerealiseerd. Voor dit bedrag leggen wij een een voorstel voor resultaatbestemming voor ten gunste van de Algemene Risico Reserve (ARR). Reden voor deze reservering is dat er een verschil zit in de looptijd van de afgegeven beschikkingen agrarisch natuurbeheer (tot en met 2028) en de Europese cofinanciering binnen het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) periode (tot en met 2027). Hierdoor ontstaat een onzekerheid voor de EU cofinanciering in 2028 en mogelijk ook 2029. Deze wijziging hebben wij verwerkt onder de kerntaak Overhead, financiering en Algemene dekkingsmiddelen.

Reservering vrijval lening collectief voor het actieplan weidevogels:

In 2024 hebben wij de lening aan de collectieven voor het agrarisch natuurbeheer voor het actieplan weidevogels (€ 505.000) afgewikkeld. Deze afwikkeling is deels (€ 305.000) via deze prestatie 3.1.5 verwerkt. Het resterende deel(€ 200.000) kan bij het jaarverslag 2024 vrijvallen uit de Algemene financieringsreserve (AFR). Aansluitend bij de resultaatbestemming over de onderbesteding stellen wij u voor om de € 200.000 die vrijvalt uit de AFR te reserveren (storting) in de ARR voor agrarisch natuurbeheer (prestatie 3.1.5). Ook deze wijziging verwerken wij bij het onderdeel Overhead, financiering en Algemene dekkingsmiddelen.

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit

Acties 2024

1. Wij ontwikkelen, ondersteunen en stimuleren maatregelen om de condities voor aandachtsoorten te verbeteren.
2. Wij stimuleren ecologisch beheer van infrastructuur van andere weg- en waterbeheerders.
3. Wij stimuleren gemeenten om deel te nemen aan de pre-SMP methodiek (soorten managementplannen) voor de bescherming van gebouw bewonende soorten bij de na-isolatie van woningen.
4. Wij stellen een investeringsvoorstel voor een nieuw Uitvoeringsprogramma Natuur voor Elkaar op, waarin we aandacht besteden aan een actief soortenbeleid.

Inhoudelijke kleurscore



Inhoudelijke toelichting

1. Wij richten onze inzet op het ondersteunen van de leefomstandigheden van aandachtsoorten. Als provincie hebben wij een wettelijke verplichting de condities voor soorten op peil te houden of brengen. Bekende aandachtsoorten zijn de adder, de Steenanjer en de Boomkikker.
   In 2024 hebben we een nieuwe, simpeler regeling ontwikkeld die beter aansluit bij de wensen van initiatiefnemers. Potentiële aanvragers zijn ondersteund door twee ecologen.
2. Wij ren het ecologisch bermbeheer binnen onze provincie op twee manieren: - Wij onderzoeken de mogelijkheden de provinciale bermen op een meer natuurinclusieve manier in te richten en te beheren. In 2024 hebben wij een aanzet gedaan om met de resultaten van deze onderzoeken te sturen op een aanscherping van het provinciale beleids-en ambitiekader 'bloemrijke bermen voor een kleurrijk Overijssel' - Door te werken aan de verbeterkansen voor de bermen binnen onze gemeenten, werken wij aan de opzet van het lerend netwerk – natuurinclusieve bermen. Via dit netwerk, georganiseerd vanuit het programma Natuur voor Elkaar, voorzien wij Overijsselse gemeenten en andere belanghebbende van kennis en kunde met betrekking tot natuurinclusief bermbeheer.
3. Wij stimuleren gemeenten om deel te nemen aan de pre-SMP methodiek (SoortManagementPlan) voor de bescherming van gebouw bewonende soorten bij de na-isolatie van woningen, o.a door het beschikbaar stellen van twee subsidieregelingen (het ontwikkelen van een gemeentelijk SMP en het aanbrengen van alternatieve verblijfplaatsen voor beschermde diersoorten) en door het beschikbaar stellen van kennis over deze methodiek. In 2024 heeft dit ertoe geleid dat er inmiddels twee gemeenten werken met een SMP, één gemeente met het pre SMP en hebben alle andere Overijsselse gemeenten de ontwikkeling van een pre SMP in behandeling genomen.

Financiële kleurscore



Financiële toelichting

Resultaatbestemming voor nog toe te kennen aanvragen uit 2024 voor de UBS regeling 4.28 Uitvoering soortenbeleid:

In december 2024 is een aantal aanvragen met een omvang van € 384.025 ontvangen die passen binnen het gepubliceerde plafond van 2024. Deze aanvragen kunnen gedekt worden uit het restant budget 2024 onder prestatie 3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit. Wij stellen u voor om de begrote lasten voor prestatie 3.1.6 in de jaarschijf 2025 van de begroting 2025 te verhogen met € 384.025.

Specifieke uitkering versnelling aanpak natuur inclusief isoleren:

In december 2023 hebben wij de eerste helft van de specifieke uitkering ontvangen van het rijk, ad. € 3,2 miljoen, voor de versnelling van de aanpak natuurinclusief isoleren met een looptijd tot en met eind 2030 (september 2024 door het Rijk verlengd van 2027 naar 2030). In december 2024 het tweede deel, ad. € 3,6 miljoen.

Naar aanleiding van deze specifieke uitkering is de subsidieregeling 4.14 gemeentelijke soortenmanagementplan voor woningverduurzaming begin 2024 opengesteld. Van het totale rijksbudget is € 2,5 miljoen begroot in 2024. Wij hebben voor € 1,4 miljoen aan subsidies beschikt. Daarnaast zijn in november en december 2024 diverse aanvragen (circa € 0,7 miljoen) binnengekomen die nog niet zijn beschikt in 2024. Ook zijn nog niet alle aanvragen binnenkomen omdat de looptijd van de SPUK doorloopt tot en met eind 2030. Het resterende budget in 2024, ad € 1,1 miljoen, schuiven wij door naar 2025.

Wij hebben besloten om budgettair neutraal de baten (onttrekking) en de lasten in 2025 te verhogen met € 1,1 miljoen en toe te voegen aan prestatie 3.1.6

Vrijval KvO middelen ivm looptijdeinde 31 december 2024:
Wij stellen u voor om het restantbudget van € 59.000 in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met een einde looptijd van 31 december 2024 vrij te laten vallen naar de algemene middelen. Deze wijziging is opgenomen onder kerntaak Overhead, financiering en Algemene dekkingsmiddelen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Impuls voor Natuur
- Besluit Impuls voor Natuur

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging
- Vooraankondiging resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging
1100

Lasten begrotingswijziging
1100

Resultaatbestemming
384

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Maurits von Martels

3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap

Acties 2024

1. Wij monitoren het Natuur Netwerk Nederland in Overijssel en beoordelen de ontwikkeling van de kwaliteit.
2. Wij leveren de benodigde gegevens aan voor de landelijke Voortgangsrapportage natuur.
3. Wij leveren een financiële bijdrage aan de Nationale Database Flora en Fauna die telgegevens verzamelt, beheert en beschikbaar stelt.
4. Wij voeren de monitoring van het agrarisch natuurbeheer, Natura 2000 en het programma Natuur uit.
5. Wij monitoren soorten buiten het Natuur Netwerk Nederland.
6. Wij dragen bij aan het landelijk verbeterprogramma Vogel- en habitatrichtlijn natuurmonitoring

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Voor de bepaling van de kwaliteit van de natuur en voor het uit te voeren natuurbeheer binnen het Natuurnetwerk Nederland in Overijssel worden alle natuurterreinen gemonitord. Hierbij wordt een meerjarige cyclus gehanteerd en wordt gemonitord volgens landelijke richtlijnen.
2. Jaarlijks leveren wij data over inrichting, verwerving en beheer aan voor de Landelijke Voortgangsrapportage Natuur.
3. In 2024 hebben we een financiële bijdrage voor de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF) geleverd aan BIJ12. We hebben bijgedragen aan het traject om de NDFF de status van open data te geven.
4. In het kader van het agrarisch natuurbeheer monitoren wij jaarlijks de weidevogels. Binnen de Natura2000-gebieden worden maatregelen uitgevoerd voor het behoud en verbetering van de natuurwaarden. De effecten van deze maatregelen zijn in het algemeen vaak pas op lange termijn zichtbaar. Om toch al eerder inzicht te krijgen in de verwachte effectiviteit van de maatregelen monitoren we via procesindicatoren of eerste effecten merkbaar zijn. De vraag naar gegevens over onze natuurgebieden is in 2024 toegenomen vanuit bijvoorbeeld het (Rijks)Programma Natuur.

5. Landelijk zijn afspraken gemaakt over het in beeld brengen van de habitatrichtlijn- en vogelrichtlijnsoorten. Hiervoor hebben wij informatie over vissen en amfibieën vergaard door externen onderzoek te laten uitvoeren.
6. Wij hebben actief een bijdrage geleverd aan nieuwe monitoringsopzetten binnen het landelijk verbeterprogramma Vogel- en habitatrichtlijn natuurmonitoring.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Resultaatbestemming overloop monitoringsactiviteiten:

In 2024 zijn vele opdrachten gegeven voor aanvullende natuurmonitoring van N2000-gebieden. In bijna alle gevallen is het veldwerk uitgevoerd, maar niet in alle gevallen is in 2024 de uitwerking van het veldwerk afgerond. Volgens afspraak met de opdrachtnemers zullen in 2025 de opdrachten volledig worden afgerond en financieel gerealiseerd.
Van de onderbesteding op deze prestatie heeft € 355.000 betrekking op het budget voor natuurmonitoring. Voor € 135.000 hebben wij deze onderbesteding aangekondigd in Monitor 2024-II. Om de afrondende activiteiten 2024 te kunnen uitvoeren in 2025 stellen wij bij het jaarverslag een voorstel voor resultaatbestemming voor om de niet bestede middelen door te schuiven naar 2025.
Wij stellen u voor om het restant budget van € 355.000 onder prestatie 3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap door te schuiven naar 2025 en toe te voegen aan het budget 2025.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Staat van de biodiversiteit in Overijssel:

Begrotingswijziging

- Vooraankondiging resultaatbestemming

Resultaatbestemming

355

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

Dit is wat wij doen

3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur

De natuur toont zich in het landschap. Om ons mooie Overijsselse landschap te kunnen blijven beleven, moeten we dit beheren. Wij stimuleren dat lokale gemeenschappen zich eigenaar voelen van hun landschap en ondersteunen het beheer (3.2.1). Het beleven van de natuur bevorderen we door projecten uit te voeren waarin natuur en mensen elkaar ontmoeten (3.2.2). Wij brengen kinderen in aanraking met de natuur door het vergroenen van schoolpleinen, en door speelnatuur en natuureducatie te stimuleren. We stimuleren het vergroenen van steden en dorpen, waarmee we ook negatieve effecten van klimaatverandering als hittestress en wateroverlast verminderen. Met projecten stimuleren we dat mensen die weinig toegang hebben tot de natuur, bijvoorbeeld vanwege ziekte of gezondheidsproblemen, toch van de natuur kunnen genieten en zo hun herstel of welzijn kunnen bevorderen.

Prestaties

3.2.1 Beheer landschap

Acties 2024

1. Wij zorgen voor structurele basisondersteuning van vrijwilligers in natuur en landschap, onder andere door relevante cursussen, opleiden en inzetten van mentoren, borging van veilig werken en door de onderlinge samenwerking tussen de organisaties die groene vrijwilligers ondersteunen te vergroten.

2. Wij verbreden samen met partners het vrijwilligerswerk in de natuur, waarbij we nieuwe vormen van vrijwilligerswerk verkennen die aansluiten bij de moderne vrijwilliger en actuele maatschappelijke ontwikkelingen.
3. Wij borgen de begeleiding van de initiatieven voor streekeigen landschapsbeheer die in de vorige coalitieperiode zijn ontstaan voor een periode van minimaal 5 jaar.
4. Wij bepalen de wijze waarop wij een vervolg kunnen geven aan het streekeigen landschapsbeheer.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Ook in 2024 zijn diverse groepen vrijwilligers ondersteund. Daarbij is gewerkt aan de vergroening van schoolpleinen en via het initiatief Groene loper in diverse gemeenten.
2. Daarnaast is de begeleiding van de initiatieven voor streekeigen landschapsbeheer geborgd. Via het programma Natuur voor Elkaar geven wij een vervolg aan het streekeigen landschapsbeheer.
3. Ten slotte hebben wij het beheer van landschapselementen een eenmalige impuls gegeven door een subsidie aan de Stichting Groene en Blauwe Diensten Overijssel. Zij kunnen hierdoor nieuwe contracten aangaan.
4. De 'Tuin van Overijssel' voor het provinciehuis is in 2024 ingericht als openbaar toegankelijke struintuin. De tuin geeft een beeld van de cultuurlandschappen in Overijssel met de kenmerkende vegetatie en soorten die daarin voorkomen.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Overschrijding budget landschapsbeheer (dekking Kwaliteit van Overijssel budget):

Het beschikbare KvO budget, ad. € 1.518.000, is in 2024 is met € 53.000 overschreden. Binnen de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel zijn er meerjarig (t/m 2027) nog voldoende middelen beschikbaar om deze overschrijding op te vangen.
Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 3.2.1 € 53.000 extra onttrokken aan de voor deze prestatie beschikbare middelen in deze reserve.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Aanpak Streekeigen Landschapsbeheer
- Gezamenlijke bossenstrategie Rijk en provincies
- Statenvoorstel Impuls voor Natuur:
- Besluit Impuls voor Natuur

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

3.2.2 Projecten die een natuurinclusieve samenleving bevorderen

Acties 2024

1. Wij stimuleren en ondersteunen initiatieven uit de samenleving, gericht op ''natuurlijk vergroenen'', met inhoudelijke kennis en met de subsidieregeling 'Natuur en Samenleving'.
2. Wij stellen een investeringsvoorstel op voor een nieuw uitvoeringsprogramma Natuur voor Elkaar.

Inhoudelijke kleurscore



Inhoudelijke toelichting

1. De subsidieregeling Natuur en Samenleving heeft in 2024, 13 initiatieven uit de samenleving gestimuleerd en ondersteund bij het uitvoeren van hun vergroeningsinitiatief. 12 Recreatieondernemers en 6 bedrijventerreinen hebben advies op maat gekregen om hun terrein natuurlijk te vergroenen. 22 Basisscholen hebben hun schoolplein vergroend, wat heeft bijgedragen aan minder hitte, droogte en wateroverlast. In totaal hebben nu, vanaf 2019, 204 basisscholen met behulp van de subsidieregeling hun schoolplein vergroend. De Natuur voor Elkaar-projecten stimuleren en ondersteunen initiatieven uit de samenleving gericht op: natuurlijk vergroenen. In 2024 zijn er in totaal 70.633 bomen geplant met de projecten Boomdeeldagen en Van zaadje tot boom. De 8 Groene Lopers hebben met de actie rondom waardplanten 885 plantpakketten uitgedeeld. Met onze bijeenkomsten en acties hebben we meer dan 11.000 inwoners bereikt uit verschillende doelgroepen: kinderen, jongeren, professionals, ouderen en Overijsselaren met afstand tot de natuur.
2. Het investeringsvoorstel voor het programma Natuur voor Elkaar is op 27 maart 2024 aangenomen door Provinciale Staten. Het provinciale programma Natuur voor Elkaar wordt uitgevoerd om 'natuur dichter bij de Overijsselaren te brengen'. Wij stelden het programmaplan vast, waarin per programmalijn de uitgevoerde projecten van 2024 zijn benoemd en een vooruitblik naar 2025 is geschetst. Vanaf 1 december 2024 is de nieuwe subsidieregeling voor maatschappelijke initiatieven beschikbaar gesteld, waarbij klimaat adaptieve maatregelen een belangrijk onderdeel vormen.

Financiële kleurscore



Financiële toelichting

Van het beschikbare budget in 2024 is ruim 90% besteed, het niet bestede deel schuiven wij door naar 2025. Daarnaast hebben wij voor de boomdeeldagen een bijdrage (circa € 100.000) ontvangen van de deelnemende gemeenten.
Wij hebben op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel besloten om de ruimte rekening houdend met de ontvangen gemeentelijke bijdrage, ad. € 220.000 onder prestatie 3.2.2 door te schuiven naar 2025.

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

220

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

Dit is wat wij doen

3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van mensen met natuur

Uit de Natuurdoelanalyses (NDA) van 2023 blijkt dat de huidige staat van de natuur in de Natura 2000 gebieden onvoldoende is. Stikstof wordt beschouwd als één van de belangrijkste factoren. Rijksregelingen voor mogelijkheden om stikstof te reduceren zijn in ontwikkeling. Wij combineren deze met aanvullende maatregelen vanuit de provincie zelf (3.3.1). De Nationale Parken richten zich op de bescherming en ontwikkeling van natuur en landschap en op het versterken van natuurgerichte recreatie. Wij ondersteunen deze ontwikkeling (3.3.2). We bevorderen natuurinclusief denken en werken, onder andere in de bouw en infrastructuur (3.3.3). Soms staan natuur en economische belangen op gespannen voet. Door het beheren van in het wild levende dieren, minimaliseren we economische schade (3.3.4). Ook bieden wij, onder voorwaarden, een tegemoetkoming in de schade. Wij bestrijden niet-inheemse planten en dieren die onze Overijsselse natuur bedreigen (invasieve exoten)(3.3.5).

Prestaties

3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstof

Acties 2024

1. Wij dragen bij aan de gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie van provincies voor het stikstofbeleid, waaronder een bijdrage voor het programma Aerius.
2. Wij werken nationale wetgeving en interprovinciale afspraken uit tot een passend Overijssels beleid op het gebied van stikstof. Voorbeelden hiervan zijn: ontwikkelen van beleidsregels, de uitvoering van bronmaatregelen en de verdeling van de stikstofruimte.
3. Wij ontwikkelen een beleidskader met duidelijke criteria voor een evenwichtige beoordeling van vergunningen.
4. Wij monitoren de reductie van stikstof in alle sectoren en brengen jaarlijks een rapportage uit.
5. Wij stimuleren innovatieve oplossingen/maatregelen om onder andere stikstof te reduceren (zie ook Agro&Food-programma).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

In 2024 hebben we via het Interprovinciaal Overleg (IPO) op meerdere fronten bijgedragen aan beeld -en beleidsvorming. O.a. legaliseren PAS-melders, de rekenkundige ondergrens, vergunningverlening en de aanpak piekbelasters kwamen aan de orde. Binnen de provincie hebben we daarnaast o.a. gewerkt aan het bespreken van een geborgde aanpak, intern en extern salderen, emissiearme stalsystemen en het verlengen van het opschorten van de vergunningverlening. Op uitzonderingen na is vergunningverlening als gevolg van gerechtelijke uitspraken niet mogelijk. Voor de uitzonderingen hebben we een afwegingskader ontwikkeld. In juli bespraken we een rapport over stikstof in andere sectoren besproken in GS

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Vrijval KvO middelen ivm looptijdeinde 31 december 2024:

Wij stellen u voor om het restantbudget van € 31.000 in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met een einde looptijd van 31 december 2024 vrij te laten vallen naar de algemene middelen. Deze wijziging is opgenomen onder kerntaak Overhead, financiering en Algemene dekkingsmiddelen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel Aanpak Stikstof

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Maurits von Martels

3.3.2 Nationale parken

Acties 2024
1. In het eerste kwartaal van 2024 leggen wij een voorstel aan PS over de inzet van Overijssel i.r.t. het rijksbeleid voor de nationale parken.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
Er is vertraging ontstaan op de genoemde actie door de late besluitvorming van het ministerie van LVVN over de ondersteuning van de Nationale Parken in Nederland. Naar verwachting begin Q2 2025 zullen we een voorstel aan PS voorleggen waarin we aangeven of en hoe de Parken ondersteund worden. Het ministerie heeft inmiddels voor 2025 en 2026 financiële ondersteuning geregeld.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
Het budget in de jaarschijf 2024 was bedoeld als leningfaciliteit voor de Nationale Parken. De parken hebben hier geen aanvraag voor ingediend omdat het ministerie van LVVN geld ter overbrugging van 2024 beschikbaar heeft gesteld. In de Monitor 2024-II hebben wij deze onderbesteding aangekondigd.

Statenvoorstellen en -besluiten
- Statenvoorstel Subsidieverzoeken Nationale Parken Weerribben-Wieden, Sallandse Heuvelrug en Twents Reggedal
- Statenbesluit Nationale Parken

Begrotingswijziging
- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Erwin Hoogland

3.3.4 Faunabeheer

Acties 2024
1. Wij verlenen, binnen de meerjarensubsidie 2021-2024, subsidie aan de Faunabeheereenheid (FBE).
2. Wij verlenen een meerjarensubsidie 2024-2029 aan de FBE.
3. Wij verlenen subsidie(s) aan de FBE voor het laten uitvoeren van onderzoeken naar populaties van specifieke soorten i.r.t. faunaschades en naar invloed van faunabeheer op andere natuurwaarden.
4. Wij betalen tegemoetkomingen in faunaschade conform beleidsregels.
5. Wij monitoren populaties van wilde dieren, in relatie tot het handhaven van een goede balans tussen natuurwaarden en hinder (vraatschade, ecologische schade, verkeersveiligheid).
6. Wij actualiseren indien nodig het beleid voor schade veroorzakende diersoorten, in overleg met de FBE en terreinbeherende organisaties.
7. Wij stellen een investeringsvoorstel op voor de inzet van de middelen die zijn opgenomen in het coalitieakkoord 2023-2027.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
1. De jaarschijf 2024 binnen de meerjarensubsidie hebben wij aan de FBE uitgekeerd. Hiermee heeft de FBE invulling gegeven aan de uitvoering van het faunabeheer.

2. De nieuwe meerjarensubsidie hebben wij nog nietbeschikt. Om de doelen te kunnen realiseren is de benodigde inzet door de FBE namelijk groter dan wij financieel hebben geraamd. Wij hebben hiervoor in december 2024 een voorstel gedaan in het investeringsvoorstel faunabeheer.
3. Er zijn diverse onderzoeken uitgevoerd. Deze zijn gebruikt voor onderbouwing van het faunabeheerplan en de aanvragen voor vergunningen die voor de uitvoering nodig zijn.
4. Tegemoetkomingen faunaschade zijn uitbetaald door BIJ12 conform onze beleidsregels.
5. De wildbeheereenheden voeren wettelijk verplichte tellingen uit, melden valwildslachtoffers en melden afschot data. BIJ12 stuurt externe partijen aan om schade te taxeren zodra agrariërs landbouwschade melden.
6. Op basis van monitoring, jurisprudentie en actuele ontwikkelingen heeft de FBE een nieuw Faunabeheerplan opgesteld voor de komende vijf jaar. Deze hebben wij direct na de zomer vastgesteld. Wij hebben u in december een investeringsvoorstel ter vaststelling aangeboden. U heeft dit voorstel in januari 2025 vastgesteld.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Tegemoetkoming faunaschade 2024:

De stijging van kosten voor vergoedingen van schade in de afgelopen jaren, heeft zich verder doorgezet in 2024. De aantallen ganzen zijn dit jaar redelijk stabiel gebleven, maar de gewasprijzen zijn gestegen, waardoor er sprake is van toegenomen gewasschade. Daarnaast zijn er door jurisprudentie beperkende voorwaarden ontstaan om schade te kunnen bestrijden. Het beschikbare budget in 2024 is met ruim € 100.000 overschreden.

PS wijziging: bijraming 2025 tbv afschaffing fauna-leges:

Op 13 november 2024 heeft u naar aanleiding van het statenvoorstel Actualisatie Belastingverordening 2025 een motie aangenomen over het afschaffen van de leges faunaschades. Deze motie is in januari 2025 verwerkt in het voorstel gewijzigde Belastingverordering 2025. Tevens is in dit voorstel de verwachte financiële gevolgen, ad. € 560.000 per jaar opgenomen. De dekking voor 2025 toegelicht onder prestatie 3.5.3, de dekking vanaf 2026 zal worden opgenomen in de P-nota 2026.

Wij stellen u voor om voor 2025 een extra budget op te nemen van € 560.000 onder prestatie 3.3.4 Faunabeheer. Dit bedrag wordt deels gedekt uit de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel en deels uit de Reserve afrekening ILG/pMJP (zie ook toelichting onder prestatie 3.5.3, begrotingswijziging vrijval is opgenomen onder kerntaak Overhead, financiering en Algemene dekkingsmiddelen.

Resultaatbestemming budget Wolvenschades:

Via de Motie gezamenlijke ambities 2023 - 2e tranche (PS23-000024) is een incidenteel budget van € 425.000 voor een subsidieregeling preventieve beschermingsmaatregelen wolvenschade beschikbaar gesteld. Deze regeling is in het tweede kwartaal 2023 uitgewerkt en opengesteld. Deze openstelling is verlengd naar 2024. Tijdens deze openstelling is vanaf het begin (2023) tot en met eind 2024 € 288.000 aan subsidies verleend. Daarnaast liggen er nog voor € 60.000 aan aanvragen die in 2024 zijn binnengekomen en in 2025 verleend zullen worden. Wij stellen u voor, om naast het bedrag van de liggende aanvragen, het totale restant budget door te schuiven naar 2025 waarmee de regeling voor 2025 verlengd kan worden. Bij de 2e monitor was een onderbesteding verwacht van circa € 200.000, de uiteindelijke onderbesteding is lager, namelijk € 137.000.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 137.000 middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2025 en toe te voegen aan prestatie 3.3.4 Faunabeheer van de begroting 2025.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Verkenning ganzenrustgebieden in Overijssel

- Aanpak invasieve soorten

Begrotingswijziging
- PS Begrotingswijziging
- Vooraankondiging resultaatbestemming

Lasten begrotingswijziging
560
Resultaatbestemming
137
Verantwoordelijk portefeuillehouder
Maurits von Martels

3.3.5 Invasieve exoten

Acties 2024
1. Wij bestrijden of beheersen schadelijke plant- en diersoorten die van nature niet in Nederland voorkomen.
2. Wij verstrekken subsidie voor de bestrijding of beheersing van invasieve exoten op basis van de prioritering uit het plan van aanpak Invasieve exoten Overijssel.
3. Wij voeren onderzoek uit of monitoren exoten waar weinig over bekend is en dragen nieuwe inzichten uit voor bestrijding of beheersing.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
1. Wij hebben subsidie verstrekt aan maatschappelijke partners (TBO's, waterschappen, gemeenten, particulieren) om invasieve exoten te bestrijden;
2. Wij zijn bezig met het formuleren van beleid met betrekking tot bestrijding van invasieve exoten in onze provinciale wegbermen, oevers en watergangen;
3. Wij zijn bezig met het opstellen van een website/ArcGis-Hub om met name gemeenten, maar ook waterschappen en TBO's uitgebreider te informeren over de bestrijding van invasieve exoten (handelingskaders, prioritering, brede communicatie).

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
LIFE project bestrijding exotische waterplanten:
Vanuit Europa is een LIFE-subsidie beschikbaar gesteld van € 4,3 miljoen voor de bestrijding van exotische waterplanten in het gebied Wieden / Weerribben, met als voorwaarde dat Overijsselse partners een cofinanciering beschikbaar stellen van 40% van de totale kosten (€ 7,2 miljoen). Bij de Perspectiefnota 2025 heeft u hiervoor € 400.000 beschikbaar gesteld voor de komende vijf jaar die ingezet wordt als cofinanciering.
Resultaatbestemming cofinanciering LIFE project:
Bij 2e Monitor was een onderbesteding van € 340.000 verwacht. Op basis van de definitief gerealiseerde bestedingen in 2024 is uiteindelijk € 330.000 aan cofinanciering niet ingezet. Wij stellen u een resultaatbestemming voor om de benodigde cofinanciering beschikbaar te houden voor de uitvoering van het LIFE project.
Wij stellen u voor om € 330.000 cofinancieringsbudget voor het LIFE project door te schuiven naar 2025 en toe te voegen aan prestatie 3.3.5.

Begrotingswijziging
- Vooraankondiging resultaatbestemming

Resultaatbestemming
330
Verantwoordelijk portefeuillehouder
Maurits von Martels

Dit is wat wij doen

3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem

Het Rijk is primair verantwoordelijk voor het landbouwbeleid. Het Rijk zet in op een transitie naar kringlooplandbouw. Dat vraagt ingrijpende veranderingen van agrarische bedrijven, terwijl het verdienmodel onder druk staat. Wij willen deze transitie waar mogelijk faciliteren en stimuleren. Tegelijkertijd spelen in het landelijk gebied meerdere grote opgaven die elkaar onderling beïnvloeden. De transitie naar kringlooplandbouw vraagt om grote investeringen en daarmee om een perspectief voor de lange termijn en helderheid over de rol van de provincie (3.4.1.). Ondertussen zetten we onze inzet op concrete handelingsperspectieven voort: met ons Agro & Food programma stimuleren we verduurzaming door innovaties en concrete initiatieven gericht op een duurzame, toekomstbestendige landbouw in de Agro & Food-keten te ondersteunen (3.4.2). Door het ondersteunen van herverkavelingsprojecten (3.4.3) helpen wij de sector te optimaliseren en bevorderen we de realisatie van andere opgaven in het landelijk gebied.

Prestaties

3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw

Acties 2024

1. Wij werken met partijen de afspraken uit die voortvloeien uit het Perspectief op de landbouw dat eind 2022 is vastgesteld. Dit doen we door het Perspectief op de landbouw door te ontwikkelen tot een landbouwvisie, als onderdeel van het PPLG.
2. Wij werken het Nationaal Strategisch Plan (NSP) als uitwerking van het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) uit in diverse regelingen en openstellingen.
3. Wij werken diverse instrumenten uit op basis van het Perspectief op de landbouw en op basis van de, bij 1 genoemde landbouwvisie, om de omschakeling naar een duurzame en toekomstbestendige bedrijfsvoering te bevorderen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Het Perspectief op de landbouw ontwikkelden we door tot een provinciale concept Landbouwvisie. In 2024 heeft er een externe consultatie plaatsgevonden met stakeholders. De Landbouwvisie zal in 2025 aan PS worden aangeboden.
Door het schrappen van het NPLG is een provinciaal PPLG document niet meer van toepassing. In Q1 van 2025 vindt een verkenning plaats over hoe de 3x3 ambities uit het PPLG Overijssel alsnog kunnen worden verwezenlijkt.
2. De volgende niet-grondgebonden openstellingen werden door het Expertisecentrum Europa in 2024 opengesteld conform de door GS vastgestelde budgetverdeling: LEADER, Kennis en Demonstratiebedrijven, Samenwerking European Innovation Partnership (EIP), Niet-productieve investeringen niet-landbouw (landschapselementen en waterdoelen) en Productieve investeringen Bedrijfsmodernisering. Daarmee is een grote stap gezet in het implementeren van het Nationaal Strategisch Plan van het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB).
3. De uitwerking van diverse instrumenten en regelingen die bijdragen aan de omschakeling naar een duurzame en toekomstbestendige bedrijfsvoering heeft plaats gevonden via het programma Agro & Food en de Maatregelpakketten van het PPLG. Verdere uitwerking van de Landbouwvisie en eventuele nieuwe beleidsinstrumenten komt na een besluit van PS hierover.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Resultaatbestemming voor deel van onderbesteding als gevolg van vertraging:
Vanuit het budget onder prestatie 3.4.1 hebben wij een onderzoeksproject Biologisch Bodembeheer van graslanden opgestart. Samen met de provincie Gelderland en provincie Drenthe is hiervoor langjarig onderzoek opgezet. De start van het project en en samenhangende besteding op prestatie 3.4.1 was voorzien in 2024. Dit is echter niet gelukt door vertraging in het opzetten van de samenwerking en de aanbesteding. De onderbesteding op dit budget kondigden wij aan in de Monitor 2024-II.
Wij stellen voor om een deel van het restantbudget 2024 van prestatie 3.4.1, ad. € 50.000, door te schuiven naar 2025.

Begrotingswijziging

- Vooraankondiging resultaatbestemming

Resultaatbestemming
50

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Maurits von Martels

3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food

Acties 2024

1. We stellen een uitvoeringsprogramma Agro&Food op voor de periode 2024-2027 binnen de kaders van het investeringsvoorstel.
2. We geven uitvoering aan het uitvoeringsprogramma Agro&Food in de periode 2024-2027. 2028 wordt gebruikt voor de afronding van het programma.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
In mei 2024 is het uitvoeringsprogramma Agro&Food 2024-2027 opgeleverd (actie 1) en in uitvoering gegaan (actie 2).
Met het uitvoeringsprogramma Agro&Food dragen we bij aan een toekomstbestendige Agro&Food sector en werken we tegelijkertijd aan de 3*3 aanpak landelijk gebied.
Met het Uitvoeringsprogramma Agro&Food stimuleren we de ontwikkeling en realisatie van voorbeeldprojecten, ketensamenwerkingen en een lerende omgeving, waarbij gewerkt wordt aan geheel nieuwe oplossingen en meer toegevoegde waarde.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Programma Agro & Food
Op het budget van € 2,1 miljoen is € 0,5 miljoen overgebleven. Het grootste deel van de onderschrijding zit op de subsidieregeling stimuleren toekomstbestendige en duurzame Agro & Food. In 2024 zijn hiervoor nog geen aanvragen toegekend vanwege de korte tijd tussen opstelling regeling en jaarafsluiting. Er zijn al wel aanvragen binnengekomen die naar verwachting in 2025 worden toegekend. Daarom hebben we besloten om deze middelen door te schuiven naar 2025.
Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,5 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 3.4.2 van de begroting 2025.

Statenvoorstellen en -besluiten
Bijlage 21 Statenvoorstel Investeringsvoorstel AgroFood (3).pdf
Statenvoorstel Investeringsvoorstel Agro&Food Overijssel 2024-2027
Besluit nr. PS24-000236

Begrotingswijziging
- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging
500

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Gert Harm ten Bolscher

3.4.3 Landbouwstructuurversterking

Acties 2024
1. Wij voeren het lopende landinrichtingsproject Blokzijl-Vollenhove uit en ronden het landinrichtingsproject Staphorst af.
2. Wij ondersteunen de lopende vrijwillige planmatige kavelruilprojecten via subsidie en het Revolving Fund.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
1. Met de aktepassering in 2021 resp. 2022 is de ruilverkaveling Staphorst en die van Blokzijl-Vollenhove inhoudelijk afgerond. Beide projecten zitten nu in de laatste wettelijke fase, de zogenaamde procedure Lijst der Geldelijke Regelingen. Beroepsprocedures zijn afgerond. Inmiddels ligt er een cassatieberoep bij de Hoge Raad, inzake Staphorst en deze optie staat nog open voor project Blokzijl-Vollenhove. De financiële afwikkeling verwachten we uiterlijk in 2025 af te ronden.
2. De vrijwillige kavelruilprojecten zijn in 2024 afgerond. Uw motie voor project Twentse Maat werken wij verder uit, zodat deze een doorstart kan krijgen.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
Toelichting resultaat Revolving Fund (prestatie 3.4.3):
Voor het realiseren van landbouwdoelen hebben wij in 2002 het Revolving Fund ingesteld. Als gevolg van het opheffen van Dienst Landelijk Gebied (DLG) zijn de gronden in het Revolving Fund in 2014 juridisch overgedragen aan de provincie waardoor het Revolving Fund in 2014 is gewijzigd van een financieringsfonds naar een grondvoorraadpositie. Financieel uitgangspunt van het Revolving Fund is dat dit een meerjarig budgettair neutraal resultaat oplevert voor de provincie. Het resultaat over de jaren kan echter wel fluctueren. Zo is in de afgelopen jaren (2014-2023) een positief resultaat gerealiseerd van € 1,205 miljoen.
Op basis van aan- en verkopen is in 2024 een positief resultaat gerealiseerd van € 50.000. Dit positieve resultaat maakt onderdeel uit van het jaarrekeningresultaat.
Resultaat landinrichtingsprojecten (dekking Kwaliteit van Overijssel budget):
Van het beschikbaar budget (€ 250.000) voor de afronding van landinrichtings projecten in 2024 is gesaldeerd € 204.500 (lasten € 293.000 -/- baten € 88.500) besteed. Het niet bestede deel, ad. € 45.500, hebben wij doorgeschoven naar 2025
Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 3.4.3 € 45.500 doorgeschoven naar 2025.
Extra kosten Landinrichtingsproject Staphorst:
Zoals bij eerdere P&C documenten (laatst bij de 1e Monitor 2024) gemeld is het de verwachting dat het beschikbare budget voor het landinrichtingsproject Staphorst mogelijk onvoldoende zal zijn. Er wordt momenteel een tekort verwacht van circa € 0,25 - € € 0,5 miljoen. Bij de 1e monitor 2024 hebben wij dit uitgebreider toegelicht. Binnen de Reserve Afrekening ILG/pMJP hebben wij middelen gereserveerd om een eventuele overschrijding te dekken.

Begrotingswijziging
- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging
46
Verantwoordelijk portefeuillehouder
Maurits von Martels

Dit is wat wij doen

3.5 Ontwikkelen: Transitie naar een toekomstbestendig landelijk gebied

In het programma Ontwikkelopgave Natura 2000 werken we aan het herstel van de biodiversiteit door de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (3.5.1). We nemen in 24 natuurgebieden maatregelen om de natuur te behouden, herstellen en versterken. Elk van de 24 Natura 2000-gebieden is uniek en heeft specifieke maatregelen nodig voor behoud en herstel van biodiversiteit. Dit doen we samen met onze partners: natuurorganisaties, landbouworganisaties, waterschappen en gemeenten. Met aanvullende Rijksmiddelen uit het Programma Natuur nemen we extra maatregelen om het natuurherstel te versnellen en zo eerder weer (economische) ontwikkelingen mogelijk te maken.
Om de klimaatverandering tegen te gaan, moet de uitstoot van broeikasgassen in het Veenweidegebied worden teruggedrongen. Dat heeft gevolgen voor de hier gevestigde agrarische bedrijven. Voor het Veenweidegebied maken we met de huidige gebruikers een gebiedsprogramma waarin de opgaven voor dit gebied in onderlinge samenhang worden uitgewerkt (3.5.2).
De Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof (GGA Stikstof) is daarmee als afzonderlijk onderdeel vervallen. Sinds de uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 over het Programma Aanpak Stikstof is duidelijk dat we geen hypotheek op de toekomst mogen nemen met betrekking tot de stikstofgevoelige natuur. Op basis van deze uitspraak heeft het Rijk specifiek beleid ontwikkeld. De uitvoering hiervan loopt vertraging op. In Overijssel zijn we in 2023 geconfronteerd met handhavingsverzoeken bij PAS-melders. Dit heeft voor een aantal bedrijven geleid tot een zeer gespannen situatie. Het uitvoeringsprogramma PAS-melders wordt in 2024 gecontinueerd (3.5.4).
Eind 2020 is door het ministerie LNV en de provincies een landelijke bossenstrategie opgesteld. Elke provincie werkt deze strategie uit in een provinciale bossenstrategie. In de Bossenstrategie richten we ons op biodiversiteitsdoelen én klimaatdoelen (vastlegging CO2). We geven prioriteit aan “boscompensatie”, het realiseren van nieuwe bossen om de bomenkap die nodig is in het kader van het herstel van onze natuurgebieden te compenseren (3.5.5). De andere onderdelen van de bossenstrategie geven we vorm in samenhang met het PPLG. Voor de bossenstrategie wordt een Statenvoorstel geschreven.
De Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) schrijft voor dat Gedeputeerde Staten vóór 1 juli 2023 een provinciaal gebiedsplan Wsn voorlegt aan de minister voor Natuur en Stikstof. In 2023 hebben we een concept Provinciaal Programma Landelijk Gebied opgesteld waarin de aanpak van natuurherstel, de uitvoering van de Kader Richtlijn Water, klimaatmaatregelen en de reductie van stikstof centraal staan en in samenhang worden opgepakt (3.5.6). Leefbaarheid van het landelijk gebied en toekomstperspectief voor de agrarische sector zijn daarbij overkoepelende doelstellingen van het programma. We zullen het concept programma definitief maken, waarna we ons tot het Rijk zullen wenden voor voldoende middelen voor de uitvoering van het programma. De uitvoering van het programma pakken wij, in samenwerking met onze partners, inwoners en ondernemers in gebiedsprocessen.

Prestaties

3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland

Acties 2024

1. Wij hebben voor 24 (deel)gebieden binnen Natura-2000 de (voor)ontwerp ruimtelijke plannen voor de externe maatregelen afgerond.
2. Wij werken voor 6 Natura-2000 gebieden aan de feitelijke uitvoering van de externe maatregelen en hebben voor 15 (deel)gebieden de externe maatregelen afgerond.
3. Binnen de Natura-2000 werken wij in 16 (deel)gebieden aan de feitelijke uitvoering van de interne maatregelen en hebben voor 20 (deel)gebieden de interne maatregelen afgerond.
4. Wij stimuleren de afronding van de verbetervoorstellen als onderdeel van het NNN en hebben de knelpunten in de voortgang inzichtelijk.
5. Wij voeren in alle gebieden gesprekken over schadeloosstelling met de grondeigenaren die geraakt worden door de uitvoering van de herstelmaatregelen.
6. Wij realiseren de aanvullende natuurherstelmaatregelen die met het Rijk zijn afgesproken in het kader van het Programma Natuur.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1: Eind 2024 zijn voor 22 (deel)gebieden de (ontwerp) ruimtelijke plannen vastgesteld. Door uitstel van besluitvorming over het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) voor de gebieden Achter de Voort, Agelerbroek en Voltherbroek, loopt de planning achter en vertraagt dit ook de besluitvorming voor de andere twee gebieden.
Actie 2: Voor de externe maatregelen hebben we eind 2024 de feitelijke uitvoering afgerond in 15 deelgebieden en loopt de fysieke uitvoering in 6 gebieden.
Actie 3: Voor de interne maatregelen loopt in 19 gebieden de uitvoering, deels inrichting en deels beheermaatregelen. Verder zijn voor de interne maatregelen de inrichting- en beheermaatregelen eind 2024 afgerond in 21 (deel)gebieden.
Actie 4: De knelpunten zijn onderzocht met de partners. Dit heeft erin geresulteerd dat gerealiseerde hectares nieuwe natuur onder NNN ondergebracht kunnen worden. Er is nu ca 425 ha gerealiseerd en 62 ha onderhanden van de totale opgave van 500 ha. Bij één verbetervoorstel moet de inrichting nog plaatsvinden. De overige verbetervoorstellen kunnen als afgerond worden beschouwd.
Actie 5: De onderhandelingen met de grondeigenaren lopen en resulteren in overeenkomsten.
Actie 6: Wij geven invulling aan de natuurherstelmaatregelen die met het Rijk zijn afgesproken in het kader van het Programma Natuur.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Er zijn minder middelen onttrokken aan de Uitvoeringsreserve-NatuurNetwerk Nederland dan begroot. De bestedingen bij de uitvoering van de maatregelen zijn lager, doordat de voortgang in de gebieden achterblijft bij de verwachtingen. Onder andere de langere procedures om daadwerkelijk te kunnen starten met de uitvoering zijn hier een oorzaak van.
Tegelijk zijn de baten hoger dan begroot, door een hogere opbrengst van gronden die verkocht zijn.
Er is een beschikking aangevraagd en van het Rijk ontvangen voor het Programma Natuur fase II. Deze middelen zijn uitgekeerd in de vorm van een Specifieke Uitkering en worden in de komende jaren ingezet.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenbesluiten over EHS/Ontwikkelopgave Natura 2000:

- Samen verder aan de slag met de EHS
- Besluit decentralisatie natuurbeleid - Natuurpact ontwikkeling en beheer van natuur in Nederland - Advies Commissie-Jansen 2 - Bestuursovereenkomst grond

- Besluit addendum kerntakenbegroting 2014
- Besluit uitvoeringsreserve EHS

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel

Acties 2024

1. Wij werken, samen met de andere overheden en maatschappelijke partners, aan een integraal toekomstperspectief voor het gebied. De Gebiedsagenda stikstof (GGA Stikstof) en de Regionale Veenweidestrategie (Klimaatakkoord) zijn hier onderdeel van.
2. Wij herijken de opgaven en het gebiedsproces op basis van de doelen en kaders van het Nationaal Programma voor het Landelijke Gebied en de doorvertaling daarvan in het Provinciaal Programma voor het landelijk gebied en het bijbehorende Gebiedsprogramma Noordwest Overijssel.
3. Wij investeren in kennis, onderzoek en pilots voor de reductie van CO2 uitstoot en het remmen van de bodemdaling. Wij maken samen de andere overheden en maatschappelijke partners een Regionale Veenweidestrategie 2.0 die vervolgens wordt opgenomen als een maatregelpakket binnen het PPLG Overijssel.
4. Wij besteden de rijksmiddelen van de specifieke uitkering Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland (IBP-VP) aan de met het rijk afgesproken projecten van onszelf en de andere gebiedspartners. Het gaat om projecten voor het tegengaan van bodemdaling, het vasthouden van CO2 en het versterken van landbouw, natuur en toerisme.
5. Wij besteden de rijksmiddelen uit de specifieke uitkering Impuls Veenweiden conform de afspraak met het rijk aan de aankoop en vernatting van landbouwgronden binnen de bestaande plannen voor de uitwerkingsgebieden N2000. Aanvullend kunnen we (op vrijwillige basis) grond of bedrijven in het veenweidegebied aankopen als hefboom voor het gebiedsproces.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Ad actie 1:
In de Bestuurlijke Regiegroep NW Overijssel is besloten geen apart toekomstperspectief op te stellen voor NW Overijssel. Dit wordt opgenomen binnen de Nieuwe Omgevingsvisie en het TvOP (Toekomst voor Ons Platteland).
Ad actie 2:
Deze actie is uitgevoerd maar niet meer actueel door het stopzetten van het NPLG (Nationaal programma landelijk gebied). We wachten op de uitwerking van de nieuwe koers van het Rijk. Deze nieuwe koers voor het landelijk gebied is ook voor de Veenweideopgaaf gebaseerd op doelsturing en gebiedsspecifieke maatregelen. Mede door alle ontwikkelingen is het niet gelukt om de Regionale Veenweidestrategie 2.0 (RVS) vast te stellen in 2024. We richten ons de komende anderhalf jaar op het opstellen van de RVS en de bijbehorende besluitvorming, inclusief de uitwerking van de nieuwe landelijke koers. Hiervoor is het noodzakelijk om de financiële middelen door te zetten in 2025.
Ad actie 3:

In het rapport Bouwstenen Veenweidestrategie is specifieke kennis over veenweide in NW Overijssel uitgewerkt. Eén van de aanbevelingen uit het rapport Bouwstenen Veenweidestrategie 2.0 is om meer praktijkproeven te doen in de verschillende deelgebieden. Dit omdat de veenweidesituatie in NW Overijssel nogal verschillend is en specifiek. In verschillende gebiedsprocessen TvOP zien we nu diverse proeven ontstaan. Er loopt een proef "overlagen" en "grondkeren" evenals een proef "greppelinfiltratie". We hebben al de nodige ervaring met "waterinfiltratiesystemen" en "boeren op hoogwater en veen". Met deze proeven gaan we door met de monitoring ervan.
Ad actie 4; Het proces loopt, maar niet alle verwachte aanvragen zijn ingediend en financieel beschikt. De SPUK loopt tot en met 2025.
Ad actie 5; Voor de Impulsgelden is uitstel gevraagd en gekregen voor de einddatum van de bestedingen van 2 jaar (nu eind 2027). Met middelen uit de Impulsgelden is de subsidieaanvraag Jump voor het Veeninnovatiecentrum gehonoreerd. De overige middelen uit deze SPUK worden in overleg met de Ontwikkelopgave Natura 2000 besteed.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Verlenging looptijd Kwaliteit van Overijssel (KvO)-budget Veenweide:
Zoals inhoudelijk toegelicht is de oplevering van de Regionale Veenweidestrategie 2.0 niet gerealiseerd. In het PS besluit (2022/1103060) van 6 april 2022 op het investeringsvoorstel is opgenomen dat de KvO middelen beschikbaar blijven totdat de Regionale Veenweidestrategie is opgesteld.
Daarom stellen wij voor om het looptijdeinde van het KvO budget te verlengen van 31 december 2024 naar 31 december 2026.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel Gebiedsgerichte aanpak Noordwest Overijssel en besluit (besluit PS 30 maart 2022)

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Maurits von Martels

3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten

Acties 2024

1. Wij handelen de jaarbijdrage Groenfondsleningen (via het Nationaal Groenfonds en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) ten behoeve van particuliere natuurrealisatie (SKNL) administratief af.
2. Wij handelen de subsidieregeling Tender Particuliere Natuurrealisatie, gericht op het realiseren van 70 ha nieuwe natuur, administratief af.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
1. De jaarlijkse aflossing Groenfondsleningen heeft plaatsgevonden.
2. Naar aanleiding van laatste beschikking die in 2023 (vanuit de Tender Particuliere Natuurrealisatie) is verleend is eind 2024 de kwalitatieve verplichting notarieel vastgelegd. Uitbetaling van deze afwaardering en resterende uitvoering en afrekening van nog lopende projecten vindt de komende twee jaren plaats.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
PS wijziging: dekking tbv afschaffing fauna-leges:

Op 13 november 2024 heeft u naar aanleiding van het statenvoorstel Actualisatie Belastingverordening 2025 een motie aangenomen over het afschaffen van de leges faunaschades. Deze motie is in januari 2025 verwerkt in het voorstel gewijzigde Belastingverordering 2025. Tevens is in dit voorstel de verwachte financiële gevolgen, ad. € 560.000 per jaar, van de extra kosten opgenomen en de financiële dekking hiervan. Ter dekking van 2025 is besloten om € 350.000 te laten vrijvallen uit de uitvoeringsreserve KvO en € 210.000 uit de Reserve afrekening ILG/pMJP. Deze vrijval is verwerkt onder kerntaak Overhead, Financiering en Algemene dekkingsmiddelen.

PS wijziging: Particulier natuurontwikkeling en Tender particuliere natuurrealisatie:

Bij de 1e Monitor 2016 is besloten om € 6 miljoen van de middelen voor particuliere natuurontwikkeling in te zetten voor de Tender nieuwe particuliere natuuraanleg en beheer. In de begroting 2024 en in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel is hiervoor € 390.000 opgenomen ca beschikbaar. Van de ingediende aanvragen, beschikkingen en afwaarderingen, waaronder ook uitfinanciering van eerder toegekende beschikkingen, is in 2024 € 114.000 gerealiseerd. Om aan het restant van de verplichtingen te kunnen voldoen, stellen wij u voor om het resterende budget, ad. € 276.000, door te schuiven naar 2025. Daarvoor vragen wij u tevens een looptijdverlening van het KvO budget tot en met eind 2025.

Wij stellen u voor om de looptijd van het KvO budget te verlengen naar eind 2025 en het restant budget 2024, ad. € 276.000, door te schuiven naar 2025 en toe te voegen aan prestatie 3.5.3.

Begrotingswijziging

- PS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

276

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

3.5.4 Aanpak PAS melders

Acties 2024

1. Wij geven uitvoering aan de Aanpak van de PAS-melders
2. Afronden MGA-1 (Opkoopregeling veehouderijen)

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Het legaliseren van PAS-melders met een vergunning met extern salderen is vrijwel niet mogelijk. In de Brief van GS over stand van zaken PAS-melders Provincie Overijssel hebben wij u hierover bericht. Sinds de uitspraak van de Raad van State van 18 december 2024 geldt ook een vergunningplicht voor intern salderen en is oplossingen vinden nog moeilijker geworden.
2. In 2024 is het laatste MGA1-dossier inhoudelijk afgerond. In totaal zijn met de MGA1 6 veehouderijbedrijven in Overijssel gestopt. De afhandeling van de SPUK volgt in 2025.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

PAS melders:

Het legaliseren van PAS melders is een complex traject. Eind 2024 is van het Rijk een specifieke uitkering ontvangen om provinciale regelingen op te zetten voor het legaliseren van PAS-melders. Wij hebben hiervoor eind december regelingen gepubliceerd, waarvoor de aanvragen in 2025 ingediend kunnen worden. Mede hierdoor was de besteding in 2024 beperkt.

Er zijn wel middelen ingezet om af te kunnen zien van handhaving van de PAS-melders, door het verlengen van een bemestingsverbod op verpachte gronden van de provincie. De lasten van dit verbod bestaan uit een lagere pachtopbrengst en hogere kosten voor toezicht en handhaving. Het Rijk heeft een bijdrage in de lasten gedaan van € 0,95 miljoen.

Proceskosten opkoopregeling Veehouderij (KvO):

De proceskosten van de opkoopregeling veehouderij moeten conform de rijksregeling provinciaal gefinancierd worden. De realisatie 2024 sluit € 21.500 hoger ten opzichte van begroot. Binnen de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel (U-KvO) is nog voldoende budget om deze overschrijding te dekken in 2024. Het het restant budget in de U-KvO, ad. € 132.000, valt bij het jaarverslag 2024 vrij naar de algemene middelen, deze wijziging is opgenomen onder de kerntaak Overhead, financiering, algemene dekkingsmiddelen.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 3.5.4 € 21.500 extra onttrokken aan de voor deze prestatie beschikbare middelen in deze reserve. Daarnaast stellen wij u voor om de restant middelen, ad. € 132.000, te laten vrijvallen uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Deze wijziging is opgenomen onder kerntaak Overhead, financiering en Algemene dekkingsmiddelen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof
- Statenbesluit Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof
- Investeringsvoorstel Aanpak Stikstof

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels en Gert Harm ten Bolscher

3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie

Acties 2024

1. Wij zetten de realisatie van 60 hectare bos voort, die in 2021 is gestart. Wij starten in samenwerking met inwoners met de realisatie van de volgende 110 hectare compensatie-bos zoals in 2022 is vastgesteld.
2. Wij leveren de Overijsselse inbreng in de landelijke uitwerking en uitvoering van de bossenstrategie.
3. Wij vragen een nieuwe subsidie aan bij het rijk voor de realisatie van bos.
4. Wij stimuleren het planten van bomen door inwoners, bedrijven, partners en maatschappelijke organisaties in het kader van het Actieplan 1,1 miljoen bomen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Voor de realisatie van aanplant op de ca. 40 ha eigen gronden zitten wij in de laatste fase van het ruimtelijk ordeningsproces.
   Voor de aanplant van bos op gronden van derden is de subsidieregeling "Meer Bos in Overijssel' opengesteld. Hiervoor zijn er voldoende aanvragen die kunnen leiden tot een beschikking. Het proces om tot daadwerkelijke realisatie te komen is complex. Dit heeft verschillende redenen; stijgende prijzen, ruimtelijke ordening procedures van gemeenten en maatschappelijke weerstand tegen de inzet landbouwgronden voor andere functies. Op basis van de beschikte en in behandeling zijnde subsidieaanvragen kan 200 ha. bos kunnen worden aangeplant. Tot op heden is hiervan ca. 20 ha. gerealiseerd.
2. Wij nemen deel aan diverse overlegstructuren in het kader van de landelijke bossenstrategie, zowel op bestuurlijk als coördinerend/uitvoerend vlak. Wij brengen in de overleggen onze ervaringen in en leren van ervaringen van andere Provincies.

3. Eind 2024 hebben wij een specifieke uitkering ontvangen van € 68 miljoen. Deze middelen zijn ontvangen om de gekapte bossen, ten behoeve van de Natura2000-opgave, elders in de provincie te compenseren.
4. Ook in 2024 hebben wij het planten van bomen gestimuleerd. De 1,1 miljoenste boom is in januari 2025 geplant.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Lagere realisatie en doorschuiven SPUK middelen boscompensatie:

In 2024 is van de totale besteding voor € 7,8 miljoen beschikt voor boscompensatie, daarnaast is € 0,4 miljoen ingezet voor proceskosten. Eind 2024 zijn nog veel aanvragen in behandeling (voor ruim € 8 miljoen). De verwachting, bij de monitor II, dat een groot deel hiervan dit boekjaar zou zijn afgerond is niet uitgekomen. Het ontvangen van aanvullende informatie duurt langer dan verwacht. Het resterende SPUK budget van 2024, ad. € 5,5 miljoen, voegen we toe aan de begroting van 2025.

Wij hebben besloten om van het resterende SPUK budget 2024 voor boscompensatie, € 5,5 miljoen door te schuiven naar 2025 en toe te voegen aan prestatie 3.5.5. Tevens verhogen wij de baten (onttrekking vanuit de SPUK) in 2025 met hetzelfde bedrag.

Vrijval KvO middelen ivm loopteinde 31 december 2024:

Zoals inhoudelijk toegelicht is in 2024 actieplan gerealiseerd. Wij stellen u voor om de resterende middelen, ad. € 2.000, in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met een einde looptijd van 31 december 2024 vrij te laten vallen naar de algemene middelen. Deze wijziging is opgenomen onder kerntaak Overhead, financiering en Algemene dekkingsmiddelen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenbrief Actieplan 1,1 miljoen bomen
- Gezamenlijke bossenstrategie Rijk en provincies

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

5500

Lasten begrotingswijziging

5500

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied

Acties 2024

1. Wij stellen het definitieve Provinciaal Programma Landelijk Gebied op, op basis van lopende trajecten en programma's.
2. Wij brengen in beeld wat de impact is van de maatregelen op sociaal-economische vlak.
3. Wij actualiseren de gebiedsdossiers en het uitvoeringsprogramma drinkwaterwinningen Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore



Inhoudelijke toelichting

1. Met het vervallen van het NPLG medio 2024 is ook de vaststelling van het PPLG gestopt. Overijssel heeft in oktober een Specifieke uitkering ontvangen voor de uitvoering van Maatregelpakketten. Daarmee is de focus verschoven naar drie pijlers: 1. brede integrale aanpak (landbouw, sociaal economisch en veiligheid), 2. proeftuinen en gebiedsprocessen (koplopers) en 3. opbouw grondpositie (dit is geld voor de afwaardering van landbouw grond). Per brief bent u recent geïnformeerd over het vervolg van PPLG en de voorgestelde aanpak van het landelijk gebied (D2024-11-015215).
2. In 2024 is de Sociaaleconomische impactanalyse (SEIA) voor Overijssel uitgevoerd. Met de gebiedstafels is daarnaast geïnventariseerd wat de verwachte impact zou zijn van de oorspronkelijke PPLG maatregelen op de brede welvaartsthema's en is dit getoetst aan de hand van kwantitatief onderzoek. Gebleken is dat de geplande maatregelen een positieve impact zouden hebben op natuur, milieu en de fysieke gezondheid. Een mogelijk negatieve impact was er op het mentaal welzijn van de agrarische ondernemer en het gezin, de verhoogde kans op ondermijning door de vrijkomende agrarische bebouwing en een verslechtering van de werkgelegenheid in de agrofood sector. Deze resultaten hebben als input gediend voor de aangevraagde middelen via de Specifieke uitkering Maatregelpakketten binnen pijler 1 (zie punt 1).
3. In 2024 hebben we samen met de gebiedspartners de restopgaven van de gebiedsdossiers vertaald naar mogelijke maatregelen voor het uitvoeringsprogramma drinkwaterwinningen Overijssel. Daarbij zijn de mogelijke maatregelen en het doelbereik bepaald. In werksessies is gewerkt aan het creëren van draagvlak. Vervolgens is een uitvoeringsprogramma opgesteld.

Financiële kleurscore



Financiële toelichting

Wij hebben in 2024 een tweetal specifieke uitkeringen (SPUK's) van het Rijk ontvangen. Een deel van de middelen is ingezet om de gehele voorfinanciering van de provincie te dekken. Het grootste gedeelte is nog beschikbaar voor de uitvoering van de maatregelpakketten in de komende jaren.

Resultaatbestemming van de ontvangen Rijksmiddelen (december circulaire) voor de indirecte uitvoeringskosten van de maatregelpakketten:

Via de december circulaire van het provinciefonds 2024 heeft het Rijk een decentralisatie uitkering verstrekt voor de dekking van de indirecte lasten die nodig zijn om de maatregelpakketten te realiseren. Op basis van een landelijke verdeling, gekoppeld aan de opgaven ten aanzien van de beleidsdoelen op natuur (inclusief stikstof), klimaat en stikstof, hebben wij € 6,7 miljoen ontvangen.

De middelen van de SPUK-maatregelpakket hebben een uitvoeringsperiode van 4 jaar, met een mogelijkheid om een verlenging van 4 jaar aan te vragen. De indirecte lasten van de uitvoering zullen dan ook over meerdere jaren genomen worden. De middelen worden ingezet voor de indirecte lasten, waaronder het programmateam, om de maatregelpakketten uit te voeren en een passende verantwoording hierover te kunnen afleggen. Het voorstel is om de middelen toe te voegen aan de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel en te koppelen aan prestatie 3.5.6. Om de indirecte lasten in 2025 te kunnen dekken is het nu ook nodig om € 1,3 miljoen toe te voegen aan de begroting 2025.

Resultaatbestemming - toevoeging middelen aan UKvO:

Onder kerntaak Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen stellen wij voor om de ontvangen decentralisatie uitkering, ad € 6,7 miljoen toe te voegen aan de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel en te koppelen aan prestatie 3.5.6 voor de indirecte uitvoeringskosten van de SPUK Maatregelpakketten met een looptijdeinde van eind 2028.

GS besluit jaarschijf 2025 - indirecte uitvoeringskosten:
Onder voorbehoud van goedkeuring van bovenstaande wijziging hebben wij besloten om vanuit de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel een bedrag van € 1,3 miljoen toe te voegen aan de begroting 2025 om de indirecte uitvoeringskosten van de SPUK Maatregelpakketten te dekken onder prestatie 3.5.6.
Vrijval Kwaliteit van Overijssel budget uit 2023:
Zoals bij de 2e monitor 2024 aangekondigd stellen wij u voor om de Kwaliteit van Overijssel middelen die via de resultaatbestemming in 2023 € 645.000 beschikbaar zijn gesteld voor 2024 en bestemd zijn voor de uitvoering van de pilot KPi's op biodiversiteit en voor jaargrens overstijgende subsidies vrij te laten vallen. Daarnaast hebben wij vanuit het Kwaliteit van Overijssel budget € 275.000 extra kunnen overboeken naar de rijksbudgetten. Totaal kan een bedrag van € 920.000 vrijvallen uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Deze wijziging hebben wij opgenomen onder kerntaak Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen.
Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel PPLG 2023
- Besluit - Investeringsvoorstel PPLG 2023

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging
1300
Verantwoordelijk portefeuillehouder
Maurits von Martels

Risico's

Gebrek aan duidelijke koers van het Rijk vertraagt transities in het landelijk gebied
Er is vanuit het Rijk nog geen heldere koers voor de transities in het landelijk gebied die nodig zijn om (harde) doelen op het gebied van onder andere natuur, water en klimaat te halen. Dat leidt tot onrust in de samenleving. Door de recente rechtelijke uitspraken (intern salderen, Greenpeace) is het perspectief nog lastiger geworden. Bestuurlijke besluiteloosheid leidt tot stagnatie (in de uitvoering) en heeft financiële consequenties.
Onzeker rijksbeleid leidt tot wettelijke taken zonder financiële dekking
Geen dekking voor wettelijke taken. De genoemde onzekerheid die er is over het rijksbeleid op het gebied van natuur, en de rol van de provincie daarin, kan voor ons eveneens leiden tot taken en verantwoordelijkheden zonder financiële dekking.
Aflopen legalisatietermijn PAS-melders vergroot druk op handhaving
Eind februari 2025 loopt de wettelijk vastgelegde termijn voor het legalisatieprogramma van PAS melders af. Na 3 jaar hebben we door het uitblijven van generieke maatregelen door het Rijk, nog een voortgang geboekt. Mede door het schrappen van de financiering van de NPLG is er ook nog geen zicht op legalisatie. Op dit moment zijn we alle PAS melders aan het bezoeken. Helaas hebben we geen oplossingen maar wel een luisterend oor. Dat wordt gewaardeerd.
Mede door het aflopen van het legalisatieprogramma verwachten we een stroom van intrekkings- en handhavingsverzoeken. De eerste Woo verzoeken om dit voor te bereiden zijn ontvangen. In de perspectiefnota is voor de jaren 26 t/m 28 extra geld gevraagd om de uitvoering van dit dossier voort te kunnen zetten.

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
Lasten					
03. Vitaal platteland					
3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit					
3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap	**501**	**0**	**501**	**498**	**3**
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	**1.913**	**400**	**2.313**	**1.807**	**506**
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	**320**	**60**	**379**	**372**	**7**
3.1.4 Beheer natuurterreinen	**24.898**	**-136**	**24.762**	**23.020**	**1.743**
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	**4.165**	**796**	**4.961**	**2.769**	**2.192**
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	**569**	**3.343**	**3.912**	**1.823**	**2.089**
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	**879**	**299**	**1.178**	**804**	**374**
Totaal 3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	**33.246**	**4.762**	**38.008**	**31.094**	**6.914**
3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur					
3.2.1 Beheer landschap	**937**	**1.018**	**1.955**	**2.001**	**-45**
3.2.2 Projecten die een natuurinclusieve samenleving bevorderen	**687**	**1.018**	**1.705**	**1.581**	**125**
Totaal 3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur	**1.624**	**2.036**	**3.661**	**3.581**	**79**
3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van natuur en economie					
3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstof	**1.214**	**200**	**1.414**	**1.321**	**93**
3.3.2 Nationale parken	**0**	**250**	**250**	**0**	**250**
3.3.4 Faunabeheer	**2.797**	**1.000**	**3.797**	**3.693**	**105**
3.3.5 Invasieve exoten	**624**	**1.048**	**1.672**	**1.305**	**367**
Totaal 3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van natuur en economie	**4.635**	**2.498**	**7.133**	**6.318**	**815**
3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem					
3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw	**214**	**0**	**214**	**117**	**97**
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	**0**	**2.461**	**2.461**	**2.036**	**425**
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	**0**	**250**	**250**	**270**	**-20**

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
Totaal 3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	**214**	**2.711**	**2.925**	**2.423**	**502**
3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave, Veenweideprogramma, Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof, Bossenstrategie					
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	**60.607**	**-13.960**	**46.647**	**44.275**	**2.372**
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	**0**	**4.955**	**4.955**	**4.243**	**712**
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	**3.763**	**1.132**	**4.895**	**4.474**	**420**
3.5.4 Aanpak PAS melders	**0**	**2.000**	**2.000**	**103**	**1.897**
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	**0**	**14.018**	**14.018**	**8.254**	**5.764**
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	**0**	**9.148**	**9.148**	**8.192**	**948**
Totaal 3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave, Veenweideprogramma, Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof, Bossenstrategie	**64.370**	**17.292**	**81.661**	**69.541**	**12.112**
3.66 Totaal personeelsgebonden kosten					
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**14.494**	**1.160**	**15.654**	**15.645**	**9**
Totaal 3.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**14.494**	**1.160**	**15.654**	**15.645**	**9**
Totaal 03. Vitaal platteland	**118.583**	**30.459**	**149.042**	**128.602**	**20.432**
Totaal Lasten	**118.583**	**30.459**	**149.042**	**128.602**	**20.432**
Baten					
03. Vitaal platteland					
3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit					
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	**707**	**0**	**707**	**530**	**176**
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	**0**	**0**	**0**	**2**	**-2**
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	**0**	**2.506**	**2.506**	**1.434**	**1.071**
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	**0**	**150**	**150**	**173**	**-23**
Totaal 3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	**707**	**2.656**	**3.362**	**2.140**	**1.222**
3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur					
3.2.2 Projecten die een natuurinclusieve samenleving bevorderen	**0**	**0**	**0**	**97**	**-97**
Totaal 3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur	**0**	**0**	**0**	**97**	**-97**

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van natuur en economie					
3.3.5 Invasieve exoten	**0**	**715**	**715**	**722**	**-7**
Totaal 3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van natuur en economie	**0**	**715**	**715**	**722**	**-7**
3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem					
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	**0**	**339**	**339**	**413**	**-74**
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	**0**	**0**	**0**	**116**	**-116**
Totaal 3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	**0**	**339**	**339**	**529**	**-190**
3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave, Veenweideprogramma, Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof, Bossenstrategie					
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	**17.965**	**6.932**	**24.897**	**28.720**	**-3.823**
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	**0**	**4.775**	**4.775**	**4.068**	**707**
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	**0**	**0**	**0**	**261**	**-261**
3.5.4 Aanpak PAS melders	**0**	**0**	**0**	**-1.143**	**1.143**
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	**0**	**14.000**	**14.000**	**8.238**	**5.762**
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	**0**	**12.892**	**12.892**	**12.211**	**681**
Totaal 3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave, Veenweideprogramma, Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof, Bossenstrategie	**17.965**	**38.599**	**56.564**	**52.356**	**4.208**
3.66 Totaal personeelsgebonden kosten					
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**0**	**0**	**0**	**376**	**-376**
Totaal 3.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**0**	**0**	**0**	**376**	**-376**
Totaal 03. Vitaal platteland	**18.672**	**42.308**	**60.980**	**56.220**	**4.760**
Totaal Baten	**18.672**	**42.308**	**60.980**	**56.220**	**4.760**
Saldo baten en lasten	**-99.911**	**11.849**	**-88.062**	**-72.382**	**-15.672**

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	GS Begrotingswijziging		103	0	-103	103 Van de begrote lasten voor deze prestatie is € 0,5 miljoen niet tot besteding gekomen. Dit kondigden wij aan bij Monitor 2024-II. VTH stikstof (KVO-budget)In 2024 zijn de uitgaven met betrekking toezicht en handhaving stikstof hoger dan begroot. Om dit te kunnen dekken hebben we besloten om een bedrag van 2025 in te zetten om dit te kort te kunnen dekken. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 3.1.2 € 0,1 miljoen extra onttrokken aan de voor deze prestatie beschikbare middelen in deze reserve. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om de jaarschijf 2025van prestatie 3.1.2 in de begroting 2025 te verlagen met € 0,1 miljoen en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen. Handhaving BuitengebiedIn 2024 was een budget van € 0,4 miljoen beschikbaar voor een pilot gericht op het verbeteren van de samenwerking bij handhaving in het buitengebied. De gesprekken met terreinbeheerders en de politie hebben tot nu toe geleid tot een betere samenwerking zonder dat er extra kosten zijn gemaakt, afgezien van interne uren voor coördinatie en administratieve ondersteuning. De gesprekken over governance en financiering zijn nog gaande. Gezien de onlangs aangenomen motie “gezamenlijke ambities” en de gelden die daarmee zijn vrijgemaakt voor het behoud en mogelijke uitbreiding van de boa-capaciteit bij de terreinbeheerders,

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						stellen we voor om de provinciale middelen (€375.000) die oorspronkelijk voor de pilot waren gereserveerd te laten vrijvallen en een bedrag van € 25.000 door te schuiven naar 2025. Dit budget is, zoals al aangekondigd in de Monitor 2024-II nodig voor praktijkdagen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 25.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 3.1.2 van de begroting 2025
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	Resultaatbestemming		-25	0	25	-25 Van de begrote lasten voor deze prestatie is € 0,5 miljoen niet tot besteding gekomen. Dit kondigden wij aan bij Monitor 2024-II. VTH stikstof (KVO-budget)In 2024 zijn de uitgaven met betrekking toezicht en handhaving stikstof hoger dan begroot. Om dit te kunnen dekken hebben we besloten om een bedrag van 2025 in te zetten om dit te kort te kunnen dekken. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 3.1.2 € 0,1 miljoen extra onttrokken aan de voor deze prestatie beschikbare middelen in deze reserve. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om de jaarschijf 2025van prestatie 3.1.2 in de begroting 2025 te verlagen met € 0,1 miljoen en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen. Handhaving BuitengebiedIn 2024 was een budget van € 0,4 miljoen beschikbaar voor een pilot gericht op het verbeteren van de samenwerking bij handhaving in het buitengebied. De gesprekken met terreinbeheerders en de politie hebben tot nu toe geleid tot een betere samenwerking zonder dat er

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						extra kosten zijn gemaakt, afgezien van interne uren voor coördinatie en administratieve ondersteuning. De gesprekken over governance en financiering zijn nog gaande. Gezien de onlangs aangenomen motie "gezamenlijke ambities" en de gelden die daarmee zijn vrijgemaakt voor het behoud en mogelijke uitbreiding van de boa-capaciteit bij de terreinbeheerders, stellen we voor om de provinciale middelen (€375.000) die oorspronkelijk voor de pilot waren gereserveerd te laten vrijvallen en een bedrag van € 25.000 door te schuiven naar 2025. Dit budget is, zoals al aangekondigd in de Monitor 2024-II nodig voor praktijkdagen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 25.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 3.1.2 van de begroting 2025
3.1.4 Beheer natuurterreinen	Resultaatbestemming		-304	0	304	-304 Resultaatbestemming budget Natuurbrandpreventie en -mitigatie: Via de december circulaire 2024 Provinciefonds hebben wij budget ontvangen voor natuurbrandpreventie en mitigatie. Als toelichting is in de december circulaire opgenomen: "Nederland ziet steeds meer brandgevoelige dagen met mogelijke omstandigheden waarbij er sprake kan zijn van onbeheersbare natuurbranden. Het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) stelt daarom (in 2024 incidenteel) € 5,2 miljoen beschikbaar aan provincies waar een verhoogd risico op natuurbranden aan de orde is. De desbetreffende provincies worden hiermee in staat gesteld om bij te dragen aan het doel om natuurbrandbeheersing te versterken. De verdeling van dit budget is gebaseerd op de ingediende aanvragen van provincies bij het ministerie van

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						LVVN." Op basis van de aanvraag heeft het ministerie LVVN de provincie Overijssel een bedrag van € 304.000 toegezegd. Met deze beschikbaar gestelde middelen gaan wij in 2025 investeren in de voorbereiding op deze nieuw taak om de natuurbrandbeheersing te versterken met onze partners. Voor de jaren 2025-2029 is het ministerie LVVN voornemens landelijk € 70 miljoen beschikbaar te stellen voor natuurbrandpreventie en mitigatie maatregelen. Wij stellen u voor om onder prestatie 3.1.4 Beheer natuurterreinen het incidentele budget van € 304.000 op te nemen in jaarschijf 2025.
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	GS Begrotingswijziging		0	1.100	1.100	0 Resultaatbestemming voor nog toe te kennen aanvragen uit 2024 voor de UBS regeling 4.28 Uitvoering soortenbeleid: In december 2024 is een aantal aanvragen met een omvang van € 384.025 ontvangen die passen binnen het gepubliceerde plafond van 2024. Deze aanvragen kunnen gedekt worden uit het restant budget 2024 onder prestatie 3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit. Wij stellen u voor om de begrote lasten voor prestatie 3.1.6 in de jaarschijf 2025 van de begroting 2025 te verhogen met € 384.025. Specifieke uitkering versnelling aanpak natuur inclusief isoleren: In december 2023 hebben wij de eerste helft van de specifieke uitkering ontvangen van het rijk, ad. € 3,2 miljoen, voor de versnelling van de aanpak natuurinclusief isoleren met een looptijd tot en met eind 2030 (september 2024 door het Rijk verlengd van 2027 naar 2030). In december 2024 het tweede deel, ad. € 3,6 miljoen. Naar aanleiding van deze specifieke

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						uitkering is de subsidieregeling 4.14 gemeentelijke soortenmanagementplan voor woningverduurzaming begin 2024 opengesteld. Van het totale rijksbudget is € 2,5 miljoen begroot in 2024. Wij hebben voor € 1,4 miljoen aan subsidies beschikt. Daarnaast zijn in november en december 2024 diverse aanvragen (circa € 0,7 miljoen) binnengekomen die nog niet zijn beschikt in 2024. Ook zijn nog niet alle aanvragen binnenkomen omdat de looptijd van de SPUK doorloopt tot en met eind 2030. Het resterende budget in 2024, ad € 1,1 miljoen, schuiven wij door naar 2025. Wij hebben besloten om budgettair neutraal de baten (onttrekking) en de lasten in 2025 te verhogen met € 1,1 miljoen en toe te voegen aan prestatie 3.1.6 Vrijval KvO middelen ivm looptijdeinde 31 december 2024:Wij stellen u voor om het restantbudget van € 59.000 in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met een einde looptijd van 31 december 2024 vrij te laten vallen naar de algemene middelen. Deze wijziging is opgenomen onder kerntaak Overhead, financiering en Algemene dekkingsmiddelen.
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	Resultaatbestemming		-384	0	384	-384 Resultaatbestemming voor nog toe te kennen aanvragen uit 2024 voor de UBS regeling 4.28 Uitvoering soortenbeleid: In december 2024 is een aantal aanvragen met een omvang van € 384.025 ontvangen die passen binnen het gepubliceerde plafond van 2024. Deze aanvragen kunnen gedekt worden uit het restant budget 2024 onder prestatie 3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit. Wij stellen u voor om de begrote lasten voor prestatie 3.1.6 in de jaarschijf 2025 van de begroting 2025 te verhogen met € 384.025.

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						Specifieke uitkering versnelling aanpak natuur inclusief isoleren: In december 2023 hebben wij de eerste helft van de specifieke uitkering ontvangen van het rijk, ad. € 3,2 miljoen, voor de versnelling van de aanpak natuurinclusief isoleren met een looptijd tot en met eind 2030 (september 2024 door het Rijk verlengd van 2027 naar 2030). In december 2024 het tweede deel, ad. € 3,6 miljoen. Naar aanleiding van deze specifieke uitkering is de subsidieregeling 4.14 gemeentelijke soortenmanagementplan voor woningverduurzaming begin 2024 opengesteld. Van het totale rijksbudget is € 2,5 miljoen begroot in 2024. Wij hebben voor € 1,4 miljoen aan subsidies beschikt. Daarnaast zijn in november en december 2024 diverse aanvragen (circa € 0,7 miljoen) binnengekomen die nog niet zijn beschikt in 2024. Ook zijn nog niet alle aanvragen binnenkomen omdat de looptijd van de SPUK doorloopt tot en met eind 2030. Het resterende budget in 2024, ad € 1,1 miljoen, schuiven wij door naar 2025. Wij hebben besloten om budgettair neutraal de baten (onttrekking) en de lasten in 2025 te verhogen met € 1,1 miljoen en toe te voegen aan prestatie 3.1.6 Vrijval KvO middelen ivm looptijdeinde 31 december 2024:Wij stellen u voor om het restantbudget van € 59.000 in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met een einde looptijd van 31 december 2024 vrij te laten vallen naar de algemene middelen. Deze wijziging is opgenomen onder kerntaak Overhead, financiering en Algemene dekkingsmiddelen.
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	Resultaatbestemming		-355	0	355	-355 Resultaatbestemming overloop monitoringsactiviteiten: In 2024 zijn vele opdrachten gegeven

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						voor aanvullende natuurmonitoring van N2000-gebieden. In bijna alle gevallen is het veldwerk uitgevoerd, maar niet in alle gevallen is in 2024 de uitwerking van het veldwerk afgerond. Volgens afspraak met de opdrachtnemers zullen in 2025 de opdrachten volledig worden afgerond en financieel gerealiseerd. Van de onderbesteding op deze prestatie heeft € 355.000 betrekking op het budget voor natuurmonitoring. Voor € 135.000 hebben wij deze onderbesteding aangekondigd in Monitor 2024-II. Om de afrondende activiteiten 2024 te kunnen uitvoeren in 2025 stellen wij bij het jaarverslag een voorstel voor resultaatbestemming voor om de niet bestede middelen door te schuiven naar 2025. Wij stellen u voor om het restant budget van € 355.000 onder prestatie 3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap door te schuiven naar 2025 en toe te voegen aan het budget 2025.
3.2.2 Projecten die een natuurinclusieve samenleving bevorderen	GS Begrotingswijziging		-220	0	220	-220 Van het beschikbare budget in 2024 is ruim 90% besteed, het niet bestede deel schuiven wij door naar 2025. Daarnaast hebben wij voor de boomdeeldagen een bijdrage (circa € 100.000) ontvangen van de deelnemende gemeenten. Wij hebben op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel besloten om de ruimte rekening houdend met de ontvangen gemeentelijke bijdrage, ad. € 220.000 onder prestatie 3.2.2 door te schuiven naar 2025.
3.3.4 Faunabeheer	PS Begrotingswijziging		-560	0	560	-560 Tegemoetkoming faunaschade 2024:De stijging van kosten voor vergoedingen van schade in de afgelopen jaren, heeft zich verder doorgezet in 2024. De aantallen ganzen zijn dit jaar redelijk stabiel gebleven, maar de gewasprijzen zijn gestegen, waardoor er sprake is van toegenomen gewasschade. Daarnaast zijn er door jurisprudentie

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						beperkende voorwaarden ontstaan om schade te kunnen bestrijden. Het beschikbare budget in 2024 is met ruim € 100.000 overschreden. PS wijziging: bijraming 2025 tbv afschaffing fauna-leges: Op 13 november 2024 heeft u naar aanleiding van het statenvoorstel Actualisatie Belastingverordening 2025 een motie aangenomen over het afschaffen van de leges faunaschades. Deze motie is in januari 2025 verwerkt in het voorstel gewijzigde Belastingverordering 2025. Tevens is in dit voorstel de verwachte financiële gevolgen, ad. € 560.000 per jaar opgenomen. De dekking voor 2025 toegelicht onder prestatie 3.5.3, de dekking vanaf 2026 zal worden opgenomen in de P-nota 2026. Wij stellen u voor om voor 2025 een extra budget op te nemen van € 560.000 onder prestatie 3.3.4 Faunabeheer. Dit bedrag wordt deels gedekt uit de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel en deels uit de Reserve afrekening ILG/pMJP (zie ook toelichting onder prestatie 3.5.3, begrotingswijziging vrijval is opgenomen onder kerntaak Overhead, financiering en Algemene dekkingsmiddelen. Resultaatbestemming budget Wolvenschades:Via de Motie gezamenlijke ambities 2023 - 2e tranche (PS23-000024) is een incidenteel budget van € 425.000 voor een subsidieregeling preventieve beschermingsmaatregelen wolvenschade beschikbaar gesteld. Deze regeling is in het tweede kwartaal 2023 uitgewerkt en opengesteld. Deze openstelling is verlengd naar 2024. Tijdens deze openstelling is vanaf het begin (2023) tot en met eind 2024 € 288.000 aan subsidies verleend. Daarnaast liggen er nog voor € 60.000

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						aan aanvragen die in 2024 zijn binnengekomen en in 2025 verleend zullen worden. Wij stellen u voor, om naast het bedrag van de liggende aanvragen, het totale restant budget door te schuiven naar 2025 waarmee de regeling voor 2025 verlengd kan worden. Bij de 2e monitor was een onderbesteding verwacht van circa € 200.000, de uiteindelijke onderbesteding is lager, namelijk € 137.000. Wij stellen u voor om een bedrag van € 137.000 middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2025 en toe te voegen aan prestatie 3.3.4 Faunabeheer van de begroting 2025.
3.3.4 Faunabeheer	Resultaatbestemming		-137	0	137	-137 Tegemoetkoming faunaschade 2024:De stijging van kosten voor vergoedingen van schade in de afgelopen jaren, heeft zich verder doorgezet in 2024. De aantallen ganzen zijn dit jaar redelijk stabiel gebleven, maar de gewasprijzen zijn gestegen, waardoor er sprake is van toegenomen gewasschade. Daarnaast zijn er door jurisprudentie beperkende voorwaarden ontstaan om schade te kunnen bestrijden. Het beschikbare budget in 2024 is met ruim € 100.000 overschreden. PS wijziging: bijraming 2025 tbv afschaffing fauna-leges: Op 13 november 2024 heeft u naar aanleiding van het statenvoorstel Actualisatie Belastingverordening 2025 een motie aangenomen over het afschaffen van de leges faunaschades. Deze motie is in januari 2025 verwerkt in het voorstel gewijzigde Belastingverordering 2025. Tevens is in dit voorstel de verwachte financiële gevolgen, ad. € 560.000 per jaar opgenomen. De dekking voor 2025 toegelicht onder prestatie 3.5.3, de dekking vanaf 2026 zal worden opgenomen in de P-nota 2026. Wij stellen u voor om voor 2025 een

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						extra budget op te nemen van € 560.000 onder prestatie 3.3.4 Faunabeheer. Dit bedrag wordt deels gedekt uit de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel en deels uit de Reserve afrekening ILG/pMJP (zie ook toelichting onder prestatie 3.5.3, begrotingswijziging vrijval is opgenomen onder kerntaak Overhead, financiering en Algemene dekkingsmiddelen. Resultaatbestemming budget Wolvenschades:Via de Motie gezamenlijke ambities 2023 - 2e tranche (PS23-000024) is een incidenteel budget van € 425.000 voor een subsidieregeling preventieve beschermingsmaatregelen wolvenschade beschikbaar gesteld. Deze regeling is in het tweede kwartaal 2023 uitgewerkt en opengesteld. Deze openstelling is verlengd naar 2024. Tijdens deze openstelling is vanaf het begin (2023) tot en met eind 2024 € 288.000 aan subsidies verleend. Daarnaast liggen er nog voor € 60.000 aan aanvragen die in 2024 zijn binnengekomen en in 2025 verleend zullen worden. Wij stellen u voor, om naast het bedrag van de liggende aanvragen, het totale restant budget door te schuiven naar 2025 waarmee de regeling voor 2025 verlengd kan worden. Bij de 2e monitor was een onderbesteding verwacht van circa € 200.000, de uiteindelijke onderbesteding is lager, namelijk € 137.000. Wij stellen u voor om een bedrag van € 137.000 middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2025 en toe te voegen aan prestatie 3.3.4 Faunabeheer van de begroting 2025.
3.3.5 Invasieve exoten	Resultaatbestemming		-330	0	330	-330 LIFE project bestrijding exotische waterplanten: Vanuit Europa is een LIFE-subsidie beschikbaar gesteld van € 4,3 miljoen

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						voor de bestrijding van exotische waterplanten in het gebied Wieden / Weerribben, met als voorwaarde dat Overijsselse partners een cofinanciering beschikbaar stellen van 40% van de totale kosten (€ 7,2 miljoen). Bij de Perspectiefnota 2025 heeft u hiervoor € 400.000 beschikbaar gesteld voor de komende vijf jaar die ingezet wordt als cofinanciering. Resultaatbestemming cofinanciering LIFE project: Bij 2e Monitor was een onderbesteding van € 340.000 verwacht. Op basis van de definitief gerealiseerde bestedingen in 2024 is uiteindelijk € 330.000 aan cofinanciering niet ingezet. Wij stellen u een resultaatbestemming voor om de benodigde cofinanciering beschikbaar te houden voor de uitvoering van het LIFE project. Wij stellen u voor om € 330.000 cofinancieringsbudget voor het LIFE project door te schuiven naar 2025 en toe te voegen aan prestatie 3.3.5.
3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw	Resultaatbestemming		-50	0	50	-50 Resultaatbestemming voor deel van onderbesteding als gevolg van vertraging: Vanuit het budget onder prestatie 3.4.1 hebben wij een onderzoeksproject Biologisch Bodembeheer van graslanden opgestart. Samen met de provincie Gelderland en provincie Drenthe is hiervoor langjarig onderzoek opgezet. De start van het project en en samenhangende besteding op prestatie 3.4.1 was voorzien in 2024. Dit is echter niet gelukt door vertraging in het opzetten van de samenwerking en de aanbesteding. De onderbesteding op dit budget kondigden wij aan in de Monitor 2024-II. Wij stellen voor om een deel van het restantbudget 2024 van prestatie 3.4.1, ad. € 50.000, door te schuiven naar 2025.
3.4.2 Innovatieprogramma	GS Begrotingswijziging		-500	0	500	-500 Programma Agro & Food

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
Agro&Food						Op het budget van € 2,1 miljoen is € 0,5 miljoen overgebleven. Het grootste deel van de onderschrijding zit op de subsidieregeling stimuleren toekomstbestendige en duurzame Agro & Food. In 2024 zijn hiervoor nog geen aanvragen toegekend vanwege de korte tijd tussen opstelling regeling en jaarafsluiting. Er zijn al wel aanvragen binnengekomen die naar verwachting in 2025 worden toegekend. Daarom hebben we besloten om deze middelen door te schuiven naar 2025. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,5 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 3.4.2 van de begroting 2025.
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	GS Begrotingswijziging		-46	0	46	-46 Toelichting resultaat Revolving Fund (prestatie 3.4.3):Voor het realiseren van landbouwdoelen hebben wij in 2002 het Revolving Fund ingesteld. Als gevolg van het opheffen van Dienst Landelijk Gebied (DLG) zijn de gronden in het Revolving Fund in 2014 juridisch overgedragen aan de provincie waardoor het Revolving Fund in 2014 is gewijzigd van een financieringsfonds naar een grondvoorraadpositie. Financieel uitgangspunt van het Revolving Fund is dat dit een meerjarig budgettair neutraal resultaat oplevert voor de provincie. Het resultaat over de jaren kan echter wel fluctueren. Zo is in de afgelopen jaren (2014-2023) een positief resultaat gerealiseerd van € 1,205 miljoen. Op basis van aan- en verkopen is in 2024 een positief resultaat gerealiseerd van € 50.000. Dit positieve resultaat maakt onderdeel uit van het jaarrekeningresultaat. Resultaat landinrichtingsprojecten (dekking Kwaliteit van Overijssel

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						budget): Van het beschikbaar budget (€ 250.000) voor de afronding van landinrichtings projecten in 2024 is gesaldeerd € 204.500 (lasten € 293.000 -/- baten € 88.500) besteed. Het niet bestede deel, ad. € 45.500, hebben wij doorgeschoven naar 2025 Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 3.4.3 € 45.500 doorgeschoven naar 2025. Extra kosten Landinrichtingsproject Staphorst: Zoals bij eerdere P&C documenten (laatst bij de 1e Monitor 2024) gemeld is het de verwachting dat het beschikbare budget voor het landinrichtingsproject Staphorst mogelijk onvoldoende zal zijn. Er wordt momenteel een tekort verwacht van circa € 0,25 - € € 0,5 miljoen. Bij de 1e monitor 2024 hebben wij dit uitgebreider toegelicht. Binnen de Reserve Afrekening ILG/pMJP hebben wij middelen gereserveerd om een eventuele overschrijding te dekken.
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	PS Begrotingswijziging		-276	0	276	-276 PS wijziging: dekking tbv afschaffing fauna-leges: Op 13 november 2024 heeft u naar aanleiding van het statenvoorstel Actualisatie Belastingverordening 2025 een motie aangenomen over het afschaffen van de leges faunaschades. Deze motie is in januari 2025 verwerkt in het voorstel gewijzigde Belastingverordering 2025. Tevens is in dit voorstel de verwachte financiële gevolgen, ad. € 560.000 per jaar, van de extra kosten opgenomen en de financiële dekking hiervan. Ter dekking van 2025 is besloten om € 350.000 te laten vrijvallen uit de uitvoeringsreserve KvO en € 210.000 uit de Reserve afrekening ILG/pMJP. Deze vrijval is verwerkt onder kerntaak Overhead,

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						Financiering en Algemene dekkingsmiddelen. PS wijziging: Particulier natuurontwikkeling en Tender particuliere natuurrealisatie:Bij de 1e Monitor 2016 is besloten om € 6 miljoen van de middelen voor particuliere natuurontwikkeling in te zetten voor de Tender nieuwe particuliere natuuraanleg en beheer. In de begroting 2024 en in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel is hiervoor € 390.000 opgenomen ca beschikbaar. Van de ingediende aanvragen, beschikkingen en afwaarderingen, waaronder ook uitfinanciering van eerder toegekende beschikkingen, is in 2024 € 114.000 gerealiseerd. Om aan het restant van de verplichtingen te kunnen voldoen, stellen wij u voor om het resterende budget, ad. € 276.000, door te schuiven naar 2025. Daarvoor vragen wij u tevens een looptijdverlening van het KvO budget tot en met eind 2025. Wij stellen u voor om de looptijd van het KvO budget te verlengen naar eind 2025 en het restant budget 2024, ad. € 276.000, door te schuiven naar 2025 en toe te voegen aan prestatie 3.5.3.
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	GS Begrotingswijziging		0	5.500	5.500	0 Lagere realisatie en doorschuiven SPUK middelen boscompensatie: In 2024 is van de totale besteding voor € 7,8 miljoen beschikt voor boscompensatie, daarnaast is € 0,4 miljoen ingezet voor proceskosten. Eind 2024 zijn nog veel aanvragen in behandeling (voor ruim € 8 miljoen). De verwachting, bij de monitor II, dat een groot deel hiervan dit boekjaar zou zijn afgerond is niet uitgekomen. Het ontvangen van aanvullende informatie duurt langer dan verwacht. Het resterende SPUK budget van 2024, ad. € 5,5 miljoen, voegen we toe aan de begroting van 2025. Wij hebben besloten om van het resterende SPUK budget 2024 voor

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						boscompensatie, € 5,5 miljoen door te schuiven naar 2025 en toe te voegen aan prestatie 3.5.5. Tevens verhogen wij de baten (onttrekking vanuit de SPUK) in 2025 met hetzelfde bedrag. Vrijval KvO middelen ivm loopteinde 31 december 2024: Zoals inhoudelijk toegelicht is in 2024 actieplan gerealiseerd. Wij stellen u voor om de resterende middelen, ad. € 2.000, in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met een einde looptijd van 31 december 2024 vrij te laten vallen naar de algemene middelen. Deze wijziging is opgenomen onder kerntaak Overhead, financiering en Algemene dekkingsmiddelen.
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	GS Begrotingswijziging		-1.300	0	1.300	-1.300 Wij hebben in 2024 een tweetal specifieke uitkeringen (SPUK's) van het Rijk ontvangen. Een deel van de middelen is ingezet om de gehele voorfinanciering van de provincie te dekken. Het grootste gedeelte is nog beschikbaar voor de uitvoering van de maatregelpakketten in de komende jaren. Resultaatbestemming van de ontvangen Rijksmiddelen (december circulaire) voor de indirecte uitvoeringskosten van de maatregelpakketten: Via de december circulaire van het provinciefonds 2024 heeft het Rijk een decentralisatie uitkering verstrekt voor de dekking van de indirecte lasten die nodig zijn om de maatregelpakketten te realiseren. Op basis van een landelijke verdeling, gekoppeld aan de opgaven ten aanzien van de beleidsdoelen op natuur (inclusief stikstof), klimaat en stikstof, hebben wij € 6,7 miljoen ontvangen. De middelen van de SPUK-maatregelpakket hebben een uitvoeringsperiode van 4 jaar, met een mogelijkheid om een verlenging van 4 jaar aan te vragen. De indirecte lasten van de uitvoering zullen dan ook over

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						meerdere jaren genomen worden. De middelen worden ingezet voor de indirecte lasten, waaronder het programmateam, om de maatregelpakketten uit te voeren en een passende verantwoording hierover te kunnen afleggen. Het voorstel is om de middelen toe te voegen aan de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel en te koppelen aan prestatie 3.5.6. Om de indirecte lasten in 2025 te kunnen dekken is het nu ook nodig om € 1,3 miljoen toe te voegen aan de begroting 2025. Resultaatbestemming - toevoeging middelen aan UKvO: Onder kerntaak Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen stellen wij voor om de ontvangen decentralisatie uitkering, ad € 6,7 miljoen toe te voegen aan de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel en te koppelen aan prestatie 3.5.6 voor de indirecte uitvoeringskosten van de SPUK Maatregelpakketten met een looptijdeinde van eind 2028. GS besluit jaarschijf 2025 - indirecte uitvoeringskosten: Onder voorbehoud van goedkeuring van bovenstaande wijziging hebben wij besloten om vanuit de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel een bedrag van € 1,3 miljoen toe te voegen aan de begroting 2025 om de indirecte uitvoeringskosten van de SPUK Maatregelpakketten te dekken onder prestatie 3.5.6. Vrijval Kwaliteit van Overijssel budget uit 2023: Zoals bij de 2e monitor 2024 aangekondigd stellen wij u voor om de Kwaliteit van Overijssel middelen die via de resultaatbestemming in 2023 € 645.000 beschikbaar zijn gesteld voor 2024 en bestemd zijn voor de uitvoering van de pilot KPi's op biodiversiteit en voor jaargrens

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						overstijgende subsidies vrij te laten vallen. Daarnaast hebben wij vanuit het Kwaliteit van Overijssel budget € 275.000 extra kunnen overboeken naar de rijksbudgetten. Totaal kan een bedrag van € 920.000 vrijvallen uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Deze wijziging hebben wij opgenomen onder kerntaak Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen.
Totaal			**-4.384**	**6.600**	**10.984** **-4.384**	

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
3.1.2 Vergun,toez.&handh natuur & landb	-400	0	400	-400	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Handhaving buitengebied Grootste onderbesteding zit op het budget 'handhaving buitengebied'. Bij de begroting 2022 heeft u € 0,4 miljoen toegekend voor handhaving buitengebied. Een voorstel voor de governance van samenwerking op gebied van toezicht en handhaving in het buitengebied wordt uitgewerkt. Inzet zal plaatsvinden in 2024 en mogelijk 2025. Hiervoor doen wij bij deze jaarrekening een voorstel voor resultaatbestemming. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,4 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 3.1.2 van de begroting 2024. VTH stikstof Vanwege het bevriezen van een deel van de werkvoorraad (zie inhoudelijke toelichting) is het beschikbaar gestelde budget voor uitvoering VTH-taken stikstof voor een deel niet benut. In 2024 is, naar verwachting, voldoende middelen beschikbaar. De resterende middelen uit 2023 schuiven we door naar 2025. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,41 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 3.1.2 van de begroting 2025. Budgetten uitvoering vergunningverlening wet natuurbescherming (gebiedsbescherming)Op deze budgetten blijven de kosten en de daarmee samenhangende legesopbrengsten achter bij de raming. Dit houdt verband met

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						de hierboven genoemde bevriezing van de werkvoorraad.
3.1.3 Opstellen/act. beheerplannen N2000	-178	0	178	-178	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Resultaatbestemming budget actualiseren en opstellen beheerplannen: De bestedingen op het beschikbare budget 2023 blijven achter ten opzichte van de begroting 2023. Belangrijkste redenen (voor de vertraging) zijn opgenomen onder de inhoudelijk toelichting. Het bijbehorende budget dat samenhangt met onder andere het herzien van de beheerplannen zal daarom voor het grootste deel doorschuiven naar 2024. Bij de 2e monitor hebben wij besloten om het incidentele budget door te schuiven naar 2024. Voor het restant budget, ad. € 178.000, leggen wij bij het jaarverslag een voorstel voor resultaatbestemming om deze middelen door te schuiven naar 2024. Wij stellen u voor om een bedrag van € 178.000 door te schuiven naar 2024 en toe te voegen aan prestatie 3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000 van de begroting 2024.
3.1.3 Opstellen/act. beheerplannen N2000	226	0	-226	226	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Verlengen einddatum budget Kwaliteit van Overijssel (KvO) naar 2026 en doorschuiven KvO budget van 2024 naar 2025: Zoals inhoudelijk toegelicht hebben een aantal acties vertraging opgelopen, dit heeft ook financiële gevolgen. Naar verwachting zal het incidentele budget dat gedekt wordt met KvO budget niet worden besteed in 2024. Wij stellen u voor om de looptijd van het KvO budget te verlengen naar 2026, dit sluit aan bij de looptijd van middelen die bij de P-nota 2026 beschikbaar zijn gesteld voor de dekking van extra ambtelijke capaciteit voor het opstellen en actualiseren van beheerplannen. Wij stellen u voor om de looptijd van het KvO budget te verlengen naar eind 2026 en het KvO budget 2024 - € 226.000 door te schuiven van 2024 naar 2025.
3.1.3 Opstellen/act. beheerplannen N2000	-108	0	108	-108	Adm. 202 Doorwerking GS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 Doorwerking GS 2023
3.1.4 Beheer natuurterreinen	-120	0	120	-120	PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025	Deze wijziging heeft betrekking op PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025
3.1.4 Beheer natuurterreinen	170	0	-170	170	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	Resultaatbestemming budget Natuurbrandpreventie en -mitigatie: Via de december circulaire 2024 Provinciefonds hebben wij budget ontvangen voor natuurbrandpreventie en mitigatie. Als toelichting is in de december circulaire opgenomen: "Nederland ziet steeds meer brandgevoelige dagen met mogelijke omstandigheden waarbij er sprake kan zijn van onbeheersbare natuurbranden. Het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) stelt daarom (in 2024 incidenteel) € 5,2 miljoen beschikbaar aan provincies waar een verhoogd risico op natuurbranden aan de orde is. De desbetreffende provincies worden hiermee in staat gesteld om

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						bij te dragen aan het doel om natuurbrandbeheersing te versterken. De verdeling van dit budget is gebaseerd op de ingediende aanvragen van provincies bij het ministerie van LVVN." Op basis van de aanvraag heeft het ministerie LVVN de provincie Overijssel een bedrag van € 304.000 toegezegd. Met deze beschikbaar gestelde middelen gaan wij in 2025 investeren in de voorbereiding op deze nieuw taak om de natuurbrandbeheersing te versterken met onze partners. Voor de jaren 2025-2029 is het ministerie LVVN voornemens landelijk € 70 miljoen beschikbaar te stellen voor natuurbrandpreventie en mitigatie maatregelen. Wij stellen u voor om onder prestatie 3.1.4 Beheer natuurterreinen het incidentele budget van € 304.000 op te nemen in jaarschijf 2025.
3.1.4 Beheer natuurterreinen	87	0	-87	87	Adm. 203 Doorwerking adm. 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 Doorwerking adm. 2023
3.1.5 Natuurwaarden agrarisch gebied	-156	0	156	-156	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Lagere realisatie: De lagere uitvoeringskosten voor agrarisch natuurbeheer, uitgevoerd door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO), is de belangrijkste reden waarom een deel van het budget niet is besteed. De lagere uitvoeringskosten worden deels veroorzaakt doordat de verdeelsleutel (waarbij landelijke uitvoeringskosten worden verdeeld over de provincies) is gewijzigd in 2023 (voor Overijssel is deze gunstiger geworden). Daarnaast geeft Rijksdienst voor Ondernemend Nederland aan dat zij een efficiëntieslag hebben gerealiseerd op hun werkzaamheden. Bij de P-nota 2025 zullen wij het voorstel opnemen om de structurele verlaging om te zetten naar beheervergoeding, daarmee geven wij deels invulling aan de motie. Aanvalsplan Grutto: Een onderdeel van het Aanvalsplan grutto is het uitbreiden en verzwaren van het agrarisch natuur- en landschapbeheer (ANLb) in de zogenaamde grutto-kansgebieden. In het Nationaal Strategisch Plan voor het Gemeenschappelijk landbouwbeleid 2023-2027 zijn middelen voor extra beheer via het ANLb voorzien. Provincies zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het ANLb waar het zwaar beheer voor het Aanvalsplan grutto onderdeel van uitmaakt. Voor de periode 2023-2027 is in totaal € 8,7 miljoen beschikbaar gesteld voor de zeven weidevogelprovincies. Voor 2023 wordt er via de mei circulaire € 1,1 miljoen uitgekeerd aan de provincies. De middelen voor 2024 tot en met 2027 volgen naar alle waarschijnlijkheid in 2024. De verdeling is gebaseerd op de spreiding van de 36 grutto-kansgebieden over de weidevogelprovincies en vindt plaats via de provincie specifieke vaste bedragen. Voor de Provincie Overijssel komt dit voor het

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						jaar 2023 neer op € 156.000. Bij de 2e monitor 2023 is dit bedrag opgenomen in de begroting 2023. Vanwege de relatief korte beschikbaarheid van de middelen in 2023 en de terughoudendheid bij boeren vanwege de invoering van het nieuwe GLB, zijn er minder bestedingen gerealiseerd. Daarom stellen wij u voor om de middelen door te schuiven naar 2024. Wij stellen u voor om het een bedrag van € 156.000 voor het aanvalsplan grutto door te schuiven naar 2024 toe te voegen aan prestatie 3.1.5 Beheer natuurwaarden in het agrarisch gebied.
3.1.5 Natuurwaarden agrarisch gebied		-640	0	640	-640	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Verwachte lagere besteding / vooraankondiging resultaatbestemming: Als gevolg van hogere Europese Cofinanciering en onderstaande aanvullende middelen vanuit de septembercirculaire verwachten wij in 2024 € 1,7 miljoen minder aan eigen provinciaal budget in te zetten voor agrarisch natuurbeheer (ANLB). Voor de (verwachte) lagere realisatie zullen wij bij het jaarverslag een voorstel voor resultaatbestemming voorleggen om dit bedrag te reserveren in de Algemene Risico Reserve. Belangrijkste reden is dat er een verschil zit in de looptijd van de afgegeven beschikkingen agrarisch natuurbeheer (2028) en de Europese cofinanciering binnen het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) periode (2027). Hierdoor ontstaat een onzekerheid voor de EU cofinanciering in 2028 en mogelijk ook 2029. Verlenging looptijd lening collectieven: Wij hebben leningen verstrekt aan de collectieven voor het agrarisch natuurbeheer om kasritmeprobleem (€ 800.000) op te lossen. De aflossing van deze leningen verschuift van 2024 naar 2026. De met de aflossing samenhangende vrijval uit de Algemene financieringsreserve van € 800.000 en de toevoeging van dat bedrag aan de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland verschuiven wij bij Kerntaak Overhead, financiering en Algemene dekkingsmiddelen van 2024 naar 2026. Mutatie meicirculaire 2024 - Aanvalsplan grutto: Een onderdeel van het Aanvalsplan grutto is het uitbreiden en verzwaren van het agrarisch natuur- en landschapbeheer (ANLb) in de zogenaamde grutto-kansgebieden. In het Nationaal Strategisch Plan voor het Gemeenschappelijk landbouwbeleid 2023-2027 zijn middelen voor extra beheer via het ANLb voorzien. Provincies zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het ANLb waar het zwaar beheer voor het Aanvalsplan grutto onderdeel van uitmaakt. Landelijk is totaal € 8,7 miljoen beschikbaar gesteld voor de periode 2023-2027, voor 2024 ontvangt Overijssel een bedrag van € 0,16 miljoen. Daarmee is voor 2024 in totaal € 0,3 miljoen beschikbaar voor dit aanvalsplan. Wij verwachten dat dit budget dit jaar niet besteed wordt. In dat geval doen wij u bij de jaarrekening 2024 een voorstel tot resultaatbestemming.

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						Wij stellen u voor om het via de meicirculaire toegekende bedrag, ad. € 0,16 miljoen, voor het aanvalsplan grutto toe te voegen aan prestatie 3.1.5 Beheer natuurwaarden in het agrarisch gebied. Mutatie september circulaire 2024 aanvullende middelen tbv ANLB: Bij de begrotingsbehandeling van de begroting van het voormalige ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) voor het jaar 2024 is het amendement Grinwis cs1 aangenomen waarmee aanvullende middelen voor het agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb) worden gereserveerd. Het gaat voor 2024 om landelijk € 20,4 miljoen, voor Overijssel betreft dit een incidenteel bedrag van € 0,48 miljoen. Wij stellen u voor om onder prestatie 3.1.5 incidenteel de begroting 2024 te verhogen met € 0,48 miljoen.
3.1.6 Proj. verbeteren biodiversiteit		-188	0	188	-188 PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Overschrijding Kwaliteit van Overijssel (KvO) budget: De bestedingen op het onderdeel biodiversiteit zijn, ten opzichte van het beschikbare budget in de lopende begroting 2023, met € 246.000 overschreden. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 3.1.6 € 246.000 extra onttrokken aan de voor deze prestatie beschikbare middelen in deze reserve. PS-wijziging voor nog toe te kennen aanvragen uit 2023 voor de UBS regeling 4.5 Uitvoering soortenbeleid:In december 2023 is een aantal aanvragen met een omvang van € 187.623 ontvangen die volledig passen binnen het gepubliceerde plafond van 2023. Deze aanvragen kunnen gedekt worden uit het restant KvO budget 2023 onder prestatie 3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit. In verband hiermee stellen wij u voor de looptijd van dit budget te verlengen tot eind 2024. Wij stellen u voor om de begrote lasten voor prestatie 3.1.6 in de jaarschijf 2024 van de begroting 2024 te verhogen met 187.623 en dit bedrag te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.
3.1.6 Proj. verbeteren biodiversiteit		0	3.206	3.206	0 GS-wijz. 118 Monitor Overijssel 2024-I	Resultaatbestemming voor nog toe te kennen aanvragen uit 2024 voor de UBS regeling 4.28 Uitvoering soortenbeleid: In december 2024 is een aantal aanvragen met een omvang van € 384.025 ontvangen die passen binnen het gepubliceerde plafond van 2024. Deze aanvragen kunnen gedekt worden uit het restant budget 2024 onder prestatie 3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit. Wij stellen u voor om de begrote lasten voor prestatie 3.1.6 in de jaarschijf 2025 van de begroting 2025 te verhogen met € 384.025. Specifieke uitkering versnelling aanpak natuur inclusief isoleren: In december 2023 hebben wij de eerste helft van de specifieke

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						uitkering ontvangen van het rijk, ad. € 3,2 miljoen, voor de versnelling van de aanpak natuurinclusief isoleren met een looptijd tot en met eind 2030 (september 2024 door het Rijk verlengd van 2027 naar 2030). In december 2024 het tweede deel, ad. € 3,6 miljoen. Naar aanleiding van deze specifieke uitkering is de subsidieregeling 4.14 gemeentelijke soortenmanagementplan voor woningverduurzaming begin 2024 opengesteld. Van het totale rijksbudget is € 2,5 miljoen begroot in 2024. Wij hebben voor € 1,4 miljoen aan subsidies beschikt. Daarnaast zijn in november en december 2024 diverse aanvragen (circa € 0,7 miljoen) binnengekomen die nog niet zijn beschikt in 2024. Ook zijn nog niet alle aanvragen binnenkomen omdat de looptijd van de SPUK doorloopt tot en met eind 2030. Het resterende budget in 2024, ad € 1,1 miljoen, schuiven wij door naar 2025. Wij hebben besloten om budgettair neutraal de baten (onttrekking) en de lasten in 2025 te verhogen met € 1,1 miljoen en toe te voegen aan prestatie 3.1.6 Vrijval KvO middelen ivm looptijdeinde 31 december 2024:Wij stellen u voor om het restantbudget van € 59.000 in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met een einde looptijd van 31 december 2024 vrij te laten vallen naar de algemene middelen. Deze wijziging is opgenomen onder kerntaak Overhead, financiering en Algemene dekkingsmiddelen.
3.1.6 Proj. verbeteren biodiversiteit		850	-700	-1.550	850	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Verwachte lagere bestedingen Overijsselse aandachtsoorten: De uitvoering van de ondersteuning van Overijsselse aandachtsoorten, via de subsidieregeling UBS 4.28, is in juli 2024 gestart. De reden voor de verwachte lagere besteding is dat de eerste helft van 2024 is gebruikt om de projectperiode 2020-2023 te evalueren en een verbeterde aanpak te ontwikkelen. Op basis hiervan zijn plannen gemaakt om een nieuwe UBS regeling in te richten. De nieuwe subsidieregeling is afgelopen zomer van kracht geworden. Omdat een groot deel van het budget wordt ingezet als financiering voor deze subsidieregeling verwachten wij dat circa € 0,2 miljoen niet tot besteding komt omdat de periode van aanvraag voor 2024 beperkt is tot een half jaar. Specifieke uitkering versnelling aanpak natuur inclusief isoleren: In december 2023 hebben wij een specifieke uitkering ontvangen van het rijk van € 3,2 miljoen voor de versnelling van de aanpak natuur inclusief isoleren met een looptijd tot en met eind 2030 (september 2024 door het Rijk verlengd van 2027 naar 2030). Naar aanleiding van deze specifieke uitkering is de subsidieregeling 4.14 gemeentelijke soortenmanagementplan voor woningverduurzaming begin van dit jaar opengesteld. Niet alle aanvragen zullen dit jaar binnenkomen of verleend worden, daarom schuiven wij een deel

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						van het budget door naar 2025. Wij hebben besloten budgettair neutraal de baten en lasten in 2024 te verlagen met € 0,7 miljoen en schuiven dit bedrag door naar 2025. Verlenging KvO einddatum beschikbaar budget soortenmanagementplannen Begin 2023 hebben wij u per brief (D2023-01-005579, 31 januari 2023) geïnformeerd over natuurvriendelijk isoleren. In deze brief hebben wij aangegeven dat wij het streven hebben dat iedere Overijsselse gemeente een soortenmanagementplan (SMP) opstelt voor particuliere woningverduurzaming en op basis daarvan een gebiedsontheffing van de Wet natuurbescherming bij ons aanvraagt. In de huidige begroting 2024 (inclusief KvO reserve) is hiervoor € 1,8 miljoen gereserveerd, dit bedrag is aanvullend op het hierboven toegelichte rijksbudget. Dit Kwaliteit van Overijssel (KvO) budget heeft een looptijdeinde van eind 2027 (besluit 1e monitor 2024). Om aan te sluiten looptijdeind van het rijksbudget stellen wij u voor om de looptijd van het beschikbaar KvO budget te verlenging tot eind 2030. Ook de verwachte bestedingen op dit KvO budget blijven achter bij de begroting. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 0,85 miljoen door te schuiven naar 2025 en toe te voegen aan prestatie 3.1.6.
3.1.6 Proj. verbeteren biodiversiteit	-1.500	0	1.500	-1.500	Adm. 202 Doorwerking GS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 Doorwerking GS 2023
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur	-149	0	149	-149	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Resultaatbestemming Monitorings activiteiten: Een deel van de voorgenomen activiteit natuurmonitoring is aanbesteed in 2023 maar afronding zal plaatsvinden in 2024. Daarnaast zal in 2024 extra inspanning worden verricht op de monitoring van de Overijsselse natuur, de vervaardiging van habitattypekaarten en het verbeteren van de databases voor monitoringsdata waardoor het beschikbaar budget 2024 grotendeels verplicht is. Om de activiteiten die in 2023 zijn aanbesteed volledig te kunnen uitvoeren en betalen (in 2024) leggen wij bij het jaarverslag een voorstel voor resultaatbestemming voor het niet bestede deel van het monitoringsbudget, ad. € 149.000. Wij stellen u voor om een bedrag van € 149.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 3.1.7 van de begroting 2024.
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur	0	150	150	0	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Toelichting verwachte onderbesteding: Een aantal voorgenomen activiteiten natuurmonitoring zal niet volledig worden uitgevoerd in 2024. Wij verwachten van het beschikbare budget circa € 135.000 niet te besteden in 2024. Om de voorgenomen activiteiten 2024 alsnog volledig te kunnen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						uitvoeren (in 2025) zullen wij bij het jaarverslag een voorstel voor resultaatbestemming voorleggen voor het niet bestede deel van het budget. GS begrotingswijziging SPUK capaciteit natuurmonitoring: Eind 2023 hebben wij van het Rijk een specifieke uitkering ontvangen voor de inzet van capaciteit voor natuurmonitoring. Dit betreft een bedrag van € 150.000. Dit bedrag zal in 2024 volledig worden ingezet ter dekking van personele inzet. Wij hebben besloten om budgettair neutraal de lasten te verhogen met € 150.000 onder gelijktijdige verhoging van de baten (onttrekking uit de doeluitkering) in 2024 en toe te voegen aan prestatie 3.1.7.
3.2.1 Beheer landschap	-566	0	566	-566	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	In de begroting 2024 is de actie opgenomen dat wij de begeleiding van de initiatieven voor streekeigen landschapsbeheer die in de vorige coalitieperiode zijn ontstaan voor een periode van minimaal 5 jaar gaan ondersteunen. Hiervoor is in begroting 2024 en meerjarig geen budget beschikbaar. Het benodigde bedrag voor de begeleiding 2024-2027 is totaal € 325.000 . Daarnaast zijn in 2023 werkzaamheden gestart om een deel van de tuin bij het provinciehuis om te zetten naar een struintuin. Vanwege administratieve redenen is de formele opdrachtverlening doorgeschoven naar 2024. Voor deze opdrachtverlening is in 2024 € 125.000 nodig. Voor bovenstaande twee onderwerpen leggen wij een voorstel voor begrotingswijziging voor en vragen voor het totaalbedrag van € 450.000, een looptijdeinde verlenging voor van het KvO budget. In december 2023 zijn subsidieaanvragen met een omvang van € 216.250 ontvangen die volledig passen binnen het gepubliceerde plafond van 2023. Deze aanvragen kunnen gedekt worden uit het restant budget 2023 onder prestatie 3.2.1 Beheer Landschap. Het KVO-budget voor deze prestatie heeft een looptijd tot en met 2023. Wij stellen u voor om de looptijd van dit budget te verlengen tot eind 2027.Voorstel PS-begrotingswijziging en verlenging looptijdWij stellen u voor om de begrote lasten voor prestatie 3.2.1 in de jaarschijven 2024 tot en met 2027 van de begroting 2024 te verhogen met respectievelijk € 566.250, € 50.000, € 25.000 en € 25.000 en deze bedragen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Hiertoe stellen wij u tevens voor de looptijd van dit KVO-budget te verlengen tot eind 2027.
3.2.1 Beheer landschap	-500	0	500	-500	Adm. 202 Doorwerking GS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 Doorwerking GS 2023
3.2.1 Beheer landschap	48	0	-48	48	Wijz. 214 Najaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 214 Najaarswijz. personeel
3.2.2 Proj. natuurincl.	-118	0	118	-118	PS-wijz. 12	Gebundelde resultaatbestemming (UBS regeling 4.3):Wij leggen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
samenw. bevorder					Jaarstukken 2023 Res. best.	u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor, van de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2023. In december 2023 zijn aanvragen ontvangen voor de subsidieregelingen voor stimulering natuur (4.1 tot en met 4.3), met een omvang van € 14.044. Deze passen binnen het gepubliceerde plafond van 2023. Deze aanvragen kunnen gedekt worden uit het restant budget 2023 onder prestatie 3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen. Voor deze regelingen is in het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel € 14.044 opgenomen om toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 3.2.2 van de begroting 2024. PS-wijziging voor subsidieaanvragen groene schoolpleinen (UBS regeling 4.8)Ook een deel van de in 2023 ontvangen aanvragen voor de subsidies voor groene schoolpleinen wordt in 2024 afgewikkeld. Voor € 104.100 worden deze aanvragen toegekend. Wij stellen u voor de looptijd van het KVO-budget voor deze subsidies te verlengen van 2023 tot eind 2024.Wij stellen u voor om de begrote lasten van prestatie 322 in de jaarschijf 2024 van de begroting 2024 te verhogen met € 104.100 en dit bedrag te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.
3.2.2 Proj. natuurincl. samenw. bevorder	-2.250	0	2.250	-2.250	GS Wijz. 103 Natuur voor Elkaar	Deze wijziging heeft betrekking op GS Wijz. 103 Natuur voor Elkaar
3.2.2 Proj. natuurincl. samenw. bevorder	1.350	0	-1.350	1.350	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Doorschuiven KvO-budget Natuur voor Elkaar Via het investeringsvoorstel Natuur voor Elkaar (PS 23-001402) is eind maart 2024 totaal € 9 miljoen beschikbaar gesteld voor de jaren 2024-2027. Van dit budget is € 2,25 miljoen (1/4 deel) toewezen aan 2024. Doordat de beschikbaar gestelde middelen pas begin april ingezet konden worden en omdat de opstart van het programma langzamer verloopt, onder andere door capaciteitsproblemen binnen het programma en bij onze partners, zal een groot deel van de begrote middelen niet worden uitgegeven in 2024. Wij verwachten dat € 1,35 miljoen van het budget niet tot besteding zal komen in 2024 en stellen daarom voor om dit door te schuiven naar 2025. Op basis van de spelregels van de Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een budget van € 1,35 miljoen onder prestatie 3.2.2 door te schuiven naar 2025.
3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstof	-200	0	200	-200	PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025	Deze wijziging heeft betrekking op PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025
3.3.2 Nationale parken	-250	0	250	-250	PS 005 Amendementen begroting 2024	Deze wijziging heeft betrekking op PS 005 Amendementen begroting 2024
3.3.4 Faunabeheer	-100	0	100	-100	PS 001 Investeringsimpuls	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Investeringsimpuls CA24

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
					CA24	
3.3.4 Faunabeheer	-400	0	400	-400	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Tegemoetkoming faunaschade 2022-2023:Het actualiseren van het beleid voor faunabeheer is in 2023 gestagneerd. In de vergadering van de Statencommissie Landbouw en Natuur op 8 februari 2023 is besloten, het door GS voorgestelde beleidsdocument voor actualisatie van Faunabeheer, niet te agenderen voor vaststelling in PS. In de afgelopen periode zijn zowel de natuurbeschermingswetvergunning voor ganzenbeheer in de winter als de vergunning voor ganzenbeheer in de zomer door de rechtbank vernietigd. Beheer van ganzen in de omgeving van N2000 gebieden is daarmee onmogelijk geworden. De gewasschade is hierdoor verder toegenomen. Ook de gestegen kosten die voor vergoeding in aanmerking komen zijn in 2023 verder toegenomen. Op basis van bovenstaande zijn de schade uitkeringen verder toegenomen, waarbij het budget voor 2023 met € 720.000 is overschreden. Daarnaast is halverwege 2023 de afrekening 2022 binnengekomen. Deze is ruim € 700.000 hoger dan eind 2022 is ingeschat, mede door de open-eind regeling. De totale overschrijding sluit hiermee op ruim € 1,42 miljoen. Resultaatbestemming budget Wolvenschades:Begin van dit jaar is de begrotingswijziging uitvoering Motie gezamenlijke ambities 2023 - 2e tranche (PS23-000024) verwerkt in de begroting 2023. Onderdeel van de gezamenlijke ambitie is een incidenteel budget van € 425.000 voor een subsidieregeling preventieve beschermingsmaatregelen wolvenschade. Deze regeling is in het tweede kwartaal van dit jaar uitgewerkt en recentelijk opengesteld. Daardoor de regeling nog maar kort is opengesteld zijn het aantal aanvragen en verleningen beperkt (€ 25.000) in 2023. Bij het jaarverslag 2023 stellen wij voor om de restant middelen door te schuiven naar 2024., Wij stellen u voor om een bedrag van € 400.000 middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2024 en toe te voegen aan prestatie 3.3.4 Faunabeheer van de begroting 2024.
3.3.4 Faunabeheer	-500	0	500	-500	PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025	Deze wijziging heeft betrekking op PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025
3.3.5 Invasieve exoten	67	0	-67	67	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Overschrijding budget invasieve exoten:In 2023 hebben wij voor de aanpak van invasieve exoten ruim € 67.000 meer uitgegeven dan dat er beschikbaar is gesteld in 2023. De belangrijkste reden voor de overschrijding is dat er in 2022 een meerjarig subsidieplafond is opengesteld voor de jaren 2022, 2023 en 2024. Dit plafond was hoger dan het beschikbare budget van de afzonderlijke jaren. Vanwege de grote belangstelling bij externe partijen zoals gemeenten, waterschappen, stichtingen en particulieren voor deze subsidieregeling voor bestrijding van invasieve exoten zijn er in 2023 meer aanvragen (passend binnen het plafond) binnen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						gekomen dan verwacht, waardoor het jaarbudget is overschreden. Het bedrag van de overschrijding zullen wij als voorstel opnemen om in mindering te brengen op het beschikbare budget 2024. Wij stellen u voor om het bedrag van de overschrijding, ad. € 67.000, in mindering te brengen op jaarschijf 2024 van prestatie 3.3.5 van de begroting 2024.
3.3.5 Invasieve exoten	-400	0	400	-400	PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025	Deze wijziging heeft betrekking op PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025
3.3.5 Invasieve exoten	0	715	715	0	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	LIFE project bestrijding exotische waterplanten: Vanuit Europa is een LIFE-subsidie beschikbaar gesteld van € 4,3 miljoen met als voorwaarde dat Overijssel een cofinanciering beschikbaar stelt van 40% van de totale kosten (€ 7,2 miljoen). Bij de Perspectiefnota 2025 heeft u hiervoor € 400.000 beschikbaar gesteld voor de komende vijf jaar. Voor 2024 verwachten wij € 150.000 bedrag te besteden, daarvan komt 60% (€90.000) tlv de LIFE subsidie en 40% (€ 60.000) tlv onze eigen budget, In mei 2024 hebben wij van de LIFE subsidie een voorschot ontvangen van € 1,288 miljoen. Hiervan moeten wij € 0,625 miljoen doorstorten naar onze partners binnen het project. Wij stellen u voor om budgettair neutraal de de baten en lasten voor het doorstorten van het voorschot te verhogen met € 0,715 miljoen. Vooraankondiging resultaatbestemming cofinanciering LIFE project: Op basis van de verwachte bestedingen zal circa € 340.000 aan cofinanciering niet besteed gaan worden in 2024. Bij het jaarverslag zullen wij een voorstel opnemen voor resultaatbestemming om de benodigde cofinanciering beschikbaar te houden voor de uitvoering van het LIFE project.
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	-300	0	300	-300	PS 001 Investeringsimpuls CA24	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Investeringsimpuls CA24
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	-382	339	721	-382	GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	Programma Agro & Food Op het budget van € 2,1 miljoen voor 2023 is € 0,38 miljoen overgebleven. Een aantal activiteiten van het oude programma A&F heeft een overloop naar begin 2024. Het restant schuiven we derhalve door naar 2024. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,38 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 3.4.2 van de begroting 2024. LNV L7 Specifieke uitkering (SPUK) IBP TwenteIn 2020 is een bedrag ontvangen van het Rijk ad € 1,9 miljoen. In 2021 is door de Provincie een beschikking afgegeven van € 1,5 miljoen. In

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						2022 is het laatste deel van € 0,4 miljoen beschikt. De lasten zijn verdeeld over 3 jaar conform de uitgavenplanning. € 0,4 miljoen heeft betrekking op 2021, € 0,7 miljoen heeft betrekking op 2022, € 0,46 miljoen heeft betrekking op 2023 en de laatste € 0,34 miljoen zal in 2024 worden uitgegeven. Omdat de werkelijke lasten anders verdeeld zijn dan in de oorspronkelijke beschikking was aangegeven schuiven wij de overgebleven middelen uit 2023 door naar 2024. Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 3.4.2 op de jaarschijf 2024 te verhogen met € 0,34 miljoen en dit bedrag gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK.
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	-1.200	0	1.200	-1.200	Wijz. 113 Landbouw & Voedsel 24-27	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 113 Landbouw & Voedsel 24-27
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	-240	0	240	-240	GS-wijz. 118 Monitor Overijssel 2024-I	Programma Agro & Food Op het budget van € 2,1 miljoen is € 0,5 miljoen overgebleven. Het grootste deel van de onderschrijding zit op de subsidieregeling stimuleren toekomstbestendige en duurzame Agro & Food. In 2024 zijn hiervoor nog geen aanvragen toegekend vanwege de korte tijd tussen opstelling regeling en jaarafsluiting. Er zijn al wel aanvragen binnengekomen die naar verwachting in 2025 worden toegekend. Daarom hebben we besloten om deze middelen door te schuiven naar 2025. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,5 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 3.4.2 van de begroting 2025.
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	-400	0	400	-400	GS-wijz. 118 Monitor Overijssel 2024-I	Toelichting resultaat Revolving Fund (prestatie 3.4.3):Voor het realiseren van landbouwdoelen hebben wij in 2002 het Revolving Fund ingesteld. Als gevolg van het opheffen van Dienst Landelijk Gebied (DLG) zijn de gronden in het Revolving Fund in 2014 juridisch overgedragen aan de provincie waardoor het Revolving Fund in 2014 is gewijzigd van een financieringsfonds naar een grondvoorraadpositie. Financieel uitgangspunt van het Revolving Fund is dat dit een meerjarig budgettair neutraal resultaat oplevert voor de provincie. Het resultaat over de jaren kan echter wel fluctueren. Zo is in de afgelopen jaren (2014-2023) een positief resultaat gerealiseerd van € 1,205 miljoen. Op basis van aan- en verkopen is in 2024 een positief resultaat gerealiseerd van € 50.000. Dit positieve resultaat maakt onderdeel uit van het jaarrekeningresultaat. Resultaat landinrichtingsprojecten (dekking Kwaliteit van Overijssel budget): Van het beschikbaar budget (€ 250.000) voor de afronding van landinrichtings projecten in 2024 is gesaldeerd € 204.500 (lasten € 293.000 -/- baten € 88.500) besteed. Het niet bestede

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						deel, ad. € 45.500, hebben wij doorgeschoven naar 2025 Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 3.4.3 € 45.500 doorgeschoven naar 2025. Extra kosten Landinrichtingsproject Staphorst: Zoals bij eerdere P&C documenten (laatst bij de 1e Monitor 2024) gemeld is het de verwachting dat het beschikbare budget voor het landinrichtingsproject Staphorst mogelijk onvoldoende zal zijn. Er wordt momenteel een tekort verwacht van circa € 0,25 - € € 0,5 miljoen. Bij de 1e monitor 2024 hebben wij dit uitgebreider toegelicht. Binnen de Reserve Afrekening ILG/pMJP hebben wij middelen gereserveerd om een eventuele overschrijding te dekken.
3.4.3 Landbouwstructuurversterking		350	0	-350	350 GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Actualisatie budget landinrichtingsprojecten Staphorst en Blokzijl / Vollenhove: De afronding van deze twee laatste twee landinrichtingsprojecten zal naar verwachting plaatsvinden in 2025, de looptijd van het Kwaliteit van Overijssel budget hebben wij eind 2023 verlengd naar 2025. Op basis van de geactualiseerde prognose zal een groot deel van de bestedingen doorschuiven naar 2025. Op basis van de spelregels van de Uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om onder prestatie 3.4.3 - € 350.000 door te schuiven naar 2025. Extra kosten Landinrichtingsproject StaphorstZoals bij eerdere P&C documenten (laatst bij de 1e Monitor 2024) gemeld is het de verwachting dat het beschikbare budget voor het landinrichtingsproject Staphorst mogelijk onvoldoende zal zijn. Er wordt momenteel een tekort verwacht van circa € 0,25 - € € 0,5 miljoen. Bij de 1e monitor 2024 hebben wij dit uitgebreider toegelicht. Toelichting verwacht resultaat Revolving Fund (prestatie 3.4.3):Voor het realiseren van landbouwdoelen hebben wij in 2002 het Revolving Fund ingesteld. Als gevolg van het opheffen van Dienst Landelijk Gebied (DLG) zijn de gronden in het Revolving Fund in 2014 juridisch overgedragen aan de provincie waardoor het Revolving Fund in 2014 is gewijzigd van een financieringsfonds naar een grondvoorraadpositie. Financieel uitgangspunt van het Revolving Fund is dat dit een meerjarig budgettair neutraal resultaat oplevert voor de provincie. Het resultaat over de jaren kan echter wel fluctueren. Zo is in de afgelopen jaren (2014-2023) een positief resultaat gerealiseerd van € 1,20 miljoen. Over 2024 verwachten wij een positief resultaat van circa € 150.000.
3.4.3 Landbouwstructuurversterking		-200	0	200	-200 Adm. 201 Doorwerking PS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 Doorwerking PS 2023
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk		2.000	3.520	1.520	2.000 GS-wijz. 118 Monitor	Er zijn minder middelen onttrokken aan de Uitvoeringsreserve-

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
Nederland					Overijssel 2024-I	NatuurNetwerk Nederland dan begroot. De bestedingen bij de uitvoering van de maatregelen zijn lager, doordat de voortgang in de gebieden achterblijft bij de verwachtingen. Onder andere de langere procedures om daadwerkelijk te kunnen starten met de uitvoering zijn hier een oorzaak van. Tegelijk zijn de baten hoger dan begroot, door een hogere opbrengst van gronden die verkocht zijn. Er is een beschikking aangevraagd en van het Rijk ontvangen voor het Programma Natuur fase II. Deze middelen zijn uitgekeerd in de vorm van een Specifieke Uitkering en worden in de komende jaren ingezet.
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	18.798	3.412	-15.386	18.798	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Wij verwachten dat de totale lasten voor deze prestatie in 2024 lager (€15,386 miljoen) en de baten (€ 3,412 miljoen) hoger dan de begroting zullen uitvallen. De lagere lasten worden vooral veroorzaakt door langere ruimtelijke processen, waardoor werkzaamheden niet of later in uitvoering zijn gekomen en een lagere subsidiebijdrage vanuit het plattelandsontwikkelingsprogramma. De hogere baten worden vooral veroorzaakt door een hogere bijdrage vanuit het Programma Natuur. GS-Begrotingswijziging/ onttrekking SPUK Natuur: In 2021 zijn er via het Rijk middelen beschikbaar gekomen via het Programma Natuur. Deze middelen zijn via een specifiek uitkering aan de provincie beschikbaar gesteld. In deze Monitor is verwerkt dat een hoger deel van de bestedingen ten laste van de SPUK Natuur (€ 5,666 miljoen) wordt gebracht dan eerder verwacht. Wij hebben besloten om de baten en lasten voor prestatie 3.5.1 in 2024 budgettair neutraal te verhogen met € 5,666 miljoen. GS-Begrotingswijziging/ onttrekking doeluitkering POP3: In 2018 heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvON) aan de provincie Overijssel een aantal POP3 (plattelandsontwikkelingsprogramma) subsidies verleend voor onder andere investeringen voor biodiversiteit, natuur, landschap en hydrologische maatregelen PAS en kavel aanvaardingswerkzaamheden in een landinrichtingsproject. Op basis van de inmiddels ingediende en toegekende declaraties verwachten we in 2024 € 1,941 miljoen minder aan subsidies te gaan ontvangen. De verwachting is dat dit bedrag in 2025 wordt toegekend. Wij hebben besloten om de baten en lasten voor prestatie 3.5.1 in 2024 budgettair neutraal te verlagen met € 1,941 miljoen. GS-Begrotingswijziging/ onttrekking doeluitkering LIFE:In 2019 heeft de Europese Commissie een LIFE subsidieaanvraag toegekend. LIFE is een subsidiecompetitie waarbij met andere Europese natuurprojecten wordt geconcurreerd om een subsidie binnen te krijgen. De toegekende aanvraag heeft betrekking op het natuurherstel in het gebied Engbertsdijkvenen. In 2024

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						verwachten wij voor dit gebied € 37.000 te besteden. In 2023 is een nieuwe subsidieaanvraag LIFE Crossborder toegekend die heeft betrekking op het natuurherstel in het gebied Aamsveen. In 2024 verwachten wij voor dit gebied € 0,25 miljoen te besteden. Gezamenlijk is de besteding van de LIFE subsidie € 0,313 miljoen lager dan verwacht. Wij hebben besloten om de baten en lasten voor prestatie 3.5.1 in 2024 budgettair neutraal te verlagen met € 0,313 miljoen. GS-Begrotingswijziging bestedingsritme ten laste van de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland: Door de dekking vanuit de SPUK Natuur en de lagere besteding zal de onttrekking aan de Uitvoeringsreserve NNN met € 18,798 miljoen worden teruggebracht van € 40,548 miljoen naar € 21,75 miljoen. Op basis van de spelregels van de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland hebben wij besloten om het budget voor prestatie 3.5.1 in 2024 te verlagen met € 18,798 miljoen en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Uitvoeringsreserve NNN met hetzelfde bedrag te verlagen.
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	94	0	-94	94	Adm. 203 Doorwerking adm. 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 Doorwerking adm. 2023
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak NW Overijss	300	575	275	300	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Kwaliteit van Overijssel (KvO)-budget Veenweide: De verwachte oplevering van de Regionale Veenweidestrategie 2.0 is in 2023 doorgeschoven naar 2024. In 2024 is op basis van het rapport Bouwstenen Veenweidestrategie een aantal vervolgacties, waaronder de verdere uitwerkingen van de Veenweidestrategie, opgenomen in de maatregelpakketten Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) . De verder uitwerking van de veenweidestrategie zal daarom vanuit de maatregelpakketten worden opgepakt. Daarvoor ontvangen wij rijksmiddelen (SPUK) en is inzet van eigen Kwaliteit van Overijssel middelen niet meer nodig. Wij stellen u voor om op basis van de spelregels van de Uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel (U-KvO) de lasten in 2024 te verlagen met € 0,30 miljoen onder gelijktijdige verlaging van de onttrekking uit de U-KvO. SPUK Interbestuurlijke Programma Vitaal Platteland (IBP-VP): Het bestedingsritme voor de specifieke uitkering IBP-VP blijft naar verwachting met € 1,0 miljoen achter ten opzichte van de begroting 2024 (€ 2,3 miljoen). De verwachte onderbesteding schuiven wij door naar 2025.. Wij hebben besloten om € 1,0 miljoen en de daarbij behorende onttrekking (baten) uit de doeluitkering IBP-VP Veenweide door te schuiven naar 2025 en toe te voegen aan prestatie 3.5.2. SPUK Impulsgelden Veenweide: Vanuit de impulsgelden Veenweide is in de begroting 2024 totaal € 1,9 miljoen opgenomen. In 2024 hebben wij hiervan inmiddels € 2,2 miljoen gerealiseerd. De hogere realisatie wordt

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						veroorzaakt doordat we meer afwaarderingen van gronden ten laste van deze SPUK hebben kunnen brengen. Daarnaar verwachten wij nog circa € 1,275 miljoen aan subsidieverlening en afwaarderingen van gronden. Wij hebben besloten om de lasten in 2024, onder prestatie 3.5.2, met € 1,575 miljoen te verhogen en de daarbij behorende onttrekking (baten) uit de doeluitkering Impulsgelden Veenweide eveneens te verhogen.
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak NW Overijss	-480	0	480	-480	Adm. 201 Doorwerking PS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 Doorwerking PS 2023
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak NW Overijss	0	4.200	4.200	0	Adm. 202 Doorwerking GS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 Doorwerking GS 2023
3.5.3 Afronding natuuropg pMJP-projecten	-750	0	750	-750	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	PS wijziging: dekking tbv afschaffing fauna-leges: Op 13 november 2024 heeft u naar aanleiding van het statenvoorstel Actualisatie Belastingverordening 2025 een motie aangenomen over het afschaffen van de leges faunaschades. Deze motie is in januari 2025 verwerkt in het voorstel gewijzigde Belastingverordering 2025. Tevens is in dit voorstel de verwachte financiële gevolgen, ad. € 560.000 per jaar, van de extra kosten opgenomen en de financiële dekking hiervan. Ter dekking van 2025 is besloten om € 350.000 te laten vrijvallen uit de uitvoeringsreserve KvO en € 210.000 uit de Reserve afrekening ILG/pMJP. Deze vrijval is verwerkt onder kerntaak Overhead, Financiering en Algemene dekkingsmiddelen. PS wijziging: Particulier natuurontwikkeling en Tender particuliere natuurrealisatie:Bij de 1e Monitor 2016 is besloten om € 6 miljoen van de middelen voor particuliere natuurontwikkeling in te zetten voor de Tender nieuwe particuliere natuuraanleg en beheer. In de begroting 2024 en in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel is hiervoor € 390.000 opgenomen ca beschikbaar. Van de ingediende aanvragen, beschikkingen en afwaarderingen, waaronder ook uitfinanciering van eerder toegekende beschikkingen, is in 2024 € 114.000 gerealiseerd. Om aan het restant van de verplichtingen te kunnen voldoen, stellen wij u voor om het resterende budget, ad. € 276.000, door te schuiven naar 2025. Daarvoor vragen wij u tevens een looptijdverlening van het KvO budget tot en met eind 2025. Wij stellen u voor om de looptijd van het KvO budget te verlengen naar eind 2025 en het restant budget 2024, ad. € 276.000, door te schuiven naar 2025 en toe te voegen aan prestatie 3.5.3.
3.5.3 Afronding natuuropg pMJP-projecten	-132	0	132	-132	GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	GS wijziging: Particulier natuurontwikkeling en Tender particuliere natuurrealisatie:Bij de 1e Monitor 2016 is door PS besloten om € 6 miljoen van de middelen voor particuliere natuurontwikkeling in te zetten voor de Tender nieuwe

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						particuliere natuuraanleg en beheer. In de begroting 2023 is hiervoor € 400.000 opgenomen. Van de ingediende aanvragen (waaronder ook uitfinanciering van eerder toegekende aanvragen) is in 2023 € 268.000 gerealiseerd; het restant van het budget van € 132.000 schuift door naar 2024. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 3.5.3 het restant budget van € 132.000, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven naar 2024.
3.5.3 Afronding natuuropg pMJP-projecten	-250	0	250	-250	GS-wijz. 118 Monitor Overijssel 2024-I	PS wijziging: dekking tbv afschaffing fauna-leges: Op 13 november 2024 heeft u naar aanleiding van het statenvoorstel Actualisatie Belastingverordening 2025 een motie aangenomen over het afschaffen van de leges faunaschades. Deze motie is in januari 2025 verwerkt in het voorstel gewijzigde Belastingverordering 2025. Tevens is in dit voorstel de verwachte financiële gevolgen, ad. € 560.000 per jaar, van de extra kosten opgenomen en de financiële dekking hiervan. Ter dekking van 2025 is besloten om € 350.000 te laten vrijvallen uit de uitvoeringsreserve KvO en € 210.000 uit de Reserve afrekening ILG/pMJP. Deze vrijval is verwerkt onder kerntaak Overhead, Financiering en Algemene dekkingsmiddelen. PS wijziging: Particulier natuurontwikkeling en Tender particuliere natuurrealisatie:Bij de 1e Monitor 2016 is besloten om € 6 miljoen van de middelen voor particuliere natuurontwikkeling in te zetten voor de Tender nieuwe particuliere natuuraanleg en beheer. In de begroting 2024 en in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel is hiervoor € 390.000 opgenomen ca beschikbaar. Van de ingediende aanvragen, beschikkingen en afwaarderingen, waaronder ook uitfinanciering van eerder toegekende beschikkingen, is in 2024 € 114.000 gerealiseerd. Om aan het restant van de verplichtingen te kunnen voldoen, stellen wij u voor om het resterende budget, ad. € 276.000, door te schuiven naar 2025. Daarvoor vragen wij u tevens een looptijdverlening van het KvO budget tot en met eind 2025. Wij stellen u voor om de looptijd van het KvO budget te verlengen naar eind 2025 en het restant budget 2024, ad. € 276.000, door te schuiven naar 2025 en toe te voegen aan prestatie 3.5.3.
3.5.4 Aanpak PAS melders	-2.000	0	2.000	-2.000	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Begrotingswijziging PAS melders: Het legaliseren van PAS melders is een complex traject. Er zijn nog geen regelingen beschikbaar die bijdragen aan een structurele oplossing. Mede hierdoor is de besteding beperkt. Wel zijn in 2023 middelen ingezet om af te kunnen zien van handhaving door de instelling van een bemestingsverbod op verpachte gronden van de provincie. De lasten van het negatieve effect van dit verbod, lagere pachtopbrengst en

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						hogere kosten toezicht, zijn ten laste van deze prestatie gebracht. Het is nog niet duidelijk of het Rijk deze voorfinanciering door de provincie gaat vergoeden. Binnen de Algemene Risico Reserve is nog € 24,169 miljoen gereserveerd voor de PAS-Melders. Hiervan stellen we voor om € 2 miljoen beschikbaar te stellen voor 2024 en het restant blijft beschikbaar binnen de Algemene Risico Reserve voor de PAS-melders. Wij stellen u voor om een bedrag van € 2 miljoen te onttrekken aan Algemene Risico Reserve en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 3.5.4 van de begroting 2024. Specifieke uitkering Opkoopregeling Veehouderij:Als provincie voeren wij de rijksregeling provinciale aankoop veehouderij bedrijven nabij natuur gebieden uit. In dit kader hebben wij in 2022 overeenstemming bereikt met een zestal agrarische bedrijven. In 2022 is één overeenkomst financieel afgewikkeld, de overige vijf overeenkomsten zijn in 2023 gerealiseerd. De gerealiseerde kosten, waaronder afkoop productierechten, sloopkosten en afwaardering van € 7,55 miljoen voor 2023 zijn ten laste gebracht worden van door het Rijk beschikbaar gestelde middelen. De realisatie sluit uiteindelijk hoger dan het begrote bedrag van € 2,25 miljoen in 2023, dit wijkt af van de realisatie omdat het de verwachting was dat een aantal overeenkomsten in 2024 zouden worden gerealiseerd. Proceskosten opkoopregeling Veehouderij (KvO):De proceskosten van de opkoopregeling veehouderij moeten conform de rijksregeling provinciaal gefinancierd worden. De realisatie 2023 sluit € 109.000 hoger ten opzichte van begrote bedrag. Binnen de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel (U-KvO) is nog voldoende budget om deze overschrijding te dekken, waarbij het restant budget in de U-KvO beschikbaar blijft voor proceskosten in 2024. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 3.5.4 € 109.000 extra onttrokken aan de voor deze prestatie beschikbare middelen in deze reserve.
3.5.5 Bosstrategie en Boscompensatie		-18	0	18	-18	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Specifieke uitkering Programma Natuur / boscompensatie: De realisatie in 2023 op boscompensatie sluit circa € 3 miljoen lager dan begroot. In de begroting is ook budget opgenomen voor de subsidieregeling "Meer bos in Overijssel". Zoals inhoudelijk toegelicht zijn er diverse subsidieaanvragen eind 2023 in behandeling genomen, de verlening en financiële realisatie schuift naar verwachting door naar 2024. De totale actuele omvang van de aanvragen is momenteel ruim € 14 miljoen, dit bedrag kan gedekt worden uit het totaal van de voor Boscompensatie beschikbare middelen binnen de specifieke uitkering (SPUK). Wij hebben besloten om aan de lastenzijde een bedrag van € 14

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						miljoen op te nemen in de begroting 2024 en toe te voegen aan prestatie 3.5.5 bossenstrategie en boscompensatie, tevens hebben wij de onttrekking (baat) uit de doeluitkering Programma Natuur / Boscompensatie verhoogd.Verlenging looptijd KVO-budget en PS-wijziging voor nog toe te kennen subsidieaanvragenVoor de Subsidieregeling iedereen een boom zijn eind 2023 nog aanvragen ontvangen die binnen het subsidieplafond vallen. Voor toekenning van de subsidie stellen wij u voor de looptijd van het hiervoor beschikbare KVO-budget te verlengen tot eind 2024. Verder stellen wij u voor om de begrote lasten voor prestatie 3.5.5 in de begroting 2024 te verhogen met € 17.544.
3.5.5 Bosstrategie en Boscompensatie		0	14.000	14.000	0 GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	Specifieke uitkering Programma Natuur / boscompensatie: De realisatie in 2023 op boscompensatie sluit circa € 3 miljoen lager dan begroot. In de begroting is ook budget opgenomen voor de subsidieregeling "Meer bos in Overijssel". Zoals inhoudelijk toegelicht zijn er diverse subsidieaanvragen eind 2023 in behandeling genomen, de verlening en financiële realisatie schuift naar verwachting door naar 2024. De totale actuele omvang van de aanvragen is momenteel ruim € 14 miljoen, dit bedrag kan gedekt worden uit het totaal van de voor Boscompensatie beschikbare middelen binnen de specifieke uitkering (SPUK). Wij hebben besloten om aan de lastenzijde een bedrag van € 14 miljoen op te nemen in de begroting 2024 en toe te voegen aan prestatie 3.5.5 bossenstrategie en boscompensatie, tevens hebben wij de onttrekking (baat) uit de doeluitkering Programma Natuur / Boscompensatie verhoogd.Verlenging looptijd KVO-budget en PS-wijziging voor nog toe te kennen subsidieaanvragenVoor de Subsidieregeling iedereen een boom zijn eind 2023 nog aanvragen ontvangen die binnen het subsidieplafond vallen. Voor toekenning van de subsidie stellen wij u voor de looptijd van het hiervoor beschikbare KVO-budget te verlengen tot eind 2024. Verder stellen wij u voor om de begrote lasten voor prestatie 3.5.5 in de begroting 2024 te verhogen met € 17.544.
3.5.6 Prov. programma landelijk gebied	-4.200	0	4.200	-4.200	PS 001 Investeringsimpuls CA24	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Investeringsimpuls CA24
3.5.6 Prov. programma landelijk gebied	-245	0	245	-245	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Binnen deze prestatie zijn in 2023 kosten gemaakt voor de planvorming van het PPLG in samenspraak met de gebieden in de provincie. De provincie heeft hiervoor middelen als voorschot ontvangen in een Specifieke Uitkering (SPUK) en er zijn provinciale middelen ingezet voor de overige lasten. Tegelijk is er uitvoering gegeven aan een aantal versnellingsvoorstellen die in 2022 waren ingediend bij het Rijk. De bekostiging hiervan vindt plaats vanuit een SPUK.

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						Door een vertraging in de planvorming o.a. als gevolg van de val van het kabinet zijn er in 2023 minder bestedingen verricht. Het concept PPLG plan is opgeleverd en zal in 2024 samen met de partners en de gebieden verder uitgewerkt worden. De verwachte subsidieregeling om gebiedsinitiatieven te ondersteunen is door de vertraging eind 2023 opengesteld, waarbij de bestedingen voornamelijk in 2024 zullen plaatsvinden. Om de aanvragen die eind 2023 zijn binnengekomen te dekken vanuit de beschikbare middelen in 2023 is bij het jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming opgenomen. Specifiek voor de pilot KPI's op biodiversiteit is bij de monitor II 2023 besloten door PS om de middelen beschikbaar (€ 400.000) te houden in de U-KVO. Het voorstel is om deze middelen nu beschikbaar te stellen voor de begroting 2024. Het Rijk heeft in 2023 een artikel 2 onderzoek uitgevoerd. Als gevolg hiervan zal het Rijk in 2024 aanvullende middelen beschikbaar stellen voor provinciale bestedingen in 2022 en 2023. De exacte voorwaarden zijn nog niet bekend. Via de P&C cyclus wordt u hierover in 2024 nader geïnformeerd. GS begrotingswijziging toevoeging van middelen aan de begroting 2024 voor de pilot KPI's op biodiversiteit:Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 400.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 3.5.6 van de begroting 2024. PS begrotingswijziging UBS regeling 4.23:Wij leggen u bij dit jaarverslag een begrotingswijziging voor de in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2023. In december 2023 is een aantal aanvragen met een omvang van € 245.000 ontvangen die volledig passen binnen het gepubliceerde plafond van 2023 (regeling 4.23 en 4.7). Deze aanvragen kunnen gedekt worden uit het restant budget 2023 onder prestatie 3.5.6 Provinciaal Programma Landelijk Gebied. Wij stellen u voor het looptijdeinde van dit budget voor € 245.000 te verlengen en toe te voegen aan het nieuwe KVO-budget voor deze prestatie. Wij stellen u voor om de begrote lasten van prestatie 3.5.6 in de jaarschijf 2024 van de begroting 2024 te verhogen met € 245.000 en dit bedrag te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Voorstel tot aframing Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel (U-KVO) ten gunste van de Algemene Risico Reserve: Door de lagere besteding in 2023 op het KvO budget (€ 800.000 minus de bovenstaande twee resultaatbestemming van € 400.000 en € 245.000) en het restant Kwaliteit van Overijssel budget (€ 863.000) in de Reserve Uitvoering KvO kan bij het

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						jaarverslag € 1,0 miljoen teruggestort worden naar de Algemene Risico Reserve. PS begrotingswijziging vrijval U-KvO middelen naar de ARR:Onder kerntaak Overhead, financiering en dekkingsmiddelen stellen wij u voor om € 1,0 miljoen van het voorfinancieringsbudget te laten vrijvallen en te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de Algemene Risico Reserve.
3.5.6 Prov. programma landelijk gebied	3.744	3.744	0	3.744	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Wij verwachten dat de totale lasten voor deze prestatie in 2024 met € 0,7 miljoen lager en de totale baten € 11,7 miljoen hoger zullen uitvallen ten opzichte van de begroting 2024. De ontvangsten zijn hoger dan de begroting doordat de provincie middelen van het Rijk heeft ontvangen in een Specifieke Uitkering (SPUK). Door de inzet van deze middelen treedt er wel een verschuiving op tussen de verschillende dekkingsbronnen. De lasten vallen vooral lager uit doordat de uitvoering van de versnellingsvoorstellen meer tijd in beslag neemt dan voorzien. PS-Begrotingswijziging/ onttrekking Specifieke uitkering (SPUK) voorbereidingskosten (L24)In 2024 heeft het Rijk extra middelen (€ 3,7 miljoen) beschikbaar gesteld om lasten te dekken die de provincie in 2022 en in 2023 heeft gemaakt. De lasten zijn door de provincie verantwoord onder prestatie 3.5.6 en gedekt door middelen uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Door deze bijdrage van het Rijk heeft de provincie haar inzet, met terugwerkende kracht, vergoed gekregen en kunnen de ingezette eigen middelen weer terugvloeien naar de Algemene Reserve. Met de uitvoering van deze stappen is de inzet van de provincie Overijssel tot en met 2023 volledig vergoed door het Rijk en is er dus geen sprake meer van een (voor)financiering van het PPLG door de provincie.Wij stellen u voor om de baten voor prestatie 3.5.6 in 2024 te verhogen met € 3,7 miljoen. Deze mutatie maakt deel uit van het saldo van deze Monitor. GS-Begrotingswijziging/ onttrekking Specifieke uitkering (SPUK) versnellingsvoorstellen (L25)In 2022 en 2023 is er € 13,1 miljoen beschikbaar gesteld voor een aantal versnellingsvoorstellen die de provincie heeft ingediend bij het Rijk. In 2024 verwachten wij hiervan € 0,5 miljoen in te zetten. Dit is € 0,5 miljoen lager dan verwacht, doordat het realiseren van plannen meer tijd vergt dan eerder was voorzien. Wij hebben besloten om de baten en lasten voor prestatie 3.5.6 in 2024 budgettair neutraal te verlagen met € 0,5 miljoen. GS-Begrotingswijziging/ onttrekking Specifieke uitkering (SPUK) Regeling Indirecte uitvoeringskosten provinciale maatregelen landelijk gebied (L34)In 2024 heeft het Rijk € 5,3 miljoen aan middelen beschikbaar gesteld voor de indirecte uitvoeringskosten provinciale maatregelen landelijk gebied. In 2024 verwachten wij hiervan € 5,3 miljoen in te zetten. Deze

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						inzet was opgenomen in de begroting en zou worden gedekt vanuit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel als voorfinanciering. Met het beschikbaar stellen van de middelen via een SPUK door het Rijk vindt een herijking van de dekking plaats.Wij hebben besloten om de baten en lasten voor prestatie 3.5.6 in 2024 budgettair neutraal te verhogen met € 5,3 miljoen. Via de decembercirculaire zal een decentralisatie uitkering worden toegevoegd aan het provinciefonds voor de indirecte uitvoeringskosten van het PPLG bij de uitvoering van de maatregelpakketten in de komende jaren. Bij de jaarrekening zullen we aan PS voorstellen om deze middelen via een resultaatbestemming toe te voegen aan de meerjarenbegroting van het PPLG. GS-Begrotingswijziging/ onttrekking Specifieke uitkering (SPUK) Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (L35)In 2024 heeft het Rijk € 233,7 miljoen aan middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van koploperprojecten. Hiervan wordt € 230,9 miljoen op de rekening van de provincie gestort en het restant ad € 2,8 miljoen in het BTW compensatiefonds. In 2024 verwachten wij € 3,2 miljoen in te zetten. Deze inzet was opgenomen in de begroting en zou worden gedekt vanuit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel als voorfinanciering. Met het beschikbaar stellen van de middelen via een SPUK door het Rijk vindt een herijking van de dekking plaats.Wij hebben besloten om de baten en lasten voor prestatie 3.5.6 in 2024 budgettair neutraal te verhogen met € 3,2 miljoen. GS-begrotingswijziging als gevolg van lagere besteding Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel: Met de ontvangst van de hierboven toegelichte middelen vanuit het Rijk kunnen de middelen van de SPUK L34 en L35 terugvloeien naar de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Tegelijk is er sprake van een lagere besteding van € 0,2 miljoen, zodat deze middelen terug kunnen vloeien naar de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. In het totaal betreft het een bedrag van € 8,6 miljoen. Dit bedrag is opgebouwd uit de ontvangen middelen in de SPUK L34 (€ 5,3 miljoen) en SPUK L35 (€ 3,2 miljoen) en de lagere besteding (€ 0,2 miljoen). In het coalitieakkoord is opgenomen dat er gedurende de coalitieperiode 2023-2027 een bedrag van € 8 miljoen beschikbaar is voor de ontwikkelingen rondom het PPLG. Dit bedrag is via een investeringsvoorstel beschikbaar gesteld binnen de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Via een resultaatbestemming in 2023 is € 0,6 miljoen extra beschikbaar gesteld in 2024 voor de uitvoering van de pilot KPi's op biodiversiteit en voor jaargrens overstijgende subsidies. Bij het jaarverslag zullen deze middelen (€ 0,6 miljoen) weer worden toegevoegd aan de Algemene Reserve.Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 3.5.6 in 2024 te verlagen met € 8,6 miljoen en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen.
3.5.6 Prov. programma landelijk gebied	-3.800	0	3.800	-3.800	GS Wijz. 104 PPLG	Deze wijziging heeft betrekking op GS Wijz. 104 PPLG
3.5.6 Prov. programma landelijk gebied	-400	0	400	-400	GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	Binnen deze prestatie zijn in 2023 kosten gemaakt voor de planvorming van het PPLG in samenspraak met de gebieden in de provincie. De provincie heeft hiervoor middelen als voorschot ontvangen in een Specifieke Uitkering (SPUK) en er zijn provinciale middelen ingezet voor de overige lasten. Tegelijk is er uitvoering gegeven aan een aantal versnellingsvoorstellen die in 2022 waren ingediend bij het Rijk. De bekostiging hiervan vindt plaats vanuit een SPUK. Door een vertraging in de planvorming o.a. als gevolg van de val van het kabinet zijn er in 2023 minder bestedingen verricht. Het concept PPLG plan is opgeleverd en zal in 2024 samen met de partners en de gebieden verder uitgewerkt worden. De verwachte subsidieregeling om gebiedsinitiatieven te ondersteunen is door de vertraging eind 2023 opengesteld, waarbij de bestedingen voornamelijk in 2024 zullen plaatsvinden. Om de aanvragen die eind 2023 zijn binnengekomen te dekken vanuit de beschikbare middelen in 2023 is bij het jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming opgenomen. Specifiek voor de pilot KPI's op biodiversiteit is bij de monitor II 2023 besloten door PS om de middelen beschikbaar (€ 400.000) te houden in de U-KVO. Het voorstel is om deze middelen nu beschikbaar te stellen voor de begroting 2024. Het Rijk heeft in 2023 een artikel 2 onderzoek uitgevoerd. Als gevolg hiervan zal het Rijk in 2024 aanvullende middelen beschikbaar stellen voor provinciale bestedingen in 2022 en 2023. De exacte voorwaarden zijn nog niet bekend. Via de P&C cyclus wordt u hierover in 2024 nader geïnformeerd. GS begrotingswijziging toevoeging van middelen aan de begroting 2024 voor de pilot KPI's op biodiversiteit:Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 400.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 3.5.6 van de begroting 2024. PS begrotingswijziging UBS regeling 4.23:Wij leggen u bij dit jaarverslag een begrotingswijziging voor de in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2023. In december 2023 is een aantal aanvragen met een omvang van € 245.000 ontvangen die volledig passen binnen het gepubliceerde plafond van 2023 (regeling 4.23 en 4.7). Deze aanvragen kunnen gedekt worden uit het restant budget 2023 onder prestatie 3.5.6 Provinciaal

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						Programma Landelijk Gebied. Wij stellen u voor het looptijdeinde van dit budget voor € 245.000 te verlengen en toe te voegen aan het nieuwe KVO-budget voor deze prestatie. Wij stellen u voor om de begrote lasten van prestatie 3.5.6 in de jaarschijf 2024 van de begroting 2024 te verhogen met € 245.000 en dit bedrag te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Voorstel tot aframing Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel (U-KVO) ten gunste van de Algemene Risico Reserve: Door de lagere besteding in 2023 op het KvO budget (€ 800.000 minus de bovenstaande twee resultaatbestemming van € 400.000 en € 245.000) en het restant Kwaliteit van Overijssel budget (€ 863.000) in de Reserve Uitvoering KvO kan bij het jaarverslag € 1,0 miljoen teruggestort worden naar de Algemene Risico Reserve. PS begrotingswijziging vrijval U-KvO middelen naar de ARR:Onder kerntaak Overhead, financiering en dekkingsmiddelen stellen wij u voor om € 1,0 miljoen van het voorfinancieringsbudget te laten vrijvallen en te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de Algemene Risico Reserve.
3.5.6 Prov. programma landelijk gebied		0	1.200	1.200	0 GS-wijz. 118 Monitor Overijssel 2024-I	Wij hebben in 2024 een tweetal specifieke uitkeringen (SPUK's) van het Rijk ontvangen. Een deel van de middelen is ingezet om de gehele voorfinanciering van de provincie te dekken. Het grootste gedeelte is nog beschikbaar voor de uitvoering van de maatregelpakketten in de komende jaren. Resultaatbestemming van de ontvangen Rijksmiddelen (december circulaire) voor de indirecte uitvoeringskosten van de maatregelpakketten: Via de december circulaire van het provinciefonds 2024 heeft het Rijk een decentralisatie uitkering verstrekt voor de dekking van de indirecte lasten die nodig zijn om de maatregelpakketten te realiseren. Op basis van een landelijke verdeling, gekoppeld aan de opgaven ten aanzien van de beleidsdoelen op natuur (inclusief stikstof), klimaat en stikstof, hebben wij € 6,7 miljoen ontvangen. De middelen van de SPUK-maatregelpakket hebben een uitvoeringsperiode van 4 jaar, met een mogelijkheid om een verlenging van 4 jaar aan te vragen. De indirecte lasten van de uitvoering zullen dan ook over meerdere jaren genomen worden. De middelen worden ingezet voor de indirecte lasten, waaronder het programmateam, om de maatregelpakketten uit te voeren en een passende verantwoording hierover te kunnen afleggen. Het voorstel is om de middelen toe te voegen aan de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel en te koppelen aan prestatie 3.5.6. Om de indirecte lasten in 2025 te kunnen dekken is het nu ook nodig om € 1,3 miljoen toe te voegen aan

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						de begroting 2025. Resultaatbestemming - toevoeging middelen aan UKvO: Onder kerntaak Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen stellen wij voor om de ontvangen decentralisatie uitkering, ad € 6,7 miljoen toe te voegen aan de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel en te koppelen aan prestatie 3.5.6 voor de indirecte uitvoeringskosten van de SPUK Maatregelpakketten met een looptijdeinde van eind 2028. GS besluit jaarschijf 2025 - indirecte uitvoeringskosten: Onder voorbehoud van goedkeuring van bovenstaande wijziging hebben wij besloten om vanuit de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel een bedrag van € 1,3 miljoen toe te voegen aan de begroting 2025 om de indirecte uitvoeringskosten van de SPUK Maatregelpakketten te dekken onder prestatie 3.5.6. Vrijval Kwaliteit van Overijssel budget uit 2023: Zoals bij de 2e monitor 2024 aangekondigd stellen wij u voor om de Kwaliteit van Overijssel middelen die via de resultaatbestemming in 2023 € 645.000 beschikbaar zijn gesteld voor 2024 en bestemd zijn voor de uitvoering van de pilot KPi's op biodiversiteit en voor jaargrens overstijgende subsidies vrij te laten vallen. Daarnaast hebben wij vanuit het Kwaliteit van Overijssel budget € 275.000 extra kunnen overboeken naar de rijksbudgetten. Totaal kan een bedrag van € 920.000 vrijvallen uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Deze wijziging hebben wij opgenomen onder kerntaak Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen.
3.5.6 Prov. programma landelijk gebied	8.645	7.948	-697	8.645	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Wij verwachten dat de totale lasten voor deze prestatie in 2024 met € 0,7 miljoen lager en de totale baten € 11,7 miljoen hoger zullen uitvallen ten opzichte van de begroting 2024. De ontvangsten zijn hoger dan de begroting doordat de provincie middelen van het Rijk heeft ontvangen in een Specifieke Uitkering (SPUK). Door de inzet van deze middelen treedt er wel een verschuiving op tussen de verschillende dekkingsbronnen. De lasten vallen vooral lager uit doordat de uitvoering van de versnellingsvoorstellen meer tijd in beslag neemt dan voorzien. PS-Begrotingswijziging/ onttrekking Specifieke uitkering (SPUK) voorbereidingskosten (L24)In 2024 heeft het Rijk extra middelen (€ 3,7 miljoen) beschikbaar gesteld om lasten te dekken die de provincie in 2022 en in 2023 heeft gemaakt. De lasten zijn door de provincie verantwoord onder prestatie 3.5.6 en gedekt door middelen uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Door deze bijdrage van het Rijk heeft de provincie haar inzet, met terugwerkende kracht, vergoed gekregen en kunnen de ingezette eigen middelen weer terugvloeien naar de Algemene Reserve. Met de uitvoering van deze stappen is de inzet van de provincie Overijssel tot en met 2023 volledig vergoed door het Rijk en is er dus geen sprake meer van een

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						(voor)financiering van het PPLG door de provincie.Wij stellen u voor om de baten voor prestatie 3.5.6 in 2024 te verhogen met € 3,7 miljoen. Deze mutatie maakt deel uit van het saldo van deze Monitor. GS-Begrotingswijziging/ onttrekking Specifieke uitkering (SPUK) versnellingsvoorstellen (L25)In 2022 en 2023 is er € 13,1 miljoen beschikbaar gesteld voor een aantal versnellingsvoorstellen die de provincie heeft ingediend bij het Rijk. In 2024 verwachten wij hiervan € 0,5 miljoen in te zetten. Dit is € 0,5 miljoen lager dan verwacht, doordat het realiseren van plannen meer tijd vergt dan eerder was voorzien. Wij hebben besloten om de baten en lasten voor prestatie 3.5.6 in 2024 budgettair neutraal te verlagen met € 0,5 miljoen. GS-Begrotingswijziging/ onttrekking Specifieke uitkering (SPUK) Regeling Indirecte uitvoeringskosten provinciale maatregelen landelijk gebied (L34)In 2024 heeft het Rijk € 5,3 miljoen aan middelen beschikbaar gesteld voor de indirecte uitvoeringskosten provinciale maatregelen landelijk gebied. In 2024 verwachten wij hiervan € 5,3 miljoen in te zetten. Deze inzet was opgenomen in de begroting en zou worden gedekt vanuit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel als voorfinanciering. Met het beschikbaar stellen van de middelen via een SPUK door het Rijk vindt een herijking van de dekking plaats.Wij hebben besloten om de baten en lasten voor prestatie 3.5.6 in 2024 budgettair neutraal te verhogen met € 5,3 miljoen. Via de decembercirculaire zal een decentralisatie uitkering worden toegevoegd aan het provinciefonds voor de indirecte uitvoeringskosten van het PPLG bij de uitvoering van de maatregelpakketten in de komende jaren. Bij de jaarrekening zullen we aan PS voorstellen om deze middelen via een resultaatbestemming toe te voegen aan de meerjarenbegroting van het PPLG. GS-Begrotingswijziging/ onttrekking Specifieke uitkering (SPUK) Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (L35)In 2024 heeft het Rijk € 233,7 miljoen aan middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van koploperprojecten. Hiervan wordt € 230,9 miljoen op de rekening van de provincie gestort en het restant ad € 2,8 miljoen in het BTW compensatiefonds. In 2024 verwachten wij € 3,2 miljoen in te zetten. Deze inzet was opgenomen in de begroting en zou worden gedekt vanuit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel als voorfinanciering. Met het beschikbaar stellen van de middelen via een SPUK door het Rijk vindt een herijking van de dekking plaats.Wij hebben besloten om de baten en lasten voor prestatie 3.5.6 in 2024 budgettair neutraal te verhogen met € 3,2 miljoen. GS-begrotingswijziging als gevolg van lagere besteding Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel: Met de ontvangst van de

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						hierboven toegelichte middelen vanuit het Rijk kunnen de middelen van de SPUK L34 en L35 terugvloeien naar de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Tegelijk is er sprake van een lagere besteding van € 0,2 miljoen, zodat deze middelen terug kunnen vloeien naar de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. In het totaal betreft het een bedrag van € 8,6 miljoen. Dit bedrag is opgebouwd uit de ontvangen middelen in de SPUK L34 (€ 5,3 miljoen) en SPUK L35 (€ 3,2 miljoen) en de lagere besteding (€ 0,2 miljoen). In het coalitieakkoord is opgenomen dat er gedurende de coalitieperiode 2023-2027 een bedrag van € 8 miljoen beschikbaar is voor de ontwikkelingen rondom het PPLG. Dit bedrag is via een investeringsvoorstel beschikbaar gesteld binnen de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Via een resultaatbestemming in 2023 is € 0,6 miljoen extra beschikbaar gesteld in 2024 voor de uitvoering van de pilot KPi's op biodiversiteit en voor jaargrens overstijgende subsidies. Bij het jaarverslag zullen deze middelen (€ 0,6 miljoen) weer worden toegevoegd aan de Algemene Reserve.Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 3.5.6 in 2024 te verlagen met € 8,6 miljoen en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen.
3.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-858	0	858	-858	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Deze wijziging heeft betrekking op PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT
3.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-94	0	94	-94	Adm. 203 Doorwerking adm. 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 Doorwerking adm. 2023
3.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-160	0	160	-160	Wijz. 206 Diversen maart 2024 2	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 206 Diversen maart 2024 2
3.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-48	0	48	-48	Wijz. 214 Najaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 214 Najaarswijz. personeel
Totaal	**11.849**	**42.308**	**30.459**	**11.849**		

Kerntaak 4: Mobiliteit

Dit is hoe wij denken

Begrotingstekst 2024:
Deze kerntaak richt zich op het optimaal bereikbaar houden van onze provincie. Overijssel moet goed en veilig bereikbaar zijn voor haar inwoners, ondernemers en bezoekers. Mobiliteit brengt mensen bij elkaar en is nodig voor een sterke economie en een aantrekkelijk leefklimaat. Daarom werken we aan een veilig en toekomstbestendig mobiliteitsnetwerk. We staan voor grote veranderingen. Een slimme inrichting van onze mobiliteit kan deze opgaven ondersteunen en versterken.
In onze visie op mobiliteit staan een veilige, duurzame en snelle verplaatsing in en door Overijssel centraal. We leggen de nadruk op het STOMP-principe (Stappen, Trappen, OV, Mobiliteitsservices en deelmobiliteit, Privéauto) en op zero emissie vervoer, zowel voor personen- als goederenvervoer. Via het landelijk Strategisch Plan Verkeersveiligheid werken we aan een veilige weginrichting en stimuleren we veilig (rij)gedrag bij verkeersdeelnemers. Daarnaast streven we naar betaalbaar regionaal OV dat dorpen en steden goed verbindt. We voeren de wettelijke regie en coördineren de inbreng van alle betrokken partijen binnen het beleidsveld mobiliteit. We zijn concessieverlener voor het regionaal openbaar vervoer en werken hiermee aan het verbeteren van onze bereikbaarheid, bijvoorbeeld door de introductie van mobiliteitshubs, elektrificatie van treindiensten en flexibel openbaar vervoersoplossingen.
Als beheerder van provinciale (vaar)wegen werken we aan de instandhouding van een veilig en goed functionerend (vaar)wegennet.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken

We optimaliseren de (benutting van) vervoersystemen en netwerken. Op basis van de omgevingsvisie en het daaruit voortvloeiende RMP maken we keuzes ten aanzien van de kwaliteit van ons vervoerssysteem (4.1.1). In onze mobiliteitsaanpak zetten we met gemeenten en partners in op gedragsbeïnvloeding en een betere bereikbaarheid en onderlinge aansluiting van verschillende vervoerswijzen voor personen en goederen (4.1.2). Voor een betere bereikbaarheid stimuleren we het bewust kiezen of, hoe, en op welk tijdstip men zich verplaatst. Ook het slim combineren van systemen en netwerken draagt bij aan optimale bereikbaarheid (4.1.3). Dit gebeurt onder andere via de ontwikkeling van mobiliteithubs (4.1.5)

Prestaties

4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit

Acties 2024

1. Wij stellen een Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) op als mobiliteitslijn voor, en tevens uitwerking van, de Nieuwe Omgevingsvisie Overijssel. Dit RMP vervangt in 2024 uiteindelijk de bestaande Koersdocumenten.
2. Wij voeren studies uit ter onderbouwing van mobiliteitsvraagstukken en/of lobbydossiers zoals bijvoorbeeld de haalbaarheid van een station Staphorst en de verbetering van onze spoorlijnen.

3. We werken verder aan het veilig , robuust, betrouwbaar en 'schoner' maken van het mobiliteitssysteem, o.a. door de elektrificatie van bestaande diesel treindiensten en het ontwikkelen van mobiliteitshubs. Daarbij gaan wij uit van het STOMP-principe.
4. Wij doen onderzoeken en voeren pilots uit naar de rol en combinatie van verschillende vervoersystemen om te komen tot toegankelijke en slimme publieke mobiliteit zoals mobiliteitshubs en vraagafhankelijk openbaar vervoer.
5. Wij faciliteren en stimuleren regionale samenwerking op ruimtelijke, sociaalmaatschappelijke en economische opgaven langs de corridor Zwolle-Twente-Münster. Samen met partners werken wij aan de verkenning om elektrificatie van Enschede-Gronau mogelijk te maken.
6. Wij werken een streefnorm voor bereikbaarheid uit om te kijken of dat kan dienen voor de uitwerking van ons mobiliteitsbeleid.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1
Het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) heeft een nieuwe planning, gerelateerd aan de planning van de omgevingsvisie. De verwachting is dat in de eerste helft van 2025 de ontwerp omgevingsvisie wordt goedgekeurd waardoor ook het RMP een volgende fase in kan gaan. Het definitieve RMP willen we parallel aan de vaststelling van de (definitieve) omgevingsvisie opleveren.
Actie 2
In 2024 hebben we een studie uitgevoerd naar nieuwe/extra stations op de lijn Almelo-Hardenberg. Tevens is onze intensieve betrokkenheid bij de verbeteringen op het traject Zwolle-Meppel voortgezet en hebben we input geleverd aan de brede corridorstudie van ProRail; hierbij is ook gekeken naar de technische inpasbaarheid van een station in Staphorst. Verder hebben we samen met ProRail een extra studie uitgevoerd naar de technische haalbaarheid van een verdiepte ligging van (een deel van) het station in Enschede. Daarnaast zijn we met betrokken gemeenten, ProRail en NS gestart naar de actualisatie van onderzoeken voor een spoorverdubbeling tussen Zwolle en Deventer.
Actie 3
Mede als gevolg van onze lobby in Den Haag heeft het Rijk in april 2024 een bedrag van € 98 miljoen beschikbaar gesteld voor de elektrificatie van de diesel-spoorlijnen Almelo-Mariënberg en Zutphen-Hengelo-Oldenzaal. Als gevolg daarvan zijn we met het Rijk en de provincie Gelderland gesprekken gestart om te komen tot het afsluiten van Bestuursovereenkomsten. Parallel daaraan is in 2024 de aanbestedingsprocedure in gang gezet voor de Vechtdallijnen, waarvan het traject Almelo-Mariënberg deel uitmaakt. Beide processen zijn erop gericht dat er vanaf de start van de nieuwe concessie, in december 2028, op dit traject met elektrische treinen gereden wordt.
Actie 4
Een wezenlijk onderdeel van publieke mobiliteit is ook de mobiliteit in het kader van de sociale taakvelden van gemeenten (Wmo). Met Regio Zwolle en gemeente Zwolle is en wordt, als pilot, gewerkt om het openbaar vervoer en doelgroepenvervoer veel beter met elkaar te integreren. Dit ter voorbereiding op een mogelijke mobiliteitstransitie (zie ook 4.2.1).

Actie 5
Er zijn diverse studies uitgevoerd, zoals de analyses om te komen tot een integrale visie op het belang van versterking van de corridor Zwolle-Twente-Munster. Samen met de regio's en andere gebiedspartners wordt gewerkt aan een vervolg hoe we samenwerking op ruimtelijke, sociaalmaatschappelijke en economische opgaven langs de corridor kunnen faciliteren en stimuleren.
We werken samen met de projectpartners aan de verkenningen om de elektrificatie van het traject Enschede-Gronau en de doorkoppeling van de Nederlandse en Duitse treindiensten mogelijk te maken.
Actie 6
In 2024 zijn we gestart met het onderzoek dat moet leiden tot een of meerdere streefnormen/-waarden bereikbaarheid. Dit heeft eind 2024 geleid tot een eerste 'foto' van hoe het gesteld is met de objectieve bereikbaarheid van voorzieningen voor de inwoners van Overijssel. Aan de hand van een enquête is daarnaast inzicht verkregen hoe de inwoners hun eigen bereikbaarheid ervaren. Deze resultaten zijn de input van het gesprek dat wij met uw Staten en onze partners voeren en dat uiteindelijk in 2025 moet leiden tot een of meerdere streefnormen/- waarden bereikbaarheid.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Corridor Zwolle-Twente-Munster

Met het Statenvoorstel Inzet projecten Nationaal Groeifonds (PS/2021/1103334) heeft u procesmiddelen en middelen voor het voorbereiden en ondersteunen van projectaanvragen voor het Nationaal Groeifonds ter beschikking gesteld. Daarin is € 0,5 miljoen opgenomen voor de voorbereiding van een aanvraag voor de corridor Zwolle-Twente- Munster (ZTM). Er zijn diverse studies uitgevoerd, zoals de analyses om te komen tot een integrale visie op het belang van versterking van de corridor Zwolle-Twente-Munster. Samen met de regio's en andere gebiedspartners wordt gewerkt aan een vervolg hoe we samenwerking op ruimtelijke, sociaalmaatschappelijke en economische opgaven langs de corridor kunnen faciliteren en stimuleren. Van de beschikbare middelen van € 0,5 miljoen is in 2024 € 0,3 miljoen begroot. De bestedingen bedroegen € 0,2 miljoen. Bij de 2e monitor is het looptijdeinde voor deze middelen verlengd tot en met 2025 en hebben wij de onderbesteding al aangekondigd. We schuiven nu de resterende middelen (€ 0,1 miljoen) door naar 2025. Grensoverstijgende en interregionale samenwerking is een meerjarenproces dat wij willen voortzetten met deze resterende middelen.
Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van de, nieuw ingestelde prestatie bij de begroting, 1.4.5 'versterken corridor Zwolle-Twente-Munster'.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Brief aan PS Samenwerking Zwolle-Twente-MünsterPS22-000233
- Statenvoorstel Inzet projecten Nationaal Groeifonds PS/2021/1103334

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

142

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.1.2 Regionale Mobiliteitsaanpak

Acties 2024

1. Wij actualiseren samen met onze partners ons meerjarig investeringsprogramma Mobiliteit op basis van het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) en Strategische programma's.
2. Wij stellen vanuit onze gebiedsgerichte aanpak samen met onze partners de bestedingsplannen Mobiliteit 2025 voor Twente en West-Overijssel op en verwerken dit in onze begroting.
3. Wij stellen samen met de gemeenten het uitvoeringsprogramma (UVP) voor 2025 op van waaruit gemeentelijke en provinciale projecten en/of maatregelen worden gesubsidieerd/gefinancierd.

Inhoudelijke kleurscore



Inhoudelijke toelichting

Actie 1

In het eerste kwartaal 2024 hebben wij gesprekken gevoerd met onze partners over het meerjarig investeringsprogramma Mobiliteit en mogelijke nieuwe ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit verkend. De bestuurlijke overleggen Mobiliteit hebben dit inhoudelijk meerjarenprogramma vastgesteld. Dit heeft geleid tot het bestedingsplan welke is opgenomen in de provinciale begroting 2025 (zie ook actie 2).

Actie 2

Samen met de gemeenten in Overijssel hebben we in een intensief en zorgvuldig proces het jaarlijkse bestedingsplan voor de inzet van beschikbare regionale mobiliteitsgelden opgesteld. Dit bestedingsplan voor Twente en West-Overijssel is de basis voor het integraal meerjarig uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UVP). In het UVP zijn de projecten, acties en maatregelen van gemeenten en provincie opgenomen waarvoor financiële middelen uit de regionale mobiliteitsgelden beschikbaar zijn gesteld.

Actie 3

Het uitvoeringsprogramma geeft een goed beeld van de mobiliteitsopgaven en de daarvoor benodigde financiële middelen. In 2024 is circa € 17 miljoen beschikbaar gesteld voor 36 gemeentelijke en provinciale mobiliteitsprojecten in Overijssel. Deze projecten zorgen voor meer bereikbaarheid, een verbetering van de verkeersveiligheid voor lokale en provinciale wegen en fietspaden en zet in op duurzamer verkeersgedrag. In combinatie met de gemeentelijke en Rijksbijdragen wordt hierdoor circa 50 miljoen euro geïnvesteerd in mobiliteit in Overijssel. Het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UVP) 2024 is in een gezamenlijk, goed gedragen proces samen met gemeenten tot stand gekomen. Uw Staten zijn hierover begin maart per brief geïnformeerd.

Financiële kleurscore



Financiële toelichting

Voor deze prestatie is geen budget beschikbaar.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Verdelingsvoorstel UVP Mobiliteit 2024
- Integrale Netwerkvisie Overijssel
- Statenvoorstel Koersdocument Fiets
- Uitwerking Koersdocument Fiets Overijssel
- Koersdocument Openbaar Vervoer
- Rapport Referentiekader bereikbaarheid Kernnet auto Overijssel en rapport Aanpak knelpunten economische bereikbaarheid Kernnet auto Overijssel
- Koersdocument Goederenvervoer en Logistiek
- Beleidsimpuls Verkeersveiligheid
- Uitvoeringsagenda Verkeersveiligheid Overijssel 2021-2024

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Martijn Dadema

4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken

Acties 2024

1. Wij maken met het Rijk afspraken over het programma Veilige, Slimme en Duurzame mobiliteit en voeren deze uit.
2. Wij geven invulling aan de uitwerking van het Klimaatakkoord om onze systemen te verduurzamen. Dit doen we onder andere door de aanleg van openbare laadinfrastructuur te stimuleren.
3. Wij voeren meerjarig samen met onze partners innovatieve slimme mobiliteitsprojecten uit, waaronder: slimme verkeerslichten, innovaties rond fiets (zoals BITS) en innovatieve mobiliteitsdiensten. Wij werken samen met de wegbeheerders aan de borging van de digitaliseringsopgave mobiliteit.
4. Wij zetten met de werkgeversnetwerken in op minder, ander en schoner vervoer. Samen met de netwerkpartners wordt vanuit advies, kennisdeling en inzet van gedragsinterventies een verandering in mobiliteitsgedrag geregisseerd.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
Actie 1
Samen met de regiopartners zijn afspraken over het programma Veilig Slimme en Duurzame mobiliteit gemaakt en uitgevoerd. Te denken valt aan het stimuleren van fietsen door de inzet van de fietsmakelaar en een doelgroep specifieke gedragsaanpak. Ook is gewerkt aan het vastleggen van nieuwe afspraken tussen Rijk en regio gericht op het spreiden en mijden van de spits.
Actie 2
In 2023 zijn nieuwe afspraken gemaakt over de Nationale Aanpak Laadinfrastructuur. Deze afspraken zijn in 2024 doorvertaald in de Regionale Aanpak Laadinfrastructuur (GO-RAL) 2.0. Het laadnetwerk in Overijssel krijgt steeds meer vorm. Voor personenvervoer zijn in Overijssel bijna 2.900 publieke laadpalen beschikbaar. Hiermee voldoen we voor 80% aan het landelijk dekkend netwerk. Voor de publieke laadpunten implementeren we op dit moment netbewust laden.
Actie 3
Op 11 locaties op het provinciale wegennet is de ombouw naar intelligente verkeerslichten gestart. De aanbesteding van een fietsstimuleringsapp vanuit MegaBITS is in de afrondende fase. Bij steeds meer wegwerkzaamheden worden digitale informatieberichten ingezet. Alle gemeentes in Overijssel zijn actief in het borgen van de digitaliseringsopgave. Vanuit onze regierol wordt het borgingsproces begeleid en aangemoedigd.
Actie 4
We hebben ons werkgeversnetwerk ingezet om werkgevers te informeren en te ondersteunen bij nieuwe wetgeving rondom de registratieplicht 'registratie CO2 uitstoot woon-werkverkeer' voor bedrijven. Tachtig werkgevers van ruim 60.000 medewerkers zijn ingevoerd in de MobilityAnalyst-tool, met als doel inzicht te hebben in reisgedrag en -potentie om duurzaam reisgedrag te stimuleren. Via het organiseren van webinars en evenementen is de kennisindeling en samenwerking verstevigd.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Financieel resultaat

Op het geraamde budget van € 1,2 miljoen is € 0,66 miljoen niet gerealiseerd. Zoals aangekondigd bij monitor II heeft dit te maken met de voor deze prestatie ontvangen Rijksbijdragen (laadinfrastructuur, duurzame en doelmatige verkeersinfrastructuur, MIRT 23-27), waardoor de structurele middelen niet aangesproken hoefden te worden.

Specifieke Uitkering laadinfrastructuur

Op deze uitkering is in 2024 meer besteed dan geraamd (€ 0,27 miljoen). Hiervoor hebben we een extra onttrekking gedaan uit de beschikbare middelen in de doeluitkering.

Statenvoorstellen en -besluiten

- www.overijsselonderweg.nl

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.1.5 Mobiliteitshubs

Acties 2024

1. Wij ontwikkelen een visie op hubs en programmaplan hubs in samenhang met een visie op en programmaplan voor de OV-transitie.
2. Wij brengen een investeringsvoorstel in voor besluitvorming over de aanwending van de impulsgelden voor Mobiliteitshubs.
3. We begeleiden de ontwikkeling en realisatie van de eerste tranche van vijf pilothubs door gemeenten.
4. We begeleiden de ontwikkeling van de tweede tranche van circa vijf hubs.
5. We bieden gemeenten hulp bij de ontwikkeling van gemeentelijke hublocaties en stimuleren de kennisverwerving en -deling rondom hubontwikkeling.
6. We analyseren en verbeteren bestaande OV-knooppunten samen met gemeenten, vervoerders en de spoorsector.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1 en 2

Uw Staten zijn door middel van het Statenvoorstel Investeringsvoorstel Hubs (mei '24) geïnformeerd over de gewijzigde planning met betrekking tot een op te stellen visie op hubs. Samen met gemeenten ontwikkelen we nu eerst een tweede tranche regionale hubs en vertalen deze ervaringen en leerpunten daarna in een visie. Met geïnteresseerde gemeenten worden nu ambtelijke gesprekken gevoerd. Tevens wordt een subsidieregeling voorbereid.

Actie 3

De pilotgemeenten voeren op dit moment de plannen uit van de 1e tranche waarvoor ze in 2023 een subsidie hebben ontvangen. Samen met de 1e tranche gemeenten (Dalfsen, Zwolle, Enschede, Kampen en Steenwijkerland) maken we een vervolgplan voor aanvullende maatregelen die aansluiten op de uitgangspunten uit het Statenvoorstel Investeringsvoorstel Hubs (mei '24), zoals het realiseren van een deelfietsnetwerk.

Actie 4 en 5

We werken samen met het subsidieloket aan een subsidieregeling voor de 2e tranche Hubs. Bij de ontwikkeling van deze subsidieregeling betrekken we de gemeenten en verkennen we potentiële hublocaties voor de 2e tranche. Naar verwachting wordt de subsidieregeling in het eerste kwartaal 2025 opengesteld. Tijdens Mobiliteitsdagen en regulier ambtelijke overleggen informeren we de gemeenten over de landelijke trends en ontwikkelingen.

Actie 6
We praten de vervoerders (Arriva, EBS, NS) en ProRail bij over de hubontwikkeling in Overijssel. Op deze manier maken we koppelkansen inzichtelijk en stemmen we werkzaamheden op elkaar af.

Financiële kleurscore



Financiële toelichting
Voor deze prestatie is geen budget beschikbaar.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investeringsvoorstel aanpak van hubs in Overijssel

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Martijn Dadema

Dit is wat wij doen

4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer

Als opdrachtgever voor het regionale openbaar vervoer verlenen wij OV-concessies voor bus en trein. Wij zetten in op kwaliteitsverbetering en stemmen het vervoersaanbod af op de vraag. We versterken het kernnet en vinden oplossingen voor de kleinere vervoersstromen. Met een omvorming van openbaar vervoer naar publieke mobiliteit krijgt de vraag naar mobiliteit een passender en meer toekomstbestendig aanbod.
We zetten ons in om de treintrajecten Zutphen – Hengelo – Oldenzaal , Almelo – Hardenberg en Enschede – Gronau (Münster) te elektrificeren om robuuste en duurzame treindiensten te realiseren. We werken door aan zero emissie busvervoer.
Openbaar vervoer moet veilig en toegankelijk zijn. De provincies Flevoland, Gelderland en Overijssel hebben samen met de vervoerders en politie een convenant om sociale veiligheid zo goed mogelijk te garanderen binnen de kaders van budget, wet en beleid. Uitvoering gebeurt volgens gezamenlijke jaarplannen. Ons OV moet toegankelijk en vanzelfsprekend zijn, zodat iedereen er goed gebruik van kan maken (4.2.2 t/m 4.2.6).
We werken mee aan het Rijksprogramma 'Toekomstbeeld OV 2040' en behartigen daarin de belangen van Overijssel. We werken aan gezamenlijke kennisontwikkeling (4.2.1).

Prestaties

4.2.1 Transities Openbaar Vervoer

Acties 2024

1. Wij werken mee aan de uitwerking van het Rijksprogramma 'Toekomstbeeld OV 2040' en vertalen de concrete betekenis hiervan voor Overijssel. We identificeren de mogelijke maatregelen op regionaal en gemeentelijk niveau en realiseren deze in de lopende concessies of aan te besteden concessies. We verbeteren de positie van OV in het totale mobiliteitsaanbod.
2. Wij verkennen en realiseren samen met de bestuurlijke partners in Overijssel het vormgeven van passende publieke mobiliteit. Publieke mobiliteit is een slimme combinatie van regulier OV, middels Hubs en Maas (Mobility as a service) voor de aansluiting tussen lopen en fietsen. Ook de (deel)auto vormt hier een wezenlijk onderdeel van. De vervoersvraag en het vervoersaanbod laten we verder op elkaar aansluiten om de bereikbaarheid van heel Overijssel te borgen.
3. Wij begeleiden de vervoerders bij de uitrol van nieuwe betaalwijzen in het openbaar vervoer.

4. We verkennen, samen met onze bestuurlijk partners, belangengroeperingen en mobiliteitsaanbieders, oplossingen die de mobiliteitstransitie verder helpen te realiseren.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

We werken mee aan de uitwerking van het Rijksprogramma 'Toekomstbeeld OV 2040'. Het Rijk heeft onvoldoende financiële armslag voor de uitvoering van diverse projecten en start daardoor niet met de verkenningen. Hierdoor hebben wij geen goed beeld over noodzakelijke maatregelen.

Belangrijk om aan te geven is, doordat de Rijksfinanciering onder druk staat, dit een weerslag heeft op de contractuele vergoedingen vanuit het Rijk (OCW) richting vervoerders. Door de significante omvang van dit contract heeft een verlaging ook zijn weerslag op de dienstverlening van de vervoerders. Vervoerders kijken naar de regionale overheden voor compensatie.

Actie 2

Door problemen met het materieel en een personeelstekort kregen de reizigers in navolging op de coronaperiode geen goede dienstverlening in 2023 en 2024. Afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van het weer op orde krijgen van de betrouwbaarheid en punctualiteit van het openbaar vervoer.

Een wezenlijk onderdeel van publieke mobiliteit is ook de mobiliteit in het kader van de de sociale taakvelden van gemeenten (Wmo). Met Regio Zwolle en gemeente Zwolle is en wordt, als pilot, gewerkt om het openbaar vervoer en doelgroepenvervoer veel beter met elkaar te integreren. Dit ter voorbereiding op een mogelijke mobiliteitstransitie.

MaaS als losstaande dienstverlening aan particulieren is een stille dood aan het sterven. Alleen in de zakelijke dienstverlening heeft dit concept een toekomst. De Provincie ondersteunt de realisatie van vijf regionale hubs door gemeenten en bereidt de start van nieuwe regionale hubs voor met gemeenten door het opstellen van een subsidieregeling (zie ook 4.1.5).

Actie 3

Betalen met de bankpas is nu overal in het OV mogelijk. Met de vervoerders is binnen OV Oost gewerkt aan nieuwe bijbehorende tarieven en abonnementen welke in december zijn vastgesteld en in de loop van 2025 worden geactiveerd als de OV-pay-pas beschikbaar komt. Landelijk zijn stappen gezet tot de realisering van producten voor minima en meereizende kinderen. In december 2024 is door het Nationaal Openbaar Vervoerberaad (NOVB) besloten dat de automatische leeftijdskorting voor kinderen en senioren op termijn (2026/2027) zal verdwijnen.

Actie 4

In 2024 hebben we samen met partners de verkenning uitgevoerd. Uit de verkenning is duidelijk geworden dat mensen eerder met OV meegaan als o.a. het OV makkelijker te gebruiken is. In december 2024 is aan uw Staten een Verbeterplan OV aangeboden met daarin ideeën hoe het Openbaar Vervoer te verbeteren.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Voor deze prestatie is geen budget beschikbaar.

Statenvoorstellen en -besluiten

Staten informatiebrief Verbeterplan Openbaar Vervoer

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Martijn Dadema

4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen

Acties 2024

1. Wij zetten ons in op de elektrificatie van de spoorlijnen Almelo-Mariënberg en Zutphen-Hengelo-Oldenzaal. Wij zetten de voorbereidende studies voor de lijn Almelo-Mariënberg voort. Wij blijven provincie Gelderland en het Rijk aanspreken op hun mede verantwoordelijkheid om de elektrificatie van de lijn Zutphen-Hengelo-Oldenzaal (ook financieel) mogelijk te maken.
2. De (voorbereidingen op) elektrificatie van het spoor Enschede-grens(Gronau) wordt voortgezet. Daarnaast onderzoeken we samen met ProRail de mogelijkheden om de treinverbinding door te trekken richting Hengelo. De lobby voor een optimale verbinding tussen Zwolle en Münster wordt voortgezet.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
Actie 1
Mede als gevolg van onze lobby in Den Haag heeft het Rijk in april 2024 een bedrag van € 98 miljoen beschikbaar gesteld voor de elektrificatie van de diesel-spoorlijnen Almelo-Mariënberg en Zutphen-Hengelo-Oldenzaal. Als gevolg daarvan zijn met het Rijk en de provincie Gelderland gesprekken gestart om te komen tot het afsluiten van Bestuursovereenkomsten. Parallel daaraan is in 2024 de aanbestedingsprocedure in gang gezet voor de Vechtdallijnen, waarvan het traject Almelo-Mariënberg deel uitmaakt. Beide processen zijn erop gericht dat er vanaf de start van de nieuwe concessie, in december 2028, op dit traject met elektrische treinen gereden wordt.
Actie 2
We werken samen met de projectpartners aan de verkenningen om de elektrificatie van het traject Enschede-Gronau en de doorkoppeling van de Nederlandse en Duitse treindiensten mogelijk te maken.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
Op het geraamde bedrag van € 1,25 miljoen is € 0,4 miljoen niet besteed. Dit resultaat is te verklaren doordat het bestedingsritme en het declareren door Prorail van de onderzoekskosten voor de verduurzaming van de spoorlijnen Almelo-Hardenberg en Zutphen-Hengelo afwijkt van het verwachte bestedingsritme en het geraamde bedrag in de begroting. De overgebleven gelden zullen in 2025 voor verdere uitvoering van de planstudie worden ingezet. Dit wordt gedekt uit de Reserve Sporen en Wegen.
Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,4 miljoen te onttrekken aan Reserve Sporen en Wegen en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen van de begroting 2025.

Statenvoorstellen en -besluiten

- SV Verkenningsfase elektrificatie spoorlijnen
- Besluit Verkenningsfase elektrificatie spoorlijnen

Begrotingswijziging

- PS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging
416

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Martijn Dadema

4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein

Acties 2024

1. Wij beheren de concessies en contracten van het regionale openbaar vervoer.
2. Wij gunnen de aanbesteding van de treindiensten Zutphen-Hengelo-Oldenzaal (ZHO), Zwolle-Emmen en Almelo-Hardenberg (Vechtdallijnen) en begeleiden de implementatie.
3. Wij starten de voorbereiding van de aanbesteding van de OV concessie Twente (2027-2037).
4. Wij begeleiden de wervingsacties van vervoerders voor nieuwe reizigers.
5. Wij betrekken reizigers en chauffeurs bij het opstellen van de Programma's van Eisen voor nieuwe busconcessies.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

Wij beheren de concessies en contracten van het regionale openbaar vervoer. Uw Staten zijn hierover, en over de kwaliteit van de uitvoering, middels kwartaalrapportages geïnformeerd.

Actie 2

De gunning van de treindienst Zutphen-Hengelo-Oldenzaal (ZHO) is uitgesteld tot december 2025, de gunning van de treindiensten Zwolle-Emmen en Almelo-Hardenberg zijn uitgesteld tot de zomer 2025. Dit vanwege de financiële discussies met het Rijk. Allebei de nieuwe treinconcessies gaan in december 2028 van start.

Actie 3

De huidige concessie Twente is verlengd met één jaar tot december 2028. Hierdoor is ook de planning voor aanbesteding van de volgende concessie één jaar opgeschoven. Hierdoor hebben we meer voorbereidingstijd voor de volgende concessie. Uw Staten zijn hierover per brief geïnformeerd voortgangsrapportage OV concessies Q4 11.02.2024.

Actie 4

In verband met de problemen met punctualiteit en betrouwbaarheid zijn geen grootschalige wervingsacties gehouden.

Actie 5

In 2024 zijn geen Programma’s van Eisen opgesteld voor nieuwe busconcessies (zie punt 3).

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Contractmanagement van bus en trein

Van de geraamde lasten van € 136 miljoen is € 120 miljoen gerealiseerd en € 16,4 miljoen niet besteed. Aan de batenkant is € 0,8 miljoen minder gerealiseerd. Gesaldeerd levert dit een positief resultaat op van € 15,6 miljoen. Dit positieve resultaat ontstaat vooral als gevolg van de extra Rijksmiddelen - van € 25,2 miljoen zoals toegevoegd bij monitor II – die niet volledig zijn besteed.

Bikker-middelen

Vanuit de motie Bikker ontvangt de provincie € 13,3 miljoen extra structurele middelen. Dit is verdeeld in € 7,5 miljoen voor instandhouding en verbetering van het regionaal openbaar vervoer en € 5,8 miljoen compensatie voor het niet doorvoeren prijsindexering 2024.

In december is aan Provinciale Staten een verbeterplan aangeboden in verband met de door Provinciale Staten aangenomen motie Peetsma "OV dat weer loopt als een trein". Deze plannen zullen stapsgewijs worden ingevoerd. Ter financiering van de verbetermaatregelen stellen wij voor om de middelen bestemd voor de verbetermaatregelen (€ 7,5 miljoen) in 2024 hiervoor te reserveren.

<u>Resultaatbestemming</u>

Wij stellen voor een bedrag van € 7,5 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de bestemmingsreserve openbaar vervoer. Deze wijziging wordt verwerkt bij het onderdeel Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Rituitval Openbaar Vervoer
Over 2024 resteert er voor € 2,7 miljoen aan niet bestede middelen als gevolg van rituitval. Wij stellen u voor om deze € 2,7 miljoen beschikbaar te houden voor verbetering en instandhouding van het regionaal openbaar vervoer. Dit is in lijn met de in Provinciale Staten aangenomen motie 'OV-geld weer de bus of de trein in'.
Resultaatbestemming
Wij stellen daarom voor een bedrag van € 2,7 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de bestemmingsreserve openbaar vervoer. Deze wijziging wordt verwerkt bij het onderdeel Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen.
Bij de P-nota komen we met een voorstel om de reserve Openbaar Vervoer te herijken. Voor nu vragen we een besluit om de doelomschrijving aan te passen zodat we deze middelen beschikbaar kunnen houden.
Toegankelijkheid regionaal OV
Het Rijk heeft in 2024 op basis van het Bestuursakkoord toegankelijkheid OV 2022-2032 voor het verbeteren van de toegankelijkheid in het regionaal openbaar vervoer eenmalig € 3 miljoen beschikbaar gesteld via het Provinciefonds.
Tegenover de ontvangst van deze middelen staan in 2024 nog geen bestedingen. De plannen hiervoor worden gemaakt. Bijvoorbeeld voor investeringen in de fysieke leefomgeving ter bevordering van toegankelijkheid in het regionaal openbaar vervoer. Hiervoor vragen wij u om deze middelen te reserveren.
Resultaatbestemming
Wij stellen u voor om een bedrag van € 3,0 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de Reserve sporen en wegen. Deze wijziging wordt verwerkt bij het onderdeel Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen.
Statenvoorstellen en -besluiten
- Brief van GS over Verbeterplan OV
- Brief van GS Rapportage voortgang OV-concessies
- Brief van GS over rapportage voortgang OV-concessies Q2 2024
- Brief van GS over rapportage voortgang OV-concessies Q3 2024
- Brief van GS over rapportage voortgang OV-concessies Q4 2024
- Statenvoorstel Ontwerp PvE kortlopende concessie Twente - ZHO
- Besluit Ontwerp PvE kortlopende concessie Twente - ZHO
- Statenbrief Publicatie aanbestedingsstukken OV concessie Twente - ZHO
- Brief van GS over voortgang vervanging digitale informatieborden bij bushaltes

Begrotingswijziging
- Vooraankondiging resultaatbestemming

Resultaatbestemming
13200
Verantwoordelijk portefeuillehouder
Martijn Dadema

4.2.4 Verbeteren infrastructuur openbaar vervoer

Acties 2024
1. Wij zetten de onderzoeken naar verbetering van de lijn Zwolle-Twente-Münster door. Samen met onze Duitse projectpartners kijken we naar de mogelijkheden om het spoor te verbeteren en de treindiensten verder te ontwikkelen. In dit proces werken we samen met de betrokken regio's in Nederland en Duitsland, ProRail en het Rijk.
2. Wij werken samen met ProRail en de betreffende gemeenten aan de uitvoering van het programma 'niet actief beveiligde overwegen' (NABO). In 2024 ronden we dit programma af.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
Actie 1
In opdracht van provincie Overijssel en het Rijk is ProRail gestart met de verkenningen om de elektrificatie van het traject Enschede - Duitse grens en de doorkoppeling van de Nederlandse en Duitse treindiensten mogelijk te maken.
Actie 2
Het 'niet actief beveiligde overwegen' programma (NABO) is succesvol afgerond.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
Voor deze prestatie is geen budget beschikbaar.

Statenvoorstellen en -besluiten
- Statenvoorstel Verkenning elektrificatie en doorkoppeling Enschede-Gronau
- Statenvoorstel Aanpak niet actief beveiligde overwegen
- Besluit Aanpak niet actief beveiligde overwegen

Begrotingswijziging
- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Martijn Dadema

4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede

Acties 2024
1. Wij begeleiden de verdere uitvoering van de kwaliteitsverbeteringen van de treinverbinding Zwolle-Enschede (versnellen intercity en verbeteren perronveiligheid en bereikbaarheid stations Heino en Raalte) waarvoor wij samen met het Rijk aan Prorail opdracht hebben verstrekt.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
ProRail heeft in opdracht van provincie Overijssel en het Rijk werkzaamheden uitgevoerd op het traject Zwolle-Wierden (onderdeel van de corridor Zwolle-Münster) zoals aanpassingen in de spoorinfrastructuur ten behoeve van snelheidsverhoging Wierden. In 2025 worden verbetermaatregelen uitgevoerd om rijtijd te winnen en de perronveiligheid van de stations Heino en Raalte te verbeteren.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
Spoormaatregelen Zwolle-Enschede
Prorail werkt in opdracht van de Provincie en van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) op het traject Zwolle-Enschede aan diverse spoormaatregelen om de veiligheid te verbeteren en de rijtijd van vooral de Blauwnet IC Zwolle-Enschede in te korten. Inmiddels is de opdracht gegeven en is Prorail gestart met de werkzaamheden. Bij de 2e monitor is € 11,7 miljoen doorgeschoven naar 2025. De financiële afwikkeling van de werkzaamheden is toch iets sneller gegaan dan verwacht, doordat aanvullende kosten uit de planuitwerking al zijn betaald. Hierdoor is er in 2024 € 0,46 miljoen meer besteed dan geraamd. Binnen het totale project levert het geen tekort op. Wij vereffenen de overbesteding met het budget voor 2025.
Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 4.2.6 € 0,46 miljoen extra onttrokken aan de voor deze prestatie beschikbare middelen in deze reserve met gelijktijdige verlaging van de raming in jaarschijf 2025.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenbrief investeringen in de spoorlijn Zwolle -Wierden (Blauwnet Zwolle-Enschede)
- Statenvoorstel Inzet projecten Nationaal Groeifonds
- Statenbrief Nationaal Groeifonds 2e ronde projecten en vooruitblik op vervolg (ook ontwikkelingen corridor Zwolle-Twente-Münster)

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

-462

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

Dit is wat wij doen

4.3 Vaker op de fiets

We zetten, vanuit het STOMP principe, sterk in op actieve mobiliteit: lopen en fietsen. Wij stimuleren het gebruik van de (elektrische) fiets op afstanden tot ongeveer vijftien kilometer. De fiets is belangrijk als vervoermiddel van en naar stations, mobiliteitshubs, bushaltes en carpoolplaatsen. Het belang van actieve mobiliteit is de bijdrage aan onze maatschappelijke opgaven zoals leefbare steden en dorpen, de bereikbaarheid van voorzieningen en economische kernen, minder CO2 uitstoot, gezonde en vitale bewoners. Een kwalitatief goed en veilig fietsnetwerk is een randvoorwaarde voor het stimuleren van fietsen. We blijven daarom gezamenlijk investeren in ons Kernnet fiets.
We zien steeds meer mogelijkheden voor het toepassen van intelligente transportsystemen en participeren daarom in het programma MEGA B-ITS (Mobilizing European Green Ambitions Bicycle and Intelligent Transport Systems). Daarnaast zetten we samen met onze partners in op gedragsinterventies, via o.a. de werkgeversaanpak en verkeersveiligheidsacties (4.3.1).

Prestaties

4.3.1 Stimuleren fietsgebruik

Acties 2024

1. Wij stimuleren het fietsgebruik door infrastructurele projecten te ontwikkelen en uit te voeren in samenhang met gedragsbeïnvloeding en techniek. De door uw Staten toegezegde financiële impuls maakt versnelling mogelijk. Dit doen wij samen met onze partners.
2. Wij werken samen met gemeenten en het Rijk aan realisatie van de 10 vastgestelde regionale snelle fietsroutes en deeltrajecten van de F35.
3. Wij stimuleren goede fietsvoorzieningen bij regionale hubs en goede fietsroutes van/naar regionale hubs.
4. Wij (mede)financieren gemeentelijke en provinciale fietsinfrastructuur om te komen tot een kwalitatief goed en veilig fietsnetwerk volgens de afspraken uit het gezamenlijk opstelde uitvoeringsprogramma.
5. Wij brengen in de eerste helft van het jaar een investeringsvoorstel in voor besluitvorming over de aanwending van de impulsgelden voor Fiets.

Inhoudelijke kleurscore



Inhoudelijke toelichting

Actie 1

Gedragsinterventies zijn een integraal onderdeel van onze infrastructurele projecten. Een goed voorbeeld is het project N337 (Zwolle – Olst) waarin naast groot onderhoud ook de doorfietsroute Zwolle – Olst wordt aangelegd. Tijdens het groot onderhoud worden omleidingsroutes ingesteld en via een fietsstimuleringsactie kunnen bewoners van Olst en omstreken gratis een e-bike uitproberen.

Daarnaast introduceren we dit jaar de fietsstimuleringsapp. De provincie Overijssel, initiator en regievoerder van het project, werkt samen met provincies Utrecht, Noord-Brabant, en Zuid-Holland aan een fietsstimuleringsapp. Deze fietsstimuleringsapp past bij de pijler techniek binnen het Investeringsvoorstel Fiets (aangenomen in uw vergadering van 9 oktober 2024). De fietsstimuleringsapp is ook onderdeel van het Europese subsidietraject MegaBITS. Dit is een Europese subsidie over fietsen en 'digitaal slimme' toepassingen. Dat past ook binnen de pijler techniek.

Actie 2

In 2024 is een aantal F35 trajecten opgeleverd, te weten in Borne en Enschede. Daarmee is het tracé Enschede - Borne nagenoeg gereed. Voor het tracé Almelo – Borne is op bestuurlijk niveau overeenstemming over het tracé. Het ontwerp voor het traject tussen Lonneker en Oldenzaal is gereed, in 2025 starten we de uitvoering waarmee ook dit tracé na realisatie volledig te gebruiken is als hoogwaardige doorfietsroute. Samen met Zwolle kijken we binnen de gebiedsaanpak naar de ontbrekende schakels in het fietsnetwerk en realiseren deeltrajecten aansluitend op bijvoorbeeld de doorfietsroute Zwolle – Kampen. Voor een aantal andere tracés is de voorbereiding opgestart, zoals Zwolle-Olst en Zwolle-Dalfsen.

Actie 3

Binnen de regionale hubs is de fiets een belangrijk vervoersmiddel. In overleg met de gemeenten kijken we ook naar de fietsnetwerken die goed moeten aansluiten op de Hub. In 2024 zijn we met dit proces gestart.

Actie 4

Wij financieren fietsinfrastructuur op basis van het Kernnet Fiets. Uw Staten zijn per brief geïnformeerd over de projecten (UVP 2024) en de omvang daarvan (€7,7 miljoen aan subsidie voor West-Overijssel en Twente). Dit betreft naast de door de gemeente geïnitieerde fietsinfrastructuur projecten ook onze eigen projecten langs provinciale wegen. Een voorbeeld is de reconstructie van de N764 ('s Heerenbroek – Molenbrug) waarbij de doorfietsroute tussen Kampen en Zwolle vervolmaakt wordt. In 2025 actualiseren we in samenwerking met de gemeenten het Kernnet Fiets. Daarbij zal meer nadruk komen te liggen bij de potentie en opeenvolgende fasering van de doorfietsroutes.

Actie 5

Uw Staten hebben op 9 oktober 2024 ingestemd met het Investeringsvoorstel Fiets.

Financiële kleurscore



Financiële toelichting

Financieel resultaat prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik

Op deze prestatie zijn de geraamde lasten van € 13,5 miljoen voor € 9,1 miljoen gerealiseerd en is € 3,9 miljoen niet besteed. Dit komt doordat de werkelijke realisatie van meerjarige subsidies lager is dan de verwachte realisatie.

Meerjarig verleende subsidies (algemene middelen)

In het kader van deze prestatie zijn subsidies verstrekt waarvan de lasten voor € 2,5 miljoen pas in latere jaren worden verantwoord. Wij stellen u voor om € 1,7 miljoen toe te voegen aan de Reserve verstrekte subsidies. Die toevoeging wordt verwerkt bij de kerntaak 'Overhead, financiering en dekkingsmiddelen'. Daarnaast stellen we u voor om € 0,8 miljoen door te schuiven naar 2025.

PS-begrotingswijziging
Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,7 miljoen vanuit de Reserve verstrekte subsidies toe te voegen aan de jaarschijf 2025 voor prestatie 4.3.1.

Resultaatbestemming
Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,8 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2025.

Reserve verstrekte subsidies
Op subsidies die gedekt zijn uit de reserve verstrekte subsidies is € 1,4 miljoen niet gerealiseerd. Uit de uitvraag bij subsidiepartners blijkt dat de realisatie vertraging heeft opgelopen. Daarom passen we het bestedingsritme aan op basis van de ontvangen informatie.
PS-begrotingswijziging
Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,4 miljoen te onttrekken aan Reserve verstrekte subsidies en de jaarschijven 2025-2027 voor prestatie 4.3.1 te verhogen/verlagen met respectievelijk € 1,0, -€ 1,8 en € 2,3 miljoen.

Reserve KVO oud 'programma Fiets'
Vanuit het oude investeringsprogramma Fiets zijn nog middelen beschikbaar voor de afhandeling van meerjarige subsidies. Deze moeten beschikbaar blijven voor de afhandeling van deze subsidies. Wij stellen u daarom voor de looptijd van dit budget te verlengen naar eind 2027.
PS-begrotingswijziging
Wij stellen u voor om in de jaren 2025, 2026 en 2027 de lasten van prestatie 4.3.1 te verhogen/verlagen met respectievelijk -€ 0,8, -€ 0,3 en € 1,6 miljoen en de onttrekking aan de reserve met dezelfde bedragen te muteren.

Uitvoering Investeringsvoorstel Fiets (UKVO)
Op 13 juni jl heeft u € 8 miljoen beschikbaar gesteld voor het investeringsvoorstel Fiets (2024/1100795). De raming in de jaarschijven heeft nog niet plaatsgevonden. Bij deze jaarrekening ramen we 2024 conform de gerealiseerde bestedingen (€ 0,6 miljoen). Het restant verdelen we over 2025/2026/2027.
GS-begrotingswijziging
Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 7,4 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en jaarlijks €2,5 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2025, 2026 en 2027 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2025.

Statenvoorstellen en -besluiten
- Brief van GS over verdelingsvoorstel UVP Mobiliteit 2024 Provincie Overijssel
- Statenvoorstel Investeringen Fiets
- Atlas van Overijssel (Kernnet Fiets Overijssel)

Begrotingswijziging
- GS Begrotingswijziging
- PS Begrotingswijziging
- Vooraankondiging resultaatbestemming

Lasten begrotingswijziging
4425
Resultaatbestemming
812
Verantwoordelijk portefeuillehouder
Martijn Dadema

Dit is wat wij doen

4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek

Onder de vlag van Logistics Overijssel werken we aan een toekomstbestendige sector (4.4.1). We hebben goed bereikbare werklocaties op strategische knooppunten aan (inter)nationale routes. Deze sterke logistieke positie willen we nog beter benutten (4.4.4). Samen werken we aan een efficiënt (4.4.2) en duurzame transitie van het goederenvervoer (4.4.3). Dat vergroot de bereikbaarheid, de werkgelegenheid en de toegevoegde waarde van de logistieke sector.

Prestaties

4.4.1 Logistics Overijssel

Acties 2024

1. Wij werken onder de vlag van Logistics Overijssel aan een toekomstbestendige logistieke sector. We werken aan goed bereikbare werklocaties op strategische knooppunten aan (inter)nationale routes. Deze sterke logistieke positie willen we nog beter benutten.
2. Wij ondersteunen Logistics Overijssel (secretariaat, aanjager kernteam en werktafels) en de logistieke netwerkorganisaties bij cluster- en netwerkactiviteiten.
3. We geven via de thema's Bereikbaarheid en ruimte, International business, Arbeidsmarkt en onderwijs en Circulaire economie en duurzaamheid uitvoering aan de gezamenlijke opgaven.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

In 2024 zijn we gestart met het programma North Sea Baltic Corridor (NSBC) ter versterking van de Europese TEN-T corridor die door Overijssel loopt. Vooruitlopend op vaststelling van dit programma door Gedeputeerde Staten hebben we meegewerkt aan toekomstbestendige waterwegen door onze deelname aan het project Digital Twinning (nabootsen van de praktijksituatie in een digitale omgeving) zodat we beter voorbereid zijn op bijvoorbeeld toekomstige laag- of hoogwaterstanden van onze kanalen. Dit verbetert de bereikbaarheid van het vervoer over water.

Actie 2

Voor 2024 hebben we het werkplan en de visie Werken aan Logistics Overijssel gezamenlijk met onze partners opgesteld. Dit plan is door uw Staten vastgesteld via het Investeringsvoorstel Statenvoorstel Werken aan logistiek Overijssel.

Actie 3

Via ontwikkelde programma's geven we samen met onze stakeholders uitvoering aan onze ambitie. Dit doen we voor vrachtwagenparkeren, binnenvaart, aanpak laadinfrastructuur NAL (Nationale Agenda Laadinfrastructuur) Oost en Zero Emissie Stadslogistiek (ZES). Via de subsidieregelingen voor stimulering van efficiënte en duurzame logistiek worden goede initiatieven ondersteund. Met Oost NL en onze partners nemen we actief deel aan beurzen en congressen zoals Connecting Europe Days. Ook werken we actief samen met (inter)nationale stakeholders om de netwerksamenwerking op de North Sea Baltic corridor te versterken.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Bestedingen zijn in lijn met de begroting.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel Statenvoorstel Werken aan logistiek Overijssel.

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Erwin Hoogland

4.4.2 Slimme logistiek (Smart Logistics)

Acties 2024

1. Wij voeren samen met partners projecten uit op het gebied van digitalisering, robotisering en dataficering om de logistieke sector slimmer te maken.
2. Wij bedenken met partners maatwerkoplossingen voor logistieke vragen, onder meer stadslogistiek (koppeling met het Klimaatakkoord), afvallogistiek, zorglogistiek en bouwlogistiek.
3. Wij realiseren slimme infrastructuur en corridors door het uitvoeren van projecten als Connecting Transport corridors , het slim ontsluiten en toepassen van data en door innovatieve projecten aan te jagen (zoals autonoom rijden).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
Actie 1
In 2024 hebben we in samenwerking met Logistiek Digitaal gewerkt aan de verbreding van kennis over digitalisering en het belang van data-uitwisseling in goederenvervoer door o.a. inzet van Social Media, website en kanalen van Logistics Overijssel.
Actie 2
We hebben subsidies verleend aan ondernemers ten behoeve van aanschaf van emissieloze voertuigen.
Daarnaast hebben we de 3 zero emissie steden (Deventer, Enschede en Zwolle) ondersteund bij het proces van de invoering van de emissiezones. Ook zijn ondernemers geadviseerd over het verschonen van hun wagenpark en het verminderen van vervoersbewegingen door bundeling van goederenstromen.
Actie 3
In 2024 hebben we de pilot Connecting Transport Corridors in Almelo ondersteund. Dit door bedrijven aan te laten sluiten bij dit project met als doel de doorstroming van het verkeer op de ringweg te verbeteren. Ook wordt onderzocht wat de invloed is op het verminderen van CO2-uitstoot door inzet van de iVRI's (intelligente verkeersregelinstallaties).

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
Voor deze prestatie is geen budget beschikbaar.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investeringen Goederenvervoer en Logistiek
- Besluit Investeringen Goederenvervoer en Logistiek

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Erwin Hoogland

4.4.3 Verduurzaming goederenvervoer

Acties 2024

1. Via de Ports of Deventer, Twente en Zwolle en de 4 (inter)nationale hoofdassen stimuleren we de duurzame transitie van goederenvervoer. Op die manier blijft Overijssel een krachtige schakel in het (inter)nationale netwerk en blijven woon- en werklocaties leefbaar en toekomstbestendig.

2. De provincie ondersteunt de grotere steden en de omliggende gemeenten bij de transitie naar zero-emissie stadslogistiek. We stimuleren de bundeling van vervoerstromen naar de centra en ondersteunen gemeenten en bedrijfsleven bij verduurzaming van het vervoer en het wagenpark.

3. Wij organiseren mede de regiotafel binnenvaart Oost-Nederland en geven uitvoering aan de gezamenlijke uitvoeringsagenda.

4. Samen met onze partners werken we aan beleidsontwikkeling voor het verduurzamen van het vervoeren van goederen en geven hier uitvoering aan via projecten als Clean Energy Hubs, Gelderland-Overijssel Regionale Aanpak Laadinfrastructuur (GO-RAL) en Smart Energy Hubs.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1
We werken mee aan het programma Joint Corridor Off-road programma. Momenteel wordt een pilot van prefab woonunits voorbereid om dit te transporteren over water (i.p.v. weg).
Actie 2
In 2024 is ingezet op het bundelen van goederen van lokale vers leveranciers en producenten om vervoersbewegingen in de binnenstad van Zwolle te reduceren wat bijdraagt aan een betere woonomgeving en klimaat.
Actie 3
Resultaat van de regiotafel binnenvaart Oost-Nederland is: verduurzamingsopgave binnenvaartschepen waarbij een integrale ketenaanpak wordt gehanteerd.
Actie 4
In 2024 zijn we de witte vlekken van clean energy hubs in kaart gebracht. Hiermee willen we inzetten op beschikbaarheid, zoals is vastgelegd door het ministerie, van duurzame energiedragers/brandstoffen. We ondersteunen initiatieven op bedrijventerreinen om logistieke laadinfrastructuur te realiseren vanuit GO-RAL (NAL Oost).

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Voor deze prestatie is geen budget beschikbaar.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investeringen Goederenvervoer en Logistiek
- Besluit Investeringen Goederenvervoer en Logistiek

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Erwin Hoogland

4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk

Acties 2024

1. Wij voeren een actieve lobby in Europa voor het realiseren van een robuuste, innovatieve en duurzame logistieke corridor en voor het versterken van de netwerksamenwerking op de North Sea Baltic Corridor.

2. Wij creëren een robuust vaarwegennet, onder meer door onze betrokkenheid bij het verruimen van de Twentekanalen en project sluis Kornwerderzand, maar ook via onze rol bij de droogteproblematiek (laag water) en de bevaarbaarheid van de vaarwegen.

3. Wij werken samen met partners aan voldoende parkeercapaciteit langs de (inter)nationale corridors en ondersteunen gemeenten met lokale initiatieven voor uitbreiding van parkeercapaciteit.

4. Wij behartigen de belangen van Overijssel op het dossier Vrachtwagenheffing.

5. Wij werken, daar waar mogelijk, aan het realiseren van meer modal shift van weg naar spoor. Onder andere via onze betrokkenheid bij de railterminal Hessenpoort.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1
We voeren een actieve lobby door deelname aan de Connecting Europe Days en de forum bijeenkomsten van de North Sea Baltic Corridor in Brussel, die door de EU worden georganiseerd.
Actie2
Verruiming van de Twentekanalen is in 2024 afgerond. Onze lobby heeft er voor gezorgd dat er een motie in de Tweede Kamer is aangenomen over het project Kornwerderzandsluis, die de regering oproept om door te gaan met de verbreding van de sluis. Droogteproblematiek wordt in het onderzoek Digital Twinning Resilience in beeld gebracht.
Actie 3
In 2024 hebben we een monitor uitgevoerd voor vrachtwagen parkeren in Overijssel. Dit heeft geleid tot een actueel overzicht ten aanzien van deze problematiek. Daarnaast hebben we mede mogelijk gemaakt dat de truckparking Deventer is heropend.
Actie 4
Wij hebben een actieve rol in de voorbereiding van vrachtwagenheffing door het ministerie van I&W. We hebben extra meetpunten aangelegd om de mogelijke uitwijk van vrachtverkeer op provinciale en lokale wegen te monitoren.
Actie 5
In 2024 is er een bezoek door ondernemers en bestuurders gebracht aan de spoorterminal in Duisburg met als doel kennisuitwisseling over het belang en de impact van een mogelijke tri-modaal (weg, water en spoor) overslagpunt in Overijssel.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Bestedingen zijn in lijn met de begroting.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Project Verruiming sluiscomplex Kornwerderzand

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Erwin Hoogland

Dit is wat wij doen

4.5 Iedereen elke dag veilig thuis

Verkeersveiligheid is fundamenteel voor de leefbaarheid in Overijssel.
De ongevallencijfers en de maatschappelijke kosten onderstrepen de noodzaak dat we ons blijven inzetten op het veiliger maken van het verkeer. Op basis van het landelijke Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) 2030 werken we aan onze uitvoeringsprogramma's en dragen wij bij aan de ambities om het aantal verkeersslachtoffers te verlagen. Dat doen we door gedragsbeïnvloeding (4.5.2.) en door het veiliger maken van het wegennetwerk in onze provincie (4.5.1.)

Prestaties

4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid

Acties 2024

1. Wij (mede) financieren gemeentelijke en provinciale infrastructurele projecten om de verkeersveiligheid te verbeteren volgens de afspraken uit het gezamenlijk opstelde uitvoeringsprogramma. We dragen op deze wijze bij aan de uitvoering van het landelijk Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030, gezamenlijk met het Rijk.
2. We werken samen met de gemeenten aan Uitvoeringsprogramma's Verkeersveiligheid gebaseerd op de risico gestuurde aanpak.
3. Wij behartigen de regionale belangen bij de uitwerkingen van het Rijk voor het verkeersveiliger maken van Rijkswegen.
4. Het Rijk heeft geld beschikbaar gesteld voor de aanleg van een fysieke rijbaanscheiding op de N36 en de N50 op het wegvak Ramspol-Kampen. Wij adviseren over de door Rijkswaterstaat in 2024 en 2025 op te stellen planuitwerking voor de benodigde maatregelen op de deze wegen, brengen hierbij mogelijke meekoppelkansen in en stimuleren daar waar mogelijk de voortgang.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1
In 2024 hebben we, in afstemming met de wegbeheerders in Overijssel, infrastructurele projecten gesubsidieerd gericht op het verbeteren van de verkeersveiligheid. Enkele Overijsselse gemeenten hebben als aanvulling op de provinciale subsidie (Ubs5.1) ook maatregelen uitgevoerd op basis van een aanvraag op de cofinancieringsregeling van de Investeringsimpuls Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV). Bij deze verkeersveiligheidsmaatregelen gaat het onder meer om het aanpassen van kruispunten, veilig inrichten van schoolomgevingen en verbreden van fietspaden.
Actie 2
Gezamenlijk met de verkeersveiligheidspartners hebben we in 2024 gewerkt aan de risico gestuurde (data gedreven) aanpak. De geactualiseerde SPV viewer (ongevalrisico.nl, het dashboard voor verkeersveiligheidsdata) is operationeel. Het dashboard biedt een gebruiksvriendelijk, actueel en zo compleet mogelijk overzicht. Dit is bedoeld ter ondersteuning aan het risicogestuurd werken om zo nog beter te prioriteren op welke locaties welke verkeersveiligheidsmaatregelen uitgevoerd kunnen worden.
Actie 3 en 4
De huidige beschikbare budgetten zijn niet toereikend om de fysieke rijbaanscheidingen over de volledige N36 en N50 Kampen-Ramspol te realiseren. Helaas is recent, na verdere planuitwerking, gebleken dat de kosten verder zijn gestegen. Hierdoor kan slechts een klein deel worden aangepakt, terwijl de resterende veiligheidsopgave onverminderd groot blijft. Ook voor de meekoppelkansen heeft het Rijk geen budget beschikbaar. Onze lobby, zowel ambtelijk, bestuurlijk als politiek, heeft nog geen verhoging van het budget opgeleverd. Wij blijven samen met onze regiopartners lobbyen bij het Rijk voor verhoging van het budget. De meekoppelkansen N36 – N341 Westerhaar, N36 - Wierden Noord/Bedrijvenparksingel en mogelijk ook aansluiting N36 – Beerzerweg voeren wij (naast andere projecten in de provincie) op als mogelijke projecten voor kleine infra maatregelen, gericht op doorstromingsmaatregelen van het nationaal autonetwerk (aansluiting hoofdwegennet – onderliggend wegennet). Het Rijk heeft hier een landelijk budget van € 290 miljoen voor beschikbaar gesteld, afkomstig uit de afroming van de restbudgetten van gepauzeerde MIRT-projecten.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
Financieel resultaat:
Op deze prestatie zijn de de geraamde lasten van € 4,4 miljoen voor € 3,8 miljoen besteed. € 0,6 miljoen is niet besteed. Dit komt doordat de werkelijke realisatie van meerjarige subsidies lager is dan de verwachte realisatie. Uit de jaarlijkse uitvraag bij onze subsidiepartners blijkt dat de realisatie vertraging heeft opgelopen. Daarnaast is er onderuitputting ontstaan doordat de middelen voor haalbaarheidsonderzoeken N-wegen niet volledig zijn besteed.
Meerjarig verleende subsidies (algemene middelen)
In het kader van deze prestatie zijn subsidies verstrekt waarvan de lasten voor € 0,16 miljoen pas in latere jaren worden verantwoord. Wij stellen u voor om deze middelen door te schuiven naar 2025 en 2026. € 18.000 hiervan heeft betrekking op het uitvoeringsprogramma mobiliteit (UVP). De vrijval hiervan wordt centraal op prestatie 4.3.1 gereserveerd conform het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400.
Resultaatbestemming
Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,16 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 (€ 0,14 miljoen) van prestatie 4.5.1 en aan de jaarschijf 2026 (€ 18.000) van prestatie 4.3.1 van de begroting 2025.
Reserve verstrekte subsidies
Op subsidies die gedekt zijn uit de reserve verstrekte subsidies is € 0,27 miljoen niet gerealiseerd. Uit de uitvraag bij subsidiepartners blijkt dat de realisatie vertraging heeft opgelopen. Daarom stellen we voor om dit bedrag door te schuiven naar 2025.
PS-begrotingswijziging
Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,27 miljoen te onttrekken aan Reserve Verstrekte Subsidies en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.5.1 van de begroting 2025.
Haalbaarheidsonderzoeken N-wegen
Op dit budget resteert nog een bedrag van € 0,16 miljoen. Het onderzoek is lopende en loopt in 2025 nog door. Daarom stellen we voor om het resterende budget door te schuiven naar 2025.
Resultaatbestemming
Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,16 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.5.1 van de begroting 2025.
Statenvoorstellen en -besluiten
- Investeringsvoorstel Verkeersveiligheid
- Ongevalrisico - Welke wegen zijn gevaarlijk en waarom
- Aanpak SPV – Aanpak SPV

Begrotingswijziging
- PS Begrotingswijziging
- Vooraankondiging resultaatbestemming

Lasten begrotingswijziging
270
Resultaatbestemming
318
Verantwoordelijk portefeuillehouder
Martijn Dadema

4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid

Acties 2024

1. Wij werken aan het gezamenlijk opgestelde Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid Overijssel 2022-2024 voor de regionale samenwerking. Dit is opgesteld volgens de risicogestuurde aanpak. We geven daarmee uitvoering aan het landelijk Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) 2030.
2. Wij voeren het Werkplan Verkeersveiligheid en Gedragsbeïnvloeding voor Overijssel uit. Dit werkplan is gebaseerd op de belangrijkste risicothema's in het verkeer.
3. Wij verlenen subsidiebijdragen aan gemeentelijke verkeersveiligheidsprojecten en -programma's op het gebied van gedragsbeïnvloeding.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1

Gezamenlijk met de gemeenten en verkeersveiligheidspartners is het Plan van Aanpak voor regionale samenwerking opgesteld zoals de oplevering van de SPV viewer (zie ook prestatie 4.5.1, toelichting actie 2) en het beter borgen van de gedragsaanpak via trainingen over gedragsbeïnvloeding. In 2025 wordt een kwartiermaker aangesteld om de samenwerking te intensiveren.

Actie 2

Wij werken vanuit onze gedragsbeïnvloedingsplannen op verschillende risicothema's zoals afleiding in het verkeer, jonge bestuurders, ouderen maar met de focus op fietsveiligheid en de doelgroep fietsers. Uw Staten hebben de motie 'Campagne Veiligheidshesjes van Herfst- tot Voorjaarsvakantie' aangenomen. Naar aanleiding daarvan hebben wij samen met de gemeenten en scholen, activiteiten opgezet om de zichtbaarheid van scholieren in het verkeer te verbeteren. Zoals werksessies met scholieren in het middelbaar onderwijs om gezamenlijk te bepalen hoe zij hun zichtbaarheid in het verkeer willen verbeteren.

Actie 3

De gesubsidieerde, gemeentelijke projecten en programma’s zijn onder meer verkeerseducatieprojecten voor kinderen, jongeren en ouderen (zoals het programma Doortrappen zodat senioren langer gezond, sociaal en zelfredzaam blijven) en interventies op straat van verkeersveiligheidscampagnes zoals afleiding in het verkeer, rijden onder invloed en fietsverlichting.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Financieel resultaat

Op deze prestatie zijn de geraamde lasten van € 5 miljoen voor € 4,7 miljoen besteed en er is een niet geraamde bijdrage (€ 0,11 miljoen) van Provincie Gelderland binnengekomen voor de fietsverlichtingscampagne. Tegenover de bijdrage staan ook kosten voor deze campagne.

Meerjarig verleende subsidies (algemene middelen)

Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievaststellingen uit eerdere jaren van meerjarige subsidies beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma’s Mobiliteit en € 0,23 miljoen door te schuiven naar 2026 op prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik en € 91.103 te storten in de Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer in verband met dekking vloedbeltverbinding. De storting wordt verwerkt onder kerntaak 'overhead, financiering en dekkingsmiddelen'.

Resultaatbestemming

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,23 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2026 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2025 en € 91.103 toe te voegen aan de Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Doortrappen | Platform Doortrappen
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Verkeersveiligheid
- Brief aan PS - Verdelingsvoorstel UVP Mobiliteit 2024

Begrotingswijziging

- Vooraankondiging resultaatbestemming

Resultaatbestemming

234

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

Dit is wat wij doen

4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer

Een goed en veilig wegennet in de provincie is en blijft noodzakelijk voor de bereikbaarheid van woningen, werklocaties en voorzieningen in Overijssel. Hierbij hechten we veel waarde aan goede (inter)nationale verbindingen. Samen met onze regiopartners maken wij er ons hard voor dat het Rijk blijft investeren in de verbetering van Rijkswegen in Overijssel.
De opgaven voor woningbouw, duurzame mobiliteit met het STOMP principe, en ruimtelijke keuzes vragen om een integrale afweging voor nieuwe investeringen in het wegennet.
Vanuit de Wegenvisie in de Integrale Netwerkvisie Overijssel (INO) werken wij dit uit in een Meerjarenprogramma Wegen (4.6.1 t/m 4.6.13).

Prestaties

4.6.1 A1

Acties 2024

1. Wij werken samen met de gemeenten langs de A1 de gebiedsplannen verder uit en begeleiden de uitvoering ervan (zoals de uitkijktoren Rijssense berg).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1
In 2024 is de uitvoering van de gebiedsplannen, met uitzondering van de landmark op de Rijssense Berg, afgerond.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Afronding Landschappelijke inpassing verbreding A1

Voor de landmark op de Rijssense Berg wordt medio 2025 duidelijk of dit haalbaar blijkt. Tot die tijd kan de gemeente Rijssen-Holten nog aanspraak maken op subsidie vanuit het project. Daarom stellen we nu een resultaatbestemming voor om deze middelen beschikbaar te houden in 2025. In de Monitor 2024-II is deze onderbesteding aangekondigd.
Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,4 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.6.1 van de begroting 2025.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenbrief Stand van zaken A1 en gebiedsplannen A1-zone

Begrotingswijziging

- Vooraankondiging resultaatbestemming

Resultaatbestemming

424

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.6.2 A28

Acties 2024

1. Het in 2022 uitgevoerde gebiedsgericht MIRT onderzoek 'Bereikbaarheid Zwolle en omgeving' en de opgestelde Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle zetten in op een Regionale Mobiliteitsstrategie om de bereikbaarheid van de regio op peil te houden en de verstedelijkingsopgave te faciliteren. Wij participeren en faciliteren in het hiertoe opgestelde programma gericht op de mobiliteitstransitie en bewaken de voortgang van de gemaakte afspraken in het BO-MIRT 2022 en nog te maken afspraken in het volgende BO-MIRT overleg.
2. Wij zetten de gezamenlijke werkgeversaanpak langs de A28 van de provincies Drenthe, Gelderland en Overijssel voort. Rijkswaterstaat gaat verder met de voorbereiding van de uitvoering van inframaatregelen op de A28.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Actie 1
Eind 2024 is in het directeurenoverleg Ruimte van de regio Zwolle besloten om voor de implementatie van de mobiliteitstransitie Regio Zwolle een kwartiermaker aan te stellen voor 6 maanden. Deze gaat januari 2025 aan de slag met het opstellen van een programmaplan, dat na een besluit van de Stuurgroep de komende jaren zal worden uitgevoerd.
Wij participeren en faciliteren in het programma Mobiliteitstransitie door zowel op bestuurlijk, juridisch en financieel vlak de samenwerking te bevorderen en te versterken. Om in de aankomende jaren samen te werken is voor de in juli 2024 toegekende SPUK (SPecifieke UitKeringen gemeenten en provincies) samengewerkt door provincie en gemeente Zwolle aan financiële zaken en een juridische overeenkomst. Om zo alle andere betrokken partijen binnen dit programma tot een bestuurlijke overeenkomst met een financiële onderbouwing te laten komen.
Actie 2
Wij hebben met de provincies Drenthe en Gelderland de werkgeversaanpakken afgestemd. We hebben gezamenlijk projecten uitgevoerd zoals de Johannes Postkazerne (nabij Havelte) het Isala ziekenhuis (vestigingen Zwolle en Meppel) en een aanpak voor de A50. Rijkswaterstaat is in 2024 begonnen met de voorbereiding van inframaatregelen op de A28 (o.a. aanpassingen knooppunten Lankhorst en Hoogeveen, en verbeteringen aan op- en afritten op het traject buiten Overijssel). Het deel Zwolle en omgeving valt buiten de scope omdat hiervoor een apart gebiedsgericht MIRT onderzoek Zwolle en omgeving is uitgevoerd.

Financiële kleurscore

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.6.3 N35 – Lopende projecten

Acties 2024

1. Project opwaardering Nijverdal-Wierden
   Wij bewaken het proces richting een onherroepelijk Tracébesluit door Minister I&W en de voorbereiding van de realisatie van een autoweg met gescheiden rijbanen; 2x2 rijstroken met een maximum snelheid van 100 km/uur met ongelijkvloerse kruisingen.

2. Project Meer Veilig 3 Wijthmen-Nijverdal
   Wij bewaken de voorbereiding van de realisatie van de maatregelen voor de verbetering van de verkeersveiligheid waaronder een circulair viaduct bij Haarle en een pakket aan maatregelen bij Marienheem en twee bajonetten bij Heino.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
Actie 1
Het MIRT-project Nijverdal-Wierden staat op de prioritaire lijst van het Ministerie. De Minister heeft aangegeven in het voorjaar 2025 duidelijkheid te geven welke projecten weer worden opgepakt. Wij zetten ons maximaal in om het project weer op te starten.
Actie 2
We blijven bezig met de voorbereiding van de realisatie van de bajonetaansluitingen bij Heino, de kleine maatregelen in Mariënheem en het circulaire viaduct bij de Stationsweg in Haarle.

Financiële kleurscore

Statenvoorstellen en -besluiten
- N35 Wijthmen - Nijverdal nieuwsbrief 2021-09
- Motie van Moorsel N35 fietstunnel Haarle 2020/1105434
- Statenvoorstel Provinciale bijdrage aan de opwaardering van de N35 Zwolle-Twente, 25e wijziging van de Kerntakenbegroting 2013 [PS/2013/793]
- Investeringsvoorstel N35 Nijverdal - Wierden [PS/2014/439]
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Knooppunt Raalte
- Principebesluit Gedeputeerde Staten stikstof ruimte N35 Nijverdal - Wierden

Begrotingswijziging
- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Martijn Dadema

4.6.4 N35 – Marsroute

Acties 2024
1. We begeleiden de MIRT-Verkenning N35 Wijthmen-Nijverdal, die naar verwachting eind 2024 wordt afgerond en blijven actief inzetten op onze lobby voor behoud van Rijksfinanciering.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
Dankzij de succesvolle regionale lobby voor het behoud van Rijksfinanciering (€100 miljoen) is de MIRT-Verkenning inmiddels weer in volle gang. Door de schuif van Aanleg naar Instandhouding heeft het project wel vertraging opgelopen en wordt de verkenning naar verwachting eind 2025 afgerond. De Minister is voornemens om in 2025 een Voorkeursbeslissing te nemen.

Financiële kleurscore

Statenvoorstellen en -besluiten
- Statenvoorstel cofinanciering N35 MIRT afspraak Wijthmen – Raalte, Mariënheem en kruispunten
- Besluit Statenvoorstel cofinanciering N35 MIRT afspaak Wijthmen - Raalte, Mariënheem en kruispunten
- Toezegging Statenvoorstel cofinanciering N35 MIRT afspraak Wijthmen - Raalte, Mariënheem
- Verdiepend onderzoek N35 - informatiebrief
- MV6 2x2 in NRD MIRT-verkenning N35 Wijthmen-Nijverdal (SGP e.a.)
- Brief van GS over Motie N35 2x2 MIRT Verkenning Wijthmen-Nijverdal

Begrotingswijziging
- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Martijn Dadema

4.6.5 N50

Acties 2024
1. Op het wegvak Kampen - Kampen-Zuid bewaken wij de voortgang van de nog uit te voeren stikstofberekeningen voor de permanente maatregelen voor capaciteitsuitbreiding en fysieke rijbaanscheiding op dit wegvak.
2. Voor de opwaardering van het wegvak Kampen-Zuid – Hattemerbroek bepalen wij samen met onze regionale partners de meest passende lobbystrategie.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
Actie 1
In het BO-MIRT najaar 2024 hebben we afspraken kunnen maken over het vervolg. Nieuwe stikstofberekeningen komen in het 1e kwartaal van 2025 beschikbaar. Als blijkt dat er zicht is op een oplossing voor de stikstofopgave, spreken het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en de provincie Overijssel af de planstudie zo spoedig mogelijk te hervatten. Het Ministerie van IenW spant zich dan in om de capaciteit beschikbaar te stellen. Naar verwachting volgt besluitvorming hierover in het 3e kwartaal van 2025.
Actie 2
Gezien de schuif bij het Ministerie van IenW 'van aanleg naar instandhouding' is er voorlopig geen kans op de start van nieuwe MIRT projecten. Voor de opwaardering van het wegvak Kampen-Zuid - Hattemerbroek is geen gerichte lobby op gevoerd.

Financiële kleurscore

Statenvoorstellen en -besluiten
- P-nota 2023 (extra 1,9 miljoen)

Begrotingswijziging
- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Martijn Dadema

4.6.6 N307

Acties 2024
1. Wij ronden de werkzaamheden aan de N307 Roggebot-Kampen af en stellen de eindafrekening op.
2. Wij voeren het project uit onder regie van Flevoland en in nauwe samenhang met het IJsseldelta Programma (zie ook prestatie 1.2.7 IJsseldelta Programma).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
De uitvoerende werkzaamheden zijn afgerond en de laatste kosten door Flevoland aan Overijssel doorbelast. Ook het IJsseldelta Programma (1.2.7) is afgerond.

Financiële kleurscore



Financiële toelichting
In de Paragraaf investeringen. wordt het verloop van deze investering toegelicht. Wij stellen u voor om het niet bestede investeringsbudget van € 10.000 vrij te laten vallen en dit bedrag vanuit de Reserve dekking kapitaallasten activa toe te voegen aan de Algemene reserve. De wijziging wordt verwerkt bij het onderdeel Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Plan in Hoofdlijnen en Reactienota N307 Roggebot - Kampen en
- Plan in Hoofdlijnen, inclusief Reactienota N307 Ontsluiting Schansdijk
- Investeringsvoorstel Ombouw provinciale weg N307 Roggebot-Kampen

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Martijn Dadema

4.6.7 Vechtdalverbinding (N340/N377 en N48)

Acties 2024

1. Wij ronden de laatste restwerkzaamheden af.

Inhoudelijke kleurscore



Financiële kleurscore



Financiële toelichting
Het project Vechtdalverbinding is per ultimo 2024 ook administratief afgesloten.
In de paragraaf Investeringen vermelden wij het restantkrediet van € 0,335 miljoen.
Via de Algemene dekkingsmiddelen stellen wij u voor het restant bedrag aan vrijgevallen middelen uit de Reserve dekking kapitaallasten van € 0,335 miljoen toe te voegen aan de Algemene reserve.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Inpassingsplan Vechtdalverbinding [PS/2018/167]

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Martijn Dadema

4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten

Acties 2024

1. Wij realiseren de rotonde De Meente Olst (N337) onder voorbehoud van een vergunning Wet Natuurbescherming (stikstof).
2. Wij bereiden de realisatie van de rondweg Weerselo (N343) voor.
3. Wij realiseren de rotonde N315/N768 Danspaleis.
4. Wij realiseren de nieuwe snelfietsroute Vriezenveen-Vroomshoop (zie ook prestatie 4.3.1).
5. Wij realiseren de nieuwe snelfietsroute Wijhe-Zwolle (zie ook prestatie 4.3.1).
6. Wij realiseren diverse faunavoorzieningen langs provinciale wegen.
7. Wij treffen de voorbereidingen voor de aanleg van een bediencentrale voor vijf bruggen in Noordwest Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore



Inhoudelijke toelichting

Actie 1: Rotonde De Meente (N337)
Wij werken aan een (tijdelijke) alternatief voor de rotonde De Meente Olst (N337) omdat een omgevingsvergunning voor aanleg in verband met een te hoge stikstofdepositie niet verleend kan worden.
Actie 2: Rondweg Weerselo (N343)
Met gemeente Dinkelland wordt onderzocht naar mogelijke oplossingen en/of alternatieve invulling van de doelstelling van het project. Hierover wordt u uiterlijk in het eerste kwartaal 2025 geïnformeerd.
Actie 3: De rotonde is gerealiseerd en we zijn het project aan het afsluiten. De overschrijding wordt veroorzaakt door de latere start van de uitvoering in verband met de verlegging van kabels en leidingen. Bovendien moest voor veiligheid een bypass worden aangelegd.
Actie 4: De nieuwe snelfietsroute is gerealiseerd en we zijn het project aan het afsluiten.
Actie 5: Het eerste deeltraject is gereed. Zoals vermeld in Monitor 2024-I verwachten we de realisatie van de overige delen in 2025. Er is een tekort ontstaan wegens reeds gemaakte kosten waar nog een bijdrage van gemeente Zwolle wordt verwacht.
Actie 6: Faunavoorzieningen
De werkzaamheden zijn voor een groot deel voorbereid en worden in 2025 uitgevoerd.
Actie 7: Bediencentrale Noordwest Overijssel
De afgelopen periode samen met Staatsbosbeheer inhoudelijk verder gewerkt aan het project. Zowel aan de intentieovereenkomst en de langjarige huurovereenkomst wordt gewerkt en deze worden in 2025 waarschijnlijk afgesloten. Wij verwachten hier een tekort op en zullen hier bij de perspectiefnota 2026 bij u op terug komen.

Financiële kleurscore



Financiële toelichting

Er is op deze prestatie een kleine overschrijding van € 6.000 geweest.
De financiële toelichting op de projecten is opgenomen in de paragraaf investeringen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid

Acties 2024

1. Wij (mede-) financieren gemeentelijke en provinciale projecten ter verbetering van de wegbereikbaarheid volgens de afspraken uit het gezamenlijk opstelde uitvoeringsprogramma.

Inhoudelijke kleurscore



Inhoudelijke toelichting

In 2024 hebben wij aan diverse mobiliteitsprojecten van gemeenten/provincie bijgedragen ter verbetering van het verkeer- en vervoernetwerk in Overijssel. De maatregelen richten zich onder meer op het veiliger inrichten van wegen, fietspaden en kruispunten op locaties waar relatief veel ongevallen gebeuren. Uw Staten zijn hierover per brief geïnformeerd.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Financieel resultaat

Op deze prestatie zijn de geraamde lasten van € 2 miljoen voor € 1,1 miljoen gerealiseerd en is € 0,9 miljoen niet besteed. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere lastneming op subsidies en nog niet bestede middelen voor het project verkeersregelinstallaties. Bij monitor II was dit inzicht er nog niet, omdat de uitvraag bij subsidiepartners met betrekking tot realisatie subsidie nog niet plaatsgevonden had.

Verkeersregelinstallaties (VRI's)

Het betreft hier een project waarbij we 11 verkeersregelinstallaties vervangen. De uitvoering hiervan loopt en een deel van de VRI’s is reeds vervangen. Het restant volgt in de 1e helft van 2025. Daarom stellen we voor om dit geld door te schuiven naar 2025 middels resultaatbestemming.

Resultaatbestemming

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,35 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.6.10 van de begroting 2025.

Reserve Mobiliteit (meerjarige subsidies)

De werkelijke realisatie van meerjarige subsidies is lager dan de verwachtte realisatie (€ 0,2 miljoen). Uit de jaarlijkse uitvraag bij onze subsidiepartners blijkt dat de realisatie vertraging heeft opgelopen. Daarom stellen we voor om deze middelen door te schuiven ter dekking van lopende subsidieverplichtingen.

PS-begrotingswijziging

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,21 miljoen te onttrekken aan de Reserve Mobiliteit en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.6.10 van de begroting 2025.

Meerjarig verleende subsidies (algemene middelen)

In het kader van deze prestatie zijn subsidies verstrekt waarvan de lasten voor € 0,36 later worden verantwoord. Wij stellen u voor om deze middelen door te schuiven naar 2025.

Resultaatbestemming

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,36 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.6.10 van de begroting 2025.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verdeelvoorstel UVP 2024

Begrotingswijziging

- PS Begrotingswijziging
- Vooraankondiging resultaatbestemming

Lasten begrotingswijziging

210

Resultaatbestemming

712

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.6.12 Vloedbeltverbinding

Acties 2024

1. Wij ronden de ruimtelijke procedure af (Provinciaal Inpassingsplan) voor de aanleg van de Vloedbeltverbinding, waartoe de Staten in december 2021 hebben besloten.
2. Wij starten met de minnelijke verwerving van gronden en de voorbereiding van de realisatie.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
Actie 1
Op 27 maart hebben uw Staten het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) Vloedbeltverbinding vastgesteld. Tegen dit plan hebben 11 belanghebbenden beroep aangetekend bij de Raad van State. Deze procedure loopt nog.
Actie 2
De grondverwerving is in volle gang. De voorbereiding van de realisatie is gestart.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
De financiële toelichting op de projecten is opgenomen in de Paragraaf investeringen.

Statenvoorstellen en -besluiten
- SV en IV Start ruimtelijke procedure aanleg Vloedbeltverbinding middels Provinciaal Inpassingsplan
- Besluit en Investeringsvoorstel start ruimtelijke procedure aanleg Vloedbeltverbinding middels Provinciaal Inpassingsplan
- Webpagina Vloedbeltverbinding
- Statenvoorstel Vaststellen PIP Vloedbeltverbinding en investeringsvoorstel

Begrotingswijziging
- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Martijn Dadema

4.6.13 N35 Knooppunt Raalte

Acties 2024
1. Wij bereiden een investeringsbesluit voor over het vervolg van het project Knooppunt Raalte en de benodigde financiering.
2. Bij een positief besluit starten wij het project opnieuw op en maken met gemeente Raalte, Rijkswaterstaat en ProRail afspraken over het vervolg van de planstudiefase.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
Actie 1
Bestuurders hebben de scope voor het grootste deel vastgesteld en er is samen met de partners richting gegeven aan het verkrijgen van het benodigde budget. Het investeringsvoorstel volgt naar verwachting in 2025.
Actie 2
Het projectteam is weer opgestart en heeft in beeld gebracht hoe het project weer opgestart kan worden. Daarbij is specifiek aandacht voor het te volgen planologische proces in relatie tot de Omgevingswet.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
Bij N35 knooppunt Raalte zijn we op dit moment met besprekingen bezig om de Bestuursovereenkomst aan te passen.
Als gevolg van de projectontwikkelingen is in 2024 € 355.000,- minder uitgegeven dan begroot. De resterende middelen schuiven wij door naar 2025.
Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 355.000,- te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.6.13 van de begroting 2025.

Investeringskrediet
De financiële toelichting op het investeringskrediet is opgenomen in de paragraaf investeringen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- PS_2017_168_Statenvoorstel_Investering_Knooppunt_Raalte

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging
355

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Martijn Dadema

Dit is wat wij doen

4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur

Wij werken aan de instandhouding van onze provinciale infrastructuur (4.7.1). Wij houden daarbij rekening met verkeersveiligheid, doorstroming, leefbaarheid en het milieu. (4.7.2, 4.7.3 en 4.7.5). Daarnaast voeren wij de Schaderegeling Kanaal Almelo de Haandrik (4.7.4) uit.

Prestaties

4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur

Acties 2024

1. Wij voeren metingen, inspecties en onderzoek uit om de kwaliteit van de infrastructuur vast te stellen. De gemeten kwaliteit gebruiken wij om te bepalen of én welke maatregelen nodig zijn om duurzaam te voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen. Dit is de basis voor de uitvoering van het dagelijks onderhoud.
2. Wij bevorderen een verkeersveilige doorstroming door het beter benutten van de bestaande infrastructuur. Dit doen wij door samen met de andere wegbeheerders in Overijssel verkeersmanagement uit te voeren. Daarnaast handelen wij incidenten op onze infrastructuur af.
3. Wij zien er op toe dat (vaar)wegen niet anders gebruikt worden dan vanuit wet- en regelgeving bepaald is. Waar nodig wordt gehandhaafd.
   Wij bedienen bruggen en sluizen om doorgang te verlenen aan beroeps- en pleziervaart op de gepubliceerde tijden.
4. Wij voeren gladheidsbestrijding uit om ook in winterse omstandigheden de wegen begaanbaar te houden.
5. Wij onderhouden provinciale infrastructuur conform het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
Actie 1
Wij hebben de meeste actiepunten uitgevoerd. Het inspectieprogramma is grotendeels conform planning uitgevoerd.
Actie 2 ,3
De calamiteitendienst en het verkeersmanagement op wegen en de brug- en sluisbediening hebben bijgedragen aan een vlotte en veilige doorstroming op de provinciale (vaar)wegen. We hebben samengewerkt met politie, waterschap, gemeenten en natuurorganisaties voor een goede uitvoering van toezicht en handhaving.

Actie 4
Vanwege relatief gunstige weersomstandigheden zijn minder strooiacties nodig geweest dan het vijfjaarlijks gemiddelde.
Actie 5
Het onderhoud is conform planning uitgevoerd.

Financiële kleurscore



Financiële toelichting

Exploitatie

Baten:
In 2024 hebben we € 0,2 miljoen meer baten ontvangen dan begroot. Dit verschil wordt met name veroorzaakt door niet-begrote baten vanuit veilingopbrengst van oud materieel. Dit betreffen eenmalige baten van circa € 0,1 miljoen.

Lasten:
In 2024 is € 0,9 miljoen niet besteed van het begrote bedrag. De volgende onderdelen hadden de grootste afwijking:
- Op dagelijks onderhoud is € 0,2 miljoen niet besteed.
- Doordat er minder strooiacties nodig waren en strooiroutes zijn geoptimaliseerd, is er € 0,6 miljoen minder uitgegeven op het budget van gladheidsbestrijding.
- Door langdurig ziekteverzuim is meer capaciteit ingehuurd. Daarnaast zijn de inhuurtarieven gestegen door CAO-wijzigingen. Dit heeft geleid tot een overschrijding van € 0,3 miljoen op het budget brug- en sluisbediening.
- Het aantal incidentmeldingen is gestegen waardoor het budget incidentmangent is overschreden met € 0,1 miljoen.

Budget duurzaamheid 2024 (GS begrotingswijziging)
Wij hebben de werkzaamheden voor een meer klimaatadaptief, natuurinclusief en circulair instandhouden van de wegen opgepakt. In 2024 is een deel van het begrote budget niet besteed (€ 0,4 miljoen). In de loop van 2025 en 2026 zullen de investeringsvoorstellen van diverse projecten voorzien zijn van verzilveringskansen op deze thema's. De Staten kan vervolgens keuzes maken en de koers bepalen.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,4 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.7.1 van de begroting 2025.

Investeringen
De financiële toelichting op de investeringen is opgenomen in de paragraaf investeringen.

Statenvoorstellen en -besluiten
- Beheerplan Infrastructurele kapitaalgoederen 2024-2027

Begrotingswijziging
- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging
398

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Martijn Dadema

4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur

Acties 2024

1. Wij voeren het geprogrammeerde onderhoud aan de provinciale infrastructuur uit op basis van het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen en conform de tabel in de paragraaf Kapitaalgoederen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

In 2024 is een aantal groot onderhoudsprojecten uitgevoerd: N350 Rijssen-Wierden, N346 De Poste(Goor)-Delden en N332 Heeten-Nieuw Heeten.
Enkele in het MeerjarenUitvoeringsProgramma (MUP) opgenomen onderhoudsprojecten (zie paragraaf Kapitaalgoederen in de begroting 2024) zijn dit jaar niet uitgevoerd en zullen worden doorgeschoven naar 2025. Sommige opgaven vragen extra voorbereidingstijd waaronder het baggeren van de vaarwegen.
Verder kosten een aantal gecombineerde projecten (investering en onderhoud) zoals rotonde De Meente in Olst (4.6.9) en rehabilitatie kom Den Nul (4.7.3) meer tijd vanwege onder andere de stikstofproblematiek.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Verloop voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur

De gerealiseerde lasten op prestatie 4.7.2 hebben betrekking op de toevoegingen aan de 'voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur'. De uitgaven voor de diverse onderhoudprojecten komen ten laste van deze voorziening.
De toelichting op het verloop van de voorziening is opgenomen in de toelichting op de balans bij het onderdeel voorzieningen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Beheerplan Infrastructurele kapitaalgoederen 2024-2027

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur

Acties 2024

1. Wij vervangen provinciale infrastructuur conform het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen, zoals vastgesteld door PS voor de jaren 2020-2023 (PS/2018/414) en 2024-2027 (PS22-000124). Voor een overzicht wordt verwezen naar de paragraaf Investeringen.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Vervanging wegen

N337 Kom den Nul

Bij de Monitor 2024-I hebben we reeds gemeld dat de uitvoering opschuift. Door beperkte capaciteit bij nutsbedrijven voor de verlegging van kabels en leidingen verschuift de uitvoering naar 2027.

N760 IJsselmuiden-Genemuiden

De geplande werkzaamheden aan de N760 vanaf Grafhorst tot aan Genemuiden zijn gestart en het eerste deel is inmiddels uitgevoerd. De verdere uitvoering is vertraagd door o.a. het vergunningstraject, de gebleken complexiteit van de opgave en extra ontwerpwerkzaamheden voor de Thompsonbrug.

N737 Enschede
Het project kent een langere voorbereidingstijd doordat onderzocht werd of een vervangingsopgave van Vitens langs de N737 gelijktijdig met het groot onderhoud aan de N737 uitgevoerd kon worden. De afstemming hierover met Vitens is inmiddels afgerond. De voorbereiding van de N737 Enschede is gestart en de uitvoering vindt plaats in 2025/2026.
Hasselt – de Lichtmis
Het project is deels uitgevoerd. Echter een (groter) deel van het project kon door de stikstofproblematiek niet worden uitgevoerd. In het komende jaar gaat het project in bouwteamverband met een aannemer (en in samenwerking met het waterschap) het ontwerp uitwerken en op het project een oplossing voor de stikstofdeposite te vinden.
Kom Hengevelde
Het project is nagenoeg klaar echter als gevolg van kabels en leidingen en lopende restpunten is een deel nog niet uitgevoerd. In 2025 worden deze onderdelen uitgevoerd en is het project klaar.

Vervanging kunstwerken

Machine- en arboveiligheid 2020-2023
De uitvoering van de resterende 7 kunstwerken is gecontracteerd. De uitvoering start in 2025.
Rehabilitatie kunstwerken 2020-2023
De voorbereiding van de 10 kunstwerken is in voorbereiding en de uitvoering van de eerste kunstwerken start in 2025.
Constructieve veiligheid (kunstwerken)
De ontwerp- en uitvoeringsfase zijn aanbesteed en worden in 2025/2026 doorlopen. De investeringsmiddelen schuiven we door naar 2025.

Vervanging vaarwegen

Vervanging oeverconstructies Kanaal Almelo-De Haandrik
De afgelopen periode heeft het projectteam de ontwerpen opgesteld voor deel 1 (11km) en voor deze ontwerpen zijn we gestart met de benodigde vergunningprocedure conform de Omgevingswet. Concreet betekent dit het doorlopen van een MER en het komen tot een formeel Projectbesluit. De uitvoering staat gepland voor 2027. Voor deel 2 is er voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld en gaan we in 2025 ontwerpen opstellen. Voor deel 3 is er krediet beschikbaar gesteld om de voorbereidingen te treffen om te komen tot een projectaanpak c.q. aanbesteding van de voorbereiding. Voor alle delen geldt dat zodra de toekomstvisie voor het kanaal wordt vastgesteld, we op dat moment de impact van deze keuze op het project inzichtelijk gaan maken.
Oeverconstructies Noordwest Overijssel
Voor de vervanging van oeverconstructies in Noordwest Overijssel is in 2024 de voorbereiding opgestart van de kades van de Ossenzijlersloot (Ossenzijl) en De Whaa (Zwartsluis). Het hiervoor beschikbare investeringsbudget (‘Vervanging oeverschoeiingen NW Overijssel’) bedraagt € 4,9 miljoen en is mogelijk niet voldoende. In 2025 worden de ontwerpen verder uitgewerkt. Wanneer vervolgens daadwerkelijk sprake is van een tekort, zullen we daar bij de Perspectiefnota 2027 op terugkomen.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

De gerealiseerde exploitatielasten bestaan uit onderzoekskosten die gemaakt zijn voor het project Vervanging oeverconstructies Kanaal Almelo de Haandrik (€ 0,4 miljoen) en afschrijvingskosten van in het verleden uitgevoerde vervangingsinvesteringen (€ 0,7 miljoen).
Het financiële verloop van de nog lopende vervangingsinvesteringen (2024), is toegelicht in de Paragraaf investeringen.

PS begrotingswijziging
Van het in 2024 beschikbaar gestelde budget van € 572.000 aan onderzoekskosten voor het onderzoek naar de vervroegde aanpak voor het vervangen van de damwanden is € 144.000 niet besteed. Dit budget is wel nodig om het onderzoek in 2025 te vervolgen. Wij stellen u voor om het resterende bedrag van € 144.000 te onttrekken aan de Algemene Risicoreserve en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.7.3. van de begroting 2025.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel PS/2016/300 Uitvoeringsprogramma vervangingsinvesteringen provinciale infrastructuur 2016 -2019
- Statenvoorstel PS/2018/414 Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen 2020-2023
- Statenvoorstel Uitvoeringsprogramma vervangingsinvesteringen provinciale infrastructuur 2020-2023
- Statenvoorstel Overijsselse herstel- en transitieaanpak coronacrisis
- Uitkomsten verkenning vervanging N331 Zwartewaterbrug Hasselt

Begrotingswijziging

- PS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging
144

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Martijn Dadema

4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik

Acties 2024

1. .Wij voeren de schaderegeling uit zoals die door Provinciale Staten is vastgesteld, inclusief de eventuele aanpassingen voortkomende uit het rapport van bemiddelaar mw. Keijzer.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
In december 2023 heeft Provinciale Staten de aanbevelingen uit het rapport van bemiddelaar mw. Keijzer grotendeels overgenomen. In 2024 zijn de aanbevelingen die betrekking hebben op het herstellen van huizen geïmplementeerd. Zo zijn er onder andere contactpersonen aangenomen die bewoners in het herstel van hun huis ontzorgen, en is het bestuurlijk kopstuk aangesteld die de eerste adviezen aan Gedeputeerde Staten heeft gegeven. De tweede helft van 2024 stond in het teken van het uitvoeren van de nieuwe schaderegeling. Meer dan de helft van het aantal schademeldingen is afgerond of zijn bewoners bezig met herstel van schades.

Totale schademeldingen die zijn afgesloten

	Februari 2024	April 2024	Juli 2024	December 2024
Aantal	100	117	148	194

Niet afgesloten meldingen

Status	December 2024
Schade wordt beoordeeld	38
In gesprek over schade	96
(Gaat) bezig met herstel	46
In aankoopproces	1

Schademelding ligt bij bestuurlijk kopstuk	33
Bezwaar of beroep ingesteld	4

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
De besteding op prestatie 4.7.4. is € 0,6 miljoen hoger dan begroot. Er heeft een extra storting van € 1,6 miljoen plaatsgevonden in de voorziening schadeloosstellingen Kanaal Almelo de Haandrik, waarmee rekening wordt gehouden met de nog te maken kosten voor de schaderegeling. Anderzijds vielen de uitvoeringskosten ten laste van de Reserve Waterwegen € 1,0 miljoen lager uit dan begroot.

Statenvoorstellen en -besluiten
- Statenvoorstel aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik 1 juli 2020
- PS besluit (geammendeerd voorstel) 1 juli 2020
- Vaststelling regeling aanpak schades langs kanaal Almelo-De Haandrik 17 november 2021
- Aangepaste regeling vergoeden schade Kanaal Almelo - De Haandrik 26 oktober 2021
- Statenvoorstel kanaal Almelo-De Haandrik 14 november 2023

Begrotingswijziging
- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Martijn Dadema

4.7.5 Zwartewaterbrug Hasselt

Acties 2024
1. Wij voeren een planstudie uit naar de (gedeeltelijke) vervanging van de Zwartewaterbrug in Hasselt.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
In 2024 is gebleken dat er aanvullende (technische) onderzoeken nodig zijn naar de vervanging van de Zwartewaterbrug. Dit is toegelicht bij de 2e monitor 2024. De verwachting is dat begin 2026 een statenvoorstel met scenario's over de vervanging aan kan worden voorgelegd.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
Het financiële verloop van deze vervangingsinvestering, is toegelicht in de paragraaf Investeringen.

Statenvoorstellen en -besluiten
- Uitkomsten verkenning vervanging N331 Zwartewaterbrug Hasselt

Begrotingswijziging
- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Martijn Dadema

Risico's

Afname van investeringsbudget door oplopende kosten onderhoud en personeel
Investeringen door het Rijk voor mobiliteitsopgave staan onder druk, blijven uit of worden gepauzeerd. Oorzaken zijn tekort aan investeringsbudget door oplopende kosten voor instandhouding, forse kostenstijgingen en tekort aan personeel. Daarnaast kampen de gemeenten ook met bezuinigingsopgaven. Het risico bestaat dat er daardoor minder wordt geïnvesteerd in de aanpak van verkeersveiligheid, bereikbaarheid en duurzaamheid.
Regelgeving stikstof, langdurige bezwaren en lange doorlooptijden bij nutsbedrijven zorgen voor vertraging in projecten
Vertraging in projecten als gevolg van wet en regelgeving rondom stikstof en langdurige bezwaar en beroep procedures. Dit speelt ook bij aansluitingen op Rijkswegen voor de wegbeheerders van de aansluitende wegen. De nieuwe uitspraak van Raad van State rondom stikstof die impact gaat hebben op de scope en planning van projecten. Gewijzigde normen in het kader van bodemverontreiniging: secundaire bouwstoffen o.a. hoogovenslakken en zeer zorgwekkende stoffen o.a. PFAS. Daarnaast komen planningen van projecten komen onder druk te staan door de lange doorlooptijd bij nutsbedrijven en kabels en leidingen aannemers voor het verleggen van kabels en leidingen. De lange doorlooptijd is mede ontstaan door de grote vraag richting nutsbedrijven in het kader van o.a. de energietransitie.
Onduidelijkheid over haalbaarheid elektrificatie regionale trajecten
Overijssel heeft de ambitie om de laatste twee regionale trajecten waar met dieseltreinen gereden wordt, te elektrificeren. In woord deelt het Rijk deze ambitie, maar de samenwerking verloopt stroef en de noodzakelijke investering krijgt vanuit het Rijk telkens een andere invulling.

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.
Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
Lasten					
04. Mobiliteit					
4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken					
4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit	**0**	**327**	**327**	**184**	**142**
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	**1.407**	**1.992**	**3.399**	**2.860**	**540**
Totaal 4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken	**1.407**	**2.319**	**3.726**	**3.044**	**682**
4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer					
4.2.1 Transities Openbaar Vervoer	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen	**0**	**1.250**	**1.250**	**834**	**416**

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	**108.713**	**27.165**	**135.877**	**119.502**	**16.376**
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	**0**	**3.500**	**3.500**	**3.962**	**-462**
Totaal 4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer	**108.713**	**31.915**	**140.627**	**124.297**	**16.330**
4.3 Vaker op de fiets					
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	**8.898**	**4.621**	**13.518**	**9.613**	**3.905**
Totaal 4.3 Vaker op de fiets	**8.898**	**4.621**	**13.518**	**9.613**	**3.905**
4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek					
4.4.1 Logistics Overijssel	**0**	**550**	**550**	**441**	**109**
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	**753**	**346**	**1.099**	**1.014**	**85**
Totaal 4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek	**753**	**896**	**1.649**	**1.455**	**194**
4.5 Iedereen elke dag veilig thuis					
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	**2.469**	**1.915**	**4.384**	**3.781**	**603**
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	**4.615**	**393**	**5.008**	**4.689**	**318**
Totaal 4.5 Iedereen elke dag veilig thuis	**7.084**	**2.308**	**9.392**	**8.470**	**922**
4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer					
4.6.1 A1	**0**	**424**	**424**	**0**	**424**
4.6.6 N307	**83**	**0**	**83**	**83**	**0**
4.6.7 Vechtdalverbinding (N340/N377 en N48)	**4.640**	**-4.640**	**0**	**0**	**0**
4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten	**6.622**	**-657**	**5.965**	**5.971**	**-6**
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	**1.985**	**7**	**1.991**	**1.069**	**922**
4.6.13 N35 Knooppunt Raalte	**1.454**	**105**	**1.559**	**1.205**	**355**
Totaal 4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer	**14.784**	**-4.761**	**10.022**	**8.328**	**1.695**

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
4.66 Totaal personeelsgebonden kosten					
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**13.963**	**1.551**	**15.514**	**15.782**	**-267**
Totaal 4.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**13.963**	**1.551**	**15.514**	**15.782**	**-267**
4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur					
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	**16.918**	**654**	**17.572**	**16.687**	**885**
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	**23.906**	**3.021**	**26.927**	**26.959**	**-32**
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	**1.117**	**129**	**1.246**	**1.102**	**144**
4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	**724**	**2.208**	**2.933**	**3.660**	**-727**
Totaal 4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur	**42.665**	**6.013**	**48.678**	**48.409**	**269**
Totaal 04. Mobiliteit	**198.266**	**44.861**	**243.127**	**219.397**	**23.730**
Totaal Lasten	**198.266**	**44.861**	**243.127**	**219.397**	**23.730**
Baten					
04. Mobiliteit					
4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken					
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	**0**	**2.182**	**2.182**	**2.486**	**-304**
Totaal 4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken	**0**	**2.182**	**2.182**	**2.486**	**-304**
4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer					
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	**50.016**	**2.279**	**52.295**	**51.492**	**803**
Totaal 4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer	**50.016**	**2.279**	**52.295**	**51.492**	**803**

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek					
4.4.1 Logistics Overijssel	**0**	**0**	**0**	**25**	**-25**
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	**0**	**0**	**0**	**13**	**-13**
Totaal 4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek	**0**	**0**	**0**	**37**	**-37**
4.5 Iedereen elke dag veilig thuis					
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	**0**	**0**	**0**	**110**	**-110**
Totaal 4.5 Iedereen elke dag veilig thuis	**0**	**0**	**0**	**110**	**-110**
4.66 Totaal personeelsgebonden kosten					
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**0**	**0**	**0**	**475**	**-475**
Totaal 4.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**0**	**0**	**0**	**475**	**-475**
4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur					
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	**399**	**-121**	**278**	**553**	**-275**
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	**0**	**0**	**0**	**32**	**-32**
Totaal 4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur	**399**	**-121**	**278**	**586**	**-307**
Totaal 04. Mobiliteit	**50.415**	**4.340**	**54.755**	**55.186**	**-431**
Totaal Baten	**50.415**	**4.340**	**54.755**	**55.186**	**-431**
Saldo baten en lasten	**-147.851**	**-40.521**	**-188.372**	**-164.211**	**-24.161**

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit	GS Begrotingswijziging		-142	0	142	-142 Corridor Zwolle-Twente-MunsterMet het Statenvoorstel Inzet projecten Nationaal Groeifonds (PS/2021/1103334) heeft u procesmiddelen en middelen voor het voorbereiden en ondersteunen van projectaanvragen voor het Nationaal Groeifonds ter beschikking gesteld. Daarin is € 0,5 miljoen opgenomen voor de voorbereiding van een aanvraag voor de corridor Zwolle-Twente- Munster (ZTM). Er zijn diverse studies uitgevoerd, zoals de analyses om te komen tot een integrale visie op het belang van versterking van de corridor Zwolle-Twente-Munster. Samen met de regio's en andere gebiedspartners wordt gewerkt aan een vervolg hoe we samenwerking op ruimtelijke, sociaalmaatschappelijke en economische opgaven langs de corridor kunnen faciliteren en stimuleren. Van de beschikbare middelen van € 0,5 miljoen is in 2024 € 0,3 miljoen begroot. De bestedingen bedroegen € 0,2 miljoen. Bij de 2e monitor is het looptijdeinde voor deze middelen verlengd tot en met 2025 en hebben wij de onderbesteding al aangekondigd. We schuiven nu de resterende middelen (€ 0,1 miljoen) door naar 2025. Grensoverstijgende en interregionale samenwerking is een meerjarenproces dat wij willen voortzetten met deze resterende middelen. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van de, nieuw ingestelde prestatie bij de begroting, 1.4.5 'versterken corridor Zwolle-Twente-Munster'.
4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen	PS Begrotingswijziging		-416	0	416	-416 Op het geraamde bedrag van € 1,25 miljoen is € 0,4 miljoen niet besteed. Dit resultaat is te verklaren doordat het bestedingsritme en het declareren door Prorail van de onderzoekskosten voor de verduurzaming van de spoorlijnen Almelo-Hardenberg en

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						Zutphen-Hengelo afwijkt van het verwachte bestedingsritme en het geraamde bedrag in de begroting. De overgebleven gelden zullen in 2025 voor verdere uitvoering van de planstudie worden ingezet. Dit wordt gedekt uit de Reserve Sporen en Wegen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,4 miljoen te onttrekken aan Reserve Sporen en Wegen en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen van de begroting 2025.
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	Resultaatbestemming		-13.200	0	13.200	-13.200 Contractmanagement van bus en treinVan de geraamde lasten van € 136 miljoen is € 120 miljoen gerealiseerd en € 16,4 miljoen niet besteed. Aan de batenkant is € 0,8 miljoen minder gerealiseerd. Gesaldeerd levert dit een positief resultaat op van € 15,6 miljoen. Dit positieve resultaat ontstaat vooral als gevolg van de extra Rijksmiddelen - van € 25,2 miljoen zoals toegevoegd bij monitor II – die niet volledig zijn besteed. Bikker-middelenVanuit de motie Bikker ontvangt de provincie € 13,3 miljoen extra structurele middelen. Dit is verdeeld in € 7,5 miljoen voor instandhouding en verbetering van het regionaal openbaar vervoer en € 5,8 miljoen compensatie voor het niet doorvoeren prijsindexering 2024. In december is aan Provinciale Staten een verbeterplan aangeboden in verband met de door Provinciale Staten aangenomen motie Peetsma "OV dat weer loopt als een trein". Deze plannen zullen stapsgewijs worden ingevoerd. Ter financiering van de verbetermaatregelen stellen wij voor om de middelen bestemd voor de verbetermaatregelen (€ 7,5 miljoen) in 2024 hiervoor te reserveren. ResultaatbestemmingWij stellen voor een bedrag van € 7,5 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de bestemmingsreserve openbaar vervoer. Deze wijziging wordt verwerkt bij het onderdeel Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen. Rituitval Openbaar VervoerOver 2024 resteert er voor € 2,7 miljoen aan niet bestede

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						middelen als gevolg van rituitval. Wij stellen u voor om deze € 2,7 miljoen beschikbaar te houden voor verbetering en instandhouding van het regionaal openbaar vervoer. Dit is in lijn met de in Provinciale Staten aangenomen motie 'OV-geld weer de bus of de trein in'. ResultaatbestemmingWij stellen daarom voor een bedrag van € 2,7 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de bestemmingsreserve openbaar vervoer. Deze wijziging wordt verwerkt bij het onderdeel Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen. Bij de P-nota komen we met een voorstel om de reserve Openbaar Vervoer te herijken. Voor nu vragen we een besluit om de doelomschrijving aan te passen zodat we deze middelen beschikbaar kunnen houden. Zie verdere toelichting onder in het statenvoorstel. Toegankelijkheid regionaal OVHet Rijk heeft in 2024 op basis van het Bestuursakkoord toegankelijkheid OV 2022-2032 voor het verbeteren van de toegankelijkheid in het regionaal openbaar vervoer eenmalig € 3 miljoen beschikbaar gesteld via het Provinciefonds.Tegenover de ontvangst van deze middelen staan in 2024 nog geen bestedingen. De plannen hiervoor worden gemaakt. Bijvoorbeeld voor investeringen in de fysieke leefomgeving ter bevordering van toegankelijkheid in het regionaal openbaar vervoer. Hiervoor vragen wij u om deze middelen te reserveren. ResultaatbestemmingWij stellen u voor om een bedrag van € 3,0 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de Reserve sporen en wegen. Deze wijziging wordt verwerkt bij het onderdeel Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen.
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	GS Begrotingswijziging		462	0	-462	462 Spoormaatregelen Zwolle-EnschedeProrail werkt in opdracht van de Provincie en van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) op het traject Zwolle-Enschede aan diverse spoormaatregelen om de veiligheid te verbeteren en de rijtijd van vooral de Blauwnet IC Zwolle-Enschede in te korten.

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						Inmiddels is de opdracht gegeven en is Prorail gestart met de werkzaamheden. Bij de 2e monitor is € 11,7 miljoen doorgeschoven naar 2025. De financiële afwikkeling van de werkzaamheden is toch iets sneller gegaan dan verwacht, doordat aanvullende kosten uit de planuitwerking al zijn betaald. Hierdoor is er in 2024 € 0,46 miljoen meer besteed dan geraamd. Binnen het totale project levert het geen tekort op. Wij vereffenen de overbesteding met het budget voor 2025. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 4.2.6 € 0,46 miljoen extra onttrokken aan de voor deze prestatie beschikbare middelen in deze reserve met gelijktijdige verlaging van de raming in jaarschijf 2025.
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	GS Begrotingswijziging		-2.476	0	2.476	-2.476 Financieel resultaat prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruikOp deze prestatie zijn de geraamde lasten van € 13,5 miljoen voor € 9,1 miljoen gerealiseerd en is € 3,9 miljoen niet besteed. Dit komt doordat de werkelijke realisatie van meerjarige subsidies lager is dan de verwachte realisatie. Meerjarig verleende subsidies (algemene middelen)In het kader van deze prestatie zijn subsidies verstrekt waarvan de lasten voor € 2,5 miljoen pas in latere jaren worden verantwoord. Wij stellen u voor om € 1,7 miljoen toe te voegen aan de Reserve verstrekte subsidies. Die toevoeging wordt verwerkt bij de kerntaak 'Overhead, financiering en dekkingsmiddelen'. Daarnaast stellen we u voor om € 0,8 miljoen door te schuiven naar 2025. PS-begrotingswijzigingWij stellen u voor om een bedrag van € 1,7 miljoen vanuit de Reserve verstrekte subsidies toe te voegen aan de jaarschijf 2025 voor prestatie 4.3.1. Resultaatbestemming Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,8 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2025. Reserve verstrekte subsidies Op subsidies die gedekt zijn uit de reserve

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						verstrekte subsidies is € 1,4 miljoen niet gerealiseerd. Uit de uitvraag bij subsidiepartners blijkt dat de realisatie vertraging heeft opgelopen. Daarom passen we het bestedingsritme aan op basis van de ontvangen informatie. PS-begrotingswijziging Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,4 miljoen te onttrekken aan Reserve verstrekte subsidies en de jaarschijven 2025-2027 voor prestatie 4.3.1 te verhogen/verlagen met respectievelijk € 1,0, -€ 1,8 en € 2,3 miljoen. Reserve KVO oud 'programma Fiets' Vanuit het oude investeringsprogramma Fiets zijn nog middelen beschikbaar voor de afhandeling van meerjarige subsidies. Deze moeten beschikbaar blijven voor de afhandeling van deze subsidies. Wij stellen u daarom voor de looptijd van dit budget te verlengen naar eind 2027. PS-begrotingswijziging Wij stellen u voor om in de jaren 2025, 2026 en 2027 de lasten van prestatie 4.3.1 te verhogen/verlagen met respectievelijk -€ 0,8, -€ 0,3 en € 1,6 miljoen en de onttrekking aan de reserve met dezelfde bedragen te muteren. Uitvoering Investeringsvoorstel Fiets (UKVO)Op 13 juni jl heeft u € 8 miljoen beschikbaar gesteld voor het investeringsvoorstel Fiets (2024/1100795). De raming in de jaarschijven heeft nog niet plaatsgevonden. Bij deze jaarrekening ramen we 2024 conform de gerealiseerde bestedingen (€ 0,6 miljoen). Het restant verdelen we over 2025/2026/2027. GS-begrotingswijziging Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 7,4 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en jaarlijks €2,5 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2025, 2026 en 2027 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2025.
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	PS Begrotingswijziging		-1.949	0	1.949	-1.949 Financieel resultaat prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruikOp deze prestatie zijn de geraamde lasten van € 13,5 miljoen voor €

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						9,1 miljoen gerealiseerd en is € 3,9 miljoen niet besteed. Dit komt doordat de werkelijke realisatie van meerjarige subsidies lager is dan de verwachte realisatie. Meerjarig verleende subsidies (algemene middelen)In het kader van deze prestatie zijn subsidies verstrekt waarvan de lasten voor € 2,5 miljoen pas in latere jaren worden verantwoord. Wij stellen u voor om € 1,7 miljoen toe te voegen aan de Reserve verstrekte subsidies. Die toevoeging wordt verwerkt bij de kerntaak 'Overhead, financiering en dekkingsmiddelen'. Daarnaast stellen we u voor om € 0,8 miljoen door te schuiven naar 2025. PS-begrotingswijzigingWij stellen u voor om een bedrag van € 1,7 miljoen vanuit de Reserve verstrekte subsidies toe te voegen aan de jaarschijf 2025 voor prestatie 4.3.1. Resultaatbestemming Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,8 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2025. Reserve verstrekte subsidies Op subsidies die gedekt zijn uit de reserve verstrekte subsidies is € 1,4 miljoen niet gerealiseerd. Uit de uitvraag bij subsidiepartners blijkt dat de realisatie vertraging heeft opgelopen. Daarom passen we het bestedingsritme aan op basis van de ontvangen informatie. PS-begrotingswijziging Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,4 miljoen te onttrekken aan Reserve verstrekte subsidies en de jaarschijven 2025-2027 voor prestatie 4.3.1 te verhogen/verlagen met respectievelijk € 1,0, -€ 1,8 en € 2,3 miljoen. Reserve KVO oud 'programma Fiets' Vanuit het oude investeringsprogramma Fiets zijn nog middelen beschikbaar voor de afhandeling van meerjarige subsidies. Deze moeten beschikbaar blijven voor de afhandeling van deze subsidies. Wij stellen u daarom voor de looptijd van dit budget te verlengen naar eind 2027. PS-begrotingswijziging

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						Wij stellen u voor om in de jaren 2025, 2026 en 2027 de lasten van prestatie 4.3.1 te verhogen/verlagen met respectievelijk -€ 0,8, -€ 0,3 en € 1,6 miljoen en de onttrekking aan de reserve met dezelfde bedragen te muteren. Uitvoering Investeringsvoorstel Fiets (UKVO)Op 13 juni jl heeft u € 8 miljoen beschikbaar gesteld voor het investeringsvoorstel Fiets (2024/1100795). De raming in de jaarschijven heeft nog niet plaatsgevonden. Bij deze jaarrekening ramen we 2024 conform de gerealiseerde bestedingen (€ 0,6 miljoen). Het restant verdelen we over 2025/2026/2027. GS-begrotingswijziging Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 7,4 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en jaarlijks €2,5 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2025, 2026 en 2027 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2025.
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	Resultaatbestemming		-812	0	812	-812 Financieel resultaat prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruikOp deze prestatie zijn de geraamde lasten van € 13,5 miljoen voor € 9,1 miljoen gerealiseerd en is € 3,9 miljoen niet besteed. Dit komt doordat de werkelijke realisatie van meerjarige subsidies lager is dan de verwachte realisatie. Meerjarig verleende subsidies (algemene middelen)In het kader van deze prestatie zijn subsidies verstrekt waarvan de lasten voor € 2,5 miljoen pas in latere jaren worden verantwoord. Wij stellen u voor om € 1,7 miljoen toe te voegen aan de Reserve verstrekte subsidies. Die toevoeging wordt verwerkt bij de kerntaak 'Overhead, financiering en dekkingsmiddelen'. Daarnaast stellen we u voor om € 0,8 miljoen door te schuiven naar 2025. PS-begrotingswijzigingWij stellen u voor om een bedrag van € 1,7 miljoen vanuit de Reserve verstrekte subsidies toe te voegen aan de jaarschijf 2025 voor prestatie 4.3.1. Resultaatbestemming Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,8

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2025. Reserve verstrekte subsidies Op subsidies die gedekt zijn uit de reserve verstrekte subsidies is € 1,4 miljoen niet gerealiseerd. Uit de uitvraag bij subsidiepartners blijkt dat de realisatie vertraging heeft opgelopen. Daarom passen we het bestedingsritme aan op basis van de ontvangen informatie. PS-begrotingswijziging Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,4 miljoen te onttrekken aan Reserve verstrekte subsidies en de jaarschijven 2025-2027 voor prestatie 4.3.1 te verhogen/verlagen met respectievelijk € 1,0, -€ 1,8 en € 2,3 miljoen. Reserve KVO oud 'programma Fiets' Vanuit het oude investeringsprogramma Fiets zijn nog middelen beschikbaar voor de afhandeling van meerjarige subsidies. Deze moeten beschikbaar blijven voor de afhandeling van deze subsidies. Wij stellen u daarom voor de looptijd van dit budget te verlengen naar eind 2027. PS-begrotingswijziging Wij stellen u voor om in de jaren 2025, 2026 en 2027 de lasten van prestatie 4.3.1 te verhogen/verlagen met respectievelijk -€ 0,8, -€ 0,3 en € 1,6 miljoen en de onttrekking aan de reserve met dezelfde bedragen te muteren. Uitvoering Investeringsvoorstel Fiets (UKVO)Op 13 juni jl heeft u € 8 miljoen beschikbaar gesteld voor het investeringsvoorstel Fiets (2024/1100795). De raming in de jaarschijven heeft nog niet plaatsgevonden. Bij deze jaarrekening ramen we 2024 conform de gerealiseerde bestedingen (€ 0,6 miljoen). Het restant verdelen we over 2025/2026/2027. GS-begrotingswijziging Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 7,4 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en jaarlijks €2,5 miljoen toe te

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						voegen aan de jaarschijf 2025, 2026 en 2027 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2025.
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	PS Begrotingswijziging		-270	0	270	-270 Financieel resultaat: Op deze prestatie zijn de de geraamde lasten van € 4,4 miljoen voor € 3,8 miljoen besteed. € 0,6 miljoen is niet besteed. Dit komt doordat de werkelijke realisatie van meerjarige subsidies lager is dan de verwachte realisatie. Uit de jaarlijkse uitvraag bij onze subsidiepartners blijkt dat de realisatie vertraging heeft opgelopen. Daarnaast is er onderuitputting ontstaan doordat de middelen voor haalbaarheidsonderzoeken N-wegen niet volledig zijn besteed. Meerjarig verleende subsidies (algemene middelen)In het kader van deze prestatie zijn subsidies verstrekt waarvan de lasten voor € 0,16 miljoen pas in latere jaren worden verantwoord. Wij stellen u voor om deze middelen door te schuiven naar 2025 en 2026. € 18.000 hiervan heeft betrekking op het uitvoeringsprogramma mobiliteit (UVP). De vrijval hiervan wordt centraal op prestatie 4.3.1 gereserveerd conform het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400. ResultaatbestemmingWij stellen u voor om een bedrag van € 0,16 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 (€ 0,14 miljoen) van prestatie 4.5.1 en aan de jaarschijf 2026 (€ 18.000) van prestatie 4.3.1 van de begroting 2025. Reserve verstrekte subsidies Op subsidies die gedekt zijn uit de reserve verstrekte subsidies is € 0,27 miljoen niet gerealiseerd. Uit de uitvraag bij subsidiepartners blijkt dat de realisatie vertraging heeft opgelopen. Daarom stellen we voor om dit bedrag door te schuiven naar 2025. PS-begrotingswijziging Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,27 miljoen te onttrekken aan Reserve Verstrekte Subsidies en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.5.1 van de begroting 2025. Haalbaarheidsonderzoeken N-wegenOp dit

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						budget resteert nog een bedrag van € 0,16 miljoen. Het onderzoek is lopende en loopt in 2025 nog door. Daarom stellen we voor om het resterende budget door te schuiven naar 2025. Resultaatbestemming Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,16 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.5.1 van de begroting 2025.
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	Resultaatbestemming		-318	0	318	-318 Financieel resultaat: Op deze prestatie zijn de de geraamde lasten van € 4,4 miljoen voor € 3,8 miljoen besteed. € 0,6 miljoen is niet besteed. Dit komt doordat de werkelijke realisatie van meerjarige subsidies lager is dan de verwachte realisatie. Uit de jaarlijkse uitvraag bij onze subsidiepartners blijkt dat de realisatie vertraging heeft opgelopen. Daarnaast is er onderuitputting ontstaan doordat de middelen voor haalbaarheidsonderzoeken N-wegen niet volledig zijn besteed. Meerjarig verleende subsidies (algemene middelen)In het kader van deze prestatie zijn subsidies verstrekt waarvan de lasten voor € 0,16 miljoen pas in latere jaren worden verantwoord. Wij stellen u voor om deze middelen door te schuiven naar 2025 en 2026. € 18.000 hiervan heeft betrekking op het uitvoeringsprogramma mobiliteit (UVP). De vrijval hiervan wordt centraal op prestatie 4.3.1 gereserveerd conform het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400. ResultaatbestemmingWij stellen u voor om een bedrag van € 0,16 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 (€ 0,14 miljoen) van prestatie 4.5.1 en aan de jaarschijf 2026 (€ 18.000) van prestatie 4.3.1 van de begroting 2025. Reserve verstrekte subsidies Op subsidies die gedekt zijn uit de reserve verstrekte subsidies is € 0,27 miljoen niet gerealiseerd. Uit de uitvraag bij subsidiepartners blijkt dat de realisatie vertraging heeft opgelopen. Daarom stellen we voor om dit bedrag door te schuiven naar

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						2025. PS-begrotingswijziging Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,27 miljoen te onttrekken aan Reserve Verstrekte Subsidies en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.5.1 van de begroting 2025. Haalbaarheidsonderzoeken N-wegenOp dit budget resteert nog een bedrag van € 0,16 miljoen. Het onderzoek is lopende en loopt in 2025 nog door. Daarom stellen we voor om het resterende budget door te schuiven naar 2025. Resultaatbestemming Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,16 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.5.1 van de begroting 2025.
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	Resultaatbestemming		-234	0	234	-234 Financieel resultaat Op deze prestatie zijn de geraamde lasten van € 5 miljoen voor € 4,7 miljoen besteed en er is een niet geraamde bijdrage (€ 0,11 miljoen) van Provincie Gelderland binnengekomen voor de fietsverlichtingscampagne. Tegenover de bijdrage staan ook kosten voor deze campagne. Meerjarig verleende subsidies (algemene middelen) Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievaststellingen uit eerdere jaren van meerjarige subsidies beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma’s Mobiliteit en € 0,23 miljoen door te schuiven naar 2026 op prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik en € 91.103 te storten in de Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer in verband met dekking vloedbeltverbinding. De storting wordt verwerkt onder kerntaak 'overhead, financiering en dekkingsmiddelen'. ResultaatbestemmingWij stellen u voor om een bedrag van € 0,23 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2026 van prestatie 4.3.1 van de

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						begroting 2025 en € 91.103 toe te voegen aan de Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer.
4.6.1 A1	Resultaatbestemming		-424	0	424	-424 Afronding Landschappelijke inpassing verbreding A1Voor de landmark op de Rijssense Berg wordt medio 2025 duidelijk of dit haalbaar blijkt. Tot die tijd kan de gemeente Rijssen-Holten nog aanspraak maken op subsidie vanuit het project. Daarom stellen we nu een resultaatbestemming voor om deze middelen beschikbaar te houden in 2025. In de Monitor 2024-II is deze onderbesteding aangekondigd. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,4 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.6.1 van de begroting 2025.
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	PS Begrotingswijziging		-210	0	210	-210 Financieel resultaat Op deze prestatie zijn de geraamde lasten van € 2 miljoen voor € 1,1 miljoen gerealiseerd en is € 0,9 miljoen niet besteed. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere lastneming op subsidies en nog niet bestede middelen voor het project verkeersregelinstallaties. Bij monitor II was dit inzicht er nog niet, omdat de uitvraag bij subsidiepartners met betrekking tot realisatie subsidie nog niet plaatsgevonden had. Verkeersregelinstallaties (VRI's) Het betreft hier een project waarbij we 11 verkeersregelinstallaties vervangen. De uitvoering hiervan loopt en een deel van de VRI’s is reeds vervangen. Het restant volgt in de 1e helft van 2025. Daarom stellen we voor om dit geld door te schuiven naar 2025 middels resultaatbestemming. Resultaatbestemming Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,35 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.6.10 van de begroting 2025. Reserve Mobiliteit (meerjarige subsidies) De werkelijke realisatie van meerjarige subsidies is lager dan de verwachtte realisatie (€ 0,2 miljoen). Uit de jaarlijkse uitvraag bij onze subsidiepartners blijkt dat de realisatie vertraging heeft opgelopen. Daarom stellen

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						we voor om deze middelen door te schuiven ter dekking van lopende subsidieverplichtingen. PS-begrotingswijziging Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,21 miljoen te onttrekken aan de Reserve Mobiliteit en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.6.10 van de begroting 2025. Meerjarig verleende subsidies (algemene middelen)In het kader van deze prestatie zijn subsidies verstrekt waarvan de lasten voor € 0,36 later worden verantwoord. Wij stellen u voor om deze middelen door te schuiven naar 2025. ResultaatbestemmingWij stellen u voor om een bedrag van € 0,36 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.6.10 van de begroting 2025.
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	Resultaatbestemming		-712	0	712	-712 Financieel resultaat Op deze prestatie zijn de geraamde lasten van € 2 miljoen voor € 1,1 miljoen gerealiseerd en is € 0,9 miljoen niet besteed. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere lastneming op subsidies en nog niet bestede middelen voor het project verkeersregelinstallaties. Bij monitor II was dit inzicht er nog niet, omdat de uitvraag bij subsidiepartners met betrekking tot realisatie subsidie nog niet plaatsgevonden had. Verkeersregelinstallaties (VRI's) Het betreft hier een project waarbij we 11 verkeersregelinstallaties vervangen. De uitvoering hiervan loopt en een deel van de VRI’s is reeds vervangen. Het restant volgt in de 1e helft van 2025. Daarom stellen we voor om dit geld door te schuiven naar 2025 middels resultaatbestemming. Resultaatbestemming Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,35 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.6.10 van de begroting 2025. Reserve Mobiliteit (meerjarige subsidies) De werkelijke realisatie van meerjarige subsidies is lager dan de verwachtte realisatie

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						(€ 0,2 miljoen). Uit de jaarlijkse uitvraag bij onze subsidiepartners blijkt dat de realisatie vertraging heeft opgelopen. Daarom stellen we voor om deze middelen door te schuiven ter dekking van lopende subsidieverplichtingen. PS-begrotingswijziging Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,21 miljoen te onttrekken aan de Reserve Mobiliteit en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.6.10 van de begroting 2025. Meerjarig verleende subsidies (algemene middelen)In het kader van deze prestatie zijn subsidies verstrekt waarvan de lasten voor € 0,36 later worden verantwoord. Wij stellen u voor om deze middelen door te schuiven naar 2025. ResultaatbestemmingWij stellen u voor om een bedrag van € 0,36 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.6.10 van de begroting 2025.
4.6.13 N35 Knooppunt Raalte	GS Begrotingswijziging		-355	0	355	-355 Bij N35 knooppunt Raalte zijn we op dit moment met besprekingen bezig om de Bestuursovereenkomst aan te passen. Als gevolg van de projectontwikkelingen is in 2024 € 355.000,- minder uitgegeven dan begroot. De resterende middelen schuiven wij door naar 2025. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 355.000,- te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.6.13 van de begroting 2025. InvesteringskredietDe financiële toelichting op het investeringskrediet is opgenomen in de paragraaf investeringen.
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	GS Begrotingswijziging		-398	0	398	-398 Exploitatie Baten:In 2024 hebben we € 0,2 miljoen meer baten ontvangen dan begroot. Dit verschil wordt met name veroorzaakt door niet-begrote baten vanuit veilingopbrengst van oud

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						materieel. Dit betreffen eenmalige baten van circa € 0,1 miljoen. Lasten: In 2024 is € 0,9 miljoen niet besteed van het begrote bedrag. De volgende onderdelen hadden de grootste afwijking: - Op dagelijks onderhoud is € 0,2 miljoen niet besteed. - Doordat er minder strooiacties nodig waren en strooiroutes zijn geoptimaliseerd, is er € 0,6 miljoen minder uitgegeven op het budget van gladheidsbestrijding. - Door langdurig ziekteverzuim is meer capaciteit ingehuurd. Daarnaast zijn de inhuurtarieven gestegen door CAO-wijzigingen. Dit heeft geleid tot een overschrijding van € 0,3 miljoen op het budget brug- en sluisbediening. - Het aantal incidentmeldingen is gestegen waardoor het budget incidentmangent is overschreden met € 0,1 miljoen. Budget duurzaamheid 2024 (GS begrotingswijziging) Wij hebben de werkzaamheden voor een meer klimaatadaptief, natuurinclusief en circulair instandhouden van de wegen opgepakt. In 2024 is een deel van het begrote budget niet besteed (€ 0,4 miljoen). In de loop van 2025 en 2026 zullen de investeringsvoorstellen van diverse projecten voorzien zijn van verzilveringskansen op deze thema's. De Staten kan vervolgens keuzes maken en de koers bepalen. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,4 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.7.1 van de begroting 2025. Investeringen De financiële toelichting op de investeringen is opgenomen in de paragraaf investeringen.
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	PS Begrotingswijziging		-144	0	144	-144 De gerealiseerde exploitatielasten bestaan uit onderzoekskosten die gemaakt zijn voor het project Vervanging oeverconstructies Kanaal Almelo de Haandrik (€ 0,4 miljoen) en afschrijvingskosten van in het verleden uitgevoerde vervangingsinvesteringen (€ 0,7 miljoen). Het financiële verloop van de nog lopende vervangingsinvesteringen (2024), is toegelicht

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						in de Paragraaf investeringen.PS begrotingswijzigingVan het in 2024 beschikbaar gestelde budget van € 572.000 aan onderzoekskosten voor het onderzoek naar de vervroegde aanpak voor het vervangen van de damwanden is € 144.000 niet besteed. Dit budget is wel nodig om het onderzoek in 2025 te vervolgen. Wij stellen u voor om het resterende bedrag van € 144.000 te onttrekken aan de Algemene Risicoreserve en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.7.3. van de begroting 2025.
Totaal			**-21.598**	**0**	**21.598**	**-21.598**

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit	-327	0	327	-327	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Resultaat 2023Op prestatie 4.1.1 is het budget van € 21.000 overschreden met € 53.000. Dit wordt veroorzaakt doordat de personele inzet groter is geweest dan verwacht. De dekking wordt gevormd door gereserveerde middelen in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel die ruimte bieden om een aanvullende onttrekking te doen voor het ontstane tekort. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 4.1.1 € 53.000 extra onttrokken aan de voor deze prestatie beschikbare middelen in deze reserve. Verlenging looptijdeindeMet het Statenvoorstel Inzet projecten Nationaal Groeifonds (PS/2021/1103334) heeft u procesmiddelen en middelen voor het voorbereiden en ondersteunen van projectaanvragen voor het Nationaal Groeifonds ter beschikking gesteld. Daarin is € 0,5 miljoen opgenomen voor de voorbereiding van een aanvraag voor de corridor Zwolle-Twente- Munster (ZTM). Er zijn diverse studies uitgevoerd, zoals de analyses om te komen tot een integrale visie op het belang van versterking van de corridor Zwolle-Twente-Munster. Samen met de regio’s en andere gebiedspartners wordt gewerkt aan een vervolg hoe we samenwerking op ruimtelijke, sociaalmaatschappelijke en economische opgaven langs de corridor kunnen faciliteren en stimuleren. Het meerjarig budget is nog niet geheel tot besteding gekomen. Voor de resterende middelen geldt een

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						looptijd einde datum van 31-12-2023. Het project kent een doorloop naar 2024 waarvoor een plan van aanpak wordt voorgelegd.Zoals bij Monitor 2 2023 is aangekondigd stellen wij voor de resterende middelen beschikbaar te houden voor het Gebiedsprogramma Zwolle-Twente- Munster tot einde 2024. Wij stellen u voor € 0,33 miljoen beschikbaar te houden voor het Gebiedsprogramma Zwolle-Twente- Munster tot einde 2024 en toe te voegen aan de begroting 2024 prestatie 4.1.1 en dit bedrag te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.
4.1.3 Slim inzetten systemen & netwerken		189	189	0	189 PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	PS-wijziging Onttrekking specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020-2023 (E15) We hebben middels de SISA-verantwoording 2023 een eindverantwoording ingediend aan Provincie Gelderland voor de specifieke uitkering E15B (Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020-2023). Deze eindverantwoording leidt tot een aanvullende bate 2024 ad Euro 189.000. Dit bedrag heeft betrekking op door ons gemaakte kosten in de periode 2020-2023, waarvoor we nog geen onttrekking uit de specifieke uitkering hadden gedaan. We stellen u voor om in 2024 een bedrag van Euro 189.000 te onttrekken aan de specifieke uitkering en als bate toe te voegen aan de jaarschijf van prestatie 413. Deze bate is onderdeel van het saldo van deze monitor en zal worden toegevoegd aan de Algemene Reserve. GS-wijziging Naast bovenstaande specifieke uitkering hebben wij onder deze prestatie nog een 3-tal specifieke uitkeringen ontvangen waarvoor wij de lasten en baten van deze prestatie aanpassen. Onttrekking specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2023-2030 (E106)Wij hebben van de provincie Gelderland een toezegging voor een specifieke uitkering ontvangen uit de regeling Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2023-2030 voor een bedrag van € 2,7 miljoen. Deze is bestemd voor het uitvoeren van de Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2023-2030 op basis van de Samenwerkingsovereenkomst Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2.In 2024 zetten wij hiervan € 450.000 in aan programmakosten en € 259.000 voor personeelskosten. Voor de jaarschijf 2025 zetten wij € 216.000 in voor personeelskosten. Onttrekking specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021 (E56)Van de Specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021 (E56) die wij van het Rijk hebben ontvangen is nog € 0,2 miljoen beschikbaar. Via deze regeling wordt bijgedragen aan projecten en maatregelen die door Rijk en regio zijn afgesproken in de Bestuurlijke Overleggen MIRT. De projecten

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						en maatregelen zijn gericht op het stimuleren van doelmatiger en duurzamer gebruik van verkeersinfrastructuur. Voor 2024 verhogen wij de programmakosten met € 0,1 miljoen. Onttrekking Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023–2027 (E103)Wij hebben van het Rijk een specifieke uitkering ontvangen op grond van de Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023–2027. Deze bestaat uit 2 tranches voor in totaal € 2,7 miljoen en is bestemd voor bijdragen in de kosten van projecten en maatregelen die door Rijk en regio zijn afgesproken in de Bestuurlijke Overleggen MIRT. De projecten en maatregelen zijn gericht op het stimuleren van doelmatiger en duurzamer gebruik van verkeersinfrastructuur. Wij zetten in 2024 € 1,2 miljoen in aan programmakosten. Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten voor 2024 op prestatie 4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken te verhogen met € 2,0 miljoen en voor de jaarschijf 2025 met € 216.000 voor het uitvoeren van de 3 genoemde specifiek regelingen en dit bedrag te onttrekken aan de doeluitkeringen. Voor de specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2023-2030 € 0,7 miljoen in 2024 en € 0,2 miljoen in 2025, voor de specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021 (E56) 0,1 miljoen in 2024 en voor de Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023–2027 (E103) € 1,2 miljoen in 2024 Als gevolg van de Rijksmiddelen verwachten wij een onderbesteding op prestatie 4.1.3 van ca. € 550.000.
4.1.3 Slim inzetten systemen & netwerken		0	24	24	0 GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	Resultaat 2023Binnen beleidsdoel 4.1 is er aan lasten € 2,1 miljoen geraamd voor prestatie 4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken. Hiervan is ruim € 1,6 miljoen gerealiseerd. Verder zijn er baten gerealiseerd voor bijna € 1,0 miljoen ten opzichte van een raming van bijna € 0,5 miljoen; er is € 0,5 miljoen meer aan baten gerealiseerd. De hogere baten zijn specifieke rijksuitkeringen voor mobiliteitsprojecten (Specifieke uitkering (SPUK) Laadinfrastructuur GO-Ral en Specifieke uitkering (SPUK) Veilige Duurzame Doelmatige Verkeersinfrastructuur). Door deze specifieke uitkeringen was het mogelijk kosten van mobiliteitsprojecten werkgeversaanpak die ten laste van reguliere budgetten komen gedeeltelijk toe te rekenen aan de specifieke rijksuitkeringen. Dit heeft mede geresulteerd in de onderbesteding van € 0,5 miljoen op de lasten. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 4.1.3 € 43.000 extra

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						onttrokken aan de voor deze prestatie beschikbare middelen in deze reserve. Veilige Duurzame Doelmatige VerkeersinfrastructuurVan het Rijk is een specifieke uitkering ontvangen voor het doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur. Via deze regeling wordt bijgedragen aan projecten en maatregelen die door Rijk en regio zijn afgesproken in de Bestuurlijke Overleggen MIRT. De projecten en maatregelen zijn gericht op het stimuleren van doelmatiger en duurzamer gebruik van verkeersinfrastructuur.Voor de niet bestede middelen (€ 24.000) en de bijbehorende dekking uit de rijksbijdrage hebben wij besloten deze door te schuiven naar 2024. Wij hebben besloten om de begrote baten en lasten van de jaarschijf 2024 van prestatie 4.1.3 in de begroting 2024, vanuit de doeluitkering 'Duurzame Doelmatige Verkeersinfrastructuur', te verhogen met € 24.000.
4.1.3 Slim inzetten systemen & netwerken		0	1.969	1.969	0 GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	PS-wijziging Onttrekking specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020-2023 (E15) We hebben middels de SISA-verantwoording 2023 een eindverantwoording ingediend aan Provincie Gelderland voor de specifieke uitkering E15B (Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020-2023). Deze eindverantwoording leidt tot een aanvullende bate 2024 ad Euro 189.000. Dit bedrag heeft betrekking op door ons gemaakte kosten in de periode 2020-2023, waarvoor we nog geen onttrekking uit de specifieke uitkering hadden gedaan. We stellen u voor om in 2024 een bedrag van Euro 189.000 te onttrekken aan de specifieke uitkering en als bate toe te voegen aan de jaarschijf van prestatie 413. Deze bate is onderdeel van het saldo van deze monitor en zal worden toegevoegd aan de Algemene Reserve. GS-wijziging Naast bovenstaande specifieke uitkering hebben wij onder deze prestatie nog een 3-tal specifieke uitkeringen ontvangen waarvoor wij de lasten en baten van deze prestatie aanpassen. Onttrekking specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2023-2030 (E106)Wij hebben van de provincie Gelderland een toezegging voor een specifieke uitkering ontvangen uit de regeling Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2023-2030 voor een bedrag van € 2,7 miljoen. Deze is bestemd voor het uitvoeren van de Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2023-2030 op basis van de Samenwerkingsovereenkomst Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2.In 2024 zetten wij hiervan € 450.000 in aan programmakosten en € 259.000 voor personeelskosten. Voor de jaarschijf 2025 zetten wij € 216.000 in voor personeelskosten. Onttrekking specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						verkeersinfrastructuur 2021 (E56)Van de Specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021 (E56) die wij van het Rijk hebben ontvangen is nog € 0,2 miljoen beschikbaar. Via deze regeling wordt bijgedragen aan projecten en maatregelen die door Rijk en regio zijn afgesproken in de Bestuurlijke Overleggen MIRT. De projecten en maatregelen zijn gericht op het stimuleren van doelmatiger en duurzamer gebruik van verkeersinfrastructuur. Voor 2024 verhogen wij de programmakosten met € 0,1 miljoen. Onttrekking Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023–2027 (E103)Wij hebben van het Rijk een specifieke uitkering ontvangen op grond van de Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023–2027. Deze bestaat uit 2 tranches voor in totaal € 2,7 miljoen en is bestemd voor bijdragen in de kosten van projecten en maatregelen die door Rijk en regio zijn afgesproken in de Bestuurlijke Overleggen MIRT. De projecten en maatregelen zijn gericht op het stimuleren van doelmatiger en duurzamer gebruik van verkeersinfrastructuur. Wij zetten in 2024 € 1,2 miljoen in aan programmakosten. Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten voor 2024 op prestatie 4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken te verhogen met € 2,0 miljoen en voor de jaarschijf 2025 met € 216.000 voor het uitvoeren van de 3 genoemde specifiek regelingen en dit bedrag te onttrekken aan de doeluitkeringen. Voor de specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2023-2030 € 0,7 miljoen in 2024 en € 0,2 miljoen in 2025, voor de specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021 (E56) 0,1 miljoen in 2024 en voor de Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023–2027 (E103) € 1,2 miljoen in 2024 Als gevolg van de Rijksmiddelen verwachten wij een onderbesteding op prestatie 4.1.3 van ca. € 550.000.
4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen	-2.430	0	2.430	-2.430	PS 003 Elektrificatie Alm. - Hardenb.	Deze wijziging heeft betrekking op PS 003 Elektrificatie Alm. - Hardenb.
4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen	-666	0	666	-666	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Resultaat 2023Op deze prestatie is een positief resultaat te zien van € 0,67 miljoen. Dit resultaat is te verklaren doordat het bestedingsritme en het declareren door Prorail van de onderzoekskosten voor de verduurzaming van de spoorlijnen Almelo-Mariënberg en Zutphen-Hengelo afwijkt van het verwachte bestedingsritme en het geraamde bedrag in de begroting. De overgebleven gelden zullen in 2024 voor doorlopende verplichtingen op deze prestatie worden ingezet. Dit wordt gedekt uit de Reserve Sporen en Wegen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						PS begrotingswijzigingWij stellen u voor om een bedrag van € 0,67 miljoen te onttrekken aan Reserve Sporen en Wegen en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen van de begroting 2024.
4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen	-400	0	400	-400	PS-wijz. 13 Elektr. en kopp. Ensch.-Gr.	Deze wijziging heeft betrekking op PS-wijz. 13 Elektr. en kopp. Ensch.-Gr.
4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen	1.846	0	-1.846	1.846	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	Op het geraamde bedrag van € 1,25 miljoen is € 0,4 miljoen niet besteed. Dit resultaat is te verklaren doordat het bestedingsritme en het declareren door Prorail van de onderzoekskosten voor de verduurzaming van de spoorlijnen Almelo-Hardenberg en Zutphen-Hengelo afwijkt van het verwachte bestedingsritme en het geraamde bedrag in de begroting. De overgebleven gelden zullen in 2025 voor verdere uitvoering van de planstudie worden ingezet. Dit wordt gedekt uit de Reserve Sporen en Wegen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,4 miljoen te onttrekken aan Reserve Sporen en Wegen en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen van de begroting 2025.
4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen	400	0	-400	400	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Onderzoekskosten verduurzaming spoorlijn Enschede-GronauProrail voert in opdracht van de provincie onderzoek uit voor de verduurzaming van de spoorlijn Enschede-Gronau. Dit wordt gedekt uit de Reserve Sporen en Wegen. Wij verwachten hiervoor in 2024 geen facturen van Prorail te ontvangen die tot betalingen zullen leiden. De middelen zijn wel nodig om in 2025 dit onderzoek te bekostigen. Wij stellen u voor de lasten van prestatie 4.2.2 voor 2024 met € 0,4 miljoen te verlagen en de jaarschijf 2025 met eenzelfde bedrag te verhogen. Hiermee samenhangend stellen wij voor de onttrekking Reserve Sporen en Wegen overeenkomstig aan te passen
4.2.3 Concessies & contract bus en trein	-614	0	614	-614	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Resultaat 2023 Prestatie 4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein geeft voor 2023 per saldo een voordeel van € 5,7 miljoen ten opzichte van de begroting. Hiervan draagt € 5,1 miljoen bij aan het resultaat van de jaarrekening en € 0,6 miljoen heeft betrekking op de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Het voordeel van € 5,1 miljoen dat bijdraagt aan het jaarrekeningresultaat is een saldo van hogere lasten als gevolg van een actualisatie van indexeringen enerzijds (ca. € 1,4 miljoen nadeel) en hogere baten anderzijds (ca. € 6,5 miljoen voordeel). De hogere baten bestaan uit incidenteel hogere reizigersopbrengsten uit voorgaande jaren (ca. € 3,4 miljoen voordeel) en een incidentele nabetaling van indexatie in verband met de specifieke uitkering Decentraal Spoor (voordeel ca. € 3,1 miljoen voordeel). Voor de hogere structurele lasten als gevolg van indexering geldt dat deze niet gecompenseerd

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						worden door structureel hogere reizigersopbrengsten. Wij brengen de gevolgen hiervan in beeld en informeren u hier over in de P&C cyclus. Niet Actief Beveiligde Overwegen (NABO's)Via PS 2020/0058230 is € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld voor de aanpak van NABO's. Hiervan is € 2,0 miljoen gedekt uit KVO middelen en € 0,5 miljoen binnen de regulier mobiliteitsmiddelen (prestatie 4.2.3). In 2023 zijn de begrote KVO middelen van € 0,6 miljoen niet gerealiseerd. Dit betreft meerjarig verleende subsidies Als gevolg van de regelgeving met betrekking tot de lastneming van meerjarig verleende subsidies moeten de lasten aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van gesubsidieerde projecten worden toegerekend. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 620.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 4.2.3 van de begroting 2024. Vloedbeltverbinding en (NABO) Het VlierBij voorstel 'Vaststellen PIP Vloedbeltverbinding en investeringsvoorstel' is voorgesteld de gereserveerde middelen voor een subsidie voor de niet actief beveiligde overweg (NABO) Het Vlier als dekking in te brengen voor het project Vloedbeltverbinding.Voor de NABO het Vlier in Borne is er nog steeds € 0,34 miljoen beschikbaar. Oorspronkelijk zou hier een wandelbuis worden gerealiseerd, maar met de komst van de Vloedbeltverbinding is dit niet meer nodig. De niet bestede middelen van € 0,34 miljoen vormen een onderdeel van het jaarrekeningresultaat 2023 en worden via dat resultaat toegevoegd aan de Algemene reserve. De aanpassing van de kapitaallasten, als gevolg van de voorgestelde verhoging van het investeringskrediet, vindt plaats via de P&C cyclus. Haltevoorzieningen IJssel-Vecht en Twente ZHO In de begroting 2023 is € 0,7 miljoen opgenomen voor aanpassingen aan de halte infrastructuur IJssel-Vecht en Twente ZHO in verband met wijzigingen in de dienstregeling van de concessies. De halte aanpassingen zijn nog niet uitgevoerd als gevolg van onzekerheid over de lijnvoering . De halte aanpassingen zullen uitgevoerd worden in 2024 waarvoor subsidie kan worden verleend. Resultaatbestemming Haltevoorzieningen (614K)Voor dekking van doorlopende verplichtingen stellen wij voor middels resultaatbestemming € 0,614 miljoen beschikbaar te houden en toe te voegen aan de begroting 2024 op prestatie 4.2.3.
4.2.3 Concessies & contract bus en trein	-200	0	200	-200	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	Contractmanagement van bus en treinVan de geraamde lasten van € 136 miljoen is € 120 miljoen gerealiseerd en € 16,4 miljoen niet besteed. Aan de batenkant is € 0,8 miljoen minder gerealiseerd. Gesaldeerd levert dit een positief resultaat op van € 15,6 miljoen. Dit positieve resultaat ontstaat vooral als gevolg

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						van de extra Rijksmiddelen - van € 25,2 miljoen zoals toegevoegd bij monitor II – die niet volledig zijn besteed. Bikker-middelenVanuit de motie Bikker ontvangt de provincie € 13,3 miljoen extra structurele middelen. Dit is verdeeld in € 7,5 miljoen voor instandhouding en verbetering van het regionaal openbaar vervoer en € 5,8 miljoen compensatie voor het niet doorvoeren prijsindexering 2024. In december is aan Provinciale Staten een verbeterplan aangeboden in verband met de door Provinciale Staten aangenomen motie Peetsma "OV dat weer loopt als een trein". Deze plannen zullen stapsgewijs worden ingevoerd. Ter financiering van de verbetermaatregelen stellen wij voor om de middelen bestemd voor de verbetermaatregelen (€ 7,5 miljoen) in 2024 hiervoor te reserveren. ResultaatbestemmingWij stellen voor een bedrag van € 7,5 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de bestemmingsreserve openbaar vervoer. Deze wijziging wordt verwerkt bij het onderdeel Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen. Rituitval Openbaar VervoerOver 2024 resteert er voor € 2,7 miljoen aan niet bestede middelen als gevolg van rituitval. Wij stellen u voor om deze € 2,7 miljoen beschikbaar te houden voor verbetering en instandhouding van het regionaal openbaar vervoer. Dit is in lijn met de in Provinciale Staten aangenomen motie ‘OV-geld weer de bus of de trein in’. ResultaatbestemmingWij stellen daarom voor een bedrag van € 2,7 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de bestemmingsreserve openbaar vervoer. Deze wijziging wordt verwerkt bij het onderdeel Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen. Bij de P-nota komen we met een voorstel om de reserve Openbaar Vervoer te herijken. Voor nu vragen we een besluit om de doelomschrijving aan te passen zodat we deze middelen beschikbaar kunnen houden. Zie verdere toelichting onder in het statenvoorstel. Toegankelijkheid regionaal OVHet Rijk heeft in 2024 op basis van het Bestuursakkoord toegankelijkheid OV 2022-2032 voor het verbeteren van de toegankelijkheid in het regionaal openbaar vervoer eenmalig € 3 miljoen beschikbaar gesteld via het Provinciefonds.Tegenover de ontvangst van deze middelen staan in 2024 nog geen bestedingen. De plannen hiervoor worden gemaakt. Bijvoorbeeld voor investeringen in de fysieke leefomgeving ter bevordering van toegankelijkheid in het regionaal openbaar vervoer. Hiervoor vragen wij u om deze middelen te reserveren. ResultaatbestemmingWij stellen u voor om een bedrag van € 3,0 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de Reserve sporen en wegen. Deze wijziging wordt verwerkt bij het

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						onderdeel Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen.
4.2.3 Concessies & contract bus en trein	-23.451	2.279	25.731	- 23.451	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Openbaar vervoer ontvangt drie decentralisatie-uitkeringenBij Monitor 1 van 2024 is aangekondigd dat wij voor het Openbaar Vervoer extra middelen ontvangen vanuit het Rijk. Via de mei- en septembercirculaires van het Provinciefonds zijn deze toezeggingen definitief geworden. Wij stellen voor in dit kader om per saldo € 25,2 miljoen toe te voegen aan prestatie 4.2.3 van de begroting van 2024, bestaande uit: € 13,3 miljoen extra structurele middelen toe vanuit de motie Bikker; € 8,8 miljoen vanuit de motie Krul en; € 3,0 miljoen voor toegankelijkheid van het Openbaar Vervoer. Wij verwachten hogere baten voor een bedrag van € 2,4 miljoen als gevolg van hogere reizigersopbrengsten en een verwachte prijsbijstelling via de specifiek Rijksbijdrage decentraal spoor. Een fors deel van deze extra middelen zijn nodig om de per saldo hogere lasten van de exploitatie Openbaar Vervoer over 2024 te kunnen dekken. Het is de verwachting dat er als gevolg van deze extra Rijksmiddelen desondanks een positief resultaat - circa € 6,4 miljoen op basis van huidige prognoses - zal ontstaan over 2024. Hierbij dienen twee kanttekeningen te worden geplaatst: Vanwege een aangekondigde korting op het OV studentenreisproduct met ingang van 2025 is het onzeker in hoeverre dit een structureel voordeel betreft; Vanwege diverse afhankelijkheden en onzekerheden ,zoals daadwerkelijk gereden dienstregelingsuren en -kilometers, definitieve indices, de daadwerkelijke reizigersopbrengsten en onherroepelijkheid van opgelegde boetes, kan dit resultaat substantieel beïnvloed worden. In december verwachten wij u een voorstel te kunnen voorleggen in verband met de door uw Staten aangenomen motie Peetsma "OV dat weer loopt als een trein". Wij doen u daarom bij de jaarrekening een voorstel om de resterende middelen beschikbaar te houden voor prestatie 4.2.3 omdat het realiseren van aanvullende voorzieningen (en bijv. benodigd materieel/personeel) een aanzienlijke doorlooptijd vergt. Treindienst Hengelo-Bielefeld en Deventer-AlmeloWij stellen voor het deel van de exploitatielasten van de Treindienst Hengelo-Bielefeld dat nu nog gedekt is met incidentele middelen af te dekken met structurele middelen. Hierdoor onttrekken wij circa € 1,8 miljoen minder uit de reserve mobiliteitsprojecten verkeer en vervoer. Deze wijziging leidt niet tot gewijzigde lasten voor deze treindienst binnen prestatie 4.2.3 maar betreft een financieel technische maatregel die mogelijk is geworden door het vrijkomen van extra Rijksmiddelen die structureel door de Provincie ontvangen worden vanuit de motie Bikker.

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						De middelen die binnen de reserve gereserveerd zijn voor de exploitatie van de treindienst Hengelo-Bielefeld reserveren in lijn met de motie 'Bikker' voor investeringen die bijdragen aan het in stand houden of verbetering van het Openbaar Vervoer. Investeringsvoorstellen hieruit betrekken wij in het voorstel dat verschijnt in verband met de door uw Staten aangenomen motie Peetsma "OV dat weer loopt als een trein". Wij stellen voor de lasten van de begroting 2024 op prestatie 4.2.3 'Concessie- en contractmanagement van bus en trein' met € 1.839.000 te verlagen en de baten met € 76.000 te verlagen en per saldo € 1.763.000 minder te onttrekken aan de bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma`s verkeer en vervoer.
4.2.3 Concessies & contract bus en trein		-620	0	620	-620 GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	Resultaat 2023 Prestatie 4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein geeft voor 2023 per saldo een voordeel van € 5,7 miljoen ten opzichte van de begroting. Hiervan draagt € 5,1 miljoen bij aan het resultaat van de jaarrekening en € 0,6 miljoen heeft betrekking op de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Het voordeel van € 5,1 miljoen dat bijdraagt aan het jaarrekeningresultaat is een saldo van hogere lasten als gevolg van een actualisatie van indexeringen enerzijds (ca. € 1,4 miljoen nadeel) en hogere baten anderzijds (ca. € 6,5 miljoen voordeel). De hogere baten bestaan uit incidenteel hogere reizigersopbrengsten uit voorgaande jaren (ca. € 3,4 miljoen voordeel) en een incidentele nabetaling van indexatie in verband met de specifieke uitkering Decentraal Spoor (voordeel ca. € 3,1 miljoen voordeel). Voor de hogere structurele lasten als gevolg van indexering geldt dat deze niet gecompenseerd worden door structureel hogere reizigersopbrengsten. Wij brengen de gevolgen hiervan in beeld en informeren u hier over in de P&C cyclus. Niet Actief Beveiligde Overwegen (NABO's)Via PS 2020/0058230 is € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld voor de aanpak van NABO's. Hiervan is € 2,0 miljoen gedekt uit KVO middelen en € 0,5 miljoen binnen de regulier mobiliteitsmiddelen (prestatie 4.2.3). In 2023 zijn de begrote KVO middelen van € 0,6 miljoen niet gerealiseerd. Dit betreft meerjarig verleende subsidies Als gevolg van de regelgeving met betrekking tot de lastneming van meerjarig verleende subsidies moeten de lasten aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van gesubsidieerde projecten worden toegerekend. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 620.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 4.2.3 van de begroting 2024. Vloedbeltverbinding en (NABO) Het VlierBij voorstel 'Vaststellen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						PIP Vloedbeltverbinding en investeringsvoorstel' is voorgesteld de gereserveerde middelen voor een subsidie voor de niet actief beveiligde overweg (NABO) Het Vlier als dekking in te brengen voor het project Vloedbeltverbinding.Voor de NABO het Vlier in Borne is er nog steeds € 0,34 miljoen beschikbaar. Oorspronkelijk zou hier een wandelbuis worden gerealiseerd, maar met de komst van de Vloedbeltverbinding is dit niet meer nodig. De niet bestede middelen van € 0,34 miljoen vormen een onderdeel van het jaarrekeningresultaat 2023 en worden via dat resultaat toegevoegd aan de Algemene reserve. De aanpassing van de kapitaallasten, als gevolg van de voorgestelde verhoging van het investeringskrediet, vindt plaats via de P&C cyclus. Haltevoorzieningen IJssel-Vecht en Twente ZHO In de begroting 2023 is € 0,7 miljoen opgenomen voor aanpassingen aan de halte infrastructuur IJssel-Vecht en Twente ZHO in verband met wijzigingen in de dienstregeling van de concessies. De halte aanpassingen zijn nog niet uitgevoerd als gevolg van onzekerheid over de lijnvoering . De halte aanpassingen zullen uitgevoerd worden in 2024 waarvoor subsidie kan worden verleend. Resultaatbestemming Haltevoorzieningen (614K)Voor dekking van doorlopende verplichtingen stellen wij voor middels resultaatbestemming € 0,614 miljoen beschikbaar te houden en toe te voegen aan de begroting 2024 op prestatie 4.2.3.
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	-15.230	0	15.230	- 15.230	GS-wijz. 118 Monitor Overijssel 2024-I	Spoormaatregelen Zwolle-EnschedeProrail werkt in opdracht van de Provincie en van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) op het traject Zwolle-Enschede aan diverse spoormaatregelen om de veiligheid te verbeteren en de rijtijd van vooral de Blauwnet IC Zwolle-Enschede in te korten. Inmiddels is de opdracht gegeven en is Prorail gestart met de werkzaamheden. Bij de 2e monitor is € 11,7 miljoen doorgeschoven naar 2025. De financiële afwikkeling van de werkzaamheden is toch iets sneller gegaan dan verwacht, doordat aanvullende kosten uit de planuitwerking al zijn betaald. Hierdoor is er in 2024 € 0,46 miljoen meer besteed dan geraamd. Binnen het totale project levert het geen tekort op. Wij vereffenen de overbesteding met het budget voor 2025. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 4.2.6 € 0,46 miljoen extra onttrokken aan de voor deze prestatie beschikbare middelen in deze reserve met gelijktijdige verlaging van de raming in jaarschijf 2025.
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	11.730	0	- 11.730	11.730	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Spoormaatregelen Zwolle-EnschedeProrail werkt in opdracht van de Provincie en van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) op het traject Zwolle-Enschede aan diverse spoormaatregelen om de veiligheid te verbeteren en de rijtijd van vooral de Blauwnet IC Zwolle-Enschede in te korten. Inmiddels is de opdracht gegeven en is Prorail gestart met de

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						werkzaamheden. Wij verwachten in 2024 nog € 3,5 miljoen te realiseren en schuiven € 11,7 miljoen door naar 2025 De verdere uitvoering zal grotendeels in 2025 plaatsvinden. Wij stellen u voor de lasten van prestatie 4.2.6 voor 2024 met € 11,7 miljoen te verlagen en de jaarschijf 2025 met eenzelfde bedrag te verhogen. Hiermee samenhangend stellen wij voor de onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel overeenkomstig aan te passen. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten de lasten van prestatie 4.2.6 voor 2024 met € 11,7 miljoen te verlagen en de jaarschijf 2025 met eenzelfde bedrag te verhogen. Hiermee samenhangend hebben wij eveneens besloten de onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel overeenkomstig aan te passen.
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	-5.243	0	5.243	-5.243	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Financieel resultaat prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruikOp deze prestatie zijn de geraamde lasten van € 17,6 miljoen voor € 8,1 miljoen gerealiseerd en is € 9,5 miljoen niet tot besteding gekomen. De onderbesteding wordt grotendeels veroorzaakt doordat de lastneming van subsidies met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd. Meerjarig verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van gesubsidieerde projecten worden toegerekend. Dit is een administratieve onderbesteding, de middelen zijn niet meer beschikbaar. Wij stellen u de volgende resultaatbestemmingen voor. Resultaatbestemming: Lastneming meerjarige verleende subsidies (5713K)In het kader van deze prestatie zijn subsidies verstrekt waarvan de lasten voor € 4,3 miljoen pas in latere jaren worden verantwoord. Binnen prestatie 4.6.10 zijn voor bereikbaarheidsmaatregelen subsidies verstrekt voor € 1,4 miljoen waarvoor de lasten ook pas in latere jaren worden verantwoord. Wij stellen u voor om deze bedragen toe te voegen aan de Reserve verstrekte subsidies. Die toevoeging wordt verwerkt bij het onderdeel Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen. PS-begrotingswijzigingVerder stellen wij u voor om dit bedrag van € 5,7 miljoen vanuit de Reserve verstrekte subsidies toe te voegen aan de jaarschijven 2024 (€ 2.9 miljoen) , 2025 (€ 0,5 miljoen) en 2026 (€ 2,3 miljoen) van de begroting 2024 voor prestatie 4.3.1 Subsidievaststellingen uit eerdere jaren (5K)In 2023 is vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievaststellingen uit eerdere jaren (€ 5.000). Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievaststellingen uit eerdere jaren van meerjarig beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma’s Mobiliteit en (€ 5.000) toe te voegen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						aan de reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer. Deze wijziging wordt verwerkt bij het onderdeel Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen. Bij de prestaties 4.5.1 en 4.5.2 wordt voorgesteld om vanuit de daar vrijvallende middelen als gevolg van lagere subsidievaststellingen € 0,1 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van de begroting 2024 voor deze prestatie (4.3.1) Reserve verstrekte subsidies voor dekking van de lasten van meerjarig verleende subsidies (1896K)Als gevolg van de regelgeving met betrekking tot de lastneming van subsidies en voor zover de verleende subsidies gedekt zijn uit de Reserve verstrekte subsidies stellen wij u voor de gereserveerde middelen door te schuiven en in de jaren 2024, 2025 en 2026 de lasten van prestatie 4.1.3 te verhogen met respectievelijk € 1,1, € 0,6 en € 0,2 miljoen. Uitvoering Koers Fiets (UKVO)Op deze prestatie is € 5,5 miljoen als incidenteel budget beschikbaar gesteld voor uitvoering van het koersdocument Fiets. Hiervan is in 2023 € 2,2 miljoen gerealiseerd en is er een onderbesteding van € 3,3 miljoen. Voor het hele bedrag geldt dat dit wordt gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Voor de beschikbaar gestelde middelen geldt als einddatum voor de beschikbaarheid van het budget ultimo 2023. Als gevolg van de regelgeving met betrekking tot de lastneming van subsidies en voor zover de verleende subsidies gedekt zijn uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel stellen wij u voor de gereserveerde middelen door te schuiven naar 2024, 2025 en 2026 en toe te voegen aan prestatie 4.1.3 en de einddatum van het budget te verlengen naar 2026. Wij stellen u voor van het niet gerealiseerde bedrag € 3,1 miljoen beschikbaar te houden voor dekking van de aangegane verplichtingen voor de uitvoering van Koers Fiets en deze door te schuiven naar 2024, 2025 en 2026 voor respectievelijk € 1,3 miljoen, € 1,2 miljoen en € 0,6 miljoen en de einddatum van het budget te verlengen naar 2026.
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik		667	0	-667	667 PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	Financieel resultaat prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruikOp deze prestatie zijn de geraamde lasten van € 13,5 miljoen voor € 9,1 miljoen gerealiseerd en is € 3,9 miljoen niet besteed. Dit komt doordat de werkelijke realisatie van meerjarige subsidies lager is dan de verwachte realisatie. Meerjarig verleende subsidies (algemene middelen)In het kader van deze prestatie zijn subsidies verstrekt waarvan de lasten voor € 2,5 miljoen pas in latere jaren worden verantwoord. Wij stellen u voor om € 1,7 miljoen toe te voegen aan de Reserve verstrekte subsidies. Die toevoeging wordt verwerkt bij de kerntaak 'Overhead, financiering en dekkingsmiddelen'. Daarnaast stellen we u voor om € 0,8 miljoen door te schuiven

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						naar 2025. PS-begrotingswijzigingWij stellen u voor om een bedrag van € 1,7 miljoen vanuit de Reserve verstrekte subsidies toe te voegen aan de jaarschijf 2025 voor prestatie 4.3.1. Resultaatbestemming Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,8 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2025. Reserve verstrekte subsidies Op subsidies die gedekt zijn uit de reserve verstrekte subsidies is € 1,4 miljoen niet gerealiseerd. Uit de uitvraag bij subsidiepartners blijkt dat de realisatie vertraging heeft opgelopen. Daarom passen we het bestedingsritme aan op basis van de ontvangen informatie. PS-begrotingswijziging Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,4 miljoen te onttrekken aan Reserve verstrekte subsidies en de jaarschijven 2025-2027 voor prestatie 4.3.1 te verhogen/verlagen met respectievelijk € 1,0, -€ 1,8 en € 2,3 miljoen. Reserve KVO oud 'programma Fiets' Vanuit het oude investeringsprogramma Fiets zijn nog middelen beschikbaar voor de afhandeling van meerjarige subsidies. Deze moeten beschikbaar blijven voor de afhandeling van deze subsidies. Wij stellen u daarom voor de looptijd van dit budget te verlengen naar eind 2027. PS-begrotingswijziging Wij stellen u voor om in de jaren 2025, 2026 en 2027 de lasten van prestatie 4.3.1 te verhogen/verlagen met respectievelijk -€ 0,8, -€ 0,3 en € 1,6 miljoen en de onttrekking aan de reserve met dezelfde bedragen te muteren. Uitvoering Investeringsvoorstel Fiets (UKVO)Op 13 juni jl heeft u € 8 miljoen beschikbaar gesteld voor het investeringsvoorstel Fiets (2024/1100795). De raming in de jaarschijven heeft nog niet plaatsgevonden. Bij deze jaarrekening ramen we 2024 conform de gerealiseerde bestedingen (€ 0,6 miljoen). Het restant verdelen we over 2025/2026/2027. GS-begrotingswijziging Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 7,4 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en jaarlijks €2,5 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2025, 2026 en 2027 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2025.
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik		-45	0	45	-45 PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Uitvoering Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UVP) 2024Bij de uitvoering van het UVP 2024 is gebleken dat op prestatie 4.5.2 een onderbesteding wordt verwacht van € 82.000 door lagere aanvragen voor een subsidiebijdrage. Conform het UVP wordt voorgesteld de onderbesteding in te zetten voor

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						sluitstukprojecten. Sluitstukprojecten zijn projecten die bij eerder subsidietoekenning een lagere procentuele bijdrage zijn toegekend dan het regulier gehanteerde percentage van 50%. Bij achterblijvende bestedingen op andere projecten kan alsnog voor sluitstukprojecten een aanvullende subsidie worden toegekend. Wij stellen u voor de inzet van de middelen over de verschillende beleidsthema's (fiets, verkeersveiligheid, bereikbaarheid, goederenvervoer) en bijbehorende prestaties aan te passen. Wij stellen u voor in 2024 de lasten van prestatie 4.3.1 met € 45.000 te verhogen met als dekking een verlaging prestatie 4.5.2. Investeringsvoorstel FietsOp 9 oktober 2024 heeft PS het investeringsvoorstel (PS24-1100795) vastgesteld en middelen beschikbaar gesteld voor de realisering van doorfietsroutes en fietssnelwegen voor de periode 2024-2027. Van het voor 2024 in de begroting opgenomen bedrag van € 1,0 miljoen verwachten wij dat de helft in 2024 gerealiseerd zal worden. Op het eind van het jaar zal hiervan naar verwachting € 0,5 miljoen nog niet zijn besteed.
4.4.1 Logistics Overijssel	-200	0	200	-200	PS 001 Investeringsimpuls CA24	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Investeringsimpuls CA24
4.4.1 Logistics Overijssel	-350	0	350	-350	Wijz. 112 Werken aan Logistiek OVR	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 112 Werken aan Logistiek OVR
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	-346	0	346	-346	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	Bestedingen zijn in lijn met de begroting.
4.5.1 Infra maatregln verkeersveilighei	-400	0	400	-400	PS 001 Investeringsimpuls CA24	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Investeringsimpuls CA24
4.5.1 Infra maatregln verkeersveilighei	-700	0	700	-700	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Financieel resultaat prestatie 4.5.1 Op deze prestatie zijn de geraamde lasten van € 6,0 miljoen voor € 4,2 miljoen besteed en is ruim € 1,8 miljoen niet tot besteding gekomen. Aan baten is € 255.000 gerealiseerd. Dit betreft Rijksbijdragen voor stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen. De onderbesteding op de lasten kan als volgt worden verklaard:Aan subsidies voor verkeersveiligheidsmaatregelen is in 2023 minder besteed door minder aanvragen. Verder is er minder een beroep gedaan op het budget voor het treffen van kleine verkeersmaatregelen. In 2023 zijn er minder verkeersveiligheidsprojecten uitgevoerd in het kader van de rijksbijdrage regeling 'Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen' als gevolg waarvan de 50% provinciale cofinanciering lager is geweest (€ 114.000). Resultaatbestemming verkeersveiligheidsmaatregelen (269K)Van de onderbesteding wordt € 0,3 miljoen veroorzaakt doordat de lastneming van subsidies met ingang van het

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						boekjaar 2021 is gewijzigd. Meerjarig verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van gesubsidieerde projecten worden toegerekend. Dit is een administratieve onderbesteding, de middelen zijn niet meer beschikbaar. Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 0,3 miljoen toe te voegen aan de Reserve verstrekte subsidies. Deze resultaatbestemming wordt verwerkt bij het onderdeel Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen. PS-wijziging verkeersveiligheidsmaatregelenVervolgens stellen wij u voor om vanuit de Reserve verstrekte subsidies de begrote lasten voor prestatie 4.5.1 in 2024 te verhogen met € 0,3 miljoen. Resultaatbestemming vrijval voorgaande jaren (187K)Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievaststellingen uit eerdere jaren van meerjarig beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit en € 0,187 miljoen door te schuiven naar volgende jaren, waarvan € 37.000 naar jaarschijf 2025 op prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik en € 150.000 te storten in de reserve mobiliteitsprojecten. Deze resultaatbestemming wordt verwerkt bij prestatie 4.3.1 (€ 37.000) en het onderdeel Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen (€ 0,15 miljoen). Resultaatbestemming Haalbaarheidsonderzoeken Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) (570K)In de begroting 2023 is incidenteel € 0,6 miljoen beschikbaar gesteld voor haalbaarheidsonderzoeken in het kader van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV). Van dit bedrag is € 30.000 gerealiseerd. Zoals bij monitor 2 2023 is aangekondigd stellen wij u voor de niet bestede middelen via resultaatbestemming beschikbaar te houden en op te nemen in de begroting 2024. Uitvoering van de onderzoeken heeft vertraging opgelopen en wordt voorzien in 2024 met een doorloop en afronding in 2025. Wij stellen u voor € 0,57 miljoen te bestemmen voor Haalbaarheidsonderzoeken en € 0,43 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2024 en € 0,14 miljoen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.5.1. Cofinanciering verkeersveiligheidsprojecten, Looptijdeinde verlengenVoor de uitvoering van verkeersveiligheidsprojecten ontvangen wij rijksbijdragen onder de voorwaarde van 50% cofinanciering door de Provincie. De rijksregeling heeft een looptijd tot en met 31-12-2025. De dekking van deze cofinanciering komt uit gereserveerde middelen in de reserve kwaliteit van Overijssel. Voor de cofinanciering van projecten in de periode tot met 2025 is nog € 1,1 miljoen nodig om de rijksbijdrage te kunnen ontvangen. Wij stellen u voor dit bedrag beschikbaar te houden voor de cofinanciering en de looptijd van

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						het budget te bepalen op 31-12-2025.
4.5.1 Infra maatregln verkeersveilighei	-278	0	278	-278	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	Financieel resultaat: Op deze prestatie zijn de de geraamde lasten van € 4,4 miljoen voor € 3,8 miljoen besteed. € 0,6 miljoen is niet besteed. Dit komt doordat de werkelijke realisatie van meerjarige subsidies lager is dan de verwachte realisatie. Uit de jaarlijkse uitvraag bij onze subsidiepartners blijkt dat de realisatie vertraging heeft opgelopen. Daarnaast is er onderuitputting ontstaan doordat de middelen voor haalbaarheidsonderzoeken N-wegen niet volledig zijn besteed. Meerjarig verleende subsidies (algemene middelen)In het kader van deze prestatie zijn subsidies verstrekt waarvan de lasten voor € 0,16 miljoen pas in latere jaren worden verantwoord. Wij stellen u voor om deze middelen door te schuiven naar 2025 en 2026. € 18.000 hiervan heeft betrekking op het uitvoeringsprogramma mobiliteit (UVP). De vrijval hiervan wordt centraal op prestatie 4.3.1 gereserveerd conform het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400. ResultaatbestemmingWij stellen u voor om een bedrag van € 0,16 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 (€ 0,14 miljoen) van prestatie 4.5.1 en aan de jaarschijf 2026 (€ 18.000) van prestatie 4.3.1 van de begroting 2025. Reserve verstrekte subsidies Op subsidies die gedekt zijn uit de reserve verstrekte subsidies is € 0,27 miljoen niet gerealiseerd. Uit de uitvraag bij subsidiepartners blijkt dat de realisatie vertraging heeft opgelopen. Daarom stellen we voor om dit bedrag door te schuiven naar 2025. PS-begrotingswijziging Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,27 miljoen te onttrekken aan Reserve Verstrekte Subsidies en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.5.1 van de begroting 2025. Haalbaarheidsonderzoeken N-wegenOp dit budget resteert nog een bedrag van € 0,16 miljoen. Het onderzoek is lopende en loopt in 2025 nog door. Daarom stellen we voor om het resterende budget door te schuiven naar 2025. Resultaatbestemming Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,16 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.5.1 van de begroting 2025.
4.5.1 Infra maatregln verkeersveilighei	-37	0	37	-37	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Actieplan Verkeersveiligheid voor de provinciale wegenOp deze prestatie is voor 2024 € 1,45 miljoen beschikbaar gesteld voor Actieplan Verkeersveiligheid voor de provinciale wegen (incl. onderzoek en monitoring). Het Actieplan is in de afrondende fase en hierover zullen wij eind jaar een vaststellingsbesluit nemen. Dit jaar verwachten wij niet de beschikbaar gestelde

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						middelen te realiseren maar deze blijven beschikbaar voor de uitvoering van het actieplan in de komende jaren. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten voor 2024 de lasten van prestatie 4.5.1 met € 1,45 miljoen te verlagen en de onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met eenzelfde bedrag te verlagen Uitvoering Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UVP) 2024Bij de uitvoering van het UVP 2024 is gebleken dat op prestatie 4.5.2 een onderbesteding wordt verwacht van € 82.000 door lagere aanvragen voor een subsidiebijdrage. Conform het UVP wordt voorgesteld de onderbesteding in te zetten voor sluitstukprojecten. Sluitstukprojecten zijn projecten die bij eerder subsidietoekenning een lagere procentuele bijdrage zijn toegekend dan het regulier gehanteerde percentage van 50%. Bij achterblijvende bestedingen op andere projecten kan alsnog voor sluitstukprojecten een aanvullende subsidie worden toegekend. Wij stellen u voor de inzet van de middelen over de verschillende beleidsthema's (fiets, verkeersveiligheid, bereikbaarheid, goederenvervoer) en bijbehorende prestaties aan te passen. Wij stellen u voor in 2024 de lasten van prestatie 4.5.1 met € 37.000 te verhogen met als dekking een verlaging prestatie 4.5.2.
4.5.1 Infra maatregln verkeersveilighei	-1.950	0	1.950	-1.950	GS-wijz. 116 Verkeersveiligheid	Deze wijziging heeft betrekking op GS-wijz. 116 Verkeersveiligheid
4.5.1 Infra maatregln verkeersveilighei	1.450	0	-1.450	1.450	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Actieplan Verkeersveiligheid voor de provinciale wegenOp deze prestatie is voor 2024 € 1,45 miljoen beschikbaar gesteld voor Actieplan Verkeersveiligheid voor de provinciale wegen (incl. onderzoek en monitoring). Het Actieplan is in de afrondende fase en hierover zullen wij eind jaar een vaststellingsbesluit nemen. Dit jaar verwachten wij niet de beschikbaar gestelde middelen te realiseren maar deze blijven beschikbaar voor de uitvoering van het actieplan in de komende jaren. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten voor 2024 de lasten van prestatie 4.5.1 met € 1,45 miljoen te verlagen en de onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met eenzelfde bedrag te verlagen Uitvoering Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UVP) 2024Bij de uitvoering van het UVP 2024 is gebleken dat op prestatie 4.5.2 een onderbesteding wordt verwacht van € 82.000 door lagere aanvragen voor een subsidiebijdrage. Conform het UVP wordt voorgesteld de onderbesteding in te zetten voor sluitstukprojecten. Sluitstukprojecten zijn projecten die bij eerder subsidietoekenning een lagere procentuele bijdrage zijn toegekend dan het regulier gehanteerde percentage van 50%. Bij achterblijvende bestedingen op andere projecten kan alsnog

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						voor sluitstukprojecten een aanvullende subsidie worden toegekend. Wij stellen u voor de inzet van de middelen over de verschillende beleidsthema's (fiets, verkeersveiligheid, bereikbaarheid, goederenvervoer) en bijbehorende prestaties aan te passen. Wij stellen u voor in 2024 de lasten van prestatie 4.5.1 met € 37.000 te verhogen met als dekking een verlaging prestatie 4.5.2.
4.5.2 Educatie & voorlicht.verkeersveil.	-371	0	371	-371	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Financieel resultaat prestatie 4.5.2Van de geraamde lasten van circa € 4,8 miljoen is € 4,4 miljoen besteed in 2023. Aan niet geraamde baten is € 0,7 miljoen gerealiseerd. Dit betreft terug een ontvangen bijdrage van de provincie Gelderland in de kosten van een uitgevoerde gedragscampagne met betrekking tot verkeersveiligheid. De belangrijkste verklaringen van de onderbesteding van per saldo € 1,0 miljoen betreffen: Realisatie verkeersveiligheidsmaatregelen (421K)Van de onderbesteding wordt € 0,4 miljoen veroorzaakt doordat de lastneming van subsidies met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd. Meerjarig verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van gesubsidieerde projecten worden toegerekend. Dit is een administratieve onderbesteding, de middelen zijn niet meer beschikbaar. Wij stellen u voor € 0,4 miljoen te onttrekken aan de reserve verstrekte subsidies en de lasten van prestatie 4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid in 2024 met € 371.000 en in 2025 met € 50.000 te verhogen. Resultaatbestemming vrijval voorgaande jaren Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievaststellingen uit eerdere jaren van meerjarig beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit en € 0,6 miljoen door te schuiven naar volgende jaren, waarvan € 0,1 miljoen naar jaarschijf 2025 op prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik en € 0,5 miljoen te storten in de Reserve mobiliteitsprojecten verkeer en vervoer. Deze resultaatbestemming wordt verwerkt bij prestatie 4.3.1 (€ 0,1 miljoen) en het onderdeel Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen (€ 0,5 miljoen).
4.5.2 Educatie & voorlicht.verkeersveil.	-5	0	5	-5	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	Financieel resultaat Op deze prestatie zijn de geraamde lasten van € 5 miljoen voor € 4,7 miljoen besteed en er is een niet geraamde bijdrage (€ 0,11 miljoen) van Provincie Gelderland binnengekomen voor de fietsverlichtingscampagne. Tegenover de bijdrage staan ook kosten voor deze campagne. Meerjarig verleende subsidies (algemene middelen) Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						subsidievaststellingen uit eerdere jaren van meerjarige subsidies beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit en € 0,23 miljoen door te schuiven naar 2026 op prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik en € 91.103 te storten in de Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer in verband met dekking vloedbeltverbinding. De storting wordt verwerkt onder kerntaak 'overhead, financiering en dekkingsmiddelen'. ResultaatbestemmingWij stellen u voor om een bedrag van € 0,23 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2026 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2025 en € 91.103 toe te voegen aan de Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer.
4.5.2 Educatie & voorlicht.verkeersveil.	83	0	-83	83	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Uitvoering Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UVP) 2024Bij de uitvoering van het UVP 2024 is gebleken dat op prestatie 4.5.2 een onderbesteding wordt verwacht van € 82.000 door lagere aanvragen voor een subsidiebijdrage. Conform het UVP wordt voorgesteld de onderbesteding in te zetten voor sluitstukprojecten. Sluitstukprojecten zijn projecten die bij eerder subsidietoekenning een lagere procentuele bijdrage zijn toegekend dan het regulier gehanteerde percentage van 50%. Bij achterblijvende bestedingen op andere projecten kan alsnog voor sluitstukprojecten een aanvullende subsidie worden toegekend. Wij stellen u voor de inzet van de middelen over de verschillende beleidsthema's (fiets, verkeersveiligheid, bereikbaarheid, goederenvervoer) en bijbehorende prestaties aan te passen. Wij stellen u voor in 2024 de lasten van prestatie 4.5.2 met € 83.000 te verlagen ten gunste van prestatie 4.3.1 en 4.5.1 voor respectievelijk € 45.000 en € 37.000.
4.5.2 Educatie & voorlicht.verkeersveil.	-100	0	100	-100	GS-wijz. 116 Verkeersveiligheid	Deze wijziging heeft betrekking op GS-wijz. 116 Verkeersveiligheid
4.6.1 A1	-424	0	424	-424	Adm. 201 Doorwerking PS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 Doorwerking PS 2023
4.6.10 Infrastruct.maatreg.bereikbaarhd	-300	0	300	-300	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Financieel resultaat prestatie 4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheidOp deze prestatie zijn de geraamde lasten van € 2,6 miljoen voor € 0,9 miljoen gerealiseerd en is € 1,7 miljoen niet tot besteding gekomen. De onderbesteding wordt grotendeels veroorzaakt doordat de lastneming van subsidies met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd. Meerjarig verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van gesubsidieerde projecten worden toegerekend. Dit is een administratieve onderbesteding, de middelen zijn niet meer beschikbaar. De verleende subsidies hebben betrekking op infrastructurele fietsprojecten die voor het UVP 2023 waren aangemeld. Doordat een gehonoreerde subsidie aan het einde van het jaar werd ingetrokken zijn de

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						middelen conform het UVP 2023 ingezet voor een tweetal fietsprojecten Lastneming meerjarige verleende subsidies (1452K)Zoals bij prestatie 4.3.1 al gemeld stellen wij u voor middels resultaatbestemming € 1,4 miljoen toe te voegen aan de reserve versterkte subsidies. Deze resultaatbestemming wordt verwerkt bij het onderdeel Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen. Vanuit de reserve worden vervolgens de lasten van prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik voor de jaren 2024, 2025 en 2026 in totaal met € 1,4 miljoen verhoogd. Die begrotingswijziging wordt verwerkt bij prestatie 4.3.1. Reserve Mobiliteit, dekking van de lasten van meerjarig verleende subsidies (300K)Als gevolg van de regelgeving met betrekking tot de lastneming van subsidies en voor zover de verleende subsidies gedekt zijn uit de Reserve mobiliteitsprojecten verkeer en vervoer stellen wij u voor de gereserveerde middelen door te schuiven naar 2024 en € 0,3 miljoen toe te voegen aan prestatie 4.6.10.
4.6.10 Infrastruct.maatreg.bereikbaarhd	293	0	-293	293	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	Financieel resultaat Op deze prestatie zijn de geraamde lasten van € 2 miljoen voor € 1,1 miljoen gerealiseerd en is € 0,9 miljoen niet besteed. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere lastneming op subsidies en nog niet bestede middelen voor het project verkeersregelinstallaties. Bij monitor II was dit inzicht er nog niet, omdat de uitvraag bij subsidiepartners met betrekking tot realisatie subsidie nog niet plaatsgevonden had. Verkeersregelinstallaties (VRI's) Het betreft hier een project waarbij we 11 verkeersregelinstallaties vervangen. De uitvoering hiervan loopt en een deel van de VRI’s is reeds vervangen. Het restant volgt in de 1e helft van 2025. Daarom stellen we voor om dit geld door te schuiven naar 2025 middels resultaatbestemming. Resultaatbestemming Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,35 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.6.10 van de begroting 2025. Reserve Mobiliteit (meerjarige subsidies) De werkelijke realisatie van meerjarige subsidies is lager dan de verwachtte realisatie (€ 0,2 miljoen). Uit de jaarlijkse uitvraag bij onze subsidiepartners blijkt dat de realisatie vertraging heeft opgelopen. Daarom stellen we voor om deze middelen door te schuiven ter dekking van lopende subsidieverplichtingen. PS-begrotingswijziging Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,21 miljoen te onttrekken aan de Reserve Mobiliteit en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.6.10 van de begroting 2025. Meerjarig verleende subsidies (algemene middelen)In het kader van deze prestatie zijn subsidies verstrekt waarvan de lasten

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						voor € 0,36 later worden verantwoord. Wij stellen u voor om deze middelen door te schuiven naar 2025. ResultaatbestemmingWij stellen u voor om een bedrag van € 0,36 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.6.10 van de begroting 2025.
4.6.13 N35 Knooppunt Raalte	-343	0	343	-343	GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	Het exploitatiebudget van de prestatie heeft volledig betrekking op het project N35 knooppunt Bos. Als gevolg van de projectontwikkelingen is in 2023 ruim € 0,3 miljoen minder uitgegeven dan begroot. De resterende middelen schuiven wij door naar 2024. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,343 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 4.6.3 van de begroting 2024.
4.6.13 N35 Knooppunt Raalte	3.000	0	-3.000	3.000	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Een deel van de op deze prestatie verantwoorde lasten wordt hoort thuis op het investeringsbudget voor Knooppunt Raalte. Daarmee rekening houdend komt € 3,0 miljoen van de in 2024 begrote lasten in latere jaren tot besteding. In overeenstemming met de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten de begrote lasten voor deze prestatie en de bijbehorende onttrekking aan de reserve te verlagen met € 3,0 miljoen. Verder stellen wij voor bij het bijbehorende investeringskrediet voor ca. € 3,1 miljoen over te hevelen naar 2025.
4.6.13 N35 Knooppunt Raalte	-2.762	0	2.762	-2.762	Adm. 202 Doorwerking GS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 Doorwerking GS 2023
4.6.7 Vechtdalverbinding N340/N377/N48	4.640	0	-4.640	4.640	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	Het project Vechtdalverbinding is per ultimo 2024 ook administratief afgesloten. In de paragraaf Investeringen vermelden wij het restantkrediet van € 0,335 miljoen. Via de Algemene dekkingsmiddelen stellen wij u voor het restant bedrag aan vrijgevallen middelen uit de Reserve dekking kapitaallasten van € 0,335 miljoen toe te voegen aan de Algemene reserve.
4.6.9 Verk,planstudies & real ov proj.	657	0	-657	657	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	Er is op deze prestatie een kleine overschrijding van € 6.000 geweest. De financiële toelichting op de projecten is opgenomen in de paragraaf investeringen.
4.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-130	0	130	-130	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	In de Paragraaf investeringen. wordt het verloop van deze investering toegelicht. Wij stellen u voor om het niet bestede investeringsbudget van € 10.000 vrij te laten vallen en dit bedrag vanuit de Reserve dekking kapitaallasten activa toe te voegen aan de Algemene reserve. De wijziging wordt verwerkt bij het onderdeel Overhead, financiering en algemene

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						dekkingsmiddelen.
4.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-1.089	0	1.089	-1.089	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Deze wijziging heeft betrekking op PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT
4.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-103	0	103	-103	Adm. 203 Doorwerking adm. 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 Doorwerking adm. 2023
4.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-160	0	160	-160	Wijz. 206 Diversen maart 2024 2	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 206 Diversen maart 2024 2
4.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-69	0	69	-69	Wijz. 208 Voorjaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 208 Voorjaarswijz. personeel
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	-500	0	500	-500	PS 001 Investeringsimpuls CA24	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Investeringsimpuls CA24
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	-11	0	11	-11	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	ExploitatieBatenIn 2023 waren de baten € 0,33 miljoen hoger dan begroot. Dit komt met name vanwege de volgende baten: Vanaf 2023 worden leges ontvangen voor vergunningen en ontheffingen infrastructuur om de administratieve kosten te dekken. Dit betreffen structurele inkomsten (circa € 81.000), waar wij apart op terugkomen in de P&C-cyclus in 2024. Rijkswaterstaat heeft het onderhoud van VRI's afgekocht. Dit zijn eenmalige baten van € 0,11 miljoen. Huurachterstanden van tankstations zijn ingehaald waardoor de inkomsten, circa € 70.500, hoger waren dan begroot. LastenIn 2023 is van € 15,9 miljoen begrote lasten € 0,9 miljoen niet besteed. Op het budget voor inspecties en onderzoeken blijft per saldo € 0,3 miljoen over. Onder meer door de natte weersomstandigheden eind 2023 is een deel van het dagelijks onderhoud doorgeschoven naar begin 2024. De onderbesteding op het budget voor het dagelijks onderhoud bedraagt € 0,31 miljoen. Door langdurig ziekteverzuim is meer capaciteit ingehuurd. Daarnaast zijn de inhuurtarieven gestegen door CAO wijzigingen. Dit heeft geleid tot een overschrijding van € 0,2 miljoen op het budget van de brug- en sluisbediening. Doordat er minder strooiacties nodig waren en strooiroutes zijn geoptimaliseerd, is er € 0,4 miljoen minder uitgegeven op het budget voor gladheidsbestrijding. InvesteringenDe financiële toelichting op de investeringen is opgenomen in de paragraaf investeringen. Begrotingswijziging PSZoals toegelicht in de Paragraaf investeringen en bij prestatie 4.6.7 stellen wij u voor om voor

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						het groenonderhoud langs de Vechtdalverbinding het budget voor prestatie 4.7.1 vanaf 2024 structureel te verhogen met € 11.000, ten laste van de structurele begrotingsruimte.
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	-478	-158	320	-478	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	Exploitatie Baten:In 2024 hebben we € 0,2 miljoen meer baten ontvangen dan begroot. Dit verschil wordt met name veroorzaakt door niet-begrote baten vanuit veilingopbrengst van oud materieel. Dit betreffen eenmalige baten van circa € 0,1 miljoen. Lasten: In 2024 is € 0,9 miljoen niet besteed van het begrote bedrag. De volgende onderdelen hadden de grootste afwijking: - Op dagelijks onderhoud is € 0,2 miljoen niet besteed. - Doordat er minder strooiacties nodig waren en strooiroutes zijn geoptimaliseerd, is er € 0,6 miljoen minder uitgegeven op het budget van gladheidsbestrijding. - Door langdurig ziekteverzuim is meer capaciteit ingehuurd. Daarnaast zijn de inhuurtarieven gestegen door CAO-wijzigingen. Dit heeft geleid tot een overschrijding van € 0,3 miljoen op het budget brug- en sluisbediening. - Het aantal incidentmeldingen is gestegen waardoor het budget incidentmangent is overschreden met € 0,1 miljoen. Budget duurzaamheid 2024 (GS begrotingswijziging) Wij hebben de werkzaamheden voor een meer klimaatadaptief, natuurinclusief en circulair instandhouden van de wegen opgepakt. In 2024 is een deel van het begrote budget niet besteed (€ 0,4 miljoen). In de loop van 2025 en 2026 zullen de investeringsvoorstellen van diverse projecten voorzien zijn van verzilveringskansen op deze thema's. De Staten kan vervolgens keuzes maken en de koers bepalen. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,4 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.7.1 van de begroting 2025. Investeringen De financiële toelichting op de investeringen is opgenomen in de paragraaf investeringen.
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	58	58	0	58	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Investeringskrediet gladheidsbestrijding Voor de vervanging van zoutstrooiers is een structureel investeringskrediet beschikbaar gesteld. Het ene jaar moeten meer strooiers vervangen worden dan in andere jaren. In 2024 is het krediet voor het aantal te vervangen strooiers te laag, maar kan worden opgevangen door het krediet van 2025 naar voren te schuiven. In 2025 zal niet het volledige investeringskrediet benodigd zijn. Daarom zetten wij een deel van het investeringskrediet uit 2025 over naar 2024. Bij het actualiseren van de kapitaallasten in Monitor 2025 - I wordt deze wijziging meegenomen. GS-wijziging: Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten het investeringskrediet van zoutstrooiers (prestatie 4.7.1.) naar

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						voren te halen en de jaarschijf 2025 te verlagen met € 32.098. Gladheidsbestrijding We laten de aansprakelijkheid onderzoeken ten aanzien van een mogelijke bodemverontreiniging bij een voormalige opslag van strooizout. Op basis van de huidige informatie kunnen onderzoekskosten en eventuele financiële gevolgen worden opgevangen in de eigen exploitatie. Op dit moment is een relatief groot deel van het budget nog niet besteed. De kosten zijn afhankelijk van het weer en daardoor niet voorspelbaar. In de eerste helft van het jaar waren de weersomstandigheden relatief gunstig waardoor minder strooiacties nodig waren dan het vijfjaarlijks gemiddelde. In oktober worden deze activiteiten weer hervat. LegesIn 2023 zijn wij begonnen met het heffen van leges met betrekking tot provinciale infrastructuur. De bijbehorende baten zijn nog niet in de begroting 2024 geraamd. De baten vanaf 2025 zijn meerjarig geraamd in de begroting 2025. PS-wijziging: Wij stellen u voor om de baten voor prestatie 4.7.1. in 2024 te verhogen met € 57.548. Salarisbudget Een aantal functies wordt gedeeltelijk gedekt vanuit investeringen. Dit betreft structurele functies waarbij het wenselijk is om deze vanuit het salarisbudget te dekken. In het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen (BIK) is rekening gehouden met personele kosten en deze wordt benut om deze formatieplek volledig structureel te maken. Wij stellen dan ook voor het salarisbudget met € 0,3 miljoen te verhogen en de toevoeging aan de RDKA te verlagen met hetzelfde bedrag. Daarnaast stellen wij u voor om de storting in de voorziening te verlagen om de omzetting van inhuur naar vast te realiseren. We verhogen het salarisbudget met € 94.000. Dat wordt voor € 25.000 gedekt uit deze prestatie (4.7.1) en voor € 69.000 door de toevoeging aan de voorziening te verlagen (prestatie 4.7.2). PS-wijziging: Wij stellen u voor om de storting van de BIK-middelen in de Reserve dekking kapitaallasten activa structureel te verlagen met een bedrag van € 0,3 miljoen en dit bedrag toe te voegen aan het salarisbudget. Wij stellen u voor om vanaf 2025 een bedrag van € 69.011 structureel te onttrekken aan de storting van de voorziening en toe te voegen aan het salarisbudget. Werkschip Beulake In september 2024 is het nieuwe zero-emissie werkschip Beulake opgeleverd. De kosten zijn € 90.000 hoger uitgevallen dan het beschikbare budget van €1,3 miljoen. De belangrijkste reden is dat er geen tussentijdse indexatie heeft plaatsgevonden op het in 2021 beschikbaar gestelde krediet. Bij de begroting 2024 is er een structurele buffer investeringeninfrastructuur op lopende infrastructuurprojecten beschikbaar gesteld. Hierin is rekening gehouden met een reservering voor de afronding van enkele lopende projecten

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						waaronder de vervanging van het oude werkschip. Wij stellen u voor om het bestaande krediet in 2024 met € 90.000 te verhogen. Daarnaast wordt u onder kerntaak Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen voorgesteld om uit de structurele buffer voor infrastructuur jaarlijks een bedrag van € 4.500 te onttrekken voor de kapitaallasten en toe te voegen aan prestatie 4.7.1 van de begroting 2025.
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur		0	-20	-20	0 GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Investeringskrediet gladheidsbestrijding Voor de vervanging van zoutstrooiers is een structureel investeringskrediet beschikbaar gesteld. Het ene jaar moeten meer strooiers vervangen worden dan in andere jaren. In 2024 is het krediet voor het aantal te vervangen strooiers te laag, maar kan worden opgevangen door het krediet van 2025 naar voren te schuiven. In 2025 zal niet het volledige investeringskrediet benodigd zijn. Daarom zetten wij een deel van het investeringskrediet uit 2025 over naar 2024. Bij het actualiseren van de kapitaallasten in Monitor 2025 - I wordt deze wijziging meegenomen. GS-wijziging: Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten het investeringskrediet van zoutstrooiers (prestatie 4.7.1.) naar voren te halen en de jaarschijf 2025 te verlagen met € 32.098. Gladheidsbestrijding We laten de aansprakelijkheid onderzoeken ten aanzien van een mogelijke bodemverontreiniging bij een voormalige opslag van strooizout. Op basis van de huidige informatie kunnen onderzoekskosten en eventuele financiële gevolgen worden opgevangen in de eigen exploitatie. Op dit moment is een relatief groot deel van het budget nog niet besteed. De kosten zijn afhankelijk van het weer en daardoor niet voorspelbaar. In de eerste helft van het jaar waren de weersomstandigheden relatief gunstig waardoor minder strooiacties nodig waren dan het vijfjaarlijks gemiddelde. In oktober worden deze activiteiten weer hervat. LegesIn 2023 zijn wij begonnen met het heffen van leges met betrekking tot provinciale infrastructuur. De bijbehorende baten zijn nog niet in de begroting 2024 geraamd. De baten vanaf 2025 zijn meerjarig geraamd in de begroting 2025. PS-wijziging: Wij stellen u voor om de baten voor prestatie 4.7.1. in 2024 te verhogen met € 57.548. Salarisbudget Een aantal functies wordt gedeeltelijk gedekt vanuit investeringen. Dit betreft structurele functies waarbij het wenselijk is om deze vanuit het salarisbudget te dekken. In het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen (BIK) is rekening gehouden met personele kosten en deze wordt benut om deze formatieplek volledig structureel te maken. Wij stellen dan ook voor het salarisbudget met € 0,3 miljoen te verhogen en de toevoeging aan de RDKA te verlagen met hetzelfde

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						bedrag. Daarnaast stellen wij u voor om de storting in de voorziening te verlagen om de omzetting van inhuur naar vast te realiseren. We verhogen het salarisbudget met € 94.000. Dat wordt voor € 25.000 gedekt uit deze prestatie (4.7.1) en voor € 69.000 door de toevoeging aan de voorziening te verlagen (prestatie 4.7.2). PS-wijziging: Wij stellen u voor om de storting van de BIK-middelen in de Reserve dekking kapitaallasten activa structureel te verlagen met een bedrag van € 0,3 miljoen en dit bedrag toe te voegen aan het salarisbudget. Wij stellen u voor om vanaf 2025 een bedrag van € 69.011 structureel te onttrekken aan de storting van de voorziening en toe te voegen aan het salarisbudget. Werkschip Beulake In september 2024 is het nieuwe zero-emissie werkschip Beulake opgeleverd. De kosten zijn € 90.000 hoger uitgevallen dan het beschikbare budget van €1,3 miljoen. De belangrijkste reden is dat er geen tussentijdse indexatie heeft plaatsgevonden op het in 2021 beschikbaar gestelde krediet. Bij de begroting 2024 is er een structurele buffer investeringeninfrastructuur op lopende infrastructuurprojecten beschikbaar gesteld. Hierin is rekening gehouden met een reservering voor de afronding van enkele lopende projecten waaronder de vervanging van het oude werkschip. Wij stellen u voor om het bestaande krediet in 2024 met € 90.000 te verhogen. Daarnaast wordt u onder kerntaak Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen voorgesteld om uit de structurele buffer voor infrastructuur jaarlijks een bedrag van € 4.500 te onttrekken voor de kapitaallasten en toe te voegen aan prestatie 4.7.1 van de begroting 2025.
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	-16	0	16	-16	Adm. 201 Doorwerking PS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 Doorwerking PS 2023
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	103	0	-103	103	Adm. 203 Doorwerking adm. 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 Doorwerking adm. 2023
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	69	0	-69	69	Wijz. 208 Voorjaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 208 Voorjaarswijz. personeel
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	0	-20	-20	0	Wijz. 210 Diversen juni 2024 2	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 210 Diversen juni 2024 2
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	0	20	20	0	Wijz. 215 Diversen september 2024 3	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 215 Diversen september 2024 3
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infra	-660	0	660	-660	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Resultaatbestemming N348Het groot onderhoudsproject N348 Deventer en Siemelinksweg betreft een gecombineerd werk met de gemeente Deventer. In 2023 zijn de baten voor de

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						werkzaamheden van de gemeente hoger dan de lasten. Er worden nog lasten in 2024 verwacht. Wij stellen u voor om een bedrag van € 367.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 4.7.2. van de begroting 2024.PS-Begrotingswijziging N340 (Vechtdalverbinding)Zoals toegelicht in de Paragraaf investeringen en bij prestatie 4.6.7 stellen wij u voor prestatie 4.7.2 een bedrag van € 0,3 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van de begroting 2024, als te storten bedrag in de Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur. Dit ter dekking van de kosten voor nazorg voor de groenaanleg langs de N340. Overschrijding begrote storting in de Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuurBij de begroting 2024 heeft u besloten om vanuit de in 2023 resterende buffer voor prijsindexeringen € 5 miljoen toe te voegen aan de buffer voor primair inflatie-gerelateerde kostenstijgingen op lopende infrastructuurprojecten en de Voorziening beheer en onderhoud. Op basis van de boekhoudvoorschriften hebben wij deze toevoeging voor € 1,5 miljoen al in 2023 moeten doen. Dat leidt tot een overschrijding van het budget voor deze prestatie in 2023 en lager benodigde toevoeging in 2024. Over het totaal van 2023 en 2024 is dit een neutrale ontwikkeling. Verloop voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuurDe toelichting op het verloop van de voorziening van het jaar 2023 is opgenomen in de toelichting op de balans bij het onderdeel voorzieningen.
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infra	-2.200	0	2.200	-2.200	PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025	Deze wijziging heeft betrekking op PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infra	-161	0	161	-161	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	Verloop voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuurDe gerealiseerde lasten op prestatie 4.7.2 hebben betrekking op de toevoegingen aan de 'voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur'. De uitgaven voor de diverse onderhoudprojecten komen ten laste van deze voorziening. De toelichting op het verloop van de voorziening is opgenomen in de toelichting op de balans bij het onderdeel voorzieningen.
4.7.3 Vervangen provinciale infrastruct.	-572	0	572	-572	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Resultaatbestemming onderzoekskosten Van het in 2023 beschikbaar gestelde budget van € 0,9 miljoen aan onderzoekskosten voor het onderzoek naar de vervroegde aanpak voor het vervangen van de damwanden is € 572.000 niet besteed. Dit budget is wel nodig om het onderzoek in 2024 te vervolgen. Wij stellen u voor om het resterende bedrag van € 572.000 te onttrekken aan de Algemene Risicoreserve en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 4.7.3. van de begroting 2024. De financiële toelichting op de investeringen is opgenomen in de

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						paragraaf investeringen.
4.7.3 Vervangen provinciale infrastruct.	443	0	-443	443	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	De gerealiseerde exploitatielasten bestaan uit onderzoekskosten die gemaakt zijn voor het project Vervanging oeverconstructies Kanaal Almelo de Haandrik (€ 0,4 miljoen) en afschrijvingskosten van in het verleden uitgevoerde vervangingsinvesteringen (€ 0,7 miljoen). Het financiële verloop van de nog lopende vervangingsinvesteringen (2024), is toegelicht in de Paragraaf investeringen.PS begrotingswijzigingVan het in 2024 beschikbaar gestelde budget van € 572.000 aan onderzoekskosten voor het onderzoek naar de vervroegde aanpak voor het vervangen van de damwanden is € 144.000 niet besteed. Dit budget is wel nodig om het onderzoek in 2025 te vervolgen. Wij stellen u voor om het resterende bedrag van € 144.000 te onttrekken aan de Algemene Risicoreserve en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 4.7.3. van de begroting 2025.
4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal AdH	-672	0	672	-672	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Het schadedossier kent een totaalbudget van € 44,4 miljoen, dat is opgebouwd uit een voorziening (als dekking voor de schadevergoedingen en subsidies waartoe de provincie zich bij het vaststellen van de schaderegeling heeft verplicht), een exploitatiebudget (als dekking voor ambtelijke kosten en onderzoek) en een risicoreservering. In de periode 2019-2023 is in totaal circa € 17,6 miljoen van dit bedrag uitgegeven. De lasten die betrekking hebben op het boekjaar 2023 bestaan uit twee onderdelen. Vanuit het exploitatiebudget, dat wordt gedekt uit de Reserve waterwegen, is in 2023 € 1,1 miljoen uitgegeven, waar een bedrag van € 1,8 miljoen was begroot. Daarnaast is er € 5,4 miljoen gestort in de voorziening om een toereikend niveau te bieden voor de kosten die nog voor de verdere afhandeling worden verwacht. Deze verhoging van de voorziening is reeds aangekondigd bij de PS besluitvorming op 13 december 2023 over het adviesrapport van mevrouw Keijzer. Conform deze besluitvorming zal daarnaast in de Perspectiefnota een extra storting worden voorgesteld in de Reserve Waterwegen ter dekking van de uitvoeringskosten die voortvloeien uit de besluitvorming. Voor de bestedingen vanuit de voorziening verwijzen wij naar de toelichting op de voorzieningen (als onderdeel van de balans). Wij stellen u voor om het restant van het exploitatiebudget van € 0,7 miljoen door te schuiven naar 2024 en toe te voegen aan prestatie 4.7.4 onder gelijktijdige verhoging van de onttrekking van de Reserve Waterwegen in 2024.
4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal AdH	-1.536	0	1.536	-1.536	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	In de Reserve Waterwegen zijn bij de Perspectiefnota 2025 additionele middelen beschikbaar voor de uitvoering van deze prestatie. Op basis van de kosteninschatting voor de verdere

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						uitvoering van de schaderegeling hebben wij een inschatting gemaakt van de onttrekkingen die de komende jaren nodig zijn. Wij stellen u voor om voor de jaren 2024, 2025, 2026 en 2027 een bedrag van respectievelijk €1,5 miljoen. €2,4 miljoen, €2,1 miljoen en €1,8 miljoenbij te ramen voor deze prestatie. Deze bedragen worden onttrokken aan de voor deze prestatie beschikbare middelen in de Reserve Waterwegen.
Totaal	**-40.521**	**4.340**	**44.861**	**-40.521**		

Kerntaak 5: Regionale economie

Dit is hoe wij denken

Begrotingstekst 2024:
Deze kerntaak richt zich op het behouden en verbeteren van onze regionale economie. We streven naar een krachtige en toekomstbestendige regionale economie in Overijssel. Naast werkgelegenheid staat ook het welzijn van onze inwoners hierbij centraal.
Als provincie stimuleren we een dynamische economie, samen met partners zoals Novel-T, Kennispoort Regio Zwolle en Oost NL. Deze economie innoveert en draagt bij aan maatschappelijke uitdagingen zoals gezondheid, energie, digitalisering, biodiversiteit, landelijk gebied/leefbaarheid en circulariteit. Wij stimuleren innovatie, geven ruimte om te ondernemen en werken mee aan een arbeidsmarkt met voldoende vakmensen.
Een aantrekkelijk vestigingsklimaat is cruciaal om hoogwaardige bedrijven voor de regio's in Overijssel aan te trekken en te behouden. We bevorderen en versterken de internationale positie van bedrijven in Overijssel. Dit vereist goed bereikbare werkplekken op strategische knooppunten en samenwerking met kennisinstellingen en innovatielabs. Op bestaande en nieuwe werklocaties koppelen we mogelijkheden om te werken aan maatschappelijke opgaven als energietransitie, vergroening en klimaatadaptatie.

De vrijetijdseconomie is een sector die aanzienlijk bijdraagt aan werkgelegenheid in Overijssel. We willen de potentie hiervan benutten, samen met beeldbepalende evenementen en onze culturele sector.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

5.1 Arbeidsmarkt en onderwijs in verbinding

Samen met het onderwijs, ondernemers en andere overheden werken we aan een inclusieve, wendbare en toekomstgerichte arbeidsmarkt. (5.1.1). Wij richten ons op de prioriteiten inclusiviteit, tegengaan van krapte en mismatch en werken met nieuwe technologieën. We leggen de focus op projecten en initiatieven op het gebied van digitalisering, de energietransitie en een circulaire economie.

Prestaties

5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs

Acties 2024

1. Sturing, monitoring en kennisdeling
    - Wij voeren zoveel mogelijk datagedreven beleid om te komen tot een betere feitelijke onderbouwing van beleid en besluitvorming.
    - Wij ondersteunen het GrensInfoPunt Euregio Gronau (GIP). Het GIP draagt bij aan het bevorderen van een grensoverschrijdende arbeidsmarkt door het wegnemen van drempels en belemmeringen en het versterken van het internationale profiel van de Overijsselse beroepsbevolking.
2. Pilots skillsgerichte arbeidsmarkt
   Wij ondersteunen de uitrol en verdere doorontwikkeling van de tool skillsgericht werven en ontwikkelen voor MKB.
3. Wij stellen in 2024 een investeringsvoorstel op voor het thema arbeidsmarkt-onderwijs en vakmanschap zoals beschreven in het Coalitieakkoord.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. **Sturing, monitoring en kennisdeling**:
   - In 2024 hebben we ingezet op data-gedreven beleid om te komen tot een feitelijke onderbouwing van beleid en besluitvorming. In de praktijk gebruiken we hiervoor de website ArbeidsmarktInZicht. Op deze site worden data over economie, arbeidsmarkt, competenties en onderwijs verzameld en met elkaar in verbinding gebracht. Hierna volgt een heldere analyse voor het gebied (de provincie Overijssel). Het dashboard is ook toegankelijk voor partijen buiten de provincie; op die manier zetten we in op het delen van kennis.
   - Het GrensInfoPunt (GIP) is in 2024 door het arbeidsmarktbeleid ondersteund. Het GIP biedt informatie aan werkzoekenden en werkgevers over werken, wonen, leren en/of ondernemen over de grens. Zie de website.
2. **Uitrol en verdere doorontwikkeling van de tool skillsgericht werven en ontwikkelen voor het MKB**:
   In opdracht van de provincie hebben het lectoraat Leven Lang Ontwikkelen van Hogeschool Windesheim en het lectoraat Employability Transition van Hogeschool Saxion een skillsgerichte arbeidsmarktstool voor (mkb) ondernemers ontwikkeld. Hierdoor ondersteunt de provincie organisaties om concreet aan de slag te gaan met skillsgericht werven en ontwikkelen van (potentiële) medewerkers. Zie de website 'Ga voor skills'.
3. **Opstellen investeringsvoorstel voor het thema arbeidsmarkt-onderwijs en vakmanschap zoals beschreven in het Coalitieakkoord**: in 2024 is gewerkt aan een investeringsvoorstel Regionale Economie; dit is op 29 mei aangenomen door Provinciale Staten. Het thema arbeidsmarkt-onderwijs en vakmanschap is hierin opgenomen als één van de programmalijnen.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Afronding programma 2019-2023

Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Het restant van het UKVO-budget bedraagt €16.000 negatief. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten het budget voor de nieuwe prestatie 5.1.2 in 2025 te verlagen met € 16.000 en gelijktijdig de onttrekking aan deze reserve met hetzelfde bedrag te verlagen. Tevens wordt de overschrijding op het oude programma gecompenseerd door dit te verrekenen met de binnen de uKVO beschikbare middelen voor het nieuwe programma.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Samen naar een wendbare, inclusieve en toekomstgerichte arbeidsmarkt 2020-2023
- Motie vergrijzing als kans i.p.v. bedreiging
- GS Reactie motie vergrijzing als kans i.p.v. bedreiging
- Beantwoording Statenvragen over subsidie Jongeren in het MKB
- Evaluatie en actualisatie arbeidsmarktprogramma
- Beantwoording Statenvragen 'Infarct op de arbeidsmarkt'
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Regionale Economie 2024-2027; PS24-000099

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

-16

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Dit is wat wij doen

5.2 Regiodeals

Met onder andere de regiodeals dragen we bij aan de regionale agenda's (5.2.1 t/m 5.2.4). Met een helikopterview en vanuit onze ongebonden positie organiseren we de zaken slim, brengen we partijen met elkaar in contact, verknopen we initiatieven en jagen we innovaties aan. In 2024 willen we de samenwerkingsverbanden in het kader van de Regio Deals voortzetten en werken we mee aan toekomstige deals. Verder ondersteunen wij bij aanvragen in het kader van het Nationaal Groeifonds (prestatie 5.2.5.) om op deze wijze de lange termijn groei van de Overijsselse economie te bevorderen.

Prestaties

5.2.1 Regio Deals Twente en Zuid- en Oost-Drenthe

Acties 2024

Samen met Twente hebben wij in 2019 en 2023 een Regio Deal met het Rijk gesloten. De Regio Deal 2019-2025 kent vier actielijnen: Techniek als motor, Arbeidsmarkt & Talent, Bereikbaarheid & Vestigingsklimaat en Circulaire Economie & Duurzaamheid. De tweede Regio Deal voor Twente 2023-2028 gaat over drie opgaven, namelijk Druk op het regionale bedrijfsleven, Alle talent is nodig en Toegankelijkheid zorg staat onder druk. Ook zijn wij partner in de Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe 2023-2027, inclusief de gemeente Hardenberg, waarin vier programmalijnen centraal staan: Leven Lang Ontwikkelen, Zorg en welzijn, Economische structuurversterking en Aantrekkelijke regio.

1. Wij monitoren en werken mee aan de uitvoering van de Regio Deals in Twente en Zuid- en Oost-Drenthe.
2. Wij beheren de lening van €10 miljoen ten behoeve van het Nationale Fotonica Innovatieprogramma Photon Delta die in 2023 volledig opgevraagd is en die wordt benut voor enerzijds productie-ontwikkeling en anderzijds de proefproductiefoundry van New Origin. Zie: New Origin secures € 6M to build independent photonic chip foundry (photondelta.com). Daarnaast investeren wij via Oost NL met risicofinanciering in bedrijven die actief zijn in deze snel groeiende hightech markt.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Sinds 2019 zijn er meerdere tranches met Regio Deals geweest. Twente en Zuid- en Oost-Drenthe nemen vanaf 2019 deel aan Regio Deals in de tweede tranche. Die Deals zijn in een afrondende fase. Steeds meer subsidies worden vastgesteld. De vrijvallende middelen van subsidies die lager worden vastgesteld, zetten we opnieuw in, passend bij de doelen van de Regio Deals. Zo is er in 2024 vanuit de Regio Deal Twente I geïnvesteerd in innovatie rondom batterijtechnologie en circulair produceren; het opschalen van de waardeketen van circulair textiel; en innovatieve ideeën in de landbouw die te maken hebben met vezelteelt, onderwijs en digitalisering. Twente en Zuid- en Oost-Drenthe zijn verder in 2023 gestart met de Regio Deal in de vierde tranche. In Twente is onder meer bijgedragen aan projecten voor circulaire waardeketens en verduurzaming van bedrijventerreinen.
Stichting Photon Delta stelt de lening van Overijssel beschikbaar voor de genoemde apparatuur. Het apparatuurplan is inmiddels vastgesteld. De lening wordt in 2025 voor de helft opgenomen, nadat nieuwe aandeelhouders tot de productiefaciliteiten New Origin zijn toegetreden. De andere helft volgt bij goed verloop een jaar later in 2026.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Het geraamde budget voor deze prestatie is deels afkomstig van de specifieke uitkering van het Rijk (€1 miljoen) en deels van onze cofinancieringsmiddelen in de uKVO (€1,6 miljoen). De begrote lasten bedragen in totaal €2,6 miljoen. Het saldo op deze prestatie bedraagt €0,2 miljoen.

- De lasten zijn € 0,8 miljoen hoger dan begroot.
- Van de specifieke uitkering is in 2024 € 1,0 miljoen meer besteed dan begroot. De baten vanuit de toegekende specifieke uitkering zijn op deze prestatie daarom ook € 1,0 miljoen hoger.
- Vanuit het uKVO-budget is € 0,2 miljoen minder besteed dan begroot.
- De gerealiseerde lasten passen binnen de meerjarig beschikbare middelen. De komende jaren geven wij verdere uitvoering aan de Regiodeal.

Regiodeal Zuid-Oost Drenthe

U heeft middels het investeringsvoorstel Regiodeals (vierde tranche) een bedrag van €2.200.000 beschikbaar gesteld voor de Regiodeal Zuid-Oost Drenthe. In 2024 hebben wij gebruik gemaakt van de mogelijkheid te starten met de uitvoering.
Ook maken wij de vervolguitvoering in de komende jaren mogelijk door de begroting 2025 t/m 2028 te verhogen. Op basis van de spelregels van de uKVO hebben wij besloten om jaarlijks een bedrag van € 533.000 in de jaren 2025/2026/2027/2028 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijven 2025/2026/2027/2028 van prestatie 5.3.1 (voorheen 5.2.1) van de begroting 2025 ter uitvoering van de Regiodeal Zuid-Oost Drenthe in de komende jaren.

Verstrekte Subsidies Regiodeal Twente I 2019-2023

U heeft op 28-12-2021 (2021/0196458) een subsidie aan Med Tech Fund verstrekt ter omvang van €2 miljoen. De last wordt genomen naar rato van de voortgang. In 2024 is gebleken dat het tempo van de uitvoering anders ligt dan voorzien. De lastneming wordt daarom gebaseerd op de gewijzigde lagere opgave van de subsidieontvanger. Het is gebruikelijk om tot het moment van definitieve vaststelling subsidie het beschikte bedrag beschikbaar te houden voor de beoogde subsidie-ontvanger. In de loop van 2025 komen wij hier op terug.
In verband met de nu doorgeschoven afrekening van de subsidie naar 2027 stellen wij u voor om de termijn van de UKVO te verlengen tot en met 2027.

Regio Deal Twente II 2023-2028

Op 4 december 2024 hebben wij de beschikking ontvangen voor deze Regio Deal, met een totaalbedrag van € 25 miljoen. Inmiddels zijn de eerste beschikkingen verstrekt en is het project in uitvoering. De Provincie heeft als cofinanciering een bedrag van € 7,4 miljoen toegezegd (PS23-000466). Via Monitor 2024-II hebben wij € 0,2 miljoen opgenomen om de uitvoering van deze Deal mogelijk te maken. Wij hebben voor een bedrag van ruim €700.000 met eigen middelen kunnen realiseren op deze prestatie en lopen hiermee vooruit op de begroting.

C96 Regiodeal Twente 2023-2028 Rijksdeel

Wij hebben de beschikbare middelen in een hoger tempo dan voorzien kunnen beschikken. Bij de 2de monitor hebben we een bedrag van €950.000 toegevoegd aan de begroting 2025. Het is gelukt voor bijna €2 miljoen aan beschikkingen te verstrekken. Deze versnelling van het tempo is budgettair neutraal en past binnen de beschikbare Rijksmiddelen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel Regio Deals (vierde tranche)
- Statenvoorstel Kansen in Overijssel Regio Deal Twente
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel fotonica

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging
533
Verantwoordelijk portefeuillehouder
Erwin Hoogland

5.2.2 Regio Deal Zwolle

Acties 2024
De Regio Deal Zwolle 2019-2025 stimuleert de brede welvaart in de regio. We streven samen naar een regio met een weerbare, wendbare en inclusieve arbeidsmarkt, met een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor innovatieve, circulaire bedrijvigheid, waar stad en platteland in balans met elkaar verweven zijn en waar de delta zorgt voor een uitstekend leefklimaat.

1. Wij monitoren de uitvoering van de Regio deal Zwolle 2019-2025 derde tranche.
2. Wij bereiden ons voor op een cofinancieringsvraag van Regio Zwolle voor een toekomstige Regio Deal (5e tranche).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
In 2024 is uitvoering gegeven aan de kassiersfunctie van de Regiodeal conform de overeenkomst die daarover met Regio Zwolle is gesloten. De Specifieke uitkering Regio Deal vroeg oorspronkelijk om afronding van de gesubsidieerde projecten in 2023. Het rijk heeft deze termijn in de brief van 24 oktober 2023 verlengd tot en met 31 december 2025.
Vanuit onze rol monitoren wij de projecten en zorgen wij voor het beschikbaar stellen van de middelen. De monitoringsinformatie over 2024 is summier van aard, hierover gaan we met het regiebureau van de Regio Zwolle in gesprek.
In 2024 hebben wij een nieuwe Regiodeal Zwolle 2024 – 2028 kunnen realiseren, die onze regiopartners de mogelijkheid geeft om een veerkrachtigere, toekomstgerichte regio te creëren. De deal richt zich op de thema's 'toekomstbepalende bedrijven', 'de vitaliteit van kernen en een gezonde woon-, werk- en leefomgeving' en 'een natuurinclusieve en klimaatadaptieve regio'.
Wat betreft de cofinanciering hebben wij besloten dat wij de cofinanciering eerst zoeken in bestaande middelen van onze programma's en projecten. We zijn tevens gestart met de voorbereiding om deze aan te vullen door middel van een extra investeringsvoorstel.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
SPUK C75 DUS Regiodeal Zwolle
In 2024 werden de lasten op deze prestatie geheel ten laste gebracht van de hiervoor geoormerkte Specifieke uitkering.
We hebben €3,6 miljoen geraamd en €2,6 miljoen besteed. Dit leidt tot een onderuitputting van €1 miljoen. De oorzaak ligt bij de vertraging van het project Engelenpad Spoorzone Zwolle. Er is een verzoek tot verlenging aangevraagd tot 31 december 2025. De definitieve vaststelling van het project zal in 2026 plaats vinden. Tegelijkertijd hebben we ook minder onttrokken uit de Specifieke Uitkering waardoor het saldo nul is.
Wij hebben besloten zowel de baten als de lasten van prestatie 5.3.2 (voorheen 5.2.2) budgettair neutraal met €1 miljoen te verhogen in de begroting 2025 ten laste van bovengenoemde SPUK.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Regio Deals 2018
- Informatiebrief Regio Deal Zwolle 2020
- Stand van zaken Regiodeals derde tranche Regio Zwolle en Cleantech Regio, PS/2020/1102303

- Statenbrief Regio Deals vijfde tranche, d.d. oktober 2023
- Statenbrief Uitwerking Regio Deals 5e tranche, d.d. april 2024

Begrotingswijziging
- GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging
968
Lasten begrotingswijziging
968
Resultaatbestemming
968
Verantwoordelijk portefeuillehouder
Martijn Dadema

5.2.3 Stedendriehoek "Cleantech"

Acties 2024
De Regio Deal Cleantech heeft als ambitie om samen te investeren en randvoorwaarden te creëren om de (economische) veerkracht van de Cleantech Regio te versterken. Dit doen we door een duurzame en inclusieve economische groei te bewerkstelligen met behoud van de groene omgeving.

1. Wij monitoren de uitvoering van de regiodeal Cleantech Regio.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
De projecten van deze regiodeal van de Stedendriehoek (voorheen Cleantech Regio) zijn grotendeels afgerond. Aan acht projecten van de Regiodeal Cleantech Regio (2019) heeft de provincie € 2,5 miljoen in de afgelopen jaren bijgedragen.
Inmiddels is in 2024 een nieuwe Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' overeengekomen. In deze nieuwe Regio Deal passen we de lessen toe uit de Regio Deal Cleantech Regio.

Financiële kleurscore

Statenvoorstellen en -besluiten
- Statenvoorstel Cleantech Regio Regiodeal, PS/2019/1101201
- Statenvoorstel Cleantech Regio Regiodeal - besluit -, PS/2019/1101201
- Stand van zaken Regiodeals derde tranche Regio Zwolle en Cleantech Regio, PS/2020/1102303
- Statenbrief Regio Deals vijfde tranche, d.d. oktober 2023
- Statenbrief Uitwerking Regio Deals 5e tranche, d.d. april 2024

Begrotingswijziging
- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Tijs de Bree

5.2.4 Meerjarenprogramma Leefbaar Giethoorn

Acties 2024
1. Wij ondersteunen de door de gemeente Steenwijkerland ingediende projecten ter uitvoering van het programma Leefbaar Giethoorn 2019-2021, dat t/m 2024 is verlengd.
2. In 2024 wordt het programma afgerekend.

Inhoudelijke kleurscore



Inhoudelijke toelichting
In de loop van 2025 wikkelen wij de door de gemeente Steenwijkerland ingediende financiële rapportage van het programma Leefbaar Giethoorn af. De verlate afrekening ontstaat door het tot medio 2025 beschikbaar houden van € 500.000.- aan provinciale middelen voor realisatie van het Wetlandcenter in Ossenzijl.
Financiële kleurscore



Statenvoorstellen en -besluiten

- PS/2019/13 voor het programma Leefbaar Giethoorn 2019-2021
- PS/2020/1101129 Perspectiefnota 2021

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Erwin Hoogland

5.2.5 Nationaal Groeifonds

Acties 2024

1. Wij ondersteunen aanvragen in het kader van het Nationaal Groeifonds waarbij Overijsselse bedrijven, kennisinstellingen en overheden zijn betrokken.

Inhoudelijke kleurscore



Inhoudelijke toelichting
In 2024 is het nationale Plan Versterking Microchipsector alias 'project Beethoven' gecofinancierd voor de versterking van het chiptech-ecosysteem in Twente. Onze inzet richt zich op de haalbaarheid van de fabriek voor ontwikkeling en fabricage van fotonische chips van New Origin, de samenwerking van TNO met de UT en de aansluiting van OostNL op de goedgekeurde Nationaal Groei Fonds innovatieprogramma's. Ten slotte is ook een bijdrage verleend aan het innovatieprogramma voor de machinebouw van stichting Perron038. Hiermee hebben wij in 2024 € 2,8 miljoen van de beschikbare middelen bestemd.
Financiële kleurscore



Financiële toelichting
Verlenging inbestedingsopdracht Oost NL ivm Fotonica en Chiptechnologie
Van de begroting 2024 van €2 miljoen resteert een bedrag van €322.000. Dit bedrag is besteedbaar t/m 2027. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 322.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 5.3.3 van de begroting 2025.
Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Nationaal Groeifonds
- Nationaal Groeifonds (NGF) - 2e ronde projecten en vooruitblik op vervolg
- Effectuering bijdragen uitvoering Nationaal Groeifonds

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging
322
Verantwoordelijk portefeuillehouder
Gert Harm ten Bolscher

Dit is wat wij doen

5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie

Wij brengen bestaande werklocaties op orde door te sturen op de kwantiteit en kwaliteit van werklocaties. We hebben hierbij aandacht voor problematiek rondom energielevering, waterverbruik en stikstof en proberen via slimme oplossingen duurzame en toekomstbestendige bedrijvigheid te faciliteren.

Prestaties

5.3.1 Werklocaties: basis op orde

Acties 2024

1. Wij monitoren de uitvoering van de met de gemeenten gemaakte Programmeringsafspraken bedrijventerreinen 2023-2026 en werken in de regio's West-Overijssel en Twente samen aan de uitvoering van de kwantitatieve afspraken en kwalitatieve ambities.
2. Wij geven uitvoering aan de gebiedsgerichte aanpak werklocaties met gerichte investeringen door de Herstructureringsmaatschappij Overijssel.
3. Wij stellen een investeringsvoorstel 'toekomstbestendige werklocaties' op om een goed fysiek vestigingsklimaat voor ondernemers te kunnen blijven bieden.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Programmeringsafspraken bedrijventerreinen 2023-2026

In de programmeringsafspraken ligt de focus op de balans tussen vraag en aanbod van bedrijven voor uitbreiding en nieuwvestiging. Daarnaast hebben we afspraken gemaakt over de kwaliteitsambities van nieuw te ontwikkelen bedrijventerreinen. We monitoren de afspraken van de uitgiftes en de nieuwe planontwikkelingen. Het afgelopen jaar hebben we samen met de gemeenten gewerkt aan een plan voor gezamenlijke kennisontwikkeling hoe we invulling kunnen geven aan de kwaliteitsambities. We hebben er samen voor gekozen om daarbij ook expliciet het beter benutten van bestaande bedrijventerreinen te betrekken. De kennisontwikkeling is input voor de actualisatie van de programmeringsafspraken, die voor 2026 is voorzien.

Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO)

De HMO heeft in 2024 geïnvesteerd in alle typen werklocaties (bedrijventerreinen, kantoren en binnensteden). Met locaties in onder andere Oldenzaal, Hengelo, Hardenberg, Nijverdal , Raalte, Deventer en Zwolle, kenden de activiteiten een spreiding door hele provincie heen. Het Actieplan van de HMO vormde hiervoor de leidraad. HMO bestond in 2024 15 jaar en door een extern bureau is geëvalueerd hoe HMO functioneert. Verdere informatie over de HMO is te vinden in de Paragraaf verbonden partijen.

Toekomstbestendige werklocaties 2021-2023

Het programma Toekomstbestendige werklocaties hebben we in 2023 succesvol afgerond en laten evalueren (PS24-000396). Voor de vervolgaanpak hebben we de lessen ingebracht bij het Investeringsvoorstel Regionale Economie 2024-2027.

Retail 2024-2027

Samen met ons netwerk hebben we een statenvoorstel Retail 2024-2027 opgebouwd. Dit voorstel is door Provinciale Staten aangenomen op 17 juli 2024 (PS24-000402). De uitwerking van de twee actielijnen 'Kennisdeling en netwerk' en 'Versterken kleine steden en dorpen' hebben we met onze partners in gang gezet. Bij kerntaak 1, prestatie 1.4.2, is het vorige Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail (2019-2023) te raadplegen.

Economische Koppelkansen Nationale Veiligheid

In 2024 hebben wij kwartier gemaakt op het dossier ruimte en defensie/nationale veiligheid. We hebben samen met gemeenten bezwaren en mogelijkheden van door Defensie onderzochte locaties in beeld gebracht. Daarnaast heeft Oost NL in samenwerking met Berenschot voor ons onderzocht waar de kansen voor de industrie en industriepartners in Oost Nederland liggen als het gaat om het bijdragen aan de snelle ontwikkeling van nieuwe Defensie capabilities in alle domeinen (land, lucht, water, ruimte en cyber). En zijn we gestart met het opstellen van een economische agenda waarmee we economische (koppel)kansen kunnen benutten. De insteek is om investeringen van het Rijk te koppelen aan provinciale opgaven op het gebied van ruimte, werkgelegenheid, onderwijs en multimodaal vervoer

Programma Regionale Economie 2024-2027

Op 29 mei 2024 stelden Provinciale Staten het Investeringsvoorstel Regionale Economie 2024-2027 vast. We zijn gestart met de uitvoering.

Financiële kleurscore



Financiële toelichting

Van de beschikbare € 3,1 miljoen resteert een bedrag van € 1,0 miljoen. Dit is opgebouwd uit meerdere posten en is voornamelijk toe te schrijven aan het onderwerp Economische Koppelkansen (€126.000) en de opstart van het nieuwe programma 2024-2027 (€ 1,5 miljoen). Hieronder volgt een toelichting.

Economische Koppelkansen Nationale Veiligheid

Locaties in Overijssel zijn in beeld bij Defensie. Het primaat ligt bij het Rijk. Pas in de loop van 2024 zijn er middelen toegekend om de economische koppelkansen te benutten. Wij stellen u voor om een bedrag van € 163.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 5.1.2 van de begroting 2025 om op toekomstige ontwikkelingen in te kunnen spelen.

Programma Regionale economie 2024-2027

In 2024 is de uitvoering van het programma voorbereid. De beschikbare middelen voor 2024 op deze prestatie zijn niet volledig benut, vanwege de intensieve opstartfase die extra tijd en inspanning vereiste. Hierdoor zijn er middelen beschikbaar gebleven die meerjarig inzetbaar zijn. Het gaat om een bedrag van € 1,5 miljoen.

Subsidieregeling toekomstbestendige werklocaties

Als onderdeel van het investeringsvoorstel Regionale Economie 2024-2027 (PS24-000099) hebben wij in 2024 de subsidieregeling Toekomstbestendige Werklocaties voorbereid. In 2025 wordt deze regeling (UBS 6.21) uitgevoerd. Wij hebben op basis van de spelregels uKVO besloten om € 300.000 toe te voegen aan de jaarschijf 2025, prestatie 5.1.2 en gelijktijdig de onttrekking uit de reserve uKVO te verhogen met € 300.000.

Retail

U heeft in 2024 een investeringsvoorstel vastgesteld tbv het retailbeleid. Wij hebben de uitvoering ter hand genomen. Voor het vervolg van de uitvoering hebben wij op basis van de spelregels uKVO besloten om € 38.000 toe te voegen aan de jaarschijf 2025, prestatie 5.1.2 en gelijktijdig de onttrekking uit de reserve uKVO te verhogen met € 38.000.

Programma Aanpak toekomstbestendige werklocaties 2021-2023

Het programma 2020-2023 is in succesvol 2024 afgerond. Het restant van het UKVO-budget uit de oude coalitieperiode op prestatie 5.3.1 valt vrij ten gunste van de algemene middelen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 41.355 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene Reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, financiering en Algemene Dekkingsmiddelen".

Storting in de voorziening Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO)
Doordat de Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO) in 2024 een negatief resultaat heeft gerealiseerd van € 0,8 miljoen, is de (verlies)voorziening HMO met € 0,8 miljoen verhoogd. Deze storting in de voorziening is verwerkt via prestatie 5.3.1. wat leidt tot een overschrijding ten opzichte van de begroting 2024. Via een resultaatbestemmingsvoorstel bij "Overhead, financiering en dekkingsmiddelen" stellen we voor, zoals gebruikelijk, om de storting in de voorziening te dekken uit de Algemene Financieringsreserve.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel "Aanpak Toekomstbestendige Werklocaties 2021-2023
- PS-brief "Evaluatie Toekomstbestendige Werklocaties": PS24-000396
- Statenvoorstel "Retail 2024-2027": PS24-000402
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Regionale Economie 2024-2027; PS24-000099

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging
- Vooraankondiging resultaatbestemming

Lasten begrotingswijziging
338

Resultaatbestemming
163

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Erwin Hoogland

5.3.2 Werklocaties provinciale participaties

Acties 2024

1. Wij beheren de bestaande participaties Regionaal Bedrijventerrein Twente, Special Purpose Vehicle Stork en Technology Base.
2. We ontwikkelen een plan om de gemeenschappelijke regeling voor Regionaal Bedrijventerrein Twente op te heffen en voeren dit plan uit.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
Gemeenschappelijke Regeling (GR) Technology Base ontwikkelt de voormalige vliegbasis Twenthe tot een gebied voor nieuwe natuur, wonen, evenementen, bedrijvigheid en een kleinschalige luchthaven. Voor wonen, evenementen en natuur is de herontwikkeling grotendeels afgerond. Op het bedrijvenpark Technology Base zijn alle voormalige F16-shelters nu verhuurd. Uitgifte van kavels voor grotere bedrijven (met meer dan 25 werknemers) is echter de komende jaren niet mogelijk vanwege netcongestie en het stikstofvraagstuk. In 2024 hebben marktpartijen en de deelnemers in de GR de verkenning naar publiek-private samenwerking bij de exploitatie van de luchthaven afgerond. De opbrengst is toegelicht aan Provinciale Staten. In het coalitieakkoord 'Schouder aan schouder' staat dat de provincie in 2025 een besluit neemt over de blijvende betrokkenheid bij Technology Base. Ook heeft het ministerie van Defensie in het kader van het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie Twente Airport opgenomen in het onderzoek naar locaties voor de uitbreiding van jachtvliegtuigcapaciteit, een onverharde landingsbaan en de stationering van drones. Eind 2024 heeft het Kabinet besloten dat Twente Airport alleen nog in beeld is voor jachtvliegtuigen en incidenteel gebruik door drones. Voor SPV zijn geen bijzonderheden te melden.

In 2024 is gestart met de opheffing van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente "XL Businesspark Twente". Het verdelen van de boedel en de overdracht van de resterende incidentele taken en structurele activiteiten vereist zorgvuldigheid. De voorstellen voor verdeling en overdracht worden in 2025 ter besluitvorming aan de colleges van de deelnemers voorgelegd en hierover wordt eveneens een zienswijze aan raden en staten gevraagd.

De contractuele afspraken tussen de SPV en Stork worden nagekomen.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel investeren met rendement en risico (2020/1101002)
- Statenbrief voornemen tot opheffing RBT. (kenmerk D2024-01-004275) d.d. 6 februari 2024
- Brief van het RBT aan PS met een update van het opheffingsproces RBT d.d. 24 juli 2024.
- Motie Defensie in Overijssel Technology Base d.d. 28 februari 2024.
- Statenbrief over Nationale veiligheid en Twente Airport d.d. 23 mei 2024.
- Statenbrief met de opbrengst van de verkenning naar publiek-private samenwerking rondom de luchthavenexploitatie van Twente Airport d.d. 3 oktober 2024.

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Erwin Hoogland

5.3.3 Topwerklocaties

Acties 2024

1. Wij maken en houden samen met overheden, ondernemers en kennisinstellingen de topwerklocaties aantrekkelijk.
2. Wij geven een invulling aan de adviezen uit de evaluatie op de topwerklocaties.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Binnen de topwerklocaties werken private partijen, gemeenten en/of betrokken onderwijs- en kennisinstellingen samen aan de aantrekkelijkheid van de betreffende locatie. De Twenteboard en Economic Board Regio Zwolle zijn waar relevant ook betrokken, ter versterking van de kracht van de topwerklocaties.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Grondexploitatie van het bedrijventerrein Technology Base

De lasten zijn € 2,7 miljoen hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een stijging van de verliesvoorziening die wordt aangehouden voor het verwachte eindsaldo van de grondexploitatie van het bedrijventerrein Technology Base. Deze verhoging is noodzakelijk gebleken op basis van het vooruitzicht dat de huidige knelpunten voor kaveluitgifte (netcongestie en stikstofruimte) niet eerder dan 2031 zijn opgelost. Zie hiervoor ook de Kaderbrief (kenmerk PS25-000073) die door Technology Base op 25 januari 2025 aan Provinciale Staten is gestuurd.

Voor deze ontwikkeling binnen de grondexploitatie van TecBase, is in de Algemene risicoreserve € 3,0 miljoen opgenomen. Wij stellen u voor om een beroep te doen op deze middelen en daartoe € 2,8 miljoen vanuit de Algemene risicoreserve toe te voegen aan de Algemene reserve.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel Technology Base Twente

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Erwin Hoogland

5.3.4 Internationaliseren

Acties 2024

De voortgang en resultaten van het 'Investeringsprogramma MKB 2020-2023' worden via beleidsprestaties 5.3.4, 5.5.1 en 5.5.2 gerapporteerd. Het investeringsprogramma kent 7 actielijnen.
In 2024 maken wij een Investeringsvoorstel voor Provinciale Staten voor de Overijsselse Economie 2024-2027.
Actielijn E: Investeren in internationalisering (Investeringsprogramma MKB 2020-2023)

1. Wij stimuleren de acquisitie van bedrijven en de uitbreidingsinvesteringen van buitenlandse bedrijven. Hiervoor zetten wij Oost NL in, de regionale ontwikkelingsmaatschappij.
2. Wij ondersteunen het MKB in Overijssel bij de voorbereiding en marktentree ten behoeve van export door middel van het programma GO4EXPORT. Het GO4EXPORT programma ondersteunt 400 unieke bedrijven bij het internationaliseren.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Via OostNL faciliteren we de acquisitie van bedrijven en uitbreidingsinvesteringen van buitenlandse bedrijven. De acquisitie is gericht op het stimuleren van innovatie door het gericht aantrekken op de thema's waar Overijssel sterk in is en welke van toegevoegde waarde zijn in de productieketens van Overijssel. Met de regio's Twente en Zwolle hebben we afspraken gemaakt over additionele acquisitiecapaciteit voor deze regio's op thema's die de economie in deze regio versterken. In 2024 heeft dit in Twente geleid tot 132 nieuwe arbeidsplaatsen en € 302 miljoen aan nieuwe investeringen. In de regio Zwolle heeft dit in 2024 geleid tot 160 nieuwe arbeidsplaatsen, 160 behouden arbeidsplaatsen en € 10.1 miljoen aan nieuwe investeringen. In de rest van Overijssel heeft dit geleid tot 70 nieuwe arbeidsplaatsen en € 40 miljoen aan investeringen. In totaal zijn er 116 Investor Relations gesprekken gevoerd via OostNL.
2. In 2024 hebben 377 unieke bedrijven meegedaan aan in totaal 52 GO4EXPORT activiteiten zoals webinars, beursbezoeken en handelsmissies. De deelnemende bedrijven beoordelen deze activiteiten met gemiddeld een 8, en geven aan dat deelname aan GO4EXPORT activiteiten leidt tot efficiëntere marktbewerking, wat op haar beurt leidt tot nieuwe omzet in buitenlandse markten.

Investeringsprogramma Regionale Economie 2024-2027.

Op 29 mei 2024 stelde PS het Investeringsvoorstel Regionale Economie 2024-2027 vast. De verlenging van het programma GO4Export is hiervan een onderdeel. We zijn gestart met de uitvoering.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
In april 2024 heeft u het nieuwe programma Regionale Economie (PS24-000099) behandeld. Hiervoor is een bedrag van € 28 miljoen beschikbaar gesteld om de economie van de Provincie Overijssel te ondersteunen. Om het programma op te starten, zijn in 2024 middelen toegevoegd aan de begroting binnen de bestaande doelenboom waaronder deze prestatie 5.3.4. Wij hebben de beschikbare middelen voor 2024 op deze prestatie niet volledig benut, vanwege de intensieve opstartfase die extra tijd en inspanning vereist. Het resterende budget is meerjarig en inzetbaar in de komende periode.
Van het budget ad €961.000 resteert een bedrag van €376.000. Van dit bedrag is €200.000 reeds verplicht middels een opdracht aan Oost NL in de jaren 2025 tm 2027. Dit bedrag is dus niet meer beschikbaar.

Statenvoorstellen en -besluiten
- Statenvoorstel Investeringsprogramma MKB 2020-2023
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Regionale Economie 2024-2027; PS24-000099

Begrotingswijziging
- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Erwin Hoogland

Dit is wat wij doen

5.4 Vrijetijdseconomie als banenmotor

De vrijetijdsector is van grote maatschappelijke waarde voor Overijssel vanwege onder andere de grote werkgelegenheid. Recreatie en toerisme brengen natuur en landschap, ondernemerschap, erfgoed, kunst, cultuur, sport, landbouw en mensen met elkaar in verbinding. Wij willen de potentie daarvan optimaal benutten met behoud van de kwaliteiten voor Overijssel. Met de partners van Gastvrij Overijssel werken we daaraan. Daarbij hebben we bijzondere aandacht voor de toeristische parels in Overijssel, zoals de Hanzesteden, de Nationale Parken en het karakteristieke Twentse landschap.

Prestaties

5.4.1 Gastvrij Overijssel

Acties 2024
1. Met de netwerkorganisatie Gastvrij Overijssel bezien wij de inzet op het domein van de vrijetijdseconomie en toerisme&recreatie in 2024-2027. Dit programma maakt deel uit van het Investeringsvoorstel voor Provinciale Staten voor de Overijsselse Economie 2024-2027.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
Op 26 juni 2024 stelden PS de Investeringsimpuls Recreatie en Vrije Tijd 2024-2027 vast. De uitvoering van dit programma is inmiddels flink op streek met een meerjarensubsidie voor MarketingOost, een MKB regeling voor duurzaamheid, toegankelijkheid en digitalisering en een flankerend programma voor het MKB voor kennisgroei, kennisdeling en onderlinge ondersteuning.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
Van de begroting ad €1,6 miljoen resteert een bedrag van €160.000.

Opdracht Marketing Oost in 2025
In 2024 is een opdracht verstrekt aan Marketing Oost die doorloopt in 2025. Wij stellen u een resultaatbestemming van €29.000 voor, om aan de verplichtingen in 2025 te kunnen voldoen, ten gunste van prestatie 5.2.1.
Nieuwe programma
Het nieuwe programma Recreatie en vrije tijd 2024-2027 is op gang gekomen. Wij hebben op basis van de spelregels UKVO besloten om de lasten in de begroting 2025 te verhogen met een bedrag van €126.000 en gelijktijdig de onttrekking aan de Reserve UKVO te verhogen met €126.000 ten gunste van prestatie 5.2.1.
Afronding programma 2019-2023
Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Het restant van het UKVO-budget uit de oude coalitieperiode op prestatie 5.4.1 valt vrij ten gunste van de algemene middelen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 5.642 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen".
Statenvoorstellen en -besluiten
- Statenvoorstel PS 2024-000381
- Investeringsimpuls
- Geamendeerd besluit PS 2024-000381

Begrotingswijziging
- GS Begrotingswijziging
- Vooraankondiging resultaatbestemming

Lasten begrotingswijziging
126
Resultaatbestemming
29
Verantwoordelijk portefeuillehouder
Erwin Hoogland

5.4.2 Festivals en evenementen

Acties 2024
1. Wij ondersteunen en dragen financieel bij aan beeldbepalende, regionale en eenmalige, onvoorziene cultuur- en sportevenementen in Overijssel.
2. Wij komen in 2024 met een voorstel voor het nieuwe evenementenbeleid.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
1. In 2024 hebben wij 17 Beeldbepalende evenementen ondersteund, 18 Regionale evenementen en één onvoorzien sport evenement in Overijssel, het Nederlands kampioenschap Atletiek in Almelo. Deze evenementen dragen bij aan een levendig en divers Overijssel. De beeldbepalende evenementen vormen tevens een visitekaartje en zetten de provincie op de kaart. Enkele voorbeelden van evenementen: De Military in Boekelo trekt bezoekers uit binnen- en buitenland. Het Stiftfestival is een klassiek muziekfestival dat zijn gevarieerde programma uitvoert op bijzondere plekken in Twente. En het Bloemencorso van Sint Jansklooster betrekt de hele lokale gemeenschap en trekt kijkers van ver buiten de regio.
2. In juni 2024 is het nieuwe evenementenbeleid 2025-2027 door uw Staten vastgesteld.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
Investeringsvoorstellen Evenementenbeleid 2024 en 2025-2027

U heeft met statenvoorstel Evenementenbeleid 2024 (PS23-000820) vanuit de investeringsimpuls in het Coalitieakkoord 'Schouder aan schouder' € 1.360.000 beschikbaar gesteld voor het evenementenbeleid 2024, ter financiële overbrugging naar het nieuwe evenementenbeleid 2025-2027. In 2024 heeft u het bedrag van € 3.640.000 beschikbaar gesteld voor het meerjarige evenementenbeleid 2025-2027 (PS24-000419) .
Van de begroting 2024, ter grootte van €1,5 miljoen, resteert een bedrag van €354.000. De oorzaak is dat 2024 een overgangsjaar is. We hebben het evenementenbeleid herijkt, nieuw beleid gemaakt en bestaand beleid verlengd. Het totaal beschikbare bedrag van €5 miljoen voor 4 jaar is niet precies gedeeld door vier, maar is er voor het eerste jaar iets meer onttrokken. Nu het beleid gemaakt is zijn de overgebleven middelen noodzakelijk om het beleid te dekken. In 2025 is €95.000 nodig.
Wij hebben op basis van de spelregels UKVO de jaarschijf 2025 verhoogd met €95.000 en tegelijkertijd de onttrekking aan de UKVO verhoogd ten gunste van prestatie 5.2.2.

KVO-programma 2019-2023

De middelen voor het oude KVO-programma zijn vrijwel volledig besteed. Wij stellen u voor een bedrag van € 300 te laten vrijvallen vanuit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel naar de Algemene reserve.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Evenementenbeleid 2020-2023
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Evenementenbeleid 2024
- Statenvoorstel investeringsvoorstel Evenementenbeleid 2025-2027

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

95

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Dit is wat wij doen

5.5 Krachtig MKB

In Overijssel investeren wij in de basisinfrastructuur met Oost NL, Novel-T en innovatieloketten van waaruit het MKB wordt geholpen met ondernemerschaps-, innovatie- en internationaliseringsvraagstukken (5.5.1). De vele MKB en familiebedrijven vormen de motor van de Overijsselse economie. Het MKB staat voor veel uitdagingen met betrekking tot energieprijzen, inflatie en grondstoffen schaarste. De noodzaak voor verduurzaming, innovatie en circulariteit is groter dan ooit. Met behulp van instrumentarium en projecten van de provincie wordt het MKB daarbij ondersteund (5.5.2). In Europees verband werken Gelderland en Overijssel samen. Wij bevorderen regionale concurrentiekracht door het benutten van de Europese mogelijkheden door programma’s als EFRO, POP/GLB-NSP en Interreg (5.5.3). Met het verstrekken van risicokapitaal aan Overijsselse ondernemers dragen wij bij aan het verbeteren van de toegang tot financiering (5.5.4). Met generieke en specifieke instrumenten en interventies stimuleren wij de ontwikkeling naar een innovatieve, duurzame, circulaire economie (5.5.5).

Prestaties

5.5.1 Basisinfrastructuur

Acties 2024
Over de resultaten van het 'Investeringsprogramma MKB 2020-2023' wordt via beleidsprestaties 5.3.4, 5.5.1 en 5.5.2 gerapporteerd. Het investeringsprogramma kent 7 actielijnen. In 2024 loopt dit programma af.
In 2024 maken wij een Investeringsvoorstel voor Provinciale Staten voor de Overijsselse Economie 2024-2027.
Actielijn A - Onderhouden van een effectieve en ondernemersvriendelijke basisinfrastructuur.
We zorgen voor een efficiënte ondersteuning aan het brede MKB, waarbij de vraag en behoefte van de ondernemer steeds centraal staat. Door middel van een opdracht aan Oost-NL, Novel-T en Kennispoort zorgen wij ervoor dat ondernemers toegang hebben tot kennis, kapitaal en afzetmarkt. Specifieke aandacht is er voor duurzaamheid en digitalisering.
Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
In 2024 hebben we opnieuw door middel van een opdracht aan Oost-NL, Novel-T, Kennispoort en Ondernemershuis Deventer ervoor gezorgd dat ondernemers toegang hebben tot kennis, kapitaal en afzetmarkt. Specifieke aandacht is er voor duurzaamheid en digitalisering.
Oost NL
Wij hebben de afspraken die we met Oost NL hebben gemaakt gemonitord via één Algemene Vergadering en reguliere overleggen. De targets die voor de business units International, Business Development en Capital zijn gesteld, zijn grotendeels gerealiseerd. Voor een overzicht van showcases klik hier. Verdere informatie over de deelneming Oost NL is te vinden in de Paragraaf verbonden partijen – naamloze vennootschappen – Oost NL en onder prestatie 5.5.4 Verstrekken risicokapitaal (specifiek voor het Participatiefonds Oost NL).
De volgende resultaten zijn geboekt voor landsdeel Oost in 2024:
International:
- Aangetrokken investeringen als gevolg van acquisitie: € 384,6 miljoen [t/m Q3] (target 100 miljoen)
- Directe arbeidsplaatsen als gevolg van acquisitie: 603 [t/m Q3] (target 500)
Business:
- Innovatie-investeringen: 64,7 miljoen [t/m Q3] (target 62,5 miljoen)
- Arbeidsplaatsen samenhangend met de innovatie-investeringen: 517 [t/m Q3] (target 550)
Novel-T
Novel-T helpt nieuwe bedrijven ontstaan en bestaande bedrijven vernieuwen en groeien. In 2024 heeft Novel-T meer dan 5.000 personen geïnspireerd om te vernieuwen en te ondernemen. Bijna 400 mkb-bedrijven zijn door Novel-T geholpen bij de analyse van hun businesscase, inzake uitdagingen bij innovatie, digitalisering, circulariteit en wendbaarheid. Ook op andere manieren stimuleerde Novel-T vernieuwing en groei, bijvoorbeeld door internationale missies (24 bedrijven namen deel) en door bijna 50 bedrijven te koppelen aan groeifinanciers. Vanwege de centrale rol van Novel-T in het innovatie-ecosysteem, kan Novel-T gericht doorverwijzen. Meer dan 450 ondernemers zijn door Novel-T doorverwezen naar andere ondersteuners van het mkb.
Kennispoort
In 2024 heeft Kennispoort contact gelegd met circa 650 ondernemers. Uit dit contact is met 500 ondernemers een begeleidingstraject voortgekomen. Daarnaast heeft Kennispoort actief geparticipeerd in de totstandkoming van het project Ondernemersdienstverlening Regio Zwolle en neemt hierin een sleutelpositie in.
Ondernemershuis Deventer
In 2024 werd de dienstverlening voor Deventer MKB verzorgd door het Ondernemershuis Deventer en zijn 300 ondernemers bereikt.

Investeringsvoorstel Regionale Economie 2024-2027.
In 2024 stelden Provinciale Staten het Investeringsvoorstel Regionale Economie 2024-2027 vast. De uitvoering hiervan is gestart.

Financiële kleurscore



Financiële toelichting
Van de begroting van €5 miljoen resteert een bedrag van €2.000

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Regionale Economie 2024-2027; PS24-000099

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Erwin Hoogland

5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap

Acties 2024
Over de resultaten van het 'Investeringsprogramma MKB 2020-2023' wordt via beleidsprestaties 5.3.4, 5.5.1 en 5.5.2 gerapporteerd. Het investeringsprogramma kent 7 actielijnen.

- Actielijn A - onderhouden effectieve en ondernemersvriendelijke basisinfrastructuur, is opgenomen onder prestatie 5.5.1 - basisinfrastructuur en innovatie. In 2024 loopt het programma af.
- In 2024 maken wij een Investeringsvoorstel voor Provinciale Staten voor de Overijsselse Economie 2024-2027.
- Actielijn B - MKB-vriendelijke dienstverlening Provincie Overijssel
  Wij bedienen ondernemers op een zo MKB-vriendelijk mogelijke manier (toegankelijk subsidie-instrumentarium en online dienstverlening (website).
- Via het Kennisnetwerk Regionale Economie Overijssel zijn Overijsselse organisaties die ondernemers ondersteunen in hun ondernemerschap met elkaar verbonden. Het kennisnetwerk deelt actief kennis, expertise en voorbeelden en versterkt het netwerk door het organiseren van themagerichte netwerkbijeenkomsten.
- Actielijn C – Investeren in ondernemerschap
  Wij leggen de focus op familiebedrijven, starters, startups & scale-ups en ondernemers met maatschappelijke impact (actieprogramma impactondernemen). In 2024 gaan we door met de regeling Jonge Bedrijfsopvolgers. Dit geldt ook voor het programma Startversneller, dat Oost NL samen met een aantal regionale ondernemershubs uitvoert.
- Actielijn D - Investeren in innovatief MKB en missies
  Dit onderwerp zal deel uitmaken van het Investeringsvoorstel Overijsselse Economie 2024-2027.
- Actielijn F - Investeren in digitalisering binnen het MKB
  Elk bedrijf zal een doorontwikkeling moeten maken naar een meer digitale bedrijfsvoering. Dit geldt zowel voor bedrijfsprocessen als de digitale vaardigheden van werknemers. De European Digital Innovation Hub is hiervoor het instrument. Ook loopt de voucherregeling 'digitale en circulaire industrie' door in 2024. Ten slotte gaan we met de drie digitale werkplaatsen in gesprek over hun inzet na 2023.
- Actielijn G – Investeren in kennis en innovatie voor één of meerdere specifieke thema's (topclusters).

ThinkEast Netherlands, de innovatieagenda van Oost Nederland, richt zich op twee doelen:

1. Het gezamenlijk nationaal en internationaal positioneren van Oost Nederland;

2. Het vergroten van de kansen van bedrijven en kennisinstellingen in Oost Nederland om Europese en nationale middelen voor innovaties op het gebied van veilig en duurzaam voedsel, gezondheidszorg, digitalisering, schone energie en circulaire economie te verwerven.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Investeringsprogramma MKB 2020-2023

Actielijn B - MKB-vriendelijke dienstverlening Provincie Overijssel

In 2024 werkten we aan de (digitale) informatievoorziening voor MKB'ers, bijvoorbeeld via de nieuwsbrief MKB. Het Kennisnetwerk Regionale Economie Overijssel was actief tot en met 2023. We zijn hiermee gestopt omdat uit evaluaties bleek dat hiervan onvoldoende gebruik werd gemaakt. In de Week van de Ondernemer (november) brachten gedeputeerden bedrijfsbezoeken aan een bedrijf gerelateerd aan hun portefeuilles om aandacht te geven aan ondernemerschap.

Actielijn C – Investeren in ondernemerschap

Familiebedrijven

In 2024 is de regeling Jonge Bedrijfsopvolgers afgerond door uitputting van het budget. Dertig familiebedrijven hebben gebruik gemaakt van de regeling en hebben geïnvesteerd om het bedrijf op gebied van duurzaamheid en innovatie weer toekomst gereed te maken.

Starters, startups en scale-ups

In 2024 is de regeling Startversneller afgerond door uitputting van het budget. In totaal hebben 300 startende ondernemers uit Overijssel een voucher gekregen voor coaching voor het verbeteren van de ondernemerskwaliteiten en -vaardigheden. De Startversneller richtte zich op de ambitieuze starter die wil groeien of aan de slag wil met de maatschappelijke opgaven duurzaamheid en digitalisering.

Ook is de samenwerking met de startershubs in provincie Overijssel succesvol afgerond. In 2024 zijn de subsidies aan de drie regionale organisaties (ZWINC- Zwolle, Novel-T Enschede, Ondernemershuis Regio Stedendriehoek-Deventer) afgerond. Startups kunnen hier terecht voor ondersteuning op het gebied van huisvesting, financiering, coaching, ondernemerschap en het bieden van een netwerk. Belangrijk succes van de provinciale ondersteuning in de vorige programmaperiode is het verbeteren van de onderlinge samenwerking. Dit draagt bij aan het ontstaan van een provinciaal ecosysteem voor startup en scale-ups.

Impact ondernemen

In 2024 is de online gesprekstool ‘onder handen nemen’ gelanceerd om impact ondernemen bij ondernemers onder aandacht te brengen. Deze tool wordt ingezet bij ondernemersevenementen en tijdens individuele gesprekken met ondernemers, o.a. door ROZ groep Hengelo, Ondernemershuis Deventer en Gemeente Zwolle. Ook is de website Impact Oost gelanceerd, een kennisplatform over impact ondernemen én een platform voor sociale inkoop in Oost-Nederland. Verder is het actieprogramma Impact Ondernemen succesvol afgerond.

Actielijn D - Investeren in innovatief MKB en missies

De MKB Innovatiestimulering Topsectoren (MIT) is een rijksregeling die samen met de provincies wordt gecofinancierd. Eind 2023 is de MIT landelijk geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie is in 2024 gewerkt aan wijzigingen voor de MIT in 2025. De twee onderdelen van de MIT: de haalbaarheidsvouchers en R&D-samenwerking blijven bestaan. Enkele landelijke instrumenten zoals de kennisvouchers houden op te bestaan.

In 2024 zijn vanuit de MIT Haalbaarheidsregeling 47 vouchers van € 20.000,- toegekend voor projecten die bijdragen aan de maatschappelijke kennis- en innovatieagenda's. Een deel van de MIT-projecten die geen gunstig lotingsresultaat hebben behaald, is door innovatieadviseurs van Kennispoort en Novel-T benaderd. Vanuit de MIT R&D-samenwerking is aan 15 projecten een subsidie toegekend voor de ontwikkeling van innovatieve producten, diensten en processen. Via deze twee onderdelen van de MIT is in totaal een bedrag van ruim € 3.3 miljoen beschikbaar gesteld. Hiermee wordt bijna 10 miljoen aan innovatieve investeringen gestimuleerd in de provincie, gericht op de maatschappelijke transities. De meeste aanvragen werden gedaan op de thema's Sleuteltechnologieën, Energie en Duurzaamheid en Gezondheid en Zorg.

Actielijn F - Investeren in digitalisering binnen het MKB

De drie digitale werkplaatsen in Zwolle, Twente en de Stedendriehoek hebben hun inzet in 2024 gecontinueerd. Via bijeenkomsten gericht op bewustwording en kennisoverdracht zijn ruim 700 ondernemers bereikt. Daarvan zijn ongeveer 300 ondernemers één op één ondersteund door circa 900 studenten bij digitaliseringsvraagstukken rond online sales & marketing, automatisering, artificial intelligence, cybersecurity, data science & strategie en human resource. Bekijk hier het Project Fiberneering.

In 2024 heeft de EDIH BOOST 42 activiteiten (congressen en beurzen, workshops, webinars en lezingen) georganiseerd, met in totaal 1.357 deelnemers in Overijssel en Gelderland. Daarnaast zijn door de EDIH BOOST vanaf 2023 tot en met 2024 circa 90 assessments afgenomen bij Overijsselse MKB bedrijven.

Vanuit de voucherregeling 'digitale en circulaire industrie' zijn in 2024 op basis van een EDIH (European Digital Innovation Hub) assessment 47 bedrijven uit de maakindustrie ndersteund bij een digitaliseringsvraagstuk. Daarnaast zijn nog 13 aanvragen in behandeling.

Actielijn G - Investeren in kennis en innovatie voor één of meerdere specifieke thema's (topclusters)

In het samenwerkingsverband Think East Netherlands (verder: TEN) zijn in 2024 de vijf themateams op de innovatiethema's vier keer bijeengekomen. Daarnaast heeft de bestuurlijke regiegroep driemaal vergaderd. Er is een TEN dag georganiseerd en deze was met meer dan 100 deelnemers geslaagd. Vanuit TEN is een position paper geschreven en deze is naar de Oost-Nederlandse Tweede Kamerleden en naar de nieuwe bewindspersonen en fractievoorzitters van Kabinet Schoof gestuurd. Tijdens de European Week of Regions and Cities in Brussel organiseerde TEN activiteiten op het thema Circulair.

Digitalisering is één van de thema's in de innovatieagenda van TEN. Vanuit de AI-Hub Oost-Nederland zijn in 2024 verschillende consortia ondersteund bij het indienen van een projectvoorstel in het kader van het nationaal groeifonds AiNed. Van de negen gehonoreerde voorstellen hebben vijf een Oost-Nederland link. Daarmee vloeien er de komende jaren via het AiNed programma nationale middelen naar de regio. In Oost- Nederland zijn 450 bedrijven en organisaties bereikt via zeven bijeenkomsten en werden tien verdiepende workshops georganiseerd met gemiddeld 35 deelnemers per workshop. Twaalf AI start-ups hebben hun business plan gepitched aan investeerders.

Investeringsprogramma Regionale Economie 2024-2027

Op 29 mei 2024 stelden Provinciale Staten het Investeringsvoorstel Regionale Economie 2024-2027 vast. We zijn gestart met de uitvoering van het programma.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Afwikkeling verplichtingen MKB-programma

In 2024 zijn er verplichtingen aangegaan voor de start up residence (€10.000) en de G Topclusters MKB (€339.618). Om de in 2024 aangegane verplichtingen vanuit het MKB programma na te komen stellen wij u voor een bedrag ter omvang van deze verplichtingen mee te nemen naar 2025 en de hieraan gekoppelde uKVO-einddatum te verlengen naar 2027. Wij stellen u voor om een bedrag van €349.618 in de jaren 2025 (€176.000), 2026 (€98.618) en 2027 (€75.000) te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en gelijktijdig toe te voegen aan de jaarschijf 2025 tm 2027, prestatie 5.1.3 .

Subsidies UBS 6.13 Digitale en circulaire industrie

Onder het plafond van UBS 6.13 is nog voor een bedrag van €150.397 aan subsidie-aanvragen ingediend. Dit is oud uKVO. Wij stellen u voor een bedrag van €150.397 te onttrekken uit de uKVO en toe te voegen aan prestatie 5.1.3 van de jaarschijf 2025. UBS 6.13 kent meerdere deelplafonds en wordt uit meerdere prestaties bekostigd. Onder prestatie 5.5.5 stellen wij u een vergelijkbaar besluit voor tav de aanvragen onder het andere deelplafond ter omvang van €67.088.

Wij stellen u voor om ook de looptijd van dit KVO-budget te verlengen tot en met 2025.

Afronding programma 2019-2023

Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Het restant van het UKVO-budget uit de oude coalitieperiode op prestatie 5.5.2 valt vrij ten gunste van de algemene middelen. Wij stellen u voor om een bedrag van €414.943 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Middelen".

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel 2019/1101899 Investeringsprogramma MKB 2020-2023
- Factsheet MKB-programma juni 2021 inclusief Infographic Arbeidsmarkt
- Onderzoek naar MKB-dienstverlening
- Overzicht mkb-subsidies - Uitvoering Motie Jonker c.s. SMART
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Regionale Economie 2024-2027; PS24-000099

Begrotingswijziging

- PS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

326

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Erwin Hoogland en Gert Harm ten Bolscher

5.5.3 Europese programma's

Acties 2024

1. Wij voeren het programmamanagement voor het Overijsselse deel van de Europese Programma's EFRO, Interreg en ELFPO 2014-2020 (afronding) en 2021-2027. Wij zien toe op tijdige realisatie van projecten en tijdige besteding van de via onze provincie in te zetten Europese middelen om, via projecten, een bijdrage te leveren aan de ambities voor Overijssel. We zorgen dat wij binnen de door EU gestelde kaders blijven.
2. Wij bevorderen dat Overijssel, en in het bijzonder het MKB, de Europese (Thematische) fondsen benut. Dit doen we door te informeren, te stimuleren, te faciliteren en (mede) te ontwikkelen. Dit doen we onder meer via samenwerkingsverband Think East Netherlands, hét innovatieprofiel van Oost-Nederland, het participeren in Europese netwerken als Vanguard en het organiseren van leergangen Europa voor collega's, medeoverheden en kennisinstellingen.
3. We informeren, enthousiasmeren en faciliteren de interne organisatie om meer gebruik te maken van de mogelijkheden van beschikbare EU-fondsen. Dit doen we onder meer via EU-trajecten op het gebied van lobby, fondsen en netwerken (het instrumentarium uit de Europa agenda) voor beleidsprogramma's en het organiseren van de leergangen Europa.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

In de jaarlijkse monitor "Europese euro's in Overijssel" blijkt dat vanaf het begin van de Europese programmaperiode 2021-2027 tot de peildatum 1 juli 2024 € 215 miljoen Europese subsidie is toegekend aan organisaties (overheden, kennisinstellingen, bedrijfsleven) in Overijssel binnen 465 projecten. De totale investeringsimpuls voor deze projecten bedraagt € 302 miljoen. Ook overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven dragen bij aan deze projecten. Dit bedrag is exclusief de Europese inkomenssteun aan landbouwers, dit betreft naast de subsidies een bedrag van ruim € 261 miljoen.
In de afgelopen periode hebben we u geïnformeerd over de Europese programma's 2014-2020 en 2021-2027 (meest recent PS24-001244) en via de reguliere P&C cyclus. In mei 2021 heeft u ingestemd met de Provinciale cofinanciering voor de Europese programma's 2021-2027 (2021/1103304).

Actie 1: Programmamanagement Europese Programma's 2014-2020 en 2021-2027

Onderdeel Interreg

Periode 2014-2020

Overijssel valt binnen vier Interreg-programma's. Onder Interreg A Nederland-Duitsland zijn 182 projecten gerealiseerd en is er € 222 miljoen EU-middelen beschikt. Onder Interreg NWE zijn 102 projecten uitgevoerd, waar voor projecten in totaal €370 miljoen EU-middelen beschikbaar was. Onder Interreg NSR zijn 73 projecten gerealiseerd, waarvoor in totaal €177 miljoen EU-middelen beschikbaar was. Binnen het Interreg Europe programma is uitvoering gegeven aan de projecten Aerial Uptake en Inside Out. Alle Interreg programma's zitten in de laatste fase van afsluiting.

Periode 2021-2027

Het Interreg VI-A Nederland Duitsland programma richt zich op innovatie, duurzaamheid en sociale samenhang. Waar mogelijk zijn verdere vereenvoudigingen doorgevoerd voor projectuitvoerders en Interreg partners. Het programma ontvangt € 240 miljoen van de Europese Commissie. Door cofinanciering van de Interreg partners en de eigen bijdrage van projectuitvoerders wordt een programma voorzien van €600 à €700 miljoen. Op dit moment zijn er reeds 81 projecten goedgekeurd met een totale financiële omvang van 232M€ waarvan 101M€ Eu bijdrage.
Overijssel valt ook in de programmagebieden van Interreg B North West Europe (NWE) en North Sea Region (NSR). NWE is een transnationaal programma met deelname van partijen uit 6 landen. Het doel is het bevorderen van een groene, slimme en rechtvaardige transitie voor alle NWE-gebieden. Daarnaast wil de EU met NWE een evenwichtige ontwikkeling ondersteunen en alle regio's veerkrachtiger maken. Het programma ontvangt €310 miljoen van de Europese Commissie. Door de eigen bijdrage van projectuitvoerders ligt de totale omvang op €517 miljoen. In zomer 2025 zal hoogstwaarschijnlijk de laatste call om projecten in te dienen open gaan. Op dit moment zijn er reeds 71 projecten goedgekeurd en in uitvoering.
NSR is ook een transnationaal programma en richt zich op de samenwerking van partijen uit 7 verschillende landen rondom de Noordzee. De algemene doelstelling is het stimuleren van innovatie en duurzame economische groei in de Noordzeeregio. Het programma ontvangt €171M van de Europese Commissie. Door de eigen bijdrage van projectuitvoerders ligt de totale omvang op €285 miljoen. Het programmabudget is voor het overgrote merendeel al toegezegd aan projecten. Op dit moment zijn reeds 65 projecten goedgekeurd en in uitvoering.

Onderdeel EFRO en REACT-EU programma OP Oost

Periode 2014-2020
Het Operationeel Programma Oost-Nederland 2014-2020 en REACT-EU is afgerond. In totaal is er € 233 miljoen subsidie verleend aan 510 projecten in Oost-Nederland (dit zijn Overijssel en Gelderland) via het programma 2014-2020 en REACT-EU.
Periode 2021-2027
Het EFRO-programma 2021-2027 voor Oost-Nederland heeft als doel de regionale economie te versterken door het aanjagen van innovatie in het mkb. Daarnaast levert EFRO een innovatieve bijdrage aan de energietransitie in Oost-Nederland. Projecten worden uitgevoerd door samenwerkingsverbanden van mkb'ers, met grote bedrijven en met kennisinstellingen. Het programma 2021-2027 krijgt € 82 miljoen van de Europese Commissie. Naast deze Europese bijdrage is er een Rijksbijdrage van € 23 miljoen en de twee provincies dragen samen € 21 miljoen bij; 30% van het budget is gereserveerd voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie en energiesystemen.
Er zijn op dit moment drie openstellingen; 1) Algemene Innovatieprojecten, 2) Algemene Test- en Demonstratieprojecten en 3) Schone en Hulpbronefficiënte technologieën (STEP). De openstelling voor innovatieprojecten verloopt nog steeds beter dan verwacht. Daarentegen gaat het moeizamer met de projecten op het gebied van hernieuwbare energie en energiesystemen. Daarom is ervoor gekozen de bestaande energie-prioriteit te vervangen voor een nieuwe prioriteit (STEP). Hiermee is er een gunstiger openstelling voor hernieuwbare energie en energiesystemen mogelijk, die beter is afgestemd op de marktvraag.
De (VInnovate) openstelling voor projecten buiten de provinciale grenzen, in samenwerking met andere Europese regio's is succesvol gebleken. Na evaluatie wordt er een vervolgopenstelling voor 2025 verwacht. De openstelling voor financieringsinstrumenten heeft geleid tot 2 aanvragen die beide positief zijn beoordeeld, de hoogst scorende aanvrager zal dit fonds gaan uitvoeren.
<u>Onderdeel Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3/NSP/LEADER)</u>
Het Plattelandsontwikkelingsprogramma draagt bij aan realisatie van de doelen van het Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Momenteel wordt gewerkt aan de afronding van POP3 (2014-2022), waarin middels veel verschillende projecten is bijgedragen aan onder meer verduurzaming van de landbouw en de leefbaarheid op het platteland (Voorbeeldprojecten LEADER "https://www.dekrachtvansalland.nl/leadersalland"). Daarnaast is geïnvesteerd in versterking van de natuur en de waterhuishouding in Overijssel. De komende periode worden de laatste projecten nog afgerond en voorbereid voor declaratie bij de Europese Commissie. Begin 2023 is het Nationaal Strategisch Plan (GLB-NSP 2023-2027) gestart. In dit programma ligt de nadruk op verdere verduurzaming van de agrarische sector, kringlooplandbouw, biodiversiteit, klimaat en milieu. De LEADER-subsidie die een leefbaar platteland bevordert is voor de vier Overijsselse LEADER-gebieden in april 2024 opengesteld. Daarnaast zijn in 2024 openstellingen geweest voor Kennisdeling en demonstratiebedrijven, Innovatie, landschapselementen en bedrijfsmodernisering. Begin 2025 zijn er openstellingen voor Natuur, Groen-, Blauwe diensten en Dierenwelzijn en voor het maken en uitvoeren van Gebiedsplannen maken en uitvoeren. Hierna volgen voor de zomer herhaalopenstellingen van Innovatie, Kennis en demonstratiebedrijven. En na de zomer de herhaalopenstellingen voor Landschapselementen en Water.

Actie 2: Wij bevorderen benutten Europese (Thematische) fondsen
Wij zien kansen om de mogelijkheden die de (thematische) fondsen bieden, voor de periode 2021-2027 nog beter te gaan benutten. De benchmark laat zien dat we het goed doen maar dat er voor Overijssel ruimte voor groei is. Hiervoor zijn goede projecten, die bijdragen aan de Europese thema's én passen in provinciaal beleid, nodig. Wij zetten onder meer in op projectontwikkeling binnen Th!nk East Netherlands, hét innovatieprofiel van Oost-Nederland. Daarbij werken we samen met onze partners in de provincie (overheden, kennisinstellingen, bedrijven). De provincie wil hierbij een verbindende, informerende en initiërende rol spelen.

Dit doen we door te informeren, te stimuleren, te faciliteren en (mede) te ontwikkelen. Dit doen we, naast projectontwikkeling binnen Think East Netherlands, door het participeren in netwerken als het Vanguard Initiative en het organiseren van leergangen Europa voor collega's en medeoverheden en kennisinstellingen.

Actie 3: informeren, enthousiasmeren en faciliteren van de interne organisatie om meer gebruik te maken van de mogelijkheden van beschikbare EU-fondsen

Voor de interne organisatie is voor de prioriteiten uit de Europa-agenda door ons Expertisecentrum Europa een EU-scan traject gestart. Hierbij wordt per EU-agenda thema een match van onze beleidsdoelen met de Europese prioriteiten en mogelijkheden gemaakt. Vervolgens wordt maatwerk begeleiding geboden om tot een concrete actie te komen en deze uit te voeren (bijvoorbeeld lobbyboodschap, EU-aanvraag of deelname EU-netwerk). Doel is om – nog meer dan nu al het geval is – onze beleidsopgaven te koppelen aan fondsen, relevante wet- en regelgeving en netwerken op Europees niveau (het instrumentarium uit de Europa agenda). Daarnaast bieden we de eerdergenoemde leergangen Europa aan.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Op prestatie 5.5.3 worden de Europese programma's voor de periodes 2014-2020 en 2021-2027 verantwoord.

Het programma voor de periode 2014-2020 bevindt zich in de afrondende fase. De afronding duurt langer dan voorzien, vanwege diverse Europese controles. De afronding van dit programma is voor ons een autonome ontwikkeling. Hierdoor lopen de kosten langer door dan voorzien.

Het programma voor de periode 2021-2027 is inmiddels van start gegaan. Alle voor dit jaar geplande middelen zijn nodig voor de uitvoering en cofinanciering van beide programma's. Echter, het moment waarop betalingen plaatsvinden, is afhankelijk van het tempo van de uitvoering en de bijbehorende kosten. Hierbij spelen verschillende factoren een rol, zoals het aantal openstellingen, de kwaliteit van de ingediende aanvragen, de benodigde cofinanciering, en het tijdstip waarop beschikkingen kunnen worden afgegeven en betalingen kunnen worden uitgevoerd.

Reserve Europese Programma's

Er is in 2024 een budget van €5,5 miljoen geraamd. De lasten bedragen €6,7 miljoen. Dit leidt tot een tekort van €1.200.000. Verklaring hiervoor is dat de Europese programma's inmiddels goed op stoom zijn gekomen en er openstellingen en toekenningen zijn geweest, waardoor de uitgaven in 2024 hoger zijn uitgevallen. U heeft voor de Europese programma's een langjarig budget ter beschikking gesteld voor de periode t/m 2027 (PS/2021/110330). De budgetten in de begroting en meerjarenraming zijn indicatief, evenals de verdeling over de programma's. en hier staat meerjarige dekking tegenover. In 2024 is er sprake van een tekort van circa €1.200.000, maar dit past binnen de meerjarenbegroting . Het tekort op de jaarschijf 2024 dekt u uit de hiervoor bestemde Reserve Europese Programma's, binnen het bestaand budget.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,2 miljoen te onttrekken aan Reserve Europese Programma's en toe te voegen aan de Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen".

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Provinciale cofinanciering Europese programma's 2021-2027 Provincie Overijssel (2021/1103304)
- Statenvoorstel Integrale Public Affairs Agenda en Europa/Duitsland Agenda Provincie Overijssel (2021/1101554)
- Oorspronkelijk besluit cofinanciering Europese programma's 2014 -2020 (PS/2016/7)
- Brief GS over Overijssel en Europa 2024 - jaarlijkse update (PS24-001244)

Begrotingswijziging

- PS Begrotingswijziging

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Erwin Hoogland

5.5.4 Verstrekken risicokapitaal

Acties 2024

1. Wij dragen financieel bij aan het Participatiefonds van Oost NL en monitoren de uitvoering en bewaken of dit past bij de provinciale maatschappelijke opgaven.
2. Wij dragen financieel bij aan het Innovatiefonds Overijssel en monitoren de uitvoering en bewaken of dit past bij de provinciale maatschappelijke opgaven.
3. Wij monitoren de uitvoering van de strategie van Wadinko en bewaken of dit past bij de provinciale maatschappelijke opgaven.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

Participatiefonds Oost NL Capital (cijfers t/m Q3 2024)

Elk jaar vindt een Algemene Vergadering plaats in het voorjaar (onder andere ter vaststelling van de jaarrekening) en in december indien daar aanleiding toe is een Buitengewone Algemene Vergadering. Gedeputeerde Ten Bolscher vervult de rol van aandeelhouder namens de provincie. Elk kwartaal rapporteert Oost NL over de voortgang van het Participatiefonds. Deze rapportages worden besproken met de grootaandeelhouders.

Het Participatiefonds heeft het afgelopen jaar € 9,1 miljoen geïnvesteerd in innovatieve bedrijven. Met deze investeringen uit het Participatiefonds heeft OostNL 319 miljoen aan investeringen weten uit te lokken. Met de investeringen in de portefeuillebedrijven waren 1.989 arbeidsplaatsen (fte) gemoeid. In 2024 heeft OostNL 7 nieuwe financieringen verstrekt vanuit het Participatiefonds. De investeringen vonden zowel plaats in andere investeringsfondsen als rechtstreeks in bedrijven in de sectoren Tech, Food en Health.

De revolverendheid van het fonds is 95,4%. Dit is onder de beoogde 100% (dat is inclusief inflatiecorrectie). Als de waardeontwikkeling van de portfoliobedrijven wordt meegenomen, is het percentage 101,2%.

Innovatiefonds Overijssel (cijfers t/m Q3 2024)

Elk jaar vinden twee Algemene Vergaderingen van het fonds plaats waar gedeputeerde de rol van aandeelhouder vervult. Elk kwartaal rapporteert fondsbeheerder Oost NL over de voortgang van het fonds. Daarnaast zijn er maandelijkse overleggen met de fondsbeheerder.

Het Innovatiefonds heeft in 2024 2 fonds-in-fonds investeringen gedaan en voor 683.000 euro aan vervolginvesteringen bij bestaande portfoliobedrijven gedaan. Het aantal investeringen in techstarters is in de eerste drie kwartalen van dit jaar gedaald ten opzichte van afgelopen jaren. Deze landelijke trend, voornamelijk in de vroege fase, wordt veroorzaakt door terughoudendheid bij investeerders door geopolitieke factoren die de markt onvoorspelbaar maken.

Met de hiervoor genoemde investeringen heeft het Innovatiefonds tot dusver € 141 miljoen aan investeringen weten uit te lokken. Dit bestaat uit investeringen van het Innovatiefonds zelf en uit private co-financiering. In totaal heeft het Innovatiefonds een werkgelegenheid gerealiseerd van 1052 fte. Dit bestaat uit behouden en gecreëerde arbeidsplaatsen.

De revolverendheid van het Innovatiefonds is uitgekomen op 85% of 111% als de berekende waardeontwikkeling van bedrijven wordt meegenomen. Dit is boven de beoogde revolverendheid van 80%.

Eind 2024 is IFO II BV opgeheven, nadat PS op 9 oktober in staat is gesteld hier wensen en bedenkingen over te uiten. De resterende baten van IFO II worden conform beleid toegevoegd aan IFO I.

Wadinko

Participatiemaatschappij Wadinko heeft in 2024 een belang genomen in het artificial intelligence platform Al Ready uit Hengelo. Met de deelneming in AI Ready, opgericht in 2023, verzekert Wadinko zich van specialistische kennis op dit gebied, die ook ter beschikking komt aan de andere participaties van Wadinko.
Wadinko heeft in 2024 twee belangen in ondernemingen verkocht (Tolsma-Grisnich en Fortes). Meer informatie over de ontwikkelingen in 2024 en de mutaties in de participaties van Wadinko is te vinden op de website van Wadinko.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Dividend Wadinko

Conform het door de aandeelhouders in 2021 vastgestelde dividendbeleid ontvingen we van Wadinko in 2024 een dividend van € 0,4 miljoen. Dit is conform de begroting.
Het dividend is opgenomen bij de kerntaak Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Opheffing Innovatiefonds Overijssel II

Zoals al gemeld in 2e Monitor 2024 heeft u op 9 oktober 2024 besloten om geen wensen en bedenkingen te uiten tegen de opheffing van het Innovatiefonds Overijssel II (IFO II). Het saldo in de Algemene Financieringsreserve voor IFO II van € 318.000 is bij de 2e Monitor 2024 budgettair neutraal overgeheveld naar IFO-I.

Mutaties voorzieningen Innovatiefonds Overijssel (IFO) I en II

Aangezien IFO II in 2024 is opgeheven, is het saldo van de voorziening IFO II van € 2,6 miljoen vrijgevallen.
Per 31 december 2024 hebben we in totaal € 25,6 miljoen kapitaal verstrekt aan onze deelneming IFO I. De waarde (het eigen vermogen) van IFO I bedraagt per 31 december 2024 € 24,2 miljoen. Het verschil tussen het verstrekte kapitaal en de waarde verwerken wij via de voorziening IFO I. De benodigde voorziening bedraagt daarmee € 1,4 miljoen. Aangezien er per 1 januari 2024 al € 1,7 miljoen in de voorziening aanwezig was, hebben we in 2024 € 0,3 miljoen in de voorziening vrij laten vallen. Mutaties met de voorziening verrekenen we met de Algemene Financieringsreserve (AFR). Via kerntaak Overhead, Financiering en Dekkingsmiddelen stellen we voor om € 0,3 miljoen in de AFR te storten.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel 'Investeren met rendement en risico'
- Reactie van GS op brief van Audit Commissie over het Statenvoorstel 'Investeren met rendement en risico'
- Statenvoorstel Aanpassing kaders Innovatiefonds Overijssel (2021/1104717)
- Jaaroverzicht Overijsselse fondsen (2023)
- Statenvoorstel Voortgang harmonisatie Overijsselse fondsen
- Statenbrief Onderzoek Rekenkamer Oost-Nederland naar effectiviteit revolverende fondsen
- Statenvoorstel Samengaan Innovatiefonds Overijssel I BV en Innovatiefonds Twente BV
- Statenvoorstel Onderzoek Rekenkamer Oost Nederland (RON) naar Effectiviteit fondsen provincie Overijssel (PS23-000036)
- Statenvoorstel HMO de stand van zaken bij een aanjager op het snijvlak van markt en overheid

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Erwin Hoogland (HMO en Wadinko) en Gert Harm ten Bolscher (Innovatiefonds Overijssel en Oost NL).

5.5.5 Circulaire economie

Acties 2024

1. Wij ronden de uitvoering van de acties in het Uitvoeringsprogramma 2020-2023 af met ons algemene instrumentarium én met de middelen uit prestatie 5.5.5.
2. Wij maken een investeringsvoorstel circulaire Economie 2024-2027.

Inhoudelijke kleurscore



Inhoudelijke toelichting

We hebben het Uitvoeringsprogramma 2020-2023 in 2024 afgerond. We hebben bijvoorbeeld met het programma CESI-ON (*Circulaire Economie Smart Industry Oost Nederland*) in twee jaar 184 Overijsselse maakbedrijven ondersteund in hun transitie naar de circulaire economie. Een ander voorbeeld is het project Goed Gekleed: een lesprogramma voor jongeren om meer inzicht te krijgen het kledingsysteem en de sociale- en klimaatgevolgen van het consumenten koop- en kleedgedrag. In 2024 is Dutch Circular Polymer Valley (regiodeal Zwolle) gereed gekomen met cofinanciering vanuit het programma. We hebben circulariteit ook toegepast in onze eigen taken. Zo hebben we in de aanbesteding van de vervanging van twee bruggen en de herinrichting van het provinciehuis het uitgangspunt opgenomen dat er bestaand materiaal wordt hergebruikt.
De middelen voor de *'voucherregeling bedrijven en circulariteit'* uit de *Motie gezamenlijke ambities 2023* (Wissink e.a.) van 9 november 2022 zijn nog niet volledig besteed en het beoogde aantal van minimaal 25 te ondersteunen ondernemers is nog niet bereikt. Na aanpassing van de subsidievoorwaarden in 2024 is er vanuit mkb bedrijven in de maakindustrie veel belangstelling voor deze regeling. Wij willen de regeling daarom voortzetten in 2025. In 2024 zijn vanuit de voucherregeling 'digitale en circulaire industrie' 11 bedrijven uit de maakindustrie ondersteund bij een circulair vraagstuk. Daarnaast zijn nog 7 aanvragen in behandeling.
Ons beleid en de investeringen in circulaire economie voor de periode 2024-2027 zijn onderdeel van *Statenvoorstel investeringsvoorstel regionale economie 2024-2027* dat op 29 mei 2024 door Provinciale Staten is vastgesteld.

Financiële kleurscore



Financiële toelichting

Er is een bedrag van € 0,6 miljoen begroot voor deze prestatie. De realisatie bedraagt € 1,0 miljoen. De overschrijding op dit budget bestaat uit 1) een hoger dan geraamde besteding op de UKVO-budgetten van € 0,5 miljoen en 2) lagere bestedingen op incidentele algemene middelen van € 0,1 miljoen.
ad 1) De hoger dan geraamde bestedingen op de UKVO van €543.090 passen in het doel waarvoor deze middelen bestemd zijn, en de middelen zijn beschikbaar binnen de reserve.

Budgetoverschrijding ten laste van uKVO-budget

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 5.5.5 € 543.090 extra onttrokken aan de voor deze prestatie beschikbare middelen in deze reserve.
ad 2) Een overschot op incidentele algemene middelen voor de circulaire industrie van €156.740. Hiervoor stellen wij u een resultaatbestemming voor, gerelateerd aan UBS 6.13.

Vouchers UBS 6.13 Digitale en Circulaire industrie

Subsidies UBS 6.13: onder het plafond van UBS 6.13 is nog voor een bedrag van €67.000 aan subsidies ingediend. UBS 6.13 kent meerdere deelplafonds en wordt uit meerdere prestaties bekostigd. Onder prestatie 5.5.2 stellen wij u een vergelijkbaar besluit voor tav de aanvragen onder het andere deelplafond ter omvang van €150.000.
Daarnaast beogen wij UBS 6.13 Digitale en Circulaire industrie Overijssel voort te zetten en het restant van de middelen, circa €90.000 mee te nemen naar 2025 prestatie 5.1.3 middels resultaatbestemming. Deze middelen zijn afkomstig uit een statenmotie en vallen anders vrij.

Wij stellen u voor om een bedrag van €157.000 (bestaande uit de in 2024 ingediende en nog liggende aanvragen van €67.000 en €90.000 aan resterende middelen) middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 5.1.3 van de begroting 2025.

Afronding programma 2019-2023

Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Het restant van het UKVO-budget uit de oude coalitieperiode op prestatie 5.5.5 valt vrij ten gunste van de algemene middelen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 70.180 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen".

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel 2020/1100634 Circulaire Economie 2020-2023
- Besluit 2020/1100805 Circulaire Economie 2020-2023
- Statenvoorstel 2021/1105225 bij rapport RON Circulaire Economie
- Statenbrief Voortgang Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2020-2023
- Statenbrief 2022/0076390 Voortgang Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2020-2023
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Regionale Economie 2024-2027

Begrotingswijziging

- Vooraankondiging resultaatbestemming

Resultaatbestemming

157

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Erwin Hoogland

Risico's

Wij zien een aantal grote ontwikkelingen die een risico vormen voor de realisatie van onze beleidsdoelstellingen: stikstof, netcongestie, en tekort aan (drink)water en beperkingen in de ruimtelijke omgeving. Deze risico's kunnen we niet alleen mitigeren, hierbij zoeken we samenwerking met onze partners in de regio en op Rijksniveau.

Netcongestie belemmert energietransitie en economische groei

Als gevolg van netcongestie bestaat het risico dat in bepaalde delen van Overijssel te maken kunnen krijgen met tijdelijke stroomuitval voor bestaande aansluitingen. Daarnaast is het nu al niet meer mogelijk om de capaciteit van bestaande energiecontracten te verhogen of nieuwe energieaansluitingen te krijgen. Het effect hiervan is dat de energietransitie wordt vertraagd en economische ontwikkeling wordt beperkt.

Tekort aan (drink)water bedreigt landbouw, bedrijven en voedselproductie

Als gevolg van tekort aan (drink)water bestaat het risico dat onvoldoende schoon water beschikbaar is voor landbouw en veeteelt en bedrijven die afhankelijk zijn van water. Het effect hiervan is dat dit mogelijk leidt tot verminderde voedselproductie en economische verliezen waardoor onze beleidsdoelstellingen op deze terreinen niet worden behaald. En ook hier zien we dat in specifieke situaties er geen contract voor wateraansluitingen kan worden verkregen door bedrijven (behoudens een contract voor keukenwater/huishoudelijk gebruik).

Stikstofproblematiek blokkeert vergunningverlening en maatschappelijke transities

Hetzelfde geldt ten aanzien van stikstof. Door recente rechterlijke uitspraken staat de vergunningverlening voor de stikstofvergunningen nu helemaal stil (GS hebben de vergunningverlening voor een jaar opgeschort tot februari 2026). De ontwikkelmogelijkheden staan daarmee ook voor de bedrijven stil, waardoor zowel maatschappelijke transities als bijv. de energietransitie, eiwittransitie en circulariteit, als economische ontwikkelingen worden vertraagd of stilvallen.

Ruimtelijke beperkingen remmen economische en stedelijke ontwikkeling
Een vergelijkbaar punt is te maken voor de beschikbaarheid van ruimte: er dreigt een tekort aan ruimte voor bedrijvigheid. Dat heeft een negatief effect op de economische ontwikkeling en staat mogelijk mede verstedelijkingsambities in de weg.
Rijksbezuinigingen op onderwijs en innovatie verzwakken de regionale economie
Tot slot zien we een risico als gevolg van Rijksbeleid, met name in verband met de bezuinigingen op middelbaar beroepsonderwijs, hoger onderwijs en innovatie in het algemeen. Voldoende middelen voor kennis en innovatie zijn nodig voor de ontwikkeling van een toekomstbestendige regionale economie. Als Rijksmiddelen wegvallen bestaat het risico dat hiervoor onvoldoende financiële middelen beschikbaar zijn en ecosystemen waarin bedrijven en kennisinstellingen samenwerken worden verzwakt, waardoor onze beleidsdoelstellingen op dit vlak niet behaald worden.

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
Lasten					
05. Regionale economie					
5.1 Arbeidsmarkt en onderwijs in verbinding					
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	**0**	**900**	**900**	**1.060**	**-160**
Totaal 5.1 Arbeidsmarkt en onderwijs in verbinding	**0**	**900**	**900**	**1.060**	**-160**
5.2 Regiodeals en Nationaal Groeifonds					
5.2.1 Regio Deals Twente en Zuid- en Oost-Drenthe	**571**	**2.019**	**2.590**	**3.419**	**-829**
5.2.2 Regio Deal Zwolle	**0**	**3.644**	**3.644**	**2.675**	**968**
5.2.3 Stedendriehoek "Cleantech"	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
5.2.5 Nationaal Groeifonds	**0**	**2.042**	**2.042**	**1.720**	**322**
Totaal 5.2 Regiodeals en Nationaal Groeifonds	**571**	**7.705**	**8.276**	**7.815**	**461**
5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie					
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	**0**	**3.108**	**3.108**	**2.162**	**946**
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	**87**	**0**	**87**	**102**	**-16**
5.3.3	**240**	**251**	**491**	**3.224**	**-2.732**

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
Topwerklocaties					
5.3.4 Internationaliseren	**200**	**761**	**961**	**584**	**376**
Totaal 5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie	**527**	**4.120**	**4.647**	**6.072**	**-1.425**
5.4 Vrijetijdseconomie als banenmotor					
5.4.1 Gastvrij Overijssel	**465**	**1.106**	**1.570**	**1.410**	**161**
5.4.2 Festivals en evenementen	**0**	**1.522**	**1.522**	**1.167**	**354**
Totaal 5.4 Vrijetijdseconomie als banenmotor	**465**	**2.628**	**3.092**	**2.577**	**515**
5.5 Innovatief bedrijfsleven					
5.5.1 Basisinfrastructuur	**4.942**	**68**	**5.010**	**5.007**	**2**
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	**155**	**3.635**	**3.790**	**4.777**	**-986**
5.5.3 Europese programma's	**12.534**	**-7.013**	**5.521**	**8.099**	**-2.578**
5.5.4 Verstrekken risicokapitaal	**0**	**0**	**0**	**-330**	**330**
5.5.5 Circulaire economie	**0**	**647**	**647**	**1.132**	**-484**
Totaal 5.5 Innovatief bedrijfsleven	**17.631**	**-2.663**	**14.968**	**18.684**	**-3.716**
5.66 Totaal personeelsgebonden kosten					
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**4.873**	**623**	**5.496**	**5.492**	**4**
Totaal 5.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**4.873**	**623**	**5.496**	**5.492**	**4**
Totaal 05. Regionale economie	**24.066**	**13.313**	**37.379**	**41.701**	**-4.322**
Totaal Lasten	**24.066**	**13.313**	**37.379**	**41.701**	**-4.322**
Baten					
05. Regionale economie					
5.1 Arbeidsmarkt en onderwijs in verbinding					
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	**0**	**0**	**0**	**161**	**-161**
Totaal 5.1 Arbeidsmarkt en onderwijs in verbinding	**0**	**0**	**0**	**161**	**-161**

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
5.2 Regiodeals en Nationaal Groeifonds					
5.2.1 Regio Deals Twente en Zuid- en Oost-Drenthe	**0**	**950**	**950**	**2.180**	**-1.230**
5.2.2 Regio Deal Zwolle	**0**	**3.644**	**3.644**	**2.675**	**968**
Totaal 5.2 Regiodeals en Nationaal Groeifonds	**0**	**4.594**	**4.594**	**4.855**	**-262**
5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie					
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	**0**	**0**	**0**	**8**	**-8**
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	**0**	**478**	**478**	**501**	**-22**
Totaal 5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie	**0**	**478**	**478**	**509**	**-31**
5.5 Innovatief bedrijfsleven					
5.5.1 Basisinfrastructuur	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	**0**	**0**	**0**	**1.784**	**-1.784**
5.5.3 Europese programma's	**0**	**0**	**0**	**1.371**	**-1.371**
5.5.5 Circulaire economie	**0**	**0**	**0**	**98**	**-98**
Totaal 5.5 Innovatief bedrijfsleven	**0**	**0**	**0**	**3.254**	**-3.253**
5.66 Totaal personeelsgebonden kosten					
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**0**	**0**	**0**	**154**	**-154**
Totaal 5.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**0**	**0**	**0**	**154**	**-154**
Totaal 05. Regionale economie	**0**	**5.072**	**5.072**	**8.933**	**-3.861**
Totaal Baten	**0**	**5.072**	**5.072**	**8.933**	**-3.861**
Saldo baten en lasten	**-24.066**	**-8.241**	**-32.307**	**-32.768**	**461**

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	GS Begrotingswijziging		16	0	-16	16 Afronding programma 2019-2023 Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Het restant van het UKVO-budget bedraagt €16.000 negatief. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten het budget voor de nieuwe prestatie 5.1.2 in 2025 te verlagen met € 16.000 en gelijktijdig de onttrekking aan deze reserve met hetzelfde bedrag te verlagen. Tevens wordt de overschrijding op het oude programma gecompenseerd door dit te verrekenen met de binnen de uKVO beschikbare middelen voor het nieuwe programma.
5.2.1 Regio Deal Twente	GS Begrotingswijziging		-369	0	369	-369 De Regio Deal Twente I (2019) loopt financieel goed, de meeste beschikkingen zijn inmiddels verstrekt. In 2023 is het restant te verklaren door projectaanvragen die niet zijn door gegaan en lagere vaststelling van beschikkingen die de afgelopen periode zijn verstrekt. Om de gemaakte afspraken met het Rijk, met betrekking tot cofinanciering, na te komen, hebben we besloten om het restant van € 0,37 miljoen mee te nemen naar 2024. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,37 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel van prestatie 5.2.1 en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van de begroting 2024.
5.2.2 Regio Deal Zwolle	GS Begrotingswijziging		0	968	968	0 SPUK C75 DUS Regiodeal Zwolle In 2024 werden de lasten op deze prestatie geheel ten laste gebracht van de hiervoor geoormerkte Specifieke uitkering. We hebben €3,6 miljoen geraamd en €2,6 miljoen besteed. Dit leidt tot een onderuitputting van €1 miljoen. De oorzaak ligt bij de vertraging van het project Engelenpad Spoorzone Zwolle. Er is een verzoek tot verlenging aangevraagd tot 31 december 2025. De definitieve vaststelling van het project zal in 2026 plaats vinden. Tegelijkertijd hebben we ook minder onttrokken uit de Specifieke Uitkering waardoor het saldo nul is. Wij hebben besloten zowel de baten als de lasten van prestatie 5.3.2 (voorheen 5.2.2) budgettair

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						neutraal met €1 miljoen te verhogen in de begroting 2025 ten laste van bovengenoemde SPUK.
5.2.5 Nationaal Groeifonds	GS Begrotingswijziging		-322	0	322	-322 Verlenging inbestedingsopdracht Oost NL ivm Fotonica en Chiptechnologie Van de begroting 2024 van €2 miljoen resteert een bedrag van €322.000. Dit bedrag is besteedbaar t/m 2027. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 322.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 5.3.3 van de begroting 2025.
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	GS Begrotingswijziging		-338	0	338	-338 Van de beschikbare € 3,1 miljoen resteert een bedrag van € 1,0 miljoen. Dit is opgebouwd uit meerdere posten en is voornamelijk toe te schrijven aan het onderwerp Economische Koppelkansen (€126.000) en de opstart van het nieuwe programma 2024-2027 (€ 1,5 miljoen). Hieronder volgt een toelichting. Economische Koppelkansen Nationale Veiligheid Locaties in Overijssel zijn in beeld bij Defensie. Het primaat ligt bij het Rijk. Pas in de loop van 2024 zijn er middelen toegekend om de economische koppelkansen te benutten. Wij stellen u voor om een bedrag van € 163.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 5.1.2 van de begroting 2025 om op toekomstige ontwikkelingen in te kunnen spelen. Programma Regionale economie 2024-2027 In 2024 is de uitvoering van het programma voorbereid. De beschikbare middelen voor 2024 op deze prestatie zijn niet volledig benut, vanwege de intensieve opstartfase die extra tijd en inspanning vereiste. Hierdoor zijn er middelen beschikbaar gebleven die meerjarig inzetbaar zijn. Het gaat om een bedrag van € 1,5 miljoen. Subsidieregeling toekomstbestendige werklocaties Als onderdeel van het investeringsvoorstel Regionale Economie 2024-2027 (PS24-000099) hebben wij in 2024 de subsidieregeling Toekomstbestendige Werklocaties voorbereid. In 2025 wordt deze regeling (UBS 6.21) uitgevoerd. Wij hebben op basis van de spelregels uKVO besloten om € 300.000 toe te voegen aan de

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						jaarschijf 2025, prestatie 5.1.2 en gelijktijdig de onttrekking uit de reserve uKVO te verhogen met € 300.000. Retail U heeft in 2024 een investeringsvoorstel vastgesteld tbv het retailbeleid. Wij hebben de uitvoering ter hand genomen. Voor het vervolg van de uitvoering hebben wij op basis van de spelregels uKVO besloten om € 38.000 toe te voegen aan de jaarschijf 2025, prestatie 5.1.2 en gelijktijdig de onttrekking uit de reserve uKVO te verhogen met € 38.000. Programma Aanpak toekomstbestendige werklocaties 2021-2023 Het programma 2020-2023 is in succesvol 2024 afgerond. Het restant van het UKVO-budget uit de oude coalitieperiode op prestatie 5.3.1 valt vrij ten gunste van de algemene middelen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 41.355 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene Reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, financiering en Algemene Dekkingsmiddelen". Storting in de voorziening Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO)Doordat de Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO) in 2024 een negatief resultaat heeft gerealiseerd van € 0,8 miljoen, is de (verlies)voorziening HMO met € 0,8 miljoen verhoogd. Deze storting in de voorziening is verwerkt via prestatie 5.3.1. wat leidt tot een overschrijding ten opzichte van de begroting 2024. Via een resultaatbestemmingsvoorstel bij "Overhead, financiering en dekkingsmiddelen" stellen we voor, zoals gebruikelijk, om de storting in de voorziening te dekken uit de Algemene Financieringsreserve.
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	Resultaatbestemming		-163	0	163	-163 Van de beschikbare € 3,1 miljoen resteert een bedrag van € 1,0 miljoen. Dit is opgebouwd uit meerdere posten en is voornamelijk toe te schrijven aan het onderwerp Economische Koppelkansen (€126.000) en de opstart van het nieuwe programma 2024-2027 (€ 1,5 miljoen). Hieronder volgt een toelichting. Economische Koppelkansen Nationale Veiligheid Locaties in Overijssel zijn in beeld bij Defensie. Het primaat ligt bij het Rijk. Pas in de loop van

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						2024 zijn er middelen toegekend om de economische koppelkansen te benutten. Wij stellen u voor om een bedrag van € 163.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 5.1.2 van de begroting 2025 om op toekomstige ontwikkelingen in te kunnen spelen. Programma Regionale economie 2024-2027 In 2024 is de uitvoering van het programma voorbereid. De beschikbare middelen voor 2024 op deze prestatie zijn niet volledig benut, vanwege de intensieve opstartfase die extra tijd en inspanning vereiste. Hierdoor zijn er middelen beschikbaar gebleven die meerjarig inzetbaar zijn. Het gaat om een bedrag van € 1,5 miljoen. Subsidieregeling toekomstbestendige werklocaties Als onderdeel van het investeringsvoorstel Regionale Economie 2024-2027 (PS24-000099) hebben wij in 2024 de subsidieregeling Toekomstbestendige Werklocaties voorbereid. In 2025 wordt deze regeling (UBS 6.21) uitgevoerd. Wij hebben op basis van de spelregels uKVO besloten om € 300.000 toe te voegen aan de jaarschijf 2025, prestatie 5.1.2 en gelijktijdig de onttrekking uit de reserve uKVO te verhogen met € 300.000. Retail U heeft in 2024 een investeringsvoorstel vastgesteld tbv het retailbeleid. Wij hebben de uitvoering ter hand genomen. Voor het vervolg van de uitvoering hebben wij op basis van de spelregels uKVO besloten om € 38.000 toe te voegen aan de jaarschijf 2025, prestatie 5.1.2 en gelijktijdig de onttrekking uit de reserve uKVO te verhogen met € 38.000. Programma Aanpak toekomstbestendige werklocaties 2021-2023 Het programma 2020-2023 is in succesvol 2024 afgerond. Het restant van het UKVO-budget uit de oude coalitieperiode op prestatie 5.3.1 valt vrij ten gunste van de algemene middelen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 41.355 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene Reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, financiering en Algemene Dekkingsmiddelen". Storting in de voorziening

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO)Doordat de Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO) in 2024 een negatief resultaat heeft gerealiseerd van € 0,8 miljoen, is de (verlies)voorziening HMO met € 0,8 miljoen verhoogd. Deze storting in de voorziening is verwerkt via prestatie 5.3.1. wat leidt tot een overschrijding ten opzichte van de begroting 2024. Via een resultaatbestemmingsvoorstel bij "Overhead, financiering en dekkingsmiddelen" stellen we voor, zoals gebruikelijk, om de storting in de voorziening te dekken uit de Algemene Financieringsreserve.
5.4.1 Gastvrij Overijssel	GS Begrotingswijziging		-126	0	126	-126 Van de begroting ad €1,6 miljoen resteert een bedrag van €160.000. Opdracht Marketing Oost in 2025 In 2024 is een opdracht verstrekt aan Marketing Oost die doorloopt in 2025. Wij stellen u een resultaatbestemming van €29.000 voor, om aan de verplichtingen in 2025 te kunnen voldoen, ten gunste van prestatie 5.2.1. Nieuwe programma Het nieuwe programma Recreatie en vrije tijd 2024-2027 is op gang gekomen. Wij hebben op basis van de spelregels UKVO besloten om de lasten in de begroting 2025 te verhogen met een bedrag van €126.000 en gelijktijdig de onttrekking aan de Reserve UKVO te verhogen met €126.000 ten gunste van prestatie 5.2.1. Afronding programma 2019-2023 Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Het restant van het UKVO-budget uit de oude coalitieperiode op prestatie 5.4.1 valt vrij ten gunste van de algemene middelen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 5.642 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen".
5.4.1 Gastvrij Overijssel	Resultaatbestemming		-29	0	29	-29 Van de begroting ad €1,6 miljoen resteert een bedrag van €160.000. Opdracht Marketing Oost in 2025 In 2024 is een opdracht verstrekt aan Marketing Oost die doorloopt in 2025. Wij stellen u een resultaatbestemming van €29.000 voor, om aan de verplichtingen in 2025 te kunnen voldoen, ten gunste van prestatie 5.2.1.

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						Nieuwe programma Het nieuwe programma Recreatie en vrije tijd 2024-2027 is op gang gekomen. Wij hebben op basis van de spelregels UKVO besloten om de lasten in de begroting 2025 te verhogen met een bedrag van €126.000 en gelijktijdig de onttrekking aan de Reserve UKVO te verhogen met €126.000 ten gunste van prestatie 5.2.1. Afronding programma 2019-2023 Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Het restant van het UKVO-budget uit de oude coalitieperiode op prestatie 5.4.1 valt vrij ten gunste van de algemene middelen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 5.642 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen".
5.4.2 Festivals en evenementen	GS Begrotingswijziging		-95	0	95	-95 Investeringsvoorstellen Evenementenbeleid 2024 en 2025-2027 U heeft met statenvoorstel Evenementenbeleid 2024 (PS23-000820) vanuit de investeringsimpuls in het Coalitieakkoord 'Schouder aan schouder' € 1.360.000 beschikbaar gesteld voor het evenementenbeleid 2024, ter financiële overbrugging naar het nieuwe evenementenbeleid 2025-2027. In 2024 heeft u het bedrag van € 3.640.000 beschikbaar gesteld voor het meerjarige evenementenbeleid 2025-2027 (PS24-000419) . Van de begroting 2024, ter grootte van €1,5 miljoen, resteert een bedrag van €354.000. De oorzaak is dat 2024 een overgangsjaar is. We hebben het evenementenbeleid herijkt, nieuw beleid gemaakt en bestaand beleid verlengd. Het totaal beschikbare bedrag van €5 miljoen voor 4 jaar is niet precies gedeeld door vier, maar is er voor het eerste jaar iets meer onttrokken. Nu het beleid gemaakt is zijn de overgebleven middelen noodzakelijk om het beleid te dekken. In 2025 is €95.000 nodig. Wij hebben op basis van de spelregels UKVO de jaarschijf 2025 verhoogd met €95.000 en tegelijkertijd de onttrekking aan de UKVO verhoogd ten gunste van prestatie 5.2.2.KVO-programma 2019-2023De middelen voor het oude KVO-programma zijn vrijwel volledig besteed. Wij

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						stellen u voor een bedrag van € 300 te laten vrijvallen vanuit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel naar de Algemene reserve.
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	PS Begrotingswijziging		-326	0	326	-326 Afwikkeling verplichtingen MKB-programma In 2024 zijn er verplichtingen aangegaan voor de start up residence (€10.000) en de G Topclusters MKB (€339.618). Om de in 2024 aangegane verplichtingen vanuit het MKB programma na te komen stellen wij u voor een bedrag ter omvang van deze verplichtingen mee te nemen naar 2025 en de hieraan gekoppelde uKVO-einddatum te verlengen naar 2027. Wij stellen u voor om een bedrag van €349.618 in de jaren 2025 (€176.000), 2026 (€98.618) en 2027 (€75.000) te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en gelijktijdig toe te voegen aan de jaarschijf 2025 tm 2027, prestatie 5.1.3 . Subsidies UBS 6.13 Digitale en circulaire industrie Onder het plafond van UBS 6.13 is nog voor een bedrag van €150.397 aan subsidie-aanvragen ingediend. Dit is oud uKVO. Wij stellen u voor een bedrag van €150.397 te onttrekken uit de uKVO en toe te voegen aan prestatie 5.1.3 van de jaarschijf 2025. UBS 6.13 kent meerdere deelplafonds en wordt uit meerdere prestaties bekostigd. Onder prestatie 5.5.5 stellen wij u een vergelijkbaar besluit voor tav de aanvragen onder het andere deelplafond ter omvang van €67.088. Wij stellen u voor om ook de looptijd van dit KVO-budget te verlengen tot en met 2025. Afronding programma 2019-2023 Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Het restant van het UKVO-budget uit de oude coalitieperiode op prestatie 5.5.2 valt vrij ten gunste van de algemene middelen. Wij stellen u voor om een bedrag van €414.943 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Middelen".
5.5.3 Europese programma’s	PS Begrotingswijziging		0	0	0	0 Op prestatie 5.5.3 worden de Europese programma's voor de periodes 2014-2020 en 2021-2027 verantwoord. Het programma voor de periode 2014-2020 bevindt zich in de afrondende fase. De afronding duurt langer dan voorzien, vanwege diverse Europese controles. De afronding van dit

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						programma is voor ons een autonome ontwikkeling. Hierdoor lopen de kosten langer door dan voorzien. Het programma voor de periode 2021-2027 is inmiddels van start gegaan. Alle voor dit jaar geplande middelen zijn nodig voor de uitvoering en cofinanciering van beide programma's. Echter, het moment waarop betalingen plaatsvinden, is afhankelijk van het tempo van de uitvoering en de bijbehorende kosten. Hierbij spelen verschillende factoren een rol, zoals het aantal openstellingen, de kwaliteit van de ingediende aanvragen, de benodigde cofinanciering, en het tijdstip waarop beschikkingen kunnen worden afgegeven en betalingen kunnen worden uitgevoerd. Reserve Europese Programma's Er is in 2024 een budget van €5,5 miljoen geraamd. De lasten bedragen €6,7 miljoen. Dit leidt tot een tekort van €1.200.000. Verklaring hiervoor is dat de Europese programma's inmiddels goed op stoom zijn gekomen en er openstellingen en toekenningen zijn geweest, waardoor de uitgaven in 2024 hoger zijn uitgevallen. U heeft voor de Europese programma's een langjarig budget ter beschikking gesteld voor de periode t/m 2027 (PS/2021/110330). De budgetten in de begroting en meerjarenraming zijn indicatief, evenals de verdeling over de programma's. en hier staat meerjarige dekking tegenover. In 2024 is er sprake van een tekort van circa €1.200.000, maar dit past binnen de meerjarenbegroting . Het tekort op de jaarschijf 2024 dekt u uit de hiervoor bestemde Reserve Europese Programma's, binnen het bestaand budget. Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,2 miljoen te onttrekken aan Reserve Europese Programma's en toe te voegen aan de Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen".
5.5.5 Circulaire economie	Resultaatbestemming		-157	0	157	-157 Er is een bedrag van € 0,6 miljoen begroot voor deze prestatie. De realisatie bedraagt € 1,0 miljoen. De overschrijding op dit budget bestaat uit 1) een hoger dan geraamde besteding op de UKVO-budgetten van € 0,5 miljoen en 2) lagere bestedingen op incidentele algemene middelen

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						van € 0,1 miljoen. ad 1) De hoger dan geraamde bestedingen op de UKVO van €543.090 passen in het doel waarvoor deze middelen bestemd zijn, en de middelen zijn beschikbaar binnen de reserve. Budgetoverschrijding ten laste van uKVO-budget Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 5.5.5 € 543.090 extra onttrokken aan de voor deze prestatie beschikbare middelen in deze reserve. ad 2) Een overschot op incidentele algemene middelen voor de circulaire industrie van €156.740. Hiervoor stellen wij u een resultaatbestemming voor, gerelateerd aan UBS 6.13. Vouchers UBS 6.13 Digitale en Circulaire industrie Subsidies UBS 6.13: onder het plafond van UBS 6.13 is nog voor een bedrag van €67.000 aan subsidies ingediend. UBS 6.13 kent meerdere deelplafonds en wordt uit meerdere prestaties bekostigd. Onder prestatie 5.5.2 stellen wij u een vergelijkbaar besluit voor tav de aanvragen onder het andere deelplafond ter omvang van €150.000. Daarnaast beogen wij UBS 6.13 Digitale en Circulaire industrie Overijssel voort te zetten en het restant van de middelen, circa €90.000 mee te nemen naar 2025 prestatie 5.1.3 middels resultaatbestemming. Deze middelen zijn afkomstig uit een statenmotie en vallen anders vrij. Wij stellen u voor om een bedrag van €157.000 (bestaande uit de in 2024 ingediende en nog liggende aanvragen van €67.000 en €90.000 aan resterende middelen) middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 5.1.3 van de begroting 2025. Afronding programma 2019-2023 Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Het restant van het UKVO-budget uit de oude coalitieperiode op prestatie 5.5.5 valt vrij ten gunste van de algemene middelen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 70.180 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead,

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen".
Totaal		**-1.909**	**968**	**2.877**	**-1.909**	

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	-400	0	400	-400	GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	In 2023 is op een begroot bedrag van € 1.6 miljoen € 0,4 miljoen overgebleven. In 2023 heeft een vertraging in de uitvoering van projecten geleid tot dit restant. Om onze afspraken na te komen is besloten om het restant mee te nemen naar het slotjaar 2024.Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,4 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel van prestatie 5.1.1 en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van de begroting 2024.
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	-100	0	100	-100	GS-wijz. 118 Monitor Overijssel 2024-I	Afronding programma 2019-2023 Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Het restant van het UKVO-budget bedraagt €16.000 negatief. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten het budget voor de nieuwe prestatie 5.1.2 in 2025 te verlagen met € 16.000 en gelijktijdig de onttrekking aan deze reserve met hetzelfde bedrag te verlagen. Tevens wordt de overschrijding op het oude programma gecompenseerd door dit te verrekenen met de binnen de uKVO beschikbare middelen voor het nieuwe programma.
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	-400	0	400	-400	Adm. 202 Doorwerking GS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 Doorwerking GS 2023
5.2.1 Regio Deal Twente en ZenO Drenthe	-369	0	369	-369	GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	De Regio Deal Twente I (2019) loopt financieel goed, de meeste beschikkingen zijn inmiddels verstrekt. In 2023 is het restant te verklaren door projectaanvragen die niet zijn door gegaan en lagere vaststelling van beschikkingen die de afgelopen periode zijn verstrekt. Om de gemaakte afspraken met het Rijk, met betrekking tot cofinanciering, na te komen, hebben we besloten om het restant van € 0,37 miljoen mee te nemen naar 2024. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,37 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel van prestatie 5.2.1 en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van de begroting 2024.
5.2.1 Regio Deal Twente en ZenO	-700	950	1.650	-700	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	SPUK Regio Deal Twente IIOp 4 december 2023 hebben wij een beschikking ontvangen van de Regio Deal Twente II.Het doel van deze

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
Drenthe						regeling is om de ontwikkelingsmogelijkheden in de daarvoor bestemde regio te ondersteunen bij grote sociale opgaven. Middels deze monitor hebben wij besloten om deze middelen in te zetten op deze prestatie om uitvoering te kunnen geven aan dit doel. Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de begrote onttrekking uit de doeluitkering Regio Deal Twente II (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 5.2.1 in 2024 te verhogen met € 0,95 miljoen. Regio Deal Twente IDe Regio Deal Twente I (2019) loopt financieel goed, de meeste beschikkingen zijn inmiddels verstrekt. In 2024 zijn meer projecten financieel ondersteund. Dit is mogelijk omdat bij het vaststellen van subsidies middelen zijn teruggevloeid. Deze middelen blijven worden ingezet tot einde looptijd van deze Regio Deal eind 2025. Om de Deal optimaal te benutten hebben wij besloten om € 0,5 miljoen extra te onttrekken in 2024.Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,5 miljoen te onttrekken uit de Reserve Kwaliteit van Overijssel, behorende bij deze prestatie, en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 5.2.1 Regio Deal Twente.Regio Deal Twente IIOp 4 december 2024 hebben wij de beschikking ontvangen voor deze Regio Deal, met een totaalbedrag van € 25 miljoen. Inmiddels zijn de eerste beschikkingen verstrekt en is het project in uitvoering. De Provincie heeft als cofinanciering een bedrag van € 7,4 miljoen toegezegd (PS23-000466). Via deze monitor hebben wij € 0,2 miljoen opgenomen om de uitvoering van deze Deal mogelijk te maken. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen van te onttrekken uit de Reserve Kwaliteit van Overijssel, behorende bij deze prestatie, en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 5.2.1 Regio Deal Twente.
5.2.2 Human Capital Agenda Regio Zwolle		0	3.644	3.644	0 GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	Bij de jaarrekening 2021 is aangegeven dat de aanvragen voor de projecten zijn ontvangen en de beschikkingen zijn verwerkt. De beschikkingen hebben betrekking op verschillende jaren, waardoor de lasten op meerdere jaren betrekking hebben. De bijdrage vanuit de op onze balans opgenomen specifieke uitkering (SPUK) dient in gelijke mate aan die jaren te worden toegerekend. In 2023 zal een bedrag van € 5,1 miljoen moeten worden doorgezet naar 2024 en 2025. Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 5.2.2 op de jaarschijf 2024 te verhogen met respectievelijk € 3,6 miljoen en de jaarschijf 2025 met € 1,5 miljoen en deze bedragen gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK.
5.2.5 Nationaal Groeifonds		-42	0	42	-42 GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	Bij de tweede monitor is aangegeven dat op 27 juni 2023 het statenvoorstel Effectuering financiële bijdrage aan Nationaal Groeifonds programma's (PS23-000188) door u is behandeld. Aangezien de effectuering van de financiële bijdrage in 2023 is begonnen zullen de middelen de komende jaren nog nodig zijn. Via het Statenvoorstel over het nationaal groeifonds dat besproken is in de PS-vergadering van mei 2024 heeft u besloten over de looptijdverlenging van het KVO-budget tot eind 2027. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 5.2.5 in 2024 te verhogen met € 42.000 en dit bedrag te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.
5.2.5 Nationaal Groeifonds	-2.000	0	2.000	-2.000	Adm. 202 Doorwerking GS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 Doorwerking GS 2023
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	-1.063	0	1.063	-1.063	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	In 2023 is op een begroot bedrag van € 4,1 miljoen deze prestatie met € 0,1 miljoen overschreden. Dit is opgebouwd uit diverse omvangrijke posten. Hieronder volgt een toelichting. Storting in de voorziening Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO)Doordat de Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO) in 2023 een negatief resultaat heeft gerealiseerd van € 1,9 miljoen, is de (verlies)voorziening HMO met € 1,9 miljoen verhoogd. Deze storting in de voorziening is verwerkt via prestatie 5.3.1. wat leidt tot een overschrijding ten opzichte van de begroting 2023. Via een resultaatbestemmingsvoorstel bij de jaarrekening stellen we voor, zoals gebruikelijk, om de storting in de voorziening te dekken uit de Algemene Financieringsreserve. Programmering bedrijventerreinenDe middelen voor dit programma zijn vanaf 2016 beschikbaar met een bedrag van € 2,5 miljoen. Eind 2023 is € 0,52 resterend waarvan en een deel nodig zal zijn voor het afhandelen van verplichtingen in 2024. Zoals wij gemeld hebben met onze brief aan uw staten (D2023-03-002163), komen we voor de uitvoering van de Programmeringsafspraken voor de periode van 2024-2026 met een voorstel.Programma Aanpak toekomstbestendige werklocaties 2021-2023In 2021 is het statenvoorstel Aanpak toekomstbestendige werklocaties 2021-2023 (2021/0050857) met een bedrag van € 3,7 miljoen aangenomen. Eind 2023 is er een bedrag resterend van € 1,2 miljoen waarvan een deel nog in behandeling is, zijnde subsidieaanvragen en een deel in overige verplichtingen, we willen voorstellen om deze resterende verplichtingen op een correcte manier af te handelen. In totaal is voor bovengenoemde items nog € 1,1 miljoen nodig voor afronding van de programma's. Voor € 0,8 miljoen heeft dit betrekking op nog toe te kennen subsidieaanvragen die eind 2023 zijn ingediend. Deze passen binnen het voor 2023 gepubliceerde plafond en dienen op basis daarvan te worden toegekend. Voor € 0,3 miljoen heeft dit bedrag betrekking op nakoming van gemaakte afspraken, waarvan de kosten komen in 2024. Wij stellen u voor om de einddatum van dit KVO-budget te verlengen tot eind 2024. Verder stellen wij u voor om het budget voor prestatie 5.3.1 in 2024 te verhogen met € 1,1 miljoen en dit bedrag te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Voor niet bestede KVO-budgetten met een einddatum 2023 stellen wij bij het onderdeel Overhead, financiering en dekkingsmiddelen voor, om deze vanuit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel toe te voegen aan de Algemene reserve. Het resterende KVO-budget voor deze prestatie, na verwerking van bovenstaande, maakt deel uit van dat voorstel.
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	-300	0	300	-300	PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025	Deze wijziging heeft betrekking op PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	-2.500	0	2.500	-2.500	GS Wijz. 105 Regionale Economie	Deze wijziging heeft betrekking op GS Wijz. 105 Regionale Economie
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	-75	0	75	-75	GS-wijz. 117 Aanpak retail	Deze wijziging heeft betrekking op GS-wijz. 117 Aanpak retail
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	830	0	-830	830	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	In april 2024 heeft u het nieuwe programma Regionale Economie (PS24-000099) behandeld. Hiervoor is een bedrag van € 28 miljoen beschikbaar gesteld om de economie van de Provincie Overijssel te ondersteunen. Om het programma op te starten, zijn in 2024 middelen toegevoegd aan de begroting binnen de bestaande doelenboom. Ook binnen deze prestatie 5.3.1 zijn voor 2024 middelen toegekend.Op dit moment verwachten we dat de beschikbare middelen voor 2024 op deze prestatie niet volledig zullen worden benut, vanwege de intensieve opstartfase die extra tijd en inspanning vereist. Daarom hebben wij besloten om de middelen van 2024 door te schuiven naar 2025 en daarnaast middelen voor de komende jaren te reserveren.Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,83 miljoen van de jaarschijf 2024 door te schuiven naar de jaarschijf 2025 van de nieuwe prestatie 5.1.2 Attractief Overijssels vestigingsklimaat. Daarnaast willen wij de komende jaren de volgende middelen onttrekken aan de Reserve Kwaliteit van Overijssel en toevoegen aan prestatie 5.1.2:2025 € 1,52 miljoen2026 € 1,75 miljoen2027 € 1,65 miljoen
5.3.2 Werklocaties deelnemningen	478	478	0	478	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Zoals aangekondigd in de 1e monitor kent de jaarrekening 2023 van RBT (Regionaal Bedrijventerrein Twente) een positief resultaat. Hierdoor neemt de Algemene Reserve van RBT toe en daarmee ook het bedrag waar Overijssel bij liquidatie aanspraak op kan maken. Op basis van ons aandeel van 23% is hiermee dit jaar een eenmalige baat van € 0,5 miljoen ontstaan. Wij stellen u voor om de baten voor prestatie 5.3.2 in 2024 te verhogen met € 0,5 miljoen. Deze baten komen ten gunste van de algemene middelen.
5.3.3 Topwerklocaties	-251	0	251	-251	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	Grondexploitatie van het bedrijventerrein Technology Base De lasten zijn € 2,7 miljoen hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een stijging van de verliesvoorziening die wordt aangehouden voor het verwachte eindsaldo van de grondexploitatie van het bedrijventerrein Technology Base. Deze verhoging is noodzakelijk gebleken op basis van het vooruitzicht dat de huidige knelpunten voor kaveluitgifte (netcongestie en stikstofruimte) niet eerder dan 2031 zijn opgelost. Zie hiervoor ook de Kaderbrief (kenmerk PS25-000073) die door Technology Base op 25 januari 2025 aan Provinciale Staten is gestuurd. Voor deze ontwikkeling binnen de grondexploitatie van TecBase, is in de Algemene risicoreserve € 3,0 miljoen opgenomen. Wij stellen u voor om een broep te doen op deze middelen en daartoe € 2,8 miljoen vanuit de Algemene risicoreserve toe te voegen aan de Algemene reserve.
5.3.4 Internationaliseren	-1.500	0	1.500	-1.500	GS Wijz. 105 Regionale Economie	Deze wijziging heeft betrekking op GS Wijz. 105 Regionale Economie
5.3.4 Internationaliseren	-11	0	11	-11	GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	In 2023 liep het programma beter dan verwacht. Om de overschrijding op te heffen onttrekken wij het restant van de reserve behorende bij dit

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						programma om de het tekort weg te werken en tevens voor 2024 voldoende te begroten om de bestaande verplichtingen te dekken. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben € 52.100 extra onttrokken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel . Ook hebben wij besloten om € 10.536 toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 5.3.4 van de begroting 2024 en dit bedrag te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.
5.3.4 Internationaliseren	750	0	-750	750	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	In april 2024 heeft u het nieuwe programma Regionale Economie (PS24-000099) behandeld. Hiervoor is een bedrag van € 28 miljoen beschikbaar gesteld om de economie van de Provincie Overijssel te ondersteunen. Om het programma op te starten, zijn in 2024 middelen toegevoegd aan de begroting binnen de bestaande doelenboom. Ook binnen deze prestatie 5.3.4 zijn voor 2024 middelen toegekend.Op dit moment verwachten we dat de beschikbare middelen voor 2024 op deze prestatie niet volledig zullen worden benut, vanwege de intensieve opstartfase die extra tijd en inspanning vereist. Daarom hebben wij besloten om de middelen van 2024 door te schuiven naar 2025 en daarnaast middelen voor de komende jaren te reserveren.Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,75 miljoen van de jaarschijf 2024 te onttrekken en hiervan € 0,7 miljoen door te schuiven naar de jaarschijf 2025 en € 50.000 naar 2026 van de nieuwe prestatie 5.1.1 Concurrentiekracht en verdienvermogen. Tevens hebben we besloten om het volgende extra te onttrekken uit de reserve voor de komende jaren en toe te voegen aan prestatie 5.1.1:2025 € 1,67 miljoen2026 € 0,87 miljoen2027 € 0,92 miljoen
5.4.1 Gastvrij Overijssel	-856	0	856	-856	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Op deze prestatie resteert een bedrag van € 0,85 miljoen. Dit bedrag is echter al beschikt aan Marketing Oost. Vanwege regelgeving met betrekking tot de lastneming leidt dit pas in latere jaren tot kosten. De verwachting is dat in 2024 deze middelen door Marketing Oost als nog worden verantwoord. Vanwege het aflopen van het programma moeten wij u voorstellen om deze middelen niet te laten vrijvallen. Wij stellen u voor om de middelen van dit programma ook in 2024 beschikbaar te houden. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,85 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 5.4.1 van de begroting 2024 en dit bedrag te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.
5.4.1 Gastvrij Overijssel	-1.250	0	1.250	-1.250	GS-wijz. 106 Recr. & Vrije Tijd 24-27	Deze wijziging heeft betrekking op GS-wijz. 106 Recr. & Vrije Tijd 24-27
5.4.1 Gastvrij Overijssel	1.000	0	-1.000	1.000	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Het programma Gastvrij Overijssel 2024-2027 is inmiddels van start gegaan, maar bevindt zich momenteel nog in de opstartfase. We merken dat aanvragen in 2024 nog niet afgehandeld zullen worden. De verwachting is dat de toekenning van middelen in 2025 zal plaatsvinden. Daarom hebben we besloten om een bedrag van €1 miljoen door te schuiven naar 2025. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1 miljoen van 2024 te

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						onttrekken en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 5.2.1 Recreatie en Vrije Tijd.
5.4.2 Festivals en evenementen	-1.360	0	1.360	-1.360	PS 001 Investeringsimpuls CA24	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Investeringsimpuls CA24
5.4.2 Festivals en evenementen	-162	0	162	-162	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Eind 2023 hebben wij het plafond verhoogd en zijn er aanvragen ontvangen die nog moeten worden afgehandeld. Wij willen u dan ook voorstellen om het restant van €162.000 mee te nemen naar 2024. Wij stellen u voor de looptijd van dit KVO-budget te verlengen tot eind 2024. Wij stellen u voor om € 162.000 toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 5.4.2 en dit bedrag te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.
5.5.1 Basisinfrastructuur	-129	0	129	-129	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Op deze prestatie is op een begroot bedrag van € 5,2 miljoen een bedrag van € 0,27 miljoen overgebleven. Economic Boards. Eind 2022 was de verwachting dat de middelen voor de Economic board toegezegd konden worden in 2023. Echter is de aanvraag "Verzoek financiële bijdrage uitwerking verstedelijkingsstudie Regio Stedendriehoek" pas in december 2023 ontvangen. Om deze aanvraag te honoreren willen wij u voorstellen om het restant van de Economic Boards van € 129.000 ook in 2024 beschikbaar te houden.Wij stellen u voor om het restant bedrag van € 129.000 via een resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 5.5.1 van de begroting 2024.
5.5.1 Basisinfrastructuur	62	0	-62	62	Adm. 203 Doorwerking adm. 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 Doorwerking adm. 2023
5.5.2 Bev. innovatie en ondernemerscha	-3.000	0	3.000	-3.000	GS Wijz. 105 Regionale Economie	Deze wijziging heeft betrekking op GS Wijz. 105 Regionale Economie
5.5.2 Bev. innovatie en ondernemerscha	-1.254	0	1.254	-1.254	GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	Op een begroot bedrag van 5,9 miljoen is een bedrag van € 1,24 miljoen overgebleven. Om in 2024 onze verplichtingen vanuit het MKB programma na te komen hebben we besloten het restant mee te nemen naar het afrondingsjaar 2024. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1,25 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 5.5.2 van de begroting 2023. Specifieke Uitkering (SPUK) MKB Deal Family next Doel van de MKB-deal 'Family Next' is het verbeteren van de economische stabiliteit en de productiviteit van familiebedrijven. Daarvoor zet 'Family Next' in op digitalisering, verduurzaming en bedrijfsopvolging. Het versterken van ondernemerschap en het verbeteren van ondernemersvaardigheden zijn andere belangrijke aandachtspunten. Eind 2023 is een klein bedrag overgebleven. Deze SPUK liep tot 21 oktober 2023. Het restant zal naar verwachting terug vloeien naar het Rijk.
5.5.2 Bev. innovatie en ondernemerscha	1.450	0	-1.450	1.450	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	In april 2024 heeft u het nieuwe programma Regionale Economie (PS24-000099) behandeld. Hiervoor is een bedrag van € 28 miljoen beschikbaar gesteld om de economie van de Provincie Overijssel te ondersteunen. Om

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						het programma op te starten, zijn in 2024 middelen toegevoegd aan de begroting binnen de bestaande doelenboom. Ook binnen deze prestatie 5.5.2 zijn voor 2024 middelen toegekend.Op dit moment verwachten we dat de beschikbare middelen voor 2024 op deze prestatie niet volledig zullen worden benut, vanwege de intensieve opstartfase die extra tijd en inspanning vereist. Daarom hebben wij besloten om de middelen van 2024 door te schuiven naar 2025 en daarnaast middelen voor de komende jaren te reserveren.Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1,45 miljoen van de jaarschijf 2024 te onttrekken en hiervan € 1,2 miljoen door te schuiven naar de jaarschijf 2025 en € 0,25 miljoen naar 2026 van de nieuwe prestatie 5.1.3 Ontwikkelen van een toekomstgerichte economie. Ook hebben we besloten om het volgende extra te onttrekken uit de reserve voor de komende jaren en toe te voegen aan prestatie 5.1.3:2025 € 1,5 miljoen2026 € 1,9 miljoen2027 € 2,15 miljoen
5.5.2 Bev. innovatie en ondernemerscha	-862	0	862	-862	Adm. 202 Doorwerking GS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 Doorwerking GS 2023
5.5.2 Bev. innovatie en ondernemerscha	32	0	-32	32	Wijz. 214 Najaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 214 Najaarswijz. personeel
5.5.3 Europese programma s	6.942	0	-6.942	6.942	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	Op prestatie 5.5.3 worden de Europese programma's voor de periodes 2014-2020 en 2021-2027 verantwoord. Het programma voor de periode 2014-2020 bevindt zich in de afrondende fase. De afronding duurt langer dan voorzien, vanwege diverse Europese controles. De afronding van dit programma is voor ons een autonome ontwikkeling. Hierdoor lopen de kosten langer door dan voorzien. Het programma voor de periode 2021-2027 is inmiddels van start gegaan. Alle voor dit jaar geplande middelen zijn nodig voor de uitvoering en cofinanciering van beide programma’s. Echter, het moment waarop betalingen plaatsvinden, is afhankelijk van het tempo van de uitvoering en de bijbehorende kosten. Hierbij spelen verschillende factoren een rol, zoals het aantal openstellingen, de kwaliteit van de ingediende aanvragen, de benodigde cofinanciering, en het tijdstip waarop beschikkingen kunnen worden afgegeven en betalingen kunnen worden uitgevoerd. Reserve Europese Programma's Er is in 2024 een budget van €5,5 miljoen geraamd. De lasten bedragen €6,7 miljoen. Dit leidt tot een tekort van €1.200.000. Verklaring hiervoor is dat de Europese programma's inmiddels goed op stoom zijn gekomen en er openstellingen en toekenningen zijn geweest, waardoor de uitgaven in 2024 hoger zijn uitgevallen. U heeft voor de Europese programma's een langjarig budget ter beschikking gesteld voor de periode t/m 2027 (PS/2021/110330). De budgetten in de begroting en meerjarenraming zijn indicatief, evenals de verdeling over de programma's. en hier staat meerjarige dekking tegenover. In 2024 is er sprake van een tekort van circa €1.200.000, maar dit past binnen de meerjarenbegroting . Het tekort op de jaarschijf 2024 dekt u uit de hiervoor bestemde Reserve Europese Programma's, binnen het bestaand budget. Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,2 miljoen te onttrekken aan

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						Reserve Europese Programma's en toe te voegen aan de Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen".
5.5.3 Europese programma s	71	0	-71	71	Adm. 203 Doorwerking adm. 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 Doorwerking adm. 2023
5.5.5 Circulaire economie	-247	0	247	-247	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Van het restant van € 260.000 behoort een bedrag van € 247.200 bij UBS 6.13 digitale circulaire industrie. Deze UBS is tot stand gekomen nadat op 22 februari de motie “Gezamenlijke ambities 2023 2e tranche” is behandeld. Op dit moment is de regeling opengesteld voor 2023 en 2024 en lopen de aanvragen binnen. Gezien de tijd die nodig is om de middelen zorgvuldig toe te zeggen stellen wij u voor om de middelen beschikbaar te houden voor 2024. Wij stellen u voor om € 247.000 van de jaarschijf 2023 beschikbaar te houden en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 5.5.5
5.5.5 Circulaire economie	-400	0	400	-400	Adm. 202 Doorwerking GS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 Doorwerking GS 2023
5.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-300	0	300	-300	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Deze wijziging heeft betrekking op PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT
5.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-132	0	132	-132	Adm. 203 Doorwerking adm. 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 Doorwerking adm. 2023
5.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-160	0	160	-160	Wijz. 206 Diversen maart 2024 2	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 206 Diversen maart 2024 2
5.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-32	0	32	-32	Wijz. 214 Najaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 214 Najaarswijz. personeel
Totaal	**-8.241**	**5.072**	**13.313**	**-8.241**		

Kerntaak 6: Cultuur en sociale kwaliteit

Dit is hoe wij denken

Begrotingstekst 2024:
Deze kerntaak richt zich op het behouden van een bruisend cultureel leven met sociale kwaliteit in Overijssel.
Een sterke sociale binding is een belangrijke basis voor een gezonde en vitale samenleving. De maatschappelijke en economische ontwikkeling van onze provincie wordt voor een groot deel bepaald door onze cultuur. Het verbindt ons en versterkt onze lokale en regionale identiteit. Denk aan onze streektaal, het historisch erfgoed en tradities. Culturele en sociale voorzieningen dragen bij aan beter onderwijs, hebben positieve effecten op de gezondheid en stimuleren actieve deelname aan de samenleving.
We zetten ons in voor een levendige provincie, die bol staat van initiatieven. Onze culturele basisinfrastructuur, cultuur educatie- en participatie, cultureel erfgoed en talentontwikkeling zijn belangrijke pijlers voor ons cultuurbeleid. We hebben oog voor de behoeften per regio en willen dat iedereen kan genieten van cultuur, ongeacht leeftijd, achtergrond, inkomen of woonplaats. Als regenboogprovincie vinden wij het belangrijk dat iedereen in Overijssel zich veilig voelt om zichzelf te kunnen zijn.
We investeren in kansrijke initiatieven die het zelforganiserend vermogen van inwoners versterken en bijdragen aan levendige gemeenschappen in de stad en op het platteland.
Als het gaat om evenementen vinden we het belangrijk om de betekenis voor Overijssel, toegankelijkheid voor een breed publiek en verbinding tussen stad, platteland en mensen mee te wegen.
Bibliotheken hebben een essentiële rol in onze samenleving. Hier ontmoeten lokale organisaties en initiatieven elkaar die zich bijvoorbeeld inzetten tegen bestrijding van laaggeletterdheid en het aanleren van (digitale) basisvaardigheden.
We dragen actief bij aan een verbeterde sportinfrastructuur voor talentontwikkeling en -herkenning. Gezonde en energieke inwoners hebben de veerkracht om voor zichzelf te zorgen en initiatieven te ontplooien die anderen ten goede komen. Sport speelt hierbij een verbindende rol.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst

Op basis van de Erfgoedwet worden wij eigenaar van archeologische vondsten in Overijssel en zijn wij verplicht deze op te slaan en beschikbaar te stellen voor onderzoek en bruikleen (6.1.1.). Wij zetten ons in voor grote restauraties van rijksmonumenten en het behoud van cultureel erfgoed (6.1.2). Met ons provincie-brede programma voor immaterieel erfgoed, nedersaksisch en streekcultuur en met het stimuleren van initiatieven die het verhaal van Overijssel vertellen houden we het verleden levend.

Prestaties

6.1.1 Materieel erfgoed

Acties 2024

1. Wij bewaren en beheren onze archeologische vondsten in het provinciale depot voor bodemvondsten.

2. Wij ontsluiten onze archeologische bodemvondsten en monitoren gemaakte afspraken hierover met het provinciale depot voor bodemvondsten door middel van het publieksprogramma 'Vondst van Overijssel'.
3. Wij monitoren gemaakte afspraken met de Monumentenwacht Overijssel-Flevoland over de inspecties van monumenten en wij monitoren onze afspraken met het Steunpunt Cultureel Erfgoed Overijssel over de ondersteuning van de Overijsselse gemeenten bij de uitvoering van hun wettelijke taken op het gebied van monumentenzorg.
4. Wij maken met de regeling 'Restauratie rijksmonumenten' ten minste 10 projecten mogelijk. In afstemming met het programma Nieuwe Energie Overijssel stimuleren wij tevens het treffen van duurzaamheidsmaatregelen.
5. Wij spreken met Stichting RIBO (Restauratie & Innovatie in de bouw in Overijssel) af dat ten minste 20 leerlingen worden begeleid naar een leerling-werkplek in de restauratiebouw.
6. Op het gebied van religieus erfgoed zetten wij in op het delen van kennis, het verbinden van mensen en organisaties en het bieden van inspiratie. Dit doen we onder andere met het Steunpunt Cultureel Erfgoed Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. De afspraken die wij hebben gemaakt over het beheer en bewaren van onze vondsten zijn uitgevoerd. Er zijn circa 90 archeologische projecten (bestaande uit vondsten en documentatie) fysiek gedeponeerd. Het hele jaar door zijn de data in de database aangepast en verbeterd. Er zijn 14 nieuwe bruiklenen aangegaan en 3 bruiklenen zijn verlengd.
2. Onze afspraken over het publieksprogramma zijn gerealiseerd. Er zijn 8 schoolklassen (van basis- en middelbare school) op bezoek geweest bij het Archeologisch Depot en er werd in oktober een archeologiemiddag georganiseerd samen met en bij Natura Docet/Wonderryck Twente (bijna 250 bezoekers). Tijdens de Open Monumentendagen bezochten ruim 200 bezoekers het depot. Er zijn 4 archeologische nieuwsbrieven verstuurd.
3. Monumentenwacht Overijssel voerde 737 inspecties uit. Het aantal abonnementen groeide van 1166 in 2023 naar 1203 .
   Onze afspraken met het Steunpunt Cultureel Erfgoed Overijssel over de ondersteuning van de Overijsselse gemeenten bij de uitvoering van hun wettelijke taken op het gebied van monumentenzorg zijn uitgevoerd.
4. Wij hebben met de regeling ‘Restauratie rijksmonumenten’ 18 projecten mogelijk gemaakt. De projecten waarvoor subsidie beschikbaar is gesteld, betreffen o.a. drie molens, twee kerken, twee kloosters, twee stadspanden en drie groene monumenten.
5. In totaal begeleidde Stichting RIBO in het verslagjaar 56 leerlingen naar een toekomst in de restauratie-houtbouw. In september startten er 20 nieuwe leerlingen terwijl 17 leerlingen begonnen met hun tweede jaar en 10 leerlingen met hun 3e en laatste jaar. In 2024 zijn 9 leerlingen geslaagd voor hun opleiding technicus hout en restauratie. Sinds september is de uitbreiding van ons Restauratie- en InnovatieLab gereed. Dit heeft een positief effect op de instroom en de belangstelling voor de opleiding groeit.

6. Tijdens de samen met de Erfgoed Academie ontwikkelde leerlijn Behoud het Overijsselse kerkgebouw, hebben 24 deelnemers waaronder inwoners, kennis en handvatten opgedaan over het toekomstbestendig maken van hun kerkgebouw.
   Samen met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en het Steunpunt Cultureel Erfgoed hebben we een onderzoek naar impactmeting rondom gemeentelijke kerkenvisies afgerond. Dit onderzoek heeft inzichten opgeleverd over onder andere de behoefte van gemeenten.
   We organiseerden op 28 november het landelijke evenement 'De toekomst van religieus erfgoed' in Zwolle, waarbij de ruimtelijke en maatschappelijke opgaven van nu centraal stonden. Het evenement werd door ruim 300 mensen, waaronder inwoners, bezocht.
   In het kader van het European Interreg project ReLiHe (religious heritage in rural areas) zijn we gestart met de beleidsuitwisseling met andere Europese partners over de mogelijkheden van het herbestemmen van religieus erfgoed in het rurale gebied.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Van de begroting van €6,5 miljoen resteert een bedrag van €1,2 miljoen. Van dit saldo is €1,1 miljoen bestemd voor het opvangen van toekomstige verplichtingen van een in 2024 verstrekte subsidie voor de restauratie van grote monumenten.

Restauratie grote monumenten

In 2024 is een subsidie voor de restauratie van grote monumenten verstrekt van €1,6 miljoen. Naar rato van de voortgang van de restauratie zal de subsidie-ontvanger in 2025, 2026 en 2027 een bedrag van €475.000, €475.000 en €189.000 ontvangen. Daardoor resteert van het incidentele budget voor deze subsidie, waarvoor wij via de decembercirculaire 2023 de middelen ontvingen van het Rijk, € 1,1 miljoen. Dit resterende budget hebben wij de komende jaren nodig voor het opvangen van de verstrekte subsidie. Wij stellen u voor om via resultaatbestemming € 1,1 miljoen toe te voegen aan het budget voor prestatie 6.1.1 in de jaren 2025 (€ 475.000), 2026 (€ 475.000) en 2027 (€ 189.000).

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024
- Motie Gezamenlijke Ambities 2023
- Motie Erfgoed goed bewaard

Begrotingswijziging

- Vooraankondiging resultaatbestemming

Resultaatbestemming

1139

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

6.1.2 Immaterieel erfgoed

Acties 2024

1. Wij monitoren onze gemaakte afspraken met:
   - Collectie Overijssel over de inzet van de Nedersaksische taal en cultuur in verschillende maatschappelijke domeinen;
   - Collectie Overijssel en het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland over ondersteuning van een netwerk van Overijsselse kleinere erfgoedorganisaties en erfgoedgemeenschappen;
   - Landschap Overijssel en het Overijssels Particulier Grondbezit over het vertellen van onze landschapsgeschiedenis en het slim inzetten van ons erfgoed in verschillende maatschappelijke opgaven. Met deze organisaties maken we hierover tevens arrangementsafspraken.

2. Met de subsidieregeling 'Verhaal van Overijssel' maken wij ten minste 20 projecten mogelijk die het verhaal achter ons erfgoed vertellen.
3. Wij werken samen met de ruimtelijke programma's aan de opgaven van Overijssel en brengen in deze processen erfgoed in als integraal onderdeel van de ruimte.
4. Wij maken ten minste 65 projecten mogelijk met het Fonds Kleine culturele initiatieven (KCIPO) van het Prins Bernhard Cultuurfonds (zie ook 6.3.1.).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. In 2024 hebben wij afspraken over de inzet Nedersaksische taal en cultuur met de Overijsselacademie gemaakt en uitgevoerd. Voorheen gebeurde dit met Collectie Overijssel.
   De Overijsselacademie heeft activiteiten uitgevoerd zoals de publicatie van het 'Zoargzakboek; eerste hulp bi-j plat proatn' en de tv serie volgend op de podcastserie uit 2023 én 2024 'Wij de Nedersaksen', die in maart te zien was op RTV Oost. Daarnaast bouwde het Erfgoedplatform, dat wordt beheerd door de Overijsselacademie, verder aan de dienstverlening. Het platform bereikte met 16 bijeenkomsten meer dan 450 Overijsselse erfgoedvrijwilligers. Met vraaggerichte coaching en tijdens contactmomenten adviseerde het platform ongeveer 160 Overijsselse Erfgoedinitiatieven en betrokken vrijwilligers.
2. Het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland heeft de afspraken gerealiseerd die wij met deze organisatie hebben gemaakt ter ondersteuning van erfgoedorganisaties en erfgoedgemeenschappen in Overijssel. Zoals de organisatie van de Overijsselse Immaterieel Erfgoed dag die op 28 september plaatsvond.
3. Landschap Overijssel en Overijssels Particulier Grondbezit voerden in 2024 diverse projecten uit die wij met hen hadden afgesproken. Zoals het project 'Methodiek landgoedbiotoop' dat een samenwerking tussen beide partijen is.
4. Met de subsidieregeling Verhaal van Overijssel hebben wij 28 projecten mogelijk gemaakt, waaronder 'Digitale kennisbank (immaterieel) erfgoed Giethoorn' en 'Van Religieus tot Industrieel erfgoed' van de Stichting Rijssense musea. Met dit laatste project wordt een impuls gegeven aan de beleving van de lokale historie, het interieur en exterieur van de Walkertoren in Rijssen en de parkstructuur van de begraafplaats 'De Blijdschap' in Holten.
5. We hebben intern afspraken gemaakt over een betere positionering van erfgoed in de Nieuwe Omgevingsvisie Overijssel en in andere ruimtelijke instrumenten.
6. Met het fonds Kleine Culturele initiatieven Overijssel (KCIPO), waarin wij een storting hebben gedaan en dat wordt beheerd door het Cultuurfonds Overijssel, zijn 63 projecten mogelijk gemaakt. Zoals de projecten 'Op ontdekkingsreis in de Dominicanenkerk' en 'Kiek'n op 'n Esch'.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Van de begrote €2,3 miljoen resteert een bedrag van €245.000.

UBS 7.3 Erfgoed het verhaal van Overijssel

Om liggende aanvragen te kunnen honoreren stellen wij u onder de gebundelde resultaatbestemming subsidieverlening voor om het bedrag van €112.000 ten laste van het resultaat toe te voegen aan prestatie 6.1.1 van de begroting 2025.

Afronding uKVO Collegeprogramma 2019-2023

Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Wij stellen u voor om een bedrag van € 133.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen".

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024

Begrotingswijziging

- Vooraankondiging resultaatbestemming

Resultaatbestemming

112

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Dit is wat wij doen

6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod

In een cultuurconvenant 2021-2024 heeft het Rijk samen met de overheden in landsdeel Oost afspraken gemaakt over de cofinanciering van culturele instellingen Wij stimuleren een gezond productieklimaat, waarin makers en podia voor een levendig en spannend cultureel aanbod. Wij ondersteunen nieuwe makers en culturele instellingen in hun ontwikkeling, in samenwerking en in profilering.

Prestaties

6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod

Acties 2024

1. Wij monitoren onze cofinancieringsafspraken met culturele instellingen in Overijssel die voor 2021-2024 meerjarige subsidie van het Rijk ontvangen (BIS en cultuurfondsen, zie ook 6.3.2). Dit geldt ook voor de gemaakte afspraken met een aantal Gelderse instellingen die door het Rijk gefinancierd worden en die van belang zijn voor heel Oost-Nederland.
2. Wij monitoren onze prestatieafspraken met Museum De Fundatie, ons museum met nationale uitstraling, over diens activiteitenplan voor 2021-2024 en geven het museum opdracht tot beheer, onderhoud en vernieuwing van de provinciale collectie.
3. Wij monitoren de prestatieafspraken die wij voor de periode 2023-2024 met het Filmkenniscentrum hebben gemaakt over de versterking van de filminfrastructuur in Overijssel.
4. Wij monitoren de samenwerkingsafspraken met onze partners in Landsdeel Oost (cultuurregio's en provincie Gelderland) en het Rijk voor 2021-2024 en besluiten over onze positionering en toekomstige samenwerking in landsdeel Oost.
5. Wij monitoren onze prestatieafspraken met culturele instellingen over de uitvoering van elf projecten die wij in 2021-2024 mogelijk hebben gemaakt ter versterking van het professionele maakklimaat kunst en cultuur in Overijssel.
6. Wij evalueren instrumenten die met het programma Versterking culturele sector zijn ontwikkeld, zoals de regeling Versterking Maakklimaat, de leergang Leiderschap in Cultuur (LinC) en het project De Generator en passen of vullen de instrumenten zo nodig en mogelijk aan.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Onze cofinancieringsafspraken met de instellingen die meerjarig gefinancierd worden door het Rijk (BIS) of door een van de Rijkscultuurfondsen, zijn uitgevoerd.

2. Onze prestatieafspraken met Museum De Fundatie over de activiteiten in 2024 zijn uitgevoerd. In het kader van beheer, onderhoud en actualisatie van de collectie Overijssel heeft het museum deze collectie uitgebreid met een aantal nieuwe kunstwerken, waaronder "Muur", een werk van glas van kunstenaar Maria Roosen. Het museum maakt een periode van transitie door. Na een zorgvuldig traject, waarbij wij samen met de gemeente Zwolle optrokken, hebben uw Staten met de Perspectief Nota d.d. 26 juni 2024 een bedrag van € 910.000 beschikbaar gesteld aan het museum om in 2024 en 2025 de basis op orde te brengen en een bedrijfsplan te maken. De gemeente Zwolle heeft hetzelfde bedrag beschikbaar gesteld. Het bedrijfsplan dient als basis om de hoogte van de subsidie vanaf 2026 te bepalen en zo nodig daarvoor met de perspectiefnota ruimte te creëren.
3. Onze prestatieafspraken met het Filmkenniscentrum (FKC) zijn uitgevoerd. In 2024 is 95 keer advies en/of informatie verstrekt aan Overijsselse filmvertoners. Daarnaast bracht het Filmkenniscentrum de brochure 'Film in Overijssel VIII Buitenbeentjes' uit. Op 8 november organiseerde het FKC hierover een symposium, gevolgd door een filmmiddag waarbij drie premières werden vertoond, waaronder de Nedersaksisch gesproken film 'Tegendraads'. Dick Smits van het Filmkenniscentrum ontving het Jan Nijland Zilveren Roosje, een landelijke prijs voor de jarenlange inzet van het Filmkenniscentrum voor versterking van het filmaanbod in de regio.
4. In 2024 werd het convenant Landsdeel Oost 2025-2028 voorbereid, dat begin 2025 is ondertekend. Met dit convenant maken de provincies Overijssel en Gelderland en de betrokken gemeenten in dit landsdeel met het ministerie van OCW afspraken over de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het behoud en de versterking van de culturele infrastructuur in Oost-Nederland.
5. De uitvoering van de projecten die wij met onze regeling 'Versterking maakklimaat Overijssel' mogelijk hebben gemaakt, is afgerond. Het gaat hierbij om de drie (regio)projecten gericht op talentontwikkeling die wij samen met de stedelijke cultuurregio's hebben ondersteund: Cross-TIC in regio Twente, De Werf in Stedendriehoek en VAKTOR in regio Zwolle. En daarnaast om acht overige projecten verspreid over Overijssel zoals projecten van Consensus Vocalis en Theater Gnaffel. Door de ontwikkeling die organisaties met deze ondersteuning konden doormaken, wisten De Jonge Honden en Jansen & de Boer met succes een beroep te doen op meerjarige rijksfinanciering 2025-2028 via het Fonds Podiumkunsten. Zie ook 6.2.2.
6. De regelingen en projecten die wij in het kader van het versterkingsprogramma hebben ontwikkeld c.q. ondersteund, zijn afgerond. Op basis van onze ervaringen is eind 2024 in samenwerking met het Cultuurfonds een nieuw fonds op naam 'Versterking Culturele Sector Overijssel' opgericht om de culturele sector duurzaam te versterken. Dit fonds wordt beheerd en uitgevoerd door het Cultuurfonds.

Financiële kleurscore



Financiële toelichting

Van de begrote €6,3 miljoen resteert een bedrag van €0,2 miljoen.

Afronding uKVO Collegeprogramma 2019-2023

Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Wij stellen u voor om een bedrag van €151.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen".

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024
- Perspectiefnota 2025
- Brief aan PS Museum De Fundatie - de basis op orde

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Tijs de Bree

6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen

Acties 2024

1. Wij monitoren onze prestatieafspraken met het OKTO (Overleg Kleine Theaters Overijssel) voor 2023-24 over de professionalisering van de aangesloten theaters en hun programmering van het zo genaamde kwetsbare aanbod, waaronder nieuw Overijssels talent.
2. Wij evalueren de regeling waarmee wij experimenten mogelijk maken die onder andere cultuur met andere sectoren en opgaven verbinden (zie ook 6.2.1.).
3. Wij monitoren onze afspraken met Stichting 4Oost over de inzet van het Programmeringsfonds.
4. Wij maken de resultaten van ons cultuurbeleid zichtbaar onder andere tijdens ons Cultuurcongres, sociale media en met onze nieuwsbrieven.
5. Wij monitoren onze prestatieafspraken met culturele instellingen over de uitvoering van elf projecten die wij in 2021-2024 mogelijk hebben gemaakt ter versterking van het professionele maakklimaat kunst en cultuur in Overijssel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. De prestatieafspraken die wij met het OKTO hebben gemaakt, zijn uitgevoerd. Op 6 juni vond een OKTO-congres plaats, over de toekomst van de kleine theaters en het programmeren van het zogenaamde kwetsbaar aanbod waaronder Overijssels talent.
2. Wij hebben de regeling geactualiseerd om deze beter aan te laten sluiten bij de behoefte van aanvragers. Met de regeling hebben wij negen projecten mogelijk gemaakt, waaronder '2000 Faces (community art als marketinginstrument)', 'Artificial Intelligence Filmografie' en 'Gespreksmethode maatschappelijke kwesties in het theater'.
3. Stichting 4Oost (de vier schouwburgen) die het Programmeringsfonds beheert, heeft ook in 2024 Overijsselse producties op hun podia gestimuleerd. De stichting werkte hierbij samen met onder andere de OKTO-theaters.
4. Wij hebben de resultaten van ons beleid op verschillende manieren zichtbaar gemaakt, onder andere via onze nieuwsbrieven, social mediakanalen en tijdens ons Cultuurcongres 'Cultuur à la carte' op 4 juli (zie ook 6.3.3.).
5. De uitvoering van de projecten die wij met onze regeling 'Versterking maakklimaat Overijssel' mogelijk hebben gemaakt, is afgerond. Het gaat hierbij om de drie (regio)projecten gericht op talentontwikkeling die wij samen met de stedelijke cultuurregio's hebben ondersteund: Cross-TIC in regio Twente, De Werf in Stedendriehoek en VAKTOR in regio Zwolle. En daarnaast om acht overige projecten verspreid over Overijssel zoals projecten van Consensus Vocalis en Theater Gnaffel. Door de ontwikkeling die organisaties met deze ondersteuning konden doormaken, wisten De Jonge Honden en Jansen & de Boer met succes een beroep te doen op meerjarige rijksfinanciering 2025-2028 via het Fonds Podiumkunsten. Zie ook 6.2.1.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
Van het begrote bedrag van €1,4 miljoen resteert een bedrag van €0,2 miljoen.

Afronding uKVO Collegeprogramma 2019-2023
Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Wij stellen u voor om een bedrag van €197.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen".

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Dit is wat wij doen

6.3 Cultuur voor iedereen en kansen voor talent

Op basis van het landelijke Bestuurlijk Kader Cultuur en Onderwijs 2013 – 2023, het Overijsselse Bestuurlijk Kader Cultuur en Onderwijs 2019-2026 en het Cultuurconvenant Oost-Nederland 2021-2024 stimuleren wij dat onze partners zich inzetten voor e goed cultuuronderwijs (6.3.1) en voor talentontwikkeling (6.3.3).

Prestaties

6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst

Acties 2024

1. Wij maken in ten minste drie gemeenten de ontwikkeling van lokale convenanten mogelijk, waarin lokale partners zoals scholen, bedrijven en culturele en maatschappelijke partners zich verbinden aan goed cultuuronderwijs.
2. Wij monitoren de afspraken met scholen en gemeenten over goed cultuuronderwijs, waarbij we ons in het bijzonder richten op de 12 pilotprojecten binnen het speciaal onderwijs. Hierover monitoren wij de gemaakte afspraken met Rijnbrink die deze partners ondersteunt.
3. Wij maken ten minste 20 projecten mogelijk met de subsidieregeling 'Cultuurparticipatie' .
4. In ten minste 12 gemeenten maken wij met de subsidieregeling 'Overijssel Toont Talent' de organisatie van amateurkunstpodia mogelijk.
5. Wij monitoren de afspraken die wij met 15 gemeenten hebben gemaakt over de inzet van cultuurmakelaars om nieuwe culturele initiatieven te starten, deskundigheid te vergroten en slimme verbindingen te maken met andere sectoren.
6. Wij maken ten minste 65 kleinschalige projecten mogelijk met het Fonds Kleine Culturele Initiatieven Overijssel (KCIPO) van het Prins Bernhard Cultuurfonds Overijssel (zie ook 6.1.2.)

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. De voorgenomen drie lokale convenanten zijn niet gerealiseerd. Dit komt vooral doordat het onderwijs in de nasleep van Corona de focus vooral had op het op orde brengen van de basis (kernleerdoelen).
2. Voor het speciaal onderwijs en praktijkonderwijs hebben wij met Rijnbrink en de vier overige penvoerders van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit afspraken gemaakt voor een extra impuls, genaamd ‘Invent2gether’. 13 Scholen in Overijssel hebben deelgenomen; onder andere uit Hellendoorn, Almelo, Deventer, Enschede en Zwolle. Het gaat hierbij om nieuw aanbod van cultuureducatie (voorstellingen, lesprogramma's) toegespitst op de specifieke doelgroepen (clusters) binnen het speciaal onderwijs en praktijkonderwijs.

3. Met onze subsidieregeling ‘Cultuurparticipatie’ hebben wij 25 projecten mogelijk gemaakt, zoals participatieactiviteiten rondom de Dudokdagen in Kampen, activiteiten van Stichting Move Twente gericht op kansen voor kinderen en jongeren, ontwikkeling van jonge zangtalenten van koorschool Viva La Musica uit Zwolle en het multimediale project Retourtje Volkswijk.
4. Met de regeling 'Ik toon talent' is binnen 15 gemeenten de organisatie van amateurkunstpodia en de aandacht voor amateurkunst mogelijk gemaakt.
5. Met 15 gemeenten hebben wij afspraken gemaakt over de inzet van een cultuurmakelaar. Daarnaast is in samenwerking tussen Rijnbrink Cultuureducatie en het netwerk van Cultuurmakelaars, met ondersteuning door het Fonds voor Cultuurparticipatie, een pilot opgezet ter ondersteuning van de amateurkunst en cultuurmakelaars . Deze heeft onder andere geresulteerd in een tv-serie over 6 amateurkunst verenigingen en hun maatschappelijke relevantie, bijv. ontmoeting tussen ouderen en jongeren. Deze serie is in 2025 op RTV-Oost te zien.
6. Met onze storting in het KCIPO fonds hebben wij 63 kleinschalige initiatieven mogelijk gemaakt, zoals het fotofestival aan de IJssel, de Taptoe in Hardenberg, een openluchtconcert in het Bostheater van Gramsbergen, lustrumconcerten van verschillende Overijsselse koren en een documentaire over Herman Polak door stichting Etty Hillesum Centrum.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Van het begrote bedrag van €3,0 miljoen resteert een bedrag van €0,1 miljoen.

Rijnbrink

De lastneming van deze verplichting valt voor een bedrag van €300.000 in het boekjaar 2025. Wij stellen u voor om een bedrag van €300.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de begroting 2025, prestatie 6.3.1 in 2025. Wij stellen u daartoe ook voor de looptijd voor KVO-programma, 2019-2023 , voor deze € 300.000, te verlengen tot eind 2025. De overige niet bestede middelen voor dit programma kunnen vrijvallen. Onderstaand is het voorstel daartoe opgenomen.

Eerder verstrekte subsidies 2025.

In 2024 zijn er vooruitlopend op het jaar 2025 subsidies verstrekt ter omvang van €317.000. Deze subsidies passen binnen het doel en de omvang van het uKVO-budget; ze zijn alleen wat eerder verstrekt dan voorzien.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om de jaarschijf 2025 van prestatie 6.3.1 in de begroting 2025 te verlagen met € 317.000 en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen.

Afronding uKVO Collegeprogramma 2019-2023

Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Wij stellen u voor om een bedrag van €107.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen".

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging
- PS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

-17

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

6.3.3 Talent heeft de toekomst

Acties 2024

1. Wij monitoren de prestatieafspraken die wij hebben gemaakt met Stichting Poppunt Overijssel over de versterking van haar netwerkfunctie en haar rol ten aanzien van talentontwikkeling in de popsector.
2. Wij monitoren de cofinancieringsafspraken met culturele instellingen uit Overijssel die voor 2021-2024 subsidie van het Rijk ontvangen (BIS of cultuurfondsen, zie ook 6.2.1).
3. Wij stimuleren activiteiten ter versterking van de culturele sector; zo voeren we de regeling Startversneller uit en monitoren wij de uitvoering van de elf projecten die wij mogelijk hebben gemaakt ter versterking van het maakklimaat Overijssel (zie ook 6.2.2.)
4. Wij maken de resultaten van ons beleid zichtbaar onder andere via onze sociale mediakanalen en door ondersteuning van de Cultuurprijs Overijssel die door de gelijknamige stichting wordt georganiseerd.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Poppunt Overijssel heeft ruim 200 bands en muzikanten in hun ontwikkeling ondersteund via talentontwikkelingsprojecten zoals Songcamp, de Overijsselse Ambassade, Music Support Overijssel en de Popprijs Overijssel. Het innovatieve platform Sonar dat samen met Poppunt Gelderland is ontwikkeld, heeft hierin een belangrijke rol gespeeld. Het platform verbindt makers en organisaties met elkaar.
2. Onze cofinancieringsafspraken met de instellingen die meerjarig gefinancierd worden door het Rijk (BIS) of door een van de Rijkscultuurfondsen, zijn uitgevoerd. Zie ook 6.2.1.
3. Wij hebben verschillende activiteiten mogelijk gemaakt voor versterking van de culturele sector. Zo hebben wij met de regeling Startversneller 29 projecten gericht op coaching van ondernemerskwaliteiten mogelijk gemaakt, met de regeling Leren, ontmoeten en netwerken 3 projecten, met de regeling 'Experimenten powered by cultuur' 9 projecten en met de regeling Versterking maakklimaat 11 projecten (zie ook 6.2.1 en 6.2.2.)
4. Wij hebben de resultaten van ons beleid op verschillende manieren zichtbaar gemaakt, zoals via onze nieuwsbrieven, onze social mediakanalen en tijdens ons Cultuurcongres 'Cultuur à la carte' op 4 juli (zie ook 6.2.2.)

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Het begrote bedrag van €1,6 miljoen is nagenoeg geheel besteed.

Afronding uKVO Collegeprogramma 2019-2023

Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Wij stellen u voor om een bedrag van € 4.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen".

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Dit is wat wij doen

6.4 Toekomstbestendige bibliotheken in Overijssel

Op basis van de Wet Stelsel Openbare Bibliotheken ondersteunen wij het Overijsselse bibliotheeknetwerk, bevorderen wij het interbibliothecair leenverkeer en stimuleren wij bibliotheekinnovatie. De bibliotheek ontwikkelt zich steeds meer tot een ontmoetingsplaats in de lokale samenleving, een plek om te lezen èn te leren, voor lokale organisaties en initiatieven. Bibliotheken worden met succes ingezet bij leesbevordering en bestrijding van laaggeletterdheid.

Prestaties

6.4.1 Een leven lang lezen èn leren

Acties 2024

1. Wij monitoren onze prestatieafspraken met Rijnbrink over de uitvoering van onze wettelijke taken op het gebied van bibliotheken en over het beheer en uitlenen van bladmuziek aan Overijsselse amateurorkesten en -musici (Musidesk).
2. Vanuit de wettelijke taak om bibliotheekinnovatie te stimuleren ondersteunen wij gemeenten en bibliotheken met het programma 'Toekomstkracht Overijsselse bibliotheken'. Wij voeren hierbij onze regeling 'Bibliotheek van de toekomst' uit, waarmee wij in 2024 streven naar het in gang zetten van zes innovatietrajecten.
3. Wij evalueren de regeling 'De bibliotheek op school' die wij in 2023 hebben uitgevoerd.
4. Wij monitoren onze prestatieafspraken met gemeenten, Rijnbrink en het Netwerk van Overijsselse Bibliotheken over het provinciale convenant dat zich richt op het leesoffensief, (de bestrijding van) laaggeletterdheid en digitale inclusie.
5. Wij voeren de drie programmalijnen 'preventie en onderwijs', 'arbeidsmarkt' en 'brede inclusie' van ons investeringsprogramma 'Basisvaardigheden 2022-2024' verder uit.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Onze prestatieafspraken met Rijnbrink over ondersteuning van bibliotheken en over het beheer en uitlenen van bladmuziek aan Overijsselse amateurorkesten en -musici (Musidesk) zijn uitgevoerd. Binnen en aanvullend op deze afspraken speelt Rijnbrink in op actuele ontwikkelingen, zoals de invoering van de zorgplicht voor bibliotheken van gemeenten en provincies vanaf 2026 en het versterken van informatiegestuurd werken in de bibliotheek.
2. Met het programma Toekomstkracht Overijsselse bibliotheken en daarbinnen de regeling ‘Bibliotheek van de toekomst’ zijn in 2024 5 innovatietrajecten van bibliotheekstichtingen mogelijk gemaakt, waarmee het totaal aantal projecten in 2023-2024 neerkomt op 23. De meeste bibliotheken in Overijssel hebben gebruik gemaakt van deze regeling. Zij hebben hiermee een goed fundament gelegd voor doorontwikkeling naar een robuuste maatschappelijk-educatieve bibliotheek.
3. Uit de evaluatie van de regeling bleek nog steeds behoefte te bestaan aan bibliotheken op school. We hebben daarom de regeling ‘De bibliotheek op school’ nogmaals opengesteld om gemeenten en scholen zonder bibliotheek op school de mogelijkheid te bieden om alsnog aan te haken. Met deze regeling hebben we in 2024 vijf projecten mogelijk gemaakt en in totaal meer dan 20.
4. Voor het bevorderen van de basisvaardigheden en van leesplezier hebben we, in overleg met gemeenten, Rijnbrink en het Netwerk van Overijsselse bibliotheken, in plaats van voor een convenant gekozen voor de actiegerichte regeling ‘Bibliotheek op school’.

5. In 2024 zijn er binnen de drie programmalijnen 'preventie en onderwijs', 'arbeidsmarkt' en 'brede inclusie' verschillende projecten en activiteiten uitgevoerd. Concrete voorbeelden hiervan zijn:
   - Gemeentelijke proeftuinen voor het basisonderwijs om met meer kennisonderbouwing en doelgerichtheid de basisvaardigheden van kinderen te versterken. Deelnemers: Kampen, Hengelo, Twenterand, Losser en Dalfsen. Daarnaast zijn in 2024 twee inspiratiebijeenkomsten geweest voor het (lerend) netwerk dat bestaat uit bibliotheken, basisscholen, kindcentra, jeugdverpleegkundigen en beleidsadviseurs van deelnemende gemeenten.
   - In oktober 2024 was de lancering van het project Leesfit, een samenwerking tussen Regio Zwolle United, Stadkamer en provincie Overijssel.
   - Er is een tweede kopgroep bestaande uit negen bedrijven gestart met de aanpak basisvaardigheden op de werkvloer. Daarnaast zijn er voor het leernetwerk 'Taalroute naar Werk', gericht op onderwerpen inclusieve arbeidsmarkt en basisvaardigheden, twee bijeenkomsten geweest voor professionals die in direct contact staan met de doelgroep, tussenpersonen en beleidsmakers.
   - In maart 2024 is een theatervoorstelling Laaggeletterd georganiseerd. Hieraan namen bijna 300 deelnemers deel.
   - Er is op 5 september een interne bijeenkomst georganiseerd om aandacht te vragen voor begrijpelijke communicatie en er is een wedstrijd georganiseerd voor het meest begrijpelijk geschreven statenvoorstel.

   Eind 2024 zijn de uitkomsten van het investeringsvoorstel geëvalueerd en is een start gemaakt met het opstellen van een nieuw voorstel voor de periode 2025 tot en met 2027.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Van de begroting van €5,3 miljoen resteert een bedrag van €0,9 miljoen.

Basisvaardigheden uitfasering oude programma en opmaat naar 2025:

Wij ronden de drie programmalijnen 'preventie en onderwijs', 'arbeidsmarkt' en 'brede inclusie' van ons investeringsprogramma 'Basisvaardigheden 2022-2024' af in combinatie met de voorbereiding van het nieuwe programma en een nieuw Statenvoorstel in 2025. De afronding en de voorbereiding lopen door in de eerste maanden van 2025. Hiervoor is nog een bedrag van €75.000 noodzakelijk. Wij stellen u voor om een bedrag van € 75.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 6.4.1 van de begroting 2025 en de einddatum te bepalen op 2025.

UBS 7.15 Bibliotheek op school

Wij stellen u voor om uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel een bedrag van € 31.560 te onttrekken en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 6.4.1 van de begroting 2025. En hiermee de einddatum te verlengen naar 2025.

Afronding uKVO Collegeprogramma 2019-2023

Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Het restant van het UKVO-budget voor basisvaardigheden uit de oude coalitieperiode op prestatie 6.4.1 valt vrij ten gunste van de algemene middelen. Wij stellen u voor om een bedrag van €531.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen".

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024
- Investeringsprogramma basisvaardigheden 2022-2024

Begrotingswijziging

- PS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging
107
Verantwoordelijk portefeuillehouder
Tijs de Bree

Dit is wat wij doen

6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen

Inwoners van Overijssel zijn een leven lang gezond en vitaal, kunnen zichzelf zijn en meedoen in een inclusieve samenleving. Een inclusieve en gezonde samenleving zonder fysieke of sociale beperkingen waarin iedereen mee kan doen en zich veilig voelt om zichzelf te zijn.
Vanuit het Overijssels Sport- en Beweegakkoord werken we samen met partners aan een beweegvriendelijke, sportieve en gezonde provincie (6.5.1).
Een inclusieve samenleving is de rode draad in ons beleid en we ondersteunen initiatieven die helpen om Overijssel inclusiever te maken. (6.5.2).
We helpen professionals en organisaties om te kunnen werken vanuit positieve gezondheid. In vier samenwerkingsverbanden werken we hieraan met onze netwerkpartners, zoals gemeenten, GGD, maatschappelijke partners en zorgverzekeringen. (6.5.4).

Prestaties

6.5.1 Overijsselaars bewegen een leven lang

Acties 2024

1. We geven uitvoering aan ons beleid Sociale Kwaliteit 2021-2026 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving'. In 2024 evalueren we onze Sociale Agenda 2023-2024 en stellen een nieuwe uitvoeringsagenda op voor 2025-2026.
2. Wij richten een Academiehuis Sociale Kwaliteit op waarbij we (academische) kennis kunnen koppelen aan vraagstukken op het gebied van onze speerpunten zoals positieve gezondheid, sport en bewegen, sociale ontmoetingsplekken en vrijwilligersbeleid. We stellen de opgedane kennis beschikbaar voor de Overijsselse samenleving.
3. Wij faciliteren en monitoren de alliantie Sportnetwerk Overijssel (SNO) om te komen tot een duurzame krachtige samenwerkings- en kennisinfrastructuur voor sport en bewegen in Overijssel en werken mee aan de uitvoering van het provinciaal sportakkoord door ten minste 10 lokale en/of bovenlokale projecten mogelijk te maken, waarbij wij middelen vrij maken voor Overijssel-breed inclusief sporten en bewegen.
4. We organiseren in samenwerking met onze sportpartners de Overijsselse Sportontmoeting en monitoren het project 'Samenwerking betaald voetbal', waar de maatschappelijke takken van de betaald voetbalorganisaties in Overijssel samenwerken aan maatschappelijke thema's.
5. Wij volgen de landelijke ontwikkelingen rondom een nieuw sportstelsel (mogelijke Sportwet) en nemen de gevolgen hiervan voor de provincie op in ons uitvoeringsplan 2025-2026.
6. Wij geven invulling aan Sociale Kwaliteit als rode draad in de Omgevingsvisie, door onze expertise op het gebied van sport en bewegen in te brengen en ons netwerk beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het sociaal economisch perspectief in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied en de regiodeals (Twente, Zwolle, Hardenberg-Drenthe en Stedendriehoek)

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Wij hebben uitvoering gegeven aan ons beleid Sociale Kwaliteit 2021-2026 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving' zoals beschreven in de uitvoeringsagenda 2023-2024 en hebben onze activiteiten geëvalueerd. De resultaten vindt u terug in de "Evaluatiekrant Sociale Kwaliteit". Provincie Overijssel - Evaluatiekrant Sociale Kwaliteit
2. Wij hebben de Sociale Kwaliteit Academie opgericht. Deze heeft input geleverd aan onze sociale agenda 2025-2026. En er zijn met workshops en lezingen bijdragen geleverd aan het congres vrijwilligersbeleid en positieve gezondheid.
3. Sportnetwerk Overijssel (SNO) heeft in 2024 verder gewerkt aan het komen tot een duurzame krachtige samenwerkings- en kennisinfrastructuur voor sport en bewegen in Overijssel en heeft daarbij verbindingen gelegd tussen landelijke netwerken en lokale partners. Daarnaast heeft het netwerk meegewerkt aan de uitvoering van het provinciaal sportakkoord. Wij hebben tien lokale en vijf bovenlokale projecten mogelijk gemaakt via de provinciale regeling 'Overijssel in beweging'. Projecten uit het sportakkoord zijn in de vorm van een magazine zichtbaar gemaakt. Magazine Overijssel Beweegt | Editie 2024 by Sportnetwerk Overijssel
4. We hebben op 18 april in samenwerking met onze sportpartners de Overijsselse Sportontmoeting georganiseerd.
5. Op basis van de landelijke ontwikkelingen rondom de nieuwe Sportwet hebben wij geconcludeerd dat er vooralsnog geen nieuwe taken voor de provincie uit voortvloeien.
6. Sociale kwaliteit in de omgevingsvisie. In 2024 is er een start gemaakt met het ontwikkelen van een inspiratieboek met illustratieve voorbeelden die duidelijk maken hoe er invulling kan worden gegeven aan het bevorderen van sociale kwaliteit in de leefomgeving.
   Voor wat betreft Sociale kwaliteit in het PPLG en Leefbaar platteland heeft de GGD in 2024 de voorlopige onderzoeksresultaten van het onderzoek Boeren in beeld (onderzoek over mentale gezondheid onder boeren) opgeleverd. Op basis van conclusies en aanbevelingen heeft de GGD een voorstel voor een cursus voor erf-betreders ontwikkeld.
   Er is een adviseur Sociale kwaliteit Regiodeals aangesteld die de initiatieven coacht in bij hun aanvraag. Inmiddels zijn binnen de vier Regiodeals de volgende projecten gehonoreerd: Mantelzorg en Zorginnovatieplein en drie programma's die zich richten op maatschappelijke plekken en community building, het versterken van de relatie tussen mens en omgeving, en de verbinding tussen informele en formele zorg.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Van het begrote bedrag van €0,6 miljoen resteert een bedrag van €0,1 miljoen.

UBS 7.5 Overijssel in beweging gebundelde resultaatbestemming

Via de gebundelde resultaatbestemming stellen wij u voor een bedrag van €41.572 ten laste van het resultaat te brengen en mee te nemen naar de begroting 2025, prestatie 6.5.1 om de ontvangen subsidie-aanvragen te kunnen honoreren.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024
- Statenvoorstel Provinciale inzet op het Overijssels Sport- en Beweegakkoord
- Statenvoorstel Beleid Sociale Kwaliteit vaststellen tot en met 2026

Begrotingswijziging

- Vooraankondiging resultaatbestemming

Lasten begrotingswijziging

42

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Tijs de Bree

6.5.2 Iedereen doet mee

Acties 2024

1. We geven uitvoering aan ons beleid Sociale Kwaliteit 2021-2026 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving'. In 2024 evalueren we onze Sociale Agenda 2023-2024 en stellen een nieuwe uitvoeringsagenda op voor 2025-2026.
2. Wij richten een Academiehuis Sociale Kwaliteit op waarbij we (academische) kennis kunnen koppelen aan vraagstukken op het gebied van positieve gezondheid, sport en bewegen, sociale ontmoetingsplekken en vrijwilligersbeleid. We stellen de opgedane kennis beschikbaar voor de Overijsselse samenleving.
3. Wij evalueren onze inzet als regenboogprovincie, waaronder de subsidieregeling 'Impuls aan sociale acceptatie en veiligheid' en het samenlevingsonderzoek naar het welbevinden van lhbtiqa+ doelgroep in Overijssel en nemen de bevindingen mee in ons inclusiebeleid.
4. Wij geven uitvoering aan de aanbevelingen uit het Kompas 'Meest inclusieve provincie van Nederland' en maken ten minste 5 projecten mogelijk op het gebied van inclusie door middel van een arrangement of subsidieregeling.
5. Wij geven invulling aan Sociale Kwaliteit als rode draad in de Omgevingsvisie en de invulling van het sociaal economisch perspectief in het Provinciaal Programma Landelijk gebied, door onze expertise op het gebied van inclusie in te brengen en ons netwerk beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het sociaal economisch perspectief in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied en de regiodeals (Twente, Zwolle, Hardenberg-Drenthe en Stedendriehoek).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Wij hebben uitvoering gegeven aan ons beleid Sociale Kwaliteit 2021-2026 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving' zoals beschreven in de uitvoeringsagenda 2023-2024 en hebben onze activiteiten geëvalueerd. De resultaten vindt u terug in de "Evaluatiekrant Sociale Kwaliteit". Provincie Overijssel - Evaluatiekrant Sociale Kwaliteit

2. Wij hebben de Sociale Kwaliteit Academie opgericht Deze heeft input geleverd aan onze sociale agenda 2025-2026. En er zijn met workshops en lezingen bijdragen geleverd aan het congres vrijwilligersbeleid en positieve gezondheid.

3. Op 3 juli heeft de informatiesessie Regenboogprovincie met uw staten plaatsgevonden waarbij onze inzet op het thema inclusie en de resultaten uit de welzijnsmonitor LHBTIQA+ met u is gedeeld. Omdat de subsidieregeling 'Impuls aan sociale acceptatie en veiligheid' was afgerond hebben wij het voor de initiatiefnemers mogelijk gemaakt om voor dezelfde initiatieven subsidie te kunnen aanvragen op grond van de subsidieregeling 'Vernieuwing sociale kwaliteit'.

4. Wij hebben vijf projecten ondersteund: Project Rol en Positie, Alliantie GelijkeSpelen, In beeld Hardenberg, Onbeperkt meedoen Twente (toegankelijk maken van voorzieningen), Programma netwerk verstevigen ouderen. In 2024 werden subsidietrajecten afgerond, zoals Subsidie AZC Doet! 2023, waarbij asielzoekers via In Beeld volop als vrijwilliger aan de slag gingen.

5. Sociale kwaliteit in de omgevingsvisie. In 2024 is er een start gemaakt met het ontwikkelen van een inspiratieboek met illustratieve voorbeelden die duidelijk maken hoe er invulling kan worden gegeven aan het bevorderen van sociale kwaliteit in de leefomgeving.
   Voor wat betreft Sociale kwaliteit in het PPLG en Leefbaar platteland heeft de GGD in 2024 de voorlopige onderzoeksresultaten van het onderzoek Boeren in beeld (onderzoek over mentale gezondheid onder boeren) opgeleverd. Op basis van conclusies en aanbevelingen heeft de GGD een voorstel voor een cursus voor erf-betreders ontwikkeld.

   Er is een adviseur Sociale kwaliteit Regiodeals aangesteld die de initiatieven coacht in bij hun aanvraag. Inmiddels zijn binnen de vier Regiodeals de volgende projecten gehonoreerd: Mantelzorg en Zorginnovatieplein en drie programma's die zich richten op maatschappelijke plekken en community building, het versterken van de relatie tussen mens en omgeving, en de verbinding tussen informele en formele zorg.

Het investeringsvoorstel Leefbaar Platteland is vastgesteld door PS.
In het investeringsvoorstel hebben we drie lijnen opgenomen:
1. Gebiedseigen subsidiemogelijkheden en instrumenten
2. Lerend netwerk Dorpsschool
3. Plattelandsbeleid

In 2024 hebben we drie subsidieregelingen opengesteld. We hebben acht dorpsscholen georganiseerd voor inwoners, adviseurs, bestuurders en ambtenaren. Tevens hebben we gesprekken met wetenschappers en beleidscollega's gevoerd en zijn op basis daarvan de contouren voor het beleidskader gemaakt.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Van het begrote bedrag van €1,6 miljoen resteert een bedrag van € 0,4 miljoen. Dit is voor het grootste deel toe te schrijven aan de subsidieregeling Vernieuwing Sociale Kwaliteit. Vanwege het gepubliceerde subsidieplafond is het budget in 2025 ook noodzakelijk.

UBS 7.10 Vernieuwing Sociale Kwaliteit

Deze subsidieregeling kent in 2024 deelplafonds in 2 prestaties te weten prestatie 6.5.2 en 6.6.2 Van het deelplafond voor prestatie 6.5.2 is € 0,3 miljoen niet besteed. Van het deelplafond voor prestatie 6.6.2 is € 0,5 miljoen overgebleven.

Oude Prestatie 2024	UBS 6.10	Resterend 2024	resultaat-bestemming ivm doorlopend plafond	Nieuwe prestatie 2025
6.5.2	Vernieuwing Sociale kwaliteit 1	€ 330.000	€ 330.000	6.5.1
6.6.2	Vernieuwing Sociale kwaliteit 2 (deel 1 middelen motie vrijwilligers)	€ 500.000	€ 500.000	6.6.1

Voor deze subsidieregeling stellen wij u bij de gebundelde resultaatbestemming voor om de restplafonds 2024 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 6.5.1 (€330.000) en 6.6.1 (€500.000) van de begroting 2025.

Leefbaar Platteland

U heeft in het investeringsvoorstel PS24-000170 €16 miljoen beschikbaar gesteld voor het programma Leefbaar Platteland. In 2024 is een aanvang gemaakt met dit programma onder prestatie 6.5.2. In 2025 zetten wij de uitvoering voor onder de nieuwe prestatie 6.7.1.

Wij stellen u voor restant budgetten die betrekking hebben op investeringsvoorstel Leefbaar Platteland , prestatie 6.5.2 in 2024, te koppelen aan prestatie 6.7.1 in 2025 (€14.000). Deze wijziging wordt verwerkt bij het onderdeel Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024
- Statenvoorstel Beleid Sociale Kwaliteit vaststellen tot en met 2026
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Leefbaar Platteland

Begrotingswijziging

- Vooraankondiging resultaatbestemming

Resultaatbestemming

330

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

6.5.4 Verbetering van gezondheid voor iedereen

Acties 2024

1. We geven uitvoering aan ons beleid Sociale Kwaliteit 2021-2026 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving'. In 2024 evalueren we onze Sociale Agenda 2023-2024 en stellen een nieuwe uitvoeringsagenda op voor 2025-2026.
2. Wij richten een Academiehuis Sociale Kwaliteit op waarbij we (academische) kennis kunnen koppelen aan vraagstukken op het gebied van positieve gezondheid, sport en bewegen, sociale ontmoetingsplekken en vrijwilligersbeleid. We stellen de opgedane kennis beschikbaar voor de Overijsselse samenleving.
3. Wij zetten onze samenwerking in de 4 regio's positieve gezondheid met gemeenten en (zorg/maatschappelijke)partners voort, sluiten gezondheidsarrangementen en vervullen daarbij onze rol als kennisverbinder en netwerkpartner. We ondersteunen de implementatie van gezamenlijke projecten en blijven op zoek naar nieuwe mogelijkheden om kennis te delen en houden daarbij oog voor nieuwe verbindingen.
4. We zetten onze inzet op mentale gezondheid en mantelzorg voort en bekijken wat onze rol is op deze vraagstukken. Hiervoor entameren we minimaal 2 projecten.
5. Wij geven invulling aan Sociale Kwaliteit als rode draad in de Omgevingsvisie en de invulling van het sociaal economisch perspectief in het Provinciaal Programma Landelijk gebied, door onze expertise op het gebied van positieve gezondheid in te brengen en ons netwerk beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het sociaal economisch perspectief in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied en de regiodeals (Twente, Zwolle, Hardenberg-Drenthe en Stedendriehoek).

Inhoudelijke kleurscore



Inhoudelijke toelichting

1. Wij hebben uitvoering gegeven aan ons beleid Sociale Kwaliteit 2021-2026 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving' zoals beschreven in de uitvoeringsagenda 2023-2024 en hebben onze activiteiten geëvalueerd. De resultaten vindt u terug in de "Evaluatiekrant Sociale Kwaliteit". Provincie Overijssel - Evaluatiekrant Sociale Kwaliteit
2. Wij hebben de Sociale Kwaliteit Academie opgericht Deze heeft input geleverd aan onze sociale agenda 2025-2026. En er zijn met workshops en lezingen bijdragen geleverd aan het congres vrijwilligersbeleid en positieve gezondheid.
3. Wij hebben de samenwerking met de regionale samenwerkingsverbanden voortgezet en voorbereidingen getroffen voor een evaluatie in 2025. Daarnaast is een subsidie verstrekt aan het regionale samenwerkingsverband Vechtdal. Op 24 oktober heeft de eerste editie van het event Positief Gezond Overijssel plaatsgevonden.

4. Op het gebied van mentale gezondheid is de uitvoering van vier projecten gestart @Ease, een inloophuis voor jongeren met mentale problemen. Houd ze in 't Vizier. Kansrijke Start OZO verbindzorg, Boeren in Beeld. Daarnaast hebben wij de volgende drie mantelzorg projecten mogelijk gemaakt: Mantelzorg-monologen, Versterken (empoweren) van mantelzorgers in Twente van onderop en het congres Mantelzorg-Dementie Twente.
5. Sociale kwaliteit in de omgevingsvisie. In 2024 is er een start gemaakt met het ontwikkelen van een inspiratieboek met illustratieve voorbeelden die duidelijk maken hoe er invulling kan worden gegeven aan het bevorderen van sociale kwaliteit in de leefomgeving.
   Voor wat betreft Sociale kwaliteit in het PPLG en Leefbaar platteland heeft de GGD in 2024 de voorlopige onderzoeksresultaten van het onderzoek Boeren in beeld (onderzoek over mentale gezondheid onder boeren) opgeleverd. Op basis van conclusies en aanbevelingen heeft de GGD een voorstel voor een cursus voor erf-betreders ontwikkeld.
   Er is een adviseur Sociale kwaliteit Regiodeals aangesteld die de initiatieven coacht in bij hun aanvraag. Inmiddels zijn binnen de vier Regiodeals de volgende projecten gehonoreerd: Mantelzorg en Zorginnovatieplein en drie programma's die zich richten op maatschappelijke plekken en community building, het versterken van de relatie tussen mens en omgeving, en de verbinding tussen informele en formele zorg.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
Van de begroting van €80.000 resteert een bedrag van €27.000. Dit betreft een uitvoeringsbudget waarvan de bestedingen per jaar fluctueren. De uitvoering wordt volgend jaar samengevoegd met andere onderdelen van het beleid Sociale kwaliteit onder prestatie 6.5.1 zodat gebundelde focus kan worden aangebracht.

Statenvoorstellen en -besluiten
- Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024

Begrotingswijziging
- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Tijs de Bree

Dit is wat wij doen

6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen

We versterken het zelforganiserend vermogen van inwoners van Overijssel met duurzame voorzieningen en verbindingen.
Een eigentijdse ontmoetingsplek in dorpen en wijken is de plek waar inwoners elkaar ontmoeten en waar goede ideeën ontstaan voor een aantrekkelijke leefomgeving. We ondersteunen deze sociale ontmoetingsplekken om te komen tot toekomstbestendige accomodaties. We geven hen de kans om nieuwe activiteiten te ontwikkelen en inkomsten te verhogen. (6.6.1)
Vrijwilligers en initiatiefnemers zijn de basis voor een aantrekkelijke en vitale leefomgeving. Als provincie waarderen en stimuleren wij de Overijsselse vrijwilligers en initiatiefnemers door middel van kennisuitwisseling. Onze initiatievencoaches ondersteunen initiatiefnemers om te komen tot mooie projecten. (6.6.2).

Prestaties

6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten

Acties 2024

1. We geven uitvoering aan ons beleid Sociale Kwaliteit 2021-2026 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving'. In 2024 evalueren we onze Sociale Agenda 2023-2024 en stellen een nieuwe uitvoeringsagenda op voor 2025-2026.
2. Wij richten een Academiehuis Sociale Kwaliteit op waarbij we (academische) kennis kunnen koppelen aan vraagstukken op het gebied van positieve gezondheid, sport en bewegen, sociale ontmoetingsplekken en vrijwilligersbeleid. We stellen de opgedane kennis beschikbaar voor de Overijsselse samenleving.
3. Wij evalueren de subsidieregeling 'Sociale hypotheek' en op basis van de onderzoeksbevindingen gebruiken geven we verder uitvoering aan het instrument Sociale Hypotheek.
4. Wij voeren onze rol als partner uit in het vervolg op het actieprogramma Leefbaar Platteland gericht op sociale vraagstukken.
5. Wij faciliteren het netwerk rondom sociaal maatschappelijk vastgoed (kulturhusen en multifunctionele sportvoorzieningen), met onder de leergang Maatschappelijk Vastgoed en stellen de inmiddels opgedane kennis en ervaringen over exploitatie van en programmering zo optimaal mogelijk beschikbaar.
6. Wij geven invulling aan Sociale Kwaliteit als rode draad in de Omgevingsvisie en de invulling van het sociaal economisch perspectief in het Provinciaal Programma Landelijk gebied, door onze expertise op het gebied van sociale ontmoetingsplekken in te brengen en ons netwerk beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het sociaal economisch perspectief in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied en de regiodeals (Twente, Zwolle, Hardenberg-Drenthe en Stedendriehoek).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Wij hebben uitvoering gegeven aan ons beleid Sociale Kwaliteit 2021-2026 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving' zoals beschreven in de uitvoeringsagenda 2023-2024 en hebben onze activiteiten geëvalueerd. De resultaten vindt u terug in de "Evaluatiekrant Sociale Kwaliteit". Provincie Overijssel - Evaluatiekrant Sociale Kwaliteit.
2. Wij hebben de Sociale Kwaliteit Academie opgericht. Deze heeft input geleverd aan onze sociale agenda 2025-2026. En er zijn met workshops en lezingen bijdragen geleverd aan het congres vrijwilligersbeleid en positieve gezondheid.
3. Wij hebben via de sociale hypotheek 60 sociale ontmoetingsplekken ondersteund. Om beeld te krijgen over het volledige jaar, zal de evaluatie plaatsvinden in het eerste kwartaal van 2025.
4. Wij hebben ons beleid en de uitvoering daarvan op elkaar afgestemd. Daarnaast hebben we samengewerkt bij de startbijeenkomst van het programma Leefbaar platteland, het kerncontactambtenaren overleg, de dorpsscholen en Initiatievencoaches.
5. De pilot over het meldpunt voor Sociale ontmoetingsplekken is afgerond. Omdat er minder gebruik van werd gemaakt dan verwacht wordt het niet voortgezet. Om beter zicht te krijgen op het netwerk en aan welke ondersteuning er behoefte is hebben wij onderzoek gedaan onder zowel de sociale ontmoetingsplekken als de Overijsselse gemeenten.

6. Sociale kwaliteit in de omgevingsvisie. In 2024 is er een start gemaakt met het ontwikkelen van een inspiratieboek met illustratieve voorbeelden die duidelijk maken hoe er invulling kan worden gegeven aan het bevorderen van sociale kwaliteit in de leefomgeving. Voor wat betreft Sociale kwaliteit in het PPLG en Leefbaar platteland heeft de GGD in 2024 de voorlopige onderzoeksresultaten van het onderzoek Boeren in beeld (onderzoek over mentale gezondheid onder boeren) opgeleverd. Op basis van conclusies en aanbevelingen heeft de GGD een voorstel voor een cursus voor erf-betreders ontwikkeld. Er is een adviseur Sociale kwaliteit Regiodeals aangesteld die de initiatieven coacht in bij hun aanvraag. Inmiddels zijn binnen de vier Regiodeals de volgende projecten gehonoreerd: Mantelzorg en Zorginnovatieplein en drie programma's die zich richten op maatschappelijke plekken en community building, het versterken van de relatie tussen mens en omgeving, en de verbinding tussen informele en formele zorg.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
Van de begroting van €1,1 miljoen is nagenoeg alles gerealiseerd.

Statenvoorstellen en -besluiten
- Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024
- Statenvoorstel Beleid Sociale Kwaliteit vaststellen tot en met 2026

Begrotingswijziging
- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Tijs de Bree

6.6.2 Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers

Acties 2024
1. We geven uitvoering aan ons beleid Sociale Kwaliteit 2021-2026 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving'. In 2024 evalueren we onze Sociale Agenda 2023-2024 en stellen een nieuwe uitvoeringsagenda op voor 2025-2026.
2. Wij richten een Academiehuis Sociale Kwaliteit op waarbij we (academische) kennis kunnen koppelen aan vraagstukken op het gebied van positieve gezondheid, sport en bewegen, sociale ontmoetingsplekken en vrijwilligersbeleid. We stellen de opgedane kennis beschikbaar voor de Overijsselse samenleving.
3. Wij bouwen samen met onze sociaal-maatschappelijke partners het digitale platform 'Samen voor elkaar' uit en gaan op zoek naar nieuwe vormen van samenwerkingen met partners of bedrijven om de website en het crowdfundingplatform) beter aan te laten te laten aansluiten op de vraag van de inwoners van Overijssel. We maken minstens 30 initiatieven via crowdfunding mogelijk.
4. We ondersteunen maatschappelijke initiatieven van onderop, door de inzet van initiatievencoaches en het organiseren van een Fondsenfestival. Daarnaast helpen we initiatiefnemers om de impact van het project op de samenleving (Brede welvaart) beter zichtbaar te maken. Dit doen wij door ze te facilitairen bij de opstelling van een Social handprint (een beoordeling op basis van de Sustainable Development Goals). Minstens 50% van de initiatieven waar we subsidierelatie mee hebben maken een Social handprint of laten op een andere manier zien welke impact zij op brede welvaart hebben.
5. Wij waarderen de Overijsselse vrijwilligers door de uitreiking van de Overijsselse vrijwilligersprijzen. Wij evalueren dit en ontwikkelen het concept desgewenst door.

6. Wij geven in samenwerking met de collega's van Natuur en Milieu, Mobiliteit en Cultuur uitvoering aan de motie 'Vrijwilligers, cruciaal voor Overijssel (PvdA e.a.)', door onder andere de inzet van bestuurscoaches die vrijwilligere besturen ondersteunen bij complexe vraagstukken waarmee we de bestuurlijke druk willen verlichten.
7. Wij ontwikkelen onze kennis en ervaring met vrijwilligerswerk door op vraagstukken zoals mentale gezondheid van ouderen en jongeren en werken samen met de VOSVI (in de ondersteuning van vrijwilligerssteunpunten) en met MDT Nederland (m.b.t. het opschalen van Maatschappelijke diensttijd projecten in Overijssel).

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. Wij hebben uitvoering gegeven aan ons beleid Sociale Kwaliteit 2021-2026 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving' zoals beschreven in de uitvoeringsagenda 2023-2024 en hebben onze activiteiten geëvalueerd. De resultaten vindt u terug in de "Evaluatiekrant Sociale Kwaliteit". Provincie Overijssel - Evaluatiekrant Sociale Kwaliteit
2. Wij hebben de Sociale Kwaliteit Academie opgericht Deze heeft input geleverd aan onze sociale agenda 2025-2026. En er zijn met workshops en lezingen bijdragen geleverd aan het congres vrijwilligersbeleid en positieve gezondheid.
3. Wij hebben op het platform Samen voor Elkaar de focus gelegd op het verhogen van de deelnemers aan het Crowdfunding onderdeel. Het aantal campagnes is ten opzichte van 2023 gestegen van 4 naar 11 succesvolle campagnes.
4. Er zijn vier regionale initiatievencoaches vanuit Sociale Kwaliteit actief geweest. Steeds meer initiatieven en gemeenten weten de initiatievencoaches te vinden. In totaal hebben de regionale initiatievencoaches 412 gesprekken gevoerd en zijn de beschikbare middelen grotendeels besteed. Op 9 juli 2024 hebben wij de brede Regeling Vernieuwing sociale kwaliteit vastgesteld waarmee tot eind 2024 negen initiatieven zijn ondersteund. Op dit moment zijn er nog geen Social handprints door aanvragers opgesteld. De verwachting is dat dit in 2025 wordt gerealiseerd. De voorbereidingen voor het Fondsenfestival hebben in 2024 plaatsgevonden, maar het festival zelf zal in maart 2025 gaan plaatsvinden.
5. Op 28 november vond het Vrijwilligerscongres Overijssel 2024 Samen Sterk plaats. Het congres telde 150 deelnemers, uit verschillende organisaties (sociaal gerichte), gemeenten en provincie. De provincie Overijssel organiseerde voor de 25e keer de Overijsselse Vrijwilligersprijs (OVP). In dit jubileumjaar hebben wij extra aandacht voor de OVP gevraagd via een grote publiekscampagne.
6. Met het Statenvoorstel Vrijwilligers in Overijssel wordt uitvoering gegeven aan de motie 'Vrijwilligers, cruciaal voor Overijssel (PvdA e.a.). De organisatie brede werkgroep is vervolgens aan de slag gegaan om uitvoering te geven aan dit voorstel. Zo heeft er een digitale en fysieke bijeenkomst met vrijwilligersorganisaties plaatsgevonden waarin zij hun visie konden geven op de manier van ondersteuning van vrijwilligers(organisaties). Daarnaast zijn er 18 bestuurscoaches opgeleid. Op deze actie scoren wij oranje, omdat het maar gedeeltelijk is gelukt om de coaches te koppelen aan organisaties met een organisatievraag en de motiemiddelen niet volledig hebben kunnen inzetten.
7. Wij hebben verdere opschaling en borging van Maatschappelijke Diensttijd (MDT) in Overijssel gefaciliteerd. Daarnaast hebben we onze bijdrage geleverd aan lobby gericht op behoud van het landelijke programma.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Van het begrote bedrag van € 2,0 miljoen resteert een bedrag van € 1,0 miljoen. Hieronder lichten wij dit toe, en stellen wij twee resultaatbestemmingen voor.

Een deel van 2024 is gebruikt voor de beleidsvoorbereiding van de uitvoering van de motie Vrijwilligers Cruciaal voor Overijssel. Inmiddels staat de subsidieregeling open en kan er een beroep op worden gedaan. Deze actie loopt door in 2025.

UBS 7.10 Vernieuwing Sociale Kwaliteit

Deze subsidieregeling kent in 2024 deelplafonds in 2 prestaties te weten prestatie 6.5.2 en 6.6.2 Voor prestatie 6.5.2 is een deelplafond van € 330.000 over gebleven. Voor prestatie 6.6.2 is een deelplafond van €500.000 overgebleven. Voor deze subsidieregeling stellen wij u bij middels resultaatbestemming voor om de restplafonds 2024 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 6.5.1 (€330.000) en 6.6.1 (€500.000) van de begroting 2025.

Oude Prestatie 2024	UBS 6.10	Resterend 2024	resultaat-bestemming ivm doorlopend plafond	Nieuwe prestatie 2025
6.5.2	Vernieuwing Sociale kwaliteit 1	€ 330.000	€ 330.000	6.5.1
6.6.2	Vernieuwing Sociale kwaliteit 2 (deel 1 middelen motie vrijwilligers)	€ 500.000	€ 500.000	6.6.1

Motiegelden opschaling vrijwilligers

Bij motie hebben Provinciale Staten (4de wijziging begroting 2023, motie gezamenlijke ambities) middelen ter omvang van €1.000.000 beschikbaar gesteld voor sociale kwaliteit. Een deel van deze middelen is ondergebracht onder UBS 7.10. Wij stellen u voor om de rest van de motie-middelen vrijwilligers van €427.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 6.6.1 van de begroting 2025.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024
- Platform Samen voor elkaar
- Statenvoorstel Beleid Sociale Kwaliteit vaststellen tot en met 2026
- Statenvoorstel Vrijwilligers in Overijssel

Begrotingswijziging

- Vooraankondiging resultaatbestemming

Resultaatbestemming

927

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Risico's

Samenwerking met partners onder druk

Samenwerkingspartners, zowel (semi)publieke partners, als private partners en burgers en gemeenschappen, zijn onmisbaar bij de uitvoering van ons beleid. We zien een aantal risico's waardoor deze samenwerking onder druk komt te staan.

Beleidsverandering bij medeoverheden vermindert draagvlak en financiering

Als gevolg van veranderingen in de financiële context bij medeoverheden (Ravijnjaar 2026 gemeenten) bestaat de kans dat zij andere beleidskeuzes maken. Hierdoor bestaat het risico dat het draagvlak en het inhoudelijk fundament voor het provinciaal beleid verloren gaat en er minder geld voor cofinanciering van ons beleid beschikbaar komt.

Afname burgerbetrokkenheid en gemeenschapszin belemmert beleidsuitvoering
Verder is eigen initiatief en betrokkenheid van burgers, gemeenschappen, dorpen en instellingen onmisbaar om ons beleid succesvol uit te voeren. Dit eigen initiatief en deze betrokkenheid komen steeds vaker onder druk te staan, mede als gevolg van afname van gemeenschapszin en afkalving van het maatschappelijk middenveld. Als er geen of onvoldoende betrokkenheid bij de samenleving is dan kunnen onze beleidsdoelstellingen mogelijk niet of niet volledig behaald worden.

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
Lasten					
06. Cultuur en sociale kwaliteit					
6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst					
6.1.1 Materieel erfgoed	**4.246**	**2.308**	**6.554**	**5.324**	**1.230**
6.1.2 Immaterieel erfgoed	**2.507**	**-157**	**2.349**	**2.093**	**256**
Totaal 6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst	**6.753**	**2.151**	**8.904**	**7.417**	**1.486**
6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod					
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	**5.317**	**1.309**	**6.626**	**6.450**	**151**
6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen	**526**	**850**	**1.376**	**1.176**	**200**
Totaal 6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod	**5.843**	**2.159**	**8.002**	**7.626**	**352**
6.3 Cultuur voor iedereen en kansen voor talent					
6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst	**2.315**	**691**	**3.006**	**2.917**	**89**
6.3.3 Talent heeft de toekomst	**1.399**	**168**	**1.567**	**1.546**	**21**
Totaal 6.3 Cultuur voor iedereen en kansen voor talent	**3.714**	**859**	**4.573**	**4.462**	**111**
6.4 Toekomstbestendige bibliotheken in Overijssel					
6.4.1 Een leven lang lezen èn leren	**4.143**	**1.170**	**5.313**	**4.433**	**880**
Totaal 6.4 Toekomstbestendige	**4.143**	**1.170**	**5.313**	**4.433**	**880**

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
bibliotheken in Overijssel					
6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen					
6.5.1 Overijsselaars bewegen een leven lang	**725**	**-84**	**641**	**520**	**120**
6.5.2 Iedereen doet mee	**1.137**	**466**	**1.603**	**1.170**	**433**
6.5.4 Verbetering van gezondheid voor iedereen	**0**	**80**	**80**	**53**	**27**
Totaal 6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen	**1.862**	**462**	**2.324**	**1.744**	**580**
6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen					
6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	**997**	**92**	**1.088**	**1.039**	**49**
6.6.2 Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers	**724**	**1.315**	**2.039**	**1.049**	**990**
Totaal 6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen	**1.721**	**1.407**	**3.128**	**2.088**	**1.040**
6.66 Totaal personeelsgebonden kosten					
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**2.036**	**346**	**2.382**	**2.381**	**2**
Totaal 6.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**2.036**	**346**	**2.382**	**2.381**	**2**
Totaal 06. Cultuur en sociale kwaliteit	**26.073**	**8.553**	**34.626**	**30.150**	**4.450**
Totaal Lasten	**26.073**	**8.553**	**34.626**	**30.150**	**4.450**
Baten					
06. Cultuur en sociale kwaliteit					
6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod					
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	**333**	**0**	**333**	**341**	**-8**
Totaal 6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod	**333**	**0**	**333**	**341**	**-8**
6.66 Totaal personeelsgebonden kosten					

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**0**	**0**	**0**	**67**	**-67**
Totaal 6.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**0**	**0**	**0**	**67**	**-67**
Totaal 06. Cultuur en sociale kwaliteit	**333**	**0**	**333**	**408**	**-75**
Totaal Baten	**333**	**0**	**333**	**408**	**-75**
Saldo baten en lasten	**-25.739**	**-8.553**	**-34.293**	**-29.742**	**-4.525**

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
6.1.1 Materieel erfgoed	Resultaatbestemming		-1.139	0	1.139	-1.139 Van de begroting van €6,5 miljoen resteert een bedrag van €1,2 miljoen. Van dit saldo is €1,1 miljoen bestemd voor het opvangen van toekomstige verplichtingen van een in 2024 verstrekte subsidie voor de restauratie van grote monumenten. Restauratie grote monumenten In 2024 is een subsidie voor de restauratie van grote monumenten verstrekt van €1,6 miljoen. Naar rato van de voortgang van de restauratie zal de subsidie-ontvanger in 2025, 2026 en 2027 een bedrag van €475.000, €475.000 en €189.000 ontvangen. Daardoor resteert van het incidentele budget voor deze subsidie, waarvoor wij via de decembercirculaire 2023 de middelen ontvingen van het Rijk, € 1,1 miljoen. Dit resterende budget hebben wij de komende jaren nodig voor het opvangen van de verstrekte subsidie. Wij stellen u voor om via resultaatbestemming € 1,1 miljoen toe te voegen aan het budget voor prestatie 6.1.1 in de jaren 2025 (€ 475.000), 2026 (€ 475.000) en 2027 (€ 189.000).
6.1.2 Immaterieel erfgoed	Resultaatbestemming		-112	0	112	-112 Van de begrote €2,3 miljoen resteert een bedrag van €245.000. UBS 7.3 Erfgoed het verhaal van Overijssel Om liggende aanvragen te kunnen honoreren stellen wij u onder de gebundelde resultaatbestemming subsidieverlening voor om het bedrag van €112.000 ten laste van het resultaat toe te voegen aan prestatie 6.1.1 van de begroting 2025. Afronding uKVO Collegeprogramma 2019-2023 Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Wij stellen u voor om een bedrag van € 133.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen".
6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst	GS Begrotingswijziging		-317	0	317	-317 Van het begrote bedrag van €3,0 miljoen resteert een bedrag van €0,1 miljoen. Rijnbrink De lastneming van deze verplichting valt voor een bedrag van €300.000 in het boekjaar 2025. Wij

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						stellen u voor om een bedrag van €300.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de begroting 2025, prestatie 6.3.1 in 2025. Wij stellen u daartoe ook voor de looptijd voor KVO-programma, 2019-2023 , voor deze € 300.000, te verlengen tot eind 2025. De overige niet bestede middelen voor dit programma kunnen vrijvallen. Onderstaand is het voorstel daartoe opgenomen. Eerder verstrekte subsidies 2025. In 2024 zijn er vooruitlopend op het jaar 2025 subsidies verstrekt ter omvang van €317.000. Deze subsidies passen binnen het doel en de omvang van het uKVO-budget; ze zijn alleen wat eerder verstrekt dan voorzien. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om de jaarschijf 2025 van prestatie 6.3.1 in de begroting 2025 te verlagen met € 317.000 en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen. Afronding uKVO Collegeprogramma 2019-2023 Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Wij stellen u voor om een bedrag van €107.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen".
6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst	PS Begrotingswijziging		300	0	-300	300 Van het begrote bedrag van €3,0 miljoen resteert een bedrag van €0,1 miljoen. Rijnbrink De lastneming van deze verplichting valt voor een bedrag van €300.000 in het boekjaar 2025. Wij stellen u voor om een bedrag van €300.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de begroting 2025, prestatie 6.3.1 in 2025. Wij stellen u daartoe ook voor de looptijd voor KVO-programma, 2019-2023 , voor deze € 300.000, te verlengen tot eind 2025. De overige niet bestede middelen voor dit programma kunnen vrijvallen. Onderstaand is het voorstel daartoe opgenomen. Eerder verstrekte subsidies 2025. In 2024 zijn er vooruitlopend op het jaar 2025 subsidies verstrekt ter omvang van €317.000.

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						Deze subsidies passen binnen het doel en de omvang van het uKVO-budget; ze zijn alleen wat eerder verstrekt dan voorzien. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om de jaarschijf 2025 van prestatie 6.3.1 in de begroting 2025 te verlagen met € 317.000 en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen. Afronding uKVO Collegeprogramma 2019-2023 Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Wij stellen u voor om een bedrag van €107.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen".
6.4.1 Een leven lang lezen èn leren	PS Begrotingswijziging		-107	0	107	-107 Van de begroting van €5,3 miljoen resteert een bedrag van €0,9 miljoen. Basisvaardigheden uitfasering oude programma en opmaat naar 2025: Wij ronden de drie programmalijnen 'preventie en onderwijs', 'arbeidsmarkt' en 'brede inclusie' van ons investeringsprogramma 'Basisvaardigheden 2022-2024' af in combinatie met de voorbereiding van het nieuwe programma en een nieuw Statenvoorstel in 2025. De afronding en de voorbereiding lopen door in de eerste maanden van 2025. Hiervoor is nog een bedrag van €75.000 noodzakelijk. Wij stellen u voor om een bedrag van € 75.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 6.4.1 van de begroting 2025 en de einddatum te bepalen op 2025. UBS 7.15 Bibliotheek op school Wij stellen u voor om uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel een bedrag van € 31.560 te onttrekken en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 6.4.1 van de begroting 2025. En hiermee de einddatum te verlengen naar 2025. Afronding uKVO Collegeprogramma 2019-2023 Het programma 2019-2023 is in 2024 afgerond. Het restant van het UKVO-budget voor basisvaardigheden uit de oude coalitieperiode op

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						prestatie 6.4.1 valt vrij ten gunste van de algemene middelen. Wij stellen u voor om een bedrag van €531.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie vindt plaats onder "Overhead, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen".
6.5.1 Overijsselaars bewegen een leven lang	Resultaatbestemming		0	0	0	0 Van het begrote bedrag van €0,6 miljoen resteert een bedrag van €0,1 miljoen. UBS 7.5 Overijssel in beweging gebundelde resultaatbestemming Via de gebundelde resultaatbestemming stellen wij u voor een bedrag van €41.572 ten laste van het resultaat te brengen en mee te nemen naar de begroting 2025, prestatie 6.5.1 om de ontvangen subsidie-aanvragen te kunnen honoreren.
6.5.2 Iedereen doet mee	Resultaatbestemming		-330	0	330	-330 Van het begrote bedrag van €1,6 miljoen resteert een bedrag van € 0,4 miljoen. Dit is voor het grootste deel toe te schrijven aan de subsidieregeling Vernieuwing Sociale Kwaliteit. Vanwege het gepubliceerde subsidieplafond is het budget in 2025 ook noodzakelijk. UBS 7.10 Vernieuwing Sociale KwaliteitDeze subsidieregeling kent in 2024 deelplafonds in 2 prestaties te weten prestatie 6.5.2 en 6.6.2 Van het deelplafond voor prestatie 6.5.2 is € 0,3 miljoen niet besteed. Van het deelplafond voor prestatie 6.6.2 is € 0,5 miljoen overgebleven.
						Oude Prestatie 2024 UBS 6.10 Resterend 2024 resultaat-bestemming ivm doorlopend plafond Nieuwe prestatie 2025
						6.5.2 Vernieuwing Sociale kwaliteit 1 € 330.000 € 330.000 6.5.1
						6.6.2

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						Vernieuwing Sociale kwaliteit 2 (deel 1 middelen motie vrijwilligers) € 500.000 € 500.000 6.6.1
						Voor deze subsidieregeling stellen wij u bij de gebundelde resultaatbestemming voor om de restplafonds 2024 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 6.5.1 (€330.000) en 6.6.1 (€500.000) van de begroting 2025. Leefbaar PlattelandU heeft in het investeringsvoorstel PS24-000170 €16 miljoen beschikbaar gesteld voor het programma Leefbaar Platteland. In 2024 is een aanvang gemaakt met dit programma onder prestatie 6.5.2. In 2025 zetten wij de uitvoering voor onder de nieuwe prestatie 6.7.1. Wij stellen u voor restant budgetten die betrekking hebben op investeringsvoorstel Leefbaar Platteland , prestatie 6.5.2 in 2024, te koppelen aan prestatie 6.7.1 in 2025 (€14.000). Deze wijziging wordt verwerkt bij het onderdeel Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen.
6.6.2 Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers	Resultaatbestemming		-927	0	927	-927 Van het begrote bedrag van € 2,0 miljoen resteert een bedrag van € 1,0 miljoen. Hieronder lichten wij dit toe, en stellen wij twee resultaatbestemmingen voor. Een deel van 2024 is gebruikt voor de beleidsvoorbereiding van de uitvoering van de motie Vrijwilligers Cruciaal voor Overijssel. Inmiddels staat de subsidieregeling open en kan er een beroep op worden gedaan. Deze actie loopt door in 2025. UBS 7.10 Vernieuwing Sociale KwaliteitDeze subsidieregeling kent in 2024 deelplafonds in 2 prestaties te weten prestatie 6.5.2 en 6.6.2 Voor prestatie 6.5.2 is een deelplafond van € 330.000 over gebleven. Voor prestatie 6.6.2 is een deelplafond van €500.000 overgebleven. Voor deze subsidieregeling stellen wij u bij middels resultaatbestemming voor om de restplafonds 2024 middels resultaatbestemming toe te voegen

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						aan de jaarschijf 2025 van prestatie 6.5.1 (€330.000) en 6.6.1 (€500.000) van de begroting 2025.
						Oude Prestatie 2024 UBS 6.10 Resterend 2024 resultaat-bestemming ivm doorlopend plafond Nieuwe prestatie 2025
						6.5.2 Vernieuwing Sociale kwaliteit 1 € 330.000 € 330.000 6.5.1
						6.6.2 Vernieuwing Sociale kwaliteit 2 (deel 1 middelen motie vrijwilligers) € 500.000 € 500.000 6.6.1
						Motiegelden opschaling vrijwilligersBij motie hebben Provinciale Staten (4de wijziging begroting 2023, motie gezamenlijke ambities) middelen ter omvang van €1.000.000 beschikbaar gesteld voor sociale kwaliteit. Een deel van deze middelen is ondergebracht onder UBS 7.10. Wij stellen u voor om de rest van de motie-middelen vrijwilligers van €427.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 6.6.1 van de begroting 2025.
Totaal			**-2.632**	**0**	**2.632**	**-2.632**

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
6.1.1 Materieel erfgoed	-1.684	0	1.684	-1.684	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Op een begroot bedrag van € 5 miljoen is € 1 miljoen overgebleven. In 2023 was er onverwacht onderuitputting op de regeling restauratie rijksmonumenten. De komende periode zullen wij kijken hoe we deze middelen in 2024 kunnen inzetten.Motie Gezamenlijke ambities 2023 2e tranche Op 22 februari is het Statenvoorstel over de gezamenlijke ambities 2023 2e tranche behandeld. Hierbij heeft u € 1,2 miljoen beschikbaar gesteld voor Cultureel erfgoed op orde. Van deze € 1,2 miljoen is € 0,9 miljoen begroot op deze prestatie voor de Subsidieregeling restauratie rijksmonumenten. In 2023 zijn de aanvragen op de subsidieregeling lager dan voorgaande jaren. Er wordt nog onderzocht wat de oorzaak is van deze daling. Het komende jaar verwachten we dan ook deze middelen alsnog te kunnen inzetten. Wij willen u dan ook voorstellen om van het restant € 0,47 miljoen beschikbaar te houden om deze in 2024 alsnog te kunnen inzetten.Wij stellen u voor om € 0,47 miljoen van de jaarschijf 2023 beschikbaar te houden en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.1.1. Restauratie grote monumenten (December Circulaire) 2023Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het Interprovinciaal Overleg (IPO) hebben in 2012 afgesproken dat het verlenen van subsidies voor restauraties van niet-woonhuis rijksmonumenten via de provincies verloopt. Eind 2023 is eenmalig een extra budget beschikbaar gesteld om een aantal urgente restauraties van grote monumenten te kunnen ondersteunen.Wij stellen u voor om € 1,2 miljoen via resultaatbestemming toe te voegen aan de begroting 2024 van prestatie 6.1.1. Deze mutatie wordt onder Kerntaak 20 Financiering en dekkingsmiddelen opgenomen. Restant 2023Naast deze motie zijn er programmamiddelen over gebleven die we in 2024 willen inzetten om het materieel erfgoed in 2024 te blijven ondersteunen. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,55 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.1.1 van de begroting 2024.
6.1.1 Materieel erfgoed	-71	0	71	-71	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Interbestuurlijk toezicht domein erfgoedMet de inwerkingtreding van de Wet Revitalisering Generiek Toezicht in 2012 is het Interbestuurlijk Toezicht domein erfgoed (IBT Erfgoed) naar de provincies overgegaan. Hier zijn destijds geen middelen voor verstrekt. In december 2020 heeft de Inspectie Overheid en Erfgoed (IOE) het rapport 'Een lappendeken: zicht op toezicht door provincies' gepubliceerd. De IOE constateerde dat het Interbestuurlijk toezicht door provincies op gemeenten niet goed functioneert en te versnipperd is. Via de septembercirculaire over het Provinciefonds heeft de Provincie Overijssel een structureel bedrag van € 70.800 mogen ontvangen. Wij stellen u voor om € 70.800 toe te voegen aan de begroting 2024 van prestatie 6.1.1.
6.1.1 Materieel erfgoed	-554	0	554	-554	GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	Op een begroot bedrag van € 5 miljoen is € 1 miljoen overgebleven. In 2023 was er onverwacht onderuitputting op de regeling restauratie

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						rijksmonumenten. De komende periode zullen wij kijken hoe we deze middelen in 2024 kunnen inzetten.Motie Gezamenlijke ambities 2023 2e tranche Op 22 februari is het Statenvoorstel over de gezamenlijke ambities 2023 2e tranche behandeld. Hierbij heeft u € 1,2 miljoen beschikbaar gesteld voor Cultureel erfgoed op orde. Van deze € 1,2 miljoen is € 0,9 miljoen begroot op deze prestatie voor de Subsidieregeling restauratie rijksmonumenten. In 2023 zijn de aanvragen op de subsidieregeling lager dan voorgaande jaren. Er wordt nog onderzocht wat de oorzaak is van deze daling. Het komende jaar verwachten we dan ook deze middelen alsnog te kunnen inzetten. Wij willen u dan ook voorstellen om van het restant € 0,47 miljoen beschikbaar te houden om deze in 2024 alsnog te kunnen inzetten.Wij stellen u voor om € 0,47 miljoen van de jaarschijf 2023 beschikbaar te houden en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.1.1. Restauratie grote monumenten (December Circulaire) 2023Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het Interprovinciaal Overleg (IPO) hebben in 2012 afgesproken dat het verlenen van subsidies voor restauraties van niet-woonhuis rijksmonumenten via de provincies verloopt. Eind 2023 is eenmalig een extra budget beschikbaar gesteld om een aantal urgente restauraties van grote monumenten te kunnen ondersteunen.Wij stellen u voor om € 1,2 miljoen via resultaatbestemming toe te voegen aan de begroting 2024 van prestatie 6.1.1. Deze mutatie wordt onder Kerntaak 20 Financiering en dekkingsmiddelen opgenomen. Restant 2023Naast deze motie zijn er programmamiddelen over gebleven die we in 2024 willen inzetten om het materieel erfgoed in 2024 te blijven ondersteunen. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,55 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.1.1 van de begroting 2024.
6.1.2 Immaterieel erfgoed		609	0	-609	609 PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Op prestatie 6.1.2 immaterieel erfgoed wordt de archieftaak van het Historisch Centrum Overijssel (HCO) verantwoord. Besloten is om deze taak inclusief het bijbehorende structurele bedrag van € 649.000 over te hevelen naar overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen. Wij stellen u voor om het structurele bedrag van € 649.000 over te hevelen van prestatie 6.1.2 Immaterieel erfgoed over te hevelen naar overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen. Mei circulaire gebiedsbiografie van de cultuurregio TwenteVia de meicirculaire over het provinciefonds ontvangen wij € 41.000 voor het maken van een gebiedsbiografie van de cultuurregio Twente. Het is een instrument dat de ontstaansgeschiedenis, de logica en de bestaande kwaliteiten van een gebied in kaart brengt en een perspectief geeft op hoe hier mee kan worden omgegaan bij de aanpak in het gebied. De gebiedsbiografie kan diverse regionale processen, zoals beschreven in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI), voeden. Wij stellen u voor om € 41.000 toe te voegen aan de begroting 2024 van prestatie 6.1.2.
6.1.2 Immaterieel erfgoed		-451	0	451	-451 GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	Op een begroot bedrag van € 3 miljoen is € 0,45 miljoen overgebleven. Om lopende afspraken met betrekking tot Immaterieel Erfgoed na te komen hebben we besloten om van het restant een bedrag van € 0,45 miljoen mee te

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						nemen naar 2024. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,45 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.1.2 van de begroting 2024.
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	-460	0	460	-460	PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025	Deze wijziging heeft betrekking op PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	-849	0	849	-849	GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	Op een begroot bedrag van € 5,98 miljoen is € 0,86 miljoen overgebleven. Om lopende afspraken met betrekking tot basis cultureel aanbod na te komen hebben we besloten om van het restant een bedrag van € 0,85 miljoen mee te nemen naar 2024.Versterking van de culturele sectorZoals aangegeven bij de 2e monitor 2022 zijn voor de versterking van de culturele sector middelen gereserveerd. Een aantal acties in dit verband zijn uitgevoerd. Door corona, waardoor deze sector het langste dicht is gebleven, heeft de sector tijd nodig gehad om weer op orde te komen. Een deel van de middelen is niet besteed, echter zullen deze middelen de komende jaren alsnog worden ingezet.Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,85 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.2.1 van de begroting 2024.
6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen & ont	-243	0	243	-243	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Op een begroot bedrag van € 0,56 miljoen is € 0,55 miljoen overgebleven. Hieronder een verklaring van het restant.OKTOPas eind 2023 zijn de structurele middelen aan het Overleg Kleine Theathers Overijssel (OKTO) toegekend. Dit vanwege vertragingen in het proces waarbij het behandelen en het verbeteren van de aanvraag de nodige tijd heeft gekost. Om te zorgen dat de structurele middelen alsnog worden toegekend en het OKTO volgens gemaakte afspraken het Provinciale deel krijgt willen wij u voorstellen om het structurele bedrag van € 0,24 miljoen mee te nemen naar 2024. Wij stellen u voor om van de structurele middelen een restant bedrag van € 0,24 miljoen eenmalig via een resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.2.2 van de begroting 2024. Versterken Culturele SectorZoals aangegeven bij de 2e monitor 2022 zijn voor de versterking van de culturele sector middelen gereserveerd. Een aantal acties in dit verband zijn uitgevoerd. Door Corona, waardoor deze sector het langste dicht is gebleven, heeft de sector tijd nodig gehad om weer op orde te komen. Een deel van de middelen is wederom in 2023 niet besteed, de komende periode zal gekeken worden of deze middelen niet op een andere manier voor versterking van de sector kunnen worden ingezet.RestantNaast de structurele middelen is er in totaal een bedrag € 0,31 miljoen aan incidentele middelen die onderdeel zijn van het programma wat tot 2024 loopt.Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,31 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.2.2 van de begroting 2024.
6.2.2 Cultureel	-307	0	307	-307	GS-wijz. 110	Op een begroot bedrag van € 0,56 miljoen is € 0,55 miljoen overgebleven.

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
aanbod vernieuwen & ont					Jaarstukken 2023	Hieronder een verklaring van het restant.OKTOPas eind 2023 zijn de structurele middelen aan het Overleg Kleine Theathers Overijssel (OKTO) toegekend. Dit vanwege vertragingen in het proces waarbij het behandelen en het verbeteren van de aanvraag de nodige tijd heeft gekost. Om te zorgen dat de structurele middelen alsnog worden toegekend en het OKTO volgens gemaakte afspraken het Provinciale deel krijgt willen wij u voorstellen om het structurele bedrag van € 0,24 miljoen mee te nemen naar 2024. Wij stellen u voor om van de structurele middelen een restant bedrag van € 0,24 miljoen eenmalig via een resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.2.2 van de begroting 2024. Versterken Culturele SectorZoals aangegeven bij de 2e monitor 2022 zijn voor de versterking van de culturele sector middelen gereserveerd. Een aantal acties in dit verband zijn uitgevoerd. Door Corona, waardoor deze sector het langste dicht is gebleven, heeft de sector tijd nodig gehad om weer op orde te komen. Een deel van de middelen is wederom in 2023 niet besteed, de komende periode zal gekeken worden of deze middelen niet op een andere manier voor versterking van de sector kunnen worden ingezet.RestantNaast de structurele middelen is er in totaal een bedrag € 0,31 miljoen aan incidentele middelen die onderdeel zijn van het programma wat tot 2024 loopt.Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,31 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.2.2 van de begroting 2024.
6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen & ont		-300	0	300	-300 Adm. 202 Doorwerking GS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 Doorwerking GS 2023
6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen		-851	0	851	-851 GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	Binnen deze prestatie is er een bedrag begroot van € 3,3 miljoen, waarvan € 0,85 miljoen is overgebleven.Correctie lastneming RijnbrinkHet grootste deel van het restant wordt verklaard door de lastneming van de beschikking aan Rijnbrink. Vanwege de omvang van de beschikking dienen de lasten verdeeld te worden over de jaren waarin de kosten vallen. Hierdoor is er op deze kostenplaats € 0,74 miljoen overgebleven, die nodig is om kosten in de komende jaarschijven te dekken.Tot slot is er een bedrag van € 0,11 miljoen resterend in 2023 wat nodig is in 2024 om overige afspraken met betrekking tot "Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst" na te kunnen komen.Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,85 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.3.1 van de begroting 2024.
6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen		160	0	-160	160 Adm. 202 Doorwerking GS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 Doorwerking GS 2023
6.3.3 Talent heeft de toekomst		-168	0	168	-168 GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	De uitgaven op deze prestatie liggen in lijn met de begroting. We hebben besloten het restant in te zetten voor 2024. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,17 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						2024 aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.3.3 van de begroting 2024.
6.4.1 Een leven lang lezen n leren	-741	0	741	-741	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Op een begroot bedrag van € 5,5 miljoen is een bedrag van € 1,2 miljoen overgebleven. Hieronder een verklaring van het restant.ResultaatbestemmingDe subsidieregeling Bibliotheek van de toekomst (UBS 7.14) is in 2021 opengesteld. Deze subsidie is bedoeld voor activiteiten die bijdragen aan het toekomstbestendig maken van bibliotheken in Overijssel. Deze subsidie is opgezet als een meerjarige subsidieregeling met één plafond tot en met 2024 waarbij partijen meerjarig middelen krijgen om het doel te realiseren. In begon 2023 het toekennen van middelen opgang te komen. Echter zullen ook de resterende middelen van 2023 nodig zijn om de verplichtingen vanuit de subsidieregeling na te komen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,74 miljoen aan structurele middelen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.4.1 van de begroting 2024.GS- begrotingswijzigingTevens worden op deze prestatie KvO middelen ingezet. Het resterende bedrag van € 0,43 miljoen willen we dan ook doorzetten naar 2024.Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,43 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.4.1 van de begroting 2024.
6.4.1 Een leven lang lezen n leren	-428	0	428	-428	GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	Op een begroot bedrag van € 5,5 miljoen is een bedrag van € 1,2 miljoen overgebleven. Hieronder een verklaring van het restant.ResultaatbestemmingDe subsidieregeling Bibliotheek van de toekomst (UBS 7.14) is in 2021 opengesteld. Deze subsidie is bedoeld voor activiteiten die bijdragen aan het toekomstbestendig maken van bibliotheken in Overijssel. Deze subsidie is opgezet als een meerjarige subsidieregeling met één plafond tot en met 2024 waarbij partijen meerjarig middelen krijgen om het doel te realiseren. In begon 2023 het toekennen van middelen opgang te komen. Echter zullen ook de resterende middelen van 2023 nodig zijn om de verplichtingen vanuit de subsidieregeling na te komen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,74 miljoen aan structurele middelen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.4.1 van de begroting 2024.GS- begrotingswijzigingTevens worden op deze prestatie KvO middelen ingezet. Het resterende bedrag van € 0,43 miljoen willen we dan ook doorzetten naar 2024.Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,43 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.4.1 van de begroting 2024.
6.5.1 Overijsselaars bew. een leven lang	-16	0	16	-16	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Gebundelde subsidie aanvragenVoor de in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2023 leggen wij u een gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel voor bij dit jaarverslag. De subsidieregeling "Sociale hypotheek" (UBS 7.11) wordt deels verantwoord onder deze prestatie. Dit voorstel maakt deel uit van dit gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel. Van dit resultaatbestemmingsvoorstel is € 15.571 bestemd voor de regeling "Sociale hypotheek" (UBS 7.11).Wij stellen u voor om € 15.571 van uit het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel toe te voegen aan de jaarschijf

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						2024 van prestatie 6.5.1.
6.5.1 Overijsselaars bew. een leven lang	100	0	-100	100	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Op deze prestatie wordt UBS 7.5 Overijssel in beweging verantwoord, welke valt onder prestatie 6.5.2: "Iedereen doet mee".. Op dit moment lopen de aanvragen binnen, maar is het onduidelijk of eind van het jaar alle middelen kunnen worden toegezegd. Naar verwachting zal 200.000 overblijven. Vernieuwing Sociale KwaliteitIn 2024 hebben we de UBS 7.10 "Vernieuwing Sociale Kwaliteit" opengesteld. Deze regeling is bedoeld om ervoor te zorgen dat iedereen actief kan deelnemen aan de samenleving. Om de aanvragen die vanuit deze regeling voortvloeien te kunnen dekken, stellen wij voor om financiële ruimte te creëren. Wij stellen dan ook voor om éénmalig € 100.000 aan structurele middelen over te hevelen van prestatie 6.5.1: "Overijselaars bewegen en leven lang" naar prestatie 6.5.2: "Iedereen doet mee". Wij stellen u voor om alleen voor 2024 een structureel bedrag van € 100.000 over te hevelen naar prestatie 6.5.2: "Iedereen doet mee".
6.5.2 Iedereen doet mee	-3	0	3	-3	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Voor de in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2023 leggen wij u een gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel voor bij dit jaarverslag. De subsidieregeling "Impuls aan sociale acceptatie en veiligheid" (UBS 7.12) wordt verantwoord onder deze prestatie. Dit voorstel maakt deel uit van dit gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel. Van dit resultaatbestemmingsvoorstel is € 3.000 bestemd voor de regeling "Impuls aan sociale acceptatie en veiligheid" (UBS 7.12). Wij stellen u voor om € 3.000 van uit het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.5.2.
6.5.2 Iedereen doet mee	-100	0	100	-100	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Leefbaar PlattelandIn 2024 is het nieuwe programma "Leefbaar Platteland" van start gegaan. Dit programma is opgenomen in de huidige doelenboom onder prestatie 6.5.2: "Iedereen doet mee". Momenteel is er een nieuwe subsidieregeling opgezet. Die naar verwachting in 2025 op gang zal komen. Voor 2024 hebben we dan ook besloten om een bedrag van €2,4 miljoen door te schuiven naar 2025. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 2,4 miljoen van de jaarschijf 2024 van prestatie 6.5.2 "Iedereen doet mee" over te hevelen naar de jaarschijf 2025 van de nieuwe prestatie 6.7.1 "Een platteland waar inwoners goed kunnen wonen, werken en leven in een gezonde en mooie omgeving". Vernieuwing Sociale KwaliteitIn 2024 hebben we de UBS 7.10 "Vernieuwing Sociale Kwaliteit" opengesteld, welke valt onder prestatie 6.5.2: "Iedereen doet mee". Deze regeling is bedoeld om ervoor te zorgen dat iedereen actief kan deelnemen aan de samenleving. Om de aanvragen die vanuit deze regeling voortvloeien te kunnen dekken, stellen wij voor om financiële ruimte te creëren. Wij stellen dan ook voor om éénmalig € 100.000 aan structurele middelen over te hevelen van prestatie 6.5.1: "Overijselaars bewegen en leven lang" naar prestatie 6.5.2: "Iedereen doet mee". Deze UBS is geopend voor 2024 en 2025. Op dit moment lopen de aanvragen binnen, naar verwachting zullen niet alle aanvragen in 2024 behandel worden. Naar verwachting zal 0,4 miljoen resteren aan het eind van het jaar. Voor het resterende bedrag doen wij u bij de jaarrekening 2024 een voorstel tot resultaatbestemming.

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						Onder prestatie 6.5.1 doen wij u een voorstel.
6.5.2 Iedereen doet mee	-2.900	0	2.900	-2.900	GS Wijz. 107 Leefbaar Platteland	Deze wijziging heeft betrekking op GS Wijz. 107 Leefbaar Platteland
6.5.2 Iedereen doet mee	2.400	0	-2.400	2.400	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Leefbaar PlattelandIn 2024 is het nieuwe programma "Leefbaar Platteland" van start gegaan. Dit programma is opgenomen in de huidige doelenboom onder prestatie 6.5.2: "Iedereen doet mee". Momenteel is er een nieuwe subsidieregeling opgezet. Die naar verwachting in 2025 op gang zal komen. Voor 2024 hebben we dan ook besloten om een bedrag van €2,4 miljoen door te schuiven naar 2025. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 2,4 miljoen van de jaarschijf 2024 van prestatie 6.5.2 "Iedereen doet mee" over te hevelen naar de jaarschijf 2025 van de nieuwe prestatie 6.7.1 "Een platteland waar inwoners goed kunnen wonen, werken en leven in een gezonde en mooie omgeving". Vernieuwing Sociale KwaliteitIn 2024 hebben we de UBS 7.10 "Vernieuwing Sociale Kwaliteit" opengesteld, welke valt onder prestatie 6.5.2: "Iedereen doet mee". Deze regeling is bedoeld om ervoor te zorgen dat iedereen actief kan deelnemen aan de samenleving. Om de aanvragen die vanuit deze regeling voortvloeien te kunnen dekken, stellen wij voor om financiële ruimte te creëren. Wij stellen dan ook voor om éénmalig € 100.000 aan structurele middelen over te hevelen van prestatie 6.5.1: "Overijselaars bewegen en leven lang" naar prestatie 6.5.2: "Iedereen doet mee". Deze UBS is geopend voor 2024 en 2025. Op dit moment lopen de aanvragen binnen, naar verwachting zullen niet alle aanvragen in 2024 behandel worden. Naar verwachting zal 0,4 miljoen resteren aan het eind van het jaar. Voor het resterende bedrag doen wij u bij de jaarrekening 2024 een voorstel tot resultaatbestemming. Onder prestatie 6.5.1 doen wij u een voorstel.
6.5.2 Iedereen doet mee	137	0	-137	137	Wijz. 214 Najaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 214 Najaarswijz. personeel
6.5.4 Verb. van gezondheid voor iedereen	-80	0	80	-80	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Op 22 februari heeft u het Statenvoorstel over de gezamenlijke ambities 2023 2e tranche vastgesteld . Hierbij heeft u € 0,3 miljoen beschikbaar gesteld voor "Stimulering positieve gezondheid". In 2023 zijn ondanks alle inspanningen de middelen niet volledig beschikt. Om de middelen alsnog in te kunnen zetten willen wij u voorstellen het restant mee te nemen naar 2024.Wij stellen u voor om € 80.000 van de jaarschijf 2023 beschikbaar te houden en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.5.4.
6.6.1 Duurz. eigentijdse voorz. diensten	-184	0	184	-184	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Zoals aangegeven bij de 2e monitor 2023 is op 22 februari 2023 het Statenvoorstel over de gezamenlijke ambities 2023 2e tranche behandeld. Hierbij heeft u € 1,5 miljoen beschikbaar gesteld voor "Noodfonds Energiearmoede voor maatschappelijke organisaties". Deze beschikbare middelen hebben we ingezet via de Regeling Sociale Hypotheek. Eind 2023 mogen we terug kijken op een goed resultaat. Van het ingezette bedrag is € 184.000 overgebleven. Wij willen u voor stellen om het restant ook in 2024 in te zetten.Wij stellen u voor om € 184.000 van de jaarschijf 2023 beschikbaar te houden middels resultaatbestemming en toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.6.1.

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
6.6.1 Duurz. eigentijdse voorz. diensten	92	0	-92	92	Wijz. 214 Najaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 214 Najaarswijz. personeel
6.6.2 Verst. maatsch. initiatieven en	-1.315	0	1.315	-1.315	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Op een begroot bedrag van € 1,7 miljoen is een bedrag van € 1,38 miljoen overgebleven. Hieronder een verklaring voor het restant.Gezamenlijke ambities 2023 2e trancheZoals aangegeven bij de 2e monitor 2023 is op 22 februari de motie "Gezamenlijke ambities 2023 2e tranche" behandeld . Hierbij heeft u € 1,0 miljoen beschikbaar gesteld voor de opschaling en verbreding van vrijwilligersondersteuning. Deze middelen worden verantwoord op deze prestatie.Bij de 2e monitor is aangegeven dat de middelen naar verwachting nog niet besteed zouden worden in 2023. De reden hiervoor is dat de voorbereiding en het zorgvuldig toekennen van de middelen in combinatie met de samenwerking met het Rijk (Regeling Maatschappelijke Diensttijd) meer tijd nodig hebben. Wij willen u dan ook voorstellen om deze middelen in 2024 beschikbaar te houden en de resterende middelen over te hevelen naar 2024.Gebundelde subsidie aanvragenVoor de in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2023 leggen wij u een gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel voor bij dit jaarverslag. De subsidieregeling "Ondersteuning steunpunten vrijwilligere inzet" (UBS 7.19) wordt verantwoord onder deze prestatie. Dit voorstel maakt deel uit van dit gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel. Van dit resultaatbestemmingsvoorstel is € 0,32 miljoen bestemd voor de regeling "Ondersteuning steunpunten vrijwilligersinzet" (UBS 7.19)Wij stellen u voor om € 0,32 miljoen vanuit het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.6.2.
6.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-117	0	117	-117	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Deze wijziging heeft betrekking op PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT
6.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-229	0	229	-229	Wijz. 214 Najaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 214 Najaarswijz. personeel
Totaal	**-8.553**	**0**	**8.553**	**-8.553**		

Kerntaak 7: Kwaliteit openbaar bestuur

Dit is hoe wij denken

Begrotingstekst 2024:
Deze kerntaak richt zich op een sterk en betrokken openbaar bestuur in Overijssel.
Voor een goed functionerende democratie is het belangrijk dat iedereen meedoet.
We betrekken inwoners en partners bij onze opgaven, op een passende manier voor elke doelgroep. Daarnaast zorgen we ervoor dat onze belangen goed vertegenwoordigd zijn in Europa en Den Haag.
We willen de kwaliteit van het openbaar bestuur in Overijssel optimaal waarborgen. We zien om naar onze medeoverheden en kijken waar we kunnen bijdragen, bijvoorbeeld met menskracht of het delen van kennis. Verder streven we naar doelmatige en toegankelijke subsidieregelingen waarbij gebruikers zo min mogelijk administratieve lasten ervaren.
Overijssel moet een veilige plek zijn en blijven voor iedereen. We zetten de strijd tegen ondermijnende activiteiten voort door onze eigen weerbaarheid op orde te hebben en samen met gemeenten, politie en veiligheidspartners alert te zijn op concrete signalen en ontwikkelingen, bijvoorbeeld in het buitengebied.
We willen de mogelijkheden van digitalisering en data nog beter benutten om ons beleid en de kwaliteit van ons bestuur te ondersteunen.
Alleen samen kunnen en willen we de opgaven realiseren. We werken daarom aan goede relaties met inwoners en partners.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden

Dit is wat wij doen

7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel

Voor een goed openbaar bestuur in Overijssel werken wij samen met Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen. We zien dat er veel op onze gemeenten afkomt. Wanneer nodig en wenselijk bekijken we per opgave of en op welke wijze we de gemeenten kunnen helpen en of het binnen onze mogelijkheden past. (7.1.1).
Als toezichthouder zien wij erop toe dat Overijsselse gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen hun taken zorgvuldig uitvoeren en dat zij financieel gezond zijn en blijven. In dit kader bereiden we ons onder meer voor op de nieuwe Archiefwet, die naar verwachting in 2025 in werking treedt.
Wij ondersteunen onze partners in de strijd tegen ondermijning en zetten in op verdere verbetering van de weerbaarheid en integriteit van de eigen organisatie (7.1.5).
De Commissaris van de Koning draagt als voorzitter van Provinciale en Gedeputeerde Staten bij aan een transparant en goed openbaar bestuur. Daarnaast geeft hij invulling aan zijn Rijkstaken, zoals de benoeming van burgemeesters en het uitvoeren van ambtsbezoeken bij gemeenten.
Wij bereiden ons voor op het vieren van 500 jaar Provincie Overijssel in 2028 (7.1.6).

Prestaties

7.1.1 Bestuurlijke inrichting en samenwerking

Acties 2024

1. In het coalitieakkoord worden belangrijke elementen van bestuursstijl genoemd: luisteren en verbinden, eerlijk en betrouwbaar, open en uitlegbaar en betrokken. Het komend jaar ontwikkelen we een plan van aanpak hoe we deze elementen kunnen versterken.
2. Samen met gemeenten staan we voor de aanpak van grote opgaven. Wanneer een gemeente het (financieel) te zwaar krijgt, zal dit van invloed zijn op de slagkracht als partner bij de aanpak van die opgaven. Wanneer dit aan de orde is, voeren we hierover het gesprek met de gemeente en verkennen samen eventuele oplossingen en mogelijkheden tot samenwerking. Hetzelfde geldt voor de waterschappen.
3. We voeren minimaal 3x per jaar bestuurlijk overleg met het bestuur van de VNG Overijssel over mogelijke verbeterpunten over de samenwerking rond de grote opgaven. Dat kan bijvoorbeeld ook gaan over de slagkracht van gemeenten (zie hiervoor). Daarnaast nemen we, wanneer we daarvoor worden uitgenodigd, deel aan de bestuurlijke platforms van de VNG Overijssel (financieel, ruimtelijk, sociaal en infosamenleving).
4. Binnen het Interprovinciaal Overleg (IPO) brengen we de Overijsselse belangen voor het voetlicht en benutten we samen met relevante partners onze lobbykracht richting het rijk en de Europese Unie.
5. We versterken de informatievoorziening tussen GS en PS omtrent IPO-zaken, mede aan de hand van het IPO-traject 'Naar meer Slagvaardigheid'.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. De belangrijkste elementen van de bestuursstijl zijn meegenomen in de participatievisie en werkwijze en in de bestuursopdracht die leidend is in de organisatieontwikkeling die nodig is om dit in de praktijk vorm te geven.
2. en 3. De bestuurlijke overleggen met de VNG Overijssel hebben plaatsgevonden o.a. over de slagkracht van gemeenten en dit heeft er ondermeer toe geleid dat we ook richting het Rijk aandacht vragen voor een balans tussen taken en middelen die gemeenten van het Rijk ontvangen en de problemen die ontstaan voor het voorzieningenniveau als gevolg van het ravijnjaar.
4. en 5. Binnen het IPO hebben en blijven we de Overijsselse belangen behartigen. In de Statencommissie koppelen we mondeling terug wat de ontwikkelingen en voortgang is binnen het IPO en kan PS haar wensen meegeven.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Van het begrote bedrag van €26.285 is een bedrag van €8.105 overgebleven. Dit restant is overgebleven omdat we in 2024 minder kosten hebben gehad dan verwacht voor het regiocongres met de regio's Twente, Zwolle en Stedendriehoek.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenbrief met analyse participatie
- Statenvoorstel Participatie in Overijssel
- Beleidsnota Participatie in Overijssel - visie en werkwijze (bijlage bij statenvoorstel)

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema en Liesbeth Grijsen

7.1.2 Interbestuurlijk toezicht

Acties 2024

1. Wij houden interbestuurlijk toezicht (IBT) op basis van een constructieve dialoog met degenen op wie wij toezicht houden en begeleiden gemeenten en/of waterschappen met een oranje of rode totaal IBT-kleur met als doel zorgvuldige uitvoering van taken (het beeld wordt groen).
2. Wij zorgen jaarlijks in april voor een totaalbeeld van het interbestuurlijk toezicht per gemeente en waterschap en bespreken, indien nodig, deze voor de zomer met de betreffende gemeente of het waterschap.
3. Wij houden financieel toezicht op onze 25 gemeenten, 1 waterschap en 17 gemeenschappelijke regelingen.
4. Wij begeleiden gemeenten die onder preventief toezicht staan, met als doel zo snel mogelijk terug te keren naar een financieel gezonde situatie waarbij repressief toezicht volstaat.
5. Wij stellen vanuit archief toezicht voor 25 gemeenten 1 waterschap en een aantal gemeenschappelijke regelingen IBT-beoordelingen op en leggen in dat kader 10 tot 15 inspectiebezoeken af.
6. Wij investeren in capaciteit en kennis om uitvoering te kunnen geven aan nieuwe archief- en informatiewetgeving.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. en 2. Voor Interbestuurlijk Toezicht hadden in 2024 de gemeenten Hengelo, Enschede, Almelo, Wierden, Staphorst, Steenwijkerland, Twenterand en Hof van Twente een oranje totaalbeeld. Met hen zijn gesprekken gevoerd om de gewenste verbeteringen te bespreken.
3. en 4. Voor de begroting 2025 zijn al onze gemeenten en gemeenschappelijke regelingen repressief. Daarmee is er geen begeleiding van een preventieve gemeente aan de orde.
5. en 6. Er zijn, mede dankzij extra capaciteit, 17 inspectiebezoeken voor informatie- en archiefbeheer uitgevoerd.

Financiële kleurscore

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenbrief Totaalbeelden IBT 2024 - april 2024
Statenbrief over Overijssels financieel toezicht provincie Overijssel
Statenbrief over begrotingscirculaire 2025 provincie Overijssel
Statenbrief over landelijk financieel toezichtverslag 2024 provincie Overijssel
Statenbrief over toezichtvorm gemeenten begroting 2025-2028 provincie Overijssel

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema (IBT/AT) en Tijs de Bree (FT)

7.1.5 Ondermijning

Acties 2024

1. Wij passen de bevoegdheden uit de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) toe op vergunningen, subsidies, aanbestedingen en vastgoedtransacties en monitoren de effectiviteit hiervan.
2. Wij hebben periodiek overleg met/geven voorlichting aan vergunningverlening, subsidieverlening, grondzaken en aanbestedingen (ONS) over de samenwerking i.r.t. de toepassing van de Wet Bibob.
3. We informeren medewerkers, bestuur, gemeenten en (veiligheids-)partners structureel over ondermijning via: bijeenkomsten/workshops, nieuwsoverzichten en onze in- en externe communicatiekanalen.

4. Wij delen informatie over ondermijningssignalen/fenomeensignalen met de deelnemers van het samenwerkingsverband Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Oost-Nederland (RIEC-ON) om gezamenlijk op te trekken tegen ondermijning.
5. We dragen bij aan de preventie en aanpak van criminele activiteiten door de samenwerking met de districten IJsselland en Twente en voeren daartoe projecten/activiteiten uit die overeengekomen zijn in de Samenwerkingsagenda Ondermijning Overijssel (zoals bijvoorbeeld vakantieparken, leegstand agrarische gebouwen, bestuurlijke weerbaarheid).
6. We verkennen of en op welke wijze de provincie van meerwaarde kan zijn bij het voorkomen dat jongeren in het criminele circuit belanden.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. en 2. Wij hebben de interne weerbaarheid vergroot door toepassing van de wet BIBOB en tijdige voorlichting intern.
3. 4. en 5. Afgelopen jaar hebben we de geplande activiteiten uitgevoerd om onze (nieuwe) medewerkers voor te lichten over ondermijning om zo de weerbaarheid te vergroten. Extern werken we samen met onze RIEC-partners aan integrale casuïstiek zodat we verschillende informatiestromen van elkaar kunnen benutten. Het lopende programma om ondermijning tegen te gaan op vakantieparken hebben we verruimd tot een aanpak voor het hele buitengebied. Na besluitvorming over het betreffende Statenvoorstel is daarvoor een expertteam geformeerd dat gemeenten kunnen benutten om ondermijning tegen te gaan.
6. We hebben een onderzoek laten uitvoeren naar jongeren en ondermijning. Hierop komt in 2025 een vervolg.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Op een begroot bedrag van € 1,2 miljoen is een bedrag overgebleven van € 0,79 miljoen, dit restant kan voornamelijk worden verklaard door het programma ondermijning op vakantieparken.

Ondermijning op vakantieparken

Het KVO-budget voor het tegengaan van ondermijning op vakantieparken heeft een onderbesteding van €0,6 miljoen. Voor € 0,5 miljoen hebben wij dit aangekondigd bij de tweede monitor. Onder andere één van de geplande campagnes voor Meld Misdaad Anoniem is doorgeschoven naar 2025. De daarmee samenhangende kosten voor de campagne worden derhalve niet in 2024 maar in 2025 gemaakt.
Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van €0,6 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 7.1.3 van de begroting 2025.

BAG (basisregistratie adressen en gebouwen) registratie vakantieparken

Bij de decembercirculaire 2023 is een decentralisatie-uitkering ad €40.000 aangekondigd voor 'Aanpak vakantieparken'. In 2024 is het niet gelukt om deze middelen in te zetten. Om alsnog deze middelen te besteden, willen wij u voorstellen om het bedrag van €40.000 door te schuiven naar 2025.
Wij stellen voor om een bedrag van €40.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 7.1.3 van de begroting 2024.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Ondermijning 2024-2027

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging
- Vooraankondiging resultaatbestemming

Lasten begrotingswijziging
602
Resultaatbestemming
40
Verantwoordelijk portefeuillehouder
Andries Heidema

7.1.6 (Rijks)taken Commissaris van de Koning

Acties 2024

1. Wij behandelen de procedures voor (nieuwe) benoeming burgemeesters en de herbenoemingsprocedures voor zittende burgemeesters en bereiden de reguliere klankbordgesprekken met alle 25 burgemeesters voor.
2. Wij bereiden de ambtsbezoeken, gemiddeld 6 per jaar, aan de Overijsselse gemeenten voor.
3. Wij bereiden (werk)bezoeken van het Koninklijk Huis (mede) voor en adviseren over voorstellen voor Koninklijke onderscheidingen en Koninklijke predicaten.
4. Wij behandelen bemiddelingsverzoeken aan de Commissaris van de Koning (in het kader van de Ombudsfunctie).
5. Vanuit de rol van de Commissaris van de Koning bevorderen we de bestuurlijke weerbaarheid, integriteit en veiligheid van onze provinciale Overijsselse bestuurders en volksvertegenwoordigers. Dit bewaken we eveneens voor de bestuurders van de 25 Overijsselse gemeenten. Dat vindt zowel collectief als individueel plaats.
6. Wij verzorgen de reguliere inhoudelijke ondersteuning van de Provinciale Regietafel Asiel en de beleidsadvisering op de thema's asiel en vluchtelingen. Dit doen we omdat de Commissaris van de Koning als Rijksorgaan o.a. voorzitter is van de Provinciale Regietafel Asiel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
1.en 2. De burgemeestersbenoemingen en gemeentebezoeken zijn dit jaar uitgevoerd en bezoeken van het Koninklijk huis begeleid.
4. Bij bemiddelingsverzoeken constateren wij dat er een langere doorlooptijd voor afhandeling is ontstaan.
5. De werkzaamheden ten aanzien van integriteit en weerbaarheid op individueel niveau zijn fors toegenomen .
6. De ondersteuning van de Provinciale Regietafel asiel is conform planning uitgevoerd.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
Op een begroot bedrag van €1,1 miljoen is een bedrag van €0,56 miljoen overgebleven. Het gaat met name om de middelen voor 80 jaar bevrijding, de Regietafel Asiel en beschikbaar gestelde middelen vanuit de decembercirculaire 2024. In Monitor 2024-II hebben wij dit al aangekondigd. Hieronder worden deze onderwerpen toegelicht.

80 jaar bevrijding
Bij de P-nota 2025 heeft u besloten een bedrag van €300.000 toe te zeggen voor 80 jaar bevrijding. In 2024 zijn we begonnen met de voorbereiding en het maken van afspraken. Hiermee zijn alle middelen in 2024 nog niet besteed. Om onze afspraken na te komen en 80 jaar bevrijding op een gewenste manier te kunnen vieren, stellen wij voor om een bedrag van €169.500 door te schuiven naar de jaarschijf van 2025.
Wij stellen voor om het resterende bedrag van € 169.500 via een resultaatbestemming door te schuiven naar de jaarschijf 2025 van prestatie 7.1.4 in de begroting voor 2025.

Regietafel Asiel
In het Asielakkoord van augustus 2022 is afgesproken dat het Rijk, via het IPO, financiële middelen beschikbaar stelt voor het Asieldossier. Deze middelen kunnen onder andere worden ingezet voor personele kosten of ondersteuning van gemeenten . In 2023 is in totaal €0,4 miljoen ontvangen. In 2024 is gestart met de voorbereidingen en het aanwenden van deze middelen. Het toekennen en effectief inzetten van de middelen kost tijd, waardoor niet alle beschikbare middelen in 2024 zijn besteed.
Wij stellen voor om het resterende bedrag van € 0,3 miljoen via een resultaatbestemming door te schuiven naar de jaarschijf 2025 van prestatie 7.1.4 in de begroting voor 2025.
Spreidingswet (December Circulaire 2024)
Via de december circulaire heeft de provincie Overijssel een bedrag ontvangen van € 0,8 miljoen. De middelen zijn verdeeld op basis van de verdeling van het aantal opvangplaatsen per provincie.
Wij stellen u voor om € 0,8 miljoen via resultaatbestemming toe te voegen aan de begroting 2025 van prestatie 7.1.4. Deze mutatie wordt onder Kerntaak 20 Financiering en dekkingsmiddelen opgenomen.
Weerbaar bestuur (December Circulaire 2024)
Via de december circulaire heeft de provincie Overijssel een bedrag ontvangen van € 152.159. Deze decentralisatie-uitkering wordt aan de provincies verstrekt om de slagkracht van kleinere gemeenten tegen oneigenlijke druk te vergroten.
Wij stellen u voor om € 152.159 via resultaatbestemming toe te voegen aan de begroting 2025 van prestatie 7.1.4. Deze mutatie wordt onder Kerntaak 20 Financiering en dekkingsmiddelen opgenomen.
Weerbaar bestuur (December Circulaire 2023)
Zoals aangegeven bij de jaarrekening 2023 hebben wij in 2023 middelen ontvangen om de slagkracht van met name kleinere gemeenten tegen ondermijnende invloeden te vergroten. In 2024 is gestart met de voorbereidingen en het aanwenden van deze middelen. Het toekennen en effectief inzetten van de middelen kost tijd, waardoor niet alle beschikbare middelen in 2024 zijn besteed. Wij stellen u voor om het restant in te zetten voor het daarvoor bestemde doel in 2025.
Wij stellen voor om het resterende bedrag van € 65.029 via een resultaatbestemming door te schuiven naar de jaarschijf 2025 van prestatie 7.1.4 in de begroting voor
Begrotingswijziging
- Vooraankondiging resultaatbestemming

Resultaatbestemming
1524
Verantwoordelijk portefeuillehouder
Andries Heidema

Dit is wat wij doen

7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur

Om tijdig en adequaat in te spelen op ontwikkelingen die relevant zijn voor het openbaar bestuur, volgen wij de trends en ontwikkelingen in de maatschappij. We investeren in kennisontwikkeling en de dialoog over openbaar bestuur en democratie (7.2.1).
Via het Trendbureau Overijssel bevorderen we met trendverkenningen een meer toekomstgerichte (politieke) besluitvorming bij Overijsselse overheden (7.2.2).
Wij verzamelen en analyseren data om de ontwikkeling van beleid te ondersteunen en de realisatie te monitoren; we zijn transparant over deze data en zorgen voor zover mogelijk dat ze beschikbaar zijn voor iedereen die daar belang bij heeft.
We vinden het belangrijk dat iedereen mee kan doen binnen de provincie. Onze inwoners en andere samenwerkingspartner willen we breder betrekken in lijn met ons coalitieakkoord, dat doen we op verschillende manieren passend bij de doelgroepen. (7.2.4).

Prestaties

7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling

Acties 2024

1. Wij verzorgen ongeveer 100 provinciespelen en 3 debat- en verkiezingsactiviteiten voor jongeren, met name gericht op mbo-studenten, onder de vlag Overijssel doet mee! (ODM). Als actieve regionale partner van Prodemos, Huis voor Democratie en Rechtsstaat, organiseren wij samen zo'n 300 gastlessen en activiteiten op scholen in Overijssel en bij de Overijsselse gemeenten.
2. Wij begeleiden de Jongerenraad Overijssel en verbinden deze met het provinciebestuur om samen te bepalen hoe jongeren betrokken kunnen worden bij politiek en democratie enerzijds, en hoe het geluid van jongeren meegenomen kan worden bij beleidsvorming en -bepaling anderzijds.
3. Wij werken samen met scholen op het thema burgerschap, onder meer door gezamenlijk lesprogramma's te ontwikkelen en 'democratie' met 'burgerschap' te verbinden. In 2024 hebben we een structurele samenwerking met minimaal 3 grote scholenclusters.
4. Wij ondersteunen minimaal de helft van de gemeenten in Overijssel bij 'democratische activiteiten' en faciliteren en coördineren lokale activiteiten die voor alle gemeenten beschikbaar zijn, zoals de Democratiefabriek. Uiterlijk in 2026 willen we álle gemeenten betrokken hebben bij democratische activiteiten.
5. ODM zoekt – samen met jongeren en de Jongerenraad – naar innovaties om de jongeren beter te betrekken bij democratie en samenleving. Wij voegen daartoe elk jaar minimaal één nieuw product of een sterke innovatie van een bestaande activiteit toe aan het activiteitenpalet van ODM.
6. Op basis van de evaluatie uit 2023 van ODM herijken we onze doelen en activiteiten.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1 We hebben 101 provinciespelen uitgevoerd en een groot aantal gastlessen en andere activiteiten verzorgd - samen met Prodemos ruim 300. Met drie scholen hebben we een duurzame relatie (Deltion, ROC van Twente en Landstede); met andere scholen (zoals Alfa Collega, Cibap en Windesheim) voeren we regelmatig activiteiten uit.
2 De jongerenraad Overijssel is in een transitiefase; we bekijken hoe haar rol meer betekenisvol kan zijn voor de provincie. We hebben de Staten hierover per brief geïnformeerd.
3 en 4. We zijn bij 12 gemeenten te gast geweest met de Democratiefabriek; in totaal hebben we nu 17 (van de 25) Overijsselse gemeenten aangedaan.
5 In 2024 zijn we een samenwerking met het Memory Vrijheidsmuseum te Nijverdal gestart; samen ontwikkelen we een burgerschaps-lesprogramma voor bezoekende scholen.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Van het begrote bedrag van €127.137 is een bedrag van €67.306 overgebleven. Dit restant is ontstaan omdat we gestopt zijn met het magazine "Jij en Overijssel" en omdat we minder hebben uitgegeven aan "Overijssel doet mee!" door standaardisatie en efficiëntieverbeteringen. Daarmee ontstaat er financiële ruimte om nieuwe vormen instrumenten in te zetten om jongeren te betrekken bij ons beleid.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenbrief Jongeren en democratie

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Andries Heidema

7.2.2 Trendbureau Overijssel

Acties 2024
Trendbureau verantwoordt financieel in de provinciale begroting en inhoudelijk en qua programmering aan de programmaraad. Met de programmaraad zijn de volgende prestaties voor 2024 afgesproken:
1. Verkenning over betekenis kunst en cultuur voor vitale gemeenschappen;
2. Verdieping verkenning Toekomst voor Werk, Werk voor Toekomst t.a.v. zorg in de woonomgeving;
3. Eén of meerdere signalementen i.k.v. Europese Verkiezingen;
4. Op verzoek bijdrage leveren aan activiteiten van derden, in vorm van presentaties, workshops, hulp bij vraagarticulatie, schriftelijke bijdragen/commentaar, deelname werksessies etc.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
Alle prestaties zijn conform afspraak gerealiseerd:
1. De inhoudelijke analyse voor de verkenning over kunst en cultuur is grotendeels afgerond en wordt in de eerste helft 2025 gepubliceerd;
2. Verdieping verkenning toekomst voor werk is afgerond met de bijeenkomst 'Ontbrekende schakels' en de publicatie 'Alle hens aan dek voor de toekomst van zorg en werk in de woonomgeving';
3. In samenwerking met Expertisecentrum Europa zijn vier signalementen uitgebracht over de invloed van Europa in Overijssel en is een bijeenkomst met Europarlementariërs georganiseerd;
4. Op verzoek zijn we aangeschoven bij uiteenlopende activiteiten van derden. Zowel binnen de provinciale organisatie als daarbuiten. We hebben meegedacht, presentaties gegeven, workshops gegeven en artikelen geschreven (in totaal 46 verschillende bijdragen op verzoek).

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
Van het begrote bedrag van €196.256 is een bedrag van €61.709 overgebleven. De middelen voor Trendbureau Overijssel zijn in 2024 niet volledig opgemaakt. Dit komt doordat opdrachten aan derden goedkoper uitvielen dan oorspronkelijk begroot. De verwachting is wel dat de middelen begroot in 2025 volledig benut zullen worden.

Begrotingswijziging
- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Andries Heidema

7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse

Acties 2024
1. Wij faciliteren het datagedreven werken binnen de provincie door innovatieve projecten uit te voeren, een dataplatform in te richten en te zorgen voor een solide databasis door goed databeheer en gebruik van de wettelijk verplichte basisregistraties.
2. Wij benutten de mogelijkheden van ons geografische informatiesysteem ten volle om het data-gedreven werken binnen de hele organisatie te ondersteunen.
3. We beheren de Overijsselse monitor Brede Welvaart die ingezet kan worden ten behoeve van de grote programma’s en voor monitoring van het coalitieakkoord.

4. Als provinciale kennismakelaar delen we actief onze kennis, bijvoorbeeld door samen te werken met gemeenten en kennisinstellingen, de Kennishub Overijssel en het jaarlijkse beleidsinformatiecongres.
5. Wij zien het belang van kwalitatief onderzoek groeien, bijvoorbeeld in de vorm van lerende evaluaties. Wij zorgen voor voldoende capaciteit en blijven ons op dit vlak door ontwikkelen en innoveren.

Inhoudelijke kleurscore



Inhoudelijke toelichting

1. Inmiddels bereiken we een groot aantal collega's binnen onze organisatie en zelfs gebruikers buiten onze organisatie met onze toepassingen om het datagedreven werken te faciliteren. We hebben ook weer nieuwe stappen gezet in het toepassen van AI op het gebied van beeldherkenning en taalmodellen. Tevens zijn we gestart met het inrichten van ons ‘Proeflokaal’ van waaruit activiteiten worden georganiseerd om digitale innovatie binnen de ambtelijke organisatie te bevorderen.
2. Het gebruik van onze systemen is toegenomen. Innovatieve projecten zoals de BRO (Basisregistratie Ondergrond) en toekomstvaste GIS (Geografisch Informatiesysteem) hebben in 2024 een doorstart gemaakt.
3. In 2024 hebben we voor de derde maal de monitor brede welvaart uitgevoerd. Hiermee bouwen we aan een dataset die voor verschillende doeleinden nuttig kan zijn.
4. Op 23 mei 2024 hebben we weer een succesvolle editie van het congres ‘Feiten Feiten Feiten’ georganiseerd met als ondertitel: De realiteit van onzekerheid. Ruim 200 bezoekers genoten onder andere van key note spreker Arnold van Vliet over de kracht van citizen science. De toegankelijkheid van de Kennishub (website waar kennis en data van de provincie wordt gedeeld) is verder verbeterd en we zijn begonnen met een nieuwe Kennishub ten behoeve van het PPLG.
5. Op 1 november 2024 is er een nieuwe kwalitatief onderzoeker begonnen. Hiermee is de eigen capaciteit verdubbeld en hoeven we bijna geen beroep meer te doen op externe inhuur. Met kwalitatieve en lerende evaluaties leveren we een bijdrage aan de lerende organisatie door onderzoek doorlopend onderdeel te laten zijn van het beleidsproces en de uitvoering. De kwalitatieve evaluaties ‘meten’ de impact van beleid wanneer dat moeilijk te kwantificeren is. Lerende evaluaties leveren handvatten op voor bijsturen in processen door regelmatig samen met beleidsbetrokkenen te reflecteren op wat er goed en niet goed gaat in trajecten. In de lerende evaluatie Toekomst voor ons Platteland bijvoorbeeld volgen onderzoekers in 2024 diverse pilots en proeftuinen, waaronder Baarlingerpolder, Markelo-Noord, Stegeren boert door en de proeftuin Beekdalen. Doel is om in de praktijk te leren wat er nodig is om via lokale gebiedsprocessen te werken aan sociaaleconomisch perspectief, een toekomstbestendige landbouw en het herstel van het watersysteem, de natuur en het klimaat. Maar ook leverden we de vierde editie van de evaluatiekrant sociale kwaliteit op en is de vierde gespreksronde in het kader van de lerende omgevingsvisie gestart.

Financiële kleurscore



Financiële toelichting
Op een begroot bedrag van € 0,64 miljoen is overschreden met een bedrag van € 18.500 euro. Belangrijkste reden voor deze overschrijding zijn de stijging van de BIRO-kosten. Dit is een direct gevolg van de nieuwe, provincie-overstijgende organisatieaanpak. Om deze uitdaging structureel aan te pakken, onderzoeken we hoe we deze stijging kunnen opvangen. Het is mogelijk dat we op een later moment via de P&C-cyclus bij u terugkomen. Daarnaast hebben we te maken met aanzienlijke prijsstijgingen voor hard- en software, die de oorspronkelijke begrotingen ver overstijgen. In 2025 onderzoeken we hoe we binnen het huidige budget kunnen blijven.

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Andries Heidema

7.2.4 Eigentijdse invulling participatie

Acties 2024

1. We stellen een participatievisie en -aanpak op als basis voor het realiseren van onze provinciale opgaven en aansluitend bij de gewenste bestuursstijl;
2. We betrekken de Jongerenraad bij de uitwerking van jongerenparticipatie in de visie (zie ook prestatie 7.2.1.);
3. We geven de opbrengsten en het vervolg van het programma Studio Vers Bestuur een plek in de Participatievisie en -aanpak
4. We bepalen bij het realiseren van onze opgaven hoe wij daarin samenwerken met inwoners en partners;
5. We brengen het totaal aan participatie instrumenten waarmee wij al werken in beeld en onderzoeken of en in hoeverre andere participatie instrumenten aanvullend ingezet kunnen worden, zoals bijvoorbeeld het burgerberaad;
6. We werken de inzet van communicatie t.b.v. participatie verder uit.

Inhoudelijke kleurscore



Inhoudelijke toelichting
1. We hebben in 2024 onze participatievisie en -aanpak vastgesteld.
2. 3. en 4. Alle actiepunten zijn meegenomen en verwerkt in de participatievisie en -werkwijze en/of worden meegenomen in de toepassing daarvan.
5. We hebben onderzocht welke participatie instrumenten aanvullend ingezet kunnen worden, het burgerberaad wordt naar aanleiding van de aangenomen motie in PS uitgewerkt en ter bespreking voorgelegd aan PS in 2025.
6. Intern is gestart met het opleiden van medewerkers in het toepassen van de nieuwe aanpak. De staten worden via de P&C cyclus geïnformeerd over de voortgang en participatieplannen en -verslagen worden toegezonden.

Financiële kleurscore



Financiële toelichting
Bij de tweede monitor is aangegeven dat het procesgeld voor participatie in 2024 niet volledig benut zal worden. Initieel was de besluitvorming over de participatievisie gepland voor juli, maar deze heeft plaatsgevonden in oktober. De uitvoering (na besluitvorming in Provinciale Staten) vindt dus later plaats, waardoor een deel van de uitgaven in 2025 zal plaatsvinden. Eind 2024 is een bedrag van €41.140 overgebleven.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van €41.140 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 7.2.2 van de begroting 2025.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenbrief met analyse participatie
- Statenvoorstel Participatie in Overijssel
- Beleidsnota Participatie in Overijssel - visie en werkwijze (bijlage bij statenvoorstel)

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

41

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Liesbeth Grijsen

Dit is wat wij doen

7.3 Effectief eigen bestuur

Wij behartigen de Overijsselse belangen en werken aan maatschappelijke resultaten voor onze provincie. Dit doen wij door samenwerking in ons eigen bestuur en een goede samenwerking met overheden, en gezamenlijk met maatschappelijke organisaties, onderwijs en bedrijfsleven in onze regio's Stedendriehoek, Zwolle en Twente. Door relatiebeheer en lobby willen we de zichtbaarheid en betrouwbaarheid in onze netwerken vergroten. Hiermee bevorderen we de samenwerking en de realisatie van onze doelen 7.3.1 en 7.3.2.
Daarnaast zorgen wij voor passend en transparant communicatiebeleid en voldoen wij aan de regelgeving uit de Wet open Overheid (WOO) (7.3.3).
Bij de afhandeling van bezwaar en beroep richten wij ons op de dialoog en het oplossen van conflicten volgens de door ons vastgestelde 'Methode Overijssel' (7.3.4).
Gezamenlijk zetten Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten in op de maatschappelijke opgaven en een versteviging van de samenwerking en samenspel (7.3.5 en 7.3.6).

Prestaties

7.3.1 Samenwerking met partners

Acties 2024

1. Regionale Samenwerking:
   * In Regio Zwolle werken wij samen aan de meerjarige agenda, het Novex-gebied, en de aanvraag regiodeal;
   * In Stedendriehoek werken wij samen aan de uitvoeringsagenda, het investeringsplatform en de aanvraag regiodeal;
   * In Twente werken we samen aan de uitvoering van de regiodeal, vervullen we de kassiersfunctie en werken we aan een agenda voor Twente.
2. We vertalen onze bestuurlijke ambities n.a.v. het rapport "Elke regio telt!" in beleid en in een lobbystrategie, stemmen dit af met onze regionale partners en trekken waar dat kan samen op.
3. Wij lobbyen op Nederlandse-, Duitse- en Europese schaal op basis van een geprioriteerde provinciale lobbyagenda, met focus op de opgaven van Overijssel, zoals overeengekomen met onze partners en vastgelegd in het Coalitieakkoord.
4. Wij werken op internationale schaal samen via de agenda's met Noordrijn-Westfalen, Nedersaksen en het Münsterland en stimuleren onder meer grensoverschrijdende arbeidsmarkt en zetten in op verbetering van de corridor Zwolle-Twente-Münster. We verkennen hoe we de samenwerking met Nedersaksen kunnen intensiveren.

5. We lobbyen samen met onze partners voor het beschikbaar komen van Europese fondsen voor Oost-Nederland/Overijssel in de periode 2021-2027. (Zie ook prestatie 5.3.3 Realisatie Europese programma's). Ten behoeve van de regionale economie willen we de mogelijkheden voor ons bedrijfsleven internationaal versterken. We baseren ons op de marktkennis van Oost-NL. We starten een verkenning naar de mogelijkheden van nieuwe samenwerkingsverbanden, zoals bijvoorbeeld de Baltische Staten.
6. Wij organiseren relatie- en netwerkbijeenkomsten en ontmoeten partners in Nederland, Duitsland en Europa: onder andere de externe nieuwjaarsreceptie, werkbezoeken van het college, werkbezoeken van Kamerleden en Europarlementariërs, de Koningsdagreceptie in Düsseldorf en de European Week of Regions and Cities (EWRC) in Brussel.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1. en 2. Elke regio telt hebben wij o.a. in Twente en de Stedendriehoek concreet vorm gegeven door eind 2024 te starten met het vormgeven van een verstedelijkingsstrategie. In de Regio Zwolle hebben in het kader van de regionale Meerjarenagenda voor ruimte, economie en arbeidsmarkt gewerkt aan de uitvoering van de verstedelijkingsstrategie. In alle regio's is uitvoering gegeven aan Regiodeals, met nieuw gesloten deals voor Stedendriehoek en Regio Zwolle.
3.t/m 6. Ook in 2024 zijn de belangen van Overijssel actief onder de aandacht gebracht in Den Haag, Brussel en Duitsland. Dit uitte zich onder andere in de brief vanuit de provincie aan de formerende partijen in aanloop naar het aantreden van het Kabinet Schoof. Ook is er inzet gepleegd in aanloop naar de aankomende Europese Verkiezingen, onder andere met een bijeenkomst met Oost-Nederlandse kandidaten. Verder werden opnieuw succesvolle evenementen en bijeenkomsten georganiseerd, zoals het Overijssels Wilddiner, de jaarlijkse ontmoeting van GS met Oost-Nederlandse Kamerleden, de Europese Week van Regio's en Steden, het Regiocongres en de Grenslandconferentie in Krefeld.

Financiële kleurscore

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema, Liesbeth Grijsen, Erwin Hoogland en Martijn Dadema

7.3.3 Communicatie

Acties 2024

1. De websites voor provinciale projecten en programma's die los van de provinciale website bestaan, worden geïntegreerd in de provinciale website of krijgen een eigen plek in het centrale content management systeem. Zodanig dat deze ook aan alle wet- en regelgeving voldoen.
2. Om aan digitale toegankelijkheid te voldoen, worden acties die volgen uit de impactanalyse (2023) in 2024 uitgevoerd.

3. De te behalen doelen uit de Wet Open Overheid (W.O.O.) voor de passieve openbaarmaking zijn als volgt;
   * De wettelijke behandelingstermijnen worden behaald tenzij er een uitzonderlijke reden is om dit niet te doen zoals; omvang van het verzoek, niet bestaande documenten of niet gespecificeerde scope van een Woo verzoek;
   * Woo verzoeken, die herkenbaar zijn als zodanig, worden binnen 2 werkdagen beantwoord met een ontvangstbevestiging;
   * De extern gedeelde documenten inzake een Woo verzoek; ontvangstbevestiging, verzoek tot precisering, verdagingsbesluit, deelbesluit, eindbesluit, zijn uniform door het gebruik van sjablonen en zijn allemaal van dezelfde kwaliteit;
   * Woo besluiten worden inclusief de te openbaren documenten gepubliceerd op een daarvoor centraal aangesteld portaal, zodat herhaalverzoeken eenvoudig te doen zijn;
   * Het publicatie portaal is goed vindbaar, zowel via de website als via de nationale centrale verwijsindex.
4. De te behalen doelen voor de actieve openbaarmaking zijn als volgt;
   * de wettelijk verplichte informatie categorieën en de daarbinnen vallende stukken, worden gepubliceerd op een daarvoor centraal aangesteld portaal;
   * de informatie stromen die betrekking hebben op de 11 vastgestelde informatie categorieën worden in kaart gebracht en er wordt gekeken naar de beste en snelste manier om deze informatie te publiceren.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting

1 en 2. Met de integratie van externe websites waarborgen we ook dat de websites digitoegankelijk zijn. Er zijn inmiddels drie websites is inmiddels geïntegreerd binnen de provincie-omgeving. Er moeten nog ruim 70 websites worden geïntegreerd.
3. en 4. Eind 2023 en in 2024 hebben wij onze capaciteit om Woo-verzoeken goed af te kunnen handelen uitgebreid. Wij ontvingen in 2024 in totaal 127 Woo-verzoeken. Voor 2025 zien we nu al een stijgende lijn in deze aantallen. Hoewel er al veel verbeteringen zijn doorgevoerd, constateren wij dat de afhandeling van Woo-verzoeken nog niet altijd binnen de wettelijke termijn plaatsvindt. Dit komt onder andere door de hoeveelheid verzoeken, de complexiteit en omvang van de verzoeken en de inhoud van en snelheid waarmee derde-belanghebbenden hun zienswijze geven. Door het opnieuw vergroten van de capaciteit en het verbeteren van onze informatiehuishouding in 2025 blijven we investeren op het tijdig afhandelen van WOO-verzoeken. De doelen t.a.v. actieve openbaarheid hebben we gehaald.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting

Van het begrote bedrag van €0,83 miljoen is €0,43 miljoen overgebleven. Via de Monitor 2024-II hebben wij hiervan € 0,25 miljoen aangekondigd. De belangrijkste redenen hiervoor zijn de middelen voor de Wet open overheid (WOO) en het programma dienstverlening.

Wet open overheid (WOO).

In september 2024 hebben wij u een brief gestuurd (D2024-09-012725) waarin wij u informeerden over de stijging van het aantal WOO-verzoeken en de toenemende doorlooptijd. Wij verwachten dat dit zal resulteren in hogere kosten op een later tijdstip. Vanwege de langere doorlooptijd zullen sommige middelen die voor 2024 zijn bestemd, pas later nodig zijn. Wij voorzien dat het resterende bedrag in 2025 zal worden ingezet.
Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,3 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 7.3.2 van de begroting 2025.

Budget programma dienstverlening
In 2024 hebben we ingezet op dienstverlening en afspraken gemaakt met derden. Het zorgvuldig en weloverwogen vastleggen van deze afspraken heeft echter de nodige tijd gevergd, waardoor we niet in staat waren om alle middelen volledig toe te kennen. Wij verzoeken u daarom om eenmalig een bedrag van €32.052 over te hevelen naar 2025, zodat we onze gemaakte afspraken kunnen nakomen.
Wij stellen u voor om een bedrag van € 32.052 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 7.3.2 van de begroting 2025.

SPUK compensatie VS WOO
Op 16 december 2024 hebben wij namens het Rijk een beschikking ontvangen waarin €79.212 is toegezegd. In 2019 zijn er uitvoeringstoetsen geweest op de consequenties van de WOO voor gemeenten, provincies en waterschappen. Het resultaat van de onderhandelingen over deze toetsen was destijds dat gemeenten zijn gecompenseerd voor de aansluiting op de infrastructuur van de Minister van BZK ex artikel 3.3b, terwijl provincies en waterschappen niet werden gecompenseerd. Met deze beschikking wordt alsnog compensatie gegeven voor de incidentele aansluitkosten, op basis van de uitvoeringstoets 2019 en de daarin opgenomen claims van de provincies.
Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de begrote onttrekking uit de doeluitkering compensatie VS WOO (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 7.3.2 Wet open overheid in 2025 te verhogen met €79.212.

Statenvoorstellen en -besluiten
Stand van zaken Wet Open Overheid

Begrotingswijziging
- GS Begrotingswijziging
- Vooraankondiging resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging
79

Lasten begrotingswijziging
79

Resultaatbestemming
334

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Andries Heidema

7.3.4 Bezwaar en beroep

Acties 2024
1. Wij handelen bezwaarschriften en klachten vanuit een open houding en gericht op een goede communicatie, in een begrijpelijke taal. Indien nodig schakelen wij een mediator of onafhankelijke deskundigen in om te komen tot een duurzame oplossing.
2. Wij benutten bezwaren, klachten en claims als leerpunten om het handelen van de provincie te verbeteren en adviseren intern over kansen voor verbeteringen.
3. We streven ernaar om minstens 75% van de bezwaarschriften binnen de wettelijke termijn af te handelen. Daarbij houden we rekening met wettelijke verdagingsmogelijkheden en opschorting van de termijn in overleg met belanghebbenden.
4. Wij voeren een onderzoek uit onder circa 100 bezwaarmakers over de tevredenheid over de gevolgde procedure en de genomen beslissing.

Inhoudelijke kleurscore



Inhoudelijke toelichting

1.2. en 3. In 2024 zijn 74% van de bezwaarschriften binnen de wettelijke termijn behandeld. De reden dat het streefpercentage (van 75%) net niet gehaald is, heeft te maken met de complexiteit van meerdere (langlopende)zaken, waarbij een termijnoverschrijding bijna niet te voorkomen is. Daarnaast neemt het aantal Woo-bezwaren toe. Dergelijke zaken kunnen erg bewerkelijk zijn en daardoor vatbaar voor termijnoverschrijdingen.
4. Eind 2024 zijn circa 200 bezwaarmakers benaderd in het kader van een klanttevredenheidsonderzoek. De uitkomsten daarvan zijn door een extern bureau, in het kader van een breder onderzoek naar de inrichting van de bezwaarprocedure binnen de provincie Overijssel, uitgewerkt in een rapport. GS zullen zich, mede aan de hand van de dat rapport, buigen over de (huidige) inrichting van de bezwaarprocedure en deze zo nodig aanpassen.

Financiële kleurscore



Financiële toelichting

Door de hoeveelheid, complexiteit en daarmee samenhangende termijnoverschrijdingen worden we vaker veroordeeld tot het betalen van proceskosten en schadevergoedingen. Hierdoor is er sprake van een geringe budgetoverschrijding van circa € 7.000 op deze prestatie. Deze overschrijding wordt opgevangen binnen kerntaak 7 'Kwaliteit openbaar bestuur'.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Procedurebesluit bezwaar, administratief beroep en klachten 2019

Begrotingswijziging

- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

7.3.5 Bestuur

Acties 2024

1. Wij brengen focus aan in onze verantwoording aan PS, door bij het gesprek uit te gaan van onze integrale bijdrage aan maatschappelijke opgaven.
2. Wij versterken de informatiepositie van PS, onder andere door meer te werken met startnotities bij het proces van beleidsvorming.
3. We willen inwoners breder betrekken, op verschillende manieren, passend bij de doelgroepen.

Inhoudelijke kleurscore



Inhoudelijke toelichting

1. t/m 3. Voor onder andere het statenvoorstel Ondermijning is gebruik gemaakt van een startnotitie. Met de vaststelling van de participatievisie en werkwijze door PS is de informatiepositie van verder versterkt en invulling gegeven aan het coalitieakkoord om inwoners beter te betrekken bij beleidsvorming en beleidsuitvoering.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
De voorziening APPA maakt onderdeel uit van deze prestatie. Vanuit deze voorziening betalen wij de (toekomstige) pensioenen van (oud) gedeputeerden en nabestaanden. De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks op basis van een actuariële berekening vastgesteld. In deze berekening wordt rekening gehouden met onder andere de rentestand en sterftecijfers. Met name de rentestand is daarbij bepalend voor de hoogte van de voorziening. En hoe bewegelijker de rentestand is, hoe groter de mutatie op deze voorziening. In 2024 is de rente ten opzichte van 2023 fors gedaald, waardoor wij meer geld in kas moeten houden om de (toekomstige) pensioenen uit te kunnen betalen. In 2024 hebben wij daarom besloten € 0,77 miljoen te storten in de voorziening APPA. Deze storting gaat ten laste van het jaarrekeningresultaat.
De overige bestedingen op deze prestatie vallen binnen de door u vastgestelde Begroting 2024.

Begrotingswijziging
- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Andries Heidema

7.3.6 Provinciale Staten

Acties 2024
1. We willen inwoners breder betrekken, op verschillende manieren, passend bij de doelgroepen.
2. We blijven ons inzetten voor bestuurlijke vernieuwing op basis van de principes ‘doen’, ‘leren’ en ‘delen’. Participatie-instrumenten zijn een middel en geen doel op zich. We bekijken de komende periode het totaal aan instrumenten dat we hebben en welke instrumenten een waardevolle toevoeging kunnen zijn.
3. We faciliteren gesprekken om gezamenlijk te komen tot kaders voor participatie en te onderzoeken hoe participatie verder onderdeel dient te worden van de agenda van Provinciale Staten.
4. We willen meer werken via voorkantsturing met kaders en criteria die vooraf de speelruimte bepalen. Participatie en horizontale samenwerking zijn hiervan voorbeelden.

Inhoudelijke kleurscore

Inhoudelijke toelichting
Er is volop geëxperimenteerd met nieuwe participatie en gespreksvormen met inwoners. Datzelfde geldt voor startnotities en startbrieven. De werkgroep participatie van PS ontplooit eveneens initiatieven op dit punt.

Financiële kleurscore

Financiële toelichting
In Monitor 2024-II heeft u ingestemd met een bijraming van € 100.000 op deze prestatie voor het opvangen van stijgende I(C)T- en cateringkosten, Met deze bijraming kunnen de stijgende kosten op deze prestatie structureel worden opgevangen. het budget op deze prestatie wordt daardoor niet overschreden en de de kleurscore wordt ten opzichte van de Monitor 2024-II dan ook aangepast van rood naar groen.

Begrotingswijziging
- Geen

Verantwoordelijk portefeuillehouder
Andries Heidema en Liesbeth Grijsen

Risico's

Ondermijning bedreigt de weerbaarheid van het openbaar bestuur
Ondermijning van overheden maakt het openbaar bestuur kwetsbaar. Met het programma weerbare overheid ondersteunen we gemeenten bij het weerbaar blijven en weerbaarder worden. Dit laat onverlet dat er ondermijning aan de orde kan zijn en er zich incidenten voordoen. Denk aan bedreigingen van 33% van onze burgemeesters.

Onzekerheid over Rijksbeleid migratie en asiel vergroot risico's voor huisvesting
Het Rijksbeleid t.a.v. migratie en asiel heeft een forse koerswijziging ondergaan. Het is onduidelijk in hoeverre dit gevolgen gaat hebben voor de huisvesting van statushouders en asielzoekers. We blijven contact zoeken met het Rijk om eventuele risico's en kansen te agenderen en wachten de wettelijke verankering en financiering van het nieuwe Rijksbeleid af.

Rijkskortingen op gemeentefonds verhogen risico op financieel toezicht
Het Rijk heeft met ingang van 2026 een korting doorgevoerd op het provincie en gemeentefonds. Hierdoor is de kans op een stijgend aantal gemeenten dat onder preventief toezicht valt vergroot. Voor 2026 anticiperen we daarop door bij het Rijk te blijven agenderen dat er balans moet zijn tussen de gemeentelijke taken en daarvoor beschikbaar gestelde rijksmiddelen. Daarnaast houden we rekening met extra inzet voor de uitoefening van ons financieel toezicht.

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
Lasten					
07. Kwaliteit openbaar bestuur					
7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel					
7.1.1 Bestuurlijke inrichting en samenwerking	**26**	**0**	**26**	**18**	**8**
7.1.2 Interbestuurlijk toezicht	**9**	**0**	**9**	**8**	**1**
7.1.5 Ondermijning	**125**	**1.503**	**1.628**	**838**	**789**
7.1.6 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	**207**	**902**	**1.109**	**545**	**564**
Totaal 7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel	**367**	**2.405**	**2.772**	**1.409**	**1.362**
7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur					
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	**277**	**-120**	**158**	**99**	**58**
7.2.2 Trendbureau Overijssel	**309**	**-113**	**196**	**135**	**62**
7.2.3 Digitale	**851**	**-160**	**691**	**708**	**-17**

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
overheid, datastrategie en data-analyse					
7.2.4 Eigentijdse invulling participatie	**0**	**123**	**123**	**82**	**41**
Totaal 7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	**1.437**	**-269**	**1.168**	**1.024**	**144**
7.3 Effectief eigen bestuur					
7.3.1 Samenwerking met partners	**945**	**-103**	**842**	**679**	**162**
7.3.3 Communicatie	**1.367**	**-542**	**825**	**400**	**425**
7.3.4 Bezwaar en beroep	**21**	**39**	**60**	**67**	**-7**
7.3.5 Bestuur	**2.124**	**-229**	**1.896**	**2.772**	**-877**
7.3.6 Provinciale Staten	**2.447**	**395**	**2.842**	**2.577**	**265**
Totaal 7.3 Effectief eigen bestuur	**6.904**	**-439**	**6.464**	**6.495**	**-31**
7.66 Totaal personeelsgebonden kosten					
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**5.743**	**1.296**	**7.039**	**7.034**	**5**
Totaal 7.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**5.743**	**1.296**	**7.039**	**7.034**	**5**
Totaal 07. Kwaliteit openbaar bestuur	**14.450**	**2.993**	**17.443**	**15.963**	**1.480**
Totaal Lasten	**14.450**	**2.993**	**17.443**	**15.963**	**1.480**
Baten					
07. Kwaliteit openbaar bestuur					
7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel					
7.1.5 Ondermijning	**0**	**384**	**384**	**384**	**0**
Totaal 7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel	**0**	**384**	**384**	**384**	**0**
7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur					
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	**30**	**0**	**30**	**39**	**-9**
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	**55**	**0**	**55**	**53**	**1**
Totaal 7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar	**85**	**0**	**85**	**93**	**-8**

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
bestuur					
7.3 Effectief eigen bestuur					
7.3.1 Samenwerking met partners	**143**	**0**	**143**	**149**	**-6**
7.3.3 Communicatie	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal 7.3 Effectief eigen bestuur	**143**	**0**	**143**	**149**	**-6**
7.66 Totaal personeelsgebonden kosten					
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**0**	**0**	**0**	**195**	**-195**
Totaal 7.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**0**	**0**	**0**	**195**	**-195**
Totaal 07. Kwaliteit openbaar bestuur	**228**	**384**	**612**	**820**	**-208**
Totaal Baten	**228**	**384**	**612**	**820**	**-208**
Saldo baten en lasten	**-14.222**	**-2.608**	**-16.831**	**-15.143**	**-1.688**

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
7.1.5 Ondermijning	GS Begrotingswijziging	-602	0	602	-602	Op een begroot bedrag van € 1,2 miljoen is een bedrag overgebleven van € 0,79 miljoen, dit restant kan voornamelijk worden verklaard door het programma ondermijning op vakantieparken. Ondermijning op vakantieparkenHet KVO-budget voor het tegengaan van ondermijning op vakantieparken heeft een onderbesteding van €0,6 miljoen. Voor € 0,5 miljoen hebben wij dit aangekondigd bij de tweede monitor. Onder andere één van de geplande campagnes voor Meld Misdaad Anoniem is doorgeschoven naar 2025. De daarmee samenhangende kosten voor de campagne worden derhalve niet in 2024 maar in 2025 gemaakt. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van €0,6 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 7.1.3 van de begroting 2025. BAG (basisregistratie adressen en gebouwen) registratie vakantieparkenBij de decembercirculaire 2023 is een decentralisatie-uitkering ad €40.000 aangekondigd voor 'Aanpak vakantieparken'. In 2024 is het niet gelukt om deze middelen in te zetten. Om alsnog deze middelen te besteden, willen wij u voorstellen om het bedrag van €40.000 door te schuiven naar 2025. Wij stellen voor om een bedrag van €40.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 7.1.3 van de begroting 2024.
7.1.5 Ondermijning	Resultaatbestemming	-40	0	40	-40	Op een begroot bedrag van € 1,2 miljoen is een bedrag overgebleven van € 0,79 miljoen, dit restant kan voornamelijk worden verklaard door het programma ondermijning op vakantieparken. Ondermijning op vakantieparkenHet KVO-budget voor het tegengaan van ondermijning op vakantieparken heeft een onderbesteding van €0,6 miljoen. Voor € 0,5 miljoen hebben wij dit aangekondigd bij de tweede monitor. Onder andere één van de geplande campagnes voor Meld Misdaad Anoniem is doorgeschoven naar 2025. De daarmee samenhangende kosten voor de campagne worden derhalve niet in 2024 maar in 2025 gemaakt. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van €0,6 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 7.1.3 van de begroting 2025. BAG (basisregistratie adressen en gebouwen) registratie vakantieparkenBij de decembercirculaire 2023 is een decentralisatie-uitkering ad €40.000 aangekondigd voor 'Aanpak vakantieparken'. In 2024 is het niet gelukt om deze middelen in te zetten. Om alsnog deze middelen te besteden, willen wij u voorstellen om het bedrag van €40.000 door te schuiven naar 2025. Wij stellen voor om een bedrag van €40.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 7.1.3 van de begroting 2024.
7.1.6 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	Resultaatbestemming		-1524	0	1524 -1524	Op een begroot bedrag van €1,1 miljoen is een bedrag van €0,56 miljoen overgebleven. Het gaat met name om de middelen voor 80 jaar bevrijding, de Regietafel Asiel en beschikbaar gestelde middelen vanuit de decembercirculaire 2024. In Monitor 2024-II hebben wij dit al aangekondigd. Hieronder worden deze onderwerpen toegelicht. 80 jaar bevrijdingBij de P-nota 2025 heeft u besloten een bedrag van €300.000 toe te zeggen voor 80 jaar bevrijding. In 2024 zijn we begonnen met de voorbereiding en het maken van afspraken. Hiermee zijn alle middelen in 2024 nog niet besteed. Om onze afspraken na te komen en 80 jaar bevrijding op een gewenste manier te kunnen vieren, stellen wij voor om een bedrag van €169.500 door te schuiven naar de jaarschijf van 2025. Wij stellen voor om het resterende bedrag van € 169.500 via een resultaatbestemming door te schuiven naar de jaarschijf 2025 van prestatie 7.1.4 in de begroting voor 2025. Regietafel AsielIn het Asielakkoord van augustus 2022 is afgesproken dat het Rijk, via het IPO, financiële middelen beschikbaar stelt voor het Asieldossier. Deze middelen kunnen onder andere worden ingezet voor personele kosten of ondersteuning van gemeenten . In 2023 is in totaal €0,4 miljoen ontvangen. In 2024 is gestart met de voorbereidingen en het aanwenden van deze middelen. Het toekennen en effectief inzetten van de middelen kost tijd, waardoor niet alle beschikbare middelen in 2024 zijn besteed.

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						Wij stellen voor om het resterende bedrag van € 0,3 miljoen via een resultaatbestemming door te schuiven naar de jaarschijf 2025 van prestatie 7.1.4 in de begroting voor 2025. Spreidingswet (December Circulaire 2024)Via de december circulaire heeft de provincie Overijssel een bedrag ontvangen van € 0,8 miljoen. De middelen zijn verdeeld op basis van de verdeling van het aantal opvangplaatsen per provincie. Wij stellen u voor om € 0,8 miljoen via resultaatbestemming toe te voegen aan de begroting 2025 van prestatie 7.1.4. Deze mutatie wordt onder Kerntaak 20 Financiering en dekkingsmiddelen opgenomen. Weerbaar bestuur (December Circulaire 2024)Via de december circulaire heeft de provincie Overijssel een bedrag ontvangen van € 152.159. Deze decentralisatie-uitkering wordt aan de provincies verstrekt om de slagkracht van kleinere gemeenten tegen oneigenlijke druk te vergroten. Wij stellen u voor om € 152.159 via resultaatbestemming toe te voegen aan de begroting 2025 van prestatie 7.1.4. Deze mutatie wordt onder Kerntaak 20 Financiering en dekkingsmiddelen opgenomen. Weerbaar bestuur (December Circulaire 2023)Zoals aangegeven bij de jaarrekening 2023 hebben wij in 2023 middelen ontvangen om de slagkracht van met name kleinere gemeenten tegen ondermijnende invloeden te vergroten. In 2024 is gestart met de voorbereidingen en het aanwenden van deze middelen. Het toekennen en effectief inzetten van de middelen kost tijd, waardoor niet alle beschikbare middelen in 2024 zijn besteed. Wij stellen u voor om het restant in te zetten voor het daarvoor bestemde doel in 2025. Wij stellen voor om het resterende bedrag van € 65.029 via een resultaatbestemming door te schuiven naar de jaarschijf 2025 van prestatie 7.1.4 in de begroting voor
7.2.4 Eigentijdse invulling participatie	GS Begrotingswijziging		-41	0	41	-41 Bij de tweede monitor is aangegeven dat het procesgeld voor participatie in 2024 niet volledig benut zal worden. Initieel was de besluitvorming over de participatievisie gepland voor juli, maar deze heeft plaatsgevonden in oktober. De uitvoering (na besluitvorming in Provinciale Staten) vindt dus later plaats, waardoor een deel van de uitgaven in 2025

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						zal plaatsvinden. Eind 2024 is een bedrag van €41.140 overgebleven. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van €41.140 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 7.2.2 van de begroting 2025.
7.3.3 Communicatie	GS Begrotingswijziging		0	79	79	0 Van het begrote bedrag van €0,83 miljoen is €0,43 miljoen overgebleven. Via de Monitor 2024-II hebben wij hiervan € 0,25 miljoen aangekondigd. De belangrijkste redenen hiervoor zijn de middelen voor de Wet open overheid (WOO) en het programma dienstverlening. Wet open overheid (WOO).In september 2024 hebben wij u een brief gestuurd (D2024-09-012725) waarin wij u informeerden over de stijging van het aantal WOO-verzoeken en de toenemende doorlooptijd. Wij verwachten dat dit zal resulteren in hogere kosten op een later tijdstip. Vanwege de langere doorlooptijd zullen sommige middelen die voor 2024 zijn bestemd, pas later nodig zijn. Wij voorzien dat het resterende bedrag in 2025 zal worden ingezet. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,3 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 7.3.2 van de begroting 2025. Budget programma dienstverleningIn 2024 hebben we ingezet op dienstverlening en afspraken gemaakt met derden. Het zorgvuldig en weloverwogen vastleggen van deze afspraken heeft echter de nodige tijd gevergd, waardoor we niet in staat waren om alle middelen volledig toe te kennen. Wij verzoeken u daarom om eenmalig een bedrag van €32.052 over te hevelen naar 2025, zodat we onze gemaakte afspraken kunnen nakomen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 32.052 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 7.3.2 van de begroting 2025. SPUK compensatie VS WOOOp 16 december 2024 hebben wij namens het Rijk een beschikking ontvangen waarin €79.212 is toegezegd. In 2019 zijn er uitvoeringstoetsen geweest op de consequenties van de WOO voor gemeenten, provincies en waterschappen. Het resultaat van de

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						onderhandelingen over deze toetsen was destijds dat gemeenten zijn gecompenseerd voor de aansluiting op de infrastructuur van de Minister van BZK ex artikel 3.3b, terwijl provincies en waterschappen niet werden gecompenseerd. Met deze beschikking wordt alsnog compensatie gegeven voor de incidentele aansluitkosten, op basis van de uitvoeringstoets 2019 en de daarin opgenomen claims van de provincies. Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de begrote onttrekking uit de doeluitkering compensatie VS WOO (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 7.3.2 Wet open overheid in 2025 te verhogen met €79.212.
7.3.3 Communicatie	Resultaatbestemming		-334	0	334	-334 Van het begrote bedrag van €0,83 miljoen is €0,43 miljoen overgebleven. Via de Monitor 2024-II hebben wij hiervan € 0,25 miljoen aangekondigd. De belangrijkste redenen hiervoor zijn de middelen voor de Wet open overheid (WOO) en het programma dienstverlening. Wet open overheid (WOO).In september 2024 hebben wij u een brief gestuurd (D2024-09-012725) waarin wij u informeerden over de stijging van het aantal WOO-verzoeken en de toenemende doorlooptijd. Wij verwachten dat dit zal resulteren in hogere kosten op een later tijdstip. Vanwege de langere doorlooptijd zullen sommige middelen die voor 2024 zijn bestemd, pas later nodig zijn. Wij voorzien dat het resterende bedrag in 2025 zal worden ingezet. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,3 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 7.3.2 van de begroting 2025. Budget programma dienstverleningIn 2024 hebben we ingezet op dienstverlening en afspraken gemaakt met derden. Het zorgvuldig en weloverwogen vastleggen van deze afspraken heeft echter de nodige tijd gevergd, waardoor we niet in staat waren om alle middelen volledig toe te kennen. Wij verzoeken u daarom om eenmalig een bedrag van €32.052 over te hevelen naar 2025, zodat we onze gemaakte afspraken kunnen nakomen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 32.052 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 7.3.2 van de begroting 2025.

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						SPUK compensatie VS WOOOp 16 december 2024 hebben wij namens het Rijk een beschikking ontvangen waarin €79.212 is toegezegd. In 2019 zijn er uitvoeringstoetsen geweest op de consequenties van de WOO voor gemeenten, provincies en waterschappen. Het resultaat van de onderhandelingen over deze toetsen was destijds dat gemeenten zijn gecompenseerd voor de aansluiting op de infrastructuur van de Minister van BZK ex artikel 3.3b, terwijl provincies en waterschappen niet werden gecompenseerd. Met deze beschikking wordt alsnog compensatie gegeven voor de incidentele aansluitkosten, op basis van de uitvoeringstoets 2019 en de daarin opgenomen claims van de provincies. Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de begrote onttrekking uit de doeluitkering compensatie VS WOO (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 7.3.2 Wet open overheid in 2025 te verhogen met €79.212.
Totaal			**-2.541**	**79**	**2.620**	**-2.541**

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
7.1.5 Ondermijning		-40	0	40	-40 PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Weerbare Overheid Bestedingen zijn in lijn met de begroting. Ondermijning op vakantieparken Het programma ondermijning op vakantieparken heeft een onderbesteding van € 0,17 miljoen. Hiervoor is een aantal redenen. Er is aan het einde van het jaar een extra uitkering van het RIEC binnen gekomen van € 48.000 t.b.v. vakantieparken. De besteding hiervan zal in 2024 plaatsvinden. In verband met tijdelijke capaciteitsproblemen is een aantal werkzaamheden t.b.v. gemeenten nog niet uitgevoerd dat in 2024 alsnog uitgevoerd gaat worden. Een aantal verplichtingen schuift daarom door naar 2024. Hiervoor is de financiële ruimte uit 2023 nodig om die werkzaamheden en verplichtingen te kunnen dekken. Op basis van de spelregels voor de doeluitkering hebben wij besloten om de baten en lasten voor prestatie 7.1.5 in 2024 budgettair neutraal te verhogen met € 0,17 miljoen. BAG (basisregistratie adressen en gebouwen) registratie vakantieparken Bij de decembercirculaire 2023 is een decentralisatie-uitkering ad € 40.000

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						aangekondigd voor 'Aanpak vakantieparken', zie onderstaande tekst. De provincies ontvangen een financiële impuls van € 40.000 per provincie voor de vervolgaanpak op vakantieparken en met name voor het verder verbeteren van de registratie van vakantieparken. Het bedrag is in 2023 ontvangen, maar zal in 2024 besteed worden. Daarom stellen wij u een resultaatbestemming voor. Wij stellen u voor om een bedrag van € 40.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 7.1.5 van de begroting 2024.
7.1.5 Ondermijning		0	174	174	0 GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	Weerbare Overheid Bestedingen zijn in lijn met de begroting. Ondermijning op vakantieparken Het programma ondermijning op vakantieparken heeft een onderbesteding van € 0,17 miljoen. Hiervoor is een aantal redenen. Er is aan het einde van het jaar een extra uitkering van het RIEC binnen gekomen van € 48.000 t.b.v. vakantieparken. De besteding hiervan zal in 2024 plaatsvinden. In verband met tijdelijke capaciteitsproblemen is een aantal werkzaamheden t.b.v. gemeenten nog niet uitgevoerd dat in 2024 alsnog uitgevoerd gaat worden. Een aantal verplichtingen schuift daarom door naar 2024. Hiervoor is de financiële ruimte uit 2023 nodig om die werkzaamheden en verplichtingen te kunnen dekken. Op basis van de spelregels voor de doeluitkering hebben wij besloten om de baten en lasten voor prestatie 7.1.5 in 2024 budgettair neutraal te verhogen met € 0,17 miljoen. BAG (basisregistratie adressen en gebouwen) registratie vakantieparken Bij de decembercirculaire 2023 is een decentralisatie-uitkering ad € 40.000 aangekondigd voor 'Aanpak vakantieparken', zie onderstaande tekst. De provincies ontvangen een financiële impuls van € 40.000 per provincie voor de vervolgaanpak op vakantieparken en met name voor het verder verbeteren van de registratie van vakantieparken. Het bedrag is in 2023 ontvangen, maar zal in 2024 besteed worden. Daarom stellen wij u een resultaatbestemming voor. Wij stellen u voor om een bedrag van € 40.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 7.1.5 van de begroting 2024.
7.1.5 Ondermijning		0	210	210	0 GS-wijz. 118 Monitor Overijssel 2024-I	Op een begroot bedrag van € 1,2 miljoen is een bedrag overgebleven van € 0,79 miljoen, dit restant kan voornamelijk worden verklaard door het programma ondermijning op vakantieparken. Ondermijning op vakantieparkenHet KVO-budget voor het tegengaan van ondermijning op vakantieparken heeft een onderbesteding van €0,6 miljoen. Voor € 0,5 miljoen hebben wij dit aangekondigd bij de tweede monitor. Onder andere één van de geplande campagnes voor Meld Misdaad Anoniem is doorgeschoven naar 2025. De daarmee samenhangende kosten voor de campagne worden derhalve niet in 2024 maar in 2025 gemaakt. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van €0,6 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 7.1.3 van de begroting 2025.

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						BAG (basisregistratie adressen en gebouwen) registratie vakantieparkenBij de decembercirculaire 2023 is een decentralisatie-uitkering ad €40.000 aangekondigd voor 'Aanpak vakantieparken'. In 2024 is het niet gelukt om deze middelen in te zetten. Om alsnog deze middelen te besteden, willen wij u voorstellen om het bedrag van €40.000 door te schuiven naar 2025. Wij stellen voor om een bedrag van €40.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 7.1.3 van de begroting 2024.
7.1.5 Ondermijning	-612	0	612	-612	GS-wijz. 119 Ondermijning	Deze wijziging heeft betrekking op GS-wijz. 119 Ondermijning
7.1.5 Ondermijning	-450	0	450	-450	Adm. 201 Doorwerking PS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 Doorwerking PS 2023
7.1.5 Ondermijning	-100	0	100	-100	Adm. 203 Doorwerking adm. 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 Doorwerking adm. 2023
7.1.5 Ondermijning	84	0	-84	84	Wijz. 214 Najaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 214 Najaarswijz. personeel
7.1.6 (Rijks)taken CvdK	-250	0	250	-250	PS 005 Amendementen begroting 2024	Deze wijziging heeft betrekking op PS 005 Amendementen begroting 2024
7.1.6 (Rijks)taken CvdK	-475	0	475	-475	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Regietafel Asiel In het Asielakkoord van augustus 2022 is afgesproken dat het Rijk, via het IPO, geld beschikbaar stelt voor het Asieldossier. In 2023 zijn twee bedragen overgemaakt (€ 0,175 miljoen en € 0,225 miljoen). Deze middelen kunnen in 2024 (en verder) ingezet worden voor bijvoorbeeld personele kosten (secretaris provinciale regietafel), ondersteuning van gemeenten en monitoring d.m.v. een provinciaal dashbord. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,4 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 7.1.6 van de begroting 2024. Weerbaar bestuur kleine gemeenten Bij de decembercirculaire 2023 is een decentralisatie-uitkering ad € 75.167 aangekondigd voor 'Weerbaar bestuur kleine gemeenten', zie onderstaande tekst. Om de slagkracht van met name kleinere gemeenten tegen ondermijnende invloeden te vergroten, wordt voor de gezamenlijke 12 provincies een eenmalige bijdrage verstrekt van in totaal € 902.000. Alle provincies ontvangen daarvan een vaste bijdrage van circa € 75.000. Deze middelen komen vanuit het programma Weerbaar Bestuur. Een eerdere financiële impuls vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zoals opgenomen in paragraaf 3.2.1 van de septembercirculaire 2022 heeft ertoe geleid dat provincies capaciteit hebben ingezet voor het vergroten van de slagkracht tegen ondermijning, bijvoorbeeld door het versterken van de capaciteit voor de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) bij gemeenten of door het opvolgen van aanbevelingen uit weerbaarheidsscans. De komende impuls biedt de kans om de aanjagende rol van de provincie verder te versterken. Bij het onderdeel Overhead, financiering en dekkingsmiddelen wordt

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						voorgesteld om een bedrag van € 75.167 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 7.1.6 van de begroting 2024.
7.1.6 (Rijks)taken CvdK	-250	0	250	-250	PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025	Deze wijziging heeft betrekking op PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025
7.1.6 (Rijks)taken CvdK	80	0	-80	80	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	Op een begroot bedrag van €1,1 miljoen is een bedrag van €0,56 miljoen overgebleven. Het gaat met name om de middelen voor 80 jaar bevrijding, de Regietafel Asiel en beschikbaar gestelde middelen vanuit de decembercirculaire 2024. In Monitor 2024-II hebben wij dit al aangekondigd. Hieronder worden deze onderwerpen toegelicht. 80 jaar bevrijdingBij de P-nota 2025 heeft u besloten een bedrag van €300.000 toe te zeggen voor 80 jaar bevrijding. In 2024 zijn we begonnen met de voorbereiding en het maken van afspraken. Hiermee zijn alle middelen in 2024 nog niet besteed. Om onze afspraken na te komen en 80 jaar bevrijding op een gewenste manier te kunnen vieren, stellen wij voor om een bedrag van €169.500 door te schuiven naar de jaarschijf van 2025. Wij stellen voor om het resterende bedrag van € 169.500 via een resultaatbestemming door te schuiven naar de jaarschijf 2025 van prestatie 7.1.4 in de begroting voor 2025. Regietafel AsielIn het Asielakkoord van augustus 2022 is afgesproken dat het Rijk, via het IPO, financiële middelen beschikbaar stelt voor het Asieldossier. Deze middelen kunnen onder andere worden ingezet voor personele kosten of ondersteuning van gemeenten . In 2023 is in totaal €0,4 miljoen ontvangen. In 2024 is gestart met de voorbereidingen en het aanwenden van deze middelen. Het toekennen en effectief inzetten van de middelen kost tijd, waardoor niet alle beschikbare middelen in 2024 zijn besteed. Wij stellen voor om het resterende bedrag van € 0,3 miljoen via een resultaatbestemming door te schuiven naar de jaarschijf 2025 van prestatie 7.1.4 in de begroting voor 2025. Spreidingswet (December Circulaire 2024)Via de december circulaire heeft de provincie Overijssel een bedrag ontvangen van € 0,8 miljoen. De middelen zijn verdeeld op basis van de verdeling van het aantal opvangplaatsen per provincie. Wij stellen u voor om € 0,8 miljoen via resultaatbestemming toe te voegen aan de begroting 2025 van prestatie 7.1.4. Deze mutatie wordt onder Kerntaak 20 Financiering en dekkingsmiddelen opgenomen. Weerbaar bestuur (December Circulaire 2024)Via de december circulaire heeft de provincie Overijssel een bedrag ontvangen van € 152.159. Deze decentralisatie-uitkering wordt aan de provincies verstrekt om de slagkracht van kleinere gemeenten tegen oneigenlijke druk te vergroten. Wij stellen u voor om € 152.159 via resultaatbestemming toe te voegen aan de begroting 2025 van prestatie 7.1.4. Deze mutatie wordt onder Kerntaak 20 Financiering en dekkingsmiddelen opgenomen. Weerbaar bestuur (December Circulaire 2023)Zoals aangegeven bij de jaarrekening 2023 hebben wij in 2023 middelen ontvangen om de slagkracht van met name kleinere gemeenten tegen ondermijnende invloeden te vergroten. In 2024 is gestart met de voorbereidingen en het

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						aanwenden van deze middelen. Het toekennen en effectief inzetten van de middelen kost tijd, waardoor niet alle beschikbare middelen in 2024 zijn besteed. Wij stellen u voor om het restant in te zetten voor het daarvoor bestemde doel in 2025. Wij stellen voor om het resterende bedrag van € 65.029 via een resultaatbestemming door te schuiven naar de jaarschijf 2025 van prestatie 7.1.4 in de begroting voor
7.1.6 (Rijks)taken CvdK	-7	0	7	-7	Adm. 201 Doorwerking PS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 Doorwerking PS 2023
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	0	-40	-40	0	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Zie toelichting onder 7.3.1 Samenwerking Gelderland Wij hebben besloten om € 40.000 budgetneutraal te verlagen op zowel de baten als de lasten onder prestatie 7.2.1. Dit is een administratieve correctie die een geheel vormt met de mutaties onder 7.3.1 en 7.3.3.
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	120	40	-80	120	Wijz. 208 Voorjaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 208 Voorjaarswijz. personeel
7.2.2 Trendbureau Overijssel	113	0	-113	113	Adm. 203 Doorwerking adm. 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 Doorwerking adm. 2023
7.2.3 Kennis, onderz. + datagedr. werken	160	0	-160	160	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Budget informatieproducten BIJ12 Onder prestatie 7.2.3 'Digitale overheid, datastrategie en data-analyse' is een budget opgenomen van €160.000 voor diverse informatieproducten (luchtfoto's, atlas leefomgeving, ondergronden, zwemwaterportaal) die bij BIJ12 in beheer zijn voor alle provincies. Qua verantwoording is het passender om dit budget over te hevelen naar het centrale bedrijfsvoeringbudget onder Overhead, financiering en dekkingsmiddelen, onderdeel Overhead. Bij prestatie 7.2.3 stellen we u daarom voor om vanaf 2024 budgettair neutraal het structurele budget van €160.000 over te hevelen van prestatie 7.2.3 naar prestatie Overhead, financiering en dekkingsmiddelen, onderdeel Overhead.
7.2.3 Kennis, onderz. + datagedr. werken	-0	0	0	-0	Wijz. 204 Diversen januari 4	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 204 Diversen januari 4
7.2.4 Eigentijdse invulling participatie	-310	0	310	-310	GS 102 Participatieambities CA24	Deze wijziging heeft betrekking op GS 102 Participatieambities CA24
7.2.4 Eigentijdse invulling participatie	187	0	-187	187	Wijz. 208 Voorjaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 208 Voorjaarswijz. personeel
7.3.1 Samenwerking met partners	0	-50	-50	0	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Samenwerking GelderlandEr heeft een verandering in de samenwerking plaatsgevonden met Gelderland, waardoor een inkomstenbron wegvalt. Er is gekeken naar waar er structureel minder uitgaven zijn dan begroot in kerntaak 7, en we hebben besloten om dit verschil te gebruiken om de verminderde inkomsten te compenseren. Deze aanpassing betreft prestaties 7.2.1, 7.3.1 en 7.3.3. Wij hebben besloten om in 2024 het budget met € 50.000 budgetneutraal te verlagen Internationale en grensoverschrijdende samenwerking We hebben besloten om vanaf 2025 het budget met €44.000 budgetneutraal te

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						verlagen op zowel de baten als de lasten onder prestatie 7.3.1.
7.3.1 Samenwerking met partners	10	0	-10	10	Adm. 201 Doorwerking PS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 Doorwerking PS 2023
7.3.1 Samenwerking met partners	43	0	-43	43	Adm. 203 Doorwerking adm. 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 Doorwerking adm. 2023
7.3.1 Samenwerking met partners	50	50	0	50	Wijz. 208 Voorjaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 208 Voorjaarswijz. personeel
7.3.3 Communicatie	0	-10	-10	0	GS 123 Monitor Overijssel 2024-II	Wet Open Overheid De grootste onderbesteding (schatting € 0,25 miljoen) binnen deze prestatie zit bij de Wet Open Overheid (WOO). Toen de WOO van kracht werd, hebben we een ruwe schatting gemaakt van hoeveel geld we nodig zouden hebben. Sinds begin dit jaar hebben we de werkwijze aangepast. We gebruiken het geld nu vooral om de toenemende WOO-verzoeken te verwerken en actief documenten openbaar te maken. In het eerste kwartaal van 2025 kijken we op basis van onze ervaringen of het budget moet worden aangepast. Als het aantal WOO-verzoeken blijft stijgen, is het waarschijnlijk dat we het hele budget in 2025 zullen gebruiken. Budget arbeidsmarktcommunicatie Onder ‘Overhead, financiering en dekkingsmiddelen’ is een budget van € 46.000 gereserveerd voor arbeidscommunicatie. Het uitvoeringsbudget willen we hierop aan laten sluiten en daarom hebben we besloten om het budget van € 46.000 vanaf begrotingsjaar 2025 over te hevelen van ‘Overhead, financiering en dekkingsmiddelen’ naar prestatie 7.3.3 ‘communicatie’. Zie toelichting onder 7.3.1 Samenwerking Gelderland Wij hebben besloten om € 10.162 budgetneutraal te verlagen op zowel de baten als de lasten onder prestatie 7.3.3.
7.3.3 Communicatie	104	0	-104	104	Adm. 201 Doorwerking PS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 Doorwerking PS 2023
7.3.3 Communicatie	187	0	-187	187	Adm. 203 Doorwerking adm. 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 Doorwerking adm. 2023
7.3.3 Communicatie	162	10	-152	162	Wijz. 208 Voorjaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 208 Voorjaarswijz. personeel
7.3.3 Communicatie	89	0	-89	89	Wijz. 214 Najaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 214 Najaarswijz. personeel
7.3.4 Bezwaar en beroep	-39	0	39	-39	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	Door de hoeveelheid, complexiteit en daarmee samenhangende termijnoverschrijdingen worden we vaker veroordeeld tot het betalen van proceskosten en schadevergoedingen. Hierdoor is er sprake van een geringe budgetoverschrijding van circa € 7.000 op deze prestatie. Deze overschrijding wordt opgevangen binnen kerntaak 7 'Kwaliteit openbaar bestuur'.
7.3.5 Bestuur	229	0	-229	229	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Kosten accountantHet budget (en kosten) van de accountant zijn abusievelijk op prestatie 7.3.5. 'Bestuur' begroot en verwerkt. Wij stellen voor om het budget voor de accountantskosten (€ 229.000) over te hevelen van prestatie 7.3.5. naar 7.3.6. 'Provinciale Staten' en voor de

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						jaren 2025 t/m 2028 dit op € 235.000 (inclusief indexatie) te budgetteren.
7.3.5 Bestuur	-21	0	21	-21	Wijz. 207 Diversen april 2024	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 207 Diversen april 2024
7.3.5 Bestuur	21	0	-21	21	Wijz. 215 Diversen september 2024 3	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 215 Diversen september 2024 3
7.3.6 Provinciale Staten	-329	0	329	-329	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Onder prestatie 7.3.5 hebben wij u voorgesteld om het budget voor de accountantskosten (€ 229.000) over te hevelen van prestatie 7.3.5. naar 7.3.6. 'Provinciale Staten'. Dit betreft een budgettair neutrale wijziging tussen prestaties. De licentie- en beheerkosten voor technische ondersteuning van Staten- en commissievergaderingen zijn de afgelopen jaren door inflatie fors gestegen. Ook zijn de cateringkosten in 2024 ten opzichte van voorgaande jaren gestegen. Het budget dreigt door genoemde oorzaken met circa € 100.000 overschreden te worden. Wij stellen u voor om prestatie de lasten van prestatie 7.3.6 budgettair neutraal structureel te verhogen met €100.000 ten laste van het bestaande indexeringsbudget.
7.3.6 Provinciale Staten	-66	0	66	-66	Adm. 201 Doorwerking PS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 Doorwerking PS 2023
7.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-376	0	376	-376	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Deze wijziging heeft betrekking op PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT
7.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-329	0	329	-329	Adm. 203 Doorwerking adm. 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 Doorwerking adm. 2023
7.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-418	0	418	-418	Wijz. 208 Voorjaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 208 Voorjaarswijz. personeel
7.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-172	0	172	-172	Wijz. 214 Najaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 214 Najaarswijz. personeel
Totaal	**-2.608**	**384**	**2.993**	**-2.608**		

Overhead, financiering en dekkingsmiddelen

Overhead

Algemeen

Onder 'overhead' worden baten en lasten verantwoord die niet rechtstreeks aan een taakveld kunnen worden toegerekend. Het zijn veelal kosten die ondersteunend zijn aan alle activiteiten . Dit zou samengevat kunnen worden als 'de kosten van bedrijfsvoering'. Hieronder vallen onder meer uitgaven aan informatisering en digitalisering, SSC-Ons, huisvesting, human resources, financiële beleidsontwikkeling & administratie en juridische ondersteuning.

Op het budget voor overheadkosten is in 2024 een voordeel van € 5,4 miljoen ten opzichte van de begroting ontstaan. Onderstaand beschrijven wij eerst een specificatie op hoofdlijnen van dit voordeel. Vervolgens geven we per bedrijfsvoeringsonderdeel meer gedetailleerde informatie over de afwijkingen van de begroting. Ook benoemen wij de resultaatbestemmingsvoorstellen die wij in verband met dit voordeel doen bij deze jaarrekening.

Toelichting op hoofdlijnen

Het budget voor overheadkosten minus baten bedroeg in 2024 € 32,4 miljoen. In 2024 is er sprake van onderbesteding ter hoogte van € 5,4 miljoen (circa 17%). Dit resulteert in een groene kleurscore. De omvang van het budget en de onderbesteding vraagt echter om een nadere verklaring.

De onderbesteding komt tot stand op de volgende bedrijfsvoeringsonderdelen:

Bedrijfsvoeringsonderdeel	Bedrag
Facilitaire zaken	- € 0,1 miljoen
Human resources	€ 0,7 miljoen
Informatisering en digitalisering	€ 2,9 miljoen
Juridische zaken	€ 0,3 miljoen
Concerncontrol	€ 0,1 miljoen
Directie	€ 0,3 miljoen
Financiën	€ 0,1 miljoen

Compensatie in verband met formatiegroei	€ 1,1 miljoen
Totaal	**€ 5,4 miljoen**

Resultaatbestemmingen
De grootste onderbesteding vindt plaats op de budgetten voor informatisering en digitalisering (I&D). In de begroting 2025 is daarmee ook rekening gehouden. Het budget voor I&D is structureel verlaagd met € 1,0 miljoen. Dit is onderdeel van de invulling van de bezuinigingstaakstelling van € 3,0 miljoen die was opgenomen in de Perspectiefnota 2025. Tevens is per 1 januari 2025 € 1,1 miljoen aan incidentele middelen vrijgevallen. Tegenover de structurele verlaging van het I&D budget heeft u via de begroting 2025 een incidenteel budget voor digitale transformatie beschikbaar gesteld.
Rekening houdend met het lagere beschikbare budget vanaf 2025 doen wij bij deze jaarrekening drie voorstellen om een deel van de niet bestede middelen beschikbaar te houden voor uitvoering in 2025. Het betreft middelen voor de bestuursopdracht Sturen in samenhang (€ 0,25 miljoen), het inrichten van een dataplatform voor onder andere GIS (€ 0,75 miljoen) en het verstevigen van digitale weerbaarheid (€ 0,3 miljoen).
Informatiehuishouding op orde
In maart 2025 hebben wij in de informatiesessie over de informatiehuishouding de grote opgaven geschetst die spelen op dit terrein. Wij krijgen de omvang van deze opgave steeds beter inzichtelijk en voorzien dat hier een budgetvraag uit voortkomt. Hier willen wij in de Perspectiefnota 2026 invulling aan geven wij zullen u daar vragen om besluitvorming. De resultaatbestemmingen die wij u voorleggen op het gebied GIS-GEO en digitale weerbaarheid zijn benodigd om de acties op dit terrein in 2025 op deze specifieke onderwerpen verder vorm te geven. Deze middelen dekken niet de maatregelen en acties die nodig zijn om de informatiehuishouding volledig op orde te krijgen.
Toelichting afwijking van de begroting per bedrijfsvoeringsonderdeel
Facilitaire dienstverlening
Op dit budget ter grootte van € 9,1 miljoen is een nadeel ontstaan van € 0,1 miljoen. De afwijkingen op de begroting zitten op de volgende posten.
Onderhoudskosten (nadeel € 0,45 miljoen)
De totale kosten voor onderhoud vallen in 2024 fors duurder uit bij het provinciehuis (ca € 200.000) en de steunpunten (ca € 250.000). Dit wordt bij het provinciehuis veroorzaakt door het wegwerken van onderhoudsachterstanden, zoals brandwerende doorvoeringen bijwerken en het actualiseren van het Legionella beheersplan. Bij de steunpunten zijn extra kosten gemaakt bij de herinrichting van het steunpunt Beukers en het groot onderhoud van het brugwachterverblijf Beukersluis. Hier zijn de kosten tegengevallen. Verder zijn de uurtarieven voor onderhoud fors gestegen. In 2024 vangen wij deze gestegen kosten op binnen de bestaande bedrijfsvoeringsbudgetten. Met de verbouwing van het provinciehuis verwachten wij dat de onderhoudskosten de komende jaren zullen afnemen, aangezien veel activa die aan onderhoud toe waren vervangen worden. In 2025 actualiseren we onze asset monitoringsplannen en herzien we ons onderhoudsproces om efficiëntievoordelen te behalen en daarmee kosten te beheersen.

Energie gebouwen (nadeel € 0,1 miljoen)
De afgelopen jaren hebben we fors geïnvesteerd in verduurzaming van ons provinciaal vastgoed. In de komende jaren blijven we dit doen (zie de paragraaf investeringen). Door verduurzaming hebben we de kostenstijging door stijgende tarieven weten te beperken. Toch vallen de energiekosten € 100.000 hoger uit dan begroot. In 2024 vangen wij deze gestegen kosten op binnen de bestaande bedrijfsvoeringsbudgetten.
Restaurant, vergaderingen en evenementen (voordeel € 0,2 miljoen)
Bij de post restaurant, vergaderingen en evenementen bedraagt het exploitatievoordeel circa € 200.000. De opbrengsten vallen hoger uit dan voorzien, aangezien onze kantoorbezetting op een hoger niveau is dan in coronatijd is voorzien (de business case is in deze tijd gemaakt). In 2025 herzien we de businesscase voor onze restaurant- en cateringdienstverlening. Het exploitatievoordeel is exclusief de personeelskosten voor vast personeel. Deze zijn ondergebracht in de salarisbudgetten en worden verantwoord bij het onderdeel personeelsgebonden lasten. Per saldo draait de restaurant- en catering ongeveer budgettair neutraal.
Overig (voordeel € 0,25 miljoen)
Op de overige budgetten voor facilitaire zaken zijn kleine voordelen ontstaan die optellen tot € 0,25 miljoen.

Human resources
Het voordeel op dit budget, ter grootte van € 2,2 miljoen bedraagt € 0,7 miljoen. Dit voordeel is aanwezig op de volgende budgetten.
Werkkostenregeling (€ 0,25 miljoen)
De kosten voor de eindheffing van de werkkostenregeling vallen lager uit dan begroot (circa € 0,25 miljoen).
Werving en selectietrajecten (€ 0,1 miljoen)
We hebben meer werving- en selectietrajecten zelfstandig kunnen oppakken doordat onze ambtelijke capaciteit is versterkt.
Overig (€ 0,35 miljoen)
Op de overige budgetten zijn kleine voordelen ontstaan die optellen tot € 0,35 miljoen.
Resultaatbestemming: Bestuursopdracht Sturen in Samenhang
De rol en positie van de provincie in het maatschappelijk krachtenveld is de laatste vijf jaar wezenlijk veranderd. De provincie staat veel meer op het toneel en in de wind. Denk bijvoorbeeld aan PAS-melders/stikstof, N2000-ontwikkelingen en de Kaderrichtlijn Water (KRW). Deze ontwikkeling vergt ook aanpassing in het samenspel tussen PS, GS en de ambtelijke organisatie. Zo willen wij in de bestuurlijke advisering meer het perspectief van de samenleving en de samenhang van opgaven centraal stellen. Dit hebben we opgenomen in de bestuursopdracht ‘Sturen in samenhang’. Er is ontwikkeling van de organisatie nodig, onder andere versterking van integraal werken, ambtelijk vakmanschap en meer scherpte op (invulling van) rollen.
Wij stellen u voor om voor begeleiding en uitvoering van de bestuursopdracht in 2025 een bedrag van € 0,25 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 10.0 Overhead van de begroting 2025.

Informatisering & Digitalisering (I&D)
Op dit budget ter grootte van € 18,7 miljoen bedraagt het voordeel € 2,9 miljoen. Dit voordeel doet zich voor op de volgende onderdelen.
Geo Informatie Systeem (GIS) (voordeel € 0,75 miljoen)
In de Perspectiefnota 2023 heeft u middelen beschikbaar gesteld voor de doorontwikkeling van ons Geo Informatie Systeem (GIS). Deze informatie kan gebruikt worden om besluitvorming- en uitvoering te verbeteren. Wij zijn er door (complexe) inrichtingsvraagstukken echter nog niet in geslaagd het project van de grond te laten komen. Dit leidt in 2024 tot een onderbesteding van circa € 0,75 miljoen. Het belang van duurzame en toegankelijke GIS data blijft echter onverminderd groot. Wij gaan hier in 2025 dan ook mee aan de slag en verwachten de projectkosten alsnog te gaan maken.

Resultaatbestemming:
Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,75 miljoen toe te voegen aan de Uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel (UKvO). Deze middelen kunnen vervolgens middels een onderbouwde GS-begrotingswijziging via de P&C-cyclus worden toegevoegd aan de Begroting.
Resultaatbestemming digitale weerbaarheid/informatiehuishouding
Uit in- en externe audits blijkt dat onze informatiehuishouding- en veiligheid nog niet voldoet aan gestelde kaders en richtlijnen zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Bovendien wordt in het derde kwartaal een Network and Information Security (NIS2) richtlijn van kracht die strenge eisen stelt aan onze digitale weerbaarheid. In 2024 heeft de accountant in de boardletter een aantal bevindingen gedaan ten aanzien van onze digitale weerbaarheid. Deze aanbevelingen zien met name op het borgen en op orde brengen van processen en protocollen. Wij hebben hiertoe in 2024 de eerste stappen gezet. Zo zijn onze CISO en ISO functies verstevigd, processen en protocollen beschreven en is gestart met de (her)inrichting van onze I-organisatie. In 2025 willen wij onze inzet op digitale weerbaarheid en informatieveiligheid verder verstevigen. Daarmee zijn we er echter nog niet. In de perspectiefnota 2026 komen wij hier bij u op terug en vragen wij om besluitvoerming op dit onderwerp.
Wij stellen u om voor het verbeteren van onze digitale weerbaarheid een bedrag van € 0,3 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 10.0 Overhead van de Begroting 2025.
Digitale transformatie (voordeel € 0,65 miljoen)
Op het budget voor digitale transformatie is er sprake van een voordeel van ca. € 0,65 miljoen. Dit structurele budget wordt gebruikt om digitale innovatieprojecten mee op te starten en te initiëren. Zoals bij de begroting 2025 voorgesteld, is dit budget vanaf 2025 structureel met €1.000.000 afgeraamd en is hiervoor een reserve Digitale Transformatie in de reserve UKvO ingesteld. Deze systematiek sluit beter aan bij de financiering van projecten en gaat er ook voor zorgen dat deze budgetten beter aansluiten bij het uitvoeren van projecten en inzetbaar zijn als projecten daadwerkelijk starten. Een beroep op deze middelen verloopt via een GS-wijziging in de P&C-cyclus (Monitor).
*Incidenteel budget digitalisering coalitieakkoord 2020 (voordeel € 0,4 miljoen***)**
Het restant budget digitalisering Coalitieakkoord 2020 kent zijn oorsprong uit de vorige coalitie. Dit programma is afgerond en zoals gebruikelijk zullen deze KvO middelen ad. € 0,44 miljoen vrijvallen in deze jaarrekening. In het nieuwe coalitieakkoord is € 1 miljoen gereserveerd voor digitalisering en dataficering. Wij verwachten in 2025 u een Statenvoorstel met bestedingsplan voor te leggen.
Wij stellen u voor het restantbedrag van € 0,44 miljoen vrij te laten vallen uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.
Wet- en regelgeving (voordeel € 0,75 miljoen)
In de Perspectiefnota 2023 is € 0,75 miljoen incidenteel gereserveerd voor het opvangen van wet- en regelgeving in systemen en processen, bijvoorbeeld voor de Omgevingswet, de Archiefwet en de Wet Open Overheid. De kosten die gemoeid zijn met implementatie van deze wet- en regelgeving konden grotendeels worden opgevangen binnen de programma- en/of Rijksbudgetten die we via het provinciefonds hebben verkregen. Dit resulteert in een incidenteel voordeel van € 0,75 miljoen.
Innovatiebudget (voordeel € 0,15 miljoen)
Dit budget is bedoeld voor het opstarten van pilotprojecten in samenwerking met partners zoals gemeenten, waterschappen, provincies en maatschappelijke organisaties. In 2024 zijn de kosten beperkt tot kosten voor de inventaris van het proeflokaal en de inzet van Cloud computing voor AI. Hierdoor resteert er budget van € 0,15 miljoen. Dit (structurele) innovatiebudget wordt in 2025 samengevoegd met het digitale transformatiebudget.
Overig (voordeel € 0,2 miljoen)
Op de overige budgetten zijn kleine voordelen ontstaan die optellen tot € 0,2 miljoen.

Juridische zaken (voordeel € 0,3 miljoen)
De kosten voor juridische advisering over de Omgevingswet vielen in 2024 lager uit dan begroot, omdat nog veel besluiten genomen moeten worden. Dit leidt tot een voordeel van € 0,3 miljoen.
Concern control (voordeel € 0,1 miljoen)
In 2024 is op het auditbudget een bedrag overgebleven van € 82.000 op een begroot bedrag van € 135.000 . Er is begonnen met het inzetten van meer Audits, echter is het niet gelukt om alle audits in 2024 af te ronden. De verwachting is dan in 2025 meer middelen gezet zullen worden, zowel voor audits als voor trainingen, ook in relatie tot de ingezette doorontwikkeling van concern control.
Directiebudget (voordeel € 0,3 miljoen)
De directie heeft een frictiebudget beschikbaar dat kan worden aangewend als er op organisatieontwikkelingsbudgetten sprake is van budgettaire knelpunten. In 2024 is dit budget beperkt aangesproken, waardoor er in 2024 een bedrag van € 0,3 miljoen resteert dat ten voordele komt aan het jaarrekeningresultaat.
Financiën (voordeel € 0,1 miljoen)
Van de diverse uitvoeringsbudgetten, ter grootte van € 0,4 miljoen, is € 0,1 miljoen niet besteed.
Compensatie overhead ivm toename formatie (voordeel € 1,1 miljoen)
Vanuit SPUK natuur (voordeel € 0,7 miljoen)
Vanuit het Rijk hebben wij vanuit de SPUK Natuur rijksmiddelen ontvangen waarmee indirecte (overhead)kosten kunnen worden gedekt. Deze middelen zijn in 2024 niet aangewend ter dekking van onze eigen overheadkosten, omdat er in 2024 voldoende dekking aanwezig was vanuit de structurele overheadbudgetten. Dit voordeel maakt ter hoogte van € 0,65 miljoen onderdeel uit van het jaarrekeningresultaat.
Vanuit algemene middelen door formatiegroei (voordeel € 0,4 miljoen)
In de Perspectiefnota 2023 heeft u ingestemd met het reserveren van een bedrag van € 22.800 per FTE ter dekking van stijgende overheadkosten die met de groei van FTE gemoeid gaan. Indien de organisatie krimpt vallen deze middelen weer vrij, waardoor de bedrijfsvoeringsmiddelen meegroeien en - krimpen met de omvang van de organisatie. In 2024 zijn door onderbesteding op andere budgetten (zie toelichting in deze paragraaf) deze overheadmiddelen niet aangewend. Dit leidt tot een voordeel van € 0,41 miljoen, dat onderdeel uitmaakt van het jaarrekeningresultaat.

Financiering

Onder deze alinea worden de resultaatbestemmingsvoorstellen weergegeven die betrekking hebben op de algemene financieringsreserve.
Voorziening participatie Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO)
Wij hebben HMO op basis van de verstrekte middelen gewaardeerd op € 55,9 miljoen. Het eigen vermogen van HMO bedraagt, op basis van de concept jaarrekening 2024, per 31-12-2024 € 49,6 miljoen. Dat betekent dat de voorziening HMO € 6,3 miljoen moet bedragen. Aangezien er € 5,5 miljoen beschikbaar is in de voorziening, is er € 0,8 miljoen bijgestort in 2024. Conform de afspraken verrekenen we de mutaties met de voorziening met de Algemene Financieringsreserve.
Wij stellen u voor een bedrag van € 0,8 miljoen te onttrekken aan de Algemene financieringsreserve en toe te voegen aan de Algemene reserve.
Voorziening participatie Energiefonds Overijssel (EFO)
Wij hebben EFO op basis van de verstrekte middelen gewaardeerd op € 15,8 miljoen. Het eigen vermogen van EFO bedraagt, op basis van de concept jaarrekening 2024, per 31-12-2024 € 2,5 miljoen. Dat betekent dat de voorziening EFO € 13,3 miljoen moet bedragen. Aangezien er € 13,5 miljoen beschikbaar is in de voorziening, is er € 0,2 miljoen vrijgevallen in 2024. Conform de afspraken verrekenen we de mutaties op de voorziening met de Algemene Financieringsreserve.

Wij stellen u voor een bedrag van € 0,2 miljoen via resultaatbestemming toe te voegen aan de Algemene financieringsreserve.

Voorziening participatie Innovatiefonds Overijssel I (IFO)

Wij hebben IFO op basis van de verstrekte middelen gewaardeerd op € 25,6 miljoen. Het eigen vermogen van IFO bedraagt, op basis van de concept jaarrekening 2024, per 31-12-2024 € 24,2 miljoen. Dat betekent dat de voorziening IFO een bedrag van € 1,4 miljoen moet bevatten. Aangezien er € 1,7 miljoen beschikbaar is in de voorziening, is er € 0,3 miljoen vrijgevallen in 2024. Conform de afspraken verrekenen we de mutaties met de voorziening met de Algemene Financieringsreserve.

Wij stellen u voor een bedrag van € 0,3 miljoen via resultaatbestemming toe te voegen aan de Algemene financieringsreserve.

Correctie Algemene Financieringsreserve (AFR) m.b.t. Innovatiefonds Overijssel (IFO)

In 2024 is het Innovatiefonds Overijssel II (IFO II) opgeheven. Bij de 2e Monitor 2024 heeft u vervolgens besloten om het resterende saldo in de AFR-IFO II van € 314.000 over te hevelen naar de AFR van IFO I. Dit in de veronderstelling dat de financiële afwikkeling van de liquidatie van IFO II in 2024 zou plaatsvinden. Dit is echter niet gelukt, de afwikkeling is in januari 2025 geweest. Daarom moet de storting in de AFR IFO I ook in 2025 plaatsvinden, aangezien dit dient als dekking voor de agiostorting IFO I van € 314.000 in 2025.

Wij stellen u voor een bedrag van € 0,3 miljoen vanuit de Algemene Financieringsreserve, deel Innovatiefonds Overijssel I, over te hevelen van 2024 naar 2025.

Dekkingsmiddelen

Onder deze alinea worden de resultaatbestemmingsvoorstellen en begrotingswijzigingen weergegeven die betrekking hebben op toevoegingen aan andere reserves dan de algemene financieringsreserve.

RESULTAATBESTEMMINGEN

Decembercirculaire Provinciefonds

Middels de decembercirculaire 2024 van het Provinciefonds is een aantal decentralisatie-uitkeringen aangekondigd. Deze uitkeringen zijn in december 2024 ontvangen van het Rijk. De bestedingen vinden plaats in 2025. Daarom worden onderstaande resultaatbestemmingen voorgesteld.

- *Decentralisatie-uitkering Indirecte uitvoeringskosten NPLG*

Via de decembercirculaire van het provinciefonds 2024 heeft het Rijk een decentralisatie uitkering verstrekt voor de dekking van de indirecte lasten die nodig zijn om de maatregelpakketten te realiseren. Op basis van een landelijke verdeling, gekoppeld aan de opgaven ten aanzien van de beleidsdoelen op natuur (inclusief stikstof), klimaat en stikstof, hebben wij € 6,7 miljoen ontvangen.

Wij stellen u voor om het beschikbaar gestelde rijksbudget van € 6,7 miljoen toe te voegen aan de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel en te koppelen aan prestatie 3.5.6 voor de indirecte uitvoeringskosten van de SPUK Maatregelpakketten met een looptijdeinde van eind 2028.

- *Decentralisatie-uitkering Spreidingswet*

Via de decembercirculaire heeft de provincie Overijssel een bedrag ontvangen van € 0,8 miljoen. De middelen zijn verdeeld op basis van de verdeling van het aantal opvangplaatsen per provincie.

Wij stellen u voor om het beschikbaar gestelde rijksbudget van € 0,8 miljoen toe te voegen aan Begroting 2025 van prestatie 7.1.4.

- *Decentralisatie-uitkering Natuurbrand-preventie en -mitigatie*

Via de december circulaire 2024 Provinciefonds hebben wij budget ontvangen voor natuurbrandpreventie en mitigatie.

Als toelichting is in de december circulaire opgenomen: *"Nederland ziet steeds meer brandgevoelige dagen met mogelijke omstandigheden waarbij er sprake kan zijn van onbeheersbare natuurbranden. Het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) stelt daarom (*in 2024 incidenteel*) € 5,2 miljoen beschikbaar aan provincies waar een verhoogd risico op natuurbranden aan de orde is. De desbetreffende provincies worden hiermee in staat gesteld om bij te dragen aan het doel om natuurbrandbeheersing te versterken. De verdeling van dit budget is gebaseerd op de ingediende aanvragen van provincies bij het ministerie van LVVN."*
Op basis van de aanvraag heeft het ministerie LVVN de provincie Overijssel een bedrag van € 304.000 toegezegd. Met deze beschikbaar gestelde middelen gaan wij in 2025 investeren in de voorbereiding op deze nieuw taak om de natuurbrandbeheersing te versterken met onze partners. Voor de jaren 2025-2029 is het ministerie LVVN voornemens landelijk € 70 miljoen beschikbaar te stellen voor natuurbrandpreventie en mitigatie maatregelen.
Wij stellen u voor om onder prestatie 3.1.4 Beheer natuurterreinen het incidentele budget van € 304.000 op te nemen in jaarschijf 2025.

- *Decentralisatie-uitkering Natuur bij Energieprojecten*

Voor 2024 en 2025 is er een budget voor gemeenten en provincies gereserveerd voor het versterken van ecologie en biodiversiteit rondom projecten voor hernieuwbare energie op land. Dit budget kan door Regionale Energie Strategieën (RES)-regio's worden gebruikt om energieprojecten in de regio te faciliteren en mogelijk te maken daarbij de lokale natuur te versterken. In 2024 is hiervoor bijna € 2,8 miljoen beschikbaar via het provinciefonds. De provincies: Drenthe, Flevoland, Noord-Holland en Overijssel zijn kashouders voor in totaal 6 RES-regio's. Per RES-regio is € 462.333 beschikbaar. De overige 24 RES-regio's ontvangen een budget vanuit het gemeentefonds.
Wij stellen u voor om het beschikbaar gestelde rijksbudget van € 0,9 miljoen toe te voegen aan Begroting 2025 onder prestatie 2.3.1.

- *Decentralisatie-uitkering Weerbaar bestuur kleine gemeenten (ihkv tegengaan ondermijning)*

Via de decembercirculaire heeft de provincie Overijssel een bedrag ontvangen van € 152.159. Deze decentralisatie-uitkering wordt aan de provincies verstrekt om de slagkracht van kleinere gemeenten tegen oneigenlijke druk te vergroten.
Wij stellen u voor om het beschikbaar gestelde rijksbudget van € 152.159 via resultaatbestemming toe te voegen aan de Begroting 2025 van prestatie 7.1.4.

- *Decentralisatie-uitkering Toekomstbestendig maken energiebeleid*

In het bestuurlijk overleg Klimaat en Energie van 28 november 2023 en 18 januari 2024 is gesproken over de bekostiging van extra taken bij provincies en gemeenten voor het toekomstbestendig maken van het energiesysteem. Specifiek gaat het om taken op het gebied van het voorkomen van netcongestie, zoals het versnellen van de aanleg van infrastructuur, het bij elkaar brengen van vraag en aanbod van energie via een stimuleringsprogramma energiehubs en het ondersteunen van bedrijven bij hun verduurzaming. Er is een budget van ruim € 1,1 miljoen beschikbaar voor provincies. De provincie Overijssel ontvangt € 370.500. De middelen worden aan de provincies Noord-Holland en Overijssel uitgekeerd omdat zij kashouder zijn voor gemeenten in de RES-regio's: Noord-Holland Zuid, Noord-Holland Noord en West Overijssel. De middelen helpen deze RES-regio's om de extra taken te realiseren in de aanloop naar het volgende rapport van de Raad van Openbaar Bestuur, waarin de structurele capaciteitsinzet van partijen voor het klimaat- en energiebeleid opnieuw in kaart wordt gebracht.
Wij stellen u voor om het beschikbaar gestelde rijksbudget van € 0,4 miljoen toe te voegen aan Begroting 2025 onder prestatie 2.3.1.

- *Decentralisatie-uitkering Ondersteuning provincies opstellen ruimtelijk arrangement (NOVEX)*

Bij de decembercirculaire is € 80.417 beschikbaar gesteld voor het provinciale proces in het kader van het NOVEX-programma. Provincies kunnen het budget bijvoorbeeld inzetten voor aanvullende capaciteit en expertise voor de overleggen met het Rijk en het afsluiten van arrangementen. Daarom stellen wij voor om dit geld door te schuiven naar 2025.
Wij stellen u voor om het beschikbaar gestelde rijksbudget van € 80.417 toe te voegen aan Begroting 2025 onder prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit

Prestatie 1.5.1 Gronden

Wij stellen u voor om de voordelen ten opzichte van de begroting voor de onderdelen tijdelijk beheer (€ 0,3 miljoen), afstoten overtollig bezit (€ 0,9 miljoen) en Grond voor Grond (€ 2,9 miljoen) ter grootte van € 4,1 miljoen toe te voegen aan de Algemene reserve grondzaken.

Prestatie 3.1.5 Onderbesteding agrarisch natuurbeheer

Als gevolg van hogere Europese Cofinanciering (meer dan 65%) en de (rijks)aanvullende middelen, onder andere via het amendement van Tweede Kamerlid Grinwis (ANLB) en voor beheersactiviteiten in het aanvalsplan grutto, is € 2,2 miljoen van het beschikbare budget niet gerealiseerd. Voor dit bedrag leggen wij een voorstel voor resultaatbestemming voor ten gunste van de Algemene Risico Reserve (ARR). Reden voor deze reservering is dat er een verschil zit in de looptijd van de afgegeven beschikkingen agrarisch natuurbeheer (tot en met 2028) en de Europese cofinanciering binnen het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) periode (tot en met 2027). Hierdoor ontstaat een onzekerheid voor de EU cofinanciering in 2028 en mogelijk ook 2029.
Wij stellen u voor een bedrag van € 2,2 miljoen te storten in de Algemene Risico Reserve.

Prestatie 4.2.3

Bikker-middelen

Vanuit de motie Bikker ontvangt de provincie € 13,3 miljoen extra structurele middelen. Dit is verdeeld in € 7,5 miljoen voor instandhouding en verbetering van het regionaal openbaar vervoer en € 5,8 miljoen compensatie voor het niet doorvoeren prijsindexering 2024. In december is aan Provinciale Staten een verbeterplan aangeboden in verband met de door Provinciale Staten aangenomen motie Peetsma "OV dat weer loopt als een trein". Deze plannen zullen stapsgewijs worden ingevoerd. Ter financiering van de verbetermaatregelen stellen wij voor om de middelen bestemd voor de verbetermaatregelen (€ 7,5 miljoen) in 2024 hiervoor te reserveren.
Wij stellen voor een bedrag van € 7,5 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de bestemmingsreserve openbaar vervoer.

Rituitval Openbaar Vervoer

Over 2024 resteert er voor € 2,7 miljoen aan niet bestede middelen als gevolg van rituitval. Wij stellen u voor om deze € 2,7 miljoen beschikbaar te houden voor verbetering en instandhouding van het regionaal openbaar vervoer. Dit is in lijn met de in Provinciale Staten aangenomen motie ‘OV-geld weer de bus of de trein in’.
Wij stellen daarom voor een bedrag van € 2,7 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de bestemmingsreserve openbaar vervoer.
Bij de P-nota komen we met een voorstel om de reserve Openbaar Vervoer te herijken. Voor nu vragen we een besluit om de doelomschrijving aan te passen zodat we deze middelen beschikbaar kunnen houden. Zie verdere toelichting onder in het statenvoorstel.

Toegankelijkheid regionaal OV

Het Rijk heeft in 2024 op basis van het Bestuursakkoord toegankelijkheid OV 2022-2032 voor het verbeteren van de toegankelijkheid in het regionaal openbaar vervoer eenmalig € 3 miljoen beschikbaar gesteld via het Provinciefonds. Tegenover de ontvangst van deze middelen staan in 2024 nog geen bestedingen. De plannen hiervoor worden gemaakt. Bijvoorbeeld voor investeringen in de fysieke leefomgeving ter bevordering van toegankelijkheid in het regionaal openbaar vervoer. Hiervoor vragen wij u om deze middelen te reserveren.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 3,0 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de Reserve sporen en wegen.

Prestatie 4.3.1 Meerjarig verleende subsidies (algemene middelen)

In het kader van deze prestatie zijn subsidies verstrekt waarvan de lasten voor € 2,5 miljoen pas in latere jaren worden verantwoord.
Wij stellen u voor om € 1,7 miljoen toe te voegen aan de Reserve verstrekte subsidies.
Daarnaast stellen we u voor om € 0,8 miljoen door te schuiven naar 2025.

Prestatie 4.5.2 Meerjarig verleende subsidies (algemene middelen)

Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievaststellingen uit eerdere jaren van meerjarige subsidies beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit en € 0,23 miljoen door te schuiven naar 2026 op prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik en € 91.103 te storten in de Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer in verband met dekking vloedbeltverbinding.
Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,23 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2026 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2025 en € 91.103 toe te voegen aan de Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer.

Prestatie 4.6.9 Danspaleis

In 2024 is een overbesteding van € 149.000 op het project N315-N768 Danspaleis ontstaan. De totaal verwachte overbesteding ramen we op € 300.000.
Wij stellen u voor om deze (verwachte) overbesteding in jaarschijf 2024 en 2025 gedeeltelijk te dekken door projecten die in 2024 met een positief resultaat zijn afgerond, te weten:

- € 16.000 van investeringskrediet N348 Raalte- Ommen;
- € 177.000 van investeringskrediet Kademuur Ossenzijl (prestatie 4.7.3).

Wij stellen u voor om het overige tekort van € 107.000 ten laste van het resultaat 2024 te brengen en dit bedrag ter dekking van de toekomstige kapitaallasten in de reserve Dekking kapitaallasten activa (RDKA) te storten. In het verlengde daarvan stellen wij voor het investeringskrediet voor dit project met € 107.000 te verhogen en toe te voegen aan jaarschijf 2025.

Stichting Regio Zwolle incubator

In 2014 is de Stichting Regio Zwolle Incubator opgericht, met als doel: "De stichting richt zich op innovatieve starters en ondernemers in de regio Zwolle en beoogt daarmee innovatie en vernieuwing in deze regio aan te jagen. Stichting Regio Zwolle Incubator heeft als doel het verstrekken van aantrekkelijke leningen voor (pre) starters en reeds bestaande ondernemers met innovatieve plannen/ontwikkelingen." De provincie heeft destijds een subsidie verstrekt van € 580.000. In 2024 is de Stichting ontbonden. De resterende middelen (na aftrek van afwikkelingskosten) zijn verdeeld over de initiële subsidieverstrekkers (Rabobank Nederland NV, Stichting Isala Klinieken en Provincie Overijssel). Ons deel bedraagt € 400.629. Dit bedrag is ten gunste van ons jaarrekeningresultaat 2024 gebracht.

BEGROTINGSWIJZIGINGEN

Om de jaarrekeningresultaten door te vertalen naar de begroting 2025 en verder, worden hieronder de begrotingswijzigingsvoorstellen gepresenteerd.
Bij akkoord worden deze verwerkt op de begroting 2025.

Prestatie 1.5.1 Gronden

Naast de compartimenten voor onder andere tijdelijk beheer en Grond voor Grond bevat de Algemene reserve grondzaken een risicobuffer. Deze risicobuffer is via de Nota grondbeleid genormeerd op 10% van de boekwaarde van de restgronden. Op basis van die normering kan een bedrag van € 0,7 miljoen vrijvallen uit de Algemene reserve grondzaken.
Wij stellen u voor dit bedrag toe te voegen aan de Algemene reserve.

Prestatie 3.1.5 Reservering vrijval lening collectief voor het actieplan weidevogels

In 2024 hebben wij de lening aan de collectieven voor het agrarisch natuurbeheer voor het actieplan weidevogels (€ 505.000) afgewikkeld. Deze afwikkeling is deels (€ 305.000) via deze prestatie 3.1.5 verwerkt. Het resterende deel(€ 200.000) kan bij het jaarverslag 2024 vrijvallen uit de Algemene financieringsreserve (AFR).
Aansluitend bij de resultaatbestemming over de onderbesteding stellen wij u voor om de € 200.000 die vrijvalt uit de AFR te reserveren (storting) in de ARR voor agrarisch natuurbeheer (prestatie 3.1.5).

Prestatie 3.3.4 en 3.5.3 Dekking tbv afschaffing fauna-leges

Op 13 november 2024 heeft u naar aanleiding van het statenvoorstel Actualisatie Belastingverordening 2025 een motie aangenomen over het afschaffen van de leges faunaschades. Deze motie is in januari 2025 verwerkt in het voorstel gewijzigde Belastingverordering 2025. Tevens is in dit voorstel de verwachte financiële gevolgen, ad. € 560.000 per jaar, van de extra kosten opgenomen en de financiële dekking hiervan. Ter dekking van 2025 is besloten om € 350.000 te laten vrijvallen uit de uitvoeringsreserve KvO en € 210.000 uit de Reserve afrekening ILG/pMJP.

Prestatie 4.6.7 Voorstel tot vrijval investeringskrediet en de reservering in de RDKA van project Vechtdalverbinding

In de Paragraaf investeringen rapporteren wij onder andere over het project Vechtdalverbinding (N340). Daarbij wordt aangegeven dat het investeringsbudget kan vrijvallen met € 0,335 miljoen. Dit heeft gevolgen voor de mutaties van de reserves. Als gevolg van de vrijval van het investeringsbudget kan € 0,335 miljoen vrijvallen uit de Reserve dekking kapitaallasten activa. Wij stellen u dit bedrag toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Prestatie 5.5.3 Europese programma's

Er is in 2024 een budget van €5,5 miljoen geraamd. De lasten bedragen €6,7 miljoen. Dit leidt tot een tekort van €1.200.000. Verklaring hiervoor is dat de Europese programma's inmiddels goed op stoom zijn gekomen en er openstellingen en toekenningen zijn geweest, waardoor de uitgaven in 2024 hoger zijn uitgevallen. U heeft voor de Europese programma's een langjarig budget ter beschikking gesteld voor de periode t/m 2027 (PS/2021/110330). De budgetten in de begroting en meerjarenraming zijn indicatief, evenals de verdeling over de programma's. en hier staat meerjarige dekking tegenover. In 2024 is er sprake van een tekort van circa €1.200.000, maar dit past binnen de meerjarenbegroting . Het tekort op de jaarschijf 2024 dekt u uit de hiervoor bestemde Reserve Europese Programma's, binnen het bestaand budget.
Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,2 miljoen te onttrekken aan Reserve Europese Programma's en toe te voegen aan de Algemene reserve.

SVn leningen

Conform uw besluit bij de Perspectiefnota 2023 wordt voorzien in afdekking van de deelneming Enexis door vrijvallende middelen binnen de AFR als gevolg van een daling van het uitstaande saldo aan SVn-leningen. Door vervroegde aflossingen is er ultimo 2024 vrije ruimte ontstaan op de SVn startersleningen en SVn duurzaamheidsleningen van respectievelijk € 0,3 miljoen en € 24.000,-. Door deze vervroegde aflossingen liggen de aflossingen in de komende boekjaren op een lager niveau. Om de onttrekkingen uit de Algemene financieringsreserve met oormerking SVn en gelijktijdige toevoeging voor de oormerking Enexis aan te laten sluiten op het gewijzigde aflossingspatroon, stellen wij u de onderstaande begrotingswijzigingen voor:
SVn Startersleningen
2025: € 0,3 miljoen extra onttrekken uit AFR met oormerking Svn Energieleningen en toevoegen aan AFR met oormerking Enexis
2026: € 11.000 minder onttrekken uit AFR met oormerking Svn Energieleningen en minder toevoegen aan AFR met oormerking Enexis
2027: € 11.000 minder onttrekken uit AFR met oormerking Svn Energieleningen en minder toevoegen aan AFR met oormerking Enexis

2028: € 11.000 minder onttrekken uit AFR met oormerking Svn Energieleningen en minder toevoegen aan AFR met oormerking Enexis
2029: € 11.000 minder onttrekken uit AFR met oormerking Svn Energieleningen en minder toevoegen aan AFR met oormerking Enexis
SVn Energieleningen
2025: € 24.000 extra onttrekken uit AFR met oormerking Svn Energieleningen en toevoegen aan AFR met oormerking Enexis

Niet bestede KVO-budgetten met einddatum 2024

Ultimo 2024 is sprake van niet bestede KVO-budgetten met een einddatum van 2024. De budgetten vallen vrij na het verstrijken van de einddatum. In totaal gaat het om € 4,1 miljoen. Wij stellen u voor om de vrijval, ter grootte van € 4,1 miljoen, toe te voegen aan de Algemene reserve. Onderstaand is een specificatie van de vrijvallende budgetten opgenomen.

- U-KVO reserve prestatie 142 ad € 0,4 miljoen
- U-KVO reserve prestatie 222 ad € 0,2 miljoen
- U-KVO reserve prestatie 231 ad € 0,3 miljoen
- U-KVO reserve prestatie 316 ad € 59.000
- U-KVO reserve prestatie 331 ad € 31.000
- U-KVO reserve prestatie 354 ad € 0,1 miljoen
- U-KVO reserve prestatie 356 ad € 0,9 miljoen
- U-KVO reserve prestatie 531 ad € 41.000
- U-KVO reserve prestatie 541 ad € 5.600
- U-KVO reserve prestatie 552 ad € 0,4 miljoen
- U-KVO reserve prestatie 555 ad € 70.000
- U-KVO reserve prestatie 612 ad € 0,1 miljoen
- U-KVO reserve prestatie 621 ad € 0,2 miljoen
- U-KVO reserve prestatie 622 ad € 0,2 miljoen
- U-KVO reserve prestatie 631 ad € 0,1 miljoen
- U-KVO reserve prestatie 633 ad € 4.000
- U-KVO reserve prestatie 641 ad € 0,5 miljoen
- U-KVO reserve prestatie 10.0 ad € 0,4 miljoen

Financiën

In dit hoofdstuk maken wij alle overige baten en lasten inzichtelijk. Het betreft hier de onderdelen 'overhead' waarin alle bedrijfsvoeringsbudgetten zijn opgenomen en de 'algemene dekkingsmiddelen', waarin met name de algemene inkomsten zijn opgenomen. Een nadere uitsplitsing van de algemene dekkingsmiddelen is te vinden onder financiën - meerjarig overzicht van baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
Lasten					
10. Overhead					
10.0 Overhead	**29.830**	**3.414**	**33.244**	**28.418**	**4.825**
10.66 Totaal personeelsgebonden kosten overhead	**35.939**	**-3.013**	**32.926**	**32.818**	**108**
Totaal 10. Overhead	**65.769**	**401**	**66.170**	**61.236**	**4.934**
20. Algemene dekkingsmiddelen					
20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	**-1.162**	**912**	**-250**	**-3.075**	**2.824**

Saldo baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
20.20 Onvoorzien	**7.208**	**-2.660**	**4.548**	**0**	**4.548**
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	**6.045**	**-1.748**	**4.298**	**-3.075**	**7.372**
Totaal Lasten	**71.814**	**-1.347**	**70.467**	**58.162**	**12.306**
Baten					
10. Overhead					
10.0 Overhead	**764**	**101**	**864**	**1.462**	**-597**
10.66 Totaal personeelsgebonden kosten overhead	**100**	**-100**	**0**	**984**	**-984**
Totaal 10. Overhead	**864**	**0**	**864**	**2.446**	**-1.581**
20. Algemene dekkingsmiddelen					
20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	**407.591**	**64.832**	**472.423**	**489.635**	**-17.211**
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	**407.591**	**64.832**	**472.423**	**489.635**	**-17.211**
Totaal Baten	**408.455**	**64.832**	**473.288**	**492.081**	**-18.793**
Saldo baten en lasten	**336.641**	**66.179**	**402.821**	**433.919**	**-31.098**

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
10.0.0 Bedrijfsvoering - Bestuursopdracht Sturen in Samenhang	Resultaatbestemming		-250	0	250	-250 De rol en positie van de provincie in het maatschappelijk krachtenveld is de laatste vijf jaar wezenlijk veranderd. De provincie staat veel meer op het toneel en in de wind. Denk bijvoorbeeld aan PAS-melders/stikstof, N2000-ontwikkelingen en de Kaderrichtlijn Water (KRW). Deze ontwikkeling vergt ook aanpassing in het samenspel tussen PS, GS en de ambtelijke organisatie. Zo willen wij in de bestuurlijke advisering meer het perspectief van de samenleving en de samenhang van opgaven centraal stellen. Dit hebben we opgenomen in de bestuursopdracht 'Sturen in samenhang'. Er is ontwikkeling van de organisatie nodig, onder andere versterking van integraal werken, ambtelijk vakmanschap en meer scherpte op (invulling van) rollen. Wij stellen u voor om voor begeleiding en uitvoering van de bestuursopdracht in 2025 een bedrag van € 0,25 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 10.0 Overhead van de begroting 2025.
10.0.0 Bedrijfsvoering - Geo Informatie Systeem (GIS)	Resultaatbestemming		-750	0	750	-750 Geo Informatie Systeem (GIS) (voordeel € 0,75 miljoen) In de Perspectiefnota 2023 heeft u middelen beschikbaar gesteld voor de doorontwikkeling van ons Geo Informatie Systeem (GIS). Deze informatie kan gebruikt worden om besluitvorming- en uitvoering te verbeteren. Wij zijn er door (complexe) inrichtingsvraagstukken echter nog niet in geslaagd het project van de grond te laten komen.

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						Dit leidt in 2024 tot een onderbesteding van circa € 0,75 miljoen. Het belang van duurzame en toegankelijke GIS data blijft echter onverminderd groot. Wij gaan hier in 2025 dan ook mee aan de slag en verwachten de projectkosten alsnog te gaan maken. Resultaatbestemming: Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,75 miljoen toe te voegen aan de Uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel (UKvO). Deze middelen kunnen vervolgens middels een onderbouwde GS-begrotingswijziging via de P&C-cyclus worden toegevoegd aan de Begroting.
10.0.0 Bedrijfsvoering - Digitale weerbaarheid/informatiehuishouding	Resultaatbestemming		-300	0	300	-300 Resultaatbestemming digitale weerbaarheid/informatiehuishouding Uit in- en externe audits blijkt dat onze informatiehuishouding- en veiligheid nog niet voldoet aan gestelde kaders en richtlijnen zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Bovendien wordt in het derde kwartaal een Network and Information Security (NIS2) richtlijn van kracht die strenge eisen stelt aan onze digitale weerbaarheid. In 2024 heeft de accountant in de boardletter een aantal bevindingen gedaan ten aanzien van onze digitale weerbaarheid. Deze aanbevelingen zien met name op het borgen en op orde brengen van processen en protocollen. Wij hebben hiertoe in 2024 de eerste stappen gezet. Zo zijn onze CISO en ISO functies verstevigd, processen en protocollen beschreven en is gestart met de (her)inrichting van onze I-organisatie. In 2025 willen wij onze inzet op digitale weerbaarheid en informatieveiligheid verder verstevigen. Daarmee zijn we er

Prestatie	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Voorgestelde Begrotingswijziging/Resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	Financiële toelichting prestatie
						echter nog niet. In de perspectiefnota 2026 komen wij hier bij u op terug en vragen wij om besluitvoerming op dit onderwerp. Wij stellen u om voor het verbeteren van onze digitale weerbaarheid een bedrag van € 0,3 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2025 van prestatie 10.0 Overhead van de Begroting 2025.
Totaal			**-1.300**	**0**	**1.300**	**-1.300**

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
10.0.0 Bedrijfsvoering		-864	864	-864	PS-wijz. 12 Jaarstukken 2023 Res. best.	Bij ONS is er een voordeel te melden van ca € 938.000, welke veroorzaakt wordt door lagere (klantspecifieke) afname van uren door de provincie bij het ONS en besparing bij het mobiele telefooncontract. Het totaal voordelig resultaat van ONS is € 1,9 miljoen (resultaat voor storting in de reserve MJB is € 3,3 miljoen). Van dit resultaat krijgt de provincie een bedrag van € 558.000 retour over 2023. We stellen voor het restant bedrag van het project verhogen digitale weerbaarheid € 82.000 over te hevelen via resultaatbestemming naar 2024 aangezien dit project in 2024 wordt afgerond., Het archiveringsproject (E-depot) is in volle gang. Echter zijn nog niet alle werkzaamheden uitgevoerd en alle dossiers verder gedigitaliseerd. Deze digitalisering verwachten we in 2024 af te ronden. We stellen voor het restant bedrag ad € 233.500 via resultaatbestemming over te hevelen naar 2024., Op het budget van € 1,06 miljoen is een bedrag overgebleven van € 0,78 miljoen. Deze middelen zijn nog niet nodig geweest, omdat de wet nog niet in werking is getreden. Denk hierbij aan juridische kosten, personele kosten en programmakosten. Zoals bij de eerste en tweede monitor al gemeld doen we nu bij de jaarrekening een voorstel om het geld voor 2024, na inwerkingtreding, te reserveren om de overgang onder de omgevingswet goed te kunnen begeleiden. Ook is er geld nodig voor juridische kosten die pas duidelijk worden als de wet in werking is getreden, zoals bijvoorbeeld voor extra adviesinwinning, mogelijke fouten die ontstaan door het digitale stelsel of door interpretatie van de nieuwe wet. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,3 miljoen middels

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 10.0 (overhead) van de begroting 2024., In 2023 is een aantal restant projectbudgetten niet besteed voor een totaal bedrag van € 1.756.000. De onderbesteding wordt vooral veroorzaakt door projecten die nog in de inventarisatiefase zitten. Ook krijgen enkele projecten (WOO en Wet en regelgeving) door aanpassing in de wetgeving in 2023, een andere inrichting en structuur (zie Openbaarheidsparagraaf). We stellen voor het bedrag van € 248.000 voor het project toekomstvaste GIS over te hevelen naar 2024, aangezien dit project in 2024 daadwerkelijk start., Dit KVO-budget is nog niet volledig uitgenut en conform de besluitvorming blijft dit restant budget beschikbaar via de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Zodoende kan dit geld in 2024 beschikbaar blijven voor de Impulsgelden digitale transformatie . We stellen voor het resultaat bedrag van € 451.600 via resultaatbestemming over te hevelen naar 2024. Wij stellen voor om het budget voor overheadkosten, onderdeel digitalisering CA 20, in de jaarschijf 2024 van de begroting 2024 te verhogen met € 451.600 en dit bedrag te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.
10.0.0 Bedrijfsvoering		-150	-	150	-150 PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025	Deze wijziging heeft betrekking op PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025
10.0.0 Bedrijfsvoering		-515	99	614	-515 PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	Overheveling pacht kasteel het Nijenhuis, Overheveling budget beveiliging informatiesystemen BIJ12, Overheveling budget risicokaart BIJ12, Overheveling bezwaar en beroep, Provinciehuis indexering kosten voor elektriciteit, gas en transport van energie, Indexering bedrijfsauto's, Indexering schoonmaakkosten, Extra huuroprbensten provinciehuis, Actualisatie kapitaallasten Provinciehuis en Overige Fac. Zaken
10.0.0 Bedrijfsvoering		-1.236	-	1.236	-1.236 PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	WGA Verzekeringen Voor het WGA (Wet Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten) betaalt de provincie Overijssel jaarlijks een premie van ca € 350.000. Echter werd dit nooit separaat begroot. Zodoende willen we deze verzekeringspremie separaat begroten bij de exploitatiekosten bij HR (Overhead) en wordt dit mede gedekt door € 250.000 af te ramen uit het personeelsbudget bij Bedrijfsvoering. Daarnaast zijn kosten voor verschillende verzekeringen zijn in 2024 structureel hoger uitgevallen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de WGA verzekering bij de medewerker en de brandverzekering (nieuw contract) van de provinciale gebouwen. Voor 2024 en verder is deze structurele kostenstijging niet doorgevoerd, terwijl de kosten wel structureel hoger zijn geworden. Zodoende is vanaf 2024 structureel € 100.000 nodig. We stellen voor het budget voor de WGA verzekering binnen kerntaak 10 structureel te ramen naar € 350.000 en dit voor € 250.000 ten laste te brengen van het personeelskosten bij Bedrijfsvoering en voor € 100.000 te dekken en ten laste te brengen van het (structurele) indexatiebudget. Per saldo is deze mutatie budgetneutraal. Historisch Centrum Overijssel (HCO) Op prestatie 6.1.2 immaterieel erfgoed wordt de archieftaak van het Historisch Centrum Overijssel verantwoord (HCO), gericht op ons

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						overgebracht papieren archief. Wij willen u voorstellen deze taak inclusief het bijbehorende structurele bedrag van € 649.000 over te hevelen naar prestatie 10.00 overhead. Wij stellen u voor om het structurele bedrag van € 649.000 over te hevelen van prestatie 6.1.2 Immaterieel erfgoed naar prestatie 10.00 overhead. BIJ12 & IPO Bij uitvoeringsorganisatie BIJ12 verwachten we een incidentele overschrijving van ca € 110.000 bij de najaarsnota van BIJ12. De bijdragen voor GBO (anticiperen op ontstane situatie bij de leverancier van informatiebeveiliging en informatieproduct Externe Veiligheid) en licenties zorgen binnen het onderdeel kosten GBO voor een overschrijding op onze begroting. Zoals bij prestatie 7.2.3. 'Digitale overheid, datastrategie en data-analyse' en prestatie 1.2.1 'Werken aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem' aangekondigd, willen we deze BIJ12 budgetten centraal begroten onder Overhead, financiering en dekkingsmiddelen, onderdeel Overhead. Bij prestatie 7.2.3 stellen we u daarom voor om vanaf 2024 budgettair neutraal het structurele budget van €160.000 over te hevelen van prestatie 7.2.3 naar prestatie Overhead, financiering en dekkingsmiddelen, onderdeel Overhead. Bij prestatie 1.2.1 stellen we u daarom voor om vanaf 2024 budgettair neutraal het structurele budget van € 76.000 over te hevelen van prestatie 1.2.1 'Werken aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem' naar prestatie Overhead, financiering en dekkingsmiddelen, onderdeel Overhead. In 2024 vangen wij deze gestegen kosten voor IPO en BIJ12 op binnen de bestaande bedrijfsvoeringsbudgetten. Deze stijging zit enerzijds in de uitbreiding van diensten, maar ook door de stijgende kosten vanuit leveranciers. Bij de Perspectiefnota 2026 zullen wij de structurele consequenties aan u voorleggen.
10.0.0 Bedrijfsvoering		-452	- 452	-452	GS-wijz. 110 Jaarstukken 2023	Bij ONS is er een voordeel te melden van ca € 938.000, welke veroorzaakt wordt door lagere (klantspecifieke) afname van uren door de provincie bij het ONS en besparing bij het mobiele telefooncontract. Het totaal voordelig resultaat van ONS is € 1,9 miljoen (resultaat voor storting in de reserve MJB is € 3,3 miljoen). Van dit resultaat krijgt de provincie een bedrag van € 558.000 retour over 2023. We stellen voor het restant bedrag van het project verhogen digitale weerbaarheid € 82.000 over te hevelen via resultaatbestemming naar 2024 aangezien dit project in 2024 wordt afgerond., Het archiveringsproject (E-depot) is in volle gang. Echter zijn nog niet alle werkzaamheden uitgevoerd en alle dossiers verder gedigitaliseerd. Deze digitalisering verwachten we in 2024 af te ronden. We stellen voor het restant bedrag ad € 233.500 via resultaatbestemming over te hevelen naar 2024., Op het budget van € 1,06 miljoen is een bedrag overgebleven van € 0,78 miljoen. Deze middelen zijn nog niet nodig geweest, omdat de wet nog niet in werking is getreden. Denk hierbij aan juridische kosten, personele kosten en programmakosten. Zoals bij de eerste en tweede monitor al gemeld doen we nu bij de jaarrekening een voorstel om het geld voor 2024, na inwerkingtreding, te reserveren om de overgang onder de omgevingswet goed te kunnen begeleiden. Ook is er geld nodig voor

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						juridische kosten die pas duidelijk worden als de wet in werking is getreden, zoals bijvoorbeeld voor extra adviesinwinning, mogelijke fouten die ontstaan door het digitale stelsel of door interpretatie van de nieuwe wet. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,3 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 10.0 (overhead) van de begroting 2024., In 2023 is een aantal restant projectbudgetten niet besteed voor een totaal bedrag van € 1.756.000. De onderbesteding wordt vooral veroorzaakt door projecten die nog in de inventarisatiefase zitten. Ook krijgen enkele projecten (WOO en Wet en regelgeving) door aanpassing in de wetgeving in 2023, een andere inrichting en structuur (zie Openbaarheidsparagraaf). We stellen voor het bedrag van € 248.000 voor het project toekomstvaste GIS over te hevelen naar 2024, aangezien dit project in 2024 daadwerkelijk start., Dit KVO-budget is nog niet volledig uitgenut en conform de besluitvorming blijft dit restant budget beschikbaar via de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Zodoende kan dit geld in 2024 beschikbaar blijven voor de Impulsgelden digitale transformatie . We stellen voor het resultaat bedrag van € 451.600 via resultaatbestemming over te hevelen naar 2024. Wij stellen voor om het budget voor overheadkosten, onderdeel digitalisering CA 20, in de jaarschijf 2024 van de begroting 2024 te verhogen met € 451.600 en dit bedrag te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.
10.0.0 Bedrijfsvoering	-97	-	97	-97	Adm. 201 Doorwerking PS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 Doorwerking PS 2023
10.0.0 Bedrijfsvoering	-0	1	1	-0	Adm. 203 Doorwerking adm. 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 Doorwerking adm. 2023
10.0.0 Bedrijfsvoering	21	-9	-30	21	Wijz. 207 Diversen april 2024	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 207 Diversen april 2024
10.0.0 Bedrijfsvoering	-0	-	0	-0	Wijz. 212 Diversen juli 2024 2	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 212 Diversen juli 2024 2
10.0.0 Bedrijfsvoering	-21	9	30	-21	Wijz. 215 Diversen september 2024 3	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 215 Diversen september 2024 3
10.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-1.200	-	1.200	-1.200	PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025	Deze wijziging heeft betrekking op PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025
10.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	3.413	-	-3.413	3.413	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	CAO 2024/2025 Op 28 juni 2024 is de actuele cao voor de provinciale sector in werking getreden met een looptijd van 1 januari 2024 tot en met 30 juni 2025. Bij de begroting 2025 is het effect van deze cao verwerkt voor 2025 en meerjarig. Bij deze monitor wordt het salariseffect van de cao verwerkt voor het jaar 2024. Naast reeds aanwezige middelen van € 780.000 is bij de Begroting 2024 een voorlopige reservering van € 3,0 miljoen structureel meegenomen voor het cao-effect. Vervolgens is bij de P-nota 2025 een additioneel bedrag gereserveerd ad € 1,2 miljoen voor 2024, waardoor de totaal beschikbare middelen in 2024 € 4,98 miljoen bedragen. Het effect van

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
						de cao voor 2024 bedraagt € 5,08 miljoen, waardoor er € 97.000 benodigd is vanuit de structurele buffer voor prijsindexeringen. Wij stellen u voor om uit de structurele buffer voor prijsindexeringen in 2024 € 97.000 te onttrekken en toe te voegen aan de reservering ten behoeve van de verwerking van de nieuwe cao. Vervolgens voegen we de (als structureel gelabelde) reservering ad €5,08 miljoen toe aan het salarisbudget van de diverse afdelingen (zowel incidentele als structurele budgetten), waardoor er een I/S effect ontstaat. De budgettair neutrale verdeling van de cao-reservering over de afdelingsbudgetten heeft een positief effect op het structurele resultaat en eenzelfde negatief effect op het incidentele resultaat ad € 253.000. Formatie I/S Er is tot en met boekjaar 2024 formatie met betrekking tot de ontwikkelopgave als structureel bestempeld, terwijl deze formatie wordt gedekt uit de reserve U-NNN. Deze formatie dient, net als de reguliere bestedingen voor de ontwikkelopgave, als incidenteel te worden bestempeld. Bij de begroting 2025 hebben we deze formatie als incidenteel verwerkt voor de jaren 2025 en verder. Eenzelfde verwerking wordt nu voorgesteld voor boekjaar 2024. Deze budgettair neutrale administratieve mutatie op de personeelslasten heeft een positief effect op het structurele resultaat en eenzelfde negatief effect op het incidentele resultaat ad € 1,1 miljoen.
10.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	800	-	-800	800	Wijz. 206 Diversen maart 2024 2	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 206 Diversen maart 2024 2
10.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-100	-100	-	-100	Wijz. 208 Voorjaarswijz. personeel	Deze wijziging heeft betrekking op Wijz. 208 Voorjaarswijz. personeel
20.00.2 Algemene uitkeringen	46.222	46.222	-	46.222	PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	Mutatie algemene uitkering mei- en septembercirculaire, Structurele mutatie doeluitkering mei- en septemberciruclaire, Incidentele mutatie doeluitkering -mei- en septembercirculaire
20.00.2 Algemene uitkeringen	4.828	4.828	-	4.828	Adm. 201 Doorwerking PS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 Doorwerking PS 2023
20.00.3 Dividend	-1.968	-1.968	-	-1.968	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	Verhoging rentebaten BNG Bank lening, Aframing dividend Enexis
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	750	750	-	750	PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025	Deze wijziging heeft betrekking op PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	5.000	5.000	-	5.000	PS-wijz. 025 Monitor Overijssel 2024-I	Verhoging rentebaten schatkistbankieren
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	10.000	10.000	-	10.000	Adm. 201 Doorwerking PS 2023	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 Doorwerking PS 2023
20.00.5 Overige alg dekkingsmiddelen	-912	-	912	-912	PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025	Deze wijziging heeft betrekking op PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025
20.20.1 Onvoorzien	1.200	-	-1.200	1.200	PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025	Deze wijziging heeft betrekking op PS-wijz. 20 Perspectiefnota 2025
20.20.1 Onvoorzien	1.163	-	-1.163	1.163	PS-wijz. 025 Monitor	Storting voorziening Beheer en Onderhoud, Indexering energiebudget

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
					Overijssel 2024-I	Beheer provinciale infrastructuur, Provinciehuis indexering kosten voor elektriciteit, gas en transport van energie, Indexering bedrijfsauto's, Indexering schoonmaakkosten, Indexering oproepdiensten en onregelmatigheidstoeslagen
20.20.1 Onvoorzien		297	-	-297	297 PS 31 Monitor Overijssel 24-II KT	CAO 2024/2025 Op 28 juni 2024 is de actuele cao voor de provinciale sector in werking getreden met een looptijd van 1 januari 2024 tot en met 30 juni 2025. Bij de begroting 2025 is het effect van deze cao verwerkt voor 2025 en meerjarig. Bij deze monitor wordt het salariseffect van de cao verwerkt voor het jaar 2024. Naast reeds aanwezige middelen van € 780.000 is bij de Begroting 2024 een voorlopige reservering van € 3,0 miljoen structureel meegenomen voor het cao-effect. Vervolgens is bij de P-nota 2025 een additioneel bedrag gereserveerd ad € 1,2 miljoen voor 2024, waardoor de totaal beschikbare middelen in 2024 € 4,98 miljoen bedragen. Het effect van de cao voor 2024 bedraagt € 5,08 miljoen, waardoor er € 97.000 benodigd is vanuit de structurele buffer voor prijsindexeringen. Wij stellen u voor om uit de structurele buffer voor prijsindexeringen in 2024 € 97.000 te onttrekken en toe te voegen aan de reservering ten behoeve van de verwerking van de nieuwe cao. WGA Verzekeringen Voor het WGA (Wet Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten) betaalt de provincie Overijssel jaarlijks een premie van ca € 350.000. Echter werd dit nooit separaat begroot. Zodoende willen we deze verzekeringspremie separaat begroten bij de exploitatiekosten bij HR (Overhead) en wordt dit mede gedekt door € 250.000 af te ramen uit het personeelsbudget bij Bedrijfsvoering. Daarnaast zijn kosten voor verschillende verzekeringen zijn in 2024 structureel hoger uitgevallen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de WGA verzekering bij de medewerker en de brandverzekering (nieuw contract) van de provinciale gebouwen. Voor 2024 en verder is deze structurele kostenstijging niet doorgevoerd, terwijl de kosten wel structureel hoger zijn geworden. Zodoende is vanaf 2024 structureel € 100.000 nodig. We stellen voor het budget voor de WGA verzekering binnen kerntaak 10 structureel te ramen naar € 350.000 en dit voor € 250.000 ten laste te brengen van het personeelskosten bij Bedrijfsvoering en voor € 100.000 te dekken en ten laste te brengen van het (structurele) indexatiebudget. Per saldo is deze mutatie budgetneutraal. Onder prestatie 7.3.5 hebben wij u voorgesteld om het budget voor de accountantskosten (€ 229.000) over te hevelen van prestatie 7.3.5. naar 7.3.6. 'Provinciale Staten'. Dit betreft een budgettair neutrale wijziging tussen prestaties. De licentie- en beheerkosten voor technische ondersteuning van Staten- en commissievergaderingen zijn de afgelopen jaren door inflatie fors gestegen. Ook zijn de cateringkosten in 2024 ten opzichte van voorgaande jaren gestegen. Het budget dreigt door genoemde oorzaken met circa € 100.000 overschreden te worden. Wij stellen u voor om prestatie de lasten van prestatie 7.3.6 budgettair neutraal structureel te verhogen met €100.000 ten laste van het bestaande indexeringsbudget.
Totaal		**66.179**	**-**			

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
		64.832	**1.347**	**66.179**		

Paragrafen

Duurzaamheidsparagraaf

Dit is hoe wij denken

Dit jaar is er voor het eerst een paragraaf duurzaamheid opgenomen in het jaarverslag van de provincie Overijssel. Deze paragraaf heeft als doel inzicht te bieden in onze ambities op het gebied van duurzaamheid in bedrijfsvoering. We richten ons specifiek op onze bedrijfsvoeringstaken en laten zo zien waar de provincie Overijssel als organisatie bijdraagt aan verduurzaming.
Vooralsnog is de paragraaf duurzaamheid geen verplicht onderdeel in het jaarverslag. Er zijn op dit gebied al wel ontwikkelingen in Europees verband, zoals de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Hoewel decentrale overheden zich daar momenteel nog niet aan moeten houden, is een stap richting transparantie en verantwoording op het gebied van duurzaamheid logisch. Deze paragraaf zal de komende jaren worden doorontwikkeld om meer inzicht te geven in de duurzaamheidsdoelen en –activiteiten van de provincie Overijssel als organisatie.
Naast duurzaamheid binnen de organisatie beïnvloedt de provincie Overijssel via beleidsvoering ook de duurzaamheid van de gehele provincie. Deze paragraaf beperkt zich tot een korte uiteenzetting van onze beleidsinstrumenten op het gebied van duurzaamheid, gevolgd door een inkijk in de duurzaamheid van de provincie Overijssel als organisatie aan de hand van woon-werkverkeer en gas- en elektriciteitsverbruik.

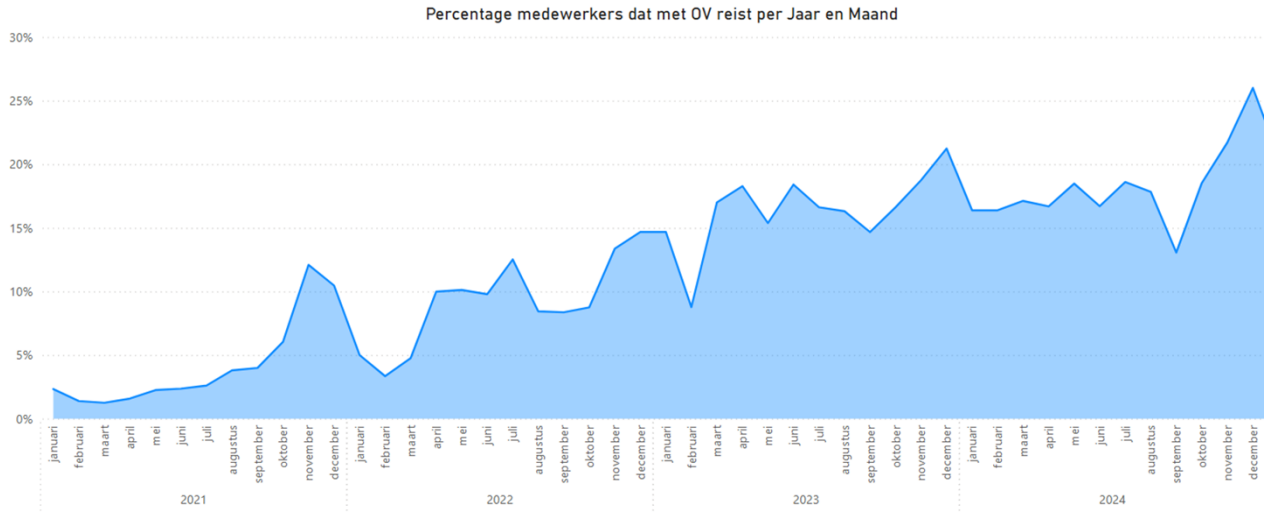
Dit is wat wij doen

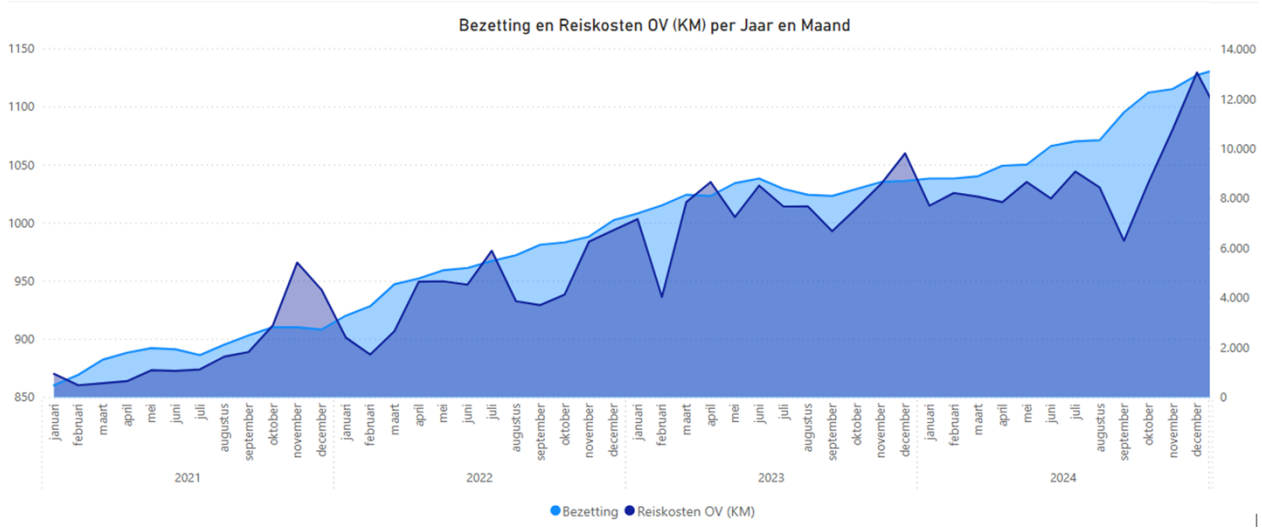
Duurzaamheid in beleid
De provincie Overijssel heeft verschillende doelstellingen op het gebied van duurzaamheid. Deze nemen we mee in ons beleid.
Brede Welvaart: Jaarlijks voeren we een brede welvaartsmonitoring uit (Wonen en brede welvaart | KennisHub Overijssel). Hiervoor nemen we als uitgangspunt de indicatoren van de Regionale Monitor Brede Welvaart (RMBW) van het CBS. Onderdeel van deze monitoring ziet ook op duurzaamheid in brede zin, zoals kwaliteit van de leefomgeving en levensgenot.
Rad van de leefomgeving: Voor beleidsvisies en programma's gebruiken we binnen de provincie het Rad van de Leefomgeving. Hierin staan de kernthema's van de provincie centraal: sociale kwaliteit, gezondheid, duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en economische kwaliteit. Hiermee hebben we altijd een 'nulmeting' waarmee we op een eenduidige manier de effecten van nieuw beleid in beeld kunnen brengen.
Duurzaam inkopen: Wij streven ernaar om via de provinciale inkoop duurzaamheid een vaste plek te geven in aanbestedingsprocessen. Randvoorwaarde hiervoor is meer centrale regie en coördinatie op inkoop. Daarnaast is een eerste verkenning rond categoriemanagement afgerond (practice what you preach). Om dit komend jaar mogelijk te maken is er meer coördinatie op de inkoopfunctie gezet.
NEO: We helpen projecten voor hernieuwbare energie en energiebesparing te realiseren met het programma Nieuwe Energie Overijssel 2017 - 2023 (2.3.1). Samen met partners maken we plannen voor een meer duurzame energievoorziening met als einddoel CO2-neutraal in 2050. Dit doen we door Regionale Energiestrategieën (RES-en) voor 2030 op te stellen voor Twente en West-Overijssel. De uitvoering van de RES-en integreren we in het lopende programma Nieuwe Energie Overijssel.
Duurzaamheid in de provinciale organisatie

Waar het gaat om rapporteren op de provinciale organisatie wordt er in deze paragraaf een aantal indicatoren toegelicht. Dit beperkt zich tot de onderwerpen woon-werkverkeer en het gas- en elektriciteitsverbruik van het Provinciehuis en de steunpunten. Voor deze onderwerpen zijn de kengetallen reeds beschikbaar en is rapporteren hierover op dit moment eenvoudig. De komende jaren zal, bij uitbreiding van deze paragraaf, het aantal onderwerpen en indicatoren worden uitgebreid.

Woon- werkverkeer

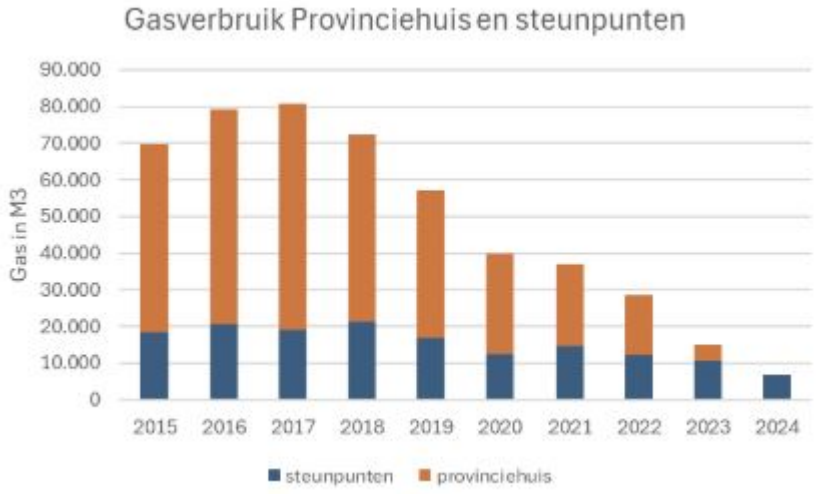
Onderstaande grafieken tonen het percentage medewerkers dat met het OV reist en de bezetting en reiskosten per jaar. Het percentage medewerkers dat met het openbaar vervoer naar kantoor reist is in de afgelopen jaren sterk gestegen. De coronapandemie en bijkomende lockdowns hebben ongetwijfeld invloed gehad op de cijfers; de twee dalingen in 2021 en begin 2022 (evenals de korte piek in 2021) vallen samen met (harde) lockdowns dan wel versoepelingen. Gelet op de eerste 'normale' maanden na de pandemie lag het percentage medewerkers dat met het OV reisde op ongeveer 10%. Dat was eind 2024 gestegen naar meer dan 25%. Het aantal gereisde kilometers met het OV is meegestegen, van ongeveer 5.000 km vlak na de versoepelingen in 2022 naar ongeveer 13.000 km eind 2024. Het percentage medewerkers dat in 2024 met het OV reist is ook gestegen ten opzichte van 2023.
Omdat de reisbewegingen met de auto, fiets of lopend op een andere manier worden geregistreerd, hebben we vooralsnog geen volledig beeld van de duurzaamheid van ons woon-werkverkeer. De stijgingen in het aantal gereisde kilometers met het OV én het percentage medewerkers dat met het OV reist zijn echter positieve signalen dat ons woon-werkverkeer steeds duurzamer wordt.

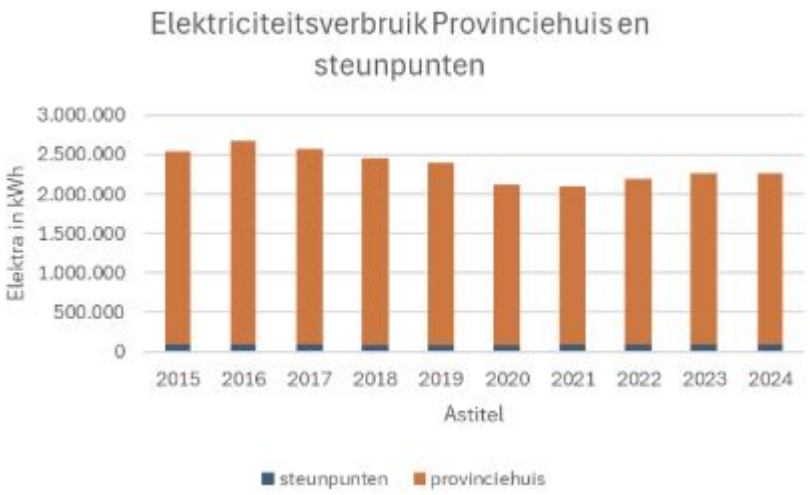




Gas- en elektriciteitsverbruik Provinciehuis en steunpunten

Onderstaande grafieken tonen het totale gas- en elektriciteitsverbruik van het provinciehuis en de steunpunten. Het gasverbruik wordt gemeten in M3 gas. Het elektriciteitsverbruik wordt gemeten in kWh. Het totale gasverbruik is de afgelopen 10 jaar sterk gedaald. De voornaamste reden hiervoor is de aanleg van een waterpompinstallatie in het provinciehuis in 2022 en 2023. Dit is in lijn met het doel van de provincie Overijssel om het provinciehuis in 2023 volledig gasvrij te maken. In 2024 is het gasverbruik voor het provinciehuis voor het eerst teruggelopen naar nul. Het gasverbruik voor de steunpunten is in 2024 licht gedaald ten opzichte van 2023. Het elektriciteitsverbruik is in 2024 gelijk gebleven aan 2023.





Provinciale heffingen

Dit is hoe wij denken

Het beleid provinciale heffingen staat in de Belastingverordening Overijssel.
We heffen de provinciale opcenten op de Motorrijtuigenbelasting volgens artikel 222 van de Provinciewet. De grondslag voor deze heffing is de Wet Motorrijtuigenbelasting. De opbrengsten uit de opcenten MRB zijn afhankelijk van het opcententarief en de volumes (het aantal voertuigen, de categorie-indeling en het gewicht van de voertuigen).
De opcenten motorrijtuigenbelasting worden geheven over het tarief van de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting. Het is een percentage van de hoofdsom zoals die in 1995 opgelegd zou worden. De basis voor de opcentenheffing verandert dus niet als het tarief voor de hoofdsom wordt verhoogd of verlaagd. De omvang van de hoofdsom is wel afhankelijk van het ledig gewicht van het voertuig (hoe zwaarder, hoe hoger de hoofdsom) en de brandstofsoort (benzine, diesel, LPG). De Belastingdienst int de opcenten voor de provincies.

Dit is wat wij doen

Wij leggen heffingen op in het kader van de opcenten motorrijtuigenbelasting, leges, precario, grondwateronttrekkingen en de nazorg van stortplaatsen . Het beleidskader daarvoor is opgenomen in de Belastingverordening Overijssel. Daar vindt u ook de vastgestelde tarieven.
Opcenten motorrijtuigenbelasting
Het Rijk stelt de maximale hoogte van de opcenten vast. Het maximale opcententarief voor 2024 is bepaald op 138,3% (2023: 125,8%). Het provinciale opcententarief 2024 is door Provinciale Staten vastgesteld op 82,2% (was 79,9% in 2023).
Leges
Leges zijn een heffing voor een door de provincie geleverde administratieve dienst (vooral het verstrekken van stukken en het afgeven van vergunningen). In 2024 is de belastingverordening vastgesteld. Deze verordening wordt gebruikt vanaf 1 januari 2025.
Precario
Precario is een heffing voor het hebben van voorwerpen in, op of boven provinciale grond of provinciaal water. Overijssel heft alleen nog precario van benzinepompinstallaties. De precario heffen we via een belastingaanslag.

Grondwaterheffing
Op basis van de Waterwet (artikel 7.74) zijn Provinciale Staten bevoegd om een heffing in te stellen op het onttrekken van grondwater. De heffingsopbrengst gebruiken we onder andere voor onderzoeken die voor het grondwaterbeheer noodzakelijk zijn en voor de vergoeding van schade. De heffing leggen we op naar de in het heffingsjaar onttrokken hoeveelheid grondwater, gemeten in kubieke meters per jaar.
Nazorgheffing stortplaatsen
De Wet Milieubeheer regelt dat gesloten stortplaatsen geen of zo weinig mogelijk gevolgen voor het milieu hebben (Leemtewet genoemd). De Leemtewet legt de financiële- en bestuurlijke verantwoordelijkheid bij de provincie voor de permanente nazorg van stortplaatsen waar na 1 september 1996 afvalstoffen zijn of worden gestort. Wij moeten erop toezien dat bij gesloten stortplaatsen zodanige maatregelen worden getroffen dat de stortplaatsen geen of zo weinig mogelijk nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken. Uw Staten kunnen een heffing instellen ter bestrijding van de kosten van de nazorgmaatregelen bij stortplaatsen waar na 1 september 1996 nog afval gestort is of wordt. Wij leggen de heffing, gebaseerd op een besluit van uw Staten van 30 maart 1999, op aan de exploitanten van de stortplaatsen in Overijssel. De hoogte van de heffing is gebaseerd op de berekening van het doelvermogen vanaf het moment dat de nazorg start en op rendement- en inflatieprognoses. Door uw Staten is in 2020 besloten om alleen voor de stortlocatie Elhorst Vloedbelt een jaarlijkse heffing van € 40.000 te innen voor het te bereiken doelvermogen. Voor de andere twee stortlocaties is de verwachting dat het doelvermogen door de te realiseren rendementen wordt gehaald.

Provinciale heffingen

Hieronder is weergegeven hoe de inkomsten uit de provinciale heffingen zijn opgebouwd. De opcenten op de Motorrijtuigenbelasting beslaan ongeveer 98% van onze inkomsten uit heffingen.

Heffing	Geraamde Opbrengst	Gerealiseerde Opbrengst
Opcenten MRB	121.300	126.420
Leges, precario en overige heffingen	1405	1.284
Grondwaterheffing	1.085	1.353
Nazorgheffing stortplaatsen	40	40
Totaal	123.830	129.097

Opcenten motorrijtuigenbelasting

Motorrijtuigenbelasting
In 2024 is een bedrag van € 126,4 miljoen aan opcenten ontvangen. Dit is meer dan begroot. Uit de tellijst van de Belastingdienst blijkt dat de omvang van het voertuigenbestand is gestegen en het gemiddelde gewicht is toegenomen. In september hebben we gekeken naar de ontvangsten tot en met augustus en deze lagen toen nog in lijn met de begroting. De opcenten zijn vooral in de laatste maanden van het jaar hoger uitgevallen. Bij de Perspectiefnota 2026 stellen we de raming voor 2025 en verder bij op basis van de laatste informatie van de Belastingdienst.

Opcenten motorrijtuigenbelasting per provincie

Hieronder is een vergelijkingstabel opgenomen van de opcenten per provincie.

Provincie	Opcenten 2024
Zuid-Holland	98,7
Gelderland	97,9
Groningen	95,7
Drenthe	92,0

Provincie	Opcenten 2024
Fryslân	89,6
Zeeland	84,4
Limburg	83,1
Flevoland	83,0
Noord-Brabant	82,8
Overijssel	82,2
Utrecht	81,9
Noord-Holland	77,4

Leges, precario en overige heffingen

Heffing	Geraamde Opbrengst	Gerealiseerde Opbrengst
Leges, precario en overige heffingen	€ 1.404.811	€ 1.284.176
Beheer en onderhoud wegen	€ 71.487	€ 58.635
Grondwaterbeheer	€ 37.005	€ 9.839
Vergunningverlening milieubeheer	€ 172.567	€ 588.945
Ontgrondingen	€ 35.043	€ 14.697
Bescherming natuur en landschap	€ 706.583	€ 521.941
Leges milieubelastende activiteiten	€ 310.000	€ 6.869
Wet Luchtvaart	€ 14.578	€ 6.015
Leges infrastructuur	€ 57.548	€ 77.235

Toelichting leges, precario en overige heffingen

Leges, precario en overige heffingen

Leges

De opbrengsten zijn €0,1 miljoen lager dan begroot. Dit komt voornamelijk doordat er minder vergunningen zijn verleend voor de bescherming van natuur en landschap (€0,2 miljoen) en voor milieu belastende activiteiten (€0,3 miljoen). Hier tegenover staan echter ook lagere kosten. Aan de andere kant zijn er meer leges binnengekomen voor de vergunningen milieubeheer (€0,4 miljoen).

Nazorgheffingen

De nazorgplannen voor de drie Overijsselse stortlocaties zijn in 2016 herzien. Voor de locatie Elhorst Vloedbelt is het vereiste doelvermogen zodanig gewijzigd dat we voorzien dat het doelvermogen niet gerealiseerd wordt op basis van het prognose-rendement. Voor de andere twee locaties is de verwachting dat het vereiste doelvermogen gerealiseerd gaat worden. Op basis van het verwachte langjarige fondsrendement en het nu aanwezige vermogen voor de locatie Elhorst Vloedbelt, resteert in 2082 een tekort van circa € 5,5 miljoen. Aan Twence (de beheerder) is daarom per 1 januari 2020 een jaarlijkse heffing opgelegd van € 40.000.

Kwijtscheldingsbeleid

In de Belastingverordening Overijssel staat het kwijtscheldingsbeleid als bedoeld in artikel 26 van de Invorderingswet 1990. In artikel 4.4 van deze verordening staat dat wij geen kwijtschelding verlenen bij de invordering van de nazorgheffing stortplaatsen. Verder kennen we geen innings- en kwijtscheldingsbeleid voor de opcenten MRB. De reden hiervan is dat niet wij, maar de Belastingdienst deze belasting int. De provincie heeft geen invloed op de wijze van inning of kwijtschelding.

Kostendekkenheid heffingen

De volgende tabellen geven de mate van kostendekkendheid van de heffingen weer.
Met betrekking tot de grondwaterheffing is het kostendekkingspercentage in 2024 hoger dan 100%. De opbrengst van de heffing grondwaterheffing hoeft per jaar niet gelijk te lopen met de kosten omdat er gebruik gemaakt wordt van een voorziening. De kosten die in verband met de uitvoering van de grondwatertaken worden gemaakt (onder andere voor onderzoeken die voor het grondwaterbeheer noodzakelijk zijn en voor de vergoeding van schade) kunnen in enige jaren hoger zijn dan de ontvangen heffing en in een ander jaar (zoals nu in 2024) lager zijn dan de opbrengsten. Daarnaast zit er een effect in van opschoning heffingen bij partners, waardoor er extra inkomsten zijn binnengekomen uit voorgaande jaren.
In 2021 is in de Belastingverordening Overijssel 2022 de grondwaterheffing herzien voor de periode 2022-2024. Daarin is het tarief voor de grondwaterheffing vanaf 1 januari 2022 tot 31 december 2024 vastgesteld op € 0,016 per m3 onttrokken grondwater. In 2025 wordt het tarief herijkt.

Berekening Kostendekkendheid	Actuele Begroting 2024	Realisatie 2024
Leges Wet Natuurbescherming		
Kosten taakveld(en)	€ 569.826	€ 560.007
Netto kosten taakveld(en)	€ 569.826	€ 560.007
Toe te rekenen kosten		
Overhead	€ 136.758	€ 102.275
BTW		
Totale kosten	€ 706.583	€ 661.028
Opbrengst heffingen	€ 706.583	€ 521.941
Dekkingspercentage	100%	80%
Ontgrondingenwet		
Kosten taakveld(en)	€ 28.458	€ 11.852
Netto kosten taakveld(en)	€ 28.458	€ 11.582
Toe te rekenen kosten		
Overhead	€ 6.585	€ 2.845
BTW		
Totale kosten	€ 35.043	€ 14.697
Opbrengst heffingen	€ 35.043	€ 14.697
Dekkingspercentage	100%	100%
WABO		
Kosten taakveld(en)	€ 131.150	€ 474.956
Netto kosten taakveld(en)	€ 131.150	€ 474.956
Toe te rekenen kosten		
Overhead	€ 41.416	€ 113.989
BTW		
Totale kosten	€ 172.567	€ 588.945
Opbrengst heffingen	€ 172.567	€ 588.945
Dekkingspercentage	100%	100%
Waterwet		
Kosten taakveld(en)	€ 28.124	€ 7.935
Netto kosten taakveld(en)	€ 28.124	€ 7.935

Berekening Kostendekkendheid	Actuele Begroting 2024	Realisatie 2024
Toe te rekenen kosten		
Overhead	€ 8.881	€ 1.904
BTW		
Totale kosten	€ 37.005	€ 9.839
Opbrengst heffingen	€ 37.005	€ 9.839
Dekkingspercentage	100%	100%
Wet Luchtvaart		
Kosten taakveld(en)	€ 11.756	€ 4.851
Netto kosten taakveld(en)	€ 11.756	€ 4.851
Toe te rekenen kosten		
Overhead	€ 2.821	€ 1.164
BTW		
Totale kosten	€ 14.578	€ 6.015
Opbrengst heffingen	€ 14.578	€ 6.015
Dekkingspercentage	100%	100%
Wet Milieubelastende activiteiten		
Kosten taakveld(en)	€ 250.000	€ 5.540
Netto kosten taakveld(en)	€ 250.000	€ 5.540
Toe te rekenen kosten		
Overhead	€ 60.000	€ 1.329
BTW		
Totale kosten	€ 310.000	€ 6.869
Opbrengst heffingen	€ 310.000	€ 6.869
Dekkingspercentage	100%	100%
Grondwaterheffing		
Kosten taakveld(en)	€ 1.025.608	€ 356.092
Netto kosten taakveld(en)	€ 1.025.608	€ 356.092
Toe te rekenen kosten		
Overhead	€ 25.082	€ 25.082
BTW		
Totale kosten	€ 1.050.691	€ 381.175
Opbrengst heffingen	€ 1.085.000	€ 1.352.632
Dekkingspercentage	103%	355%
Infrastructuur		
Kosten taakveld(en)	€ 46.410	€ 59.085
Netto kosten taakveld(en)	€ 46.410	€ 59.085
Toe te rekenen kosten		
Overhead	€ 11.138	€ 14.180
BTW		
Totale kosten	€ 57.548	€ 77.235
Opbrengst heffingen	€ 57.548	€ 77.235
Dekkingspercentage	100%	100%

Weerstandsvermogen

Dit is hoe wij denken

We voeren als provincie zelfstandig of met partners grote projecten van maatschappelijk belang uit. Dit brengt risico's met zich mee, deze gaan we niet uit de weg. Het tijdig signaleren en beheersen van risico’s is essentieel, zodat we goed kunnen anticiperen op potentiële risico's en tegenslagen.

Provinciale Staten stellen het risicomanagementbeleid elke vier jaar vast. Dit is begin 2022 voor het laatst gebeurd via vaststelling van de Kadernota risicomanagement. Hierin staan de strategische kaders beschreven om de organisatie te sturen met betrekking tot alle typen risico's op alle niveaus binnen de organisatie. We zijn integraal verantwoordelijk voor alle provinciale risico's en de acties die we nemen om de risico's te beheersen. Met de Uitvoeringsnotitie risicomanagement geven we invulling aan integraal risicomanagement. Deze notitie vormt de leidraad voor het risicomanagement binnen de ambtelijke organisatie, waar het lijnmanagement verantwoordelijk is voor het beheersen van risico's.
Het weerstandsvermogen van de provincie verwijst naar het vermogen om (onverwachte) financiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit de continuïteit van de kerntaken in gevaar brengt. Het is een indicator van de financiële veerkracht en stabiliteit van de provincie. De ratio weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit, ofwel reserves, en de benodigde weerstandscapaciteit, ofwel de risico's waaraan de provincie is blootgesteld. We houden voor wat betreft de ratio van het weerstandsvermogen 'ruim voldoende' aan, de ondergrens van deze waardering is 1,4. Het streven naar een gezonde financiële positie en het verantwoord omgaan met risico's dragen bij aan het versterken van het weerstandsvermogen van de provincie. Het weerstandsvermogen is op dit moment toereikend.

Dit is wat wij doen

Wij stellen periodiek het beschikbare en benodigde weerstandsvermogen vast. Onderstaand gaan wij in op deze items.

Aanscherping methodiek

Door de inzet van meer risicovolle financiële instrumenten en de afnemende budgettaire ruimte is de aandacht voor het weerstandsvermogen gegroeid. Bij de bespreking van de P&C-documenten in Provinciale Staten is het weerstandsvermogen regelmatig onderwerp van gesprek. Voor een goede bespreking is het van belang dat de bepaling van de omvang van het beschikbare en het benodigde weerstandsvermogen eenduidig, eenvoudig en uitlegbaar is. Wij hebben beoordeeld of onze werkwijze nog aan die eisen voldoet.
Wij hebben geconstateerd dat de afbakening van de begrippen 'beschikbaar weerstandsvermogen' en 'benodigd weerstandsvermogen' meer scherpte behoeft. De werkwijze was in de loop van de jaren diffuus geworden. Daardoor namen wij bijvoorbeeld de risico's voor Europese programma's en de Openbaar vervoer en de daarvoor aanwezige risicobuffers in de betreffende bestemmingsreserves wel mee in de berekening van respectievelijk het benodigde en beschikbare weerstandsvermogen. De risico's van grondzaken en de daarvoor beschikbare risicobuffer in de Algemene reserve grondzaken namen wij niet mee in de berekening.
Gezien deze constateringen hebben wij de begrippen beschikbaar en benodigd weerstandsvermogen met ingang van de begroting 2025 opnieuw gedefinieerd. Daarbij is vooral van belang dat het bij het benodigd weerstandsvermogen alleen om die risico's gaat waarvoor in de begroting geen budget aanwezig is. Bij het beschikbaar weerstandsvermogen gaat het alleen om reserves die direct en vrij beschikbaar zijn voor het opvangen van risico's waarvoor geen specifieke risicobuffers zijn opgenomen in de begroting.
De definities luiden als volgt:
Beschikbaar weerstandsvermogen:
De middelen en mogelijkheden waarover de provincie direct en vrij beschikt om de risico's (niet begrote kosten die onverwachts optreden) op te kunnen vangen. Dit bestaat uit de som van:

- De Algemene risicoreserve, inclusief geoormerkte bedragen;
- De *vrije ruimte* in de Algemene reserve;
- Het gereserveerde bedrag voor onvoorziene uitgaven in de begroting.

Benodigd weerstandsvermogen:
Alle risico's die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie en waarvoor, buiten de Algemene risicoreserve, geen dekking bestaat.
Daarnaast hanteren wij vanaf de begroting 2025 een meer eenvoudige werkwijze voor de berekening van het benodigd weerstandsvermogen. In plaats van de Monte Carlo analyse werken wij met de "kans maal impact methode".
Deze paragraaf is ook in de jaarrekening 2024 gebaseerd op de aangescherpte methodiek.

Grootste risico's weerstandscapaciteit

Risico's met grootste invloed op de benodigde weerstandscapaciteit		
Omschrijving risico	**Invloed op benodigde weerstandscapaciteit**	**Kerntaak**
Informatieveiligheid Er bestaan risico's rondom de beschikbaarheid van kritische bedrijfsprocessen dan wel processen die de rol van de Provincie in het openbaar bestuur kunnen beïnvloeden. De informatievoorziening van de provincie Overijssel is essentieel om processen ongestoord te laten functioneren. Het voorzien in informatie aan inwoners, partners en medewerkers is een taak van alle eenheden. Inmiddels is nieuw beleid en een plan van aanpak opgesteld en vastgesteld. Het plan is inmiddels in uitvoering en dient zorg te dragen voor het correct beleggen van verantwoordelijkheden en taken met betrekking tot de informatieveiligheid en deze op een voldoende hoog niveau te borgen. Dit plan voorziet daarmee in het borgen van de informatiebeheersing zoals gesteld in BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en Wet bescherming Netwerken en Informatiesystemen (Wbni). We werken hierbij nauw samen en delen kennis met onder andere SSC-ONS, partnerorganisaties zoals de Gemeente Zwolle, de overige provinciën en het IPO.	7M	Kwaliteit openbaar bestuur
Tecbase De provincie neemt risicodragend deel in de gemeenschappelijke regeling Technology Base en dient de risico's in de onderliggende grond- en luchthavenexploitatie op te vangen via het weerstandsvermogen. De gebiedsontwikkeling Technology Base vindt plaats vanuit de Gemeenschappelijke Regeling Technology Base, waaraan de Provincie Overijssel voor 50% deelnemer is. Zowel de grondexploitatie voor de realisatie van het bedrijvenpark als de exploitatie van de luchthaven zijn verliesgevend. Ter afdekking van de verwachte verliezen is een verliesvoorziening gevormd en wordt het jaarlijkse exploitatietekort aangevuld door de deelnemers.	3,1M	Regionale economie
Omgevingswet Er zijn risico's gemoeid met het beperkte bereikte niveau van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het is een risico dat het DSO vanaf de invoering nog niet stabiel genoeg is, niet gebruikersvriendelijk en dat er (financiële) onzekerheid is over de doorontwikkeling van het systeem. De koepels zijn nog in gesprek me BZK over de financiering van de doorontwikkeling en de financiering van de beheerkosten. Gevolg is dat er mogelijk extra beheerkosten en/of ontwikkelkosten op ons afkomen als het Rijk niet of onvoldoende mee financiert. Een ander gevolg is dat er mogelijke claims komen van gebruikers van het systeem doordat bijvoorbeeld vergunningen niet goed zijn afgegeven als de dienstverlening niet voldoende is. Ook kan het intern extra herstelwerk opleveren. Bijvoorbeeld het maken van een Projectbesluit met de oude techniek voor inpassingsplannen (een van de Tijdelijke Alternatieve Maatregelen - TAM). Die zal dan later nog omgezet moeten worden in de nieuwe techniek.	1,8M	Ruimtelijke ordening en waterbeheer
Kanaal Almelo de Haandrik De kosten die nog gemaakt moeten worden voor de aanpak van schades langs kanaal Almelo de Haandrik kunnen hoger zijn dan voorzien. Voor de aanpak hebben Provinciale Staten een regeling vastgesteld om de schade die bewoners hebben gemeld aan te pakken. Door verschillende redenen kan de aanpak van schades langer duren en/of duurder worden dan gedacht. Enkele mogelijke oorzaken hiervan zijn dat er niet genoeg gespecialiseerde bedrijven beschikbaar zijn, dat juridische geschillen tijd in beslag nemen en dat prijzen stijgen door inflatie. Voor de schaderegeling heeft de provincie een afzonderlijk budget gereserveerd (financiële voorziening), waaruit de betaling van subsidies en schadevergoedingen kan plaatsvinden. Elk jaar wordt deze voorziening bijgewerkt op basis van de meest recente gegevens over het aantal gemelde woningen en de aard van de gemelde schade. Hierbij wordt ook	2,2M	Mobiliteit

Risico's met grootste invloed op de benodigde weerstandscapaciteit		
rekening gehouden met extra kosten die we niet hadden voorzien. Toch kunnen we niet uitsluiten dat de voorziening misschien niet genoeg zal zijn.		
Kornwerderzand Het project Kornwerderzand bestaat uit vergroting van de Lorentzsluis in de Afsluitdijk (Friesland), vernieuwing van de verkeersbruggen en verdieping van de vaargeulen tot aan Urk, Lelystad en Kampen. De kosten van het project zijn geraamd op € 199,5 miljoen. In juni 2019 heeft de provincie Fryslân namens de regio overeenstemming met het Rijk bereikt over de financiering, risico's en de uitvoering van het project. Het Rijk neemt hierbij € 111 miljoen voor haar rekening. De regio € 88,5 miljoen. Onderdeel van de regiobijdrage is een bijdrage uit het Waddenfonds waarover nog geen zekerheid bestaat of deze bijdrage wel wordt toegekend. De Provincie Overijssel heeft de garantie aan de Provincie Friesland afgegeven indien de bijdrage uit het Waddenfonds niet of niet geheel wordt toegekend maximaal € 2 miljoen bij te dragen. Het definitieve investeringsbesluit tot fase 2 van het project wordt in 2025 verwacht. Van de 36 bedrijven uit de maritieme sector zijn 23 bedrijven een overeenkomst aangegaan voor het betalen van passagegelden, de regeling met de resterende 12 zal in 2025 afgerond zijn. Grote onzekerheid in dit project is de uitkomst van het onderzoek van het ministerie naar de verziltingsproblematiek in het IJsselmeer. In het najaar 2024 is hier onderzoek naar gedaan. De benodigde aanvullende maatregelen zijn op dit moment nog niet duidelijk of is nog geen overeenstemming over bereikt.	2M	Ruimtelijke ordening en waterbeheer
Voorfinanciering programma natuur Binnen het programma Natuur fase 2 is de uitkering door het Rijk opgeknipt in 2 delen. Over het laatste deel wordt in 2028 duidelijkheid van het Rijk verwacht. Doordat de provincie wel verplichtingen aangaat over meerdere jaren heeft PS in 2022 besloten om hiervoor een risicoreservering op te nemen. De kans op het daadwerkelijk inzetten van deze reservering wordt als laag ingeschat.	8,3M	Vitaal platteland
Pasmelders Op dit moment is er € 23,9 miljoen gereserveerd voor de uitvoering Pas melders.	23,9M	Vitaal platteland

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald aan de hand van de risico's die wij hebben geïnventariseerd. Niet alle risico's zijn te voorzien, het risicoprofiel is daardoor nooit 100% volledig. Periodiek actualiseren wij de risico's en beheersmaatregelen van de organisatie. Deze inventarisatie heeft geleid tot een actueel beeld van de benodigde weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt volgens dit laatste beeld € 50,3 miljoen.
Er kan onderscheid gemaakt worden tussen incidentele en structurele risico's. Bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit behandelen we alle risico's als incidenteel. Indien structurele risico's zich voordoen kunnen we hier namelijk binnen een jaar maatregelen voor treffen ter voorkoming van dergelijke risico's in de toekomst. In de risicotabel geven we weer welke activiteiten de grootste impact hebben op de benodigde weerstandscapaciteit. In de tabel hebben we een aantal risico's niet genoemd die wel aandacht verdienen.

Vermogensbeheer

De marktontwikkelingen zijn van invloed op de obligatieportefeuille. Dit heeft effect op de omvang van het vermogen. De onderliggende renterisico's en koersrisico's beschrijven we in de Paragraaf financiering. Het financiële gevolg van dit risico nemen we niet mee in de benodigde weerstandscapaciteit.

Grond

In de Paragraaf grondbeleid gaan we in op de risico's van ons grondbezit, waarvan de financiële gevolgen zijn afgedekt door de algemene reserve grond (ARG). Het financiële gevolg van deze risico's nemen we niet mee in de benodigde weerstandscapaciteit.

Toekomst voor ons Platteland

Binnen dit programma worden de maatregelpakketten uitgevoerd. Bij de uitvoering in de koplopergebieden wordt zoveel als mogelijk van onderop gewerkt. Dit schept verwachtingen in de koplopergebieden. Een belangrijk risico hierbij is het reputatierisico dat de provincie loopt. De provincie kan niet alle wensen van de koplopergebieden waarmaken en tegelijk is niet duidelijk of er voldoende middelen beschikbaar zijn om alle koplopergebieden in de realisatiefase te krijgen. Er loopt nu een inventarisatie om zicht te krijgen op de benodigde middelen. Ook zullen gesprekken met het Rijk worden aangegaan over de inzet van de toegekende SPUK-middelen. Separaat wordt er verkend op welke wijze de samenwerking met de overkoepelende gebieden het beste vormgegeven kan worden, waarbij het verwachtingspatroon duidelijk gemaakt wordt.

Natura 2000 - Ontwikkelopgave

Binnen de ontwikkelopgave komen risico's rondom verwerving, inrichtingsmaatregelen en verbetervoorstellen naar voren. Het programma wordt uitgevoerd in een complexe omgeving die wordt veroorzaakt door verschillende factoren. Facetten zijn: Het Nationaal/ Provinciaal Plan Landelijk gebied, de Natuurdoelanalyses, meerdere uitkoopregelingen, het mestbeleid, handhavingsverzoeken en de verscherping van belangentegenstellingen tussen betrokken partijen. De kans is groter geworden dat er vertraging ontstaat in de gebiedsprocessen bij de besluitvorming en in de verwervingstrajecten. Deze vertraging leidt tot hogere kosten door een toename van proceskosten en indexatie. De gevolgen van de hogere inflatie zijn goed merkbaar en kunnen op termijn verder toenemen. De financiële gevolgen zijn afgedekt door de Uitvoeringsreserve NatuurNetwerk Nederland. Het financiële gevolg van deze risico's nemen we niet mee in de benodigde weerstandscapaciteit.

OV - Concessie en contractbeheer openbaar vervoer

Voor het gebruik van het spoor zijn vervoerders een gebruiksvergoeding aan ProRail verschuldigd die Provincie 1:1 subsidieert. De toerekeningssystematiek van de gebruiksvergoeding is aan wijzigingen onderhevig. De invoering van het European Rail Traffic Management System (2028) die eisen stelt aan het materieel leidt tot een risico voor een aantal van de Overijsselse treindiensten. Als gevolg van de coronacrisis en hoge rituitval door personeelstekorten is de verwachting dat opbrengsten van de OV-concessies minder snel stijgen dan de contractueel te vergoeden kostprijs. Door een veranderd gebruik bestaat er onzekerheid over de opbrengsten vanuit het Studenten OV contract. De financiële gevolgen zijn afgedekt door de Reserve Openbaar vervoer. Het financiële gevolg van deze risico's nemen we niet mee in de benodigde weerstandscapaciteit.

Europese Programma's

De financiële gevolgen zijn afgedekt door de reserve Europese programma's. Het financiële gevolg van deze risico's nemen we niet mee in de benodigde weerstandscapaciteit.

Infrastructurele projecten

De afgelopen jaren is een aantal grote infrastructurele projecten gerealiseerd, zoals bijvoorbeeld de Vechtdalverbinding en de N34. Voor alle projecten in uitvoer is binnen het uitvoeringsbudget rekening gehouden met een risicoreservering en worden de risico's nauwlettend gemanaged.

Uitloop projecten

De nieuwe uitspraak van Raad van State rondom stikstof gaat impact hebben op de scope en planning van projecten en (de beheersing van) bodemsanering. Ook komen planningen van projecten onder druk te staan door de lange doorlooptijd bij nutsbedrijven en aannemers voor het verleggen van kabels en leidingen. De lange doorlooptijd is mede ontstaan door de grote vraag richting nutsbedrijven in het kader van o.a. de energietransitie. Daarnaast zetten we maximaal in op participatie en omgevingsmanagement. Los daarvan blijft de zorg dat de omgeving 'negatieve invloed' kan uitoefenen op de planning, kosten en de daadwerkelijk uitvoering van projecten, door bijvoorbeeld bezwaar en beroepsprocedures.

Hoogovenslakken

Er moet gewijzigd beleid en/of normen komen in het kader van bodemverontreiniging: secundaire bouwstoffen o.a. hoogovenslakken. Er is op dit moment niet inzichtelijk bij hoeveel wegen er als fundering hoogovenslakken zijn toegepast. Ook de financiële omvang om de fundering te vervangen is niet inzichtelijk. Op dit moment wordt steekproefsgewijs onderzocht waar mogelijke bodemverontreiniging aanwezig is. Maar concretere maatregelen en hoeveel kosten daaraan verbonden zijn is nog niet bekend.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Voor het vaststellen van het beschikbare weerstandsvermogen inventariseren wij de middelen en mogelijkheden die vrij en direct beschikbaar zijn voor het opvangen van risico's, waarvoor in de begroting geen specifieke budgetten beschikbaar zijn. De onbenutte belastingcapaciteit nemen wij niet mee in de berekening van de structureel beschikbare weerstandscapaciteit. In de begroting 2024 is uitgesproken dat wij ernaar streven de opcenten op de motorrijtuigenbelasting , na de eenmalige verhoging in 2024, niet verder te verhogen in deze coalitieperiode.
Heb beschikbare weerstandsvermogen bedraagt € 100,5 miljoen. Onderstaande tabel geeft een specificatie van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Beschikbare weerstandscapaciteit	Omvang reserve (x € 1 miljoen)
Algemene reserve (vrije ruimte)	21,6
Algemene risicoreserve	78,6
Totaal incidenteel	**100,2**
Onvoorzien	0,3
Totaal structureel	**0,3**
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	**100,5**
Ongebruikte belastingcapaciteit	86,3

Ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is op dit moment toereikend. De confrontatie van de beschikbare weerstandscapaciteit van € 100,5 miljoen en de benodigde weerstandscapaciteit van € 50,3 miljoen levert een ratio op van 2,0.
In het beschikbare weerstandsvermogen is ook de vrije ruimte in de Algemene reserve opgenomen. Deze middelen zijn vrij besteedbaar voor nieuwe beleidswensen en wensen voor intensivering van bestaand beleid. Zolang ze daar niet voor worden ingezet zijn de middelen direct en vrij beschikbaar voor het opvangen van optredende risico's.
Als we de vrije ruimte in de Algemene reserve buiten beschouwing laten bij de berekening van de ratio voor het weerstandsvermogen bedraagt deze ratio 1,6.

	Benodigde weerstandscapaciteit (x miljoen)	Beschikbare weerstandscapaciteit (x miljoen)	Ratio weerstandsvermogen
Incl. algemene reserve	50,3	100,5	2,0
Excl. algemene reserve	50,3	78,9	1,6

Financiele kengetallen

Financiële kengetallen	Realisatie 2023	Primitieve Begroting 2024	Actuele Begroting 2024	Realisatie 2024
Netto schuldquote	-112%	-78%	-77%	-114%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-185%	-170%	-148%	-183%
Solvabiliteitsratio	82%	83%	84%	76%
Kengetal grondexploitatie	0%	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	10%	5%	7%	13%
Belastingcapaciteit: Opcenten	95%	97%	97%	97%

Definities kengetallen

In bovenstaande tabel treft u zes verplichte kengetallen aan. Deze geven inzicht in onze financiële positie. De cijfers lichten we hieronder verder toe.

- De netto schuldquote drukt de netto schuld uit in een percentage van de totale baten. De netto schuld is het saldo van de uitstaande schulden enerzijds en de in het bezit zijnde liquide middelen en vorderingen anderzijds. Onze netto schuldquote is door het ontbreken van enige vaste schuld van betekenis uitstekend te noemen. De bezittingen overtreffen de schulden, waardoor het kengetal negatief wordt. Zolang de netto schuldquote negatief is, heeft dit kengetal een beperkte waarde. De netto schuldquote is ten opzichte van de jaarrekening 2023 vrijwel gelijk gebleven .
- In de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen zijn ook de leningen aan deelnemingen, openbare lichamen en overige verstrekte leningen opgenomen. Het kengetal wordt door het opnemen van de verstrekte leningen nog negatiever dan de netto schuldquote. Ook dit kengetal heeft een beperkte waarde.

- De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin wij in staat zijn om aan onze financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio geeft de omvang van het eigen vermogen (= reserves) weer als percentage van het balanstotaal. Onze solvabiliteit is uitstekend. In de literatuur wordt een minimum van tussen de 25 en 40% genoemd om een niet-financiële onderneming gezond te mogen noemen. Met een solvabiliteitspercentage van 76% komt de provincie uit op een zeer gezonde vermogenspositie. Het percentage is gedaald ten opzichte van vorige jaren. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat het Rijk ons steeds meer financiert via Specifieke uitkeringen. Deze tellen mee bij het vreemd vermogen. In voorgaande jaren vond die financiering meer plaats via decentralisatie-uitkeringen, die juist behoren tot het eigen vermogen.

- Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Wij hebben geen grondexploitaties, waardoor dit kengetal 0% bedraagt en geen betekenis heeft.

- De structurele exploitatieruimte geeft aan welke structurele ruimte wij hebben om de eigen lasten te dragen. Het saldo van de structurele baten en lasten wordt daartoe uitgedrukt in een percentage van de totale baten. Onze structurele lasten worden geheel gedekt met structurele baten. Daarbij is het wel goed te wijzen op het feit dat wij op dit moment nog beleid uitvoeren dat incidenteel gedekt is, maar waarvoor de wens aanwezig is het incidentele karakter van dit beleid om te zetten naar structureel.

- De belastingcapaciteit geeft aan hoe de belastingdruk in Overijssel zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. De belastingcapaciteit wordt berekend door het aantal opcenten in het begrotingsjaar te vergelijken met het gemiddelde aantal opcenten van alle provincies in jaar in het voorgaande begrotingsjaar. Uit dit kengetal blijkt dat wij minder belasting heffen dan het gemiddelde in Nederland. Het door ons jarenlang gehanteerde tarief van 79,9 hebben we geïndexeerd voor prijsinflatie en bedraagt in 2024 82,2. Twee provincies (Utrecht en Noord-Holland) hanteren een lager tarief. Zie voor het volledige overzicht de Paragraaf Heffingen.

Kapitaalgoederen

Dit is hoe wij denken

We zijn verantwoordelijk voor het in stand houden van de infrastructuur bestaande uit provinciale wegen, kunstwerken en waterwegen en de provinciale gebouwen, waaronder het provinciehuis. Dit omvat dagelijks beheer (exploitatie), onderhoud (jaarlijks en niet-jaarlijks) en vervanging.

Provinciale infrastructuur

In het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen (2024 t/m 2027, PS22-000124) hebben we afgesproken dat we voor beheer en onderhoud van alle voorzieningen van de provinciale infrastructuur het kwaliteitsniveau 'basis' hanteren. De landelijke kennisinstelling CROW heeft dit kwaliteitsniveau gedefinieerd, dat staat voor efficiënt en effectief beheer op de langere termijn. De risico's op het niet bereiken van beleidsdoelstellingen of imagoschade zijn bij dit kwaliteitsniveau voor de provincie doorgaans beperkt en beheersbaar. U heeft de budgetten gebaseerd op dit kwaliteitsniveau. Het beleidskader wordt in de praktijk verder uitgewerkt in (strategische) beheerplannen en assetmanagementplannen.

Provinciale gebouwen

In 2023 is het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) geactualiseerd voor de provinciale gebouwen. Met het onderhoudsplan waarborgen we dat de gebouwen met de daarin aanwezige installaties en apparatuur op een deskundige wijze worden beheerd en onderhouden. In het onderhoudsplan zijn drie zaken opgenomen: het jaarlijks onderhoud, het niet-jaarlijks onderhoud en de vervanging. Door innovatie op het gebied van duurzaamheid zijn de omvang, levensduur en wijze van onderhoud ten opzichte van het vorige MJOP gewijzigd. Wij verwachten op dit moment voldoende middelen beschikbaar te hebben om de benodigde investeringen te kunnen uitvoeren. Indien dit wijzigt leggen wij dit via onze P&C-cyclus aan u voor.
Met het jaarlijks onderhoud waarborgen we de bedrijfszekerheid van de gebouwen en de installaties, garanderen we de veiligheid en houden we de uitstraling van de gebouwen in stand. Met dit onderhoud voldoen we aan regelgeving en zijn we verzekerd van de ondersteuning van leveranciers (garanties). Het meerjarig onderhoud omvat het onderhoud aan verwarmings- en koelinstallaties, gevels, kozijnen, zonwering, vloeren, wanden, verlichting, liften, brandveiligheidsvoorzieningen, enzovoorts. De uitvoering vindt plaats in een periode van vijf tot dertig jaar. De gebruikte normering (NEN 2767 niveau 3) gaat uit van een redelijke tot goede conditie en wordt ook bij andere overheidsorganisaties als leidraad voor het meerjarig onderhoud gebruikt.

Provinciale infrastructuur

We voeren het beheer en onderhoud uit volgens het meerjarig uitvoeringsprogramma. In 2022 hebben we het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen geactualiseerd. Hierin is het programma voor de periode 2024 t/m 2027 opgenomen. In onze projecten hebben we aandacht voor innovatie, circulariteit, klimaatverandering en verduurzaming.
Er zijn vanwege het doorschuiven van projecten geen achterstanden in het onderhoudsdoel ontstaan. De infrastructuur voldoet aan het basis kwaliteitsniveau dat door PS is vastgesteld.
In 2024 is een aantal projecten niet tot uitvoering gekomen. Deze opgave is doorgeschoven naar 2025. Voor zowel constructieve als machineveiligheid zijn diverse kunstwerken onderhouden. Dit zijn doorlopende projecten over meerdere jaren.
Op een aantal locaties is in 2024 met kleine herstelmaatregelen het basiskwaliteitsniveau van de wegen in stand gehouden. De opgave voor het baggeren in Noordwest Overijssel is voorbereid. De uitvoering zal starten in 2025.

Type infrastructuur	Jaartal	(Vaar)Wegnr. + wegvak	Benaming	Uitvoering
Hoofdrijbaan	2024	N337	Wijhe - Zwolle parallelweg	Gereed
	2024	N332	Heeten - Nieuw Heeten	Gereed
	2024	N315	Rotonde nabij voormalig danspaleis	Gereed

Type infrastructuur	Jaartal	(Vaar)Wegnr. + wegvak	Benaming	Uitvoering
	2024	N346	De Poste/N347-N741 - Delden	Gereed
	2024	N350	Rijssen - Wierden	Gereed
Parallelweg	2024	N346	De Poste/N347-N741 - Delden	Gereed
Fietspad				
Kunstwerken	2024	-	Machinerichtlijn en arboveiligheid kunstwerken	Gedeeltelijk gereed
	2024	-	Rehabilitatie kunstwerken	Gedeeltelijk gereed

Areaalgegevens en kwaliteitsniveau provinciale infrastructuur

Infrastructuur	Onderdeel	Areaal	Kwaliteitsniveau
Wegen	Hoofdrijbaan	647 km	Basis
	Parallelweg	201 km	
	Fietspad	538 km	
	VRI	52 st.	
	Verlichtingspunten	5.500 st.	
	Bermen	935 ha	
	Bomen	37.500 st	
	Faunapassages	19 st.	
	Faunarasters	88 km	
Kunstwerken	Vaste bruggen	122 st.	Basis
	en viaducten	47 st.	
	Tunnels	44 st.	
	Beweegbare bruggen	32 st.	
	Sluizen	11 st.	
	Overige objecten (o.a. duikers, onderdoorgangen, schutsluizen)	333 st.	
Waterwegen	Oeverbeschoeiing	241 km	Basis
	Waarvan hout	86 km	
	Beton en staal	82 km	
	Natuurvriendelijke oevers	73 km	
	Vaarweg	145 km	

Provinciale gebouwen

Financiële tabellen investeringen, onderhoud en afschrijvingen provinciaal vastgoed
De onderhoudsplannen voor het provinciehuis en de overige provinciale gebouwen (steunpunten, kasteel Nijenhuis en kunstbunker Paasloo) worden jaarlijks geactualiseerd. In het onderhoudsplan staat het jaarlijks onderhoud, het benodigde meerjarig onderhoud en de vervanging. Hierbij hebben we aandacht voor SROI, innovatie, verduurzaming en klimaatverandering.

De totale kosten voor onderhoud zijn in 2024 significant gestegen. Dit wordt bij het provinciehuis veroorzaakt door het wegwerken van onderhoudsachterstanden, zoals brandwerende doorvoeringen bijwerken en het actualiseren van het Legionella beheersplan. Bij de steunpunten zijn er zijn extra kosten gemaakt bij herinrichting van steunpunt Beukers en het groot onderhoud van brugwachtersverblijf Beukersluis. Hier zijn de kosten tegengevallen. Verder zijn de uurtarieven voor onderhoud fors gestegen. Met de verbouwing van het provinciehuis verwachten wij dat de onderhoudskosten de komende jaren zullen afnemen, aangezien veel activa dat aan onderhoud toe was wordt vervangen. Daarnaast zijn we in 2024 gestart met het opzetten van asset monitoringsplannen en herzien wij het onderhoudsproces om efficiencyvoordelen te behalen en daarmee kosten te beheersen.
In de paragraaf investeringen gaan wij in op de gedane en voorgenomen investeringen.

Onderhoud	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
Provinciehuis en overige provinciale panden	4.313	4.424	5.014

Investeringen

Dit is hoe wij denken

In het kader van onze provinciale opgaven houden wij de provinciale infrastructuur en gebouwen (zie paragraaf kapitaalgoederen) en onze ICT voorzieningen (zie paragraaf bedrijfsvoering) in stand door tijdig vervangingsinvesteringen uit te voeren en eventueel nieuwe investeringen te doen. Hiervoor stellen Provinciale Staten de investeringskredieten vast. De bijbehorende kapitaallasten verwerken wij conform de uitgangspunten in de financiële verordening, waaronder de daarin opgenomen afschrijvingstermijnen.

Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen (BIK)

Eens per vier jaar wordt aan Provinciale Staten een Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen (BIK) aangeboden. Hierin stelt u de kaders vast, zowel beleidsmatig (welke kwaliteit te leveren) als financieel (hoeveel mag het kosten), voor het beheer en onderhoud en de vervanging van de infrastructurele kapitaalgoederen: wegen, kunstwerken en vaarwegen. Het BIK 2024-2027 is op 25 januari 2023 vastgesteld door Provinciale Staten. Voor het beheer en onderhoud verwijzen we naar de Paragraaf kapitaalgoederen.

Reserve Dekking Kapitaallasten Activa

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten investeringen in provinciale infrastructuur (investeringen met maatschappelijk nut) geactiveerd en afgeschreven worden. Dit geldt voor zowel vervangings- als uitbreidingsinvesteringen. Provinciale Staten hebben besloten de bestemmingsreserve Reserve dekking kapitaallasten activa (RDKA) in te stellen voor dekking van de kapitaallasten (afschrijvingskosten) van infrastructurele investeringen.
Op het moment van investeren reserveren wij een bedrag ter grootte van de investering in de RDKA. Daarmee dekken we de structurele kapitaallasten. Voor investeringen die via deze reserve lopen, wordt dus vooraf de volledige dekking van toekomstige kapitaallasten geregeld.

Uitbreidingsinvesteringen in eigen infrastructuur

Bij de Perspectiefnota 2022 heeft Provinciale Staten de uitgangspunten voor investeringen in provinciale infrastructuur vastgesteld. In de kern betekenen de uitgangspunten dat alle vervangingsinvesteringen (met een maatschappelijk nut) en lopende investeringen via de RDKA blijven lopen. Voor nieuwe investeringen in eigen infrastructuur (uitbreidingsinvesteringen) hanteren we de ‘directe afschrijvingsmethodiek’. De afschrijvingskosten komen na afronding van het project ten laste van de meerjarige structurele begroting.

In het budgettair perspectief willen we zicht houden op de structurele lasten die gepaard gaan met toekomstige investeringen. Daarom nemen we bij nieuwe investeringen, waarvan de afronding (en dus de structurele afschrijvingslasten) buiten de vierjarige scope van het budgettair perspectief ligt, een structurele reservering op in het laatste jaar van het budgettair perspectief. Daartegenover ramen we een incidentele vrijval zolang de afschrijving niet loopt. Zo kan op een realistisch structureel saldo worden gestuurd.

Dit is wat wij doen

In deze paragraaf geven wij een totaaloverzicht van de investeringen in de materiële vaste activa en de wijze waarop wij de bijbehorende kapitaallasten verwerken. Wij investeren in provinciale infrastructuur, provinciaal vastgoed en ICT. Voor de inhoudelijke toelichting op de investeringen verwijzen we naar de toelichtingen zoals die zijn opgenomen onder de kerntaken.

Investeringen		
Investering	**Beleidsdoel**	**Dekking**
Provinciale infrastructuur		
Vervangingsinvesteringen	4.7 Goed functionerende infrastructuur	Via RDKA
Lopende nieuwe investeringen (voor Perspectiefnota 2022)	4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer	Via RDKA
Nieuwe investeringen (vanaf Perspectiefnota 2022)	4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer	Structurele last in begroting
(Vervangings)investeringen in economisch nut	4.7. Goed functionerende infrastructuur	Structurele last in begroting
Provinciale gebouwen	10.0 Overhead	Structurele last in begroting

Financieel totaaloverzicht investeringen

Bijlage lopende Investeringsprojecten (water)wegen en kunstwerken *	**Prestatie**	**Totaal budget**	**Bijdrage derden**	**Bijdrage Provincie**	**Realisatie**	**Begroting**	**Realisatie**	**Saldo Begroting**	
x € 1.000					**2017 t/m 2023**	**2024**	**2024**	**2024**	**2025 t/m 2028**
Lopende investeringen (niet vervangingsinvesteringen)									
N307	**4.6.6**	23.871	6.326	17.545	17.239	305	296	10	-
N348 fase 1 en 2	**4.6.9**	13.969	2.704	11.265	11.264	-	(16)	16	-
N340 Vechtdalverbinding	**4.6.7**	137.135	5.466	131.669	130.869	800	465	335	-
N35 Knooppunt Raalte	**4.6.3**	22.847	5	22.842	2.293	1.543	1.414	129	19.006
N343 Rondweg Weerselo	**4.6.9**	12.855	1.500	11.355	3.099	2.436	157	2.279	5.820
N315-N768 Danspaleis (N18) **	**4.6.9**	1.661	-	1.661	654	1.007	1.156	(149)	-
N737 Aanleg faunapassage	**4.6.9**	1.746	-	1.746	220	226	1	225	1.300
N351 Kuinre - Grens Flevoland verbreding ***	**4.6.9**	1.335	-	1.335	1.427	(92)	-	(92)	-
Provinciale fietspaden 3	**4.6.9**	1.880	-	1.880	158	1.722	1.768	(46)	-

Bijlage lopende Investeringsprojecten (water)wegen en kunstwerken *	Prestatie	Totaal budget	Bijdrage derden	Bijdrage Provincie	Realisatie	Begroting	Realisatie	Saldo Begroting
Overige lopende investeringen	**4.6.9**	14.340	3.169	11.170	9.944	327	116	211	900
Totaal lopende investeringen		*231.639*	*19.170*	*212.468*	*177.167*	*8.274*	*5.357*	*2.918*	*27.026*
Vervanginvesteringen maatschappelijk nut									
Kunstwerken	**4.7.3**	38.698	-	38.698	7.758	11.990	4.233	7.756	18.951
Waterwegen (Kanaal Almelo de Haandrik	**4.7.3**	20.557	9	20.548	3.362	3.186	3.213	(27)	14.000
Wegen	**4.7.3**	47.914	958	46.956	15.506	4.218	2.562	1.655	27.232
Vervangingsinvest. Waterwegen 4e tranche	**4.7.3**	6.500	-	6.500	-	-	-	-	6.500
Indexeringen vervangingsinvesteringen ****	**4.7.3**	1.887	-	1.887	-	405	-	405	1.482
DRIS	**4.2.3**	11.109	2.209	8.900	2.661	6.240	327	5.913	-
Totaal vervangingsinvesteringen maatschappelijk nut		*126.665*	*3.176*	*123.489*	*29.287*	*26.039*	*10.335*	*15.702*	*68.165*
Vervangingsinvesteringen met economisch nut									
Ploegen rijbaan en fietspad	**4.7.1**	542	-	542	110	85	-	85	347
Zoutstrooiers rijbaan en fietspad	**4.7.1**	2.025	1	2.023	647	302	300	2	1.075
Pattrouilleboot De Beulake (De Buffel)	**4.7.1**	1.397	500	897	7	889	919	(30)	-
Totaal Vervangingsinvesteringen economisch nut		*3.964*	*501*	*3.462*	*764*	*1.276*	*1.219*	*57*	*1.422*
Nieuwe investeringen									
10 faunaknelpunten	**4.6.9**	3.500	-	3.500	257	443	243	200	2.800
Bediencentrale bruggen	**4.6.9**	1.900	-	1.900	73	327	142	185	1.500
Nieuwe provinciale fietspaden	**4.6.9**	1.128	-	1.128	60	1.068	639	429	-
Vervanging Zwartewaterbrug	**4.7.3**	4.500	-	4.500	469	4.031	313	3.718	-
Vloedbeltverbinding	**4.6.12**	76.950	11.650	65.300	599	2.776	1.300	1.475	61.925
Totaal nieuwe investeringen		*87.978*	*11.650*	*76.328*	*1.458*	*8.645*	*2.637*	*6.007*	*66.225*
Totaal investeringsprojecten (water)wegen en kunstwerken		**450.246**	**34.497**	**415.747**	**208.676**	**44.234**	**19.548**	**24.684**	**162.838**
Provinciale gebouwen									
Provinciehuis	**10.0**	28.338	-	28.338	8.463	9.938	2.652	7.286	9.937
Overige gebouwen	**10.0**	4.344	-	4.344	678	1.138	35	1.103	2.528
Totaal provinciale gebouwen		*32.682*	-	*32.682*	*9.141*	*11.076*	*2.687*	*8.389*	*12.465*
Totaal investeringen		**482.928**	**34.497**	**448.429**	**217.817**	**55.310**	**22.235**	**33.073**	**175.303**

Bijlage lopende Investeringsprojecten (water)wegen en kunstwerken *	Prestatie	Totaal budget	Bijdrage derden	Bijdrage Provincie	Realisatie Begroting	Realisatie	Saldo Begroting

Tekstuele toelichting
checken:

* De voorgestelde begrotingswijzigingen zijn nog niet verwerkt in dit overzicht

** Voorgesteld wordt om het krediet N315-N768 Danspaleis (N18) aan te vullen met restantkredieten van afgeronde projecten (zie toelichting hieronder)

*** In 2025 wordt nog een bijdrage van de gemeente verwacht, waardoor er uiteindelijk geen tekort wordt verwacht.

**** De toegekende indexeringen zijn een totaalbedrag en deze worden nog verdeeld over de vervanginsinvesteringen met maatschappelijk nut

1. Uitbreidingsinvesteringen (voor perspectiefnota 2022)

Prestatie 4.6.6. N307

Het project is opgeleverd en de financiële afwikkeling heeft plaatsgevonden. Van het beschikbaar gestelde krediet is € 10.000 overgebleven.

PS begrotingswijzigingen

Wij stellen u voor het (resterende) investeringskrediet van project N307 Flevoland (prestatie 4.6.6) vrij te laten vallen. De wijziging van de begrote kapitaallasten vindt plaats bij de monitor 2025-I.

Wij stellen u voor om het investeringskrediet en de bijbehorende reservering in de Reserve dekking kapitaallasten activa (RDKA) van het project N307 Flevoland (prestatie 4.6.6) te verlagen met € 10.000,- en dit bedrag toe te voegen aan de Algemene reserve. Deze wijziging wordt verwerkt bij het onderdeel Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Prestatie 4.6.7. Vechtdalverbinding

Het project Vechtdalverbinding is per ultimo 2024 ook administratief afgesloten.
In 2024 was er nog € 0,8 miljoen investeringskrediet geraamd voor de laatste kosten van financiële afhandeling en restpunten. Hiervan is € 0,335 miljoen niet meer benodigd.

PS begrotingswijzigingen

Wij stellen u voor om € 0,335 miljoen vrij te laten vallen op het investeringskrediet en bijbehorende reservering in de Reserve dekking kapitaallasten (RDKA) van de Vechtdalverbinding en deze vrijval toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Prestatie 4.6.9. Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten
Afgeronde projecten

In 2024 zijn de projecten N34 Carpoolplaats, N343 Rotonde Bisschopstraat (onderdeel van Rondweg Weerselo) en N348 Raalte-Ommen afgerond. Het project N348 Raalte-Ommen is met een positief resultaat afgesloten. Wij stellen u voor om dit investeringskrediet te verlagen en het restant investeringskrediet te gebruiken voor het volgende project:

PS begrotingswijzigingen

- N315-N768
  Een bedrag van € 16.000 van project N348 Raalte - Ommen toe te voegen aan het investeringskrediet van de N315-N768. Dit project heeft een overbesteding op het krediet in 2024.

Lopende projecten

GS begrotingswijzigingen

- De projecten Rondweg Weerselo en de N337 Rotonde Olst de Meente liggen momenteel nagenoeg stil als gevolg van het ontbreken van de vergunning op grond van de Wet Natuurbescherming. In 2025 gaan we verder bekijken wat de mogelijkheden voor deze projecten zijn.

  Wij hebben besloten om de niet bestede middelen (€ 2,2 miljoen) in 2024 van Rondweg Weerselo door te schuiven naar 2028. Voor de Rotonde Olst De Meente hebben we besloten de niet bestede middelen in 2024 (€ 211.000) door te schuiven en het kasritme van het totale beschikbare investeringskrediet aan te passen. Dit betekent, dat er voor de komende jaren de volgende investeringskredieten per jaarschijf beschikbaar zijn; 2025 € 100.000; 2026 € 100.000; 2027 € 700.000 en 2028 € 211.000.

- N351 Kuinre-Grens Flevoland en Snelfietsroute Wijhe-Zwolle.
  Deze projecten zijn grotendeels afgerond en de restpunten zullen in 2025 afgewikkeld worden.

  Wij hebben besloten om de resterende saldi aan investeringskredieten van - € 331.000 over te hevelen naar jaarschijf 2025. In 2025 verwachten we nog bijdragen van derden en subsidie-opbrengsten.

- N750 Snelfietsroute Vriezenveen en N737 aanleg faunapassage.
  Bovenstaande projecten zijn in uitvoering en zullen in 2025 (financieel) afgerond worden.
  Wij hebben besloten om de in 2024 niet bestede middelen (€ 846.000) toe te voegen aan de raming voor deze investeringskredieten in 2025.

PS begrotingswijzigingen

- In 2024 is een overbesteding van € 149.000 op het project N315-N768 Danspaleis ontstaan. De totaal verwachte overbesteding ramen we op € 300.000.
  Wij stellen u voor om deze (verwachte) overbesteding in jaarschijf 2024 en 2025 gedeeltelijk te dekken door projecten die in 2024 met een positief resultaat zijn afgerond, te weten:
  - € 16.000 van investeringskrediet N348 Raalte- Ommen;
  - € 177.000 van investeringskrediet Kademuur Ossenzijl (prestatie 4.7.3).

Wij stellen u voor om het overige tekort van € 107.000 ten laste van het resultaat 2024 te brengen en dit bedrag ter dekking van de toekomstige kapitaallasten in de reserve Dekking kapitaallasten activa (RDKA) te storten. In het verlengde daarvan stellen wij voor het investeringskrediet voor dit project met € 107.000 te verhogen en toe te voegen aan jaarschijf 2025.

Prestatie 4.6.13 N35 Knooppunt Raalte

GS-begrotingswijziging

Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om de niet bestede middelen van de investering N35 Knooppunt Bos op prestatie 4.6.13 ter hoogte van € 129.000,- toe te voegen aan het investeringskrediet van de jaarschijf 2025 van de begroting 2025 op dezelfde prestatie.

2. Vervangingsinvesteringen met maatschappelijk nut

Prestatie 4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein

Dynamische Reis Informatie Systemen
Sinds 2009 zijn er verschillende Dynamische Reis Informatie Systemen (DRIS) binnen de provincies Gelderland, Overijssel en Flevoland geplaatst. Deze systemen voorzien (bus)reizigers via DRIS-displays op de haltes van informatie over de actuele vertrektijden en verstoringen. De drie hiervoor genoemde provincies werken sinds 2011 samen op het gebied van openbaar vervoer (OV-Oost).
In 2020 is besloten de verouderde en afgeschreven systemen te vervangen en gezamenlijk de vervanging van de DRIS-displays bij bushaltes aan te besteden en samen voor de komende 10 jaar invulling te geven aan het toekomstige DRIS systeem binnen OV-Oost. De investering bedroeg € 11,1 miljoen, waarvan wij € 2,2 miljoen ontvingen van de andere provincies. De realisatie werd voorzien in de periode 2020 – 2023. Voor het totale project is tot en met 2024 € 3 miljoen besteed. De onderbesteding wordt veroorzaakt doordat de realisatie vertraagd is. Helaas was de voorgaande leverancier niet in staat om de afspraken in de overeenkomst na te komen. Deze overeenkomst is op 14 december 2023 afgelopen. Op 12 maart 2024 stelden de provincies de leverancier aansprakelijk voor de gevolgen van het niet nakomen van de afspraken in de overeenkomst. De leverancier heeft de aansprakelijkheid niet erkend en de openstaande boetes nog niet betaald. Daarom zijn de provincies een gerechtelijke procedure gestart.
Onlangs hebben de provincies besloten om samen te starten met een nieuwe Europese aanbesteding voor de vervanging en het beheer en onderhoud van de digitale informatieborden bij bushaltes en busstations. Deze nieuwe aanbesteding start begin 2025. De uitrol van de nieuwe borden op straat start naar verwachting in het najaar 2025. Een definitieve realisatieplanning wordt pas bekend nadat een nieuwe leverancier gecontracteerd is. Naar verwachting in het voorjaar 2025. De niet bestede middelen houden we beschikbaar voor 2025 voor doorlopende verplichtingen.
GS begrotingswijziging
Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten het resterende investeringskrediet voor DRIS van € 5,9 miljoen door te schuiven naar 2025.

Prestatie 4.7.3. Vervangen provinciale infrastructuur
Zoals bij prestatie 4.7.3. inhoudelijk al vermeld is, zijn er meerdere projecten in uitvoering en zijn er enkele projecten in planning uitgelopen.

Onderdeel wegen
GS begrotingswijziging
Wij hebben besloten, de niet bestede middelen van 2024 door te schuiven en het kasritme van de totale beschikbare investeringskredieten aan te passen. Voor de volgende projecten zijn de investeringskredieten als volgt beschikbaar:

- N347 Kom Hengevelde beschikbaar in jaarschijf 2025 € 510.000;
- N337 Rehabilitatie kom Den Nul beschikbaar in jaarschijf 2025 € 50.000; jaarschijf 2026 € 100.000; jaarschijf 2027 € 3 miljoen en in jaarschijf 2028 € 213.000;
- N377 Hasselt- De Lichtmis in jaarschijf 2025 € 1,3 miljoen; jaarschijf 2026 € 4,7 miljoen en in jaarschijf 2027 € 5,1 miljoen.
- N737 Enschede in jaarschijf 2025 € 100.000 en in jaarschijf 2026 € 676.000.

PS begrotingswijziging
De werkzaamheden van het project N760 IJsselmuiden-Genemuiden zijn in verschillende fasen geprogrammeerd. Hiervoor zijn meerdere investeringskredieten beschikbaar gesteld. Fase 1 (vervanging gedeelte hoofdrijbaan en vernieuwing fietspad) is afgerond. Deze fase is met een positief budget van € 568.000 afgesloten. Voor fase 2 en 3 hebben we in 2024 nog enkele werkzaamheden uit kunnen voeren, waardoor er op dit investeringskrediet op jaareinde 2024 een overbesteding is ontstaan van € 678.000.

Wij stellen voor om deze twee investeringskredieten in 2024 samen te voegen en het negatieve resultaat van € 110.000 budgettair neutraal te vereffenen met het nog beschikbare investeringskrediet voor fasen 2 en 3 van de N760 IJsselmuiden-Genemuiden (€ 11,8 miljoen) en dit resterende budget opnieuw over de jaren te verdelen. Voor jaarschijf 2025 € 8 miljoen en 2026 € 3,8 miljoen.

Onderdeel kunstwerken

GS begrotingswijziging

Wij hebben besloten, de niet bestede middelen van 2024 door te schuiven en het kasritme van de totale beschikbare investeringskredieten aan te passen. Voor de volgende projecten zijn de investeringskredieten als volgt beschikbaar:

- MAV beschikbaar in jaarschijf 2025 € 2 miljoen; jaarschijf 2026 € 1,8 miljoen en in jaarschijf 2027 € 2,1 miljoen;
- (rehab) Kunstwerken beschikbaar in jaarschijf 2025 € 6 miljoen en in jaarschijf 2026 € 8,1 miljoen;
- Constructieve Veiligheid beschikbaar in jaarschijf 2025 € 2,6 miljoen en in jaarschijf 2026 € 2,5 miljoen;
- Beukerssluis beschikbaar in jaarschijf 2025 € 341.000;
- William Thomsonbrug in jaarschijf 2025 € 1,2 miljoen.

Onderdeel waterwegen

Vervanging oeverconstructies 2024-2027

GS begrotingswijziging

De voorbereidingswerkzaamheden van de oeverconstructies zijn in 2024 opgestart. Op basis van ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om de niet bestede middelen van € 14.000, toe te voegen aan het investeringskrediet van de jaarschijf 2025 van de begroting 2025.

Oeverconstructies Kanaal Almelo de Haandrik

GS begrotingswijziging

De werkzaamheden voor de vervanging van deel 1 oeverconstructies (10,9 kilometer) Kanaal Almelo de Haandrik zijn in voorbereiding. De afgelopen periode is het hele kanaal uitgebreid onderzocht. Hieruit is gebleken dat de opgave groter is dan was voorzien. In 2025 zal een investeringsvoorstel worden voorgelegd voor een integrale aanpak van de boordvoorzieningen bij het kanaal.

Op basis van het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten het investeringskrediet van de jaarschijf 2025 van project Kanaal Almelo de Haandrik in de begroting 2025 te verlagen met € 27.000 ter compensatie van de overbesteding in 2024. Daarnaast hebben wij besloten het kasritme van het totaal beschikbare investeringskrediet als volgt te herverdelen; jaarschijf 2025 € 3,2 miljoen; 2026 € 2,8 miljoen en 2027 € 8 miljoen.

Kademuur Ossenzijl

PS begrotingswijziging

In 2024 is het project Kademuur Ossenzijl afgerond. Dit project is met een positief resultaat van € 177.000 afgesloten.

Wij stellen u voor om het surplus toe te voegen aan het investeringskrediet voor het project N315-N768 Danspaleis, zoals toegelicht onder de lopende investeringen van prestatie 4.6.9.

3. Vervangingsinvesteringen met economisch nut

Patrouilleboot De Beulake

In 2024 is het zero-emissie werkschip De Beulake opgeleverd. Door het hoge innovatie gehalte is er nog een aantal onvoorziene technische aanpassingen noodzakelijk. In 2024 is hierdoor een overbesteding van € 30.000 ontstaan. De totaal verwachte overschrijding wordt geschat op €80.000 ten opzichte van het totale investeringskrediet van € 900.000.

PS Begrotingswijziging

Wij stellen u voor om dit investeringskrediet met € 80.000 te verhogen. De extra kapitaallasten van totaal € 4.000 (vanaf 2026) worden in Monitor I 2025 meegenomen.

Vervangen ploegen en zoutstrooiers gladheidsbestrijding
Voor de vervanging van de ploegen en zoutstrooiers worden jaarlijks kredieten beschikbaar gesteld. Van de totale beschikbare investeringskredieten van € 386.000 is € 87.000 niet besteed in 2024.

GS begrotingswijziging
Op basis van ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten dit krediet vrij te laten vallen.
Mutaties op bovenstaande investeringskredieten hebben effect op de begrote afschrijvingslasten. Deze effecten worden bij de Monitor I 2025 verwerkt.

4. Uitbreidingsinvesteringen (na perspectiefnota 2022)

Snelfietsroute Wijhe-Zwolle en Snelfietsroute Vriezeveen
Voor de projecten Snelfietsroute Wijhe-Zwolle en Snelfietsroute Vriezenveen verwijzen we naar de toelichting onder het kopje (1) Uitbreidingsinvesteringen voor P-nota 2022.

Bediencentrale en faunaknelpunten
De werkzaamheden van de projecten Bediencentrale bruggen en de Faunaknelpunten zijn grotendeels voorbereid.
GS begrotingswijzigingen
Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om de niet bestede middelen € 200.000 van het project Faunaknelpunten toe te voegen aan het investeringskrediet van de begroting 2025.
Voor het project Bediencentrale hebben we besloten om de niet bestede middelen in 2024 (€ 185.000) door te schuiven en het kasritme van het totale beschikbare investeringskrediet aan te passen. Voor jaarschijf 2025 betekent dit dat er € 265.000 investeringskrediet beschikbaar is en voor jaarschijf 2026 is dit € 1.420.000.
Vloedbeltverbinding (4.6.12)
Voor de Vloedbeltverbinding hebben we besloten de niet bestede middelen in 2024 (€ 1,5 miljoen) door te schuiven en het kasritme van het totale beschikbare investeringskrediet aan te passen. Dit betekent, dat er voor de komende jaren de volgende investeringskredieten per jaarschijf beschikbaar zijn; 2025 € 1,5 miljoen; 2026 € 3 miljoen; 2027 € 5 miljoen; 2028 € 27 miljoen en in jaarschijf 2029 € 26,9 miljoen.
Vervanging Zwartewaterbrug (4.7.5)
Bij de 2e monitor 2024 is het investeringskrediet van de Zwartewaterbrug van € 1,2 miljoen met € 3,3 miljoen verhoogd naar € 4,5 miljoen.
Begin 2026 worden bij de uitwerkingen van de scenario's de financiële consequenties verder toegelicht. In 2025 zullen we ook bij u terugkomen over de eventuele aanvullende kosten voor de instandhouding van de oude brug tot het moment van vervangen.
GS begrotingswijziging
Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben we besloten om het niet bestede krediet voor de Zwartewaterbrug in 2024 van € 3,7 miljoen door te schuiven naar 2025.

5. Provinciale gebouwen

Verbouwing en verduurzaming provinciehuis
U heeft in voorgaande jaren € 8,8 miljoen beschikbaar gesteld voor de verbouwing en verduurzaming van ons provinciehuis. In september 2024 is, na afronding van de benodigde inkoop- en aanbestedingstrajecten, gestart met de werkzaamheden in vier werkgebieden, de brug en de lobby in het bestuurscentrum. Deze gebieden zijn inmiddels opgeleverd conform planning en binnen budget. Door hergebruik, refurbishen en alleen te doen wat nodig is kon budget benut worden om nieuwe elementen te plaatsen die samenwerken en ontmoeten faciliteren. Het gaat hierbij onder andere om andere type spreekkamers en (video)belcellen. Tijdens de verbouwing is tevens volop aandacht voor de verduurzaming van ons provinciehuis. Zo zijn in de verbouwde gebieden klimaatinstallaties aangepast, slimme stopcontacten geplaatst en lampen vervangen naar LED. Met deze maatregelen reduceren wij ons (gasloze) energiegebruik.
In 2024 is circa € 2,2 miljoen geïnvesteerd in de verbouwing en verduurzaming van het provinciehuis. In 2025 gaan wij verder met de werkzaamheden.
Beveiligingsinstallaties
In 2024 zijn onze beveiligingsinstallaties, zoals hard- en software van beveiligingscamera's, toegangssystemen, e.d. aangepast. Hiermee is een investering van circa € 0,5 miljoen gemoeid. Door ambtelijke capaciteitsproblemen is het inkoopproces met betrekking tot de nieuwe toegangspassen nog niet afgerond. Wij verwachten dit in 2025 af te ronden en de nieuwe toegangspassen in gebruik te nemen.
Doorschuiven investeringsbudgetten
In Monitor 2024-II hebben wij gemeld dat de vervangings- en investeringsbudgetten vrijwel volledig in 2024 zijn begroot en daarmee niet in lijn zijn met de projectplanning. In de Monitor hebben wij gemeld dat wij dit middels een begrotingswijziging zouden aanpassen. Dit is per abuis niet gebeurd.
Wij hebben daarom besloten om in deze jaarrekening de niet bestede en benodigde middelen toe te voegen aan jaarschijf 2025 en 2026. In jaarschijf 2025 gaat het om een bedrag van € 7,0 miljoen en in jaarschijf 2026 om € 1,6 miljoen. In 2024 hebben wij een groter deel van het meubilair aangeschaft dan was begroot. Hiermee hebben we een prijsstijging door indexatie voorkomen. We stellen daarom voor een deel van het investeringsbudget voor meubilair ter hoogte van € 149.000 naar 2024 te halen en het investeringsbudget met eenzelfde bedrag in 2026 te verlagen. Per saldo is deze wijziging budgettair neutraal.

Financiering

Dit is hoe wij denken

Deze Paragraaf financiering gaat over het beleid en beheer van onze financiële middelen. Financiering (“Treasury”) richt zich op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de bijbehorende risico’s.
Een eerste aandachtspunt hierbij is dat we tijdig beschikken over voldoende financiële middelen. Zo kunnen we steeds aan onze betalingsverplichtingen voldoen. We maken hierbij gebruik van een liquiditeitsprognose.
Een tweede aandachtspunt is het beheer van (tijdelijk) overtollige middelen. We hebben een omvangrijke liquide positie, ontstaan vanuit de aandelenverkoop van Essent in 2009. We zijn wettelijk verplicht om dit geld te stallen bij het Rijk (“schatkistbankieren”). Wel mogen we geld uitlenen aan decentrale overheden, voor zover ze niet onder het toezicht van de Provincie Overijssel vallen (dus buiten de provinciegrens liggen).
Vanuit het verleden is een deel van ons vermogen ondergebracht in een obligatieportefeuille. Een belangrijk uitgangspunt bij het beheer van deze obligatieportefeuille is een laag risicoprofiel.

Een derde aandachtspunt betreft het beheersen van uitzettingen vanuit de publieke taak. Deze maatschappelijke geldverstrekkingen zijn uitgezonderd van het verplichte schatkistbankieren. Veel middelen voor de publieke taak zijn ondergebracht in fondsen of verstrekt via leningen met een maatschappelijk doel. We sturen hierbij vooral op maatschappelijk rendement ("publiek belang"). Het financieel rendement is relevant, maar ondergeschikt aan het maatschappelijk rendement.
Vanzelfsprekend zijn we gehouden aan wettelijke richtlijnen en onze eigen kaders. Het gaat dan om de Provinciewet (art 216 2c), de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido), ministeriële regelingen zoals de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de Regeling Schatkistbankieren (Skb) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, artikel 13).

De provinciale regels liggen vast in de Financiële Verordening en het Treasurystatuut. Dit Treasurystatuut gaat met name in op:

- het aantrekken van voldoende middelen en uitzetten van overtollige middelen,
- het beheersen van risico's zoals het renterisico en kredietrisico,
- het optimaliseren van het rendement op de liquiditeitspositie (binnen de kaders).

Liquiditeitspositie

Waarde

Onze liquiditeitspositie bedroeg op 31 december 2024 € 1,1 miljard. Op 1 januari 2024 was dit € 0,8 miljard. Deze direct beschikbare middelen waren gestald bij het Rijk op de schatkistrekening. Dit zijn we als decentrale overheid verplicht. We ontvangen rente over het saldo bij de schatkist. De toename van onze liquiditeiten is vooral veroorzaakt doordat we in 2024 veel specifieke uitkeringen hebben ontvangen van het Rijk, zoals de specifieke uitkering landelijk gebied van € 140 miljoen.
De € 1,1 miljard is niet vrij besteedbaar. In de toekomst staan hier incidentele uitgaven tegenover. Het gaat dan met name om ontvangen specifieke uitkeringen van het Rijk die we in de komende jaren gaan uitgeven (€ 0,3 miljard), toekomstige investeringen voor infrastructuur zoals wegen, bruggen, viaducten, kanalen (€ 0,2 miljard) en budgetten die gereserveerd zijn in reserves en voorzieningen en die tot uitgaven leiden (€ 0,6 miljard). Dit geldt bijvoorbeeld voor de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland.

Ontvangsten

Onze grootste ontvangsten in 2024 zijn de uitkering uit het Provinciefonds (€ 318 miljoen), de specifieke uitkeringen van het Rijk (€ 291 miljoen) en de opcenten op de motorrijtuigenbelasting (€ 124 miljoen).

Uitgaven

Naast de reguliere uitgaven voor subsidies (€ 110 miljoen) en salarissen (€ 93 miljoen), zijn er ook in 2024 substantiële incidentele uitgaven geweest vanuit de reserves Kwaliteit van Overijssel (€ 45 miljoen) en Natuurnetwerk Nederland (€ 23 miljoen). Vanuit de specifieke uitkeringen van het Rijk is € 78 miljoen uitgegeven. In totaal is er in 2024 € 22 miljoen in onze infrastructuur en provinciale gebouwen geïnvesteerd (zie paragraaf Investeringen).

Analyse liquiditeitsprognose

Onze liquiditeitsprognose gaf voor 31 december 2024 een geprognosticeerd saldo liquide middelen van € 898 miljoen. De werkelijke stand was € 1.085 miljoen. De belangrijke verklaringen voor dit verschil van € 187 miljoen zijn:

- De inkomsten uit het provinciefonds waren € 56 miljoen hoger dan begroot. Dit komt voor € 21 miljoen door een afrekening van het overschot vanuit het BTW-compensatiefonds. Daarnaast is voor € 35 miljoen aan nieuwe decentralisatie-uitkeringen ontvangen. Een uitgebreide toelichting vindt u in de 2e Monitor 2024;
- Er is per saldo € 48 miljoen meer ontvangen vanuit specifieke uitkeringen van het Rijk dan vooraf ingeschat;

- Er is € 35 miljoen minder geïnvesteerd in provinciale infrastructuur dan begroot;
- De uitgaven vanuit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel waren € 33 miljoen lager dan vooraf ingeschat.

Uit bovenstaande opsomming blijkt dat het verschil tussen de prognose en werkelijkheid voor het grootste deel verklaard wordt door incidentele posten die veelal vooraf niet goed in te schatten zijn.

Obligatieportefeuille

Waarde

Op 31 december 2024 bedraagt de nominale waarde van onze obligatieportefeuille € 43,2 miljoen. Dit is als volgt opgebouwd: ABN-AMRO € 16,8 miljoen, Finland € 14,8 miljoen, Nederlandse Investeringsbank € 8,6 miljoen, Europese Investeringsbank € 3,0 miljoen. In 2024 bedroeg de reguliere aflossing op de portefeuille € 4,1 miljoen (obligaties Spanje). De vrijkomende middelen uit de obligatieportefeuille mogen we niet meer herbeleggen vanwege het verplichte schatkistbankieren. Onze portefeuille loopt op termijn dan ook terug naar nihil.

Risicobeheersing

We hebben onze obligatieportefeuille ondergebracht bij de bewaarbank Caceis. ASR-Vermogensbeheer beheert onze obligatieportefeuille en is onze intermediair naar de Caceisbank. Onze portefeuille is sterk risicomijdend: de Finlandobligaties hebben een AA+rating, de overige obligaties een AAA rating. AAA is de hoogste kredietrating met de minste risico's. Alle obligaties in de beheerportefeuille zijn in euro’s zodat er geen valutakoersrisico is.

Uitgezette middelen vanuit de publieke taak

De provincie heeft substantiële bedragen uitgezet bij fondsen, nutsbedrijven en andere partijen. Het gaat hierbij om kapitaalverstrekkingen en leningen vanuit de publieke taak van de provincie. Een totaaloverzicht van deze verstrekte middelen is opgenomen in het overzicht Financiële vaste activa, in het financieel bijlagenboek bij deze jaarrekening. Samenvattend, naar de stand per 31-12-2024: aan kapitaalverstrekkingen is € 197 miljoen uitgezet, met name bij onze fondsen Herstructureringsmaatschappij Overijssel (€ 56 miljoen) en Innovatiefonds Overijssel (€ 26 miljoen) en bij de nutsbedrijven Enexis (€ 46 miljoen) en Vitens (€ 35 miljoen). Aan leningen is eind 2024 € 426 miljoen uitgezet. Grote posten hierbij zijn de leningen aan Energiefonds Overijssel (€ 262 miljoen) en Enexis (€ 102 miljoen).

In de paragraaf Verbonden Partijen is meer informatie opgenomen over de organisaties waarin wij een publiek en financieel belang hebben.

Uitgezette middelen vanuit de treasury taak

Deposito bij de schatkist

Zoals eerder genoemd, is de provincie verplicht om tijdelijk overtollige middelen onder te brengen bij de Schatkist van het Rijk. Binnen dit Schatkistbankieren is het mogelijk om middelen op een deposito te zetten voor een bepaalde tijd. In 2024 heeft de provincie hier geen gebruik van gemaakt omdat de rente op de rekening-courant bij de schatkist hoger was dan op deposito's.

Verstrekte leningen aan gemeenten

De enige wettelijke optie om tijdelijk overtollige middelen buiten de schatkist renderend uit te zetten, is het verstrekken van leningen aan decentrale overheden (zoals gemeenten), voor zover de provincie geen toezichthoudende rol heeft op deze decentrale overheden. In 2024 heeft de provincie geen leningen aan decentrale overheden verstrekt. Er was geen voordeel te behalen ten opzichte van de rente op de rekening-courant bij de schatkist.

Beheersing renterisico's

De wet Financiering decentrale overheden (FIDO) benadrukt het belang van financiële risicobeheersing. Dit vanuit de gedachte dat een overheid voorzichtig hoort om te gaan met publieke middelen. Om de renterisico's te beheersen en forse rentelasten te voorkomen, hanteert de wet FIDO twee normen: de kasgeldlimiet (beperken risico's bij kortlopende schulden) en de renterisiconorm (beperken risico's bij langlopende schulden). Aangezien de provincie Overijssel geen leningen heeft aangetrokken en dus ook geen rente hierover betaalt, zijn deze normen voor de Provincie Overijssel niet van toepassing.
De provincie heeft geen derivaten.

Renteresultaat

De provincie ontvangt rente over haar uitstaande saldo bij de schatkist, over eventuele deposito's bij de schatkist, over haar obligatieportefeuille, over eventuele uitgezette leningen bij andere decentrale overheden en over verstrekte leningen vanuit haar publieke taak (Enexis, BNG Bank).
De provincie heeft geen opgenomen geldleningen. Het toerekenen van rentekosten aan taakvelden is daarmee niet nodig.
Het renteresultaat voor 2024 is in de onderstaande tabel opgenomen.

Bron van rentebaten	Rentebaten (€ mln)
Rekeningcourant schatkist	32,0
Lening aan Enexis	2,2
Lening aan Bank Nederlandse Bank	1,2
Obligatieportefeuille	0,9
Lening aan Energiefonds Overijssel	0,7
Leningen aan SVn	0,4
Totaal rentebaten 2024	**37,4**

EMU-saldo

In de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) zijn de afspraken over de Europese begrotingsdoelstellingen vertaald naar de Nederlandse overheid. De uitgaven en inkomsten van de provincies en gemeenten tellen mee bij het bepalen van het EMU-saldo voor Nederland. Elke provincie (en gemeente) heeft een individuele EMU-referentiewaarde, oftewel een doorvertaling van de macronorm voor Nederland naar het individueel niveau van een provincie, op basis van het aandeel van het begrotingstotaal van de provincie ten opzichte van het begrotingstotaal van alle provincies. In 2024 hebben wij een positief EMU saldo gerealiseerd van € 65,6 miljoen. De berekening is opgenomen in het financieel bijlagenboek.

Bedrijfsvoering

Dit is hoe wij denken

Onze opgaven stellen eisen aan de ambtelijke organisatie. Wij zijn betrokken bij wat er om ons heen gebeurt, wij zijn aanspreekbaar voor onze burgers en betrouwbaar in wat wij voor hen doen. Bedrijfsvoering maakt dat mogelijk. Hoe doen wij dat?

Wij zijn professionals. Die oplossingen bedenken, de kunst van het weglaten verstaan en de uitvoering versnellen. Met hart voor de publieke zaak.
Wij luisteren en vragen door. Wij kijken vanuit het perspectief van betrokken burgers en de samenleving. Het contact met de provincie is open en oprecht. Wij kiezen voor een prettige omgang, laten merken dat vragen en klachten van burgers doordringen en geven duidelijke uitleg.
Wij laten zien wat wij doen. Een gelijkwaardige informatiepositie is belangrijk. Dan kan je rekenen op meer begrip voor elkaar. Iedereen moet daarom kunnen zien hoe provinciale besluiten tot stand zijn gekomen, welke overwegingen daarbij zijn betrokken.
Wij communiceren in begrijpelijke taal in onze mailberichten, brieven en webteksten. Onze taal mag niet te moeilijk zijn, bijvoorbeeld door het gebruik van jargon en abstracte woorden, want dan haken lezers af.
Wij hebben grip op financiën. Door Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de ambtelijke organisatie betrouwbare financiële informatie te geven. Door risico's in te schatten en daarvoor maatregelen te treffen.
Wij dagen uit. Jaarlijks kopen wij voor plusminus € 150 miljoen in. Dat is veel geld. Niet voor niets zien wij daarom 'de kracht van inkoop': slim inkopen levert een bijdrage aan onze maatschappelijke opgaven.

Dit is wat wij doen

Algemeen

Start visie op Bedrijfsvoering & Control

Eind 2024 is gestart met een integrale visie op Bedrijfsvoering & Control. Deze visie zal een duidelijke strategische richting voor onze bedrijfsvoering bieden, wat essentieel is in tijden van grote maatschappelijke vraagstukken en veranderingen. Bedrijfsvoering kan hierdoor beter georganiseerd worden, wat leidt tot een efficiëntere en kwalitatief betere dienstverlening. Dit is noodzakelijk om als één overheid te kunnen opereren, vooral bij complexe dossiers. Provincie Overijssel werkt aan grote maatschappelijke opgaven, waarbij het met een eenduidige aanpak, makkelijker wordt om gezamenlijke doelen te bereiken en de interne organisatie te versterken. Tegelijkertijd hebben we in 2024 de eerste stappen gezet naar het toewerken naar een I-organisatie. De digitale ontwikkeling verloopt zeer snel en vraagt stevige stappen in onze ontwikkeling en hoge eisen aan ons aanpassingsvermogen. Enerzijds moeten we vaardigheden ontwikkelen in de verschillende digitale toepassingen en mogelijkheden, anderzijds moeten we voldoen aan de vele eisen op het gebied van informatiebeveiliging en de verschillende digitaliseringswetten die de komende jaren op ons afkomen.

Samenwerking met SSC-ONS partners

In januari 2024 is in samenwerking met onze SSC-ONS partners een onderzoek gestart naar een gezamenlijke strategie voor samenwerken in de bedrijfsvoering. Met meer dan 50 professionals (uit de verschillende partnerorganisaties) zijn in werksessies kennis en ervaringen gedeeld, gevolgd door interviews over ambities en samenwerkingskansen. De resultaten, vertaald in 'rode draden', vormen de basis voor de gezamenlijke aspiratie (hoger doel) op bedrijfsvoering. Vanuit een gedeeld toekomstbeeld is een krachtige aspiratie geformuleerd, waarbij de ambitie is om de samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering te versterken en gezamenlijk toekomstbestendig te maken.

Informatievoorziening & digitalisering

Informatiehuishouding op orde
De informatievoorziening binnen de Provincie Overijssel heeft met name de afgelopen jaren op ad hoc basis verschillende initiatieven gekend. Deze benadering, hoewel soms effectief op korte termijn, heeft geleid tot een situatie waarin de provincie nu, mede door de veranderende externe omstandigheden, niet optimaal voorbereid is op de toekomst. De snelle technologische vooruitgangen, de geopolitieke dreigingen, de groeiende nadruk op digitale samenwerking, en de steeds strengere wet- en regelgeving op het gebied van informatieveiligheid, privacy en risicobeheersing, maken het noodzakelijk dat wij onze informatievoorziening op een structurele en toekomstgerichte wijze aanpakken. Vanuit de interne toezichthouders alsook de accountant zijn de nodige bevindingen gedaan welke voorgaande aanleiding onderschrijven.

Het afgelopen jaar zijn wij met deze bevindingen aan de slag gegaan. Kritische processen en systemen zijn in hoog tempo in kaart gebracht en beschreven, medewerkers zijn getraind in digitale weerbaarheid en we zijn gestart met de implementatie van een informatiesysteem waarmee we maatregelen borgen en acties prioriteren. Gedurende de uitvoering van deze de acties en maatregelen hebben wij een steeds beter zicht gekregen op onze systemen, processen en digitale vaardigheden van medewerkers. Deze inzichten laten zien dat we voor een grote opgave staan om onze informatiehuishouding op orde te krijgen. Systemen zijn kwetsbaar en moeten vervangen worden doordat deze aan het einde van de levenscyclus zijn, processen en procedures zijn onvoldoende geborgd en digitale vaardigheden van onze medewerkers zijn voor verbetering vatbaar.
In maart 2025 hebben wij de eerste inzichten met u gedeeld in een informatiesessie. Duidelijk is dat de komende jaren (aanvullende) capaciteit en middelen nodig zijn om onze informatiehuishouding op orde te brengen. Wij voorzien dat hier een budgetvraag uit voortkomt. In de Perspectiefnota 2026 zullen wij hierover besluitvorming aan u voorleggen.
Analoog archief
We hebben extra geïnvesteerd in het onderhoud van ons analoge archief. Opnieuw konden meters archief worden vernietigd, terwijl een deel werd beoordeeld en klaargezet voor overbrenging.
E-depot
In de zomer van 2023 is een start gemaakt om te komen tot realisatie van een e-depot voor de provincie Overijssel. Hiervoor is een tool aangeschaft, waarmee wij een e-depotvoorziening kunnen inrichten. In 2024 waren de activiteiten gericht op het technisch operationeel maken van deze tool, zodat we informatie kunnen overdragen zodra dit wettelijk verplicht is. De focus vanuit I&D ligt hierbij op het informatiebeheer aan de voorkant van dit proces (informatie tot aan overbrenging).
Informatiebeveiliging
Begin 2024 heeft er een grote organisatie brede crisissimulatie plaatsgevonden met grote informatiebeveiligingsaspecten. Dit was een realistische oefening als afsluiter voor het in 2022 gestarte crisismanagement traject. Onze interne acties zijn gericht op het voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), het starten van diverse ISO-trajecten, met als doel om toe te werken naar BIO volwassenheidsniveau 3 op het gebied van informatiebeveiliging, risicomanagement en privacy. Dit vergt veel tijd en aandacht. Om deze reden hebben wij in 2024 extra capaciteit ingehuurd in de vorm van twee ISO’s (Information Security Officers).

Toegankelijke overheid
In 2023 werd geconstateerd dat de provinciale website in grote mate niet voldeed aan de wettelijke eisen voor digitale toegankelijkheid. In 2024 is door het Kernteam Online (multidisciplinaire groep adviseurs) verder gewerkt aan het structureel oplossen van kwesties uit het verleden. Tegelijkertijd is er gewerkt aan bewustwording in de organisatie, zijn er beleidsstukken opgesteld, overzichten gemaakt, dashboards gepresenteerd, processen verbeterd en ingericht om verder in control te komen. In 2025 geven wij verder uitvoering aan de onderwerpen Digitale Toegankelijkheid, Duurzame Toegankelijkheid, Privacy en Security om zo volledig in control te komen en compliant te zijn aan verschillende wet- en regelgeving.
Digitale Ethiek: Borgen van publieke waarden bij inzet van technologie?
Wij hebben met de vaststelling van de implementatiestrategie Digitale-Ethiek op 21 mei 2024 het belang onderschreven om publieke waarden te borgen bij de inzet van technologie. Als eerste resultaat is een basistraining Digitale Ethiek ontwikkeld en zijn er kennissessies georganiseerd zoals het bezoek van de BZK Regiotour Algoritmes & AI. Interprovinciaal hebben wij samengewerkt bij het ontwikkelen van de Interprovinciale Gids Digitale Ethiek.
De krachten bundelen op innovatie
Dit jaar hebben we onderzocht hoe we actief kennis kunnen delen en uitwisselen op het gebied van innovatie, dit hebben we doorlopend gedaan in onze eigen organisatie maar ook met andere provincies, Overijsselse gemeenten en waterschappen. Op 31 mei 2024 organiseerden we samen met het IPO de interprovinciale generatieve AI-dag, waar provincieambtenaren en bestuurders samenkwamen om te leren, elkaar te inspireren en het gesprek aan te gaan over generatieve AI. Dit resulteerde in een gezamenlijke aanpak op beleid en praktische cases, waarbij acht trainees uit vijf provincies werken aan schaalbare AI-toepassingen. Daarnaast organiseerden we, samen met waterschap WDODelta, op 24 oktober 2024 een innovatiemiddag, waar medewerkers en bestuurders kennis uitwisselden over innovatie en is er actieve samenwerking ontstaan op onder andere het Gezamenlijk Feiten Onderzoek Staphorsterveld.

Facilitaire zaken
Verbouwing provinciehuis
In 2024 zijn de inkooptrajecten afgerond om partijen die werken, diensten, of producten leveren te contracteren. Op 1 juli zijn de voorbereidingen gestart en op 1 september is gestart met de werkzaamheden in 4 werkgebieden en de Lobby. De gebieden zijn opgeleverd conform planning en binnen budget. Door hergebruik, refurbishen en alleen te doen wat nodig is kon budget benut worden om nieuwe elementen te plaatsen die samenwerken en ontmoeten faciliteren. Onder andere spreekkamers en (video)belcellen. Tevens zijn weinig benutte ruimtes omgebouwd tot gewenste ruimtes en zijn alle daartoe bestemde ruimtes voorzien van faciliteiten om hybride (online) samen te kunnen werken. Tellingen en gebruik van aangepaste gebieden hebben aangetoond dat eerdere inzichten, o.a. benutting van werkgebieden en inrichting, nogmaals onderzocht kunnen worden om te bezien of benutting verder geoptimaliseerd kan worden. Dit onderzoek vindt waarschijnlijk begin 2025 plaats.
Verduurzaming
Naast inrichtingselementen zijn tijdens de verbouwing in de betreffende gebieden klimaatinstallaties aangepast en lichtarmaturen en lampen vervangen van traditioneel naar led. Onze klimaatinstallaties en verlichting worden aangestuurd door slimme sensoren die tevens de benutting van gebieden monitort en die heel specifiek gebieden kan voorzien van het juiste klimaat en verlichting. Deze maatregelen laten zich vertalen in een lager energieverbruik.
Wij nemen ook verduurzamingsmaatregelen op onze steunpunten. In 2024 is steunpunt Raalte gasloos gemaakt. Wij verwachten dat steunpunt Tubbergen in het eerste kwartaal van 2025 van het gas af kan.

De voorbereidende werkzaamheden voor het project opvang en hergebruik regenwater bij het provinciehuis zijn opgestart.
Onderhoud gebouwen
Wij zijn in 2024 gestart met het herijken van onze nota vastgoedbeleid die dateert uit 2011. Daarbij werken we aan een uitvoeringsplan om te komen tot een robuust monitoringssysteem, waardoor onderhoud en vervanging van activa op een duurzame wijze worden geborgd.
Huur steunpunten
In Monitor 2024-II hebben wij u gemeld dat wij in gesprek zijn met Rijkswaterstaat (RWS) en het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) over de door hen voorgestelde (forse) huurverhoging van vier steunpunten. Deze gesprekken hebben nog niet geleid tot een resultaat. Naar verwachting ronden wij de gesprekken in het eerste kwartaal 2025 af. Eventuele budgettaire gevolgen worden met u gedeeld via de P&C-cyclus.
Ontwikkeling facilitaire dienstverlening
Begin 2024 hebben we het dienstverleningsconcept "wendbaar en gastvrij" geëvalueerd en op basis hiervan besloten een aantal wijzigingen door te voeren waardoor we overgaan naar het concept "veilig en gastvrij". Als gevolg hiervan hebben we onder andere de beveiliging weer uitbesteed, zijn er tijdelijke afspraken met de huidige leverancier gemaakt en in 2024 de aanbesteding beveiliging opgestart. We hebben ons duurzame cateringconcept verder uitgewerkt en vertaald naar de praktijk.

Financiën

Gezonde financiële positie: duurzaam, wendbaar en weerbaar
Naar aanleiding van de aanbevelingen van het rekenkamper rapport "Grip op reserves", is afgelopen voorjaar een uitgebreide analyse gemaakt van onze provinciale reserves. De resultaten zijn gedeeld met uw Staten (2024-014223) en tijdens een werksessie op 5 juni 2024 verder toegelicht. De financiële consequenties die we aan deze analyse willen verbinden zullen binnen het traject van de Perspectiefnota 2026 zijn beslag krijgen. Daarnaast hebben zowel deze analyse als het genoemde rekenkameronderzoek input gevormd voor de periodieke herijking van de nieuwe nota Reserves en Voorzieningen welke eind 2024 door uw Staten is vastgesteld.
In de zomer van 2024 is tevens een geactualiseerde financiële verordening (2024-006752) vastgesteld. Belangrijkste wijziging in de verordening betreft de verwerking van de rechtmatigheidsverantwoording die met de inwerkingtreding van de Wet versterking decentrale rekenkamers per 1 januari 2023 onderdeel is geworden van de jaarrekening.
Stevige inbreng landelijke dossiers: elke regio telt, financiële verhoudingen, toekomstig belastinggebied
In het afgelopen jaar hebben we, met name in IPO-verband, actief inbreng geleverd op de verschillende landelijke dossiers. Bij de voorjaarsnota is besloten tot een vervroegde invoering van de Bruto binnenlands product (BBP)-systematiek (waardoor het provinciefonds meegroeit met het BBP). Daarbij is door het IPO en het Rijk afgesproken een drietal gezamenlijke onderzoeken te gaan doen. Doel van deze onderzoeken is om te bepalen in hoeverre de (verwachte) kostenontwikkeling op de beleidsterreinen natuur, OV en infrastructuur gelijk oplopen met het BBP. Wij leveren een actieve inbreng op die onderzoeken.
Verder is afgelopen jaar het advies van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) verschenen over het nieuwe verdeelmodel van het provinciefonds. De ROB stelt een aantal fundamentele wijzigingen voor in het concept-model dat in 2022 is ontwikkeld. De suggesties die de ROB heeft gedaan sluiten nauw aan op onze ingebrachte zorgpunten bijvoorbeeld rond de verevening van de overige eigen middelen. De provincies hebben gezamenlijk het Rijk opgeroepen de uitwerking van het ROB-advies verder op te pakken.

Faciliteren van PS bij vervullen sturende en controlerende taak
In het afgelopen jaar is begonnen met de pilot P&C. Tijdens de pilot willen we gedurende een gehele cyclus (P/nota – Begroting – Monitor – Jaarrekening) inzomen op één beleidsonderwerp, het onderwerp Openbaar Vervoer. Er zijn in 2024 twee werksessies geweest, bij de Perspectiefnota 2025 en de Begroting 2025. Doelstelling van de pilot is tweeledig:

1. Ervaring opdoen met de 'verdieping' op een onderwerp binnen de P&C cyclus. Het is een vorm die doet denken aan de Duisenbergmethode. Voordeel is dat door in te zoomen op een onderwerp, meer diepgang kan worden gecreëerd zonder de P&C cyclus standaard van meer informatie te voorzien. Daarmee volstaan 'slanke' P&C documenten. Ook helpt de methode om Statenleden te helpen bij het benutten van de informatie in de documenten en dwarsverbanden te ontdekken.
2. Op basis van de verdieping verbeterpunten ophalen voor de P&C cyclus. De sessies die tot nu toe zijn geweest helpen om laagdrempelig met Statenleden in gesprek te blijven over de werking van de P&C documenten en om te beoordelen in hoeverre het aan de verwachtingen voldoet. De twee sessies die zijn geweest hebben relevante verbeterpunten opgeleverd. Zo gaan we richting de volgende begroting 2026 werken aan het verbeteren van het meerjarig inzicht in de begroting (vergelijking met vorige begroting en het meerjarig beeld) te verbeteren.

Kwaliteitsimpuls inkoopfunctie
In 2023 is besloten de inkoopfunctie binnen Overijssel te centraliseren, professionaliseren en te versterken. Vanaf medio 2024 heeft dit concreet gestalte gekregen door onder andere:

- De start van een expertisecentrum inkoop van waaruit regie plaatsvindt op alle brede provinciale inkoopvraagstukken en processen waaronder MVOI;
- Het centraal organiseren van het contractenbeheer en het actualiseren van het contractenregister. In 2024 zijn voor de eerste twee eenheden alle contracten in het systeem vastgelegd;
- Samen met de contractmanagers uit de eenheden de processen rond het contractenbeheer en de aanbestedingskalender (het tijdig signaleren van nieuwe aanbestedingen) via leantrajecten te stroomlijnen;
- Het verstevigen van de demandmanagersrol richting ONS.

Human Resource
Aantrekkelijk werkgeverschap
Er is een doorontwikkeling gemaakt in het onboardingsprogramma voor nieuwe medewerkers. Er zijn nieuwe onderdelen toegevoegd om de medewerkers nog beter te laten landen in de organisatie en toe te rusten op het werken bij Overijssel. Nieuwe onderdelen: democratiespel, werken in de samenwerkingsomgeving, zaakgericht werken en digitale ethiek. Daarnaast is eind 2024, in samenwerking met het team arbeidsmarktcommunicatie (BC), gestart met het versterken van de werkgeverspositionering. Dit omvat onder andere de inzet van medewerkersverhalen op sociale media en verbeteringen aan de werkenbij-website om de zichtbaarheid en aantrekkelijkheid als werkgever te vergroten. Er is een start gemaakt met een arbeidsmarktcommunicatieplan en is er een start gemaakt om onze werkgeversidentiteit te bepalen (er ligt een concept werkgeversbelofte). Dit krijgt een vervolg in 2025

Behouden en ontwikkelen van medewerkers
In oktober 2024 is het medewerkersonderzoek uitgevoerd om input te verzamelen over de werkbeleving van medewerkers. Uit dit onderzoek zijn aandachtsgebieden naar voren gekomen waar planmatig binnen de eenheden en/of organisatiebreed gewerkt gaat worden. Zo werken we gericht aan het werkplezier en behoud van medewerkers. Er is een eerste stap gezet om per eenheid te komen tot een strategische personeelsplan en in 2025 geven we hier verder vorm aan. Zowel medewerkers als leidinggevenden zijn dit jaar meermaals geïnformeerd over de bestedingsmogelijkheden en -procedure van het PBDI-budget. De inzet van dit budget is onder andere ingebed in het goede gesprek tussen leidinggevende en medewerker.
Leiderschap
In de managementmeetings stond in het eerste deel van het jaar het thema 'Omarmen van digitalisering en dataficering' centraal. Zo stonden we stil bij de kansen en risico's van de inzet van AI en de betekenis van digitale transformatie voor onze organisatie. Vanaf september is 'Sturen in samenhang' het thema. Hier ligt een belangrijke opgave. We voerden daarbij onder andere het gesprek over versterking van integraal werken en ambtelijk vakmanschap. Het afgelopen jaar zijn nieuwe leerinterventies toegevoegd aan het aanbod voor leidinggevenden. O.a. leidinggeven aan verzuim, werken met het financieel en HR-dashboard, YouForce voor leidinggevenden. Ook wordt het programma basisvaardigheden voor leidinggevenden actief aangeboden aan startende/ nieuwe leidinggevenden (Talentenregio).
Cultuur & organisatieontwikkeling
We hebben onderzoek gedaan naar ons Besturings- en Management Concept (BMC). Dit BMC stamt van 2012. De politieke en maatschappelijke omstandigheden zijn veranderd. De organisatie moet daarbij (kunnen) aansluiten. De vraag was in hoeverre het BMC nog past bij de sturing en het samenspel die nu nodig is. Dit onderzoek heeft een aantal aandachtspunten op tafel gelegd. Onder de noemer 'Sturen in samenhang' hebben we met het college van GS afspraken gemaakt over de ontwikkeling van de organisatie. We zetten in op het versterken van integraliteit en samenhang, ambtelijk vakmanschap, en rolinvulling en benodigde randvoorwaarden. Verder hebben we, naar aanleiding van het BMC-onderzoek en een onderzoek van Berenschot, een start gemaakt met de aanpak van twee andere vraagstukken: sturen in samenhang op de bedrijfsvoering én de inrichting van de I-organisatie. Dit is input voor het nieuw op te stellen BMC. In 2025 krijgt de organisatieontwikkeling nader vorm. We hebben in 2024 een foto (stand van zaken) gemaakt van hoe we buiten en binnen de organisatie vormgeven aan diversiteit en inclusie. In 2025 gaan we aan de slag met een plan van aanpak.

Op het onderdeel digitalisering en dataficering zijn het afgelopen jaar stappen gezet als het gaat om het opdoen van digitale kennis en vaardigheden. Zo hebben alle medewerkers twee leergangen aangeboden gekregen om hun kennis op te frissen over informatiebeveiliging en social engineering. Meer dan de helft van de medewerkers heeft beide programma's succesvol doorlopen.
Op het onderdeel 'Effectief sturen in samenhang' is vanuit twee eenheden (BC en BV) gekozen om te werken vanuit Continu verbeteren (leanmanagement). De bijbehorende opleidingstrajecten worden op inhoud, organisatie en borging ondersteund door expertise (leren en ontwikkelen) vanuit HR.

Juridische zaken

De uitdagingen op juridisch gebied blijven onveranderd groot. De provincie was betrokken in vele tientallen juridische procedures rond stikstof; handhavingsverzoeken en de (on) mogelijkheden om tot vergunningverlening te komen. De juristen spelen een belangrijke rol in het bewaken van rechtmatigheid in de vormgeving van het beleid en geven tegelijkertijd mede vorm aan pilots voor gebiedsgericht werken of het uitwerken van oplossingen voor schrijnende gevallen waarin ondernemers in de knel zijn gekomen. Een goed voorbeeld daarvan zijn de oplossingen die vanuit Overijssel zijn bedacht voor beweiden en bemesten en voor het kunnen afzien van handhaving bij PAS-melders.
Ook in veel andere dossiers is er grote juridische betrokkenheid. Van de morele en juridische afwegingen in het kanaaldossier, het windbeleid, de contouren van het nieuwe landbouwbeleid, de uitvoering van de Ontwikkelopgave en van staatssteunaspecten bij Overijsselse fondsen.

Ontwikkelingen subsidies

Subsidie is een veel gebruikt instrument om vastgesteld beleid te realiseren; we hebben in 2024 € 118,2 miljoen aan nieuwe subsidies uitgegeven (meerjarig gemiddeld is dat € 170 miljoen). Ook hebben we in 2024 bijna 3.500 subsidiebesluiten genomen. Qua doorlooptijden liep 2024 in lijn met voorgaande jaren: rond de 80% binnen de wettelijke termijn en een gemiddelde behandeltijd van 8 weken (wettelijke termijn is 13 weken). Naast nieuwe subsidies hebben we per eind 2024 ook nog zo'n 2.300 lopende subsidiezaken tot een bedrag van ruim € 396 miljoen openstaan; de verantwoording daarover moet de komende jaren nog binnenkomen.
Er zijn 29 nieuwe subsidieregelingen voor aanvragers beschikbaar gekomen; een aanzienlijk deel daarvan heeft betrekking op de toekomst voor ons platteland.
We vinden het belangrijk hoe particulieren, maatschappelijke (vrijwilligers)organisaties, ondernemers en medeoverheden de provincie ervaren als het gaat om subsidies. In het najaar van 2024 is daar door een extern bureau onderzoek naar gedaan. De resultaten van dit externe onderzoek zijn goed: 92% vindt het aanvragen van subsidies niet moeilijk (73% zelfs eenvoudig). De snelheid waarmee het besluit werd ontvangen is beoordeeld met een 7,4 en de begrijpelijkheid van het besluit met een 8,0. De hele subsidiedienstverlening krijgt een 7,9 van de 88 ondervraagden.
In 2024 hebben we los van dit algemene onderzoek ook door het jaar heen actief rechtstreeks feedback opgehaald onder de subsidieaanvragers. Dit om inzichten en suggesties te krijgen om het aanvragen van subsidies verder te vergemakkelijken. Ook hebben we gevraagd hoe zij het hele proces en de contacten met de provincie ervaren hebben.
In 2025 gaat de Rekenkamer Oost-Nederland onderzoek doen naar het gebruiksgemak van het aanvragen van subsidies.
Verder is in 2024 is met een zogeheten artikel 217a onderzoek door Concerncontrol onderzocht of het provinciale subsidieproces doelmatig en doeltreffend is. De belangrijkste conclusies zijn dat de provincie Overijssel haar subsidiedoelen grotendeels realiseert en dat de werkwijze van de provincie tot verminderde administratieve lasten leidt. Uit de evaluatie blijkt verder dat processen doorgaans goed doorlopen worden door subsidieontvangers.

Integriteit en fraude

De aandacht voor de thema's integriteit en fraude neemt de laatste jaren steeds verder toe. Het zorgt ervoor dat organisaties steeds vaker gevraagd worden transparant te zijn in de visie, het beleid en het toezicht op het integer handelen in alle geledingen van de organisatie. Dat gaat dus niet alleen over fraude, maar ook over misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O), het hanteren van gedragscodes en de naleving van andere regelgeving.

Wij hebben het fraude en M&O (misbruik & oneigenlijk gebruik) beleid vastgesteld voor de komende twee jaar. In deze periode evalueren we de thema's rondom de weerbare organisatie zodat we deze meer bij elkaar kunnen brengen. Met dit beleid voldoen we aan de vereisten vanuit o.a. de rechtmatigheidsverantwoording, met als uiteindelijke doel om fraude- en M&O-risico's binnen de provincie adequaat te kunnen beheersen en hierover te kunnen rapporteren. Wij volgen hiermee tevens het advies op van de commissie BBV om een M&O-beleid op te stellen in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording en rapporteren in het jaarverslag over de fraudegevoeligheid van de organisatie.
Concern control maakt bij het opstellen van het jaarlijkse auditplan een inschatting van de frauderisico's binnen onze organisatie. Inmiddels hebben we de grootste fraude en M&O risico's in kaart gebracht. Hierbij wordt een objectief beeld gevormd van de maatregelen van interne beheersing die onze organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes te voorkomen. Ook toetst concern control in welke mate deze maatregelen effectief zijn. Voor fraude is deze gangbare definitie gebruikt: Een opzettelijke handeling door één of meer personen waarbij gebruik wordt gemaakt van misleiding teneinde een onrechtmatig of onwettig voordeel te verkrijgen. Op basis van gesprekken met het verantwoordelijke management en de proceseigenaren en (verbijzonderde) interne controles zijn geen fraude incidenten geconstateerd.
Het jaarverslag integriteit 2024 is toegevoegd als bijlage bij dit jaarverslag en gaat dieper in op alles wat op het vlak van integriteit heeft gespeeld, waaronder het aantal gesprekken met de vertrouwenspersonen, het aantal meldingen van een (vermoeden van een) integriteitsschending en andere ontwikkelingen, onder meer de (verdere) integratie met de thema's fraude, informatiebeveiliging en ondermijning.

Rechtmatigheidsverantwoording

Sinds verslagjaar 2023 nemen wij een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. Gedeputeerde Staten was al verantwoordelijk voor het rechtmatig handelen van de Provincie. Vanaf het boekjaar 2023 nemen Gedeputeerde Staten expliciete verantwoordelijkheid en legt hierover in de jaarrekening verantwoording af aan de Provinciale Staten.
De rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit:

- Het ingevulde door de commissie BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) voorgeschreven format van de rechtmatigheidsverantwoording.
- Toelichtingen van afwijkingen boven de door PS vastgestelde verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves.
- Toelichtingen van afwijkingen boven de door PS vastgestelde rapportagegrens (5% van de materialiteit).

Grondslagen rechtmatigheidsverantwoording
De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld volgens de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en de financiële- en controleverordeningen van provincie Overijssel.
Daarnaast geldt het door Provinciale Staten vastgestelde normenkader 2024 als toetsingskader voor de rechtmatigheidsverantwoording. De scope van onze controlewerkzaamheden staat beschreven in het auditplan 2024.
Door Provinciale Staten zijn in het normenkader grensbedragen vastgesteld voor het rapporteren over afwijkingen. Alle rechtmatigheidsafwijkingen boven de verantwoordingsgrens worden in deze verantwoording kort en bondig benoemd. Voor de verantwoordingsgrens is dat € 11,7 miljoen (1% van de lasten inclusief toevoegingen aan de reserves)
In deze paragraaf wordt een nadere toelichting gegeven op alle onrechtmatigheden die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen voor zover deze de rapporteringstolerantie overschrijden. De rapportagetolerantie is € 585.000 (5% van de goedkeuringstolerantie).
Conclusie rechtmatigheid

Gedeputeerden Staten concludeert dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves. De omvang van de fouten en onduidelijkheden over het lopende verslagjaar 2024 is respectievelijk € 6.200.818 en € 86.759. De provincie blijft ruim binnen verantwoordingsgrens van afgerond € 11,7 miljoen.

Toelichting bij de drie rechtmatigheidscriteria

De rechtmatigheidsverantwoording heeft betrekking op drie criteria: het voorwaardencriterium, het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium en het begrotingscriterium.

Toelichting op de afwijkingen

Afwijkingen boven de rapportagegrens dienen te worden toegelicht. Deze afwijkingen, met een totaal van € 6.287.577 hebben betrekking op Europese aanbestedingen en het begrotingscriterium. Het voldoen aan de Europese aanbestedingswet is verplicht voor de Provincie Overijssel. De geconstateerde rechtmatigheidsfouten hebben hoofdzakelijk een incidenteel karakter, waarbij het merendeel betrekking heeft op lopende incorrecte contracten.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving, zowel intern als extern. Met onze interne controles sluiten we aan bij de goedkeurings- en rapporteringstoleranties die de accountant hanteert. In nauwe samenspraak met de accountant hebben we de omvang van de steekproeven en de uit te voeren controles bepaald.

Verbeterpunten om deze fouten in de toekomst te voorkomen

Ondanks de daling van het aantal rechtmatigheidsfouten bij Europese aanbestedingen wordt er blijvend aandacht gevraagd voor het belang voor het professionaliseren van de inkoopfunctie. Door het opzetten van het Expertise Centrum Inkoop is er coördinatie op de strategie en het contractmanagement en -register. Belangrijk is wel dat de gehele organisatie hierbij aanhaakt.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Het is aan de Provincie om effectieve maatregelen te nemen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen en te bestrijden. Om dit te bewerkstellingen hebben we een beleidsnota Fraude en M&O opgesteld en zijn de betrokken processen, de daarbij horende risico’s, beheersmaatregelen en controles geïnventariseerd. Vervolgens is er een risicoanalyseframework opgesteld waarin de M&O- en frauderisico’s worden beheerst. Uit de intern uitgevoerde controles zijn voor 2024 geen gevallen van M&O naar voren gekomen.

Begrotingscriterium

De begrotingsrechtmatigheid heeft betrekking op het financiële handelen binnen het kader van de geautoriseerde begroting. Vanaf 2023 kwalificeert de commissie BBV niet alleen de overschrijdingen van lasten en investeringskredieten als een begrotingsonrechtmatigheid, maar ook de onderschrijdingen hiervan.

Bij een onderschrijding is er sprake van begrotingsonrechtmatigheid als Provinciale Staten hierover niet tijdig is geïnformeerd. In de financiële verordening van de Provincie Overijssel is er duiding gegeven aan het begrip tijdig.

Uit onze controles is gebleken dat de begrote lasten voor Kerntaak 5 Regionale economie zijn overschreden met € 4,3 miljoen. Deze overschrijding is het saldo van overschrijdingen van budgetten met € 7,6 miljoen enerzijds en een onderbesteding op de KVO-budgetten met € 3,3 miljoen anderzijds.

- De overschrijdingen doen zich voor op budgetten voor SPUKS (€ 2,2 miljoen), Europese programma's (€ 2,6 miljoen) en algemene middelen (€ 2,9 miljoen). De overschrijding van de budgetten voor de SPUKS worden gecompenseerd via direct gerelateerde inkomsten vanuit de ontvangen SPUKS.
- De overschrijding op de budgetten voor Europese programma's worden voor € 1,4 miljoen gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten. Dit zijn bijdragen van projectpartners en ontvangen Europese cofinanciering. Voor € 1,2 miljoen betreft het eerdere bestedingen dan verwacht, passend binnen het bestaande beleid. Tot overschrijding van de beschikbare programmamiddelen voor de periode 2021-2027 leidt dit niet.
- De overschrijding op budgetten die worden gedekt uit de algemene middelen worden veroorzaakt door benodigde toevoegingen aan de Voorzieningen voor de HMO en TecBase. Op basis van de uitkomsten van de jaarrekeningen van deze partijen hebben wij € 3,7 miljoen toegevoegd aan deze voorzieningen. Dit is voor € 0,8 miljoen gecompenseerd door onderbesteding op andere posten. De resterende overschrijding van € 2,9 miljoen past binnen het bestaande beleid.

Bovenstaande leidt ertoe dat de overschrijdingen op Kerntaak 5 als acceptabel worden aangemerkt en niet meetellen voor het rechtmatigheidsoordeel.
Uit onze controles zijn bij de investeringskredieten een aantal kleine foutjes ontdekt beneden de rapportagegrens.
Hieronder vindt u een tabel met onderbesteding op kerntaakniveau. Voor verdere uitleg over de onderliggende verklaring van de onderbesteding verwijzen wij u naar de prestatiepagina.

Kerntaak	Absolute afwijking lasten	% Onderbesteding	Absolute afwijking baten	% Onderrealisatie
Kerntaak 1 - Ruimtelijke ordening en waterbeheer	€ 12.383.937	30,68%	€ -1.554.916	7,83%
Kerntaak 2 - Milieu en energie	€ 7.097.977	18,16%	€ -265.522	1,45%
Kerntaak 3 - Vitaal platteland	€ 20.439.766	13,71%	€ -4.759.698	7,81%
Kerntaak 4 - Mobiliteit	€ 23.729.792	9,76%	€ 431.377	-0,79%
Kerntaak 5 - Regionale economie	€ -4.321.965	-11,56%	€ 3.860.843	-76,12%
Kerntaak 6 - Cultuur en sociale kwaliteit	€ 4.475.541	12,93%	€ 74.755	-22,43%
Kerntaak 7 - Kwaliteit openbaar bestuur	€ 1.479.713	8,48%	€ 208.327	-34,04%
OFD - Overhead, financiering en dekkingsmiddelen	€ 13.785.372	17,46%	€ 18.792.801	-3,97%

Art. 217a onderzoeken

Concern control heeft in opdracht van Gedeputeerde Staten een art. 217a onderzoek uitgevoerd naar subsidies. De bevindingen en aanbevelingen die gedaan zijn dragen bij aan het bereiken van het doel van dit onderzoek. Het doel was meer inzicht in en grip op de doeltreffendheid en doelmatigheid van subsidies te verkrijgen. De belangrijkste conclusies zijn dat de provincie Overijssel haar subsidiedoelen grotendeels realiseert en dat de werkwijze van de provincie tot verminderde administratieve lasten leidt.

Verbonden Partijen

Dit is hoe wij denken

Beleid verbonden partijen
Ons beleid voor verbonden partijen en de uitgangspunten voor het beheer van verbonden partijen zijn vastgelegd in de Kadernota verbonden partijen Overijssel (2022).
Er is sprake van een 'verbonden partij' als wij een bestuurlijk én financieel belang hebben in een organisatie. Dit kan een privaatrechtelijke organisatie zijn (vennootschap, stichting of vereniging) of een publiekrechtelijke organisatie (bedrijfsvoeringsorganisatie of openbaar lichaam).
Er is een 'bestuurlijk belang' als wij een zetel hebben in het bestuur van de verbonden partij of stemrecht kunnen uitoefenen.
Er is een 'financieel belang' als wij middelen ter beschikking stellen die we kwijt zijn in geval van faillissement van de organisatie, of wanneer financiële problemen bij de organisatie op de provincie kunnen worden verhaald.
We maken gebruik van een verbonden partij als dat bijdraagt aan ons publieke belang. Bij de keuze voor een verbonden partij gaan wij ervan uit dat deze partij dezelfde activiteiten uit kan voeren met een grotere doelmatigheid en/of doeltreffendheid en met meer kwaliteit en continuïteit dan wij zelf zouden kunnen. Ook kan een externe partij beschikken over specifieke expertise, die wij niet in huis hebben en ook niet in huis kunnen of willen halen. Door met externe partijen samen te werken, kunnen we ons volledig richten op onze eigen taken en doelen, terwijl deze externe partijen zich specialiseren in hun specifieke taken.
Periodieke evaluatie
Iedere Statenperiode evalueren wij de portefeuille verbonden partijen aan de hand van de volgende instrumentele vragen:
- is het instrument verbonden partij (nog steeds) het meest geschikte instrument om het onderliggende provinciale belang te behartigen?
- is een ander instrument (subsidie, opdracht) intussen wellicht passender?
- (of) kunnen we het inmiddels geheel aan de markt over laten?

De meeste recente evaluatie van de Overijsselse portefeuille heeft u in 2022 ontvangen. De eerstvolgende instrumentele evaluatie is voorzien in 2026.

Dit is wat wij doen
Het instrument verbonden partij
Om te bepalen of het publieke belang behartigd zou moeten worden in de vorm van een verbonden partij, gebruiken wij het afwegingskader op pag. 43 van de Kadernota verbonden partijen Overijssel. Provinciale Staten worden nadrukkelijk betrokken bij het besluitvormingsproces en de motivering voor de keuze van een verbonden partij. Iedere algemene (bestuurs)vergadering wordt voorbereid in ons College. Bij de besluitvorming houden wij rekening met de verschillende rollen die de provincie heeft ten aanzien van de verbonden partij (eigenaar, opdrachtgever en toezichthouder).
Overijsselse fondsen
De provincie Overijssel is (mede)aandeelhouder van vijf fondsen: Innovatiefonds Overijssel (IFO), Energiefonds Overijssel (EFO), Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO), regionale ontwikkelingsmaatschappij Oost NL (Oost NL) en participatiemaatschappij Wadinko. Deze fondsen ondersteunen de Overijsselse bedrijven in verschillende levensfasen.
De fondsen verschillen in omvang, instrumentarium en doelstelling . Ze hebben met elkaar gemeen dat ze ieder op hun eigen manier bijdragen aan een toekomstbestendige Overijsselse economie: ze versterken de innovatiekracht, de energietransitie, circulariteit en dragen bij aan het vestigingsklimaat en (behoud van) werkgelegenheid. Ze investeren daar waar reguliere financiers dat nog niet (volledig) doen, waar sprake is van 'marktfalen'. De betrokkenheid van een publiek fonds kan andere partijen vertrouwen geven en mede-investeerders over de streep trekken.

Eens per jaar informeren wij u in het Jaaroverzicht Overijsselse fondsen over de fondsresultaten over het afgelopen jaar. In het Coalitieakkoord 'Schouder aan schouder' staat dat we de inzet van onze fondsen willen voortzetten. Ook hebben wij aangegeven de kaders van de fondsen de komende periode te herijken. Wij gaan daarover uiteraard met u in gesprek.

Risico's

Bij verbonden partijen is sprake van een getrapt risico. De verbonden partijen nemen beleids- en beheersmaatregelen ter voorkoming van het ontstaan van risico's. Op onze beurt stellen wij per verbonden partij een risicoprofiel op. In een aantal gevallen leidt dat tot een risicovoorziening. Het deel dat niet is opgenomen in een risicovoorziening wordt gedekt vanuit de Algemene financieringsreserve (AFR).
Voor onderstaande verbonden partijen is een risicovoorziening gevormd:
Innovatiefonds Overijssel I (IFO)
Het eigen vermogen van IFO bedraagt ultimo 2024 € 24,3 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 25,6 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 1,3 miljoen (voorziening Innovatiefonds).
Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO)
Het eigen vermogen van HMO bedraagt ultimo 2024 € 49,6 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 55,9 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 6,3 miljoen (voorziening Participatie HMO).
Energiefonds Overijssel (EFO)
Het eigen vermogen van EFO bedraagt ultimo 2024 € 2,6 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 15,8 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 13,2 miljoen (voorziening Energiefonds Overijssel).
Technology Base (TB)
De jaarrekening 2024 van Technology Base gaat uit van een grondexploitatie van € 26,0 miljoen negatief (netto contante waarde) per 1 januari 2025. Ons aandeel (50%) in het tekort op deze grondexploitatie - zijnde € 13,0 miljoen - is afgedekt in de voorziening Resultaten gebiedsexploitaties.
In de toetsing van het provinciale weerstandsvermogen houden wij rekening met een kans van 50% op een negatiever resultaat dan begroot voor de grondexploitatie (impact € 2,45 miljoen) en de luchthaven- en vastgoedexploitatie (impact € 0,6 miljoen).

Gemeenschappelijke regelingen

Verbonden partijen

Bedrijfsvoeringsorganisatie Shared Service Centrum ONS (SSC ONS) (Zwolle)

Hoort bij prestatie
Overhead, Financiering en dekkingsmiddelen
Provinciaal publiek belang
SSC ONS richt zich op de bedrijfsvoeringstaken inkoop & contractmanagement, ICT en personeels- en salarisadministratie.
De samenwerking in SSC ONS beoogt het volgende resultaat:
- continuïteit door beperking van organisatorische kwetsbaarheid;
- verhoging van de (erkenning van) professionaliteit en deskundigheid van medewerkers;
- verhoging van de kwaliteit van de werkprocessen;
- efficiency ten aanzien van de inzet van beschikbare medewerkers;
- een gebundeld investeringsvermogen;
- realisatie van besparingen door schaalvoordelen.

Juridische vorm
Publiekrechtelijke rechtspersoon (Bedrijfsvoeringsorganisatie, Wet Gemeenschappelijke Regelingen).
In 2024 is de gemeenschappelijke regeling aangepast vanwege de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en de toetreding van de gemeente Ommen.
De aangepaste regeling is 27 maart 2024 goedgekeurd door uw Staten, op 22 april 2024 gepubliceerd (gemeenschappelijke regeling) en per 1 mei 2024 in werking getreden.
Partijen
Provincie Overijssel en gemeenten Zwolle, Kampen, Dalfsen, Westerveld, Zwartewaterland en Ommen. Het aandeel van Overijssel in het resultaat is steeds meer afhankelijk van het aantal producten en diensten dat wordt afgenomen. Het aandeel fluctueert daarmee gedurende de jaren. In 2024 bedroeg het Overijsselse aandeel circa 30%.
Bestuurlijke betrokkenheid
Bestuurslid is gedeputeerde G.H. ten Bolscher (in rol van eigenaar). Het hoofd eenheid bedrijfsvoering neemt zitting in het bedrijfsvoeringberaad (in rol van opdrachtgever).
Financieel belang
De bijdrage van de provincie voor 2024 bedroeg afgerond € 10,0 miljoen voor (eventuele) resultaatbestemmingen. SSC ONS behaalde over 2024 een voordelig resultaat van in totaal € 1,7 miljoen. Het voorstel van Ons is om via haar eigen jaarrekening een deel van dit resultaat te bestemmen ten behoeve van de aanschaf van hardware (smartphones, laptops en port replicators) en voor vervroegde afschrijving door naar voren gehaalde investeringen. Na aftrek van deze resultaatbestemmingen bedraagt het Overijsselse aandeel in het nettoresultaat € 0,31 miljoen. Het SSC Ons bestuur neemt op 11 april 2025 een besluit over de voorgestelde resultaatbestemmingen en het resterende resultaat.
Het positieve resultaat van SSC ONS over 2024 wordt mede veroorzaakt doordat projecten langzamer gaan dan verwacht. Door de krapte op de arbeidsmarkt blijft het daarnaast lastig om formatie in te vullen, waardoor projecten een langere doorlooptijd krijgen of worden uitgesteld.
Bijzonderheden
Het Overijsselse aandeel in de SSC Ons begroting is ten opzichte van 2023 met circa 11,5% gestegen (van € 8,98 naar € 10,03 miljoen). Deze stijging laat zich onder andere verklaren door prijsindexatie, groei van de provinciale organisatie, stijgende loonkosten door CAO-afspraken en doorontwikkelingen (bijvoorbeeld op het gebied van cybersecurity).
Meer informatie
Website SSC ONS

Openbaar lichaam Technology Base (Enschede)

Hoort bij prestatie
5.1.4 Werklocaties provinciale participaties
Provinciaal publiek belang
Deze verbonden partij draagt bij aan de ontwikkeling van de voormalige vliegbasis Twente tot Technology Base. Twente Airport is daar onderdeel van. De gemeenschappelijke regeling Technology Base omschrijft de opgave als een integrale gebiedsontwikkeling voor toekomstbestendige bestemmingen die een belangrijke bijdrage leveren aan de economie, ecologie, natuur, woningbouw en leefbaarheid van de regio. Het oorspronkelijke plangebied van in totaal 500 hectare bevindt zich ten noorden van de stad Enschede, grenzend aan Hengelo en Oldenzaal en dichtbij de Duitse grens.

Juridische vorm
Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen), in werking getreden op 23 november 2010. De laatste wijziging van de gemeenschappelijke regeling was in 2020, waarbij de regeling is omgezet naar een collegeregeling. Daarbij is ook de naam gewijzigd van Area Development Twente (ADT) naar Technology Base (TB). De gewijzigde regeling is op 17 juli 2020 gepubliceerd (Staatscourant 2020, 38979).

Partijen
Provincie Overijssel (50%) en gemeente Enschede (50%).

Bestuurlijke betrokkenheid
Algemeen Bestuur: G.H. ten Bolscher (lid), E.G. Grijsen (lid), E.N.W. Hoogland (lid) en M.R.H.M. von Martels (lid). Dagelijks Bestuur: E.N.W. Hoogland (lid) en E.G. Grijsen (lid).
In 2022 is de gebiedsontwikkeling Technology Base geëvalueerd. De gebiedsontwikkeling is voor een belangrijk deel afgerond. Er is een resterende opgave voor de luchthaven Twente Airport en de werkgebieden. Volgens het coalitieakkoord 'Schouder aan schouder 2023-2027' gebruiken we de periode tot 2025 om tot een zorgvuldig besluit over Technology Base te komen. Voor een positief besluit over blijvende betrokkenheid van de provincie is het noodzakelijk dat er een sluitende businesscase ligt, waarbij structurele financiering van de provincie niet nodig is.

Financieel belang
De jaarrekening 2024 van Technology Base gaat uit van een grondexploitatie van € 26,0 miljoen negatief (netto contante waarde) per 1 januari 2025. Ons aandeel (50%) in het tekort op deze grondexploitatie - zijnde € 13,0 miljoen - is afgedekt in de voorziening Resultaten gebiedsexploitaties.
In de toetsing van het provinciale weerstandsvermogen houden wij rekening met een kans van 50% op een negatiever resultaat dan begroot voor de grondexploitatie (impact € 2,45 miljoen) en de luchthaven- en vastgoedexploitatie (impact € 0,6 miljoen).

Bijzonderheden
Rondom de luchthaven(exploitatie) van Twente Airport zijn in 2023 en 2024 publiek-private vormen van samenwerking met het regionale bedrijfsleven verkend. Daarvoor is een intentieovereenkomst gesloten. In oktober 2024 is de opbrengst van deze verkenning toegelicht aan Provinciale Staten. Besluitvorming over de uitkomsten volgt in 2025. Samen met het bedrijfsleven zetten wij ons in voor het verbeteren van de faciliteiten op de luchthaven en het ontwikkelen van marktkansen. Op basis van de motie van Provinciale Staten van 28 februari 2024 richten wij ons daarbij ook op activiteiten van het ministerie van Defensie.
Het ministerie heeft in het kader van het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie Twente Airport opgenomen in het onderzoek naar locaties voor de uitbreiding van jachtvliegtuigcapaciteit, een onverharde landingsbaan en de stationering van drones. Eind 2024 heeft het Kabinet besloten dat Twente Airport alleen nog in beeld is voor uitbreiding van jachtvliegtuigcapaciteit en incidenteel gebruik door drones.
Voor de komende jaren houdt Technology Base rekening met een lage uitgifteprognose van bedrijfskavels op het bedrijvenpark. Door de nabijheid van overbelast Natura 2000-gebied Lonnekermeer is er geen ruimte voor de stikstofdepositie van grotere bedrijfsvestigingen (met meer dan 25 werknemers) op Technology Base. Ook netcongestie belemmert de uitgifte van bedrijfskavels. Op het bedrijvenpark zijn alle voormalige F16-shelters nu verhuurd.

Meer informatie
Website Technology Base
Statenvoorstel Evaluatie Technology Base
Statenbrief over (o.a.) 'Routekaart toekomstig beheer en onderhoud'
Meerjarenbegroting 2025-2028 Technology Base en brief over wijziging van Meerjarenbegroting 2025-2028
Statenbrief over intentieovereenkomst Twente Airport
Statenbrief over Nationale Veiligheid en Twente Airport

Statenbrief over opbrengst van verkenning publiek-private samenwerking Twente Airport

Openbaar lichaam Omgevingsdienst IJsselland (OD-IJ) (Zwolle)

Hoort bij prestatie
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu
Provinciaal publiek belang
Omgevingsdienst IJsselland (OD-IJsselland) heeft als doel om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van milieutaken in IJsselland kwalitatief beter en efficiënter uit te voeren, door de samenwerking van de IJssellandse gemeenten en de provincie in een afzonderlijke dienst vorm te geven. Dit belang is ook verankerd in de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJsselland.
Juridische vorm
Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen). De gemeenschappelijke regeling is in 2017 in werking getreden en voor het laatst in 2024 gewijzigd op grond van evaluatie van de regeling en wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
De deelnemers zijn en blijven bevoegd gezag. Bevoegdheden zijn niet gedelegeerd, maar in mandaat overgedragen.
Partijen
Deelnemers in de OD-IJsselland zijn de provincie Overijssel en elf gemeenten uit de regio IJsselland: Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle. In 2024 bedroeg het aandeel van de provincie in het resultaat 8,25%
Bestuurlijke betrokkenheid
Algemeen Bestuur: Gedeputeerde T.A. de Bree (lid/vicevoorzitter). Dagelijks bestuur: Gedeputeerde T.A. de Bree, (lid/vicevoorzitter).
In 2025 zal namens de provincie vanuit de rol van opdrachtgever aandacht zijn voor het doorontwikkelen van de kwaliteit van de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving en daarnaast op een efficiënte uitvoering. Vanuit de eigenaarsrol ligt de focus op de continuïteit van de organisatie, risicobeheer, de noodzakelijke versterking van de planning- en controlfunctie en een evenredige verdeling van kosten tussen de deelnemende partijen.
Financieel belang
Het financieel jaarverslag 2024 van de OD-IJsselland wordt rechtstreeks aan u verzonden. Dit staat gepland voor medio april 2025.
OD-IJsselland heeft een begroting opgesteld voor 2024 van in totaal € 15,3 miljoen. De bijdrage van de provincie Overijssel aan de OD-IJ bedraagt afgerond € 1,1 miljoen.
Bijzonderheden
In het Interbestuurlijk programma ter verbetering van het VTH stelsel worden de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen in zes pijlers uitgewerkt. Onderdeel van deze aanbevelingen is om naar de ´robuustheid´ van de omgevingsdiensten te kijken. De OD-IJsselland heeft een 'IJssellandse variant' vastgesteld hoe de omgevingsdienst gaat voldoen aan de robuustheidscriteria.
Meer informatie
Website Omgevingsdienst IJsselland
Ontwerpbegroting 2025 Omgevingsdienst IJsselland

Openbaar lichaam Omgevingsdienst Twente (ODT) (Almelo)

Hoort bij prestatie
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu

Provinciaal publiek belang
Omgevingsdienst Twente (ODT) heeft als doel om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van milieutaken in Twente kwalitatief beter en efficiënter uit te voeren, door de samenwerking van de Twentse gemeenten en de provincie in een afzonderlijke dienst vorm te geven. Dit belang is verankerd in de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Twente.

Juridische vorm
Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen). De gemeenschappelijke regeling is in 2017 in werking getreden en voor het laatst in 2024 gewijzigd op grond van wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
De deelnemers zijn en blijven bevoegd gezag. Bevoegdheden zijn niet gedelegeerd, maar in mandaat overgedragen.

Partijen
Deelnemers in de ODT zijn de provincie Overijssel en veertien gemeenten uit de regio Twente: Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden. Het aandeel van de provincie Overijssel in het resultaat bedraagt 6,6%.

Bestuurlijke betrokkenheid
Algemeen Bestuur: Gedeputeerde T.A. de Bree (lid/vicevoorzitter). Dagelijks bestuur: Gedeputeerde T.A. de Bree, (lid/vicevoorzitter).

Financieel belang
Het financieel jaarverslag 2024 van ODT wordt rechtstreeks aan u verzonden. Dit staat gepland voor medio april 2025.
ODT heeft een begroting opgesteld voor 2024 van in totaal € 16,8 miljoen. De bijdrage van de provincie Overijssel aan ODT voor 2024, conform begroting, bedroeg € 1,1 miljoen.

Bijzonderheden
In het Interbestuurlijk programma ter verbetering van het VTH stelsel worden de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen in zes pijlers uitgewerkt. Onderdeel van deze aanbevelingen is om naar de ´robuustheid´ van de omgevingsdiensten te kijken. ODT geeft aan dat ze aan deze criteria voldoet. Hiervoor loopt een traject waarbij de ODT beschrijft hoe ze in 2026 een robuuste omgevingsdienst zijn.

Meer informatie
Website Omgevingsdienst Twente
Ontwerpbegroting Omgevingsdienst Twente

Openbaar lichaam Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT) (Almelo)

Hoort bij prestatie
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties

Provinciaal publiek belang
Het Regionaal Bedrijventerrein Twente richt zich op vestiging van grootschalige bedrijven die actief zijn in de logistieke sector of in de industrie, uitgaande van 20 tot 50 arbeidsplaatsen per hectare en een ruimtebehoefte vanaf 2 hectare. Dit belang is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente, die de taak van de verbonden partij omschrijft als 'het (duurzaam) ontwikkelen, realiseren, exploiteren en beheren van het bedrijventerrein'.
Het Regionaal Bedrijventerrein Twente (ook wel XL Businesspark) behoort samen met Technology Base, Kennispark Twente en Hightech Systems Park (HTSP) tot de vier economische topwerklocaties in Twente.

Juridische vorm
Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen).
Partijen
De provincie Overijssel (23%) en de gemeenten Almelo (23%), Hengelo (23%), Enschede (23%) en Borne (8%).
Bestuurlijke betrokkenheid
Algemeen bestuur: E. G. Grijsen (lid) en E.N.W. Hoogland (lid). Dagelijks bestuur: E.N.W. Hoogland (lid).
Vanuit de opdrachtgeversrol stuurt de provincie op het realiseren van grondverkopen en daarmee op regionale werkgelegenheid.
Vanuit de eigenaarsrol ligt de focus op het bewaken van de kaders, het beheersen van de risico's en borging van de kwaliteit van besluitvorming door RBT.
Financieel belang
Wij zijn als deelnemer naar rato van de omvang van onze deelneming (23%) risicodrager voor de exploitatie. Vanwege de gunstige financiële resultaten de afgelopen jaren verantwoordden wij jaarlijks een eenmalige baat ter hoogte van ons aandeel in het positief exploitatieresultaat. Voor 2024 is dit op grond van de voorlopige jaarcijfers RBT een bedrag van € 414.000. Op dit bedrag maken wij bij opheffing van het RBT aanspraak.
Bijzonderheden
De kavels op het regionaal bedrijventerrein zijn bijna geheel uitgegeven. Daarom heeft het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente in december 2023 besloten om de regeling op te heffen en daarvoor de noodzakelijke stappen te zetten. Het liquidatieplan over overdracht en verdeling van de boedel en resterende taken van RBT wordt in 2025 voor een zienswijze aan Provinciale Staten voorgelegd.
Eind 2024 bleek er meer tijd dan eerder gepland nodig te zijn om tot een zorgvuldige overdracht van de boedel en resterende taken van het RBT aan de gemeente Almelo en de Coöperatie Parkmanagement te komen. Dit betekent een verwacht uitstel van liquidatie met een half jaar ten opzichte van de planning die in de brief van het DB RBT van 31 juli 2024 is opgenomen. Naar verwachting kan de opheffing per eind 2025 worden geformaliseerd.
Meer informatie
Website XL Business Park
Ontwerpbegroting 2025 en meerjarenraming RBT
Brief DB RBT 31 juli 2024 over het opheffingsproces

Overige verbonden partijen

Verbonden partijen

Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Overijssel (Nazorgfonds) (Zwolle)

Hoort bij prestatie
2.2.3 Beheer nazorgfonds
Provinciaal publiek belang
De Leemtewet (aanvulling op Wet Milieubeheer) waarborgt dat gesloten stortplaatsen geen of zo weinig mogelijk gevolgen voor het milieu hebben. Op grond van deze wet zijn wij bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor de nazorg van stortplaatsen waar na 1 september 1996 afvalstoffen zijn of worden gestort.
Juridische vorm
Het nazorgfonds is opgericht door Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel (art. 15.47, lid 1 Wet Milieubeheer) en is een rechtspersoon bij wet (art. 15.47, lid 3 Wet Milieubeheer). De rechtspersoon is in 2014 ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel.
Partijen
Provincie Overijssel, N.V. ROVA en Twence B.V..

Bestuurlijke betrokkenheid
Algemeen bestuur: het voltallige college van Gedeputeerde Staten.
Dagelijks bestuur: T.A. de Bree en G.H. ten Bolscher.
Bestuurlijk Overleg Nazorgfonds: T.A. de Bree en G.H. ten Bolscher, een vertegenwoordiger van N.V. ROVA en een vertegenwoordiger van Twence B.V.. ROVA en Twence hebben in dit orgaan recht van inspraak, maar geen beslissingsbevoegdheid.

Financieel belang
De Leemtewet bepaalt (art. 15.44 Wet Milieubeheer) dat de provincie een heffing instelt voor de bestrijding van de kosten van de nazorgmaatregelen bij stortplaatsen waar na 1 september 1996 nog afval gestort wordt. Deze heffing wordt bij belastingverordening opgelegd aan de exploitanten van de stortplaatsen in Overijssel. Deze belastingverordening op is 30 maart 1999 vastgesteld.
Wij zijn verplicht de opbrengsten van de heffing af te dragen aan het 'Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Overijssel'. Voor de locatie Elhorst Vloedbelt brengen we een jaarlijkse heffing van € 40.000 in rekening aan de stortplaatsexploitant.
Op basis van de concept jaarrekeningcijfers 2024 bedraagt het eigen vermogen van het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Overijssel ultimo 2024 € 14,8 miljoen. Dit vermogen is ondergebracht bij vermogensbeheerder Rabobank. Door de Rabobank is circa € 4,4 miljoen belegd in aandelen en € 8,6 miljoen in obligaties. Daarnaast wordt € 1,5 miljoen beheerd op een spaarrekening.

Bijzonderheden
Voor het berekenen van het benodigde doelvermogen bij sluiting van de stortplaatsen is het relevant welke rekenrente gehanteerd wordt (voor het contant maken van de toekomstige kosten en opbrengsten). Tot nu toe werd uitgegaan van een percentage van 5,06% zoals in IPO-verband afgesproken. Omdat dit percentage niet meer realistisch is (want te hoog), heeft het IPO geadviseerd om de rekenrentesystematiek te wijzigen en uit te gaan van de rente van de Autoriteit Europese pensioenverzekeraars (UFR-EIOPA).
De exploitanten Rova en Twence zijn bezig om hun afvalplannen te actualiseren. Hierbij hoort ook een berekening van de benodigde doelvermogens. Dat is het vermogen dat op sluitingsdatum van de stortplaats beschikbaar moet zijn om "eeuwigdurend" de stortplaats te kunnen onderhouden. Het is de verwachting dat dit, in combinatie met de hiervoor genoemde nieuwe rekenrentesystematiek, zal leiden tot een verhoging van de jaarlijkse bijstortverplichting voor de beide exploitanten. In 2025 leggen we besluitvorming hierover voor aan Provinciale Staten.

Stichtingen en verenigingen

Verbonden partijen

Interprovinciaal Overleg (IPO) ('s-Gravenhage)

Hoort bij prestatie
De IPO budgetten zijn verspreid opgenomen in de begroting van de provincie, afhankelijk van het onderwerp.

Provinciaal publiek belang
Het lidmaatschap van IPO is van belang voor de bestuurlijke betrokkenheid bij de kerntaken die de provincies gezamenlijk uitvoeren. De vereniging IPO heeft tot doel:

- de belangen van provincies te behartigen;
- een platform te bieden voor uitwisseling van kennis en ervaringen;
- vernieuwingsprocessen binnen de provincies te initiëren en te stimuleren.

Juridische vorm
Privaatrechtelijke organisatie (vereniging, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen
De twaalf provincies zijn deelnemer in het IPO. De provincie Overijssel heeft een aandeel van 9,43% in het resultaat van de vereniging.
Bestuurlijke betrokkenheid
Bestuurslid is gedeputeerde E.G. Grijsen. Provinciale Staten van iedere provincie wijzen uit hun midden twee personen aan ter vertegenwoordiging van hun provincie in de Algemene Leden Vergadering. Voor de provincie Overijssel zijn dit mevrouw I. Hoogveld en mevrouw A. Nijhuis.
Financieel belang
In het geval dat formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang zoals gedefinieerd in het BBV, maar er wel sprake is van een structurele bekostiging van (de activiteiten van) een organisatie én er sprake is van een bestuurlijk belang, beveelt de Commissie BBV aan om deze organisaties gezien het maatschappelijke of algemene belang toch op te nemen in de paragraaf verbonden partijen.
Bijzonderheden

Meer informatie
Website IPO

Vennootschappen en coöperaties

Verbonden partijen

BNG Bank N.V. (’s-Gravenhage)
Hoort bij prestatie
Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.
Provinciaal publiek belang
De BNG Bank is een bank voor overheden en instellingen met een maatschappelijk belang. Bij de BNG Bank staat niet de winst voorop, maar de maatschappelijke impact.
De BNG Bank is opgericht om bij te dragen aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen, zowel op sociaal gebied als in duurzaamheid. Gemeenten, woningcorporaties, en zorg- en onderwijsinstellingen benutten de kredieten en financiële expertise van de BNG Bank om belangrijke maatschappelijke doelstellingen te bereiken. Dit omvat projecten gericht op energietransitie, het bewoonbaar houden van wijken, het verbeteren van sociale huurwoningen, en het versterken van onderwijs- en zorginstellingen.
Doordat de BNG Bank eigendom is van gemeenten, provincies en de staat, en door het statutair beperkte werkterrein, geniet de bank het vertrouwen van financiers dat het risico op kredietverlening minimaal is. BNG Bank consolideert de diverse klantvragen tot een aanbod op de financiële markten dat tegemoetkomt aan de behoeften van beleggers qua volume, liquiditeit en looptijd. Deze combinatie verschaft de bank uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen concurrerende tarieven, die ten goede komen aan lokale overheden en maatschappelijke instellingen, resulterend in lagere kosten voor de samenleving voor diverse voorzieningen.
Aangezien de bank uitsluitend publieke aandeelhouders heeft, maakt zij deel uit van de publieke sector. De provincie Overijssel vervult haar publieke rol door aandeelhouder te zijn van BNG Bank.
Juridische vorm
Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen
Volgens de statuten mogen alleen publieke entiteiten aandeelhouder zijn van BNG Bank. De Staat bezit vijftig procent van de aandelen, terwijl de rest in handen is van gemeenten, elf provincies en een waterschap. De provincie Overijssel bezit een belang van 0,16% in BNG Bank.
Bestuurlijke betrokkenheid
Stemrecht in de Algemene Vergadering wordt vertegenwoordigd door de eerste gemachtigde voor de provincie Overijssel, T.A. de Bree. De bestuurlijke betrokkenheid blijft beperkt, mede door de geringe financiële participatie.
Financieel belang
De provincie Overijssel heeft 87.750 aandelen met een boekwaarde van afgerond € 0,2 miljoen. Afhankelijk van de resultaten van BNG Bank, krijgt de provincie jaarlijks dividend. In de afgelopen jaren was dit een stabiele uitkering van ongeveer € 0,2 miljoen per jaar.
Bijzonderheden
In 2015 en 2016 heeft de provincie Overijssel voor een totaalbedrag van € 75 miljoen deelgenomen aan door BNG Bank uitgegeven hybride leningen, met een totale omvang van het leningpakket van € 424 miljoen. Deze hybride leningen, met een looptijd van 60 jaar, stelden BNG Bank in staat haar solvabiliteit en weerstandsvermogen te versterken. Vanaf mei 2022 heeft BNG Bank jaarlijks de optie, maar niet de verplichting, om de leningen vervroegd af te lossen. Daarom ramen we de renteopbrengsten van deze leningen slechts voor één jaar. In mei 2022 loste de bank de eerste tranche van de leningen af voor een bedrag van € 50 miljoen. In mei 2023 en mei 2024 heeft BNG Bank geen aflossingen gedaan, waardoor aan het einde van 2024 nog een bedrag van € 25 miljoen openstaat.
Meer informatie
www.bngbank.nl
Hier is ook het jaarverslag 2024 opgenomen.

Coöperatie Samenwerkingsverband DOVA U.A. (Utrecht)

Hoort bij prestatie
4.2.1 Transities openbaar vervoer
Provinciaal publiek belang
De provincie Overijssel werkt in verschillende verbanden samen met het Rijk, de provincies en vervoersregio's aan efficiënt en doeltreffend openbaar vervoer voor reizigers. Het doel is te komen tot een beter mobiliteitsbeleid van de leden en het realiseren van een doeltreffend en efficiënt vervoer voor de reiziger.
Dit belang is ook verankerd in de statuten van de coöperatie Dova (Decentrale ov autoriteiten), waarin het doel omschreven is als 'het faciliteren en ondersteunen van de leden bij collectieve vraagstukken op het gebied van de exploitatie, infrastructuur en services voor reizigers, zoals informatievoorziening over het openbaar vervoer en andere vormen van collectief vervoer of individueel vervoer, om zo in de stoffelijke behoeften van haar leden te voorzien krachtens overeenkomsten met hen te sluiten in het bedrijf dat zij te dien einde ten behoeve van haar leden uitoefent of dat één of meer van haar dochtervennootschappen/deelnemingen uitoefent of doet uitoefenen.'
Juridische vorm
Privaatrechtelijke organisatie (coöperatieve vereniging, Burgerlijk wetboek, boek 2).
Partijen
De twaalf provincies, Vervoerregio Amsterdam, Metropoolregio Rotterdam-Den Haag en OV Bureau Groningen-Drenthe. Het aandeel van de provincie Overijssel in het resultaat bedraagt 5,7%.
Bestuurlijke betrokkenheid
Stemrecht in de Algemene Ledenvergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin is M. Dadema).

Financieel belang
De jaarlijkse reguliere bijdrage aan DOVA bedraagt € 276.000. Deze bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd.
Bijzonderheden
De lobby en afstemming voor compensatie van de door de ministeries ingevoerde bezuinigingen op het studentenreisproduct en de SPUK gelden, was in 2024 een belangrijk aandachtspunt van DOVA. Daarnaast heeft DOVA, naast de reguliere werkzaamheden, gewerkt aan een systematiek om sneller van elkaar te kunnen leren en zo het openbaar vervoer voor de reizigers eenvoudiger te maken.
Meer informatie
Website DOVA

CSV Amsterdam B.V. ('s Hertogenbosch)
Hoort bij prestatie
Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.
Provinciaal publiek belang
Deze verbonden partij draagt niet bij aan een provinciaal beleidsdoel. Het betreft een tijdelijke verbonden partij voor de afwikkeling van de verkoop van Essent. De vennootschap heeft tot doel:

- namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON);
- namens de verkopende aandeelhouders van Essent eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. (“Waterland”);
- het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.

Juridische vorm
Privaatrechtelijke organisatie (besloten vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).
Partijen
Provincie Groningen (6,0%), provincie Drenthe (2,3%), provincie Overijssel (18,7%), provincie Flevoland (0,02%), provincie Noord-Brabant (30,8%), provincie Limburg (16,1%) en gemeenten in deze provincies en in de provincie Friesland.
Bestuurlijke betrokkenheid
Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin is T.A. de Bree). Verder heeft de provincie Overijssel een vaste zetel in de Aandeelhouderscommissie. De bestuurlijke betrokkenheid bij deze verbonden partij is, gezien de aard van de verbonden partij, minimaal.
Financieel belang
Het aandelenbezit van de provincie Overijssel vertegenwoordigt een boekwaarde van € 47.000.
Bijzonderheden
Het streven is al langere tijd om CSV Amsterdam op te heffen. De opheffing is uitgesteld vanwege een door CSV Amsterdam ingediende claim bij de Belastingdienst. CSV Amsterdam bestrijdt namens Deponie Zuid namelijk de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting 2014 van 29 november 2019 voor een bedrag van € 6,9 miljoen. De belastingrente hierover is opgelopen € 1,4 mln. De Belastingdienst heeft het bezwaar van CSV Amsterdam hierover in 2023 ongegrond verklaard. Vervolgens is in 2024 hierover een gerechtelijke beroepsprocedure bij de Rechtbank Breda doorlopen.

De Rechtbank heeft in oktober 2024 een voor de aandeelhouders gunstige uitspraak gedaan: de naheffingsaanslag van € 6,9 miljoen s niet over het juist tijdvak opgelegd en kan daarom niet in stand kan blijven. Ook de belastingrentebeschikking van € 1,4 miljoen die over deze naheffingsaanslag is geheven, kan niet in stand blijven. De Belastingdienst is tegen deze uitspraak niet in beroep gegaan.
Met de afronding van deze gerechtelijke procedure zijn alle rechten en plichten afgewikkeld die voortvloeiden uit de verkoop van Attero aan Recycleco/Waterland Private Equity Fund en zijn de belemmeringen weggenomen om CSV Amsterdam BV op te heffen.
De verwachting is dat CSV Amsterdam BV in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 17 april 2025 kan worden ontbonden, waarna de financiële middelen in de vennootschap worden uitgekeerd aan de aandeelhouders. Dit leidt tot een incidentele financiële bate voor de provincie die wij verantwoorden in de 1e Monitor 2025.

Energiefonds Overijssel B.V. (Zwolle)

Hoort bij prestatie

2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel

Provinciaal publiek belang

Energiefonds Overijssel verstrekt leningen, participaties en garanties aan projecten op het gebied van energiebesparing en productie van hernieuwbare energie en draagt zo bij aan de provinciale doelen voor nieuwe energie. Dit belang is verankerd in de statuten van het fonds waarin het doel van de verbonden partij omschreven is als: 'het versterken van de ontwikkeling en toepassing van hernieuwbare energie, energiebesparing, C02-emissiereductie en de energietransitie in (met name) de provincie Overijssel'.

Juridische vorm

Energiefonds Overijssel bestaat uit:

- Energiefonds Overijssel I B.V. voor het verstrekken van risicofinanciering en het beheren van Energiefonds II B.V.
- Energiefonds Overijssel II B.V. voor het verstrekken van leningen en garanties.

Beide vennootschappen zijn privaatrechtelijke organisaties (besloten vennootschappen, Burgerlijk wetboek, boek 2). Het fonds wordt beheerd door CL Venture Partners B.V. en heeft een Raad van Commissarissen van drie leden en een Adviescommissie van vijf leden.

Partijen

De provincie Overijssel is 100% eigenaar van Energiefonds Overijssel I B.V..
Energiefonds Overijssel I B.V. is op haar beurt 100% eigenaar van Energiefonds Overijssel II B.V..

Bestuurlijke betrokkenheid

Er zijn jaarlijks drie Algemene Vergaderingen. De provincie heeft als enige aandeelhouder stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin is T.A. de Bree). Daarnaast zijn er regelmatig overleggen met de portefeuillehouder, Raad van Commissarissen en directie van EFO.
Aan het einde van ieder jaar stuurt GS een beleidsbrief naar de fondsbeheerder. Hierin staan aandachtspunten voor EFO voor het komende jaar.

Financieel belang

Energiefonds Overijssel heeft een revolverend fondsvermogen van € 200 miljoen. Daarnaast beschikt het fonds tot eind 2027 over een overbruggingskrediet van € 80 miljoen. In 2022 heeft EFO een lening van maximaal € 50 miljoen aangetrokken bij de Europese Investeringsbank (EIB). De provincie staat garant voor deze lening. Daarmee komt de totale financieringsruimte op € 330 miljoen.

Energiefonds Overijssel heeft in 2024 een positief resultaat behaald van € 0,238 miljoen. Het eigen vermogen van Energiefonds Overijssel bedraagt ultimo 2024 € 2,6 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 15,8 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 13,2 miljoen (voorziening Energiefonds Overijssel).

Bijzonderheden

Het maatschappelijk rendement van de portefeuille moet eind 2027 cumulatief 2 miljoen ton CO2 besparing zijn. Dit streefgetal is in 2024 al gehaald.
In 2024 was er een grotere vraag naar EFO-inzet op lokale windprojecten dan EFO kon bieden op basis van de toenmalige regels. De windprojecten hebben namelijk een hoger risicoprofiel. Daarom heeft u in oktober 2024 ingestemd met een verlaging van de eis van vermogensbehoud voor EFO van 90,0% naar 87,5%.
In 2024 was net als in 2023 sprake van een hoger dan gemiddeld uitzettingsniveau door EFO. Op basis van de nu bekende gegevens verwacht EFO dat eind 2025 er een grotere vraag naar financiering is dan wat er aan middelen beschikbaar is.

Meer informatie

Website Energiefonds Overijssel
Jaarverslag 2023 Energiefonds Overijssel
Presentatieverslag 2023 Energiefonds Overijssel
Statenvoorstel Scopeverbreding Energiefonds Overijssel
Statenvoorstel Onderzoek Rekenkamer Oost Nederland (RON) naar Effectiviteit fondsen provincie Overijssel
Statenvoorstel Faciliteren Lokaal Eigendom door EFO

Enexis Holding N.V. (’s-Hertogenbosch)

Hoort bij prestatie

2.3.3 Realiseren van een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam regionaal energienetwerk (deelneming Enexis)

Provinciaal publiek belang

Enexis Netbeheer B.V. (één van de vier bedrijven van Enexis Holding N.V.) beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor ca. 2,5 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. Deze verbonden partij draagt bij aan het realiseren van een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam regionaal energienetwerk. In de statuten staat dit als volgt:

- Het (doen) distribueren en het (doen) transporteren van energie;
- Het in stand houden, (doen) beheren, (doen) exploiteren en (doen) uitbreiden van distributie en transportnetten met annexen voor energie;
- Het doen uitvoeren van alle taken die als gevolg van de Elektriciteitswet en de Gaswet zijn toebedeeld aan de netbeheerder.

De energie-infrastructuur is een belangrijk fundament voor de energietransitie en daarmee cruciaal in het realiseren van de klimaatdoelen.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Provincie Groningen (6,57%), provincie Drenthe (2,37%), provincie Overijssel (19,68%), provincie Noord-Brabant (30,83%), provincie Limburg (16,13%) en gemeenten in deze provincies en in de provincie Flevoland. Wettelijk is bepaald dat alleen publieke lichamen aandeelhouder van een netwerkbedrijf kunnen zijn.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering is toegewezen aan T.A. de Bree als eerste gemachtigde voor de provincie. Ook bezitten wij een permanente zetel in de Aandeelhouderscommissie (AHC).

Als aandeelhouder bewaken we de realisatie van de doelstellingen in het Strategisch Plan van Enexis. De strategie is gericht op het mogelijk maken voor mensen en bedrijven om maximaal gebruik te maken van duurzame energie en deze terug te leveren. Enexis streeft ernaar om bij te dragen aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem voor de toekomst. De strategische koers van Enexis sluit grotendeels aan bij onze ambities. Tijdens de aandeelhoudersvergadering van 2024 is de nieuwe warmtestrategie van Enexis goedgekeurd, waarbij we nauw betrokken waren bij de voorbereiding.
Wij zijn op strategisch niveau betrokken in de bedrijfsmatige ontwikkelingen en de grote financieringsbehoefte van Enexis om met investeringen de energietransitie te faciliteren. In 2024 en 2025 ligt de focus op het formuleren van maatregelen om het eigen vermogen van Enexis de komende jaren te versterken. Het versterken van het eigen vermogen is nodig om de onderneming financieel gezond te houden. Enexis heeft in 2024 in nauwe samenwerking met de AHC nieuw dividendbeleid ontwikkeld dat ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de aandeelhoudersvergadering op 17 april 2025.

Financieel belang

De provincie Overijssel bezit 29.465.662 aandelen, met een boekwaarde van € 46,3 miljoen. In 2020 verstrekten 5 provinciale en 66 gemeentelijke aandeelhouders een converteerbare hybride aandeelhouderslening van € 500 miljoen aan Enexis Holding. De provincie Overijssel nam € 102 miljoen voor haar rekening.
Het in 2024 ontvangen dividend over de winst Enexis 2023 bedroeg € 7,1 miljoen.

Bijzonderheden

De wachttijden voor nieuwe of zwaardere aansluitingen op het elektriciteitsnet nemen nog steeds toe geeft Enexis in haar jaarverslag 2024 aan. Investeringen in de infrastructuur alléén zijn niet genoeg. Het is noodzakelijk om het netwerk (kosten)efficiënter te gebruiken en de beschikbare middelen te investeren waar deze de meeste maatschappelijke waarde opleveren.
Het toekomstbestendig maken van het energiesysteem zorgde ervoor dat de uitgaven van Enexis een recordhoogte bereikten in 2024 (werkpakket van € 1.486 miljoen, € 272 miljoen (22%) meer dan in 2023). De nettowinst steeg over 2024 met € 182 miljoen tot € 254 miljoen.
Om zoveel mogelijk klanten aan te sluiten, is Enexis, naast het versneld uitbreiden en het beter benutten van het elektriciteitsnet, het net ook zwaarder gaan belasten. Dat leidt tot een gecontroleerde concessie aan de betrouwbaarheid van het net. In 2024 steeg het gemiddelde aantal storingsminuten per klant licht tot 22,5 minuten. Daarmee blijft het netwerk met een leveringszekerheid van 99,99%, betrouwbaar.
De provincie zet zich in om Enexis te helpen om tot efficiënte en geprioriteerde inzet van schaarse middelen te komen en tegelijkertijd de energietransitie verder te brengen. Initiatieven op dit vlak zijn o.a. het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat, het stimuleren van Smart Energy Hubs en de samenwerking met de netbeheerders en RES-regio's in het platform "Samen Naar Integraal Programmeren (SNIP)".

Meer informatie

Website Enexis Holding

Strategisch plan 2022-2026 Enexis Holding

Investeringsplan 2024 Enexis Netbeheer
Jaarverslag 2024 Enexis Holding

Herstructureringsmaatschappij Overijssel N.V. (Zwolle)

Hoort bij prestatie
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail
5.3.1 Werklocaties: basis op orde
Provinciaal publiek belang
De Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO) draagt bij aan de kwantiteit en kwaliteit van alle typen werklocaties. HMO draagt zorg voor een goede basiskwaliteit van de werklocaties, zodat bedrijven goed kunnen functioneren en werkgelegenheid behouden blijft of kan groeien.
Dit belang is verankerd in de statuten van HMO waar het (hoofd)doel omschreven is als: "Samen met publieke en private partijen bijdragen aan het op een duurzame wijze realiseren van herstructurering en bestrijding van leegstand van werklocaties en overige registergoederen in Overijssel, met als doel zorgvuldig ruimtegebruik te bewerkstelligen en een goed economisch vestigingsklimaat voor ondernemers te (doen) waarborgen."
Juridische vorm
Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).
Partijen
Provincie Overijssel (100%).
Bestuurlijke betrokkenheid
Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin is E.N.W. Hoogland). Als aandeelhouder zien wij toe op de uitvoering van het Actieplan 'Versneld investeren in coronatijd'.
Financieel belang
De stand van het eigen vermogen van HMO bedraagt ultimo 2024 € 49,6 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 55,9 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 6,3 miljoen (voorziening Participatie HMO).
HMO heeft een actieplan "Versneld investeren in coronatijd" ontwikkeld ter verzachting van de economische gevolgen van de coronacrisis in Overijssel. In het najaar van 2020 hebben wij, met uw kennisneming, besloten om HMO voor dit actieplan een lening te verstrekken van € 10 miljoen in 2020 en € 7,2 miljoen in 2021. De looptijd bedraagt in beide gevallen 5 jaar.
Bijzonderheden
In 2024 heeft HMO verder ingezet op uitvoering van het Actieplan Versneld investeren in coronatijd. Daarin zijn 22 concrete projecten opgenomen waarin HMO investeert. Doordat een aantal omvangrijke projecten uit het Actieplan naar voren zijn gehaald, komen ze nu na een ontwikkelingsperiode van enkele jaren gelijktijdig tot ontwikkeling. Dat betekent dat in 2024, meer dan in voorgaande jaren te doen gebruikelijk was, bij (aangekochte) projecten panden zijn gestript of gesloopt. HMO neemt verlies als de panden gestript of gesloopt zijn en pakt winst als een project met daarin (plannen voor) aangepaste panden of nieuwbouw opgeleverd of aan een andere partij doorverkocht kan worden. Eén en ander heeft tot gevolg dat de resultaten van HMO sterker gaan schommelen. Schommelingen die in 2024 verklaarbaar en acceptabel waren.
HMO bestond in 2024 15 jaar en door een extern bureau is geëvalueerd hoe het fonds functioneert. De bestaande opdracht is het najaar opnieuw bevestigd. In lijn hiermee is een nieuw Strategisch Beleidsplan 2025-2028 opgesteld en aangenomen.
Meer informatie
Website HMO
Actieplan Versneld investeren in coronatijd
Jaaroverzicht 2023 Overijsselse Fondsen (met jaarverslag HMO)
Statenvoorstel HMO de stand van zaken bij een aanjager op het snijvlak van markt en overheid
Strategisch Beleidsplan 2025-2028

Ontwikkelingsmaatschappij Oost NL (Apeldoorn)

Hoort bij prestatie
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie
5.5.4 Verstrekken risicokapitaal
Provinciaal publiek belang
Oost NL versterkt de economie en werkgelegenheid van Oost-Nederland en draagt bij aan het Overijsselse vestigingsklimaat voor innovatieve ondernemers. De inspanningen op het gebied van innoveren, internationaliseren (acquisitie en handelsbevordering) en investeren (verstrekken van risicofinanciering), zijn gericht op HTSM (High Tech Systems en Materials) en haar belangrijkste toepassingsgebieden. Dit belang is verankerd in de statuten van Oost NL waar het doel van de verbonden partij omschreven is als het versterken van de economische structuur en de werkgelegenheid in Gelderland en Overijssel door:

- het economisch ontwikkelingsproces te bevorderen;
- (gericht op bedrijfsinnovatie) bedrijven aan te trekken/te versterken;
- deel te nemen in/financieren van ondernemingen die bijdragen aan de economische ontwikkeling of overige diensten te verlenen voor uitvoering en ontwikkeling van projecten op economisch terrein.

Juridische vorm
Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).
Partijen
In december 2023 heeft de Regio Twente haar enige aandeel aan Oost NL verkocht. Daarmee is de aandelenverhouding nu:

- Staat der Nederlanden 52,91%
- Provincie Gelderland 31,60%
- Provincie Overijssel 13,97%
- Universiteit Twente 1,51%

Bestuurlijke betrokkenheid
Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin is G.H. ten Bolscher). Op verzoek van de provincie Overijssel wordt jaarlijks een tweede algemene vergadering georganiseerd die in het teken staat van de strategische oriëntatie van de vennootschap.
Financieel belang
De historische aanschafwaarde van het Overijsselse deel in het aandelenkapitaal bedraagt € 10,2 miljoen. In 2021 heeft de provincie Overijssel een kapitaalstorting gedaan van € 7,2 miljoen. Het totaal door de provincie gestorte kapitaal per 31 december 2024 bedraagt daarmee € 17,4 miljoen.
Het resultaat van Oost NL over 2024 was € 5,5 miljoen negatief. Een verliesvoorziening voor Oost NL is niet nodig, de omvang van het eigen vermogen van Oost NL ligt boven de boekwaarde van € 17,4 miljoen.
Bijzonderheden
In 2025 loopt het huidige meerjarenbeleidsplan af. De provinciale beleidsdoelstellingen zullen worden weerspiegeld in het nieuwe meerjarenbeleidsplan.
Meer informatie
Website Oost NL
Jaaroverzicht Overijsselse fondsen metjaarverslag Oost NL
Activiteitenplan Oost NL 2024

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (’s-Hertogenbosch)

Hoort bij prestatie
Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.
Provinciaal publiek belang
N.v.t.
Juridische vorm
De verbonden partij is in 2024 opgeheven.

De vennootschap Publiek Belang Elektriciteitsproductie (PBE) is na de verkoop van Essent opgericht om namens de verkopende aandeelhouders van Essent te bemiddelen in het geschil met EPZ (de exploitant van onder meer kerncentrale Borssele). Om ontbinding van deze vennootschap mogelijk te maken heeft Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV (PBE) met de contractpartijen Staat der Nederlanden, ZEH Energy BV en Energy Resources Holding BV (dochteronderneming van RWE) in 2023 overleg gevoerd over het vervroegd terugtreden van PBE uit het Convenant (2009) en Aanvullend Convenant (2011) inzake borging van de publieke belangen in Kerncentrale Borssele. Alle partijen hebben aangegeven geen bezwaar te hebben tegen de vervroegde terugtreding van PBE en hebben de uittredingsovereenkomst van PBE getekend. Daarmee kon de vennootschap worden ontbonden. Hiertoe hebben de aandeelhouders in september 2024 besloten.
Per statenbrief van 27 september 2024 zijn Provinciale Staten hierover geïnformeerd.

Partijen

N.v.t.

Bestuurlijke betrokkenheid

N.v.t.

Financieel belang

De liquidatie heeft in 2024 geleid tot een incidentele financiële meevaller van € 190.000, opgebouwd uit een boekwinst van € 171.000 en een vrijval uit de Algemene Financieringsreserve van € 19.000. Dit is verwerkt via de 2e monitor 2024.

Bijzonderheden

De vennootschap is in 2024 opgeheven. Per statenbrief van 27 september 2024 zijn Provinciale Staten hierover geïnformeerd.

Meer informatie

--/--

Vitens N.V. (Zwolle)

Hoort bij prestatie

1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst

Provinciaal publiek belang

Met ons aandeelhouderschap borgen wij onze verantwoordelijkheid voor een goede en veilige drinkwatervoorziening in Overijssel. Dit belang is verankerd in de statuten van Vitens waar het doel van de vennootschap omschreven is als: "De uitoefening van een publiek (drink)waterbedrijf, daaronder begrepen: de winning, productie, transport, verkoop en distributie van water, alsmede het verrichten van alles wat met de publieke watervoorziening verband houdt."
Wettelijk is vastgesteld dat de aandelen van de drinkwaterbedrijven in publieke handen blijven. Het belang van de provincie Overijssel als aandeelhouder in Vitens is historisch gegroeid.
In het omgevingsbeleid worden de omgevingsfactoren vastgelegd waarbinnen Vitens haar primaire taak kan uitvoeren. Via ruimtelijke ordening, milieubeleid en waterbeleid geven wij invulling aan de zorgplicht voor het duurzaam veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

De aandelen van Vitens N.V. zijn in handen van 97 aandeelhouders waaronder de provincie Friesland, provincie Gelderland, provincie Overijssel (13,399%), provincie Flevoland en provincie Utrecht en 92 van de in deze provincies liggende gemeenten.

Bestuurlijke betrokkenheid
Stemrecht in de Algemene Vergadering, 1e gemachtigde voor de provincie hierin is T.A. de Bree. Verder heeft de provincie Overijssel een vaste zetel in de Commissie van Aandeelhouders, die adviseert aan de Algemene Vergadering over de te nemen besluiten. De portefeuillehouder ziet namens de provincie toe op uitvoering van het strategisch plan en daarmee samenhangend, het financieel beleid van de onderneming.
Financieel belang
De provincie Overijssel bezit 774.096 aandelen. De boekwaarde daarvan bedraagt € 34.990.000. Zoals al in eerdere P&C documenten aangegeven, hebben we in ook 2024 geen dividend ontvangen en zal dit in ieder geval tot 2027 ook niet aan de orde zijn.
Bijzonderheden
Vitens staat voor een grote investeringsopgave om haar drinkwatervoorziening robuuster te maken. Dit vraagt nieuwe investeringen in personeel, infrastructuur en winlocaties. Bovendien is het moment aangebroken waarop aanzienlijke investeringen in de vervanging van bestaande infrastructuur, inclusief leidingen en productiefaciliteiten, essentieel zijn om de continuïteit van de drinkwatervoorziening te garanderen.
Het is van belang om bestaande waterreserves kwantitatief en kwalitatief veilig te stellen en waar nodig nieuwe te ontwikkelen. Daarin wordt samengewerkt met provincie, waterschappen, gemeenten en andere relevante partijen. Vitens zet in op bewustwording van de waarde van (drink)water en daarmee op het zorgvuldig gebruik van drinkwater. Uit klantonderzoek door Vitens is naar voren gekomen dat klanten bereid zijn hun gedrag aan te passen.
In de veranderende omgeving staat Vitens voor een zeer grote opgave. Nieuw drinkwateraanbod is moeilijk te realiseren en er is sprake van klimaatverandering, drukte in de ondergrond, nieuwe wensen van klanten en verdergaande digitalisering. Dit alles vraagt om toekomstbestendige bronnen en drinkwaterinfrastructuur om ook met toenemende onzekerheden de drinkwatervoorziening op langere termijn te borgen.
Meer informatie
Website Vitens
Jaarverslag 2023 Vitens

Wadinko N.V. (Zwolle)

Hoort bij prestatie
5.5.4 Verstrekken risicokapitaal
Provinciaal publiek belang
Wadinko versterkt de economische bedrijvigheid en daarmee behoud en groei van de werkgelegenheid in Overijssel, de Noord-Oostpolder en Zuidwest Drenthe. Zij stuurt actief op maatschappelijk rendement en ontwikkelthema's zoals innovatie, digitalisering, health & safety, diversiteit, circulariteit en duurzaamheid. Dit sluit aan op de maatschappelijke agenda en opgaven van de provincie Overijssel. Wadinko is een partner van de provincie in de uitvoering van het economisch beleid, vastgelegd in de Nota Regionale Economie 2024 - 2027.

In de statuten van Wadinko is het doel van de verbonden partij omschreven als:
- het deelnemen in andere ondernemingen die bij voorkeur werkzaam zijn in het gebied dat door de aandeelhouders van de vennootschap wordt vertegenwoordigd;
- het versterken van de economische bedrijvigheid en daarmee het behoud en groei van de werkgelegenheid in het gebied dat door de aandeelhouders van de vennootschap wordt vertegenwoordigd.

Wadinko neemt rechtstreeks deel in het aandelenkapitaal van ondernemingen. De vennootschap financiert bedrijven die willen groeien of innoveren, willen verzelfstandigen of opvolgingsvraagstukken hebben. Wadinko participeert bij voorkeur in bedrijven die behoren tot de maakindustrie, de zakelijke dienstverlening en logistiek. Daarnaast zet Wadinko kennis, managementondersteuning en netwerken in om haar doelen te bereiken.

Juridische vorm
Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).
Partijen
Provincie Overijssel (25,12%) en de gemeenten Borne, Dalfsen, Deventer, Dinkelland, Hardenberg, Hellendoorn, Hof van Twente, Kampen, Losser, Meppel, Noordoostpolder, Olst – Wijhe, Ommen, Raalte, Rijssen – Holten, Staphorst, Steenwijkerland, Tubbergen, Twenterand, Urk, Westerveld, Wierden, Zwartewaterland en Zwolle.
Bestuurlijke betrokkenheid
Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin is E.N.W. Hoogland). Vanuit de provincie vragen we in de aandeelhoudersvergaderingen en de periodieke overleggen aandacht voor investeringen/participaties door Wadinko die een bijdrage leveren aan onze provinciale doelen.
Financieel belang
De provincie Overijssel bezit 600 van de 2.389 aandelen welke een boekwaarde van nihil vertegenwoordigen.
Wadinko keert jaarlijks € 1,5 miljoen dividend uit. Voor de provincie betekent dit een dividend van € 375.000 per jaar. Deze baat is ook over 2024 gerealiseerd .
Bijzonderheden
In het strategisch beleidsplan van Wadinko voor de periode 2021 – 2026 zijn de volgende doelstellingen opgenomen:
- Werkgelegenheid groeit van 4.336 fte naar 6.000 fte;
- De actuele waarde van bezittingen stijgt van € 95 miljoen naar € 120 miljoen;
- De komende 6 jaar handhaving uitkeren dividend;
- Het jaarlijks gemiddelde rendement is tenminste 5% op geïnvesteerd vermogen.

Het financieel resultaat van Wadinko over 2024 bedraagt afgerond € 3,6 miljoen positief.
Meer informatie
Website Wadinko
Jaarrekening 2023 Wadinko
Statenbrief Jaaroverzicht Overijsselse fondsen 2023
Jaaroverzicht Overijsselse fondsen 2023

Innovatiefonds Overijssel I (Zwolle)

Hoort bij prestatie
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie
5.5.4 Verstrekken risicokapitaal
Provinciaal publiek belang
Innovatiefonds Overijssel I B.V. (IFO I BV) draagt bij aan de versterking van de regionale economie in Overijssel. Zij stimuleert andere vennootschappen die zich bezig houden met de bevordering of ontwikkeling van innovatieve kennis, toepassingen of technieken. Deze economische activiteiten liggen dicht tegen de markt aan en zijn relatief risicovol. De inzet van provinciale middelen stimuleert dat andere (private) investeerders mee investeren. IFO I BV richt zich op het verstrekken van risicofinanciering.
Dit belang is verankerd in de statuten van IFO I BV waar het (hoofd)doel omschreven is als: Het direct en indirect ondersteunen, versterken en verankeren van het economisch klimaat en economisch beleid voor en met name in de Provincie Overijssel door ondersteuning van ondernemingen die zich bezig houden met de bevordering of ontwikkeling van innovatieve kennis, toepassingen of technieken.
Juridische vorm
IFO I BV is een besloten vennootschap (Burgerlijk wetboek, boek 2). De vennootschap wordt beheerd door Oost NL en heeft een Raad van Commissarissen van drie leden.
Partijen
In 2021 is de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel (HFO) ontbonden en is de provincie Overijssel rechtstreeks (100%) aandeelhouder geworden van IFO I BV.

Bestuurlijke betrokkenheid
Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin is G.H. ten Bolscher).
Financieel belang
Het eigen vermogen IFO I BV bedraagt per ultimo 2024 € 24,3 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 25,6 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 1,3 miljoen (voorziening Innovatiefonds I). Het door u vastgestelde maximale investeringsvolume van de vennootschap is € 51,5 miljoen. De middelen om te kunnen investeren worden, conform uw besluit uit 2016, jaarlijks aangevuld met middelen die vrijvallen door aflossing op de lening aan SPV Hengelo. Voor 2024 betreft dit € 0,6 miljoen.
Bijzonderheden
In 2022 heeft Innovatiefonds Overijssel een meerjarenplan vastgesteld. Aan de hand hiervan gaat het fonds in 2025 verder aan de slag. In 2025 wordt de harmonisatie van de fondsvoorwaarden voor IFO afgerond. Dit moet een effectievere en efficiëntere uitvoering van het fonds bevorderen.
Meer informatie
Website Innovatiefonds Overijssel
Jaaroverzicht Overijsselse fondsen met jaarrekening IFO I.
Statenvoorstel Onderzoek Rekenkamer Oost Nederland (RON) naar Effectiviteit fondsen provincie Overijssel
Statenvoorstel Aanpassing kaders Innovatiefonds Overijssel
Statenvoorstel Samengaan Innovatiefonds Overijssel en Innovatiefonds Twente

SPV Hengelo B.V. (Enschede)
Hoort bij prestatie
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties
Provinciaal publiek belang
SPV (Special Purpose Vehicle) Hengelo B.V. is in 2013 opgericht met als doel het verkrijgen, beheren, (ver)huren, exploiteren en vervreemden van onroerende zaken. In de praktijk zorgt SPV Hengelo voor de verhuur van een fabrieksgebouw aan Stork Thermeq in Hengelo. Het onroerend goed is in 2015 in gebruik genomen.
Juridische vorm
Privaatrechtelijke organisatie (besloten vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).
SPV Hengelo wordt beheerd door Oost NL.
Partijen
Met de ontbinding van de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel in 2021, is de provincie Overijssel rechtstreeks (100%) aandeelhouder geworden van SPV Hengelo B.V..
Bestuurlijke betrokkenheid
Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin is E.N.W. Hoogland). De portefeuillehouder zal in 2025 namens de provincie inzetten op een goed beheer van en taakuitvoering door de SPV Hengelo.
Financieel belang
Het aandelenkapitaal van SPV Hengelo bedraagt per ultimo 2024 € 100. Er zit geen verschil tussen het aandelenkapitaal van SPV Hengelo en het totale door de provincie gestorte vermogen. De boekwaarde bedraagt daarmee € 100.
Conform afspraak benutten wij de aflossing op de lening die wij aan SPV Hengelo hebben verstrekt voor de verplaatsing van Stork, voor twee doelen. Een deel benutten wij ter dekking van interne kosten die wij maken vanwege het wegvallen van de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel. Het overgrote deel benutten wij voor de versterking van Innovatiefonds Overijssel.

Bijzonderheden
Industrieel dienstverlener Bilfinger heeft in 2024 Stork Nederland overgenomen. De overname heeft geen consequenties voor de werkgelegenheid bij Stork Thermeq. Stork Thermeq zal haar activiteiten in het gebouw van de SPV blijven voortzetten. Er zijn geen signalen dat Stork de huurovereenkomst wil opzeggen.

Meer informatie
Overname aandelen SPV door HFO (PS/2014/1029)
Voorstel verplaatsing Stork Hengelo (PS/2013/184)

Innovatiefonds Overijssel II (Zwolle)

Hoort bij prestatie
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie
5.5.4 Verstrekken risicokapitaal

Provinciaal publiek belang
Innovatiefonds Overijssel II B.V. (IFO II BV) droeg bij aan de versterking van de regionale economie in Overijssel. Zij stimuleert andere vennootschappen die zich bezig houden met de bevordering of ontwikkeling van innovatieve kennis, toepassingen of technieken. Deze economische activiteiten liggen dicht tegen de markt aan en zijn relatief risicovol. De inzet van provinciale middelen stimuleert dat andere (private) investeerders mee investeren. IFO II BV richt zich op het beheer van nog uitstaande leningen en innovatiekredieten.
Dit belang is verankerd in de statuten van IFO II BV waar het (hoofd)doel van de vennootschap omschreven is als: "Het direct en indirect ondersteunen, versterken en verankeren van het economisch klimaat en economisch beleid voor en met name in de Provincie Overijssel door ondersteuning van ondernemingen die zich bezig houden met de bevordering of ontwikkeling van innovatieve kennis, toepassingen of technieken."

Juridische vorm
IFO II BV is een besloten vennootschap (Burgerlijk wetboek, boek 2). De vennootschap wordt beheerd door Oost NL en heeft een Raad van Commissarissen van drie leden.

Partijen
In 2021 is de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel (HFO) ontbonden en is de provincie Overijssel rechtstreeks (100%) aandeelhouder geworden van IFO II BV.

Bestuurlijke betrokkenheid
Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin is G.H. ten Bolscher).
IFO II BV is in 2024 ontbonden, nadat Provinciale Staten op 9 oktober 2024 in staat zijn gesteld hier wensen of bedenkingen over kenbaar te maken. Er waren geen wensen of bedenkingen.

Financieel belang
Zoals aangegeven in de 2e Monitor 2024 is IFO II BV in 2024 opgeheven. We hebben uit de liquidatie van IFO II € 0,3 miljoen ontvangen. De balansposten deelneming IFO II (€ 2,9 miljoen) en de voorziening IFO II (€ 2,6 miljoen) zijn verrekend, waarmee de balansposten op € 0 staan.

Bijzonderheden
IFO II is opgeheven in 2024, dit is de laatste keer dat IFO II onderdeel uitmaakt van het jaarverslag.

Meer informatie
Website Innovatiefonds Overijssel
Jaaroverzicht Overijsselse fondsen met jaarrekening IFO II
Statenvoorstel Aanpassing kaders Innovatiefonds Overijssel
Statenbrief wensen en bedenking ontbinding IFO II BV.

Financieel overzicht verbonden partijen

x €1 miljoen	Openbare lichamen (WGR)				Bedrijfsvoerings-organisaties (WGR)	Overig
Categorie	**RBT**	**Technology base**	**ODIJ**	**ODT**	**SSC ONS**	**Nazorgfonds Overijssel**
A) Financiële betrokkenheid (per 31.12.2024)						
Percentage aandeel in het resultaat	23,0	50,0	10,3	10,4	30,0	n.v.t.
B) Financiële kengetallen						
Eigen vermogen per 01.01.2023	11,9	0,0	0,6	1,7	3,0	12,8
Eigen vermogen per 31.12.2023	14,4	0,0	0,1	2,0	4,1	13,8
Eigen vermogen per 31.12.2024	16,7	0,0	n.n.b.	n.n.b.	3,9	14,8
Vreemd vermogen per 01.01.2023	84,3	50,1	2,8	2,9	9,7	0,0
Vreemd vermogen per 31.12.2023	74,3	42,4	3,4	4,0	9,6	0,0
Vreemd vermogen per 31.12.2024	58,0	42,6	n.n.b.	n.n.b.	15,3	0,0
Resultaat 2023	2,6	-1,8	-0,3	0,4	3,3	0,1
Resultaat 2024	2,3	-6,4	n.n.b.	n.n.b.	1,7	0,2
C) Opbrengsten						
Retributies 2023					0,6	
Retributies 2024					0,3	

Vervolg financieel overzicht verbonden partijen 2

x €1 miljoen	Naamloze vennootschappen					
Categorie	**BNG**	**Oost NL**	**HMO**	**Vitens**	**Wadinko**	**Enexis**
A) Financiële betrokkenheid (per 31.12.2024)						
Percentage van het aandelenkapitaal	0,2	14,0	100,0	13,4	25,1	19,7
B) Financiële kengetallen						
Eigen vermogen per 01.01.2023	4.615,0	148,3	52,4	649,5	82,6	5.441,0
Eigen vermogen per 31.12.2023	4.721,0	142,4	50,4	677,7	82,9	5.320,0
Eigen vermogen per 31.12.2024	n.n.b.	136,9	49,6	713,6	85,0	5.538,0
Vreemd vermogen per 01.01.2023	107.471,0	10,0	32,1	1.446,6	8,5	4.907,0
Vreemd vermogen per 31.12.2023	110.834,0	7,5	29,3	1.558,9	8,7	5.140,0
Vreemd vermogen per 31.12.2024	n.n.b.	11,2	39,3	1.684,8	10,2	5.949,0
Resultaat 2023	254,0	-5,9	-2,0	61,2	1,9	72,0
Resultaat 2024	n.n.b.	-5,5	-0,8	72,9	3,6	254,0
C) Opbrengsten						
Dividenden 2023	0,2				0,4	7,1
Dividenden 2024	0,2				0,4	25,0
Rente 2023	1,2					2,2
Rente 2024	1,2					2,2

Vervolg financieel overzicht verbonden partijen 3

x €1 miljoen	Besloten vennootschappen						Verenigingen	
Categorie	**PBE**	**CSV Amsterdam**	**EFO**	**IFO I**	**IFO II**	**SPV Hengelo**	**DOVA**	**IPO**
A) Financiële betrokkenheid (per 31.12.2024)								

x €1 miljoen	Besloten vennootschappen						Verenigingen	
Percentage van het aandelenkapitaal	18,7	18,7	100,0	100,0	100,0	100,0		
Percentage aandeel in het resultaat							5,2	8,3
B) Financiële kengetallen								
Eigen vermogen per 01.01.2023	1,5	0,4	1,7	17,5	1,3	2,3	0,5	5,7
Eigen vermogen per 31.12.2023	1,4	0,1	2,3	23,4	0,3	2,6	0,8	9,4
Eigen vermogen per 31.12.2024	0,0	8,6	2,6	24,2	0,0	2,9	n.n.b	n.n.b
Vreemd vermogen per 01.01.2023	0,0	0,0	247,2	0,4	0,0	20,6	2,4	31,1
Vreemd vermogen per 31.12.2023	0,0	0,1	302,4	7,1	0,0	19,6	4,5	28,7
Vreemd vermogen per 31.12.2024	0,0	0,0	305,6	6,5	0,0	18,8	n.n.b	n.n.b
Resultaat 2023	0,0	-0,1	0,6	1,6	-0,1	0,3	0,3	2,5
Resultaat 2024	1,0	8,1	0,2	-0,4	0,0	0,3	n.n.b	n.n.b
C) Opbrengsten								
Dividenden, winstuitkeringen en retributies 2023	0,0	0,0						
Dividenden, winstuitkeringen en retributies 2024	0,2	1,6						
Rente 2023			0,3					
Rente 2024			0,6					

Vervolg financieel overzicht verbonden partijen 4

Kapitaal verstrekt aan	Eiigen vermogen per 31-12-2024 *	% van het (aandelen)kapitaal	Boekwaarde per 31-12-2024	Verstrekte leningen per 31-12-2024
x € 1.000				
BNG Bank	4.721.000	0,16	199	25.000
Ontwikkelingsmaatschappij Oost Nederland NV (Oost NL)	136.880	13,97	17.455	0
Herstructureringsmaatschappij Overijssel N.V. (HMO)	49.563	100,00	49.562	17.200
Vitens N.V.	678.000	13,40	34.990	0
Wadinko N.V.	85.000	25,12	0	3.083
Enexis Holding N.V.	5.538.000	19,68	46.302	101.843
CSV Amsterdam B.V.	8.600	18,71	47	0
Energiefonds Overijssel B.V.	2.552	100,00	2.552	262.489
Innovatiefonds Overijssel I	24.265	100,00	24.265	0
SPV Hengelo	2.622	100,00	0	15.447
Totaal	**11.246.482**		**175.372**	**425.062**
Totaal boekwaarde kapitaalverstrekkingen en leningen				**600.434**

** Eigen vermogen ultimo 2024 o.b.v. voorlopige of gepubliceerde cijfers*

Grondbeleid

Dit is hoe wij denken

Het provinciale grondbeleid met daarin de grondinstrumenten is een middel voor het kunnen realiseren van provinciale doelen. In het grondbeleid wordt aangegeven welke grondinstrumenten beschikbaar zijn en hoe die kunnen worden toegepast. Ook geeft het grondbeleid randvoorwaarden en spelregels voor de inzet van deze grondinstrumenten. Succesvolle toepassing van het grondbeleid vergt aansluiting bij ons ruimtelijk beleid en actief signaleren van ontwikkelingen en kansen. Op programma- en projectniveau wordt het grondbeleid beschreven in grondstrategieën en realisatieplannen grond. Op basis hiervan worden grondinstrumenten ingezet in de praktijk.
Met de toepassing van het grondbeleid verkrijgen wij eigendom of gebruiksrechten van gronden en opstallen om daarmee realisatie van provinciale doelen mogelijk te maken. Het verkrijgen van eigendom is niet altijd nodig. Voorbeelden van andere instrumenten die wij inzetten zijn:

- de bedrijfsverplaatsingsregeling;
- zelfbeheerovereenkomsten sluiten voor het maken van afspraken over grondgebruik;
- (tijdelijk) beheren en ontwikkelen van opstallen;
- incidenteel langjarige gebruiksafspraken ter bevordering van doelrealisatie.

Als eigendomsverkrijging wel aan de orde is, spreken we over project-, ruil- en restgronden;

- Projectgronden zijn nodig voor de realisatie van provinciale doelen "op de plek" en waarderen we na verkrijging tegen de marktwaarde van de nieuwe functie (bijvoorbeeld op basis van een natuurbestemming, of tegen € 0 als de grond is aangekocht voor aan te leggen infrastructuur).
- Ruilgronden verwerven wij om de aankoop (dan wel het beschikbaar krijgen) van projectgronden (meestal in een later transactie) te kunnen compenseren. Ruilgronden worden ook wel compensatiegronden genoemd.
- Zijn de gronden niet meer nodig voor doelrealisatie (meestal na afronding van een project) dan worden het restgronden. We zoeken dan een alternatieve aanwending of de gronden worden verkocht. De ruil- en restgronden waarderen we tegen marktwaarde op basis van de huidige bestemming (in de meeste gevallen een agrarische bestemming).

Daarnaast hebben we het Anticiperend GrondFonds (AGF) ingericht. Het AGF is bedoeld om gronden en, in meer incidentele gevallen, hele bedrijven op basis van vrijwilligheid en voor de marktwaarde te kunnen aankopen. Kenmerkend is dat niet van tevoren duidelijk is voor welk provinciaal doel het eigendom in de toekomst ingezet gaat worden. Het eigendom in het AGF houden we in stand zoals het aangekocht wordt. Gronden worden niet afgewaardeerd in het AGF. De bestemming wijzigt namelijk niet en eventuele vergunningen blijven in stand. Ook het tijdelijk beheer van opstallen in het AGF is daarop gericht.
Aan het bezit van gronden zijn risico's verbonden. Gronden en daarop aanwezige opstallen kunnen in waarde dalen. Ook is het mogelijk dat gronden langer in bezit moeten worden gehouden dan gedacht, waardoor de beheerkosten hoger uitvallen dan verwacht.
Voor de dekking van deze risico's houden wij de Algemene Reserve Grond (ARG) aan. Behalve als risicobuffer gebruiken we deze reserve ook voor de afwikkeling van positieve en negatieve transactieresultaten op de verkoop van gronden. Bovendien worden de kosten en opbrengsten van het tijdelijk beheer van gronden en opstallen verrekend met de ARG.

Dit is wat wij doen

In september 2022 is de Nota Grondbeleid 2022 "Grond voor Verbinding" door Provinciale Staten vastgesteld (Statenvoorstel PS/2022/1107804). Deze nota sluit beter aan bij de huidige praktijk en versterkt de realisatiekracht van ruimtelijke programma's en projecten met een grondopgave.
In de nota grondbeleid staat dat voor een ruimtelijke opgave met grondbehoefte een grondstrategie en een realisatieplan grond worden opgesteld. Hiermee reguleren wij de toepassing van het grondbeleid in programma's en projecten. In grote lijnen wordt de toepassing van de grondinstrumenten in onderstaande tabel aangegeven.

Jaarlijks stellen wij de Meerjaren Investeringsprognose Grond (MIG) op. Hierin geven wij de financiële effecten van de grondinstrumenten weer, gaan we in op de omvang van en de wijzigingen in de grondvoorraad en de daarmee samenhangende risico's. Ook geeft de MIG inzicht in de gewenste en werkelijke hoogte van de ARG. De MIG vormt een bijlage bij de jaarrekening.

Project / Programma	zelfrealisatie	verwerving en schadeloosstelling	vervreemding	kavelruil
Revolving Fund		x	x	x
Ontwikkelopgave Natura 2000	x	x	x	
Wegenprojecten		x	x	x
Grond voor Grond (inclusief verkoop gebouwen)			x	x
Overtollig bezit			x	
Anticiperend grondfonds		x	x	

Verloopoverzicht grondbezit

In deze paragraaf worden de gronden verantwoord die in eigendom zijn van de provincie Overijssel. Het betreft alle gronden waarvan de provincie juridisch en / of economisch eigenaar is. Het betreft de gronden in onderstaande tabel.
P8 is het eigendomsregistratiesysteem waarin het provinciaal grondbezit geadministreerd is. Alle grondbezit, de grondtransacties en de contracten voor tijdelijk beheer worden in dit systeem verwerkt. Het volgende onderscheid wordt gehanteerd in het eigendomsregistratiesysteem:

Projectgronden

Deze gronden liggen onder het tracé of binnen de begrenzing van de Ontwikkelopgave Natura 2000. De gronden worden afgeboekt naar € 0 in geval van een (water)weg of afgewaardeerd naar de marktwaarde voor natuur in geval van de realisatie van de Ontwikkelopgave Natura 2000. Deze gronden worden niet meegenomen in de bepaling van de hoogte van de ARG.
Per 31-12-2024 bestaat het areaal projectgronden uit 1.460 ha.

Ruilgronden

Deze gronden zijn aangekocht voor een programma of project en zijn in bezit om ingezet te worden als ruilgrond voor dat project. De gronden worden geactiveerd op de balans tegen marktwaarde (agrarische bestemming), maar worden niet meegenomen in de bepaling van de hoogte van de ARG. Het risico over deze gronden wordt meegenomen in de risicoanalyse van het betreffende project en vormen financieel onderdeel van het project.
Per 31-12-2024 bestaat het areaal ruilgronden uit 1.384 ha.

Restgronden

Gronden die buiten de plangrenzen liggen en niet gebruikt worden als ruilgrond, worden bestempeld als restgronden. Deze gronden krijgen een alternatieve aanwending of worden actief verkocht. De gronden zijn geactiveerd op de balans en zijn onderdeel van de bepaling van de hoogte van de ARG. Deze gronden vormen financieel dus geen onderdeel meer van het project.
Per 31-12-2024 bestaat het areaal restgronden uit 385 ha.
Daarnaast heeft de provincie nog circa 2.805 hectare grond in eigendom als structureel bezit. Dit is grond onder provinciale infrastructuur zoals wegen en kanalen. Ook betreft het onder meer ons provinciehuis. Deze gronden hebben geen boekwaarde.
Voor de waardering op de balans en het eventueel moeten treffen van voorzieningen van onze gronden wordt de jaarlijkse grondprijsmonitor van het derde kwartaal van het Kadaster gehanteerd.

Tabel grondbezit 2024

Programma / Project	Totaal Grondbezit	waarvan projectgrond	waarvan restgrond	waarvan ruilgrond	Boekwaarde (incl. voorz.)
Afstoten overtollig bezit	76,8		76,8		€ 3.306.215
Anticiperend Grondfonds Overijssel	302,1			302,1	€ 40.964.275
Boscompensatie	44,0	44,0			€ 382.863
Grond voor grond	418,1	115,5	301,3	1,3	€ 12.864.810
Infrastructuur	144,9	117,9		27,0	€ 2.033.019
Kanaal Almelo	0,9	0,8	0,1		€ 2.270.000
Ontwikkelopgave NNN / Natura 2000	2.133,7	1.181,3	6,9	945,5	€ 98.986.906
Revolving Fund	108,8			108,8	€ 6.412.374
Geen project	2.805,3				
Totaal (incl. structureel eigendom)	**6.034,6**	**1.459,5**	**385,1**	**1.384,7**	**€ 167.220.462**

Algemene Reserve Grondzaken

Een belangrijk doel van de Algemene Reserve Grond (ARG) is het afdekken van risico's die gepaard gaan met het bezit van gronden die hun einddoel nog niet bereikt hebben. Door het instellen van een aparte reserve voor gronden worden de risico's van gronden gescheiden van de financiële huishouding voor de overige provinciale taken.

Spelregels ARG

De volgende spelregels zijn van toepassing op de ARG (naast de algemene spelregels die gelden voor reserves):

- Provinciale Staten (PS) stellen jaarlijks bij het Jaarverslag de hoogte van de ARG vast;
- De ARG wordt opgebouwd uit 10% van de boekwaarde van die gronden binnen het provinciaal grondbezit waarvoor de ARG het risico draagt;
- Stortingen in en onttrekkingen uit de ARG vinden plaats via een resultaatbestemming;
- Als blijkt dat de ARG een hoger bedrag bevat dan de norm van 10% over het betrokken bezit, dan wordt de ARG afgeroomd tot de norm ten gunste van de Algemene Reserve (AR);
- Indien dit het geval is dan besluiten PS hierover bij het Jaarverslag.

Omvang

De ARG draagt onder andere het risico over onze restgronden. De ARG wordt berekend over de boekwaarde van de restgronden, zie staan geregistreerd onder het project "Afstoten overtollig bezit". De totale boekwaarde inclusief voorzieningen per peildatum 31-12-2024 betreft € 3.306.215.

Gewenste omvang en mutaties

De gewenste benodigde hoogte van het gedeelte van de ARG, dat bedoeld is als risicovoorziening van het grondbezit, is € 330.621. Dit bedrag is gebaseerd op 10% van de boekwaarde van de restgronden.

Werkelijke hoogte en storting

De omvang van het gedeelte van de ARG, dat bedoeld is als risicovoorziening voor het grondbezit, is € 1.021.934. De gewenste hoogte van dit deel van de ARG is € 330.622. Via deze jaarrekening stellen wij u daarom voor om vanuit de ARG € 691.313 vrij te laten vallen en toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Overzicht ARG m.b.t. restgronden per 31-12-2024

Omschrijving	Boekwaarde	Saldo
Restgrond (verantwoord onder project 'afstoten overtollig bezit') 31-12-2023	€ 3.049.344	
Mutaties 2024	€ 256.871	
	€ 3.306.215	
Gewenste benodigde ARG o.b.v. norm 10%		***€ 330.622***
Hoogte van de ARG per 31-12 2023	€ 652.594	
Mutaties:		
Resultaatbestemming 2023	€ -347.660	
Gestort voordeel overtollig bezit 2024	€ 717.000	
Werkelijke hoogte van de ARG per 31-12 2024		***€ 1.021.934***
Te storten bedrag t.g.v. de Algemene reserve		***-€ 691.313***

Meerjaren Investeringsprognose Grondbeleid 2024

De Meerjaren Investeringsprognose Grond voor 2024 is als bijlage opgenomen bij de jaarrekening. U vindt de bijlagen in de rechter bovenhoek van de pagina, onder de gelijknamige knop.

Openbaarheidsparagraaf

Inleiding

De Wet open overheid (Woo) heeft tot doel om de transparantie van de overheidsinformatie te vergroten. De wet regelt welke overheidsinformatie openbaar is en hoe iemand die kan aanvragen (passief openbaar maken). Overheidsinformatie is openbaar, behalve als er een reden is waarom dat niet kan. De Woo is op 1 mei 2022 in werking getreden en is opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur. Belangrijkste verplichtingen op grond van de Woo zijn: openbaarmakingsplicht op verzoek, actieve openbaarmakingsplicht en informatiehuishoudingsplicht.

Actieve openbaarmaking

Nieuw in de Woo is de verplichting om 17 informatiecategorieën actief openbaar te maken. Deze verplichting wordt stapsgewijs - in vier tranches – ingevoerd.
De eerste tranche is ingeregeld en op 1 november 2024 in werking getreden. Dit betekent dat over deze categorieën bepaalde documenten nu standaard beschikbaar worden gesteld zonder dat er een verzoek voor nodig is.
De 2e t/m 4e tranche treden naar verwachting in werking vanaf 3e kwartaal 2025 t/m 2026. Hiervoor worden nu de voorbereidingen getroffen voor de processen en de ICT. Bij ICT gaat het onder andere om ICT tools om documenten te kunnen lakken en te publiceren. Voor dat laatste zijn er ook koppelingen nodig tussen systemen. Onder andere wordt er landelijk een koppeling ontwikkeld met het platform Open Raadsinformatie (ORI). Voor de ontwikkeling en aansluiting ontvangen wij financiële steun van het Rijk. Dit platform kan een belangrijke rol spelen in het verder toegankelijk maken van onze informatie.

Ter voorbereiding op het actief openbaar maken van stukken hebben wij in 2024 via een pilot geëxperimenteerd. Voor een afgebakende periode hebben wij alle documentatie rondom kapvergunningen (houtopstanden) proactief gepubliceerd. Dit experiment had als doel om te onderzoeken hoe de samenleving hierop reageert en om inzicht te krijgen in de inspanning die dit van onze ambtenaren vergt. De lessen uit dit experiment worden meegenomen bij het verder ontwikkelen van ons beleid rondom actieve openbaarmaking.

Passieve openbaarmaking

Eind 2023 en in 2024 hebben wij ingezet op het uitbreiden van onze capaciteit om Woo-verzoeken goed af te kunnen handelen. Wij ontvingen in 2024 in totaal 127 Woo-verzoeken. Voor 2025 zien we nu al een stijgende lijn in deze aantallen. De coördinatie van deze verzoeken wordt nu centraal opgepakt, wat heeft geleid tot een betere samenwerking tussen de verschillende eenheden binnen onze organisatie. Hierdoor is de kwaliteit van de afhandeling, werkwijze en omliggende besluiten verbeterd.
Hoewel er al veel verbeteringen zijn doorgevoerd, constateren wij dat de afhandeling van Woo-verzoeken nog niet altijd binnen de wettelijke termijn plaatsvindt. Dit heeft de volgende oorzaken:

1. De toename van het aantal Woo-verzoeken, zoals hiervoor omschreven;
2. De complexiteit van de verzoeken, die meer tijd vraagt voor het verzamelen en beoordelen van alle relevante informatie. Voor elk verzoek moeten alle aanwezige digitale en papieren documenten worden verzameld en beoordeeld op de toepassing van één of meer uitzonderingsgronden. Als dat het geval is (bijvoorbeeld persoonsgegevens), moeten deze passages worden weggelakt;
3. Omvangrijke verzoeken die beslag leggen op de capaciteit voor de afhandeling van andere Woo-verzoeken;
4. De wetgever schrijft voor dat derde-belanghebbenden in de gelegenheid moeten worden gesteld om een zienswijze te geven voordat de informatie aan de verzoeker wordt verstrekt. We zijn deels afhankelijk van de snelheid waarmee een derde-belanghebbende reageert en de opvolging die een zienswijze vereist. Dit vraagt om een zorgvuldige afweging die ertoe kan bijdragen dat termijnen niet worden gehaald.

Dit knelpunt wordt verder toegelicht in een brief gericht aan de Provinciale Staten (PS). Deze brief is te raadplegen via de volgende link: Brief aan Provinciale Staten. PS heeft deze brief ontvangen op 30-09-2024, om hen te informeren over de voortgang van de implementatie van de Woo.
In 2025 ligt de focus op het verder verbeteren van de snelheid van afhandeling, zodat meer Woo-verzoeken binnen de wettelijke termijn afgehandeld kunnen worden. Dit streven sluit aan bij onze ambitie om transparantie en toegankelijkheid voor de samenleving verder te vergroten.

Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten

Inleiding

De onderstaande tabellen geven een meerjarig overzicht van alle inkomsten (baten) en uitgaven (lasten). Enkele tabellen zijn uit te klappen voor meer detailinformatie. De overzichten zijn een resultaat van alle besluitvorming tot en met deze begroting. Voor een overzicht van de financiële wijzigingen in deze begroting verwijzen we naar het budgettair perspectief.

- Met de tabellen 'Saldo baten en lasten kerntaken' en 'Saldo baten en lasten overig' presenteren we het meerjarige saldo van alle inkomsten en uitgaven. In 2024 is het saldo van alle inkomsten en uitgaven -/- € 0,4 miljoen.
- De tabel 'Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves' laat zien wat we de komende jaren per saldo toevoegen / onttrekken aan de reserves. In 2024 onttrekken we per saldo € 0,4 miljoen aan de reserves om het saldo van alle inkomsten en uitgaven te dekken. We benutten de komende jaren onze reserves om te kunnen investeren in de opgaven.
- Met de tabel 'Geraamd resultaat' laten we zien wat we met de huidige vooruitzichten elk jaar overhouden. Dit komt overeen met de saldi in het budgettair perspectief.
- Onderaan deze pagina staat tot slot een nadere uitsplitsing van en toelichting op de Algemene dekkingsmiddelen.

Saldo baten en lasten kerntaken

De onderstaande tabellen geven een overzicht van de begrote en gerealiseerde baten en lasten per kerntaak en per beleidsdoel.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten kerntaken	Jaarrekening 2023	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
Lasten						
01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer						
1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond	**4.447**	**2.139**	**2.363**	**4.502**	**2.918**	**1.584**
1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	**22.796**	**9.614**	**4.725**	**14.339**	**8.165**	**6.173**
1.3 Vraag en aanbod woningen zijn in evenwicht	**262**	**355**	**3.495**	**3.850**	**2.252**	**1.598**
1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving	**8.854**	**6.360**	**-1.478**	**4.882**	**2.607**	**2.274**
1.5 Effectieve inzet grondbeleid voor provinciale doelen, projecten en programma's	**0**	**1.434**	**713**	**2.147**	**1.401**	**746**
1.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**8.457**	**9.829**	**814**	**10.643**	**10.636**	**7**
Totaal 01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	**44.816**	**29.731**	**10.631**	**40.362**	**27.978**	**12.384**
02. Milieu en energie						
2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen	**4.053**	**4.178**	**690**	**4.868**	**3.967**	**901**
2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	**10.769**	**1.182**	**14.108**	**15.290**	**12.448**	**2.842**
2.3 Een robuust en	**8.599**	**129**	**14.386**	**14.515**	**11.256**	**3.259**

Saldo baten en lasten kerntaken	Jaarrekening 2023	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
duurzaam energiesysteem						
2.4 Een duurzaam landelijk gebied	**882**	**0**	**942**	**942**	**848**	**94**
2.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**3.761**	**3.069**	**407**	**3.476**	**3.473**	**2**
Totaal 02. Milieu en energie	**28.064**	**8.558**	**30.532**	**39.090**	**31.992**	**7.098**
03. Vitaal platteland						
3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	**28.781**	**33.246**	**4.762**	**38.008**	**31.094**	**6.914**
3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur	**2.991**	**1.624**	**2.036**	**3.661**	**3.581**	**79**
3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van natuur en economie	**6.085**	**4.635**	**2.498**	**7.133**	**6.318**	**815**
3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	**3.805**	**214**	**2.711**	**2.925**	**2.423**	**502**
3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave, Veenweideprogramma, Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof, Bossenstrategie	**71.659**	**64.370**	**17.292**	**81.661**	**69.541**	**12.120**
3.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**15.615**	**14.494**	**1.160**	**15.654**	**15.645**	**9**
Totaal 03. Vitaal platteland	**128.937**	**118.583**	**30.459**	**149.042**	**128.602**	**20.440**
04. Mobiliteit						
4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken	**1.650**	**1.407**	**2.319**	**3.726**	**3.044**	**682**
4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer	**120.034**	**108.713**	**31.915**	**140.627**	**124.297**	**16.330**
4.3 Vaker op de fiets	**8.115**	**8.898**	**4.621**	**13.518**	**9.613**	**3.905**
4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek	**1.083**	**753**	**896**	**1.649**	**1.455**	**194**
4.5 Iedereen elke dag veilig thuis	**8.742**	**7.084**	**2.308**	**9.392**	**8.470**	**922**
4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer	**5.994**	**14.784**	**-4.761**	**10.022**	**8.328**	**1.695**
4.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**12.945**	**13.963**	**1.551**	**15.514**	**15.782**	**-267**
4.7 Goed functionerende provinciale	**47.321**	**42.665**	**6.013**	**48.678**	**48.409**	**269**

Saldo baten en lasten kerntaken	Jaarrekening 2023	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
infrastructuur						
Totaal 04. Mobiliteit	**205.885**	**198.266**	**44.861**	**243.127**	**219.397**	**23.730**
05. Regionale economie						
5.1 Arbeidsmarkt en onderwijs in verbinding	**1.372**	**0**	**900**	**900**	**1.060**	**-160**
5.2 Regiodeals en Nationaal Groeifonds	**5.124**	**571**	**7.705**	**8.276**	**7.815**	**461**
5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie	**6.019**	**527**	**4.120**	**4.647**	**6.072**	**-1.425**
5.4 Vrijetijdseconomie als banenmotor	**4.554**	**465**	**2.628**	**3.092**	**2.577**	**515**
5.5 Innovatief bedrijfsleven	**19.209**	**17.631**	**-2.663**	**14.968**	**18.684**	**-3.716**
5.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**5.068**	**4.873**	**623**	**5.496**	**5.492**	**4**
Totaal 05. Regionale economie	**41.345**	**24.066**	**13.313**	**37.379**	**41.701**	**-4.322**
06. Cultuur en sociale kwaliteit						
6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst	**6.547**	**6.753**	**2.151**	**8.904**	**7.417**	**1.486**
6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod	**5.136**	**5.843**	**2.159**	**8.002**	**7.626**	**377**
6.3 Cultuur voor iedereen en kansen voor talent	**3.748**	**3.714**	**859**	**4.573**	**4.462**	**111**
6.4 Toekomstbestendige bibliotheken in Overijssel	**4.307**	**4.143**	**1.170**	**5.313**	**4.433**	**880**
6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen	**2.643**	**1.862**	**462**	**2.324**	**1.744**	**580**
6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen	**2.528**	**1.721**	**1.407**	**3.128**	**2.088**	**1.040**
6.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**2.178**	**2.036**	**346**	**2.382**	**2.381**	**2**
Totaal 06. Cultuur en sociale kwaliteit	**27.087**	**26.073**	**8.553**	**34.626**	**30.150**	**4.476**
07. Kwaliteit openbaar bestuur						
7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel	**1.221**	**367**	**2.405**	**2.772**	**1.409**	**1.362**
7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	**1.532**	**1.437**	**-269**	**1.168**	**1.024**	**144**
7.3 Effectief eigen bestuur	**4.412**	**6.904**	**-439**	**6.464**	**6.495**	**-31**
7.66 Totaal personeelsgebonden	**6.819**	**5.743**	**1.296**	**7.039**	**7.034**	**5**

Saldo baten en lasten kerntaken	Jaarrekening 2023	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
kosten						
Totaal 07. Kwaliteit openbaar bestuur	**13.984**	**14.450**	**2.993**	**17.443**	**15.963**	**1.480**
Totaal Lasten	**490.119**	**419.727**	**141.342**	**561.069**	**495.784**	**65.285**
Baten						
01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer						
1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond	**4.244**	**0**	**425**	**425**	**657**	**-232**
1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	**21.017**	**8.484**	**2.614**	**11.098**	**6.862**	**4.237**
1.3 Vraag en aanbod woningen zijn in evenwicht	**220**	**175**	**2.493**	**2.667**	**1.275**	**1.392**
1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving	**1.538**	**0**	**608**	**608**	**792**	**-184**
1.5 Effectieve inzet grondbeleid voor provinciale doelen, projecten en programma's	**0**	**3.035**	**2.030**	**5.065**	**8.402**	**-3.338**
1.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**132**	**0**	**0**	**0**	**320**	**-320**
Totaal 01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	**27.150**	**11.694**	**8.169**	**19.863**	**18.308**	**1.555**
02. Milieu en energie						
2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen	**486**	**558**	**0**	**558**	**761**	**-203**
2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	**10.054**	**614**	**13.125**	**13.739**	**12.134**	**1.604**
2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	**1.053**	**150**	**3.900**	**4.050**	**4.901**	**-851**
2.4 Een duurzaam landelijk gebied	**188**	**0**	**0**	**0**	**180**	**-180**
2.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**41**	**0**	**0**	**0**	**105**	**-105**
Totaal 02. Milieu en energie	**11.821**	**1.321**	**17.025**	**18.347**	**18.081**	**266**
03. Vitaal platteland						
3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	**407**	**707**	**2.656**	**3.362**	**2.140**	**1.222**
3.2 Beleven: een	**0**	**0**	**0**	**0**	**97**	**-97**

Saldo baten en lasten kerntaken	Jaarrekening 2023	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
versterkte verbondenheid van mensen met natuur						
3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van natuur en economie	**0**	**0**	**715**	**715**	**722**	**-7**
3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	**811**	**0**	**339**	**339**	**529**	**-190**
3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave, Veenweideprogramma, Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof, Bossenstrategie	**45.936**	**17.965**	**38.599**	**56.564**	**52.356**	**4.208**
3.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**190**	**0**	**0**	**0**	**376**	**-376**
Totaal 03. Vitaal platteland	**47.344**	**18.672**	**42.308**	**60.980**	**56.220**	**4.760**
04. Mobiliteit						
4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken	**961**	**0**	**2.182**	**2.182**	**2.486**	**-304**
4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer	**62.853**	**50.016**	**2.279**	**52.295**	**51.492**	**803**
4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek	**51**	**0**	**0**	**0**	**37**	**-37**
4.5 Iedereen elke dag veilig thuis	**918**	**0**	**0**	**0**	**110**	**-110**
4.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**205**	**0**	**0**	**0**	**475**	**-475**
4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur	**2.507**	**399**	**-121**	**278**	**586**	**-307**
Totaal 04. Mobiliteit	**67.495**	**50.415**	**4.340**	**54.755**	**55.186**	**-431**
05. Regionale economie						
5.1 Arbeidsmarkt en onderwijs in verbinding	**161**	**0**	**0**	**0**	**161**	**-161**
5.2 Regiodeals en Nationaal Groeifonds	**2.875**	**0**	**4.594**	**4.594**	**4.855**	**-262**
5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie	**1.083**	**0**	**478**	**478**	**509**	**-31**
5.4 Vrijetijdseconomie als banenmotor	**8**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
5.5 Innovatief bedrijfsleven	**4.519**	**0**	**0**	**0**	**3.254**	**-3.253**
5.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**72**	**0**	**0**	**0**	**154**	**-154**

Saldo baten en lasten kerntaken	Jaarrekening 2023	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
Totaal 05. Regionale economie	**8.718**	**0**	**5.072**	**5.072**	**8.933**	**-3.861**
06. Cultuur en sociale kwaliteit						
6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod	**338**	**333**	**0**	**333**	**341**	**-8**
6.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**32**	**0**	**0**	**0**	**67**	**-67**
Totaal 06. Cultuur en sociale kwaliteit	**370**	**333**	**0**	**333**	**408**	**-75**
07. Kwaliteit openbaar bestuur						
7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel	**597**	**0**	**384**	**384**	**384**	**0**
7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	**89**	**85**	**0**	**85**	**93**	**-8**
7.3 Effectief eigen bestuur	**93**	**143**	**0**	**143**	**149**	**-6**
7.66 Totaal personeelsgebonden kosten	**97**	**0**	**0**	**0**	**195**	**-195**
Totaal 07. Kwaliteit openbaar bestuur	**876**	**228**	**384**	**612**	**820**	**-208**
Totaal Baten	**163.774**	**82.663**	**77.299**	**159.962**	**157.957**	**2.005**
Saldo baten en lasten kerntaken	**-326.344**	**-337.064**	**-64.043**	**-401.107**	**-337.827**	**-63.280**

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Wij rapporteren over de begrotingsrechtmatigheid in de Paragraaf bedrijfsvoering, onder het onderwerp Rechtmatigheidsverantwoording.

Saldo baten en lasten overig

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten overig	Jaarrekening 2023	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
Lasten						
10. Overhead						
10.0 Overhead						
10.0.0 Overhead	**26.705**	**29.830**	**3.414**	**33.244**	**28.418**	**4.825**
Totaal 10.0 Overhead	**26.705**	**29.830**	**3.414**	**33.244**	**28.418**	**4.825**
10.66 Totaal personeelsgebonden kosten overhead						
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	**33.051**	**35.939**	**-3.013**	**32.926**	**32.818**	**108**
Totaal 10.66 Totaal personeelsgebonden kosten overhead	**33.051**	**35.939**	**-3.013**	**32.926**	**32.818**	**108**

Saldo baten en lasten overig	Jaarrekening 2023	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
Totaal 10. Overhead	**59.757**	**65.769**	**401**	**66.170**	**61.236**	**4.934**
20. Algemene dekkingsmiddelen						
20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen						
20.00.3 Dividend	**3**	**4**	**0**	**4**	**0**	**4**
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	**210**	**-167**	**0**	**-167**	**-173**	**6**
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	**-1.661**	**-1.000**	**912**	**-88**	**-2.902**	**2.814**
Totaal 20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	**-1.448**	**-1.162**	**912**	**-250**	**-3.075**	**2.824**
20.20 Onvoorzien						
20.20.1 Onvoorzien	**0**	**7.208**	**-2.660**	**4.548**	**0**	**4.548**
Totaal 20.20 Onvoorzien	**0**	**7.208**	**-2.660**	**4.548**	**0**	**4.548**
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	**-1.448**	**6.045**	**-1.748**	**4.298**	**-3.075**	**7.372**
Totaal Lasten	**58.309**	**71.814**	**-1.347**	**70.467**	**58.162**	**12.306**
Baten						
10. Overhead						
10.0 Overhead						
10.0.0 Overhead	**1.099**	**764**	**101**	**864**	**1.462**	**-597**
Totaal 10.0 Overhead	**1.099**	**764**	**101**	**864**	**1.462**	**-597**
10.66 Totaal personeelsgebonden kosten overhead						
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	**1.544**	**100**	**-100**	**0**	**984**	**-984**
Totaal 10.66 Totaal personeelsgebonden kosten overhead	**1.544**	**100**	**-100**	**0**	**984**	**-984**
Totaal 10. Overhead	**2.643**	**864**	**0**	**864**	**2.446**	**-1.581**
20. Algemene dekkingsmiddelen						
20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen						
20.00.1 Lokale heffingen	**117.755**	**121.300**	**0**	**121.300**	**126.420**	**-5.120**
20.00.2 Algemene uitkeringen	**246.747**	**257.311**	**51.050**	**308.361**	**318.310**	**-9.948**
20.00.3 Dividend	**42.016**	**13.047**	**-1.968**	**11.079**	**11.246**	**-167**
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	**33.105**	**15.933**	**15.750**	**31.683**	**33.650**	**-1.967**
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	**198**	**0**	**0**	**0**	**9**	**-9**
Totaal 20.00 Overige algemene	**439.821**	**407.591**	**64.832**	**472.423**	**489.635**	**-17.211**

Saldo baten en lasten overig	Jaarrekening 2023	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
dekkingsmiddelen						
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	**439.821**	**407.591**	**64.832**	**472.423**	**489.635**	**-17.211**
Totaal Baten	**442.464**	**408.455**	**64.832**	**473.288**	**492.081**	**-18.793**
Saldo baten en lasten overig	**384.155**	**336.641**	**66.179**	**402.821**	**433.919**	**-31.098**

Uitsplitsing algemene dekkingsmiddelen

Lokale heffingen

Dit betreft alleen de motorrijtuigenbelasting. De hier verantwoorde baten zijn gebaseerd op de cijfers van de Belastingdienst, die deze vaststelt via een landelijk geldende systematiek. Voor meer informatie wordt u verwezen naar de paragraaf “Provinciale heffingen”. De overige heffingen worden financieel verantwoord onder de verschillende kerntaken.

Algemene uitkeringen

De afwijking van circa € 9,9 miljoen komt door mutaties uit de decembercirculaire.
De algemene uitkering is verlaagd met circa € 0,5 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt door de actualisatie van de volumina van de verdeelmaatstaven voor het uitkeringsjaar 2024 ten opzichte van de septembercirculaire 2024.
Via de decembercirculaire heeft Overijssel een aantal decentralisatie-uitkeringen ontvangen van in totaal circa € 10,4 miljoen.
Bij het onderdeel Algemene Dekkingsmiddelen onder Overhead, financiering en dekkingsmiddelen stellen wij u voor om deze middelen via resultaatbestemming toe te voegen aan de achterliggende prestaties van de begroting 2025.

Saldo financieringsfunctie

De afwijking van € 2,0 miljoen wordt veroorzaakt door de ontvangen rente op onze rekening courant schatkistbankieren.

Overige algemene dekkingsmiddelen

De afwijking ten opzichte van de raming en de bijdrage aan het resultaat bedraagt € 2,8 miljoen. Deze afwijking heeft betrekking op correcties op de lasten en baten van voorgaande jaren, hoofdzakelijk vrijval van oude verplichtingen, waarvoor een meevaller van € 1 miljoen geraamd was. In 2024 bedroegen de correcties uiteindelijk € 3,8 miljoen.

Onvoorzien

Het is wettelijk verplicht om onder de algemene dekkingsmiddelen een bedrag voor onvoorzien te ramen. Dit is jaarlijks € 250.000.

Buffer voor prijsindexering

Naast de bovenstaande jaarlijkse buffer was in 2024 een buffer voor prijsindexering beschikbaar van € 4,3 miljoen (algemene prijsindex € 1,9 miljoen en voor infrastructurele projecten € 2,4 miljoen). Hiervan is geen gebruik gemaakt. Deze bedragen komen ten gunste van het jaarrekeningresultaat.

Bedragen x €1.000

Uitsplitsing algemene dekkingsmiddelen	Jaarrekening 2023	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen						
20.00.1 Lokale heffingen	**117.755**	**121.300**	**0**	**121.300**	**126.420**	**-5.120**
20.00.2 Algemene uitkeringen	**246.747**	**257.311**	**51.050**	**308.361**	**318.310**	**-9.948**
20.00.3 Dividend	**42.012**	**13.043**	**-1.968**	**11.075**	**11.246**	**-171**

Uitsplitsing algemene dekkingsmiddelen	Jaarrekening 2023	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	**32.896**	**16.100**	**15.750**	**31.850**	**33.823**	**-1.973**
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	**1.859**	**1.000**	**-912**	**88**	**2.910**	**-2.823**
Totaal 20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	**441.269**	**408.754**	**63.920**	**472.674**	**492.709**	**-20.035**

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Bedragen x €1.000

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	Jaarrekening 2023	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
Lasten						
20.30 Mutaties algemene reserves						
20.30.1 Mutaties algemene reserves I	**124.797**	**233.895**	**124.397**	**358.291**	**357.969**	**322**
Totaal 20.30 Mutaties algemene reserves	**124.797**	**233.895**	**124.397**	**358.291**	**357.969**	**322**
20.40 Mutaties bestemmingsreserves						
20.40.1 Mutaties bestemmingsreserves KT 1	**750**	**100**	**1.757**	**1.857**	**1.712**	**146**
20.40.2 Mutaties bestemmingsreserves KT 2	**3.629**	**0**	**-121**	**-121**	**-121**	**0**
20.40.3 Mutaties bestemmingsreserves KT 3	**15.395**	**15.647**	**-747**	**14.899**	**14.899**	**0**
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	**44.569**	**33.952**	**38.384**	**72.336**	**72.336**	**0**
20.40.5 Mutaties bestemmingsreserves KT 5	**12.182**	**4.307**	**19**	**4.326**	**4.326**	**0**
20.40.9 Mutaties reserve UKVO	**22.047**	**3.553**	**157.861**	**161.414**	**161.414**	**0**
Totaal 20.40 Mutaties bestemmingsreserves	**98.573**	**57.559**	**197.153**	**254.712**	**254.566**	**146**
Totaal Lasten	**223.370**	**291.454**	**321.550**	**613.004**	**612.536**	**468**
Baten						
20.30 Mutaties algemene reserves						
20.30.1 Mutaties algemene reserves I	**87.697**	**194.240**	**268.243**	**462.482**	**460.602**	**1.881**
Totaal 20.30 Mutaties algemene reserves	**87.697**	**194.240**	**268.243**	**462.482**	**460.602**	**1.881**
20.40 Mutaties bestemmingsreserves						
20.40.1 Mutaties bestemmingsreserves KT 1	**145**	**0**	**1.700**	**1.700**	**1.521**	**178**

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	Jaarrekening 2023	Primitieve begroting 2024	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
20.40.2 Mutaties bestemmingsreserves KT 2	**229**	**506**	**3.608**	**4.114**	**1.368**	**2.746**
20.40.3 Mutaties bestemmingsreserves KT 3	**22.460**	**48.950**	**-19.995**	**28.954**	**22.495**	**6.460**
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	**19.296**	**11.293**	**21.165**	**32.458**	**29.238**	**3.219**
20.40.5 Mutaties bestemmingsreserves KT 5	**6.863**	**12.759**	**-6.923**	**5.836**	**5.836**	**0**
20.40.9 Mutaties reserve UKVO	**67.578**	**24.129**	**51.617**	**75.746**	**61.863**	**13.883**
Totaal 20.40 Mutaties bestemmingsreserves	**116.571**	**97.636**	**51.171**	**148.807**	**122.321**	**26.486**
Totaal Baten	**204.268**	**291.876**	**319.414**	**611.290**	**582.923**	**28.367**
Saldo onttrekkingen en toevoegingen aan reserves	**-19.102**	**422**	**-2.136**	**-1.714**	**-29.613**	**27.899**

Resultaat

Bedragen x €1.000

Resultaat	Jaarrekening 2023	Jaarrekening 2024
20.50 Resultaat	**-38.708**	**-66.479**
Gerealiseerd resultaat	**-38.708**	**-66.479**

Analyse van het resultaat over 2024

Resultaatoverzicht

Het jaarrekeningresultaat 2024 bedraagt € 66,5 miljoen. Onderstaande tabel bevat een overzicht van de begrote en gerealiseerde kosten en opbrengsten in 2024.

Begroting 2024
De kosten van alles wat wij in 2024 wilden uitvoeren hebben wij begroot op € 631,5 miljoen. Wij gingen ervan uit dat de opbrengsten van die uitvoering € 633,2 miljoen zouden bedragen. De opbrengsten in 2024 zouden dan € 1,7 miljoen hoger zijn dan de kosten. In financiële termen spreken we van een positief saldo van baten en lasten van € 1,7 miljoen.

Naast deze kosten en opbrengsten van alles wat wij uit wilden voeren, wilden wij ook € 613,0 miljoen toevoegen aan onze reserves. Dit bedrag is nodig voor het opvangen van kosten en het beheersen van risico's in de komende jaren. Ook sparen we om invulling te kunnen geven aan toekomstige wensen, bijvoorbeeld voor de volgende coalitieperiode. Tegenover die toevoeging aan de reserves staat dat we € 611,3 miljoen uit de reserves wilden halen. Dat bedrag heeft juist betrekking op geld dat we in het verleden hebben gespaard om de in 2024 te maken kosten op te vangen. In 2023 wilden we dus per saldo (€ 613,0 miljoen -/- € 611,3 miljoen) € 1,7 miljoen aan de reserves toevoegen.

Het positieve saldo van baten en lasten (€ 1,7 miljoen) en de mutatie van de reserves (-/- € 1,7 miljoen) leiden dan tot een sluitende begroting. Het saldo is nul. In de achterliggende jaren haalden wij per saldo altijd geld uit de reserves. Dit jaar is dat andersom. Dat wordt vooral veroorzaakt door lagere onttrekkingen aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Veel KVO-projecten uit vorige coalitieakkoorden zijn in de afrondende fase. De projecten vanuit het nieuwe coalitieprogramma zijn juist nog in de startfase. Daardoor zijn de kosten voor KVO-projecten lager dan in voorgaande jaren.

Realisatie 2024 (jaarrekening)
De werkelijk gemaakte kosten in 2024 bedroegen € 553,9 miljoen. De opbrengsten bedroegen € 650,0, miljoen. Dat betekent dat de opbrengsten € 96,1 miljoen hoger waren dan de kosten. Er is sprake van een positief saldo van baten en lasten van € 96,1 miljoen. Daar staat tegenover dat we meer geld aan de reserves hebben toegevoegd dan dat we eruit gehaald hebben. We hebben € 612,5 miljoen aan de reserves toegevoegd. En we hebben € 582,9 miljoen uit de reserves gehaald. Per saldo hebben we dan € 29,6 miljoen toegevoegd aan de reserves. Dit is een kostenpost voor het jaarrekeningresultaat.

Het jaarrekeningresultaat 2024 bestaat uit het positieve saldo van baten en lasten van € 96,1 miljoen verminderd met het bedrag van € 29,6 miljoen dat we per saldo aan de reserves hebben toegevoegd. Het jaarrekeningresultaat bedraagt daarmee (€ 96,1 miljoen -/- € 29,6miljoen) € 66,5 miljoen.

Vergelijking begroting met realisatie (jaarrekening)
De werkelijk gemaakte kosten in 2024 zijn € 77,6 miljoen lager dan begroot. De opbrengsten zijn € 16,8 miljoen hoger dan begroot. Ten opzichte van de begroting is er dus sprake van een voordeel van € 94,4 miljoen. Dit ziet u in de tabel bij de regel 'saldo van baten lasten'.

Daar staat tegenover dat we ten opzichte van de begroting € 27,9 miljoen minder uit de reserves hebben gehaald dan begroot. Een deel van de kosten die we ten laste van de reserves zouden brengen is niet gemaakt. Dat betekent voor het jaarrekeningresultaat een nadeel ten opzichte van de begroting van € 27,9 miljoen.

Het voordeel van € 94,4, miljoen ten opzichte van de begroting op de gemaakte kosten en opbrengsten, verminderd met het nadelige verschil van € 27,9 miljoen op de mutatie van de reserves, leidt tot het jaarrekeningresultaat van € 66,5 miljoen.

Vervolg van deze analyse
In het vervolg van deze analyse verklaren we eerst de posten die hebben geleid tot het jaarrekeningresultaat van € 66,5 miljoen. Vervolgens laten we u in een tabel zien op welke prestaties de verschillen tussen begroot en werkelijk zijn ontstaan. Dit verschil bestaat uit het jaarrekeningresultaat (€ 66,5 miljoen) en de voordelen op de budgetten die worden verrekend met reserves (€ 27,9 miljoen). De voordelen van € 27,9 miljoen op de budgetten die worden verrekend met de reserves lichten we toe onder het kopje 'Verklaring lagere besteding budgetten gedekt uit reserves'.

Onder deze toelichtingen op het resultaat en het verschil met de begroting komen vervolgens nog een aantal relevante financiële items aan de orde.

Bedragen x € 1,0 miljoen	Begroot	Realisatie	Saldo
Lasten	€ 631,5	€ 553,9	€ 77,6
Baten	€ 633,2	€ 650,0	€ 16,8
Saldo van baten en lasten	€ 1,7	€ 96,1	€ 94,4
Stortingen in reserves	€ 613,0	€ 612,5	€ 0,5
Onttrekkingen aan reserves	€ 611,3	€ 582,9	-€ 28,4
Bijdrage reserves aan het resultaat	-€ 1,7	-€ 29,6	-€ 27,9
Jaarrekeningresultaat	€ 0,0	€ 66,5	€ 66,5

Analyse van het resultaat

Onderstaand lichten we de afwijkingen ten opzichte van de begroting toe, groter dan € 0,5 miljoen, die bijdragen aan het jaarrekeningresultaat van €66,5 miljoen. De posten zijn ook opgenomen in onderstaande tabel. Bij de betreffende prestaties vindt u de uitgebreide financiële toelichting.

Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid (prestatie 1.1.2, voordeel € 0,9 miljoen)
De begrote lasten voor deze prestatie bedragen € 3,0 miljoen. Van de uitvoeringsbudgetten voor Novexgebied Regio Zwolle, voorkantsamenwerking en ruimtelijke taken is € 0,9 miljoen niet besteed. In de Monitor 2024-II hebben wij een onderbesteding van € 0,65 miljoen aangekondigd. Voor de resterende middelen voor het Novexgebied regio Zwolle, ter grootte van € 0,3 miljoen, doen wij een voorstel voor resultaatbestemming.

Implementatie omgevingswet (prestatieweg 1.1.5, voordeel € 0,5 miljoen)
Van het budget van € 0,56 miljoen is € 0,5 miljoen niet besteed. In de Monitor 2024-II hebben wij hiervan € 0,4 miljoen aangekondigd. De Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet staan nog in de kinderschoenen en worden doorontwikkeld. De kosten voor implementatie, aansluiting, testen, monitoring en opleiding maken wij daarom voor een groot deel in latere jaren. Om die reden doen we een voorstel voor resultaatbestemming voor de niet bestede middelen.

Klimaatadaptieve inrichting in 2050 (prestatie 1.4.1, voordeel € 0,5 miljoen)
De budgetten voor klimaatadaptatie en bovenregionale stresstesten zijn slechts zeer beperkt tot besteding gekomen. Voor € 0,25 miljoen hebben wij dit aangekondigd in Monitor 2024-II. Voor klimaatadaptie zijn minder aanvragen ontvangen dan verwacht. De uitvoering van de bovenregionale stresstesten wateroverlast vindt plaats in 2025. Wij stellen u via het statenvoorstel over de resultaatbestemmingen voor om de niet bestede middelen voor deze onderwerpen, ter grootte van € 0,5 miljoen, via resultaatbestemming toe te voegen aan de begroting 2025.

Inzetten grondbeleidsinstrumentarium (prestatie 1.5.1, voordeel € 4,1 miljoen)
Op deze prestatie zijn ten opzichte van de begroting voordelen ontstaan op het tijdelijk beheer van gronden en opstallen (€ 0,3 miljoen) en de verkoop van gronden (€ 3,8 miljoen). Via het statenvoorstel over de resultaatbestemmingen stellen u voor om deze voordelen via resultaatbestemming toe te voegen aan de Algemene reserve grondzaken.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving (prestatie 2.1.2, voordeel € 0,8 miljoen)
Van het budget voor deze prestatie, ter grootte van € 4,5 miljoen resteert € 0,6 miljoen. Daarnaast zijn de inkomsten vanuit onder andere leges € 0,2 miljoen hoger dan begroot. Via het statenvoorstel over de resultaatbestemmingen stellen wij voor om € 0,3 miljoen van de niet bestede middelen toe te voegen aan de begroting 2025. Dit gaat over de door ons ontvangen rijksmiddelen voor versterking van vergunningverlening maatwerkaanpak (€ 0,2 miljoen) en versterking van de robuustheid van het stelsel voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (€ 0,1 miljoen).

Beheer natuurterreinen (prestatie 3.1.4, voordeel € 1,7 miljoen)
Van het budget van € 24,8 miljoen is € 1,7 miljoen niet besteed.

Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied (prestatie 3.1.5, voordeel € 2,2 miljoen)
Van het budget van € 5,0 miljoen is € 2,2 miljoen niet besteed. Dat wordt vooral veroorzaakt door een hogere cofinanciering vanuit Europese middelen dan verwacht. Voor € 1,7 miljoen hebben wij deze onderbesteding aangekondigd in Monitor 2024-II. Het statenvoorstel over de resultaatbestemmingen bevat het voorstel om de niet bestede middelen via resultaatbestemming toe te voegen aan de Algemene risicoreserve. Dit, gelet

op de onzekerheid over beschikbaarheid van Europese cofinanciering in 2028 en 2029. De afgegeven beschikkingen lopen in die jaren nog door. De looptijd van het huidige Europese programma stopt eind 2027.

Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken (prestatie 4.1.3, voordeel € 0,8 miljoen)
Op deze prestatie zijn budgetten ter grootte van € 1,4 miljoen beschikbaar voor beter benutten en mobiliteitsmanagement. Door ontvangen specifieke uitkeringen van het Rijk is het beroep op deze budgetten € 0,8 miljoen lager dan begroot. Via Monitor 2024-II kondigden wij een onderbesteding van € 0,6 miljoen aan.

Concessie- en contractmanagement van bus en trein (prestatie 4.2.3, voordeel € 15,6 miljoen)
Het budget op deze prestatie in 2024 bedraagt € 135,9 miljoen. Ten opzichte van dit budget is een voordeel ontstaan van € 15,6 miljoen. In Monitor 2024-II kondigden wij een voordeel aan van € 6,4 miljoen. Het extra voordeel is ontstaan door lagere kosten als gevolg van rituitval, lagere indexeringen dan verwacht, lagere subsidievaststellingen uit voorgaande jaren, en de nog niet bestede middelen voor toegankelijk regionaal openbaar vervoer die wij in 2024 van het Rijk hebben ontvangen. Bovendien was er een meevaller aan de inkomstenkant door indexatie van de Specifieke uitkering decentraal spoor.

Wij doen een resultaatbestemmingsvoorstel ter grootte van € 13,2 miljoen. Voor € 3 miljoen heeft dit betrekking op de rijksmiddelen voor toegankelijk regionaal openbaar vervoer. Voor € 10,2 miljoen willen wij middelen inzetten voor het verbeterplan OV, waarmee wij invulling willen geven aan de Motie Peetsma "OV dat weer loopt als een trein. Dit is ook in lijn met de Motie OV-geld weer de bus of de trein in en onze brief van december over het verbeterplan.

Stimulering fietsgebruik (prestatie 4.3.1, voordeel € 2,6 miljoen)
In het kader van deze prestatie zijn subsidies verstrekt waarvan de lasten pas in latere jaren worden verantwoord. Wij stellen voor om € 2,5 miljoen via resultaatbestemming toe te voegen aan de Reserve verstrekte subsidies (€ 1,7 miljoen) en het budget voor prestatie 4.3.1 in 2025 (€ 0,8 miljoen).

Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid (prestatie 4.6.10, voordeel € 0,7 miljoen)
Voor € 0,35 miljoen heeft de onderbesteding te maken met latere uitvoering van de vervanging van elf verkeersregelinstallaties. Daarnaast zijn subsidies verstrekt waarvan de lasten voor € 0,35 miljoen ten laste van latere jaren komen. Voor de niet bestede middelen doen wij een voorstel voor resultaatbestemming.

Goed functionerende provinciale infrastructuur (prestatie 4.7.1, voordeel € 0,8 miljoen)
Voor deze prestatie is in 2024 een budget beschikbaar van € 17,3 miljoen. Voor € 1,2 miljoen is dit budget niet besteed. Voor € 0,8 miljoen draagt dit bij aan het jaarrekeningresultaat. Voor € 0,4 miljoen blijft de onderbesteding ten gunste van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Het voordeel van € 0,8 miljoen doet zich voor op de budgetten voor dagelijks onderhoud en gladheidsbestrijding.

Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik (prestatie 474, nadeel € 1,6 miljoen)
Op basis van de geactualiseerde berekening van de nog te maken kosten voor de afwikkeling van de schades hebben wij een toevoeging van € 1,6 miljoen gedaan aan de Voorziening kanaal Almelo de Haandrik schadeloosstelling.

Werklocaties: basis op orde (prestatie 5.3.1, nadeel € 0,7 miljoen)
Op basis van de jaarrekening van de Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO) hebben wij € 0,8 miljoen moeten toevoegen aan de Voorziening HMO. Dit heeft geleid tot een nadeel ten opzichte van de begroting van € 0,7 miljoen op deze prestatie. Wij stellen u bij deze jaarrekening een begrotingswijziging voor. Daarbij wordt deze toevoeging aan de voorziening ten laste gebracht van de daarvoor beschikbare middelen in de Algemene financieringsreserve.

Toplocaties (prestatie 5.3.3, nadeel € 2,7 miljoen)
De verliesvoorziening voor de grondexploitatie van TecBase hebben wij met € 2,8 miljoen aan moeten vullen. Deze verhoging is noodzakelijk gebleken op basis van het vooruitzicht dat de huidige knelpunten voor kaveluitgifte (netcongestie en stikstofruimte) niet eerder dan 2031 zijn opgelost. Dit heeft geleid tot een nadeel ten opzichte van de begroting van € 2,7 miljoen. Via het statenvoorstel over de resultaatbestemmingen stellen wij voor om deze toevoeging ten laste te brengen van de daarvoor bestemde middelen in de Algemene risicoreserve.

Europese programma's (prestatie 5.5.3, nadeel € 1,2 miljoen)
Voor Europese programma's hebben wij een deel van de middelen voor de periode 2021-2027 eerder besteed dan begroot. De bestedingen passen binnen het budget voor de gehele periode. Wij stellen u bij deze jaarrekening een begrotingswijziging voor waarbij de overschrijding van € 1,2 miljoen ten laste wordt gebracht van de daarvoor beschikbare middelen in de Reserve Europese programma's.

Materieel erfgoed (prestatie 6.1.1, voordeel € 1,2 miljoen)
Van het budget voor deze prestatie, ter grootte van € 6,6 miljoen, is € 1,2 miljoen niet besteed. Dit wordt vooral veroorzaakt door een subsidie voor de restauratie van grote monumenten van €1,6 miljoen. Deze komt voor € 1,1 miljoen ten laste van de komende jaren. Wij stellen u daarom voor om via resultaatbestemming deze € 1,1 miljoen beschikbaar te houden voor het opvangen van die lasten.

Versterking maatschappelijke initiatieven (prestatie 6.6.2, voordeel € 1,0 miljoen)
Op deze prestatie is van het budget van € 2,0 miljoen een bedrag van € 1,0 miljoen niet besteed. Voor € 0,8 miljoen hebben wij dit aangekondigd in Monitor 2024-II. De ruimte is voor € 0,5 miljoen ontstaan op het budget voor subsidies voor vernieuwing sociale kwaliteit. Voor € 0,4 miljoen is het budget voor opschaling en verbreding van vrijwilligersondersteuning niet besteed. Voor deze resterende bedragen doen wij een voorstel voor resultaatbestemming.

(Rijks-)taken Commissaris van de Koning (prestatie 7.1.6, voordeel € 0,6 miljoen)
Van het budget van € 1,1 miljoen is € 0,6 miljoen niet besteed. Voor € 0,5 miljoen hebben

wij dit aangekondigd in Monitor 2024-II. De ruimte zit vooral op de budgetten voor 80 jaar vrijheid in Overijssel, weerbaar bestuur kleine kernen en de regietafel asiel. Voor de niet bestede middelen voor deze onderwerpen doen wij een voorstel voor resultaatbestemming, ter grootte van € 0,5 miljoen.

Bestuur (prestatie 7.3.5, nadeel € 0,9 miljoen)
Het nadeel op deze prestatie wordt vooral veroorzaakt door een hogere toevoeging aan de Voorziening algemene pensioenwet politieke ambtsdragers. De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks op basis van een actuariële berekening vastgesteld. Met name de rentestand is daarbij bepalend voor de hoogte van de voorziening. In 2024 is de rente ten opzichte van 2023 fors gedaald, waardoor wij meer geld in kas moeten houden om de (toekomstige) pensioenen uit te kunnen betalen.
Overhead (Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen, voordeel € 5,0 miljoen)
Het budget voor overhead, exclusief de toegerekende personele kosten, bedraagt in 2024 € 32,4 miljoen. Het voordeel ten opzichte de begroting bedraagt € 5,4 miljoen. Hiervan blijft € 0,4 miljoen ten gunste van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Voor € 5,0 miljoen draagt het voordeel bij aan het rekeningresultaat. In Monitor 2024-II hebben wij hiervan € 2,0 miljoen aangekondigd. Het grootste voordeel is ontstaan door niet bestede ict-budgetten (€ 3,0 miljoen). Onder de tegel 'Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen' is een uitgebreide toelichting op dit budget opgenomen.
Opcenten motorrijtuigenbelasting (Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen, voordeel € 5,1 miljoen)
In 2024 bedraagt de begrote opbrengst van de opcenten motorrijtuigenbelasting € 121,3 miljoen. De gerealiseerde opbrengsten zijn € 5,1 miljoen hoger. In de maanden november en december ontvingen wij fors hogere afdrachten dan in de daaraan voorafgaande maanden.
Provinciefonds (Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen, voordeel € 9,9 miljoen)
Via de decembercirculaire is de provinciefondsuitkering die wij ontvangen verhoogd met € 9,9 miljoen. De totaal ontvangen provinciefondsuitkering in 2024 bedraagt
€ 318,3 miljoen. Voor de diverse onderwerpen waarvoor extra middelen aan het provinciefonds zijn toegekend doen wij een voorstel voor resultaatbestemming.
Rentebaten (Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen, voordeel € 2,0 miljoen)
De rentebaten zijn € 2,0 miljoen hoger uitgevallen dan begroot. De totale rentebaten in 2024 bedragen € 33,8 miljoen.

Vrijval voorgaande jaren (Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen, voordeel € 2,8 miljoen)
In de begroting is een post opgenomen voor vrijval van lasten uit eerdere jaren. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om lager vastgestelde subsidies van inmiddels beëindigde subsidieregelingen. De vrijval komt in 2024 uit op € 3,8 miljoen. Daarmee bedraagt het voordeel ten opzichte van de begroting € 2,8 miljoen. In de Monitor 2024-II hebben wij hiervan € 1,0 miljoen aangekondigd.

Buffers voor prijsindexering (Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen, voordeel € 4,5 miljoen)
De buffers voor prijsindexering zijn voor € 4,5 miljoen niet ingezet in 2024. Dit hebben wij aangekondigd in Monitor 2024-II.

Personeelsgebonden kosten (Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen, voordeel € 2,8 miljoen)
Het totale budget voor de personeelsgebonden kosten bedraagt in 2024 € 96,0 miljoen. Op dit budget resteert een voordeel van € 2,8 miljoen. Een overzicht van de personeelsgenbonden kosten is opgenomen onder het kopje 'jaarrekening' in de menubalk bovenaan de site van de jaarrekening.

Prestatie	Omschrijving	Resultaat x € 1,0 miljoen
1.1.2	Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	€ 0,90
1.1.5	Implementatie omgevingswet	€ 0,50
1.4.1	Klimaatadaptieve inrichting in 2050	€ 0,50
1.5.1	Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	€ 4,10
2.1.2	Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	€ 0,80
3.1.4	Beheer natuurterreinen	€ 1,70
3.1.5	Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	€ 2,20
4.1.3	Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	€ 0,80
4.2.3	Concessie- en contractmanagement van bus en trein	€ 15,60
4.3.1	Stimuleren fietsgebruik	€ 2,60
4.6.10	Infrastructurele maatregelen bereikbaaheid	€ 0,70
4.7.1	Goed functionerende provinciale infrastructuur	€ 0,80
4.7.4	Aanpak schades lang Kanaal Almelo de Haandrik	-€ 1,60
5.3.1	Werklocaties: basis op orde	-€ 0,70
5.3.3	Toplocaties	-€ 2,70
5.5.3	Europese's programma's	-€ 1,20
6.1.1	Materieel erfgoed	€ 1,20
6.6.2	Versterking maatschappelijke initiatieven	€ 1,00
7.1.6	(Rijks)taken Commissaris van de Koning	€ 0,60
7.3.5	Bestuur	-€ 0,90
OFD	Overhead	€ 5,00
OFD	Opcenten motorrijtuigenbelasting	€ 5,10
OFD	Provinciefonds	€ 9,90
OFD	Rentebaten	€ 2,00
OFD	Vrijval voorgaande jaren	€ 2,80
OFD	Buffers prijsindex en onvoorzien	€ 4,50
OFD	Toegerekende personeelsgebonden kosten	€ 2,80
	Overig	€ 7,50
	Totaal	**€ 66,50**

Specificatie van het resultaat

Onderstaande tabel geeft per prestatie het verschil tussen begroting en realisatie (jaarrekening) weer. Daarbij wordt aangegeven welk deel van dat verschil wordt afgerekend met de reserves en welk deel van het verschil doorwerkt in het jaarrekeningresultaat. Een deel van het verschil wordt afgerekend met de reserves omdat een deel van de budgetten per prestatie afkomstig is uit reserves. Als de lasten op die budgetten lager zijn dan begroot, of de opbrengsten hoger dan begroot, wordt er minder geld uit de reserves gehaald. Dat deel van het verschil tussen begroting en realisatie blijft dan ten gunste van de reserves en werkt niet door in het jaarrekeningresultaat.
Met deze tabel zijn alle afwijkingen ten opzichte van de begroting inzichtelijk. De toelichtingen op de individuele prestaties, vindt u bij de desbetreffende prestatie binnen de desbetreffende kerntaak.

Prestatie	Omschrijving	Realisatie t.o.v. begroting		
		Totaal	Reserves	Resultaat
1.1.1	Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	€ 0,50	€ 0,40	€ 0,10
1.1.2	Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	€ 0,90	€ -	€ 0,90
1.1.5	Implementatie omgevingswet	€ 0,50	€ -	€ 0,50
1.2.1	Werken aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem	€ 0,30	€ -	€ 0,30
1.2.2	Samen werken aan klimaatadaptatie en waterbeheer	€ 0,40	€ 0,40	€ -
1.2.3	Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	€ 0,90	€ 0,60	€ 0,30
1.2.5	Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	€ -	€ -	€ -
1.2.7	IJsseldelta programma	€ 0,40	€ -	€ 0,40
1.3.1	Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	€ -	€ -	€ -
1.3.2	Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	€ -	€ -	€ -
1.3.3	Investeren in de woningmarkt	€ 0,20	€ 0,20	€ -
1.4.1	Werken aan een klimaatadaptieve inrichting in 20250	€ 0,60	€ 0,10	€ 0,50
1.4.2	Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	€ 1,60	€ 1,60	€ -
1.4.3	Actieplan leefbaar platteland	€ -	€ -	€ -
1.4.4	Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen	€ 0,20	€ 0,20	€ -
1.5.1	Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	€ 4,10	€ -	€ 4,10
2.1.1	Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	€ 0,30	€ -	€ 0,30
2.1.2	Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	€ 0,80	€ -	€ 0,80
2.1.3	Ondersteunen en uitvoeren milieueffectrapportages/duurzaamheidsrapp	€ -	€ -	€ -
2.1.4	Monitoring en evaluatie milieu en gezondheid	€ -	€ -	€ -
2.2.1	Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	€ 1,00	€ 1,00	€ -
2.2.2	Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	€ 0,20	€ 0,20	€ -
2.2.3	Beheer nazorgfonds	€ -	€ -	€ -
2.3.1	Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	€ 3,90	€ 3,60	€ 0,30
2.3.2	Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	€ 0,20	€ -	€ 0,20
2.3.3	Realiseren van een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam regionaal energienetwerk	€ -	€ -	€ -
2.4.1	Programma toekomstgerichte erven	€ 0,30	€ 0,30	€ -
3.1.1	Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap	€ -	€ -	€ -
3.1.2	Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	€ 0,30	€ -0,10	€ 0,40
3.1.3	Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	€ -	€ -	€ -
3.1.4	Beheer natuurterreinen	€ 1,70	€ -	€ 1,70
3.1.5	Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	€ 2,20	€ -	€ 2,20
3.1.6	Projecten voor verbeteren biodiversiteit	€ 1,00	€ 0,60	€ 0,40
3.1.7	Monitoring en evaluatie natuur en landschap	€ 0,40	€ -	€ 0,40
3.2.1	Beheer landschap	€ -0,10	€ -0,10	€ -
3.2.2	Projecten die een natuurinclusieve samenleving bevorderen	€ 0,20	€ 0,20	€ -
3.3.1	Beleidsontwikkeling stikstof	€ 0,10	€ -	€ 0,10

Prestatie	Omschrijving	Realisatie t.o.v. begroting		
3.3.2	Nationale parken	€ 0,30	€ -	€ 0,30
3.3.4	Faunabeheer	€ 0,10	€ 0,10	€ -
3.3.5	Invasieve exoten	€ 0,40	€ -	€ 0,40
3.4.1	Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw	€ 0,10	€ -	€ 0,10
3.4.2	Innovatieprogramma Agro&Food	€ 0,50	€ 0,50	€ -
3.4.3	Landbouwstructuurversterking	€ 0,10	€ -	€ 0,10
3.5.1	Realisatie Natuurnetwerk Nederland	€ 6,20	€ 6,20	€ -
3.5.2	Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	€ -	€ -	€ -
3.5.3	Afronding natuuropgave pMJP-projecten	€ 0,60	€ 0,50	€ 0,10
3.5.4	Aanpak PAS melders	€ 0,70	€ 1,70	€ -1,00
3.5.5	Bossenstrategie en boscompensatie	€ -	€ -	€ -
3.5.6	Provinciaal programma landelijk gebied	€ 0,30	€ 0,30	€ -
4.1.1	Beleidsontwikkeling mobiliteit	€ 0,10	€ 0,10	€ -
4.1.2	Regionale mobiliteitsaanpak	€ -	€ -	€ -
4.1.3	Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	€ 0,80	€ -	€ 0,80
4.1.5	Mobiliteitshubs	€ -	€ -	€ -
4.2.1	Transities Openbaar Vervoer	€ -	€ -	€ -
4.2.2	Verduurzamen spoorlijnen	€ 0,40	€ 0,40	€ -
4.2.3	Concessie- en contractmanagement van bus en trein	€ 15,60	€ -	€ 15,60
4.2.4	Verbeteren infrastructuur openbaar vervoer	€ -	€ -	€ -
4.2.6	Spoor Zwolle - Enschede	€ - 0,50	€ -0,50	€ -
4.3.1	Stimuleren fietsgebruik	€ 4,00	€ 1,40	€ 2,60
4.4.1	Port of Logistics Overijssel(POLO)	€ 0,10	€ 0,10	€ -
4.4.2	Slimme logistiek	€ -	€ -	€ -
4.4.3	Verduurzaming goederenvervoer	€ -	€ -	€ -
4.4.4	Robuust goederenvervoer netwerk	€ 0,10	€ -	€ 0,10
4.5.1	Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	€ 0,60	€ 0,30	€ 0,30
4.5.2	Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	€ 0,40	€ 0,10	€ 0,30
4.6.1	A1	€ 0,40	€ -	€ 0,40
4.6.2	A28	€ -	€ -	€ -
4.6.3	N35 – Lopende projecten	€ -	€ -	€ -
4.6.4	N35 Marsroute	€ -	€ -	€ -
4.6.5	N50	€ -	€ -	€ -
4.6.6	N307	€ -	€ -	€ -
4.6.7	Vechtdalverbinding	€ -	€ -	€ -
4.6.9	Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten	€ -	€ -	€ -
4.6.10	Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	€ 0,90	€ 0,20	€ 0,70
4.6.12	Vloedbeltverbinding	€ -	€ -	€ -
4.6.13	N35 Knooppunt Raalte	€ 0,40	€ 0,40	€ -
4.7.1	Beheer provinciale infrastructuur	€ 1,20	€ 0,40	€ 0,80
4.7.2	Groot onderhoud provinciale infrastructuur	€ -	€ -	€ -
4.7.3	Vervangen provinciale infrastructuur	€ 0,10	€ 0,10	€ -
4.7.4	Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	€ - 0,70	€ 0,90	€ -1,60
4.7.5	Zwartewaterbrug Hasselt	€ -	€ -	€ -
5.1.1	Arbeidsmarkt en onderwijs	€ -	€ -	€ -
5.2.1	Regiodeals Twente en Zuid en Oost-Drenthe	€ 0,40	€ 0,40	€ -
5.2.2	Regiodeal Zwolle	€ -	€ -	€ -
5.2.3	Stedendriehoek "Cleantech"	€ -	€ -	€ -
5.2.4	Meerjarenprogramma leefbaar Giethoorn	€ -	€ -	€ -
5.2.5	Nationaal groeifonds	€ 0,30	€ 0,30	€ -

Prestatie	Omschrijving	Realisatie t.o.v. begroting		
5.3.1	Werklocaties: basis op orde	€ 0,90	€ 1,60	€ -0,70
5.3.2	Werklocaties provinciale participaties	€ -	€ -	€ -
5.3.3	Topwerklocaties	€ -2,70	€ -	€ -2,70
5.3.4	Internationaliseren	€ 0,40	€ 0,40	€ -
5.4.1	Gastvrij Overijssel	€ 0,10	€ 0,10	€ -
5.4.2	Festivals en evenementen	€ 0,40	€ 0,40	€ -
5.5.1	Basisinfrastructuur	€ -	€ -	€ -
5.5.2	Bevorderen innovatie en ondernemerschap	€ 0,80	€ 0,80	€ -
5.5.3	Europese programma's	€ -1,20	€ -	€ -1,20
5.5.4	Verstrekken risicokapitaal	€ 0,30	€ -	€ 0,30
5.5.5	Circulaire economie	€ -0,30	€ -0,50	€ 0,20
6.1.1	Materieel erfgoed	€ 1,20	€ -	€ 1,20
6.1.2	Immaterieel erfgoed	€ 0,20	€ 0,10	€ 0,10
6.2.1	Een basis voor cultureel aanbod	€ 0,20	€ 0,20	€ -
6.2.2	Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen	€ 0,20	€ 0,20	€ -
6.3.1	Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst	€ 0,10	€ 0,10	€ -
6.3.3	Talent heeft de toekomst	€ -	€ -	€ -
6.4.1	Een leven lang lezen èn leren	€ 0,80	€ 0,60	€ 0,20
6.5.1	Overijsselaars bewegen een leven lang	€ 0,10	€ -	€ 0,10
6.5.2	Iedereen doet mee	€ 0,40	€ -	€ 0,40
6.5.4	Verbetering van gezondheid voor iedereen	€ -	€ -	€ -
6.6.1	Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	€ -	€ -	€ -
6.6.2	Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers	€ 1,00	€ -	€ 1,00
7.1.1	Bestuurlijke inrichting en samenwerking	€ -	€ -	€ -
7.1.2	Interbestuurlijk toezicht	€ -	€ -	€ -
7.1.5	Ondermijning	€ 0,80	€ 0,60	€ 0,20
7.1.6	(Rijks)taken Commissaris van de Koning	€ 0,60	€ -	€ 0,60
7.2.1	Kennisontwikkeling en -deling	€ 0,10	€ -	€ 0,10
7.2.2	Trendbureau Overijssel	€ 0,10	€ -	€ 0,10
7.2.3	Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	€ -	€ -	€ -
7.2.4	Eigentijdse invulling participatie	€ -	€ -	€ -
7.3.1	Samenwerking met partners	€ 0,20	€ -	€ 0,20
7.3.3	Communicatie	€ 0,40	€ -	€ 0,40
7.3.4	Bezwaar en beroep	€ -	€ -	€ -
7.3.5	Bestuur	€ -0,90	€ -	€ -0,90
7.3.6	Provinciale Staten	€ 0,30	€ -	€ 0,30
OFD	Toegerekende personeelsgebonden kosten	€ 2,80	€ -	€ 2,80
OFD	Overhead	€ 5,40	€ 0,40	€ 5,00
OFD	Opcenten motorrijtuigenbelasting	€ 5,10	€ -	€ 5,10
OFD	Provinciefonds	€ 9,90	€ -	€ 9,90
OFD	Rente-opbrengsten	€ 2,00	€ -	€ 2,00
OFD	Dividend	€ 0,20	€ -	€ 0,20
OFD	Vrijval voorgaande jaren	€ 2,80	€ -	€ 2,80
OFD	Lagere storting in de Algemene Financieringsreserve en Reserve ZON	€ 0,40	€ -	€ 0,40
OFD	Onvoorzien en buffers voor prijsindexering	€ 4,50	€ -	€ 4,50
	Afrondingsverschillen	€ -0,20	€ -0,20	€ -
Totaal		€ 94,40	€ 27,90	€ 66,50

Verklaring lagere besteding budgetten gedekt uit reserves

In de begroting 2024 is opgenomen dat wij € 611,3 miljoen uit de reserves wilden halen. Voor € 416,4 miljoen gaat het om bedragen die wij wilden overhevelen van de ene naar de andere reserve. Voor € 194, 9 miljoen was dit bedrag bedoeld voor het opvangen van in 2024 te maken kosten. Het bedrag aan overheveling is in 2024 hoog als gevolg van de verwerking van de investeringsimpuls uit het coalitieakkoord 2023-2027. Daartoe dienden grote bedragen te worden overgeheveld van de Algemene reserve naar de Algemene reserve Kwaliteit van Overijssel. Vervolgens, op basis van PS-besluiten over investeringsvoorstellen, zijn middelen overgeheveld van de Algemene reserve Kwaliteit van Overijssel naar de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.

In 2024 hebben wij € 582,9 miljoen daadwerkelijk uit de reserves gehaald. De overhevelingen tussen de reserves van € 416,4 miljoen zijn uitgevoerd. Voor € 166,5 miljoen hebben we geld uit de reserves gehaald voor het opvangen van de gemaakte kosten. Ten opzichte van de begroting hebben we dus € 28,4 miljoen minder uit de reserves gehaald dan begroot. Onderstaand geven wij een toelichting op de oorzaken daarvan.

- De kosten ten laste van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel waren in 2024 begroot op € 61,9 miljoen. De in 2024 gemaakte kosten zijn € 13,9 miljoen lager. Vanuit deze reserve wordt bijgedragen aan 64 prestaties in de begroting. Bij drie prestaties zijn de lasten meer dan € 1,0 miljoen achtergebleven bij de raming. Gezamenlijk verklaren deze prestaties € 5,0 miljoen van de onderbesteding op budgetten die gedekt worden uit deze reserve.
  Het gaat om de volgende prestaties:
  - 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail (€ 1,6 miljoen)
  - 2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie (€ 1,8 miljoen)
  - 5.3.1 Werklocaties: basis op orde (€ 1,6 miljoen)
- Vanuit de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland wordt budget geleverd voor de Ontwikkelopgave Natura 2000 (prestatie 3.5.1). De kosten ten laste van de reserve zijn € 6,2 miljoen lager dan de begrote kosten van € 21,7 miljoen. De bestedingen zijn lager, doordat de voortgang in de gebieden achterblijft bij de verwachtingen. Onder andere de langere procedures om daadwerkelijk te kunnen starten met de uitvoering zijn hier een oorzaak van. Tegelijk zijn de baten hoger dan begroot, door een hogere opbrengst van gronden die verkocht zijn.
- De kosten ten laste van de Reserve verstrekte subsidies zijn € 3,5 miljoen achtergebleven bij de raming van € 8,4 miljoen. Vanuit deze reserve worden de subsidielasten gedekt van verstrekte subsidies van € 1,5 miljoen en hoger. Deze subsidielasten worden verantwoord naar rato van levering van de bijbehorende prestatie. De realisatie van de op te leveren prestaties, bij verkeersveiligheidsprojecten (prestaties 4.3.1 en 4.5.1) en energiebesparing en opwekking hernieuwbare energie (prestatie 2.3.1) is langzamer verlopen dan ingeschat bij de begroting.
- De overige afwijkingen van € 4,8 miljoen worden veroorzaakt door kleinere verschillen op diverse reserves.

Voordelen op structurele begrotingsposten

In reactie op de jaarstukken 2017 en 2018 heeft de auditcommissie geadviseerd om voor voordelen op structurele budgetten te duiden of die voordelen een incidenteel of structureel karakter hebben. Bij voordelen met een structureel karakter dient bovendien een relatie met de perspectiefnota te worden gelegd.

Van de totaal begrote lasten van € 631,5 miljoen heeft € 420,0 miljoen betrekking op structurele begrotingsposten. Voor € 30,5 miljoen zijn deze structurele budgetten niet besteed. Van de begrote baten van € 633,2 miljoen heeft € 483,3 miljoen betrekking op structurele begrotingsposten. De gerealiseerde baten op de structurele begrotingsposten waren € 10,3 miljoen hoger dan begroot. Het totale voordeel op structurele begrotingsposten bedraagt daarmee 40,8 miljoen.
Voor € 34,8 miljoen doet dit voordeel zich voor op begrotingsposten waarop voor minimaal het tweede achtereenvolgende jaar een voordeel van meer dan € 0,1 miljoen is gerealiseerd. Onderstaand beschrijven wij deze budgetten. Wij geven daarbij aan of deze onderbesteding structureel van karakter is. Onder de beschrijving is een samenvattende tabel opgenomen.

1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid (€ 0,1 miljoen)
In 2024 bedroeg de omvang van de structurele budgetten voor deze prestatie € 0,8 miljoen. Hiervan resteert € 0,1 miljoen. Het voordeel doet zich voor op het budget voor voorkantsamenwerking. De onderbesteding ten opzichte van het beschikbare budget is relatief klein. Wij zien geen aanleiding om de omvang van het structurele budget voor deze prestatie te herzien bij de perspectiefnota 2026.
1.5.1 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium (€ 1,2 miljoen)
Op deze prestatie worden de structurele kosten en baten verantwoord die zijn verbonden aan het tijdelijk beheer van onze gronden en gebouwen en aan de verkoop van de gronden en gebouwen die niet langer bruikbaar zijn voor onze programma's en projecten. Ook de kosten en opbrengsten verbonden aan het anticiperend grondfonds lopen via deze prestatie. Het voordeel op de structurele budgetten voor deze prestatie bedraagt € 1,2 miljoen. Dit voordeel wordt verrekend met de Algemene reserve grondzaken. Toekomstige resultaten op het gebied van beheer en verkoop van gronden laten zich lastig voorspellen. Wij bestempelen de in 2024 behaalde voordelen ten opzichte van de begroting dan ook niet als structureel.
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu (€ 0,5 miljoen)
De begrote structurele lasten voor deze prestatie bedroegen € 4,2 miljoen. De gerealiseerde lasten in 2024 zijn € 0,3 miljoen lager dan begroot. De structurele baten bedroegen € 0,7 miljoen en waren daarmee € 0,2 miljoen hoger dan begroot. De inkomsten hebben betrekking op leges en verhaal van kosten. De omvang van de inkomsten voor deze prestatie varieert van jaar tot jaar. De meeropbrengst ten opzichte van de begroting kwalificeert dan ook niet als structureel. De onderbesteding op de uitgaven is ten opzichte van het structurele budget van € 4,2 miljoen relatief gering. Bovendien varieert ook de omvang van de jaarlijkse kosten. Het grillige verloop van kosten en opbrengsten voor deze prestatie, gevoegd bij het belang van een goede invulling van deze taken,leidt voor ons tot de conclusie dat heroverweging van het budget voor deze prestatie bij de perspectiefnota 2026 niet aan de orde is.
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie (€ 0,3 miljoen)
Van de structureel begrote lasten van € 0,9 miljoen is € 0,2 miljoen niet besteed. Deze budgetten zijn vooral beschikbaar voor de regionale energiestrategieën. Daarnaast zijn de rentebaten van de verstrekte duurzaamheidsleningen € 0,1 miljoen hoger dan begroot. Aan de energiestrategieën geven wij de komende jaren volop invulling. De rentebaten van de duurzaamheidsleningen variëren van jaar tot jaar. Wij zien geen aanleiding tot herziening van de structurele budgetten voor deze prestatie bij de perspectiefnota.

3.1.4 Beheer natuurterreinen (€ 1,6 miljoen)
Het structurele budget voor natuurbeheer bedroeg € 24,6 miljoen. Hiervan is € 1,6 miljoen niet besteed. Het areaal aan te beheren natuur groeit de komende jaren nog. De verwachting is dan ook dat de structurele bestedingen toenemen, de komende jaren. In de begroting 2025 hebben wij een herijking van het budget voor natuurbeheer bij de perspectiefnota 2026 aangekondigd.
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied (€ 1,6 miljoen)
Van het structurele budget voor deze prestatie, ter grootte van € 4,3 miljoen, is € 1,6 miljoen niet besteed. Voor subsidies voor agrarisch natuurbeheer was meer Europese cofinanciering beschikbaar dan begroot. De mate waarin dit voor de komende jaren kan gebeuren is onzeker. Bij een lagere cofinanciering vanuit Europa loopt het voordeel op de structurele budgetten terug. Op basis van de bij de jaarrekening 2023 gesignaleerde structurele onderbesteding op deze prestatie is het budget voor deze prestatie in de begroting 2025 structureel verlaagd met € 0,3 miljoen. Dit is een deel van de invulling van de in de perspectiefnota 2025 opgenomen taakstelling van € 3,0 miljoen. Een verdere bijstelling van het budget voor deze prestatie bij de perspectiefnota 2026 ligt gezien de onzekerheid over de hoogte van de Europese cofinanciering niet voor de hand.
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap (€ 0,4 miljoen)
Van het structurele budget van € 1,0 miljoen resteert € 0,4 miljoen. Voor de resterende middelen doen wij bij deze jaarrekening een voorstel voor resultaatbestemming. Een deel van de voorgenomen activiteiten vindt plaats in 2025. Van een structureel voordeel op deze prestatie is geen sprake.
4.1.3 Slim inzetten duurzame systemen en netwerken (€ 0,7 miljoen)
Het structurele budget voor deze prestatie bedroeg € 1,4 miljoen. Van dit budget resteert € 0,7 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt door het feit dat de voor deze prestatie gemaakte kosten voor een groot deel ten laste zijn gebracht van ontvangen doeluitkeringen van het Rijk. Deze uitkeringen zijn niet structureel. In die zin is er sprake van een onderbesteding met een incidenteel karakter. Dat neemt niet weg dat de onderbesteding op deze prestatie de afgelopen jaren steeds ruim boven € 0,5 miljoen lag. Op basis van deze constatering, ook gedaan in de jaarrekening 2023, is het budget voor deze prestatie via de begroting 2025 structureel verlaagd met € 0,4 miljoen. Dit is een deel van de invulling van de in de perspectiefnota 2025 opgenomen taakstelling van € 3,0 miljoen.

4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein (€ 12,5 miljoen)
Van de begrote lasten voor deze prestatie, ter grootte van € 122,6 miljoen, is € 11,6 miljoen niet besteed. De gerealiseerde baten zijn € 0,9 miljoen hoger dan begroot. In onze Statenbrief van 4 december 2024 over het verbeterplan openbaar vervoer hebben wij aangekondigd in de perspectiefnota 2026 met concrete plannen te komen. U heeft via de Motie OV geld weer de bus of de trein in! bovendien opgeroepen om niet bestede middelen vanwege rituitval en opgelegde boetes beschikbaar te houden voor openbaar vervoer. Een herijking van de structurele budgetten voor deze prestatie bij de perspectiefnota ligt daarom niet voor de hand.

4.3.1 Stimuleren fietsgebruik (€ 2,1 miljoen)
Van het structurele budget voor deze prestatie, ter grootte van € 7,1 miljoen, resteert € 2,1 miljoen. Dit heeft een administratieve reden. Voor dit bedrag hebben wij subsidies verstrekt. De kosten van deze subsidies worden echter pas de komende jaren verantwoord, naar rato van de realisatie van de prestaties die voor de subsidies geleverd moeten worden. Wij doen voor de resterende middelen dan ook een voorstel voor resultaatbestemming. Van een structureel voordeel op deze prestatie, ten opzichte van de begroting, is geen sprake.

4.5.1 Verkeersveilige infrastructuur (€ 0,2 miljoen)
Van het structurele budget van € 2,8miljoen voor deze prestatie resteert € 0,2 miljoen. In 2022 en 2023 resteerde respectievelijk € 0,6 miljoen en € 0,2 miljoen. Via het PS-besluit over het statenvoorstel over de Herprioritering (2020/1102400) is besloten om meevallers als gevolg van lagere subsidievaststellingen beschikbaar te houden voor deze prestatie. Bij de perspectiefnota 2026 doen wij daarom geen voorstel voor bijstelling van het structurele budget voor deze prestatie.
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid (€ 0,3 miljoen)
Van het structurele budget voor deze prestatie, ter grootte van € 4,5 miljoen, is € 0,3 miljoen niet besteed. Oorzaak zijn de lagere subsidievaststellingen uit voorgaande jaren. Bij deze jaarrekening doen wij een voorstel voor resultaatbestemming zodat de middelen beschikbaar blijven voor de uitvoeringsprogramma's mobiliteit. Dit is in overeenstemming met het PS-besluit om meevallers als gevolg van lagere subsidievaststellingen beschikbaar te houden voor deze prestatie: Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400. Bij de perspectiefnota 2026 doen wij geen voorstel voor bijstelling van het structurele budget voor deze prestatie.

4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid (€ 0,7 miljoen)
Van het structurele budget voor deze prestatie, ter grootte van € 1,7 miljoen, resteert € 0,7 miljoen. Dit heeft deels een administratieve reden. Voor € 0,4 miljoen hebben wij subsidies verstrekt waarvan de kosten in een later jaar worden verantwoord. De kosten van deze subsidies worden verantwoord naar rato van de realisatie van de prestaties die voor de subsidies geleverd moeten worden. Voor € 0,3 miljoen zijn de niet bestede middelen bestemd voor de vervanging van verkeersregelinstallaties. De uitvoering daarvan vindt plaats in 2025. Van een structureel voordeel op deze prestatie, ten opzichte van de begroting, is geen sprake.
4.7.1 Beheer en onderhoud provinciale infrastructuur (€ 0,8 miljoen)
Voor deze prestatie was een structureel budget van € 16,8 miljoen beschikbaar. Het voordeel in 2024 bedraagt € 0,8 miljoen. Bij de jaarrekening 2023 hebben wij geconstateerd dat het voordeel op deze prestatie voor een deel een structureel karakter heeft. Via de begroting 2025 is dit budget vanaf 2025 daarom structureel verlaagd met € 0,7 miljoen. Dit is een deel van de invulling van de in de perspectiefnota 2025 opgenomen taakstelling van € 3,0 miljoen.
6.4.1 Een leven lang lezen èn leren (€ 0,2 miljoen)
De resterende middelen op het structurele budget van € 4,3 miljoen voor deze prestatie bedragen € 0,2 miljoen. Net als voorgaande jaren hebben de niet bestede middelen betrekking op de meerjarige Subsidieregeling bibliotheek van de toekomst. Deze regeling en het bijbehorende budget eindigen in 2024. De onderbesteding op deze prestatie is daarom niet structureel van karakter.

6.5.2 Iedereen doet mee (€ 0,4 miljoen)
Het structurele budget voor deze prestatie bedroeg € 1,2 miljoen. Het niet bestede bedrag van € 0,4 miljoen heeft vooral te maken met de Subsidieregeling sociale vernieuwing. Dit is een meerjarige subsidieregeling. Voor het niet bestede bedrag in 2024 doen wij daarom een voorstel voor resultaatbestemming. De onderbesteding is niet structureel van karakter.
7.3.1 Samenwerking met partners (€ 0,2 miljoen)
Van het structurele budget van € 0,8 miljoen is € 0,2 miljoen niet besteed. De onderbesteding is in lijn met de resterende bedragen uit voorgaande jaren. Bij de begroting 2025 is op dit budget, in combinatie met het budget van prestatie 7.3.3, een structurele bezuiniging doorgevoerd van € 60.000. Dit is een deel van de invulling van de in de perspectiefnota 2025 opgenomen taakstelling van € 3,0 miljoen.

7.3.3 Communicatie (€ 0,4 miljoen)
Voor deze prestatie was een structureel budget van € 0,8 miljoen beschikbaar. Hiervan is € 0,4 miljoen niet besteed. De niet bestede middelen hebben vooral betrekking op het budget voor de afhandeling van verzoeken in het kader van Wet open overheid. De langere doorlooptijd van deze afhandeling maakt dat een deel van de kosten pas in 2025 wordt gerealiseerd. Voor de niet bestede middelen doen wij een voorstel voor resultaatbestemming. De onderbesteding is niet structureel van karakter.
Overhead (€ 3,3 miljoen)
Het structurele budget voor overhead bedroeg € 30,8 miljoen. Hiervan is € 3,3 miljoen niet besteed. Voor € 1,7 miljoen houdt dit verband met ict-gerelateerde budgetten. Via de begroting 2025 zijn de budgetten voor informatiserings- en digitaliseringsbeleid vanaf 2025 met structureel € 1,0 miljoen verlaagd. Dit is een deel van de invulling van de in de perspectiefnota 2025 opgenomen taakstelling van € 3,0 miljoen. Om die reden en rekening houdend met de relatief beperkte onderbesteding op de resterende overheadbudgetten, betrekken wij de overige onderbesteding op deze budgetten niet bij de perspectiefnota 2026.

Structurele buffers voor prijsindexering en onvoorzien (€ 4,5 miljoen)
Zoals aangekondigd bij Monitor 2024-II resteert van de buffers voor prijsindexering € 4,2 miljoen. Ook de post voor onvoorzien, ter grootte van € 0,3 miljoen, is in 2024 niet besteed. Wij verwachten de buffers voor prijsindexering, die vanaf 2025 circa € 2,8 miljoen bedragen, nodig te hebben gezien de ontwikkeling van het prijspeil op diverse beleidsterreinen. Deze onderbesteding zien wij dan ook als incidenteel.

Personeelsgebonden kosten
Het totale budget voor de personeelsgebonden kosten bedroeg in 2024 € 96,0 miljoen. Op dit budget resteert een voordeel van € 2,8 miljoen.

Prestatie	Prestatienaam	Bedrag x 1 mln
1.1.2	Uitvoering ruimtelijk en waterbeleid	€ 0,10
1.5.1	Grondzaken	€ 1,20
2.1.2	VTH milieu	€ 0,50
2.3.1	Stimuleren energiebesparende maatregelen en opwekking hernieuwbare energie	€ 0,30
3.1.4	Beheer natuurterreinen	€ 1,60
3.1.5	Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	€ 1,60
3.1.7	Monitoring en evaluatie natuur en landschap	€ 0,40
4.1.3	Slim inzetten duurzame systemen en netwerken	€ 0,70
4.2.3	Concessie- en contractmanagement van bus en trein	€ 12,50
4.3.1	Stimuleren fietsgebruik	€ 2,10
4.5.1	Verkeersveilige infrastructuur	€ 0,20
4.5.2	Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	€ 0,30
4.6.10	Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	€ 0,70
4.7.1	Beheer en onderhoud provinciale infra	€ 0,80
6.4.1	Een leven lang lezen èn leren	€ 0,20
6.5.2	Iedereen doet mee	€ 0,40
7.3.1	Samenwerking met partners	€ 0,20
7.3.3	Communicatie	€ 0,40
OFD*	Toegerekende personeelsgebonden kosten	€ 2,80
OFD*	Overhead	€ 3,30
OFD*	Buffers voor prijsindexering en onvoorzien	€ 4,50
	Totaal	**€ 34,80**

Prestatie	Prestatienaam	Bedrag x 1 mln

* Overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen

Herhaalde resultaatbestemming

In reactie op de Boardletter 2019 heeft de auditcommissie de aanbeveling gedaan om het expliciet te vermelden als budgetten voor een tweede en of volgende keer doorschuiven naar een volgend jaar. In deze jaarrekening wordt bij de prestaties uit onderstaande tabel voor het tweede achtereenvolgende jaar resultaatbestemming gevraagd voor hetzelfde onderwerp. Voorafgaand aan de tabel lichten wij de herhaalde resultaatbestemmingen toe.

Nationale Omgevingsvisie EXexutiekracht (NOVEX) (prestatie 1.1.2, € 0,4 miljoen)
In 2024 hebben wij decentralisatie-uitkeringen ter grootte van € 0,4 miljoen ontvangen van het Rijk. Hiervan ontvingen wij € 0,1 miljoen via de decembercirculaire. In 2024 is het ruimtelijk voorstel en het ruimtelijk arrangement gemaakt. Dit heeft vooral capaciteit gevergd waarvoor wij de rijksmiddelen niet hebben aangesproken. Die zijn nodig voor het vervolg van het traject waarbij we inzetten op regionale samenwerking en de verstedelijkingsstrategie. Wij stellen u dan ook voor om de niet bestede € 0,4 miljoen toe te voegen aan de begroting 2025, voor de nieuwe prestatie 1.1.3 Verstedelijkingstrategieën en regiostructuur.

Implementatie omgevingswet (prestatie 1.1.5, € 0,5 miljoen)
De omgevingswet en het digitaal stelsel omgevingswet staan nog in de kinderschoenen. Een fors deel van de werkzaamheden en kosten , voor implementatie, aansluiting, testen, monitoring en opleiding wordt daarom in 2025 gemaakt. Wij stellen u voor om de niet bestede middelen voor dit onderwerp, ter grootte van € 0,5 miljoen, toe te voegen aan de begroting 2025.

Opbrengsten grondverkopen en tijdelijk beheer (prestatie 1.5.1, € 4,1 miljoen)
Een deel van de positieve transactieresultaten vanuit grondverkopen hebben wij eerder gerealiseerd dan begroot. Bovendien hebben wij een positief resultaat behaald op het tijdelijk beheer van gronden en opstallen. Wij stellen u voor om het voordeel van € 4,1 miljoen toe te voegen aan de Algemene reserve grondzaken. Het voordeel op de grondverkopen is nodig om de afgesproken bijdrage vanuit deze verkopen aan de Ontwikkelopgave te kunnen voldoen. De positieve resultaten op tijdelijk beheer worden als buffer gebruikt voor toekomstige jaren, waarin de meest courante objecten verkocht zijn en het tijdelijk beheer verliesgevend kan worden.

Harmonisatie aanpak Zeer zorgwekkende stoffen - PFAS (prestatie 2.1.1, € 0,2 miljoen)
Enkele partijen hebben hun rol en inzet anders moeten invullen dan aanvankelijk voorzien, hebben wij besloten een voortrekkersrol te nemen. Hierover bent u in mei per brief geïnformeerd (kenmerk D2023-04-010541, 16 mei 2023). Ter uitvoering van dit besluit zijn de opdrachten aan de Omgevingsdiensten (OD's) aangepast. Deze zullen in 2025 leiden tot uitvoering. Zoals bij de 2e monitor reeds aangekondigd zijn, als gevolg van bovenstaande aanpassing, nog geen bestedingen gerealiseerd in 2024. Wij stellen voor om dit (incidentele) budget, ad € 185.000, door te schuiven naar 2025.

Meetpost Zwolle hinder Vliegveld Leystad en Opruimen zwerfafaval (prestatie 2.1.1, € 0,1 miljoen)
De inrichting van een meetpost is afhankelijk van de nationale besluitvorming over (her)verdeling van het luchtruim en de luchthaven Lelystad. De middelen zijn om die reden niet besteed in 2025. Wij willen het beschikbare budget beschikbaar houden en stellen u voor dit budget toe te voegen aan de begroting 2025.
Voor het opruimen van zwerfafval hebben wij in november 2023 van het Afvalfonds verpakkingen een vergoeding ontvangen van € 27.000. Dit bedrag hebben wij voor een klein deel (€ 7.000) ingezet in 2024 voor de financiering van het plan van aanpak Schone en drinkbare IJssel voor de jaren 2024 en 2025. Het restant bedrag, ad. € 20.000, willen wij doorschuiven naar 2025 voor de uitvoering in 2025.

Handhaving buitengebied (prestatie 3.1.2, € 0,1 miljoen)
In 2024 was een budget van € 0,4 miljoen beschikbaar voor een pilot gericht op het verbeteren van de samenwerking bij handhaving in het buitengebied. De gesprekken met terreinbeheerders en de politie hebben tot nu toe geleid tot een betere samenwerking zonder dat er extra kosten zijn gemaakt, afgezien van interne uren voor coördinatie en

administratieve ondersteuning. De gesprekken over governance en financiering zijn nog gaande. Gezien de onlangs aangenomen motie "gezamenlijke ambities" en de gelden die daarmee zijn vrijgemaakt voor het behoud en mogelijke uitbreiding van de boa-capaciteit bij de terreinbeheerders, stellen we voor om de provinciale middelen (€375.000) die oorspronkelijk voor de pilot waren gereserveerd te laten vrijvallen en een bedrag van € 25.000 door te schuiven naar 2025. Dit budget is, zoals al aangekondigd in de Monitor 2024-II nodig voor praktijkdagen.

Monitoring natuur en landschap (prestatie 3.1.7, € 0,4 miljoen)
Een aantal voorgenomen activiteiten natuurmonitoring is niet volledig uitgevoerd in 2024. Om de voorgenomen activiteiten 2024 alsnog volledig te kunnen uitvoeren in 2025 stellen wij voor om € 0,4 miljoen toe te voegen aan de begroting 2025.

Beschermingsmaatregelen tegen wolvenschade (prestatie 3.3.4, € 0,1 miljoen)
Via de Motie gezamenlijke ambities 2023 - 2e tranche (PS23-000024) is een incidenteel budget van € 425.000 voor een subsidieregeling preventieve beschermingsmaatregelen wolvenschade beschikbaar gesteld. Deze regeling is in het tweede kwartaal 2023 uitgewerkt en opengesteld. De bestedingen tot nu toe bedragen € 288.000. Wij hebben verder voor € 60.000 aan aanvragen in 2024 ontvangen, die in 2025 toegekend worden. Wij stellen u voor, om naast het bedrag van de liggende aanvragen, het totale restant budget door te schuiven naar 2025 waarmee de regeling voor 2025 verlengd kan worden.

Latere lastneming subsidies fietspaden (prestatie 4.3.1 € 2,5 miljoen)
Een deel van de verstrekte subsidies wordt verantwoord in de komende jaren. Op basis van de financiële regelgeving worden deze subsidies pas verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde prestatie wordt geleverd. De niet bestede middelen voor deze subsidies in 2024 willen wij toevoegen aan de Reserve verstrekte subsidies (€ 1,7 miljoen) en de begroting 2025 (€ 0,8 miljoen).

Haalbaarheidsonderzoeken N-wegen (prestatie 4.5.1, € 0,2 miljoen)
Deze onderzoeken lopen door in 2025. Wij stellen u daarom voor de niet bestede middelen toe te voegen aan de begroting 2025.

Digitale en circulaire economie (prestatie 5.5.5, € 0,2 miljoen)
Van de middelen voor deze subsidieregeling resteert € 0,2 miljoen. Voor € 67.000 hebben wij in 2024 aanvragen ontvangen die wij in 2025 willen en moeten toekennen, Ook de overige niet bestede middelen willen wij beschikbaar houden voor voorzetting van de subsidieregeling. Wij stellen u voor om € 0,2 miljoen toe te voegen aan de begroting 2025.

Restauratie grote monumenten (prestatie 6.1.1, € 1,1 miljoen)
Een deel van de verstrekte subsidie wordt in de jaren 2025 tot en met 2027 verantwoord. Dit houdt verband met de totstandkoming van de gesubsidieerde prestatie. Wij stellen u daarom voor om in totaal € 1,1 miljoen toe te voegen aan de begroting voor de jaren 2025 tot en met 2027.

Opschaling en verbreding vrijwilligersondersteuning (prestatie 6.6.2, € 0,4 miljoen)
Bij motie hebben Provinciale Staten (4de wijziging begroting 2023, motie gezamenlijke ambities) €1,0 miljoen beschikbaar gesteld voor sociale kwaliteit. Een deel van deze middelen zetten wij in voor de Subsidieregeling vernieuwing sociale kwaliteit . Wij stellen u voor om de nog niet bestede middelen van € 0,4 miljoen toe te voegen aan de begroting 2025.

Regietafel asiel (prestatie 7.1.6, € 0,3 miljoen)

In het Asielakkoord van augustus 2022 is afgesproken dat het Rijk, via het IPO, financiële middelen beschikbaar stelt voor het Asieldossier. Deze middelen kunnen onder andere worden ingezet voor personele kosten of ondersteuning van gemeenten . In 2023 is in totaal €0,4 miljoen ontvangen. In 2024 is gestart met de voorbereidingen en het aanwenden van deze middelen. Het toekennen en effectief inzetten van de middelen kost tijd, waardoor niet alle beschikbare middelen in 2024 zijn besteed. Wij stellen voor om € 0,3 miljoen toe te voegen aan de begroting 2025.

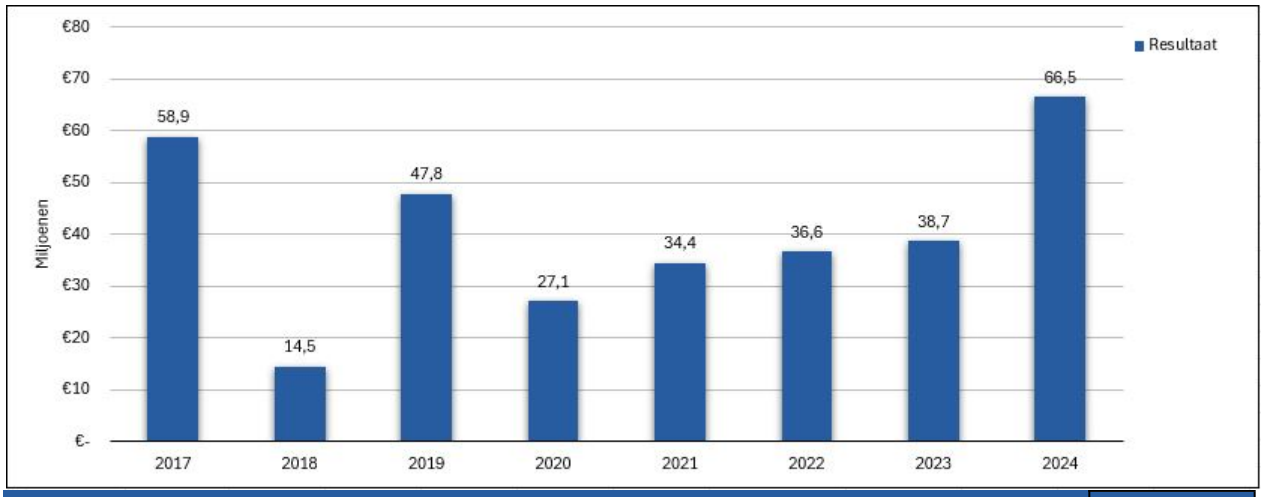
Weerbaarheid kleine kernen (prestatie 7.1.6, € 0,2 miljoen)
Via de decembercirculaires 2023 en 2024 hebben wij middelen van het Rijk ontvangen voor het vergroten van de slagkracht van kleine gemeenten tegen oneigenlijke druk. Het toekennen en effectief inzetten van de middelen kost tijd, waardoor niet alle beschikbare middelen in 2024 zijn besteed. Wij stellen u voor om de niet bestede middelen van € 0,2 miljoen toe te voegen aan de begroting 2025.

Prestatie	Omschrijving	Onderwerp	Bedrag x € 1,0 miljoen
1.1.2	Uitvoeren van ons ruimtelijk - en waterbeleid	Novex gebied Regio Zwolle	€ 0,4
1.1.5	Programma omgevingswet	Implementatie omgevingswet	€ 0,5
1.5.1	Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	Opbrengsten grondverkopen en tijdelijk beheer	€ 4,1
2.1.1	Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	Harmonisatie aanpak Zeer zorgwekkende stoffen - PFAS	€ 0,2
2.1.1	Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	Meetpost Zwolle hinder Vliegveld Lelystad en Opruimen zwerfaval	€ 0,1
3.1.2	Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	Handhaving buitgebied	€ 0,1
3.1.7	Monitoring natuur en landschap	Monitoring	€ 0,4
3.3.4	Faunabeheer	Beschermingsmaatregelen wolvenschade	€ 0,1
4.3.1	Stimuleren fietsgebruik	Latere lastneming subsidies fietspaden	€ 2,5
4.5.1	Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	Haalbaarheidsonderzoeken N-wegen	€ 0,2
5.5.5	Circulaire economie	Digitale en circulaire economie	€ 0,2
6.1.1	Materieel erfgoed	Restauratie grote monumenten	€ 1,1
6.6.2	Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers	Opschaling en verbreding vrijwilligersondersteuning	€ 0,4
7.1.6	Rijkstaken Commissaris van de Koning	Regietafel asiel	€ 0,3
7.1.6	Rijkstaken Commissaris van de Koning	Weerbaarheid kleine kernen	€ 0,2
Totaal			€ 10,8

Resultaatbestemmingen en begrotingswijzigingen

Een deel van het jaarrekeningresultaat is nodig voor de verdere uitvoering van beleid in 2024 en latere jaren. Daarom doen wij een aantal resultaatbestemmingsvoorstellen om delen van het jaarrekeningresultaat toe te voegen aan de begroting 2025-2028 of aan diverse reserves. Verder doen wij een aantal begrotingswijzigingsvoorstellen om middelen vanuit reserves toe te voegen aan de begroting 2025-2028 of over te hevelen naar andere reserves. In het statenvoorstel over de resultaatbestemmingen en begrotingswijzigingen bij de jaarstukken 2024 is dit beschreven. Dit voorstel vindt u onder het kopje 'Bijlagen' rechtsboven aan de homepage.

Overzicht jaarrekeningresultaat 2017-2024



	Voordeel t.o.v. de begroting									
Resultatenoverzicht x € 1 miljoen	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024 Actuele Begroting**	**2024 Realisatie**	**2024 Voordeel t.o.v. de begroting**
Resultaat	**58,9**	**14,5**	**47,8**	**27,1**	**34,4**	**36,6**	**38,7**	**0**	**66,5**	**66,5**
Saldo van baten en lasten	96	54,3	124,6	81,5	121,5	-8,4	57,8	1,7	96,1	94,4
Stortingen en onttrekkingen aan reserves	-37,1	-39,8	-76,8	-54,3	-87,1	45,0	-19,1	-1,7	-29,6	-27,9

Structurele en incidentele baten en lasten

Inleiding en spelregels

Het overzicht van structurele en incidentele baten en lasten toont per budget of dit een structureel of incidenteel karakter heeft. Uit dit overzicht blijkt of onze begroting een duurzaam financieel evenwicht kent. Duurzaam financieel evenwicht betekent dat de structurele lasten worden gedekt door de structurele baten; de structurele baten dienen daarbij gelijk of hoger te zijn dan de structurele lasten. Voor het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is een duurzaam financieel evenwicht van de Begroting en meerjarenramingen een van de toetspunten in haar toezicht op de provinciale financiën. Ons beleid voor structurele en incidentele baten en lasten bevat hoofdregels en uitzonderingen. Deze zijn vastgesteld bij de Kerntakenbegroting 2013 (PS/2012/759) en vervolgens bij elke Begroting geactualiseerd. Wij hanteren voor dit onderdeel de volgende spelregels.

Hoofdregels

- *Het karakter van baten en lasten bepalen we vooraf.*
  Deze hoofdregel zorgt ervoor dat de gehele looptijd bij de bepaling van het karakter in ogenschouw wordt genomen.
- *Het karakter van baten en lasten wijzigt gedurende de looptijd niet.*
  Deze hoofdregel voorkomt dat er ongewenste verschuivingen tussen incidentele en structurele lasten en baten optreden in de loop van de tijd.

- *Incidentele lasten en baten doen zich niet langer dan vier begrotingsjaren voor.*
  Deze hoofdregel is de invulling van het begrip incidenteel. Afwijkend van de suggestie in de toelichting op het BBV is gekozen voor vier jaar. Hierdoor vallen lasten en baten die slechts voor één bestuursperiode worden toegekend binnen de definitie van incidenteel.
- *Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves en de met onttrekkingen samenhangende lasten zijn incidenteel.*
  Deze hoofdregel is de invulling van het gestelde in het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader. Dit omdat Provinciale Staten op elk gewenst moment de bestemming van reserves kan wijzigen.
- *De opbrengsten van dividenden worden als incidenteel aangemerkt.*
  Deze hoofdregel is bedoeld om recht te doen aan de onzekerheid over of en welke bedragen ontvangen worden.

Uitzonderingen

- *Kapitaallasten kunnen slechts als incidenteel aangemerkt worden als geen vervangingsinvesteringen voorzien zijn.*
  Deze uitzondering op de hoofdregel zorgt ervoor dat kapitaallasten van investeringen die binnen de termijn van vier jaar worden afgeschreven maar wel vervangen worden, niet als incidenteel worden aangemerkt. Door de vervangingsinvesteringen blijven de lasten wel doorlopen.
- *Onttrekkingen aan reserves ter dekking van kapitaallasten worden als structureel aangemerkt als de bijbehorende kapitaallasten ook als structureel aangemerkt zijn.*
  Deze uitzondering op de hoofdregel is de invulling van het gestelde in het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader.
- *Van gegarandeerde dividenden wordt 60% als structureel aangemerkt.*
  Als er geen onduidelijkheid over de verwachte dividendstromen bestaat, dan wordt 60% van de verwachte dividendstroom als structureel opgenomen. De resterende 40% blijft de hoofdregel volgen en wordt als incidenteel gekenmerkt. Deze uitzondering geldt ook voor rentebaten op leningen die afhankelijk zijn van het behaalde resultaat door de uitgevende partij.
- *Bijdragen van derden en de bijbehorende lasten worden als incidenteel aangemerkt voor zover deze zich gedurende een bepaalde tijd voordoen.*
  Deze uitzondering op de hoofdregel zorgt ervoor dat in de tijd beperkte bijdragen van derden en de bijbehorende lasten niet leiden tot structurele lasten en baten die voortvloeien uit de bedrijfsvoering van de provincie.
- *De jaarlijkse toevoegingen aan de Uitvoeringsreserve NNN worden als structureel aangemerkt.*
  Gelet op de lange periode en het feit dat de jaarlijkse toevoegingen uit het structurele saldo zijn gefinancierd, worden deze als structureel aangemerkt.

Hierna volgt het overzicht van structurele en incidentele baten en lasten, gepresenteerd op subtotaal voor incidenteel en structureel. U kunt deze overzichten desgewenst uitklappen voor een groter detailniveau.

Structurele en incidentele lasten en baten

Bedragen x €1.000

Structureel - incidenteel	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
Incidenteel			
Lasten			
01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer			
1.1.5 Implementatie Omgevingswet	**567**	**71**	**496**
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	**628**	**242**	**387**

Structureel - incidenteel	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	**2.181**	**1.651**	**530**
1.1.3 Ontwikkelen en uitvoeren bodem- en ondergrondagenda	**0**	**0**	**0**
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	**0**	**0**	**0**
1.1.5 Programma Omgevingswet	**0**	**0**	**0**
1.2.1 Werken aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem	**350**	**137**	**213**
1.2.2 Samen werken aan klimaatadaptatie en waterbeheer	**10.443**	**5.732**	**4.711**
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	**0**	**0**	**0**
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	**0**	**0**	**0**
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	**1.000**	**192**	**808**
1.2.7 IJsseldelta programma	**452**	**93**	**359**
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	**3.045**	**1.612**	**1.433**
1.3.3 Investeren in de woningmarkt	**550**	**388**	**162**
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	**2.225**	**1.796**	**429**
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	**2.441**	**804**	**1.637**
1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland	**0**	**0**	**0**
1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen	**216**	**7**	**209**
1.5.1 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	**16**	**-274**	**290**
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**298**	**298**	**0**
Totaal 01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	**24.412**	**12.749**	**11.663**
02. Milieu en energie			
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	**262**	**6**	**256**
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	**381**	**77**	**304**
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	**14.739**	**12.146**	**2.593**
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	**445**	**202**	**243**
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	**13.530**	**10.696**	**2.834**
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	**0**	**-238**	**238**
2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	**942**	**848**	**94**
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**89**	**89**	**0**
Totaal 02. Milieu en energie	**30.387**	**23.826**	**6.561**
03. Vitaal platteland			
3.5.4 Aanpak PAS melders	**2.000**	**103**	**1.897**
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	**1.413**	**1.116**	**297**
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	**0**	**0**	**0**
3.1.4 Beheer natuurterreinen	**120**	**0**	**120**

Structureel - incidenteel	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	**640**	**0**	**640**
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	**3.343**	**1.672**	**1.671**
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	**150**	**150**	**0**
3.2.2 Projecten die een natuurinclusieve samenleving bevorderen	**1.004**	**880**	**125**
3.2.1 Beheer landschap	**1.518**	**1.563**	**-45**
3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	**0**	**0**	**0**
3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstof	**19**	**0**	**19**
3.3.2 Nationale parken	**250**	**0**	**250**
3.3.4 Faunabeheer	**500**	**289**	**211**
3.3.5 Invasieve exoten	**1.415**	**1.045**	**370**
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	**2.461**	**2.036**	**425**
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	**250**	**293**	**-43**
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	**46.647**	**44.275**	**2.372**
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	**4.955**	**4.243**	**712**
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	**1.132**	**860**	**272**
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	**0**	**0**	**0**
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	**14.018**	**8.254**	**5.764**
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	**9.148**	**8.192**	**956**
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**3.512**	**3.512**	**0**
Totaal 03. Vitaal platteland	**94.495**	**78.484**	**16.011**
04. Mobiliteit			
4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit	**327**	**184**	**142**
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	**1.992**	**2.116**	**-124**
4.2.1 Transities Openbaar Vervoer	**0**	**0**	**0**
4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen	**1.250**	**834**	**416**
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	**13.235**	**8.461**	**4.774**
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	**3.500**	**3.962**	**-462**
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	**6.421**	**4.605**	**1.816**
4.4.1 Logistics Overijssel	**550**	**441**	**109**
4.4.1 Port of Logistics Overijssel(POLO)	**0**	**0**	**0**
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	**1.600**	**1.151**	**448**
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	**471**	**371**	**100**
4.6.1 A1	**424**	**0**	**424**
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	**300**	**90**	**210**
4.6.13 N35 Knooppunt Raalte	**1.559**	**1.205**	**355**
4.6.3 N35 – Lopende projecten	**0**	**0**	**0**
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**152**	**431**	**-279**
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	**500**	**102**	**398**
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	**2.567**	**2.599**	**-32**
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	**572**	**428**	**144**

Structureel - incidenteel	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	**2.933**	**3.660**	**-727**
Totaal 04. Mobiliteit	**38.352**	**30.640**	**7.712**
05. Regionale economie			
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	**900**	**1.060**	**-160**
5.2.1 Regio Deals Twente en Zuid- en Oost-Drenthe	**2.590**	**3.419**	**-829**
5.2.1 Regio Deal Twente	**0**	**0**	**0**
5.2.2 Regio Deal Zwolle	**3.644**	**2.675**	**968**
5.2.5 Nationaal Groeifonds	**2.042**	**1.720**	**322**
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	**3.108**	**2.162**	**946**
5.3.3 Topwerklocaties	**240**	**2.973**	**-2.733**
5.3.4 Internationaliseren	**961**	**584**	**376**
5.4.1 Gastvrij Overijssel	**1.106**	**975**	**131**
5.4.2 Festivals en evenementen	**1.522**	**1.167**	**354**
5.5.1 Basisinfrastructuur	**129**	**125**	**4**
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	**0**	**0**	**0**
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	**3.683**	**4.695**	**-1.012**
5.5.3 Europese programma's	**5.521**	**8.099**	**-2.578**
5.5.4 Verstrekken risicokapitaal	**0**	**-330**	**330**
5.5.5 Circulaire economie	**647**	**1.132**	**-484**
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**511**	**511**	**0**
Totaal 05. Regionale economie	**26.604**	**30.967**	**-4.363**
06. Cultuur en sociale kwaliteit			
6.1.1 Materieel erfgoed	**2.319**	**1.180**	**1.139**
6.1.2 Immaterieel erfgoed	**1.136**	**1.002**	**133**
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	**2.894**	**2.744**	**151**
6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen	**867**	**671**	**197**
6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst	**3.006**	**2.917**	**89**
6.3.3 Talent heeft de toekomst	**341**	**336**	**4**
6.4.1 Een leven lang lezen èn leren	**983**	**345**	**638**
6.5.2 Iedereen doet mee	**366**	**352**	**14**
6.5.4 Verbetering van gezondheid voor iedereen	**80**	**53**	**27**
6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	**184**	**184**	**0**
6.6.2 Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers	**1.000**	**73**	**927**
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**215**	**215**	**0**
Totaal 06. Cultuur en sociale kwaliteit	**13.391**	**10.072**	**3.319**
07. Kwaliteit openbaar bestuur			
7.1.5 Ondermijning	**1.403**	**761**	**642**
7.1.6 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	**982**	**450**	**532**
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	**0**	**0**	**0**
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	**0**	**0**	**0**

Structureel - incidenteel	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
7.2.4 Eigentijdse invulling participatie	**123**	**82**	**41**
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**746**	**746**	**0**
Totaal 07. Kwaliteit openbaar bestuur	**3.254**	**2.039**	**1.215**
10. Overhead			
10.0.0 Overhead	**1.559**	**-568**	**2.127**
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	**800**	**800**	**0**
Totaal 10. Overhead	**2.359**	**232**	**2.127**
20. Algemene dekkingsmiddelen			
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	**0**	**4**	**-4**
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	**-21.758**	**-24.572**	**2.814**
20.30.1 Mutaties algemene reserves I	**358.291**	**357.969**	**322**
20.40.1 Mutaties bestemmingsreserves KT 1	**1.857**	**1.712**	**146**
20.40.2 Mutaties bestemmingsreserves KT 2	**-121**	**-121**	**0**
20.40.3 Mutaties bestemmingsreserves KT 3	**10.399**	**10.399**	**0**
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	**56.155**	**56.155**	**0**
20.40.5 Mutaties bestemmingsreserves KT 5	**4.326**	**4.326**	**0**
20.40.9 Mutaties reserve UKVO	**161.414**	**161.414**	**0**
20.50.1 Resultaat	**-44.508**	**0**	**-44.508**
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	**526.058**	**567.288**	**-41.230**
Totaal Lasten	**759.311**	**756.295**	**3.016**
Baten			
01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer			
1.1.5 Implementatie Omgevingswet	**0**	**6**	**-6**
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	**300**	**501**	**-202**
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	**0**	**0**	**0**
1.1.5 Programma Omgevingswet	**0**	**0**	**0**
1.2.2 Samen werken aan klimaatadaptatie en waterbeheer	**9.934**	**5.641**	**4.294**
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	**0**	**0**	**0**
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	**0**	**0**	**0**
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	**2.493**	**1.105**	**1.387**
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	**608**	**792**	**-184**
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	**0**	**0**	**0**
1.5.1 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	**2.061**	**4.687**	**-2.626**
Totaal 01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	**15.396**	**12.732**	**2.664**
02. Milieu en energie			
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	**0**	**23**	**-23**
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	**13.667**	**12.047**	**1.620**
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	**3.900**	**4.641**	**-741**
2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	**0**	**180**	**-180**
Totaal 02. Milieu en energie	**17.567**	**16.891**	**676**

Structureel - incidenteel	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
03. Vitaal platteland			
3.5.4 Aanpak PAS melders	**0**	**-1.143**	**1.143**
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	**2.506**	**1.403**	**1.103**
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	**150**	**150**	**0**
3.2.2 Projecten die een natuurinclusieve samenleving bevorderen	**0**	**97**	**-97**
3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	**0**	**0**	**0**
3.3.5 Invasieve exoten	**715**	**722**	**-7**
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	**339**	**413**	**-74**
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	**0**	**89**	**-89**
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	**24.897**	**28.720**	**-3.823**
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	**4.775**	**4.068**	**707**
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	**0**	**261**	**-261**
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	**0**	**0**	**0**
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	**14.000**	**8.238**	**5.762**
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	**12.892**	**12.211**	**681**
Totaal 03. Vitaal platteland	**60.273**	**55.229**	**5.044**
04. Mobiliteit			
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	**2.182**	**2.486**	**-304**
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	**484**	**-1.255**	**1.739**
4.4.1 Logistics Overijssel	**0**	**25**	**-25**
4.4.1 Port of Logistics Overijssel(POLO)	**0**	**0**	**0**
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	**0**	**32**	**-32**
Totaal 04. Mobiliteit	**2.666**	**1.287**	**1.378**
05. Regionale economie			
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	**0**	**161**	**-161**
5.2.1 Regio Deals Twente en Zuid- en Oost-Drenthe	**950**	**2.180**	**-1.230**
5.2.1 Regio Deal Twente	**0**	**0**	**0**
5.2.2 Regio Deal Zwolle	**3.644**	**2.675**	**968**
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	**0**	**8**	**-8**
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	**478**	**478**	**0**
5.5.1 Basisinfrastructuur	**0**	**0**	**0**
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	**0**	**0**	**0**
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	**0**	**1.771**	**-1.771**
5.5.3 Europese programma's	**0**	**1.371**	**-1.371**
5.5.5 Circulaire economie	**0**	**98**	**-98**
Totaal 05. Regionale economie	**5.072**	**8.743**	**-3.671**
06. Cultuur en sociale kwaliteit			
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	**333**	**333**	**0**
Totaal 06. Cultuur en sociale kwaliteit	**333**	**333**	**0**
07. Kwaliteit openbaar bestuur			
7.1.5 Ondermijning	**384**	**384**	**0**
Totaal 07. Kwaliteit openbaar bestuur	**384**	**384**	**0**
20. Algemene dekkingsmiddelen			

Structureel - incidenteel	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
20.00.2 Algemene uitkeringen	**12.349**	**22.756**	**-10.407**
20.00.3 Dividend	**5.142**	**5.316**	**-174**
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	**30.750**	**32.715**	**-1.965**
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	**0**	**9**	**-9**
20.30.1 Mutaties algemene reserves I	**462.482**	**460.602**	**1.881**
20.40.1 Mutaties bestemmingsreserves KT 1	**1.700**	**1.521**	**178**
20.40.2 Mutaties bestemmingsreserves KT 2	**4.114**	**1.368**	**2.746**
20.40.3 Mutaties bestemmingsreserves KT 3	**28.954**	**22.495**	**6.460**
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	**30.548**	**27.328**	**3.219**
20.40.5 Mutaties bestemmingsreserves KT 5	**5.836**	**5.836**	**0**
20.40.9 Mutaties reserve UKVO	**75.746**	**61.863**	**13.883**
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	**657.620**	**641.809**	**15.811**
Totaal Baten	**759.311**	**737.409**	**21.903**
Totaal Incidenteel	**0**	**-18.887**	**18.887**
Structureel			
Lasten			
01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer			
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	**305**	**237**	**68**
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	**820**	**717**	**104**
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	**0**	**0**	**0**
1.2.1 Werken aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem	**592**	**558**	**34**
1.2.2 Samen werken aan klimaatadaptatie en waterbeheer	**11**	**-222**	**233**
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	**0**	**0**	**0**
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	**0**	**0**	**0**
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	**1.395**	**1.644**	**-250**
1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast	**0**	**0**	**0**
1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	**96**	**32**	**65**
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	**232**	**231**	**1**
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	**22**	**21**	**2**
1.5.1 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	**2.131**	**1.675**	**456**
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**10.345**	**10.338**	**7**
Totaal 01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	**15.950**	**15.230**	**721**
02. Milieu en energie			
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	**71**	**42**	**28**
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	**4.154**	**3.841**	**313**
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	**45**	**45**	**1**
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	**6**	**0**	**5**
2.2.3 Beheer nazorgfonds	**55**	**55**	**0**

Structureel - incidenteel	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	**917**	**742**	**176**
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	**67**	**56**	**11**
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**3.387**	**3.385**	**2**
Totaal 02. Milieu en energie	**8.703**	**8.166**	**537**
03. Vitaal platteland			
3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap	**501**	**498**	**3**
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	**900**	**691**	**210**
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	**379**	**372**	**7**
3.1.4 Beheer natuurterreinen	**24.642**	**23.020**	**1.623**
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	**4.321**	**2.769**	**1.551**
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	**569**	**152**	**417**
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	**1.028**	**654**	**374**
3.2.2 Projecten die een natuurinclusieve samenleving bevorderen	**701**	**701**	**0**
3.2.1 Beheer landschap	**437**	**437**	**0**
3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	**0**	**0**	**0**
3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstof	**1.395**	**1.321**	**74**
3.3.4 Faunabeheer	**3.297**	**3.403**	**-106**
3.3.5 Invasieve exoten	**257**	**260**	**-2**
3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw	**214**	**117**	**97**
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	**0**	**-23**	**23**
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	**3.763**	**3.614**	**149**
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**12.141**	**12.133**	**9**
Totaal 03. Vitaal platteland	**54.547**	**50.118**	**4.429**
04. Mobiliteit			
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	**1.407**	**743**	**664**
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	**122.643**	**111.041**	**11.602**
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	**7.098**	**5.009**	**2.089**
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	**1.099**	**1.014**	**85**
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	**2.785**	**2.630**	**155**
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	**4.537**	**4.318**	**218**
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	**1.691**	**979**	**712**
4.6.6 N307	**83**	**83**	**0**
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**15.362**	**15.351**	**11**
4.6.7 Vechtdalverbinding (N340/N377 en N48)	**0**	**0**	**0**
4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten	**5.965**	**5.971**	**-6**

Structureel - incidenteel	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	**17.072**	**16.586**	**487**
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	**24.360**	**24.360**	**0**
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	**674**	**674**	**0**
Totaal 04. Mobiliteit	**204.775**	**188.757**	**16.017**
05. Regionale economie			
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	**87**	**102**	**-16**
5.3.3 Topwerklocaties	**251**	**251**	**1**
5.4.1 Gastvrij Overijssel	**465**	**435**	**29**
5.5.1 Basisinfrastructuur	**4.880**	**4.882**	**-2**
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	**0**	**0**	**0**
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	**108**	**82**	**25**
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**4.985**	**4.981**	**4**
Totaal 05. Regionale economie	**10.775**	**10.734**	**42**
06. Cultuur en sociale kwaliteit			
6.1.1 Materieel erfgoed	**4.235**	**4.144**	**91**
6.1.2 Immaterieel erfgoed	**1.213**	**1.091**	**123**
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	**3.732**	**3.706**	**26**
6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen	**509**	**505**	**4**
6.3.3 Talent heeft de toekomst	**1.226**	**1.209**	**17**
6.4.1 Een leven lang lezen èn leren	**4.330**	**4.087**	**242**
6.5.1 Overijsselaars bewegen een leven lang	**641**	**520**	**120**
6.5.2 Iedereen doet mee	**1.237**	**818**	**419**
6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	**904**	**855**	**49**
6.6.2 Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers	**1.039**	**976**	**63**
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**2.168**	**2.166**	**2**
Totaal 06. Cultuur en sociale kwaliteit	**21.234**	**20.078**	**1.156**
07. Kwaliteit openbaar bestuur			
7.1.1 Bestuurlijke inrichting en samenwerking	**26**	**18**	**8**
7.1.2 Interbestuurlijk toezicht	**9**	**8**	**1**
7.1.3 Financieel toezicht	**0**	**0**	**0**
7.1.4 Archieftoezicht	**0**	**0**	**0**
7.1.5 Ondermijning	**225**	**77**	**147**
7.1.6 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	**127**	**96**	**32**
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	**691**	**708**	**-17**
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	**158**	**99**	**58**
7.2.2 Trendbureau Overijssel	**196**	**135**	**62**
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	**0**	**0**	**0**
7.3.5 Bestuur	**1.896**	**2.772**	**-877**
7.3.1 Samenwerking met partners	**842**	**679**	**162**
7.3.2 Lobby en relatiebeheer	**0**	**0**	**0**
7.3.3 Communicatie	**825**	**400**	**425**
7.3.4 Bezwaar en beroep	**60**	**67**	**-7**
7.3.5 Verstevigen samenspel PS-GS	**0**	**0**	**0**

Structureel - incidenteel	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
7.3.6 Provinciale Staten	**2.842**	**2.577**	**265**
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**6.293**	**6.289**	**5**
Totaal 07. Kwaliteit openbaar bestuur	**14.189**	**13.924**	**265**
10. Overhead			
10.0.0 Overhead	**31.685**	**28.987**	**2.698**
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	**32.126**	**32.018**	**108**
Totaal 10. Overhead	**63.811**	**61.005**	**2.806**
20. Algemene dekkingsmiddelen			
20.00.3 Dividend	**4**	**0**	**4**
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	**-167**	**-177**	**10**
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	**21.670**	**21.670**	**0**
20.20.1 Onvoorzien	**4.548**	**0**	**4.548**
20.40.3 Mutaties bestemmingsreserves KT 3	**4.500**	**4.500**	**0**
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	**16.180**	**16.180**	**0**
20.50.1 Resultaat	**44.508**	**0**	**44.508**
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	**91.244**	**42.174**	**49.070**
Totaal Lasten	**485.228**	**410.186**	**75.042**
Baten			
01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer			
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	**125**	**150**	**-25**
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	**0**	**0**	**0**
1.2.1 Werken aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem	**32**	**81**	**-49**
1.2.2 Samen werken aan klimaatadaptatie en waterbeheer	**10**	**-222**	**233**
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	**0**	**0**	**0**
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	**0**	**0**	**0**
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	**1.085**	**1.353**	**-268**
1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast	**0**	**0**	**0**
1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	**37**	**10**	**27**
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	**175**	**170**	**5**
1.5.1 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	**3.004**	**3.715**	**-712**
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**0**	**320**	**-320**
Totaal 01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	**4.467**	**5.577**	**-1.109**
02. Milieu en energie			
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	**558**	**738**	**-180**
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	**17**	**33**	**-16**
2.2.3 Beheer nazorgfonds	**55**	**55**	**0**
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	**107**	**222**	**-115**
2.3.2 Financieren van projecten door	**43**	**37**	**5**

Structureel - incidenteel	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
Energiefonds Overijssel			
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**0**	**105**	**-105**
Totaal 02. Milieu en energie	**780**	**1.190**	**-411**
03. Vitaal platteland			
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	**707**	**530**	**176**
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	**0**	**2**	**-2**
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	**0**	**32**	**-32**
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	**0**	**23**	**-23**
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	**0**	**28**	**-28**
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**0**	**376**	**-376**
Totaal 03. Vitaal platteland	**707**	**991**	**-284**
04. Mobiliteit			
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	**51.811**	**52.747**	**-936**
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	**0**	**13**	**-13**
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	**0**	**110**	**-110**
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**0**	**475**	**-475**
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	**278**	**553**	**-275**
Totaal 04. Mobiliteit	**52.089**	**53.899**	**-1.810**
05. Regionale economie			
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	**0**	**22**	**-22**
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	**0**	**13**	**-13**
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**0**	**154**	**-154**
Totaal 05. Regionale economie	**0**	**189**	**-189**
06. Cultuur en sociale kwaliteit			
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	**0**	**8**	**-8**
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**0**	**67**	**-67**
Totaal 06. Cultuur en sociale kwaliteit	**0**	**75**	**-75**
07. Kwaliteit openbaar bestuur			
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	**55**	**53**	**1**
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	**30**	**39**	**-9**
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	**0**	**0**	**0**
7.3.1 Samenwerking met partners	**143**	**149**	**-6**
7.3.2 Lobby en relatiebeheer	**0**	**0**	**0**
7.3.3 Communicatie	**0**	**0**	**0**
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	**0**	**195**	**-195**
Totaal 07. Kwaliteit openbaar bestuur	**228**	**436**	**-208**
10. Overhead			
10.0.0 Overhead	**864**	**1.462**	**-597**
10.66.66 Personeelsgebonden kosten	**0**	**984**	**-984**

Structureel - incidenteel	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
overhead			
Totaal 10. Overhead	**864**	**2.446**	**-1.581**
20. Algemene dekkingsmiddelen			
20.00.1 Lokale heffingen	**121.300**	**126.420**	**-5.120**
20.00.2 Algemene uitkeringen	**296.013**	**295.554**	**459**
20.00.3 Dividend	**5.937**	**5.930**	**7**
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	**933**	**935**	**-2**
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	**1.910**	**1.910**	**0**
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	**426.093**	**430.749**	**-4.656**
Totaal Baten	**485.228**	**495.552**	**-10.324**
Totaal Structureel	**0**	**85.366**	**-85.366**
Saldo	**0**	**66.479**	**-66.479**

Structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves

De lasten in onderstaande tabel representeren de toevoegingen aan reserves. De baten representeren de geraamde onttrekkingen aan de reserves.

Bedragen x €1.000

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Ruimte 2024
Structureel			
Lasten			
20.40.3 Mutaties bestemmingsreserves KT 3	**4.500**	**4.500**	**0**
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	**16.180**	**16.180**	**0**
Totaal Lasten	**20.680**	**20.680**	**0**
Baten			
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	**1.910**	**1.910**	**0**
Totaal Baten	**1.910**	**1.910**	**0**
Totaal Structureel	**-18.770**	**-18.770**	**0**
Saldo structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	**-18.770**	**-18.770**	**0**

Balans

Inleiding

De balans is het overzicht van onze bezittingen, vreemd vermogen en eigen vermogen op een bepaald moment. De balans bestaat uit activa en passiva, welke met elkaar in evenwicht zijn. Activa zijn de bezittingen en passiva zijn de middelen waarmee de activa gefinancierd worden (eigen vermogen en vreemd vermogen).
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft en de verordening ex artikel 217 Provinciewet, waarin door Provinciale Staten de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.
De activa worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De passiva worden gewaardeerd op de nominale waarde, tenzij bij het betreffende onderdeel anders is vermeld.
De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de provincie Overijssel. De continuïteit is gewaarborgd gegeven haar publiekrechtelijke rechtspersoonlijkheid.

Balans

Het kader voor de reserves, voorzieningen en doeluitkeringen van de provincie Overijssel wordt gevormd door de Nota reserves, voorzieningen & doeluitkeringen provincie Overijssel 2021 (PS/2021/0127125, zie statenvoorstel). Dit kader bewerkstelligt een doelmatige en doeltreffende omgang met de betreffende onderdelen en zorgt ervoor dat de uitvoering van het provinciaal beleid adequaat wordt ondersteund. Ook zorgt een eenduidig kader voor inzicht in de vermogensopbouw en het weerstandsvermogen.

Balans per 31 december 2024				× € 1.000
Activa	31.12.2023	31.12.2024	Passiva	31.12.2023	31.12.2024
Vaste activa	**1.012.412**	**1.027.704**	**Vaste passiva**	**1.790.636**	**1.896.236**
Immateriële vaste activa	**-**	**-**	**Eigen vermogen**	**1.726.979**	**1.823.071**
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-	-	Reserves	1.688.271	1.756.592
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-	-	*- waarvan algemene reserves*	*769.697*	*705.773*
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-	-	*- waarvan bestemmingsreserves*	*918.574*	*1.050.819*
			Resultaat	38.708	66.479
Materiële vaste activa	**349.937**	**363.429**	**Voorzieningen**	**61.797**	**71.305**
Investeringen met een economisch nut	29.253	30.764			
- waarvan in erfpacht	-	-			
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	-	-			
- waarvan in erfpacht	-	-			
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	320.684	332.665			
- waarvan in erfpacht	-	-			
Financiële vaste activa	**662.475**	**664.275**	**Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer**	**1.860**	**1.860**
Kapitaalverstrekkingen	175.391	175.374	Obligatieleningen	-	-
- waarvan aan deelnemingen	*175.391*	*175.374*	Onderhandse leningen	1.853	1.853
- waarvan aan gemeenschappelijke regelingen	-	-	*- waarvan van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen*	-	-

Balans per 31 december 2024				× € 1.000
- waarvan aan overige verbonden partijen	-	-	*- waarvan van binnenlandse banken en overige financiële instellingen*	-	-
Leningen	418.596	426.063	*- waarvan van binnenlandse bedrijven*	-	-
- waarvan aan openb. lichamen (art. 1a Wet FIDO)	*1.000*	*1.000*	*- waarvan van openb. lichamen (art. 1a Wet FIDO)*	*1.853*	*1.853*
- waarvan aan woningbouwcorporaties	-	-	*- waarvan van overige binnenlandse sectoren*	-	-
- waarvan aan deelnemingen	*417.596*	*425.063*	*- waarvan van buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren*	-	-
- waarvan aan overige verbonden partijen	-	-	Door derden belegde gelden	-	-
Overige langlopende leningen	23.565	21.830	Waarborgsommen	7	7
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-			
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-			
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	44.923	41.008			
Vlottende Activa	**1.085.219**	**1.364.175**	**Vlottende passiva**	**306.995**	**495.643**
Voorraden	**140.669**	**167.220**			
Grond- en hulpstoffen	-	-			
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-	-			
Gereed product en handelsgoederen	140.669	167.220			
Vooruitbetalingen	-	-			
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	**886.074**	**1.136.130**	**Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar**	**32.687**	**22.185**
Vorderingen op openbare lichamen	46.472	39.713			
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen (conform art. 1, onderdeel a Wet FIDO)	10.293	-	Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen (conform art. 1, onderdeel a Wet FIDO)	-	-
Overige verstrekte kasgeldleningen	-	-	Overige kasgeldleningen	-	-
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-			
Rekening-courantverhouding met het Rijk	820.660	1.085.161			
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	-	-	Banksaldi	-	-
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-			

Balans per 31 december 2024				× € 1.000
Overige vorderingen	7.037	9.821	Overige schulden	32.687	22.185
Overige uitzettingen	1.612	1.435			
Liquide middelen (kas- en banksaldi)	**128**	**3**			
Overlopende activa	**58.348**	**60.822**	**Overlopende passiva**	**274.308**	**473.458**
			Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	137.046	128.873
Van de Europese Unie nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingdoel	-	-	Van de Europese Unie ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.089	1.169
Van de Nederlandse Rijksoverheid nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingdoel	5.215	2.420	Van de Nederlandse Rijksoverheid ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	133.578	343.304
Van overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvan-gen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingdoel	-	-	Van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	175	70
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	53.133	58.402	Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	2.420	42
Totaal	**2.097.631**	**2.391.879**	**Totaal**	**2.097.631**	**2.391.879**
Recht op verliescompensatie conform Wet VpB	**599**	**599**	**Verstrekte borg- of garantstellingen**	**133.593**	**196.692**

Immateriële vaste activa

Grondslagen

De kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen (inclusief de betaalde boeterente) en het saldo van agio en disagio worden geactiveerd en over maximaal de looptijd van de rentevaste periode volledig afgeschreven, te starten vanaf het moment van het in gebruik nemen van het gerelateerde financieel vast actief of de gerelateerde vaste schuld.
Voor (dis)agio op financiële vaste activa betreft deze post het positieve saldo van agio (aankoopwaarde > nominale waarde) verminderd met disagio (nominale waarde > aankoopwaarde) en de afschrijvingen op zowel agio als disagio.
Voor (dis)agio op vaste schulden betreft deze post het positieve saldo van disagio (nominale waarde > verkoopwaarde) verminderd met agio (verkoopwaarde > nominale waarde) en de afschrijvingen op zowel agio als disagio.
Het (dis)agio wordt gedurende de looptijd van het actief of schuld lineair afgeschreven; bij tussentijdse verkoop wordt het op dat moment resterende (dis)agio als last genomen.

Toelichting

Sinds eind 2022 is het saldo van (dis)agio en daarop gepleegde afschrijvingen negatief. Conform de grondslagen is dit negatieve saldo in mindering gebracht op de betreffende financiële vaste activa. De toelichting op dit saldo treft u daar aan. Deze balanspost heeft in 2024 geen saldo of wijzigingen gehad.

Materiële vaste activa

Grondslagen

De materiële vaste activa worden verdeeld in drie categorieën.

- Investeringen met een economisch nut.
- Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing geheven kan worden (deze categorie is voor Overijssel niet van toepassing).
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Alle investeringen worden geactiveerd. De materiële vaste activa zijn opgenomen tegen de verkrijgingsprijs verminderd met ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.
De afschrijvingen vinden lineair plaats. De afschrijvingstermijnen, die zijn gebaseerd op de financiële verordening, variëren conform de financiële verordening van vier jaar tot honderd jaar. Het afschrijven op investeringen start in het jaar ná ingebruikname van het actief.

x €1.000	Boekwaarde 31-12-2023	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2024
Investeringen met een economisch nut:	**29.253**	**4.695**		**2.721**	**463**		**30.764**
Gronden en terreinen							
Woonruimten	93			15			78
Bedrijfsgebouwen	25.517	2.687		2.340			25.864
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken							
Vervoermiddelen	7	1.055			136		926
Machines, apparaten en installaties	3.562	953		352	327		3.836
Overige materiële	74			14			60

x €1.000	Boekwaarde 31-12-2023	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2024
vaste activa							

x €1.000	Boekwaarde 31-12-2023	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2024
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut:	**320.684**	**18.345**		**6.019**	**344**		**332.666**
Gronden en terreinen							
Woonruimten							
Bedrijfsgebouwen							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	320.684	18.345		6.019	344		332.666
Vervoermiddelen							
Machines, apparaten en installaties							
Overige materiële vaste activa							

In 2024 hebben nieuwe investeringen plaatsgevonden voor een bedrag van € 23,0 miljoen. Daarnaast hebben wij voor deze investeringen bijdragen van andere overheden ontvangen voor een bedrag van € 0,8 miljoen. De afschrijvingen op de materiële vaste activa bedroegen in 2024 € 8,7 miljoen.

Investeringskredieten voor activa

Investeringskredieten voor activa

Kerntaak					Beschikbaar	GS-wijziging (kasritme wijz.)					Vrijval (PS)
Beleidsdoel		Begroting	Rekening	Saldo	uit overloop						
Prestatie		2024	2024	2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
4.	***Mobiliteit***	***44.230.518***	***19.546.237***	***24.684.281***	***24.684.280***	***-11.980.045***	***-3.699.895***	***-16.670.308***	***29.702.723***	***26.900.205***	***431.600***
4.2	***Toekomst bestendig en duurzaam openbaar vervoer***	***6.239.615***	***326.598***	***5.913.017***	***5.913.017***	***5.913.017***	***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
4.2.3	*Concessie- en contractmanagement van bus en trein*	*6.239.615*	*326.598*	*5.913.017*	*5.913.017*	*5.913.017*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
	Uitgaven	*6.239.615*	*653.510*	*5.586.106*		*5.913.017*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
	Ontvangsten	*0*	*-326.911*	*326.911*							
4.6	***Goede bereikbaarheid voor wegverkeer***	***12.887.335***	***7.680.086***	***5.207.249***	***5.207.248***	***-2.270.727***	***-19.329.949***	***-29.750.000***	***29.489.640***	***26.900.205***	***168.080***
4.6.6	*N307*	*305.487*	*295.519*	*9.967*	*9.967*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*9.967*
	Uitgaven	*305.487*	*298.298*	*7.188*		*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*9.967*
	Ontvangsten	*0*	*-2.779*	*2.779*							
4.6.7	*Vechtdalverbinding*	*800.000*	*464.875*	*335.125*	*335.125*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*335.125*
	Uitgaven	*800.000*	*513.809*	*286.191*		*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*335.125*
	Ontvangsten	*0*	*-48.934*	*48.934*							
4.6.9	*verkenning, planstudies en realisatie provinciale wegenprojecten (2)*	*7.462.984*	*4.205.106*	*3.257.878*	*3.257.878*	*-1.274.799*	*1.520.051*	*700.000*	*2.489.640*	*0*	*-177.013*
	Uitgaven	*7.462.984*	*4.471.460*	*2.991.524*		*-1.274.799*	*1.520.051*	*700.000*	*2.489.640*	*0*	*-177.013*

Investeringskredieten voor activa

	Ontvangsten	*0*	*-266.355*	*266.355*							
4.6.12	*Vloedbeltverbinding*	*2.775.532*	*1.300.327*	*1.475.205*	*1.475.205*	*-1.125.000*	*-20.850.000*	*-30.450.000*	*27.000.000*	*26.900.205*	*0*
	Uitgaven	*2.775.532*	*1.300.327*	*1.475.205*		*-1.125.000*	*-20.850.000*	*-30.450.000*	*27.000.000*	*26.900.205*	*0*
	Ontvangsten	*0*	*0*	*0*							
4.6.13	*N35 Knooppunt Raalte*	*1.543.333*	*1.414.260*	*129.073*	*129.073*	*129.073*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
	Uitgaven	*1.543.333*	*1.414.260*	*129.073*		*129.073*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
	Ontvangsten	*0*	*0*	*0*							
4.7	***Goed functionerende provinciale infrastructuur***	***25.103.568***	***11.539.553***	***13.564.015***	***13.564.015***	***-15.622.335***	***15.630.054***	***13.079.692***	***213.083***	***0***	***263.521***
4.7.1	*Beheer provinciale infrastructuur*	*1.275.524*	*1.218.995*	*56.528*	*56.528*	*-29.979*	*0*	*0*	*0*	*0*	*86.507*
	Uitgaven	*1.275.524*	*1.355.579*	*-80.055*		*-29.979*	*0*	*0*	*0*	*0*	*86.507*
	Ontvangsten	*0*	*-136.584*	*136.584*							
4.7.3	*Vervangen provinciale infrastructuur*	*19.797.498*	*10.007.903*	*9.789.595*	*9.789.595*	*-19.310.247*	*15.630.054*	*13.079.692*	*213.083*	*0*	*177.013*
	Uitgaven	*19.797.498*	*10.033.714*	*9.763.784*		*-19.310.247*	*15.630.054*	*13.079.692*	*213.083*	*0*	*177.013*
	Ontvangsten	*0*	*-25.811*	*25.811*							
4.7.5	*Zwartewaterbrug Hasselt*	*4.030.546*	*312.654*	*3.717.892*	*3.717.892*	*3.717.892*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
	Uitgaven	*4.030.546*	*312.654*	*3.717.892*		*3.717.892*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
	Ontvangsten	*0*	*0*	*0*							
10.	***Bedrijfsvoering***	***11.075.423***	***2.686.933***	***8.388.490***	***8.388.490***	***6.981.300***	***1.407.190***	***0***	***0***	***0***	***0***
10.00	***Bedrijfsvoering***	*11.075.423*	*2.686.933*	*8.388.490*	*8.388.490*	*6.981.300*	*1.407.190*	*0*	*0*	*0*	*0*
	Uitgaven	*11.075.423*	*2.686.933*	*8.388.490*		*6.981.300*	*1.407.190*	*0*	*0*	*0*	*0*
	Ontvangsten	*0*	*0*	*0*							

Investeringskredieten voor activa

	Totaal	***55.305.941***	***22.233.171***	***33.072.771***	***33.072.770***	***-4.998.744***	***-2.292.705***	***-16.670.308***	***29.702.723***	***26.900.205***	***431.600***

Toelichting investeringskredieten voor activa

Aan een overzichtelijke weergave van de investeringskredieten, hebben wij een speciale paragraaf Investeringen gewijd. Daarin zijn de investeringskredieten en het verloop daarvan toegelicht. U vindt deze onder de sectie 'Paragrafen' bovenaan de hoofdpagina van het jaarverslag.
Snelkoppeling naar paragraaf Investeringen

Financiële vaste activa

Grondslagen
De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Waar nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de activa in mindering gebracht. Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen (aandelen en agio) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen of het bedrag waarvoor agio beschikbaar is gesteld. Als de marktwaarde van de deelneming daalt tot onder de verkrijgingsprijs, dan vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats. De uitzettingen zijn gewaardeerd op nominale waarde, daar waar van toepassing verminderd met een negatief saldo van agio, disagio en afschrijvingen op (dis-)agio. De wijze van waarderen van dit negatieve saldo wijkt niet af van hetgeen beschreven is onder immateriële vaste activa.

x €1.000	Boekwaarde 31-12-2023	Investeringen / aankopen	Desinvesteringen / verkopen	Afschrijvingen / Aflossingen	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2024
Financiële vaste activa:	**662.475**	**10.256**	**2.934**	**8.357**	**-2.835**	**664.275**
Kapitaalverstrekkingen aan:	*175.391*	*582*	*2.934*		*-2.335*	*175.374*
Deelnemingen	175.391	582	2.934		-2.335	175.374
Leningen aan:	*418.596*	*8.174*		*707*		*426.063*
Openbare lichamen zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	1.000					1.000
Deelnemingen	417.596	8.174		707		425.063
Overige langlopende leningen	*23.565*	*1.500*		*3.735*	*-500*	*21.830*
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer						
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	*44.923*			*3.915*		*41.008*

Toelichting
Een gedetailleerde onderverdeling treft u aan in het bijlagenboek. Voor de financiële vaste activa geldt dat het overgrote deel óf gefinancierd is via de Algemene financieringsreserve óf hier op afzienbare termijn in wordt voorzien dan wel wordt afgelost. Uitgezonderd hierop zijn een deel van de leningen aan Energiefonds Overijssel (€ 80,0 miljoen), de lening aan de BNG Bank (€ 25,0 miljoen) en een deel van de aandelen in Enexis (€ 28,9 miljoen). Deze uitzettingen worden via het overige beschikbare eigen vermogen gefinancierd. Naast de genoemde uitzonderingen is de obligatieportefeuille (€ 41,0 miljoen eind 2024) uitgezonderd omdat hier op afzienbare termijn op wordt afgelost. Hierna treft u een toelichting aan op de mutaties in 2024.
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen:
De vermeerdering van € 0,6 miljoen betreft een kapitaalstorting in IFO I vanuit de aflossing op de lening SPV-Hengelo.
De desinvestering van € 2,9 miljoen heeft voor het grootste deel betrekking op de opheffing van IFO II (€ 2.915.000). Daarnaast heeft € 19.000 betrekking op de opheffing van de vennootschap Publiek Belang Elektriciteitsproductie (PBE).
Per saldo is er in 2024 in totaal € 2,3 miljoen vrijgevallen uit de fondsvoorzieningen. Deze € 2,3 miljoen heeft voor € 2,6 miljoen betrekking op de vrijval uit de voorziening IFO II (als gevolg van opheffing IFO II). Het restant van € 0,3 miljoen (per saldo storting) is als volgt opgebouwd: € 0,8 miljoen storting in de voorziening HMO, € 0,2 miljoen vrijval uit de voorziening EFO en € 0,3 miljoen vrijval uit de voorziening IFO I.
De mutaties in de voorzieningen zijn gebaseerd op de (voorlopige) resultaten van de betreffende deelnemingen over 2024. Conform bestaande regelgeving stellen we voor de bedragen met betrekking tot HMO, EFO en IFO I te verrekenen met de Algemene financieringsreserve. In totaal valt er daarmee € 0,3 miljoen vrij uit deze reserve.
Leningen aan:
Deelnemingen
De vermeerdering van € 8,2 miljoen heeft betrekking op een vermeerdering van de lening EFO met € 6,7 miljoen en de lening Wadinko met € 1,5 miljoen. De vermindering van € 0,7 miljoen heeft betrekking op reguliere aflossingen m.b.t. SPV Hengelo BV.
Overige langlopende leningen
De toename van € 1,5 miljoen heeft betrekking op een vermeerdering van de lening Photon Delta.
De afname van € 3,7 miljoen betreft aflossingen op Leningen Collectieven Agrarisch Natuurbeheer (€ 0,5 miljoen), SVn startersleningen (€ 0,5 miljoen), SVn duurzaamheidsleningen (€ 2,1 miljoen) en SVn MKB duurzaamheidsleningen (€ 0,1 miljoen) en tenslotte het definitief afboeken (in verband met oninbaarheid) van onze lening en de al eerder gevormde voorziening m.b.t. Twente Institute for Wireless en Mobile Communications (WMC) ad € 0,5 miljoen.
Overige uitzettingen
In 2024 is er voor een bedrag van € 4 miljoen aan aflossingen op obligaties ontvangen. Daarnaast is conform de grondslagen op de nominale waarde van de obligaties eind 2024 (€ 43,2 miljoen) het saldo aan (dis)agio en afschrijvingen in mindering gebracht (2,2 miljoen). Als gevolg van de aflossingen is in 2024 een bedrag van € 0,1 miljoen aan volledig afgeschreven (dis)agio afgeboekt; eind 2024 bevat deze post nog een bedrag van € 5.000 aan agio en een bedrag van € 2,2 miljoen aan disagio. Ten slotte is in 2024 een bedrag van € 0,2 miljoen aan afschrijvingen op het (dis)agio aan het saldo toegevoegd.

Voorraden

Grondslagen
Voor de gronden voor de infrastructuur geldt dat de gronden onder trace tegen nihil worden gewaardeerd. De overige gronden worden in overeenstemming met de geldende regelgeving gewaardeerd tegen aanschafprijs of lagere marktwaarde. De marktwaarde van de projectgronden (gronden binnen de begrenzing van het natuurnetwerk) en ruilgronden baseren wij op de waarden die worden genoemd in de derde kwartaalrapportage van de Grondprijsmonitor van het Kadaster. Naast deze toelichting op de balanspost Voorraden bevatten ook de Paragraaf grondbeleid en de daarbij opgenomen Meerjaren Investeringsprognose Grondbeleid informatie over gronden.

x €1.000		Stand per 31-12-2023	Vermeerderingen	Verminderingen	Stand per 31-12-2024
Voorraad gereed product en handelsgoederen:					
Infrastructuur	Kapitaaluitgaven	2.330	661	958-	2.033
	Afwaardering	-	-	-	-
	Voorziening	141-	141	-	-
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	2.189	802	958-	2.033
Grond voor Grond	Kapitaaluitgaven	28.996	874	11.748-	18.122
	Afwaardering	15.952-	10.928	592	4.433-
	Voorziening	825-	-	-	825-
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	12.219	11.802	11.156-	12.865
Anticiperend grondfonds	Kapitaaluitgaven	19.084	22.793	913-	40.964
	Afwaardering	-	-	-	-
	Voorziening	-	-	-	-
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	19.084	22.793	913-	40.964
Opkoop veehouderij (MGA-1)	Kapitaaluitgaven	-	-	-	-
	Afwaardering	-	-	0	0
	Voorziening	-	-	-	-
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	-	-	0	0
Boscompensatie	Kapitaaluitgaven	383	-	-	383
	Afwaardering	-	-	-	-
	Voorziening	-	-	-	-
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	383	-	-	383
Natuurnetwerk	Kapitaaluitgaven	159.660	25.833	31.981-	153.512
inclusief Progr. natuur en	Afwaardering	52.903-	14.573	9.164-	47.493-
Veenweide	Voorziening	12.511-	8.876	3.397-	7.032-
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	94.246	48.581	43.840-	98.987

x €1.000		Stand per 31-12-2023	Vermeerderingen	Verminderingen	Stand per 31-12-2024
Revolving Fund	Kapitaaluitgaven	7.257	887	1.731-	6.414
	Afwaardering	-	-	-	-
	Voorziening	32-	65	34-	1-
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	7.225	952	1.765-	6.412
Overige	Kapitaaluitgaven	6.247	1.683	1.519-	6.411
	Afwaardering	-	-	-	-
	Voorziening	923-	323	235-	835-
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	5.324	2.006	1.754-	5.576
Totaal	**Kapitaaluitgaven**	**223.958**	**52.732**	**48.850-**	**227.840**
	Afwaardering	**68.855-**	**25.502**	**8.572-**	**51.926-**
	Voorziening	**14.433-**	**9.405**	**3.666-**	**8.694-**
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	**140.669**	**87.639**	**61.088-**	**167.220**

Toelichting
De voorraden grond die zijn opgenomen in bovenstaand verloopoverzicht zijn aangekocht en verkregen voor een specifiek doel. Uitzondering daarop zijn de gronden die zijn aangeschaft voor het anticiperend grondfonds. Dit fonds is bedoeld om gronden en, in meer incidentele gevallen, hele bedrijven op basis van vrijwilligheid en voor de marktwaarde te kunnen aankopen. Kenmerkend is dat niet van tevoren duidelijk is voor welk provinciaal doel het eigendom in de toekomst ingezet gaat worden. Het eigendom in het AGF houden we in stand zoals het aangekocht wordt. Gronden worden niet afgewaardeerd in het AGF. De bestemming wijzigt namelijk niet en eventuele vergunningen blijven in stand. Ook het tijdelijk beheer van opstallen in het AGF is daarop gericht.
De gronden uit de andere categorieën zijn projectgronden, ruilgronden of restgronden. In de Paragraaf grondbeleid is deze uitsplitsing gekwantificeerd weergegeven. Projectgronden liggen binnen het tracé voor infrastructurele projecten of binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. Ruilgronden zetten we in voor het verkrijgen van benodigde projectgronden en/of het verplaatsen van bedrijven. Restgronden zijn gronden die niet meer nodig zijn voor projecten en die verkocht kunnen worden.
Voorraad grond ten behoeve infrastructuur
In het kader van de Vloetbeltverbinding zijn voor € 0,7 miljoen gronden aangekocht. Diverse infrastructurele projecten zijn in 2024 administratief afgesloten, zoals de kademuur in Ossenzijl, de N34 en de N348.
Voorraad grond voor grond
De opbrengst van de verkoop van deze gronden is bedoeld voor dekking van de kosten van de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland. De boekwaarde na aftrek van de voorziening is toegenomen met € 0,7 miljoen en bedraagt eind 2024 € 12,9 miljoen.
Anticiperend grondfonds
Het anticiperend grondfonds is ingericht in 2022. Via dit fonds kunnen gronden worden aangekocht waarvoor bij aankoop nog niet duidelijk is voor welke opgave ze worden ingezet. In totaal is voor ongeveer € 41 miljoen aangekocht aan gronden en opstallen. Inmiddels zijn 2 percelen uit het AGF doorgeleverd aan de Ontwikkelopgave.

Natuurnetwerk
In 2024 is de omvang van deze grondvoorraad licht gestegen. Voor de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland en de uitvoering van de ontwikkelopgave is het veelal ook nodig gronden te verwerven. Na transformatie van de gronden tot natuur worden de gronden geleidelijk vervreemd. De boekwaarde na aftrek van de voorziening is toegenomen van € 94,2 miljoen naar € 99,0 miljoen.
Revolving Fund
Dit fonds heeft als doel landbouwstructuurversterking en kent een lange historie. Het wordt ingezet om gewenste ontwikkelingen in het landelijk gebied te stimuleren, zoals kavelruil. Eind 2024 bedraagt de omvang van deze voorraad € 6,4 miljoen.
Overige gronden
Dit betreft met name gronden en opstallen die niet langer benodigd zijn voor de projecten waarvoor ze zijn aangekocht. Maar ook de aangekochte gronden en opstallen in het kader van Kanaal Almelo de Haandrik maken deel uit van deze voorraad.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Grondslagen
Kortlopende uitzettingen (waaronder vorderingen) worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Waar nodig zijn deze verminderd met hiervoor voorzichtigheidshalve gevormde voorzieningen.

x €1.000	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:	**886.074**	**1.136.130**
Vorderingen op openbare lichamen	46.472	39.713
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	10.293	
Overige verstrekte kasgeldleningen		
Uitzettingen in ’s Rijks schatkist		
Rekening-courantverhouding met het Rijk	820.660	1.085.161
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen		
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier		
Overige vorderingen	7.037	9.821
Overige uitzettingen	1.612	1.435

x €1.000	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024
Vorderingen op openbare lichamen:	**46.472**	**39.713**
Gemeenten	1.565	1.355
Gemeenschappelijke regelingen	586	290
Overige overheden	44.321	38.068

Toelichting
Vorderingen op openbare lichamen
De belangrijkste vorderingen ultimo 2024 betreffen het BTW-compensatiefonds (€ 27,6 miljoen) en de opcenten motorrijtuigenbelasting (€ 7,4 miljoen).

Rekening-courantverhouding met het Rijk
Op grond van wet- en regelgeving dienen overtollige middelen aangehouden te worden in ’s Rijks schatkist en afzonderlijk te worden verantwoord. De verantwoording over het drempelbedrag, zoals bepaald in artikel 7 van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden en artikel 52 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, en het gebruik daarvan is te vinden onder liquide middelen.
Overige vorderingen
Voor een groot deel bestaat dit uit debiteuren niet openbare lichamen. Daarnaast zijn in deze post vorderingen van in totaal € 2,4 miljoen begrepen, waarvan de inbaarheid onzeker is. Deze vorderingen zijn geheel voorzien, waardoor de gepresenteerde boekwaarde nihil bedraagt.
Overige uitzettingen
Dit bedrag betreft de eind het jaar opgebouwde rente binnen de obligatieportefeuille.

Liquide middelen (kas- en banksaldi)

Grondslagen
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

x €1.000		Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024
Liquide middelen			
Bank		128	3
Kas		0	0
Totaal		**128**	**3**

	Begroting	Percentage	Drempel
Berekening drempelbedrag schatkistbankieren			
Totale lasten Begroting 2024	782.994		
Drempelbedrag bij begroting tot € 500 miljoen		2,00%	10.000
Extra drempel bij begroting vanaf € 500 miljoen		0,20%	566
Drempelbedrag 2024			**10.566**

	Gemiddeld	Drempel	Verschil
Verantwoording drempelbedrag schatkistbankieren			
Eerste kwartaal 2024	37	10.566	10.529
Tweede kwartaal 2024	61	10.566	10.505
Derde kwartaal 2024	38	10.566	10.528
Vierde kwartaal 2024	232	10.566	10.334
Geheel 2024	**92**	**10.566**	**10.474**

Toelichting drempelbedrag schatkistbankieren
Het drempelbedrag is het maximumbedrag aan liquide middelen dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden aangehouden, gebaseerd op de totale lasten uit de initiële Begroting. Het kwartaalgemiddelde wordt op dagbasis berekend, waarbij per saldo tekorten (roodstanden) als nihil worden meegeteld. In dit jaar is het drempelbedrag niet overschreden.

Overlopende activa

Grondslagen
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

x €1.000	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024
Overlopende activa	**58.348**	**60.822**
Van de Europese Unie nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingdoel		
Van de Nederlandse Rijksoverheid nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingdoel	5.215	2.420
Van overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingdoel		
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste komen van volgende begrotingsjaren komen.	53.133	58.402

Toelichting overlopende activa

Toelichting
Voor de toelichting op de (nog te ontvangen voorschotbedragen op) doeluitkeringen verwijzen wij u naar het onderdeel Doeluitkeringen, waar deze gezamenlijk met de nog te besteden voorschotbedragen op doeluitkeringen toegelicht worden.
Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen
Alle bedragen worden verrekenbaar of inbaar geacht. De grootste posten betreffen rente schatkistbankieren (€ 8,5 miljoen), vooruitbetaalde voorschotten SKNL PAS subsidiebeschikkingen (€ 7,6 miljoen), nog te ontvangen opcenten motorrijtuigenbelasting (€ 5,1 miljoen), van SVn te ontvangen rente en aflossingen inzake o.a. startersleningen en duurzaamheidsleningen (€ 3,1 miljoen), nog te vorderen omzetbelasting (€ 2,0 miljoen), nog te ontvangen bedragen voor landinrichting (€ 1,1 miljoen) en nog te ontvangen grondwaterheffing 2024 (€ 1 miljoen).

Recht op verliescompensatie conform wet VpB

De activiteiten van de Provincie zijn – kortweg – belast voor de vennootschapsbelasting (VpB) indien en voor zover er sprake is van deelname aan het economisch verkeer met het doel om daaruit een structureel voordeel te behalen.
Jaarlijks monitoren wij onze activiteiten op onderworpenheid aan de VpB. Tot op heden is de conclusie dat de Provincie geen belastingplichtige activiteiten verricht. Hierdoor is er geen sprake van fiscaal belaste winst waarover belasting moet worden afgedragen. Mocht belastingheffing in de toekomst aan de orde komen, dan heeft de Provincie Overijssel nog verliescompensatierechten van afgerond € 599.000 uit haar voormalige deelname aan de Zuiderzeehaven C.V. Deze deelname werd in 2017 beëindigd.

Reserves

Grondslagen

Reserves worden gevormd voor:

- Het opvangen van algemene risico's (bufferfunctie van de algemene reserves).
- Toekomstige besteding aan een van te voren bepaald doel (bestemmingsreserves).

Het kader voor de reserves, voorzieningen en doeluitkeringen van de provincie Overijssel wordt gevormd door de Nota reserves, voorzieningen en doeluitkeringen provincie Overijssel 2021. Dit kader bewerkstelligt een doelmatige en doeltreffende omgang met de betreffende onderdelen en zorgt ervoor dat de uitvoering van het provinciaal beleid adequaat wordt ondersteund. Ook zorgt een eenduidig kader voor inzicht in de vermogensopbouw en het weerstandsvermogen.
Eventuele specifieke spelregels worden per reserve toegelicht.

Bedragen x €1.000

Reserves	Stand per 31-12-2023	Toevoegingen per 01-01-2024	Onttrekkingen per 01-01-2024	Stand per 01-01-2024	Raming toevoeging 2024	Realisatie toevoeging 2024	Afwijking toevoeging 2024	Raming onttrekking 2024	Realisatie onttrekking 2024	Afwijking onttrekking 2024	Stand per 31-12-2024
Algemene reserves											
Algemene risicoreserve	76.773	2.483	0	79.256	0	0	0	2.572	703	1.869	78.553
Algemene reserve	163.753	47.785	0	211.538	60.922	60.922	0	240.907	240.907	0	31.553
Algemene reserve egalisatie plafond BCF	16.810	0	0	16.810	0	0	0	8.000	8.000	0	8.810
Algemene reserve Kwaliteit van Overijssel	17.796	3.500	95	21.201	270.800	270.800	0	174.343	174.342	1	117.659
Algemene reserve grondzaken	62.309	352	348	62.313	3.190	3.190	0	10.201	10.193	8	55.310
Algemene financieringsreserve	432.256	1.421	2.771	430.906	6.546	6.224	322	23.246	23.242	4	413.888
Totaal Algemene reserves	**769.697**	**55.541**	**3.214**	**822.024**	**341.458**	**341.136**	**322**	**459.269**	**457.387**	**1.882**	**705.773**
Bestemmingsreserves											
Reserve Europese programma's	46.479	0	0	46.479	4.326	4.326	0	5.837	5.836	1	44.969
Reserve waterwegen	1.538	0	0	1.538	8.212	8.212	0	3.085	2.200	885	7.550
Reserve bodemsanering	18.163	0	0	18.163	-121	-121	0	1.043	70	973	17.972
Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel	129.210	0	7.366	121.844	161.415	161.415	0	68.379	54.498	13.881	228.761
Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland	243.140	0	0	243.140	14.900	14.900	0	28.205	22.010	6.195	236.030
Reserve afrekening pMJP/ILG	2.043	0	0	2.043	0	0	0	750	485	265	1.558

Reserves	Stand per 31-12-2023	Toevoegingen per 01-01-2024	Onttrekkingen per 01-01-2024	Stand per 01-01-2024	Raming toevoeging 2024	Realisatie toevoeging 2024	Afwijking toevoeging 2024	Raming onttrekking 2024	Realisatie onttrekking 2024	Afwijking onttrekking 2024	Stand per 31-12-2024
Reserve dekking kapitaallasten activa	337.324	1.894	8.763	330.455	39.469	39.469	0	13.481	13.480	1	356.444
Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer	45.020	616	0	45.636	1.162	1.162	0	560	343	217	46.455
Reserve publieke mobiliteit	30.000	0	0	30.000	0	0	0	0	0	0	30.000
Reserve drinkwater	722	0	0	722	0	0	0	150	9	141	713
Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland	3.288	0	0	3.288	1.857	1.712	145	1.550	1.512	38	3.488
Reserve Sporen en Wegen	54.166	0	0	54.166	15.000	15.000	0	1.250	834	416	68.332
Reserve Verstrekte subsidies	7.481	0	0	7.481	5.982	5.982	0	8.389	4.915	3.474	8.548
Totaal Bestemmingsreserves	**918.574**	**2.510**	**16.129**	**904.955**	**252.202**	**252.057**	**145**	**132.679**	**106.192**	**26.487**	**1.050.820**
Totaal reserves	**1.688.271**	**58.051**	**19.343**	**1.726.979**	**593.660**	**593.193**	**467**	**591.948**	**563.579**	**28.369**	**1.756.593**

Voorzieningen

Grondslagen

Voorzieningen worden gevormd voor:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico’s ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde of het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De vorming van een voorziening of een toevoeging aan een reeds bestaande, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen van voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.
Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.
Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Deze personele lasten worden in beginsel verantwoord in het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan (wettelijk)overlopende verlof- en jubileumaanspraken. In lijn met de richtlijn van de commissie BBV wordt een voorziening getroffen wanneer opbouw en opname van het verlof geen gelijkmatig verloop krijgt en van materiële betekenis is. Wij monitoren hiervoor de spaarsaldi. Voor het bepalen van het “jaarlijks vergelijkbaar volume” wordt een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.
De categorie 'gesaldeerde voorziening', betreft voorzieningen waarvan de waarden in mindering wordt gebracht op de activa waarop ze betrekking hebben. Deze komen daardoor niet tot uitdrukking in de totaaltelling aan de passivazijde van de balans, maar worden gesaldeerd met de desbetreffende activa. Zie de toelichtingen op de activa.
Het kader voor de reserves, voorzieningen en doeluitkeringen van de provincie Overijssel wordt gevormd door de nota reserves, voorzieningen en doeluitkeringen provincie Overijssel. Dit kader bewerkstelligt een doelmatige en doeltreffende omgang met de betreffende onderdelen en zorgt ervoor dat de uitvoering van het provinciaal beleid adequaat wordt ondersteund. Ook zorgt een eenduidig kader voor inzicht in de vermogensopbouw en het weerstandsvermogen.
Eventuele specifieke spelregels worden per voorziening toegelicht.

Bedragen x €1.000

Voorzieningen	Stand per 01-01-2024	Raming toevoeging 2024	Realisatie toevoeging 2024	Afwijking toevoeging 2024	Raming vrijval 2024	Realisatie vrijval 2024	Afwijking vrijval 2024	Raming besteding 2024	Realisatie besteding 2024	Afwijking besteding 2024	Raming afboeking 2024	Realisatie afboeking 2024	Afwijking afboeking 2024	Stand per 31-12-2024
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's: Waarvan regulier														
Voorziening Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers	-6.959	-479	-1.248	769	0	0	0	-420	-380	-40	0	0	0	-7.827
Voorziening Kanaal Almelo de Haandrik schadeloosstelling	-30.289	0	-1.401	1.401	0	0	0	-9.220	-8.166	-1.054	0	0	0	-23.524
Voorziening reorganisatie	-485	0	0	0	0	0	0	-74	-85	11	0	0	0	-400
Voorziening resultaten gebiedsexploitaties	-9.958	-200	-3.026	2.826	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-12.984
Totaal Voorzieningen voor verplichtingen,	**-47.692**	**-679**	**-5.675**	**4.996**	**0**	**0**	**0**	**-9.714**	**-8.631**	**-1.083**	**0**	**0**	**0**	**-44.736**

Voorzieningen	Stand per 01-01-2024	Raming toevoeging 2024	Realisatie toevoeging 2024	Afwijking toevoeging 2024	Raming vrijval 2024	Realisatie vrijval 2024	Afwijking vrijval 2024	Raming besteding 2024	Realisatie besteding 2024	Afwijking besteding 2024	Raming afboeking 2024	Realisatie afboeking 2024	Afwijking afboeking 2024	Stand per 31-12-2024
verliezen en risico's: Waarvan regulier														
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's: Waarvan gesaldeerd														
Voorziening waarderisico opstallen Kanaal Almelo de Haandrik	-923	0	-235	235	0	-23	23	0	0	0	0	-300	300	-835
Voorziening dubieuze vorderingen	-2.390	0	0	0	0	-1	1	0	0	0	0	0	0	-2.389
Voorziening Energiefonds Overijssel	-13.534	0	0	0	0	-238	238	0	0	0	0	0	0	-13.296
Voorziening grondbezit	-141	0	14	-14	0	-127	127	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening Innovatiefonds I	-1.690	0	0	0	0	-330	330	0	0	0	0	0	0	-1.360
Voorziening Innovatiefonds II	-2.597	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-2.597	2.597	0
Voorziening lening Stichting WMC	-500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-500	-500	0	0
Voorziening participatie HMO	-5.461	0	-831	831	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-6.292
Voorziening revolving fund grondvoorraad	-32	0	31	-31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1
Voorziening waarderisico ILG opstallen en gronden	-13.336	0	-150	150	0	-5.652	5.652	0	0	0	0	23	-23	-7.858
Totaal Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's: Waarvan gesaldeerd	**-40.605**	**0**	**-1.171**	**1.171**	**0**	**-6.371**	**6.371**	**0**	**0**	**0**	**-500**	**-3.374**	**2.874**	**-32.031**
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden														
Voorziening besteding grondwaterheffing	-1.256	-1.016	-1.311	295	0	0	0	-949	-272	-677	0	0	0	-2.295
Totaal Van derden verkregen middelen die specifiek besteed	**-1.256**	**-1.016**	**-1.311**	**295**	**0**	**0**	**0**	**-949**	**-272**	**-677**	**0**	**0**	**0**	**-2.295**

Voorzieningen	Stand per 01-01-2024	Raming toevoeging 2024	Realisatie toevoeging 2024	Afwijking toevoeging 2024	Raming vrijval 2024	Realisatie vrijval 2024	Afwijking vrijval 2024	Raming besteding 2024	Realisatie besteding 2024	Afwijking besteding 2024	Raming afboeking 2024	Realisatie afboeking 2024	Afwijking afboeking 2024	Stand per 31-12-2024
moeten worden														
Egalisatievoorziening														
Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur	-12.849	-26.560	-26.560	0	0	0	0	-17.225	-15.136	-2.089	0	0	0	-24.273
Totaal Egalisatievoorziening	**-12.849**	**-26.560**	**-26.560**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-17.225**	**-15.136**	**-2.089**	**0**	**0**	**0**	**-24.273**
Totaal voorzieningen	**-102.402**	**-28.255**	**-34.717**	**6.462**	**0**	**-6.371**	**6.371**	**-27.888**	**-24.039**	**-3.849**	**-500**	**-3.374**	**2.874**	**-103.336**

Vaste schulden met rentetypische looptijd van 1 jaar of langer

Grondslagen

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

x €1.000	Balanswaarde 31-12-2023	Vermeerderingen	Aflossingen	Balanswaarde 31-12-2024
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer:	***1.860***			***1.860***
Obligatieleningen				
Onderhandse leningen van:	1.853			1.853
Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen				
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen				
Binnenlandse bedrijven				
Openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	1.853			1.853
Overige binnenlandse sectoren				
Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren				
Door derden belegde gelden				
Waarborgsommen	7			**7**
Overige leningen				

Toelichting vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer

Toelichting

Voor de financiering van de door ons aan Arriva verstrekte lening voor de herbouw van het 15e treinstel op de concessie Zwolle - Emmen heeft de provincie Drenthe ons een renteloze lening verstrekt naar rato van haar aandeel in deze concessie. In 2024 zijn hier geen mutaties op geweest.

Netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

x €1.000	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024
Netto-vlottende schulden	***32.687***	***22.185***
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden;		
Overige kasgeldleningen		
Banksaldi		
Overige schulden	32.687	22.185

Toelichting netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Toelichting

De overige schulden ultimo 2024 bestaan geheel uit openstaande posten van crediteuren.

Overlopende passiva

Lastneming subsidies
Sinds 2021 wordt op grond van een notitie van de commissie BBV de lastneming van subsidies verantwoord in het jaar waarin de subsidieontvanger start met de uitvoering van de activiteiten op basis van de startdatum van de projectperiode in de subsidieverleningsbeschikking, tenzij:

- De verstrekte subsidie een boekjaar/exploitatiesubsidie betreft: uit de subsidiebeschikking blijkt onomstotelijk dat de activiteiten waarvoor de subsidie wordt verleend in één of meerdere volgende jaren zal plaatsvinden.
- De verstrekte subsidie een projectsubsidie betreft, het individuele subsidiebedrag het grensbedrag overschrijdt en die boekjaar overschrijdend is. Het grensbedrag is vastgesteld in onze financiële verordening vastgesteld op € 1,5 miljoen.
  In de laatste twee gevallen wordt de lastneming toegerekend aan jaren waarop de subsidie betrekking heeft, respectievelijk de realisatie plaatsvindt.

Voor de volledigheid merken wij op dat de lastneming met betrekking tot subsidieaanvragen die vóór 31 december zijn ingediend, maar pas in het volgende boekjaar worden beschikt, in beginsel niet op het jaar van indiening wordt verwerkt, ook al ligt de startdatum in dat jaar. Het uitgangspunt hierachter is primair dat er feitelijk in het nieuwe jaar wordt beschikt. Secundair, dat de realisatie overwegend in of na het jaar van beschikken zal plaatsvinden.

x €1.000	Balanswaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2024
Overlopende passiva:	***274.308***	***473.458***
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	137.046	128.873
Van de Europese Unie ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.089	1.169
Van de Nederlandse Rijksoverheid ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	133.578	343.304
Van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	175	70
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	2.420	42

x €1.000	Balanswaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2024
Totaal verplichtingen:	***137.046***	***128.873***
2012 en eerder	5.619	5.581
2013	2.906	2.906
2014	250	250
2015	740	720
2016	270	270
2017	1.138	182
2018	5.254	2.296
2019	6.675	3.821
2020	14.990	7.851
2021	17.532	8.799
2022	22.241	14.357
2023	59.431	21.621
2024		60.219

Toelichting overlopende passiva

Toelichting
Voor de toelichting op de (nog te besteden voorschotbedragen op) doeluitkeringen verwijzen wij u naar het onderdeel Doeluitkeringen, waar deze gezamenlijk met de nog te ontvangen voorschotbedragen op doeluitkeringen toegelicht zullen worden.
Het saldo op "Vooruitontvangen bedragen" bestaat, naast ontvangsten die betrekking hebben op het jaar 2024, uit nog te betalen bedragen.

Doeluitkeringen

Grondslagen
Doeluitkeringen worden gevormd uit nog te besteden én nog te ontvangene middelen afkomstig van Europese en Nederlandse overheidslichamen. Het kader voor de reserves, voorzieningen en doeluitkeringen van de provincie Overijssel wordt gevormd door de nota reserves, voorzieningen en doeluitkeringen provincie Overijssel 2021. Dit kader bewerkstelligt een doelmatige en doeltreffende omgang met de betreffende onderdelen en zorgt ervoor dat de uitvoering van het provinciaal beleid adequaat wordt ondersteund. Ook zorgt een eenduidig kader voor inzicht in de vermogensopbouw en het weerstandsvermogen.
Eventuele specifieke spelregels worden per doeluitkering toegelicht.
Single information single audit (Sisa)
Op doeluitkeringen rust een specifieke verantwoordingsplicht. Aan iedere doeluitkering worden in meer of mindere mate voorwaarden verbonden die onderling kunnen verschillen. Deze doeluitkeringen / regelingen worden afzonderlijk door de accountant getoetst, maar wel allemaal in één keer bij de controle van de jaarrekening (Sisa). De verantwoording vindt plaats via een voorgeschreven format. Deze sisa-verantwoording treft u aan als bijlage bij dit jaarverslag, rechts bovenaan de website.

Bedragen x €1.000

Doeluitkeringen	Stand per 31-12-2023	Raming ontvangst 2024	Realisatie ontvangst 2024	Afwijking ontvangst 2024	Raming aanwending 2024	Realisatie aanwending 2024	Afwijking aanwending 2024	Stand per 31-12-2024
Doeluitkering overige overheden								
Doeluitkering Veilige vakantieparken Overijssel	175	210	280	-70	385	384	1	71
Totaal Doeluitkering overige overheden	**175**	**210**	**280**	**-70**	**385**	**384**	**1**	**71**
Doeluitkeringen Europese Unie								
Doeluitkering Europese POP3-subsidies RvON / Kavelruil	0	2.920	979	1.941	979	979	0	0
Doeluitkering LIFE+ CrossBorderBog Aamsveen (NL) / Hundfelder (D)	722	0	0	0	287	445	-158	277
Doeluitkering LIFE+ Engbertsdijkvenen	366	0	0	0	0	40	-40	326
Doeluitkering LIFE+ exotische waterplanten Wieden-Weerribben	0	0	1.288	-1.288	715	722	-7	566
Totaal Doeluitkeringen Europese Unie	**1.088**	**2.920**	**2.267**	**653**	**1.981**	**2.186**	**-205**	**1.169**
Doeluitkeringen Rijk								
BZK C130 Compensatie VS WOO	0	0	79	-79	0	0	0	79
Doeluitkering treindienst Zwolle Emmen	2.261	0	0	0	484	474	10	1.787
EZ F11 Specifieke uitkering MKB Deals	52	0	0	0	0	-2	2	54

Doeluitkeringen	Stand per 31-12-2023	Raming ontvangst 2024	Realisatie ontvangst 2024	Afwijking ontvangst 2024	Raming aanwending 2024	Realisatie aanwending 2024	Afwijking aanwending 2024	Stand per 31-12-2024
EZ F14 Specifieke uitkering MIT-regeling 2021	70	0	0	0	0	-127	127	197
EZ F25 Specifieke uitkering MIT-regeling 2022	35	0	770	-770	0	0	0	805
EZ F25 Specifieke uitkering MIT-regeling 2023	-1.313	0	770	-770	0	0	0	-543
EZ F25 Specifieke uitkering MIT-regeling 2024	0	0	733	-733	0	1.773	-1.773	-1.040
RVO K28 Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	1.491	1.581	4.805	-3.224	2.500	3.089	-589	3.207
IenW E1/52/86/105 Specifieke uitkering Beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven 2020-2023	763	1.763	0	1.763	0	216	-216	547
IenW E10 Specifieke uitkering Snelfietsroutes	0	0	0	0	0	0	0	0
IenW E112 Regionale sponsstrategie	0	89	89	0	0	0	0	89
IenW E113 Tijdelijke regeling uitkering bodem 2024 - 2030	0	0	11.202	-11.202	0	742	-742	10.460
IenW E12 Specifieke uitkeringen Bermmaatregelen N-Wegen	196	0	0	0	0	0	0	196
IenW E121 Incidentele specifieke uitkering bodem 2024	0	0	1.394	-1.394	0	0	0	1.394
IenW E15B/E106B Specifieke uitkering Regionale aanpak laadinfrastructuur	214	1.966	1.966	0	898	1.190	-292	990
IenW E20/E84 Specifieke uitkering Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021	1.845	0	0	0	0	0	0	1.845
IenW E103 Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023–2027	0	2.757	2.757	0	1.160	1.234	-74	1.523
IenW E44 Impulsregeling Klimaatadaptatie	1.634	0	1.857	-1.857	608	708	-100	2.783
IenW E49 Specifieke uitkering Bodemsanering Asbest Overijssel	-1.265	1.265	1.265	0	0	0	0	0
IenW E53 Specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	37	0	0	0	0	137	-137	-100
IenW E56 Specifieke uitkering Doelmatig & duurzaam gebruik Verkeersinfrastructuur '21 (E56)	219	0	0	0	124	87	37	132
IenW E57 Zero Emissie bussen	713	357	892	-535	0	0	0	1.605
IenW E58 Specifieke uitkering tijdelijke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021	970	0	0	0	480	273	207	697
IenW E74 Tijdelijke regeling specifieke uitkeringen decentraal spoor	0	11.701	14.019	-2.318	12.200	13.506	-1.306	513

Doeluitkeringen	Stand per 31-12-2023	Raming ontvangst 2024	Realisatie ontvangst 2024	Afwijking ontvangst 2024	Raming aanwending 2024	Realisatie aanwending 2024	Afwijking aanwending 2024	Stand per 31-12-2024
IenW E75 Incidentele specifieke uitkering Realisatie werkzaamheden perceel recreatieterreinen in het kader van IJsseldelta fase 2	12	0	0	0	0	0	0	12
IenW E79 Specifieke uitkering bodemsanering Blekerijweg 4 en 4-1	5.526	0	0	0	2.667	2.802	-135	2.724
IenW E83 Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodemopgaven 2022	1.778	0	0	0	1.778	768	1.010	1.010
IenW E87 Specifieke uitkering Deltaprogramma Zoetwater	-2.637	4.707	4.707	0	7.352	2.807	4.545	-737
IenW E94 Bodemsanering 2022	12.047	0	805	-805	8.000	6.720	1.280	6.132
IenW E97 Bodemsanering 2023	743	0	0	0	742	743	-1	0
LVVN L10 Specifieke uitkering Impulsgelden Veenweide Klimaatakkoord	7.657	0	0	0	3.475	3.046	429	4.611
LVVN L16 Specifieke uitkering Programma Natuur	43.008	0	0	0	37.631	30.981	6.650	12.027
LVVN L24 Specifieke uitkering voorbereidingskosten landelijk gebied versnellingsvoorstellen en PAS melders	0	3.744	3.744	0	3.744	3.744	0	0
LVVN L25 Specifieke uitkering provinciale versnellingsvoorstellen transitie landelijk gebied	12.129	0	0	0	503	597	-94	11.532
LVVN L29 Capaciteit natuurmonitoring	150	0	0	0	150	150	0	0
LVVN L31 Uitvoering BO Nitraat	674	0	0	0	0	0	0	674
LVVN L32 Regeling uitvoering aanpak piekbelasters	0	0	200	-200	200	200	0	0
LVVN L33 Programma Natuur 2e fase	0	0	63.141	-63.141	0	164	-164	62.977
LVVN L34 Indirecte uitvoeringskosten PPLG 2024	0	5.275	5.275	0	5.275	5.275	0	0
LVVN L35 SPUK PPLG	0	140.145	140.145	0	3.169	2.393	776	137.752
LVVN L36 maatr gebiedsger. beëindiging veehouderij	0	0	0	0	0	0	0	0
LVVN L37 Specifieke uitkering Regeling provinciale maatregelen PAS melders	0	0	7.900	-7.900	339	0	339	7.900
LVVN L7 Specifieke uitkering IBP Twente	339	0	0	0	1.300	332	968	7
LVVN L7 Specifieke uitkering IBP Veenweide	2.374	0	0	0	0	982	-982	1.392
LVVN L8 Specifieke uitkering Opkoopregeling veehouderijen	9.457	0	0	0	0	-22	22	9.479
OCW D13 Specifieke uitkering ter versterking van de regionale culturele infrastructuur; 'Verbreding en vernieuwing'	0	333	333	0	333	333	0	0
RVO E111 Stimulering schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden 2024	0	0	19	-19	0	0	0	19

Doeluitkeringen	Stand per 31-12-2023	Raming ontvangst 2024	Realisatie ontvangst 2024	Afwijking ontvangst 2024	Raming aanwending 2024	Realisatie aanwending 2024	Afwijking aanwending 2024	Stand per 31-12-2024
SZW G16 Grensinformatiepunten	0	0	138	-138	0	138	-138	0
VRO J101 Experimenteerprogramma Brede Bouwcoalitie Overijssel	173	0	0	0	173	0	173	173
VRO J117 Spuk versnelling natuurinclusief isoleren	3.206	0	3.621	-3.621	2.505	1.222	1.283	5.605
VRO J118 Specifieke Uitkering Bedrijfsmatig Vastgoed	0	3.469	4.092	-623	400	328	72	3.764
VRO J13 Specifieke uitkering Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed	641	0	0	0	400	488	-88	153
VRO J4 Eenmalige specifieke uitkering Regio Deals Regio Deal Regio Zwolle II	0	0	15.330	-15.330	0	0	0	15.330
VRO J41/J201/J6 Specifieke uitkering Flexpools	1.413	0	1.703	-1.703	1.364	1.087	277	2.029
VRO J81/J103 Woondeals 1e en 2e tranche	957	0	653	-653	957	18	939	1.592
VRO J59 Specifieke uitkering Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in NOVI-gebieden	8	0	68	-68	8	76	-68	0
VRO J75/J75B Regio Deal Regio Zwolle	5.469	0	0	0	4.593	2.675	1.918	2.794
VRO J86 Specifieke uitkering ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed tweede tranche	1.042	0	1.093	-1.093	400	144	256	1.991
VRO J95 Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	510	0	282	-282	200	133	67	659
VRO J96 Regio Deals Regio Deal Twente II	13.750	0	10.475	-10.475	0	2.180	-2.180	22.045
EZ F12 Specifieke uitkering MIT-regeling 2018-2019-2020	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Doeluitkeringen Rijk	**128.348**	**179.152**	**306.322**	**-127.170**	**106.112**	**93.804**	**12.308**	**340.866**
Totaal doeluitkeringen	**129.611**	**182.282**	**308.869**	**-126.587**	**108.478**	**96.374**	**12.104**	**342.106**

		Ontvangsten 2024			Aanwendingen 2024			
	Stand per 31-12-2023	**Raming**	**Realisatie**	**Afwijking**	**Raming**	**Realisatie**	**Afwijking**	**Stand 31-12-2024**
Totaal doeluitkeringen	**129.627**	**182.282**	**308.873**	**-126.591**	**108.478**	**96.378**	**12.100**	**342.122**
Doeluitkeringen als passiva gepresenteerd	134.842							344.543
Doeluitkeringen als activa gepresenteerd	5.215							2.420

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

In de toelichting op de balans worden – op grond van artikel 53 BBV – de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen vermeld, waaraan wij voor toekomstige jaren zijn gebonden.

Deze niet in de balans opgenomen verplichtingen omvatten onder meer de in artikelen 50 en 57 BBV afzonderlijk benoemde borg- en garantstellingen.

Verstrekte borg- en garantstellingen

X € 1.000	Oorspronkelijke grondslag	Grondslag eind 2023	Grondslag eind 2024	Percentage eind 2023	Percentage eind 2024	Bedrag eind 2023	Bedrag eind 2024	Tot en met 2024 betaald
Totaal borg- en garantstellingen	**400.391**	**151.826**	**208.692**	**88%**	**94%**	**133.593**	**196.692**	**0**
Totaal borgstellingen	**180.062**	**8.027**	**762**	**22%**	**100%**	**1.794**	**762**	**0**
Totaal garantstellingen	**220.329**	**143.799**	**207.930**	**92%**	**94%**	**131.799**	**195.930**	**0**

Toelichting I: verstrekte borg- en garantstellingen

Toelichting

Ten opzichte van 2023 is de grondslag van borgstellingen in 2024 afgenomen met € 7,3 miljoen en het geborgde bedrag afgenomen met € 1 miljoen. De grondslag van garantstellingen en het gegarandeerd bedrag is toegenomen met € 64,1 miljoen.
Zie verder de toelichting bij de afzonderlijke onderdelen.

Borgstellingen

X € 1.000	Jaar van afloop	Oorspronkelijk bedrag geborgde lening	Bedrag geborgde lening eind 2023	Bedrag geborgde lening eind 2024	Percentage borgstelling eind 2023	Percentage borgstelling eind 2024	Geborgd bedrag eind 2023	Geborgd bedrag eind 2024	Tot en met 2024 betaald
Borgstellingen op grond van en aan		**180.062**	**8.027**	**762**	**22,3%**	**100,0%**	**1.794**	**762**	
Ouderenbeleid 1996 en eerder		*4.709*	*436*	*288*	*100%*	*100%*	*436*	*288*	
Stichting Carinova Woonzorg	2028	1.876	234	187	100%	100%	234	187	
Stichting Dimence Groep	2025	2.833	202	101	100%	100%	202	101	
Afronding natuuropgave pMJP-projecten (3.5.3)		*172.598*	*6.904*	-	*11%*		*731*	-	
Stichting Groenfonds | convenantsleningen	2025	172.598	6.904	-	11%		731	-	
Een leven lang lezen én leren (6.4.1)		*1.555*	*567*	*474*	*100%*	*100%*	*567*	*474*	
Rijnbrink Groep	2029	1.555	567	474	100%	100%	567	474	
Samenwerking met partners (7.3.1)		*1.200*	*120*		*50%*		*60*	-	
IPO	2024	1.200	120		50%		60	-	

Toelichting borgstellingen

Toelichting

In 2024 is het geborgde bedrag aan leningen gedaald met € 1 miljoen. Deze daling bestaat voornamelijk uit aflossingen op convenantsleningen met € 0,7 miljoen.
Daarnaast zijn de geborgde leningen van Carinova Woonzorg, Dimence en Rijnbrink verlaagd met respectievelijk € 47.000, € 101.000 en € 93.000. Dit betreft reguliere aflossingen op hun leningen in 2023, waarvan de informatie pas beschikbaar werd na het opstellen van de jaarrekening 2023, waardoor deze aflossingen verwerkt zijn in 2024. Het geborgd bedrag IPO is ultimo 2024 € 0.

Garantstellingen

X € 1.000	Jaar van afloop	Oorspronkelijke grondslag garantie	Grondslag garantie eind 2023	Grondslag garantie eind 2024	Percentage garantstelling eind 2023	Percentage garantstelling eind 2024	Gegarandeerd bedrag eind 2023	Gegarandeerd bedrag eind 2024	Tot en met 2024 betaald
Garantstellingen op grond van en aan		**220.329**	**143.799**	**207.930**	**91,7%**	**94,2%**	**131.799**	**195.930**	
Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied (3.1.5)		*495*	*495*		*100%*		*495*		
Collectieven Agrarisch Natuurbeheer | POP3-subsidie uitvoering maatregelen Actieplan Weide- en Akkervogels	*2024*	495	495		100%		495		
Landbouwstructuurversterking (3.4.3)		*207*	*207*	*207*	*100%*	*100%*	*207*	*207*	
RVO.nl | Overcommitering POP3 ELFPO maatregel M04j	*2023*	207	207	207	100%	100%	207	207	
Realisatie Natuurnetwerk Nederland (3.5.1)		*747*	*4.596*	*4.596*	*100%*	*100%*	*4.596*	*4.596*	
RVO.nl | Overcommitering POP3 ELFPO maatregel 4n	*2023*	747	4.596	4.596	100%	100%	4.596	4.596	
Concessie- en contractmanagement van bus en trein (4.2.3)		*184.884*	*91.882*	*153.047*	*100%*	*100%*	*91.882*	*153.047*	
Crédit Agricole | Treinmaterieel Zwolle - Kampen en Zwolle - Enschede	*2032*	98.325	50.000	75.188	100%	100%	50.000	75.188	
EBS-OV | Zero - Emissiebussysteem IJssel-Vecht	*2035*	45.176	41.882	38.030	100%	100%	41.882	38.030	
Arriva | Zero - Emissiebussen Twente-ZHO	*2029*	41.383		39.829		100%		39.829	
Robuust goederenvervoernetwerk (4.4.4)		*13.500*	*13.500*	*13.500*	*15%*	*15%*	*2.000*	*2.000*	
Fryslân | Project vergroten sluis Kornwerderzand	*2026*	13.500	13.500	13.500	15%	15%	2.000	2.000	
N35 - lopende projecten (4.6.3)		*1.000*	*1.000*	*1.000*	*50%*	*50%*	*500*	*500*	
Ministerie van I&W | Nijverdal - Wierden	*n.n.b.*	1.000	1.000	1.000	50%	50%	500	500	
Garantstelling aan EIB inzake EFO (2.3.2)			*18.976*	*16.214*	*100%*	*100%*	*18.976*	*16.214*	
European Investment Bank inzake EFO	2037		18.976	16.214	100%	100%	18.976	16.214	

X € 1.000	Jaar van afloop	Oorspronkelijke grondslag garantie	Grondslag garantie eind 2023	Grondslag garantie eind 2024	Percentage garantstelling eind 2023	Percentage garantstelling eind 2024	Gegarandeerd bedrag eind 2023	Gegarandeerd bedrag eind 2024	Tot en met 2024 betaald
Europese programma's (5.5.3)		*19.496*	*13.143*	*19.366*	*100%*	*100%*	*13.143*	*19.366*	
RVO.nl | Overcommitering POP3 ELFPO maatregel M01d	2025	160	30	30	100%	100%	30	30	
RVO.nl | Overcommitering POP3 ELFPO maatregel 4o	2025	6.000	6.000	6.000	100%	100%	6.000	6.000	
RVO.nl | Overcommitering POP3 ELFPO maatregel 4p	2025	383	383	383	100%	100%	383	383	
RVO.nl | Garantstelling overprogrammering GLB-NSP op I.73.3 NPI op niet-landbouwbedrijven-Natuurdoelen	2028	6.223		6.223	100%	100%		6.223	
Gelderland | REACT-EU	2024	2.000	2.000	2.000	100%	100%	2.000	2.000	
Gelderland | B55 OP Oost/EFRO	2024	4.730	4.730	4.730	100%	100%	4.730	4.730	

Toelichting garantstellingen

Ten opzichte van de Jaarrekening 2024 is de grondslag en het door ons gegarandeerd bedrag met € 64,1 miljoen verhoogd, hetgeen voornamelijk wordt veroorzaakt door een verhoging van de garantstellingen inzake Concessie- en contractmanagement van bus en trein (4.2.3) en Europese programma's (5.5.3).
Hierna volgt per garantstelling een toelichting op de aanpassing van de grondslag en het door ons gegarandeerde bedrag eind 2024.

Collectieven Agrarisch Natuurbeheer | POP3-subsidie uitvoering maatregelen Actieplan Weide- en Akkervogels

Begin 2019 hebben wij aan drie collectieven gezamenlijk een subsidie verleend in de vorm van een lening. Deze lening is opgenomen onder de financiële vaste activa, alwaar een nadere toelichting te vinden is. In een eerder stadium is onvoldoende onderkend dat met de subsidieverlening tevens een garantstelling gepaard is gegaan. De lening betreft namelijk voorfinanciering van een te verwachten Europese POP3-subsidie. Voor het geval dat deze Europese subsidie niet wordt toegekend, hebben wij ons garant gesteld voor een bedrag van € 0,5 miljoen. Deze garantstelling is een aanvulling op de lening die in 2019 is verstrekt. Voor de lening is in 2019 ten laste van de prestatie 3.1.4 Agrarisch natuurbeheer een toevoeging aan de AFR gedaan, waaruit een eventueel gebruik van de garantstelling bekostigd zou kunnen worden. De einddatum voor deze lening is in 2022 verlengd naar eind 2024. In 2024 is de garantstelling afgewikkeld en komen te vervallen.

RVO.nl | Overcommitering POP3 ELFPO maatregel M04j

Ter voorkoming van onderbesteding op Europese middelen worden meer subsidies beschikbaar gesteld dan dat er aan middelen beschikbaar zijn gesteld (overcommitering). Dit vindt plaats omdat er rekening gehouden wordt met reguliere mogelijke vrijval als gevolg van lagere subsidievaststellingen (door onder meer het niet tot uitvoering komen van projecten, lagere kosten of niet subsidiabele kosten). Voor de mogelijke overbesteding van Europees geld stellen wij ons richting RVO.nl garant, zodat toegezegde subsidies te allen tijde uitbetaald kunnen worden. Voor garantstellingen binnen de POP3-maatregelen is met RVO.nl een generieke einddatum van 31 december 2023 afgesproken.
In 2018 hebben wij ons voor een mogelijke overbesteding op maatregel M04j (investeringen in infrastructuur voor de ontwikkeling, modernisering of aanpassing van landbouwbedrijven) garant gesteld voor een bedrag van € 0,2 miljoen. In 2024 hebben zich hier geen verdere mutaties op voorgedaan. Voor een eventueel gebruik van de garantstelling is budget ruimte beschikbaar binnen de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland. Wij wachten op de vaststelling.

RVO.nl | Overcommitering POP3 ELFPO maatregel 4n

Ter voorkoming van onderbesteding op Europese middelen worden meer subsidies beschikbaar gesteld dan dat er aan middelen beschikbaar zijn gesteld (overcommitering). Dit vindt plaats omdat er rekening gehouden wordt met reguliere mogelijke vrijval als gevolg van lagere subsidievaststellingen (door onder meer het niet tot uitvoering komen van projecten, lagere kosten of niet subsidiabele kosten). Voor de mogelijke overbesteding van Europees geld stellen wij ons richting RVO.nl garant, zodat toegezegde subsidies te allen tijde uitbetaald kunnen worden. Voor garantstellingen binnen de POP3-maatregelen is met RVO.nl een generieke einddatum van 31 december 2023 afgesproken.
In 2019 hebben wij ons voor een mogelijke overbesteding op maatregel 4n (Regeling niet-productieve investeringen voor biodiversiteit, natuur, landschap en hydrologische maatregelen PAS) garant gesteld voor een bedrag van € 0,7 miljoen. Daarnaast hebben wij ons in 2020 aanvullend voor € 4,8 miljoen garant gesteld. In 2022 is de totale garantstelling, ad. € 5,55 miljoen, afgenomen met € 0,95 miljoen tot € 4,6 miljoen. Voor een eventueel gebruik van de garantstelling is budget ruimte beschikbaar binnen de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland. Wij wachten op de vaststelling.

Concessie- en contractmanagement van bus en trein (4.2.3)
Crédit Agricole | Treinmaterieel Zwolle – Kampen en Zwolle – Enschede
Na een Europese aanbesteding is op 16 juni 2015 aan Keolis twee concessies gegund voor het rijden van de treindiensten Zwolle-Enschede en Zwolle-Kampen. Voor de uitvoering van deze concessie zijn 16 nieuwe treinstellen van het type FLIRT aangeschaft van de Zwitserse treinproducent Stadler Rail. Onderdeel van de Concessiebeschikkingen is een overnameregeling met betrekking tot het treinmaterieel ("de Overnameregeling"). Deze overnameregeling is van toepassing op de financier Crédit Agricole Corparate and Investment Bank S.A. (Pandhouder), de leasemaatschappij Bakermaat SNC en de Concessiehouder (Keolis). Provincie Overijssel stelt zich garant voor een verplichte overname van het treinmaterieel aan een opvolgende concessiehouder. Indien er (theoretisch) op de einddatum van de concessie geen nieuwe concessiehouder kan dit ertoe leiden dat de provincie Overijssel het materieel zal overnemen en dat het de overdrachtswaarde aan de leasemaatschappij zal betalen. De weergegeven garantstelling betreft de overnamewaarde van het treinmaterieel aan het einde van het betreffende verslagleggingsjaar.
EBS | Zero Emissiebussen en laadinfrastructuur concessie IJssel-Vecht.
Na een Europese aanbesteding is op 12 april 2022 heeft Provincie Overijssel (aandeel 41,85%) samen met Provincie Flevoland (aandeel 19,23%) en Gelderland (aandeel 38,92%) een concessie verleend aan EBS voor de exploitatie van de concessie IJssel-Vecht 2023-2035. Onderdeel van deze concessie was een verplichte overname van uiteindelijk in totaal 234 Zero-Emissievoertuigen, te weten: 163 BYD K9 UB, 18 BYD K9 UB Panto, 40 BYD KG UE en 13 BYD K7, 8 dieselvoertuigen Mercedes Benz Capacity's en de bijbehorende laadinfrastructuur met een totale overnamewaarde van ruim € 108 miljoen. Na instroom van de concessie IJsselmond in december 2023 zullen extra voertuigen en laadinfrastructuur overeenkomstig de inschrijving van EBS te weten 31 Ebusco 3.0 LE[1] (2023), 40 Tribus buurtbussen (2022) en 40 elektrische buurtbussen (2029) worden toegevoegd aan deze overeenkomst.
Concessieverleners garanderen een verplichte overname van het busmaterieel en laadinfrastructuur aan een opvolgende concessiehouder. Indien er (theoretisch) op de einddatum van de concessie geen nieuwe concessiehouder kan dit ertoe leiden dat de provincie Overijssel het materieel zal overnemen en dat het de overdrachtswaarde aan de financier zal betalen. De weergegeven garantstelling betreft de overnamewaarde middels lineaire afschrijving van het busmaterieel en de bijbehorende laadinfrastructuur aan het einde van het betreffende verslagleggingsjaar.
ARRIVA | Zero Emissiebussen concessie Twente-ZHO.
Na een Europese aanbesteding is door Provincie Overijssel op 20 december 2022 een concessie verleend aan Arriva voor de exploitatie van de concessie Twente-ZHO voor de periode van 2024 tot en met 2027. Deze concessie is met één jaar te verlengen tot 2028. Onderdeel van deze concessie was een mogelijkheid tot het aangaan van een meerpartijenovereenkomst voor de financiering van het materieel. Arriva wenste hiervan gebruik te maken voor de financiering van 95 Volvo 9700 bussen met een totale overnamewaarde van ruim € 41 miljoen.
Concessieverlener garandeert een verplichte overname van het busmaterieel aan een opvolgende concessiehouder. Indien er (theoretisch) op de einddatum van de concessie geen nieuwe concessiehouder kan dit ertoe leiden dat de provincie Overijssel het materieel zal overnemen en dat het de overdrachtswaarde aan de financier zal betalen. De weergegeven garantstelling betreft de overnamewaarde middels lineaire afschrijving van het busmaterieel aan het einde van het betreffende verslagleggingsjaar.

Robuust goederenvervoernetwerk (4.4.4)
Fryslân | Project vergroten sluis Kornwerderzand
Het project Kornwerderzand omvat de uitbreiding van de Lorentzsluis in de Afsluitdijk, de vernieuwing van verkeersbruggen en het verdiepen van vaargeulen naar Urk, Lelystad en Kampen. Het project wordt geraamd op € 199,5 miljoen. In 2019 bereikten de provincie Fryslân (namens de regio) en het Rijk overeenstemming over de financiering, risico's en uitvoering: het Rijk betaalt € 111 miljoen en de regio € 88,5 miljoen. Een deel van de regionale bijdrage komt mogelijk uit het Waddenfonds, maar dit is nog onzeker.
De provincie Overijssel heeft toegezegd maximaal € 2 miljoen bij te dragen als de bijdrage uit het Waddenfonds niet of niet geheel wordt toegekend. In 2021 bleek dat het Waddenfonds minder zou bijdragen dan verwacht, waardoor de garantie vanuit Overijssel nodig bleek. Het project liep vertraging op door financieringsproblemen en onderzoeken naar de impact op de waterkwaliteit van het IJsselmeer. Ook waren er zorgen over stijgende kosten en technische meningsverschillen. De vertraging leidden ertoe dat in 2024 nog steeds het besluit om te starten met de uitvoering niet is genomen. Daardoor is opnieuw verlenging van de garantstelling toegezegd tot en met 31-12-2026.
N35 - lopende projecten (4.6.3)
Ministerie van I&W | Nijverdal - Wierden
Bestuursovereenkomst Verbreding N35 Nijverdal – Wierden
Bovenop de bijdragen aan het taakstellend budget zijn er door provincie Overijssel en de gemeente Hellendoorn garantstellingen afgegeven onder de volgende voorwaarden:
a. Indien het totale budget van € 121,5 miljoen na indexering niet voldoende blijkt te zijn, stelt de gemeente Hellendoorn zich garant voor een aanvullende bijdrage van maximaal € 0,5 miljoen euro.
b. Indien ook dit budget niet voldoende blijkt te zijn, stellen de provincie Overijssel en de gemeente Hellendoorn zich beide aanvullend garant voor maximaal € 0,5 miljoen euro per partij.
Garantstelling EFO ten behoeve van de EIB lening:
Op 2 februari 2022 hebben Provinciale Staten besloten tot een scopeverbreding van Energiefonds Overijssel (EFO) [PS/2021/1104724]. Ook hebben Provinciale Staten kennis genomen van het voornemen van Gedeputeerde Staten om EFO toe te staan een lening bij de Europese Investeringsbank (EIB) te sluiten, waarbij de provincie richting de EIB garant staat voor deze lening. Gedeputeerde Staten hebben vervolgens halverwege 2022 het definitieve besluit genomen om garant te staan voor de EIB lening aan EFO met een maximum € 50 miljoen. Op basis van 3e kwartaalrapportage 2024 bedraagt de garantstelling € 16,214 miljoen.[BG1] [BG2]
Europese programma's (5.5.3)
Ter voorkoming van onderbesteding op Europese middelen worden meer subsidies beschikbaar gesteld dan dat er aan middelen beschikbaar zijn gesteld (overcommitering). Dit vindt plaats omdat er rekening gehouden wordt met reguliere mogelijke vrijval als gevolg van lagere subsidievaststellingen (door onder meer het niet tot uitvoering komen van projecten, lagere kosten of niet subsidiabele kosten). Voor de mogelijke overbesteding van Europees geld stellen wij ons garant, zodat toegezegde subsidies te allen tijde uitbetaald kunnen worden. Voor een eventueel gebruik van de garantstelling is de risicobuffer binnen de Reserve Europese programma's beschikbaar.
Er zijn voor het POP3 programma garantstellingen verstrekt aan RVO.nl. Bij het programma POP3 (en de bijbehorende garantstellingen) is sprake van een verlengde programmaperiode met een einddatum van 2025.
Daarnaast zijn er garantstellingen verstrekt aan Managementautoriteit Oost Nederland. Managementautoriteit Oost Nederland maakt integraal onderdeel uit van de provincie Gelderland. Garantstellingen worden daarmee uiteindelijk aan hen verleend.
Hieronder wordt kort ingegaan op de diverse garantstellingen binnen het Europese programma. Vanaf 2024 worden er ook garantstellingen verstrekt tbv GLB-NSP.

RVO.nl | Overcommitering POP3 ELFPO maatregel M01d
In 2018 is in verband met overcommitering op Regeling Trainingen ter hoogte van € 0,16 miljoen een garantstelling afgegeven aan de Rijksdienst voor ondernemend Nederland. Deze is in maart 2022 verlaagd naar ruim € 30.000. Deze middelen zijn verleend aan een project en worden mogelijk daadwerkelijk aangesproken. Dit is uiterlijk medio 2025 duidelijk.

RVO.nl | Overcommitering POP3 ELFPO maatregel 4o
In 2019 is voor deze maatregel een garantstelling afgegeven voor € 6 miljoen vooruitlopend op het optreden van vrijval. Voor deze middelen hebben de waterschappen WDOD en WVS een garantstelling aan provincie Overijssel afgegeven. Deze garantstelling betreft een aanvulling op de jaarrekening 2019. We wachten op de afrekening.

RVO.nl | Overcommitering POP3 ELFPO maatregel 4p
In 2021 is voor deze maatregel een garantstelling afgegeven voor € 0,38 miljoen vooruitlopend op het optreden van vrijval. Voor deze middelen hebben de waterschappen WDOD en WVS een garantstelling aan provincie Overijssel afgegeven. We wachten op de afrekening.

RVO.nl| Garantstelling overprogrammering GLB-NSP op I.73.3 NPI op niet-landbouwbedrijven - Natuurdoelen
Wij hebben in 2024 besloten tot overprogrammering op de voor Provincie Overijssel beschikbare Europese GLB-NSP middelen pijler 1 en pijler 2 voor de interventie I.73.3 Niet productieve investeringen op landbouwbedrijven - Natuurdoelen, ter hoogte van in totaal € 6.222.830,-. Met dit besluit tot overprogrammering wordt geanticipeerd op vrijval in deze en andere interventies in het GLB-NSP. Mocht achteraf blijken dat de Europese middelen niet toereikend zijn, dan draagt de provincie Overijssel zorg voor de dekking van de gedeclareerde kosten.

Gelderland |REACT-EU
In 2021 is besloten tot overcommitering van € 2 miljoen op het REACT-EU budget vooruitlopend op het optreden van vrijval. Voor deze maatregel is een garantstelling afgegeven aan Managementautoriteit Oost Nederland.

Gelderland | Overcommitering OP Oost/EFRO
In 2019 hebben wij ons voor een mogelijke overbesteding op projecten binnen het kader van het OP Oost programma (EFRO) garant gesteld voor een bedrag van € 4,7 miljoen. Deze garantstelling is afgegeven aan Managementautoriteit Oost Nederland. Het programma wordt in 2025/26 afgerekend.

---

[1] De bussen zijn ultimo 2024 nog niet geleverd.

Meerjarige financiële verplichtingen voortvloeiend uit langlopende overeenkomsten

Specificatie huurverplichtingen (x 1.000)	Per jaar	Totaal
Huurovereenkomsten onroerend goed	116	210
Apparatuur en software	93	93

Specificatie leaseverplichtingen (x 1.000)	Per jaar	Totaal
Lease GS voertuigen	125	125
Lease bedrijfsauto's	1096	1096

Investeringsverplichtingen (x 1.000)	Totaal
P20007 Rehab. Kunstwerken 2020-2027	15.248
Meubilair en verlichting	2.926
Boordvoorziening kanaal AdH 2020-2027	1.935
N760 IJsselmuiden-Genemuiden 2+3	1.891
DRIS	1.335
Machineveiligheid KW Bruggen+Sluizen	1.025

Subsidieverplichtingen

Subsidieverplichtingen (x 1.000)	Totaal
SKNL functieverandering + PAS maatregelen	67.172
Beheerkosten Natuurterreinen	56.195
ANLB (Agrarisch Natuurbeheer)	38.703
Deltaprogramma Zoetwater	29.724
Cultuur en erfgoed	22.714
Ontwikkelopgave Natuurnetwerk	15.947
Verkeer en vervoer	12.773
Overige subsidieverplichtingen	32.198

Toelichting subsidieverplichtingen

Subsidieverplichtingen beheercontracten, inrichting en functieverandering
In de periode tot en met 2015 zijn door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl; voorheen Dienst Regelingen), onderdeel van het Ministerie van Economische Zaken, verplichtingen aangegaan naar particulieren en terreinbeherende organisaties voor de inrichting en beheer van nieuwe natuur. Daarnaast zijn verplichtingen voor functieverandering aangegaan, zodat agrarische grond kon worden omgezet naar natuur. Op basis van de ILG-afspraken is de verantwoordelijkheid voor de subsidieverlening, inclusief het uitfinancieren van voor 1-1-2007 aangegane verplichtingen, voor de bestuursperiode 2007-2013 overgenomen door de provincie. Via de ILG-doeluitkering zijn hiervoor middelen door het Rijk verstrekt. In de provinciale administratie zijn vanaf 2007 jaarlijks de gerealiseerde kasuitgaven verantwoord. Met het natuurakkoord is de verantwoordelijkheid voor beheer, inrichting en functieverandering volledig overgegaan naar de provincie. Met ingang van 2014 ontvangt de provincie hiervoor, via het Provinciefonds, middelen van het Rijk, waarmee een deel van de langlopende verplichtingen worden gedekt. Aanvullend stelt de provincie, conform het natuurakkoord, uit eigen middelen ook bedragen beschikbaar voor het beheer. Per einde 2024 bedroeg het totaal aan openstaande verplichtingen voor inrichting, beheer en functieverandering van nieuwe natuur € 67,2 miljoen, dit bedrag heeft grotendeels betrekking op het uitfinanciering van functieverandering PSN pakket 30, SKNL Pakket 50 en PSN tariefdossiers (€ 47,6 miljoen) en deels op subsidies PAS maatregelen binnen Natura2000 gebieden (€ 19,6 miljoen). Per 1 januari 2025 is de uitvoering van de SKNL PAS regelingen en uitfinancieringen (PSN pakket 30, SKNL pakket 50, PSN tariefdossiers) overgenomen van RvO. Daarnaast blijft in verband de Europese Cofinanciering RvO wel uitvoering geven aan de subsidieregeling agrarisch natuurbeheer. Via RvO is voor de periode 2025 t/m 2028 ANLB (agrarisch natuurbeheer) als meerjarig verplichting opgenomen voor een bedrag van € 38,7 miljoen. Daarnaast is voor de periode via eigen subsidieverlening voor SNL natuurbeheer € 56,2 miljoen verplicht voor de jaren 2025 t/m 2029.

Overige niet in de balans opgenomen verplichtingen

Overige verplichtingen (x 1.000)	Totaal
Concessies	65.093
Ontwikkelopgave Natuurnetwerk	15.588
ICT	5.088
Gronden	4.023
Europese programma's	3.634

Overige verplichtingen (x 1.000)	Totaal
Programma Natuur	2.382
Concurrentiekr. En verdienverm. Ondern.	2.235
Beheer en onderhoud wegen en kanalen	1.677
Nieuwe energie Overijssel	1.356
Overige verplichtingen	3.432

Landinrichting

Voor de landinrichtingsprojecten fungeren wij als kassier. Wij betalen de werkzaamheden die in de projecten plaatsvinden en verrekenen deze kosten met de deelnemers aan het project. Ook de financiële gevolgen van onder- en overbedeling lopen via ons. Deelnemers die minder grond terugkrijgen dan ze hebben ingebracht krijgen van ons de daarbij behorende financiële compensatie. Bij deelnemers die meer grond terugkrijgen dan zij hebben ingebracht innen wij de daarbij behorende vergoeding.
In 20234hebben wij per saldo € 0,4 miljoen meer in rekening gebracht dan betaald. Dat betekent dat het nadelige saldo tussen onze betalingen en de door ons in rekening gebrachte bedragen voor landinrichtingsprojecten is afgenomen van € 2,9 miljoen naar € 2,5 miljoen. Het resterende negatieve saldo wordt vooral veroorzaakt doordat veel belanghebbenden van de landinrichting Staphorst er voor gekozen hebben om de voorlopige eindafrekening (Lijst der Geldelijke Regelingen) met ons te verrekenen (o.b.v. vrijwilligheid), waarbij wij per saldo meer betaald dan ontvangen hebben. Het bedrag van € 2,5 miljoen wordt vanaf 2024 nog gefactureerd.
In 2024 zijn er geen definitieve eindafrekeningen (correctiefactor) vastgesteld. Er is daarom geen te verwachten resultaat ingeboekt.

Er kunnen nog wijzigingen komen op het te verwachten resultaat, omdat niet alle bedragen geïnd of uitbetaald kunnen worden.

Technology base

In 2018 is het college van GS een voorwaardelijke verplichting ter hoogte van € 2,7 miljoen aangegaan tot financiële compensatie aan de gemeente Enschede in verband met tekorten in de exploitatie van het aan Technology Base welke voortvloeien uit de besluiten zoals die zijn genomen vanuit de Gemeenschappelijke Regeling Technology Base. Effectuering van deze verplichting zal plaatsvinden bij beëindiging van de Gemeenschappelijke Regeling.

Garanties ten behoeve van bestuurders en commissarissen

Ultimo 2024 is sprake van wachtgeldverplichtingen voor oud gedeputeerden. Wij ramen de omvang van deze verplichtingen in 2025 op maximaal € 0,25 miljoen. Voor deze verplichtingen is een structureel budget in de begroting beschikbaar onder prestatie 7.3.5 Gedeputeerde Staten.

Personeelsgebonden lasten

Salarissen en personeelsgebonden kosten

De geactualiseerde begroting voor personeelsgebonden kosten bedroeg in 2024 € 96,0 miljoen. In 2024 is een bedrag van € 93,2 miljoen gerealiseerd, waardoor een budget van € 2,8 miljoen niet tot besteding is gekomen, circa 2%. De salarislasten zijn met 9% gestegen van € 86,0 miljoen naar € 94,1 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door de toegenomen loonkosten vanuit de CAO-afspraken (6%) en een toename van het aantal medewerkers in loondienst, zoals verderop in deze paragraaf is toegelicht. In 2024 is € 8,3 miljoen van de salariskosten gedekt uit programmabudget, waaronder specifieke uitkeringen van het Rijk.

	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begrotings wijziging 2024	Actuele begroting 2024	Rekening 2024	Verschil 2024
Totaal	**89.898**	**92.177**	**3.810**	**95.987**	**93.247**	**2.739**
Subtotaal	**87.256**	**90.090**	**3.810**	**93.900**	**90.793**	**3.106**
Salarislasten inclusief sociale lasten	85.973	87.411	10.092	97.503	94.079	3.424
Uitzendkrachten en externe deskundigheid	6.399	2.779	-374	2.405	7.606	-5.201
Personeels gerelateerde opbrengsten *	-2.313	-100	100	0	-2.677	2.677
Interne doorbelasting naar programmabudget **	-2.803	0	-6.009	-6.009	-8.216	2.207
Subtotaal	**2.642**	**2.087**		**2.087**	**2.454**	**-367**
Reis- en verblijfkosten	520	879	0	879	506	373
Onkostenvergoedingen	71	6	0	6	38	-32
Opleiding, studie, cursus, congressen	1.215	1.052	0	1.052	1.333	-281
Overige kosten	836	150	0	150	577	-428

* o.a. ontvangen uitkeringen en vergoedingen detacheringen

** doorbelaste salariskosten naar programmabudget

Vergoedingen bestuur en voormalig personeel

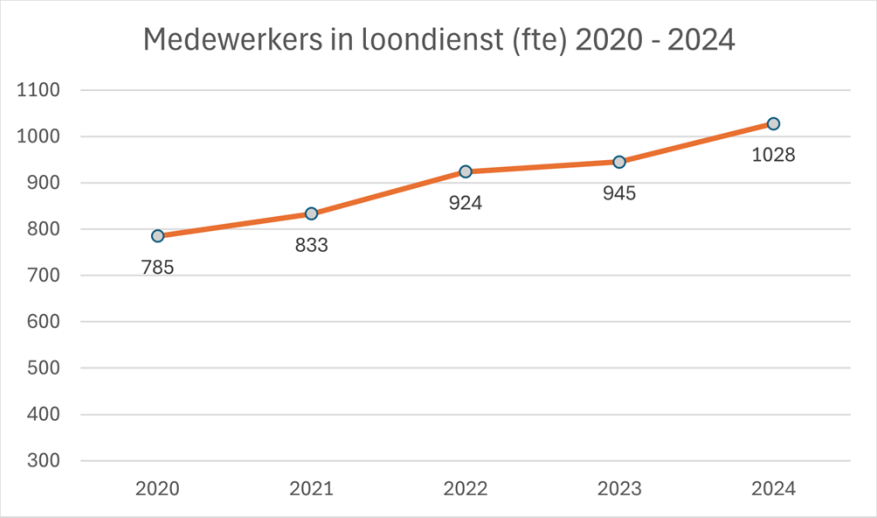
In totaal is €2,7 miljoen besteed aan vergoedingen voor het bestuur en voormalig personeel. Hiermee is sprake van een beperkte overschrijding van € 90.000 ten opzichte van het begrotingsbedrag.
In 2024 zijn de vergoedingen voor leden van Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de Commissaris van de Koning ten opzichte van 2023 gestegen. De budgettaire effecten zijn nog niet verwerkt in de Begroting 2024 en verder, waardoor er sprake is van een overschrijding op de betreffende budgetten. Deze overschrijding kan worden opgevangen binnen het saldo van baten en lasten op prestatie 7.3.5 'Bestuur' en 7.3.6 'Provinciale Staten', zoals ook toegelicht bij de betreffende prestaties. Wij verwerken de budgettaire gevolgen van de stijgende vergoedingen in de Perspectiefnota 2026.

	Jaarrekening 2023	**Primitieve begroting 2024**	**Begrotings wijziging 2024**	**Actuele begroting 2024**	**Jaarrekening 2024**	**Verschil 2024**
Totaal	**2.432**	**2.658**	**-4**	**2.654**	**2.744**	**-90**
Vergoeding PS-leden	1.119	1.200		1.200	1.307	-107
Vergoeding GS-leden, uitkeringen en pensioenen oud-leden	1.023	1.113		1.113	1.127	-14
Jaarwedde CdK	227	215		215	243	-28
Voormalig personeel/seniorenbeleid	1	24		24	1	23

	Jaarrekening	Primitieve	Begrotings	Actuele	Jaarrekening	Verschil
Salaris stagiaires	48	52		52	66	-14
Bedrijfshulpverlening	13	54	-4	50		50

Medewerkers in loondienst

In onderstaande grafiek wordt de groei van het aantal medewerkers in loondienst weergegeven. In 2024 is de bezetting gestegen van 945 fte per eind 2023 naar 1028 fte per eind 2024. Deze stijging kent twee oorzaken:
a) Landelijke ontwikkelingen en transities brengen nieuwe taken met zich mee en vragen ook om nieuwe kennis. Een paar voorbeelden zijn energie, vergunningverlening, stikstof, de investeringen in wegen en kunstwerken. Voor een aantal (nieuwe) taken verstrekt het Rijk specifieke uitkeringen waaruit ook de personele lasten gedekt kunnen worden.
b) In de vorige coalitieperiode is een transitie ingezet om minder afhankelijk te worden van inhuur en meer activiteiten te laten verrichten door eigen personeel. We zetten in op het bevorderen van de binding met de provincie; in deze krappe arbeidsmarkt is dat een absolute noodzaak en daarnaast ook kosteneffectiever. Dit heeft in de jaren 2021-2023 geresulteerd in een daling van de inhuurkosten. Gecorrigeerd voor inflatie zijn de inhuurkosten in 2024 ondanks de bij a) genoemde ontwikkelingen opnieuw licht gedaald.



Inhuur personeel

In 2024 is € 26,7 miljoen besteed aan externe inhuur. Dit is een toename van € 1,0 miljoen (3%) ten opzichte van de inhuur bestedingen in 2023. Deze stijging is lager dan de kostenstijging voor diensten zoals het CBS die over 2024 heeft gerapporteerd (4,3%). Gecorrigeerd voor inflatie is de hoogte van de inhuurbestedingen daarmee licht gedaald.

Inhuur	Rekening 2020	Rekening 2021	Rekening 2022	Rekening 2023	Rekening 2024
Totaal	**33.431**	**35.026**	**30.203**	**25.733**	**26.650**
inhuur ten laste van exploitatie	24.673	27.403	24.354	22.438	**23.990**
inhuur ten laste van investeringen	6.670	5.865	4.622	2.617	**1.993**
inhuur ten laste van voorzieningen	2.088	1.758	1.227	678	**667**

WNT-norm

Het geldend normenkader voor 2024 is de Wet normering topinkomens (WNT), het Uitvoeringsbesluit WNT en de Uitvoeringsregeling WNT. De Wet Normering Topinkomens (WNT) wijst de provinciesecretaris (algemeen directeur) en de statengriffier aan als topfunctionarissen. Zij vallen onder de WNT. Het algemene bezoldigingsmaximum voor 2024 is genormeerd op bruto € 233.000. De bezoldiging van beide functionarissen blijft onder het toegestane maximum.

Gegevens 2024		
bedragen x € 1	**N. Versteeg**	**R. Wiggers**
Functiegegevens	Provinciesecretaris	Statengriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000	0,800
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	172.796	107.964
Beloningen betaalbaar op termijn	24.428	16.863
Subtotaal	*197.224*	*124.827*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	186.400
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	**197.224**	**124.827**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2023		
bedragen x € 1	**N. Versteeg**	**R. Wiggers**
Functiegegevens	Provinciesecretaris	Statengriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31-12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000	0,800
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	164.266	99.718
Beloningen betaalbaar op termijn	23.014	17.320
Subtotaal	*187.280*	*117.038*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	178.400
Bezoldiging	**187.280**	**117.038**

Rechtmatigheidsverklaring GS

Rechtmatigheidsverklaring

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van Gedeputeerde Staten toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door Provinciale Staten vastgestelde kaders zoals de begroting en provinciale verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door Provinciale Staten op 11 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door Provinciale Staten bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves) en is daarmee vastgesteld op afgerond € 11,7 miljoen. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Op 11 december 2024 is met terugwerkende kracht de financiële verordening gewijzigd. Hierbij is het tijdigheidsbegrip nader uitgewerkt. In de rechtmatigheidsverantwoording van voorgaand jaar was dit onvoldoende toegelicht, wel is voorgaand jaar een consistente gedragslijn gehanteerd. Daarmee is de materiële fout in de rechtmatigheidsverantwoording van voorgaand jaar afdoende hersteld.

Bevinding
Gedeputeerde Staten stellen vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 6,3 miljoen bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 11,7 miljoen. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens Gedeputeerde Staten overigens een bedrag van € 4,3 miljoen acceptabel op basis van door Provinciale Staten vastgestelde afspraken.
In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met Provinciale Staten aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft Gedeputeerde Staten ook beschreven welke actie zij ondernemen om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Controleverklaring

Controleverklaring accountant

Controleverklaring

Aan: de provinciale staten van de provincie Overijssel
Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024
Ons oordeel met beperking
Wij hebben de jaarrekening 2024 van de provincie Overijssel gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening, uitgezonderd de gevolgen van de aangelegenheid beschreven in punt 1 en 2 van de paragraaf 'De basis voor ons oordeel met beperking', een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen van de provincie Overijssel op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2024;
- de balans per 31 december 2024;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen (met uitzondering van de paragraaf personeelsgebonden lasten tot de WNT verantwoording), waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van gedeputeerde staten over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen en
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel met beperking

1. In de jaarrekening 2024 is een egalisatievoorziening groot onderhoud provinciale infrastructuur verantwoord van € 24,3 miljoen. Wij zijn van mening dat er sprake is van een afwijking van materieel belang tussen de € 5,5 en € 11 miljoen. Wij constateren dat het beheerplan infrastructurele kapitaalgoederen 2024 - 2027 niet aansluit op de financiële voorziening. Met als gevolg dat de geplande onderhoudsuitgaven niet conform de raming en onderbouwing van de voorziening groot onderhoud gerealiseerd worden.
2. Aan provincies is door de Belastingdienst op 1 mei gecommuniceerd dat er een fout in de opcenten motorrijtuigenbelasting (MRB) 2024 aanwezig is. De MRB-baten 2024 zijn te hoog verantwoord. De fout is door de Belastingdienst geduid op minimaal 2% tot maximaal 3%. De provincie heeft dit niet gecorrigeerd in de jaarrekening 2024, derhalve is sprake van een fout van € 3,7 miljoen in de jaarrekening 2024 aangaande de baten motorijtuigenbelasting.

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de provinciale staten op 31 januari 2024 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'. Wij zijn onafhankelijk van de provincie Overijssel zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel met beperking.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 7.400.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Wij zijn met de provinciale staten overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 585.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg zijn van fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de provincie en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop gedeputeerde staten inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de provinciale staten toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar de paragraaf bedrijfsvoering, waarin gedeputeerde staten uiteen heeft gezet op welke wijze frauderisicobeheersing is vormgegeven. In onze controle richten wij ons op frauderisico's die een risico op een materiële fout tot gevolg kunnen hebben.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd zoals bijvoorbeeld ook het integriteitsbeleid, de klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Daarnaast heeft gedeputeerde staten een frauderisicoanalyse opgesteld. Deze frauderisicoanalyse is wel gedeeld met de provinciale staten. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie.

Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij het college.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Frauderisico	**Onze controlewerkzaamheden en observatie**
Het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management. Op basis van de controlestandaarden bevindt het management en het college van Gedeputeerde Staten zich in de positie om	Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen. Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van

verslaggevingsfraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken. Meer concreet zien wij het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het management en het college van Gedeputeerde Staten met name in: • Journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt; • Significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening. • Beïnvloeding van schattingen ten aanzien van de voorzieningen en de waardering van activa.	risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten. Daarnaast hebben wij op basis van risicocriteria specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het college van Gedeputeerde Staten, waaronder de waardering van vaste activa en het toereikend zijn van voorzieningen. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college van Gedeputeerde Staten bij deze posten en daarbij tevens aandacht besteed aan de risico's die voortkomen uit nevenfuncties. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college van Gedeputeerde Staten. Wij hebben geen significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd.
Niet-structurele verstrekte subsidie of bijdrage is onjuist verantwoord of voldoet niet aan de gestelde voorwaarden als gevolg van corruptie. De provincie Overijssel kent verschillende subsidieregelingen met verschillende voorwaarden. Het frauderisico ziet toe op de niet structurele verstrekte subsidies met specifieke en complexe subsidievoorwaarden.	Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het verstrekken en vaststellen van subsidies. Om het risico op onrechtmatige subsidieverstrekkingen te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd: • Wij hebben de bevindingen vanuit controle boekjaar 2023 geanalyseerd en vastgesteld in hoeverre deze bevindingen ook van toepassing kunnen zijn op subsidieverstrekkingen 2024. • Wij hebben een cijferbeoordeling uitgevoerd op de verstrekte subsidies met als doel inzicht te verkrijgen op de complexiteit van de subsidieverstrekkingen. • Wij hebben de omvang van de stroom subsidies die direct bij beschikking vastgesteld wordt in kaart gebracht. • Wij hebben beoordeeld of subsidies verstrekt zijn aan verbonden partijen van de gedeputeerde staten. • Wij hebben door middel van een aselecte deelwaarneming subsidies

	geselecteerd en hiervan getoetst in hoeverre deze rechtmatig zijn verstrekt en juist zijn verantwoord. • Wij hebben kennis genomen van het controlememo van de afdeling Unit control om na te gaan in hoeverre onrechtmatige subsidieverstrekkingen intern zijn gerapporteerd en geadresseerd. Onze bevindingen ten aanzien van de administratieve organisatie en interne beheersing hebben wij schriftelijk gerapporteerd. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens daarvan.
De provincie Overijssel kent verschillende specifieke uitkeringen (SiSa-regelingen) met verschillende voorwaarden. Daarbij is sprake van een directe relatie tussen de verantwoorde bestedingen en de bijbehorende bate die door de provincie wordt ontvangen. Hierdoor is een risico aanwezig op het bewust onjuist verantwoorden van bestedingen, waarmee niet voldaan wordt aan de voorwaarden vanuit de betreffende specifieke regeling, om zo een hoger bedrag aan baten te verkrijgen. Het risico is toegespitst op SiSa regelingen die qua subsidievoorwaarden complex zijn en qua bestedingsomvang groot zijn in relatie tot de materialiteit. Voor 2024 betreft dit de regeling L16 Eenmalige specifieke uitkering Provinciaal Uitvoeringsprogramma Natuur.	Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het verantwoorden van de specifieke uitkeringen.Om het risico op onjuiste verantwoording van bestedingen in de SiSa-bijlage te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd: • Een risicoanalyse uitgevoerd op de complexiteit van de voorwaarden van de specifieke regelingen in relatie tot de omvang van de verantwoorde bestedingen. • Wij hebben per regeling de (algemene) vereisten / voorwaarden geanalyseerd en getoetst. • Wij hebben per regeling geanalyseerd hoe de te verantwoorden indicatoren tot stand komen en indien sprake is van handmatige correcties aanvullende werkzaamheden verricht. • Wij hebben door middel van een aselecte deelwaarneming bestedingen geselecteerd en hiervan getoetst in hoeverre deze verantwoord mogen worden op basis van de voorwaarden. De omvang van de deelwaarneming is per regeling afhankelijk van de uitkomsten uit de risicoanalyse. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens daarvan.

Wij hebben tijdens onze controle geen specifieke aanwijzingen gekregen voor (een vermoeden van) fraude.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Zoals toegelicht in het onderdeel paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de jaarstukken, heeft gedeputeerde staten een beoordeling opgesteld van de mogelijkheden van de provincie om de risico's vanuit de normale bedrijfsvoering financieel op te vangen en de bedrijfsvoering zonder tussenkomst van de provinciale toezichthouder voort te zetten. Onze werkzaamheden hebben bestaan uit:

- Het uitvoeren van een risicoanalyse gericht op het risico dat er gerede twijfel bestaat over de mogelijkheden om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.
- Het kennisnemen van de analyse in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van het college en overwegen of deze alle relevante informatie bevat waarvan de accountant als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis heeft en het bevragen van het college over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten.
- Het kennisnemen van de meerjarenbegroting in relatie tot de ontwikkelingen in de sector decentrale overheden.
- Het kennisnemen van de beoordeling van de (meerjaren)begroting van de provincie door de toezichthouder.
- Het vaststellen dat de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen.
- Het inwinnen van inlichtingen bij het college over zijn kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering.
- Het verkrijgen van inlichting over gebeurtenissen of omstandigheden na de periode waarvoor het college een beoordeling heeft gemaakt.
- Het evalueren of voldoende en geschikte controle-informatie is verkregen met betrekking tot de conclusie en veronderstellingen van het college inzake het opvangen van financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van gedeputeerde staten over de gehanteerde uitgangspunten om de normale bedrijfsvoering door te kunnen zetten.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- jaarverslag, waaronder de kerntakenverantwoording en de paragrafen;
- overige gegevens, waaronder structurele en incidentele baten en lasten, personeelsgebonden lasten en organisatie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.
De gedeputeerde staten zijn verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde eisen

Ingevolge artikel 217 lid 3 (b) van de Provincie hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).
Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.
De gedeputeerde staten zijn verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is zijn de gedeputeerde staten tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die gedeputeerde staten noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.
Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 217 lid 3 (b) van de Provinciewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2024, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa verantwoordingsinformatie 2024 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa.
Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.
Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico’s dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico’s bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de provincie;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening
Verantwoordelijkheden van de gedeputeerde staten en de provinciale staten voor de jaarrekening
De gedeputeerde staten zijn verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. De gedeputeerde staten zijn ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder provinciale verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door de gedeputeerde staten vastgestelde normenkader d.d. 11 december 2024 en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.
In dit kader is zijn de gedeputeerde staten tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de gedeputeerde staten noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.
Bij het opmaken van de jaarrekening moet gedeputeerde staten de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de provincie in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder.
De gedeputeerde staten moeten gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.
De provinciale staten is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de provincie.
Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.
Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.
Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de provinciale staten op 31 januari 2024, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de provincie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door gedeputeerde staten en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door gedeputeerde staten gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de provincie in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de
  jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de provincie;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de provincie, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de provincie. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.
Wij communiceren met de provinciale staten onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.
Groningen, 28 mei 2025
BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,
w.g. drs. R.H. Bouman R

Organisatie

Organisatie

Provinciale staten

Provinciale Statenverkiezingen worden één keer in de vier jaar gehouden, waarbij leden rechtstreeks door de stemgerechtigde inwoners van de provincie worden gekozen. In maart 2023 hebben de meest recente Provinciale Statenverkiezingen plaatsgevonden. Het aantal Statenleden van een provincie is afhankelijk van het aantal inwoners. Voor Overijssel is het aantal zetels vastgesteld op 47. De samenstelling van Provinciale Staten is als volgt:

Partij	Aantal Zetels

BBB	9 zetels
Provincie Belang Overijssel	5 zetels
VVD	5 zetels
CDA	4 zetels
GroenLinks	4 zetels
PvdA	3 zetels
ChristenUnie	3 zetels
PVV	2 zetels
SGP	2 zetels
D66	2 zetels
JA21	2 zetels
Overijssel Vooruit	2 zetels
Partij voor de Dieren	1 zetel
SP	1 zetel
Volt	1 zetel
Forum voor Democratie	1 zetel
Totaal	**47 zetels**

Statengriffie
De statengriffie heeft primair tot doel om de Provinciale Staten te ondersteunen in haar functioneren. De ondersteuning door de statengriffie behelst onder meer de secretariële ondersteuning van Provinciale Staten en Statencommissies. De taken zijn daarnaast aangevuld met taken op het gebied van communicatie, procesmatige advisering, voorlichting en controle. De griffier van de Provinciale Staten is mw. R. (Renée) Wiggers.

Gedeputeerde staten

BBB - E.G. (Liesbeth) Grijsen
- Wonen, inclusief woondeals Twente en West-Overijssel
- Ruimtelijke ordening, Omgevingsvisie en Omgevingswet
- IPO-bestuur
- Participatie en maatschappelijk draagvlak
- Regio Stedendriehoek
- 2e aanspreekpunt PPLG-gebiedsproces Vechtdal
- 1e loco

BBB – M.R.H.M. (Maurits) von Martels
- Landbouw
- Natuur
- Ontwikkelopgave Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland
- Coördinerend portefeuillehouder Provinciaal Programma Landelijk gebied
- 1e aanspreekpunt PPLG-gebiedsprocessen Noordwest-Overijssel, Noordoost-Twente, Salland, WestTwente, Zuidoost-Twente
- 6e loco

VVD – E.N.W. (Erwin) Hoogland
- Regionale economie
- Mkb
- Bedrijventerreinen
- Binnenstedelijk, detailhandel
- Logistiek, inclusief havens
- Circulaire economie
- Internationaal, Europa, grensoverschrijdende samenwerking
- Technology Base
- Toerisme en recreatie
- Regio Twente
- 2e loco

GL – M.P. (Martijn) Dadema
- Waterkwantiteit en -kwaliteit, Actieplan Water
- Coördinerend portefeuillehouder klimaatadaptatie
- Mobiliteit
- Kanaal Almelo-De Haandrik
- Natuur voor Elkaar
- Inclusiviteit en diversiteit
- Handhaving
- 1e aanspreekpunt PPLG-gebiedsproces Vechtdal en 2e aanspreekpunt PPLG-gebiedsprocessen Noordwest-Overijssel, Noordoost-Twente, Salland, West-Twente, Zuidoost-Twente
- Regio Zwolle
- 3e loco

PvdA – T.A. (Tijs) de Bree

- Energietransitie
- Financiën
- Deelnemingenbeleid
- Sociaal
- Cultuur en evenementen
- Financieel toezicht
- Milieu, Omgevingsdiensten
- 4e loco

SGP – G.H. (Gert Harm) ten Bolscher
- Leefbaar platteland
- Sociaal-economisch perspectief landelijk gebied, plattelandsvisie
- Erfcoaches
- Innovatie, inclusief Agro&Food, sociale innovatie en energie-innovatie
- Digitalisering
- Arbeidsmarkt, inclusief vakmanschap en regionale scholingsfondsen
- Vergunningverlening
- Erfgoed, materieel en immaterieel
- Grondbeleid
- Facilitair en huisvesting
- 5e loco

CdK – A.P. (Andries) Heidema
- Voorzitterschap GS en PS
- Kwaliteit openbaar bestuur
- Rijkstaken
- Ondermijning en integriteit
- Externe betrekkingen, lobby
- Personeel en organisatie
- Interbestuurlijk toezicht

Ambtelijke organisatie

De provinciale organisatie wordt gevormd door een directie en acht eenheden. Elke eenheid bestaat uit meerdere teams.

Concern Management Team

In het Concern Managementteam vindt strategische sturing en besluitvorming plaats. Het Concern Managementteam vervult de voortrekkersrol in het voorbereiden van het strategisch beleid en de koersbepaling van de organisatie. Het heeft de verantwoordelijkheid voor provinciale opgaven en de concernresultaten. Het Concern Managementteam bestaat uit de directie en de hoofden van de eenheden. De directie is eindverantwoordelijk voor het functioneren van de hele ambtelijke organisatie en het realiseren van provinciale doelen.

De Directie bestaat uit:
- De heer N. (Nico) Versteeg, Provinciesecretaris / Algemeen Directeur
- De heer B.W.A.H. (Bart) Parmet, Directeur strategie

Project- en Programmamanagement

De eenheid Project- en Programmamanagement levert daadkrachtige programma- / projectorganisaties ten behoeve van de realisatie van de investeringsagenda, professionaliseert het ambtelijk opdrachtnemerschap en ambtelijk en bestuurlijk opdrachtgeverschap en levert daarbij procesexpertise. Hoofd van de eenheid is de heer C.J. (Cees) Timmer.

Ruimte en Bereikbaarheid

De eenheid Ruimte en Bereikbaarheid is verantwoordelijk voor de strategie, beleidsontwikkeling en beleidsrealisatie in het fysiek ruimtelijke domein met als structurerende elementen als water, ondergrond en infrastructuur. Hoofd van de eenheid is mevrouw M. (Marjolijn) Boot.

Economie en Cultuur
De eenheid Economie en Cultuur is verantwoordelijk voor de regionale economische strategie- en beleidsontwikkeling waaronder energie, innovatie, arbeidsmarkt, agro & food, biobased, vrijetijdseconomie, sociaal-cultureel vestigingsklimaat, expertisecentrum deelnemingen en expertisecentrum Europa (programma's en projecten). Hoofd van de eenheid is de heer C.J. (Cees) Timmer.
Natuur en Milieu
De eenheid Natuur en Milieu is verantwoordelijk voor de strategie- en beleidsontwikkeling op natuur- en landschapsbeleid en –beheer. Ook is de eenheid verantwoordelijk voor de milieu- en saneringsopgaven in de provincie. Hoofd van de eenheid is mevrouw N.F. (Nicole) Olland.
Wegen en Kanalen
De eenheid Wegen en Kanalen is verantwoordelijk voor de programmering en de uitvoering van beheer, onderhoud en nieuwbouwprojecten van de provinciale infrastructuur en verkeersmanagement (projecten). Hoofd van de eenheid is de mevrouw J. (Jolanda) van Zanen.
Publieke Dienstverlening
De eenheid Publieke Dienstverlening verstrekt vergunningen, subsidies, beleidsinformatie en GIS-bestanden en is verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving van de door haar afgegeven vergunningen. Hoofd van de eenheid is de heer R. (Rolf) Sloots.
Bedrijfsvoering
De eenheid Bedrijfsvoering levert diensten en kaders passend bij provinciale opgaven op het brede terrein van de bedrijfsvoering voor bezoekers, medewerkers, management en bestuur. Hoofd van de eenheid is de heer N. (Niek) Duursema.
Bestuurs- en concernzaken
De eenheid Bestuurs- en concernzaken opereert op het snijvlak van het bestuurambtelijke management en bestuurlijke verhoudingen, faciliteert / ondersteunt besluitvorming voor het College en concernbrede overleggen, is verantwoordelijk voor strategische advisering op het gebied van kwaliteit openbaar bestuur en voor concerncontrol, en ondersteunt de CdK in haar Rijkstaken. Hoofd van de eenheid is mevrouw J.M. (Josée) Woertman.